

51
17 330

ДИМИТЪРЪ Т. СТРАШИМИРОВЪ

мил. 011

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

ЖИВОТЪ, ДѢЛА, ИЗВОРИ.

„Каквото съмъ ренѣлъ да направа, ще го направа, ако рече Богъ. Ако испечелѣж, печелѣж за цѣлъ народъ, ако изгуба, губа само менѣ си“. (Левски, стр. 7).

„Ния сме ждани, да видимъ Отечество свободно, па ако шѣжта нарѣди да паса и паткитѣ“, (Левски, стр. 9).

ТОМЪ I
ИЗВОРИ

ИЗДАВА НАРОДНИЯТЪ КОМИТЕТЪ „ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ“

СОФИЯ

ДИМИТЪРЪ Т. СТРАШИМИРОВЪ

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

ЖИВОТЪ, ДѢЛА, ИЗВОРИ.

„Каквото съмъ рекълъ да направа, ще го направа, ако рече Богъ. Ако испечелиж, печелиж за цѣлъ народъ, ако изгуба, губа само менъ си“. (Левски, стр. 7).

„Ния сме жждни да видимъ Отечество свободно, па ако щіжтма нарѣди да паса и паткитъ“. (Левски, стр. 19).

ТОМЪ I
ИЗВОРИ

ИЗДАВА НАРОДНИЯТЪ КОМИТЕТЪ „ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ“

СОФИЯ
1929

КНИЖНИКЪТ НА НАРОДНОТО СЪВЕЩАНИЕ

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

ЖИВОТЪТ НА НАРОДА

Външното състояние на нещата
във всички държави и в
всички времена е различно.
Външното състояние на нещата
във всички държави и в
всички времена е различно.
Външното състояние на нещата
във всички държави и в
всички времена е различно.

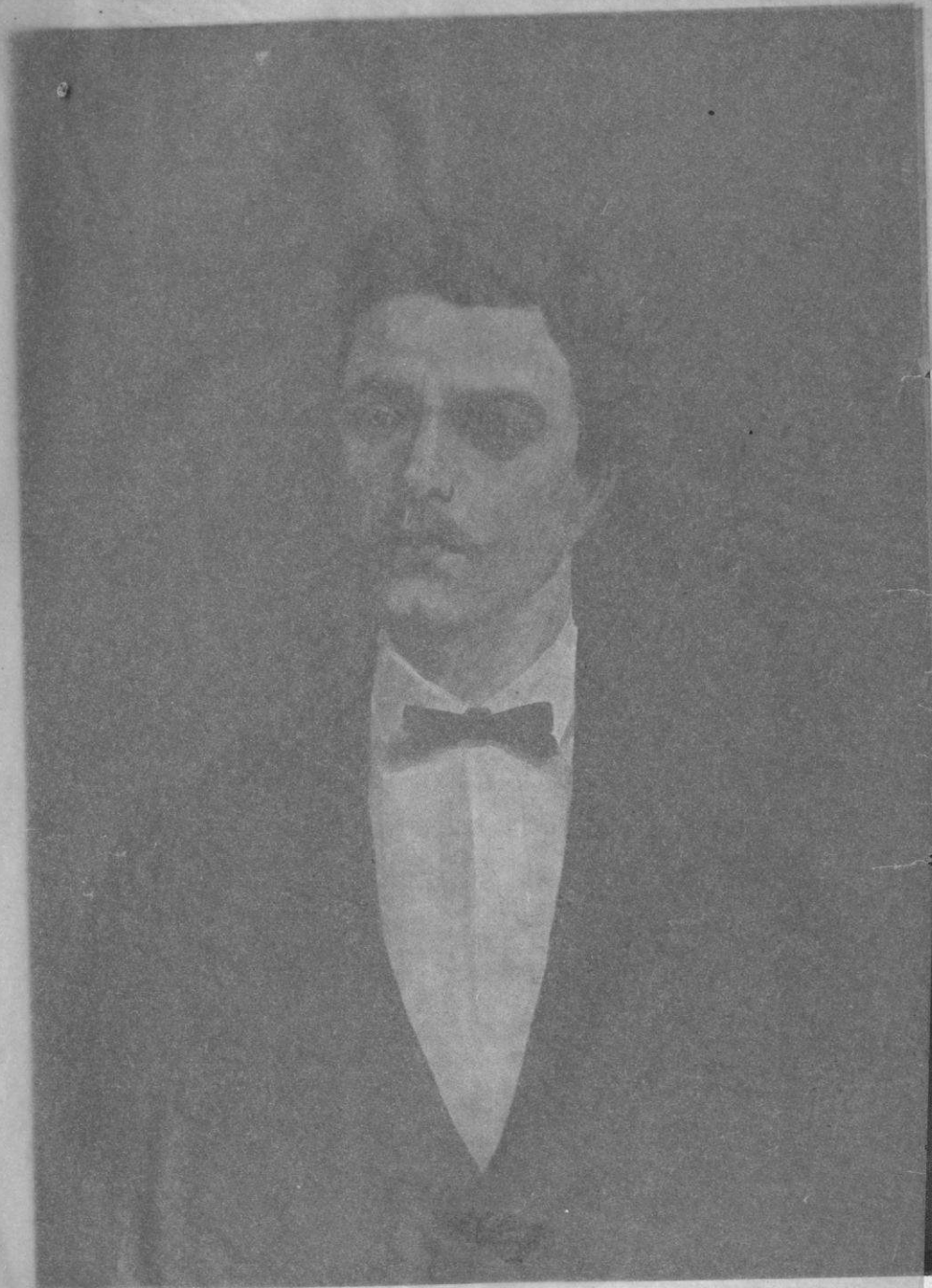
НАРОДНО СЪВЕЩАНИЕ
439/89
2/89

14330

НАРОДНО СЪВЕЩАНИЕ КОМИТЕТО НА НАРОДНОТО СЪВЕЩАНИЕ

ПЕЧАТНИЦА С М. СТАЙКОВЪ — СОФИЯ.

СОФИЯ

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

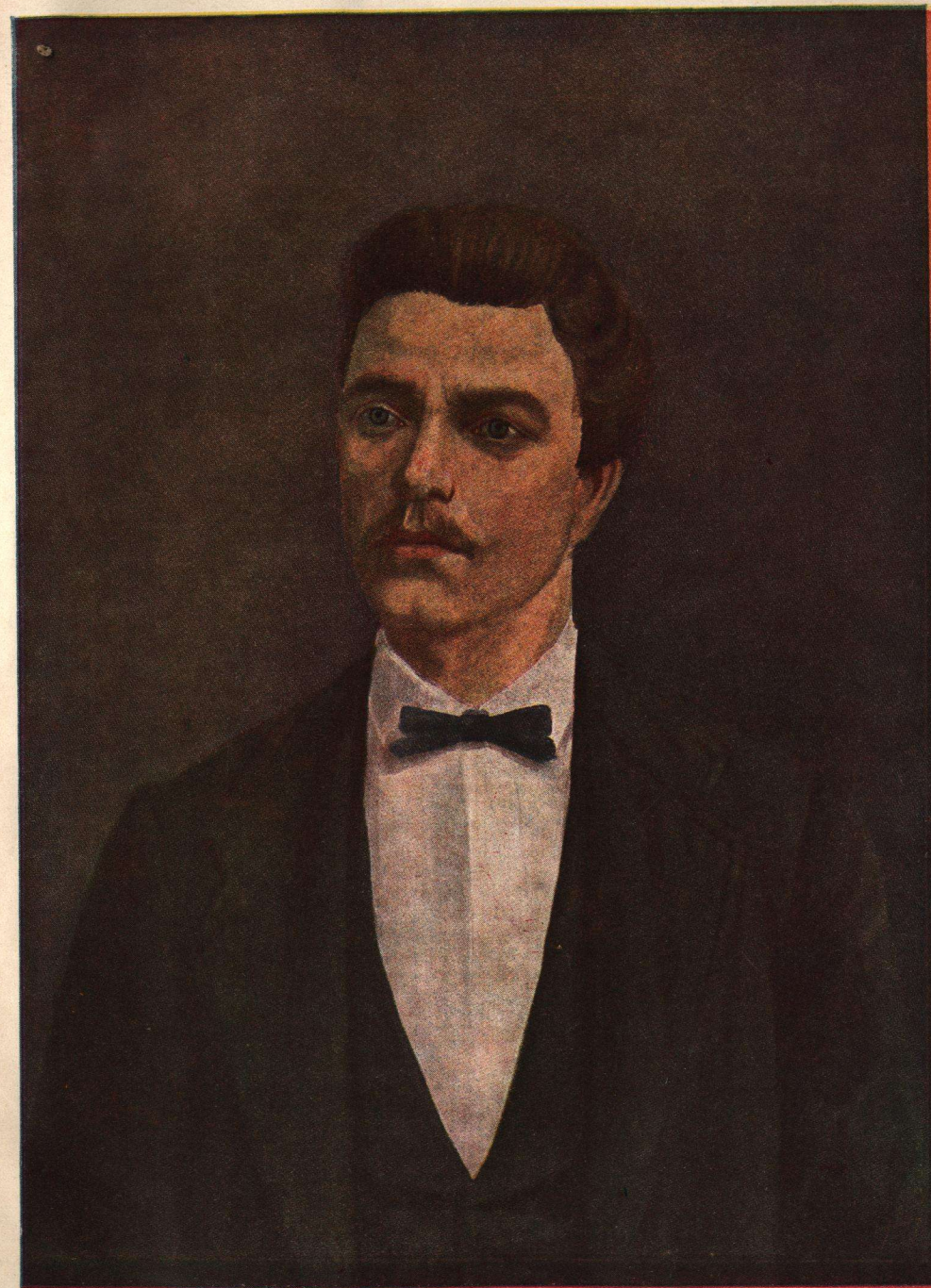
ПОСМЕРТЕН ПОРТРЕТЪ

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ, роден 1861 г. в село Кривопаланка, община Кривопаланка, окръг Пловдив. Бил е учител, журналист, политически деятел. Убит е на 12 септември 1903 г. в София.

Т. 1
439/89
2/89
19330

ПЕЧАТНИЦА С М. СТАЙКОВЪ — СОФИЯ.

1903

СЪДЪРЖАНИЕ:

Предговоръ отъ комитета.

XV—XVIII

Встъпителни бележки на автора

XIX—XXIV

Писма отъ Левски.

№ 1.	Левски до Раковски. Отъ Яшъ, 7. XI. 1866 г.	3
" 2.	" " Найдень Геровъ. Отъ Българдъ, 1. II. 1868 г.	4
" 3.	" " Панайотъ Хитовъ, 1868 г.	6
" 4.	" " редакцията на в. „Народность“ въ Букурещъ. Отъ Гюргево, 1. VI. 1868 г.	9
" 5.	Левски до Хр. Ивановъ Книговезеца. Отъ Букурещъ, 6. IX. 1869 г.	12
" 6.	" " П. Хитовъ. Отъ Букурещъ, 13. V. 1870 г.	13
" 7.	" " Л. Кзравеловъ, 1871 г.	14
" 8.	" " Д. Хр. Поповъ, въ Турно-Магуреле, 5. II. 1871 г.	14
" 9.	" " Ч. Р. к., 1871 г.	17
" 10.	" " Ф. Тотю, 1. III. 1871 г.	17
" 11.	" " Д. Хр. Поповъ. Отъ Търново, 11. IV. 1871 г.	21
" 12.	" " Ф. Тотю, 18. IV. 1871 г.	25
" 13.	" " Д. Хр. Поповъ, 26. IV. 1871 г.	28
" 14.	" " Д. Хр. Поповъ, 30. IV. 1871 г.	29
" 15.	" " единъ чорбаджия (Г. Милковъ) 10. V. 1871 г.	32
" 16.	" " едно чорбаджийско семейство (калеко Иване! и Вия Петре, и Христо въ Карлово), 1871 год.	37
" 17.	Левски до едно чорбаджийско семейство (Ив. Фурнаджиевъ & Синове! Въ Карлово), 1871 г.	40
" 18.	Левски до чорбаджийтъ, 1871 г.	44
" 19.	" " чорбаджи Петка въ Карлово, 1871 г.	47
" 20.	" " чорбаджи Костаки, 1871 г.	49
" 21.	" " П. Хитовъ, 10. V. 1871 г.	50
" 22.	" " Д. Хр. Поповъ, 10. V. 1871 г.	53
" 23.	" " Д. Хр. Поповъ, 14. V. 1871 г.	55
" 24.	" " единъ кръгъ дейци въ Влашко (Плоещъ), 1871 г.	57
" 25.	" " Д. Хр. Поповъ. Отъ Тракия, 20. VI. 1871 г.	63
" 26.	" " Ив. П. Хр. Кършовски, 20. VI. 1871 г.	66
" 27.	" " Д. Хр. Поповъ. Отъ Тракия, 6. VII. 1871 г.	68
" 28.	" " Д. Хр. Поповъ. Отъ Пловдивъ, 27. VI. 1871 г.	72
" 29.	" " Д. Хр. Поповъ, 1871 г.	74
" 30.	" " Сливенци, 1871 г.	75
" 31.	" " Мар. п. Лукановъ. Отъ Пловдивъ, 27. VI. 1871 г.	75
" 32.	" " Д. Хр. Поповъ, 29. IX. 1871 г.	77
" 33.	" " П. Хитовъ, 29. IX. 1871 г.	79
" 34.	" " по-просвѣтенъ и богатъ българинъ, 6. X. 1871 г.	82
" 35.	" " Д. Хр. Поповъ, 27. X. 1871 г.	84
" 36.	" " Т. Райновъ, 25. XI. 1871 г.	85
" 37.	" " Д. Хр. Поповъ, 1871 г.	85
" 38.	" " Д. Хр. Поповъ. Отъ Плъвенъ, 28. XII. 1871 г.	86
" 39.	" " Д. Хр. Поповъ. Отъ Плъвенъ, 31. XII. 1871 г.	87
" 40.	" " П. Хитовъ, 10. I. 1872 г.	88
" 41.	" " Ф. Тотю, 10. I. 1872 г.	89
" 42.	" " неизвестно лице, 12. I. 1872 г.	90

№ 43. Левски до Комитета въ Карлово, 16. I. 1872 г.	91
" 44. " " Ч. Р. комитетъ въ Сливенъ, 16. I. 1872 г.	93
" 45. " " Димитро Папазоглу, 16. I. 1872 г.	96
" 46. " " Лѣсковци и Търновци, 17. I. 1872 г.	98
" 47. " " повече Частни комитети, 17. I. 1872 г.	99
" 48. " " Троянския комитетъ. Отъ Ловечъ, 18. I. 1872 г.	100
" 49. " " Плъвенци, 23. I. 1872 г.	101
" 50. " " Орханийци и околнитъ села, 29. I. 1872 г.	104
" 51. " " новооглашени въ Комитетското дѣло, 19. II. 1872 г.	108
" 52. " " Орханийци. Отъ Тракия, 28. II. 1872 г.	108
" 53. " " неизвестенъ Ч. комитетъ, 24. III. 1872 г.	109
" 54. " " единъ представителъ за Общото събрание 24. III. 1872 г.	111
" 55. Левски до Орханийци, 24. III. 1872 г.	111
" 56. " " Дервишогларъ и Хасанъ Касанъ, 1872 г.	112
" 57. " " Търновци и Лѣсковци, 30. III. 1872 г.	113
" 58. " " Сливенци, 4. IV. 1872 г.	115
" 59. " " Троянския Частенъ Революционенъ комитетъ, 4. IV. 1872 г.	116
" 60. Левски " Сава Кършовски въ Елена, 5. IV. 1872 г.	119
" 61. " " Сливенци, IV. 1872 г.	120
" 62. " " Филипъ Тотю, 13. IV. 1872 г.	121
" 63. " " Димитъръ Общи. Отъ Лопенъ, 23. IV. 1872 г.	121
" 64. " " Любенъ Каравеловъ, IV. 1872 г.	123
" 65. " " Олимпий Пановъ, IV. 1872 г.	123
" 66. " " Кирякъ Цанковъ. Отъ Турно-Магурели, 27. VI. 1872 г.	124
" 67. " " Любенъ Каравеловъ. Отъ Турно-Магурели, 27. VI. 1872 г.	125
" 68. Левски до Кирякъ Цанковъ. Отъ Турно-Магурели, 30. VI. 1872 г.	126
" 69. " " Кирякъ Цанковъ, 2. VII. 1872 г.	127
" 70. " " Кирякъ Цанковъ, 1872 г.	128
" 71. " " Любенъ Каравеловъ, 1872 г.	129
" 72. " " Троянския комитетъ, 15. VII. 1872 г.	132
" 73. " " Троянския комитетъ, 1872 г.	134
" 74. " " Сливенци, 1872 г.	134
" 75. " " Частнитъ комитети, 1872 г.	135
" 76. " " означени нѣколко Ч. комитети, 1872 г.	136
" 77. " " Частенъ комитетъ, 1872 г.	138
" 78. " " Данаилъ Хр. Поповъ, 25. VII. 1872 г.	140
" 79. " " Л. Каравеловъ, 25. VII. 1872 г.	141
" 80. " " Централния комитетъ въ Букурещъ, 25. VII. 1872 г.	142
" 81. Левски до Д. Общи, 1872 г.	143
" 82. " " приятелъ, 1872 г.	144
" 83. " " Централния комитетъ въ Ловечъ, 1872 г.	144
" 84. " " Данаилъ Хр. Поповъ, 3. VIII. 1872 г.	145
" 85. " " Любенъ Каравеловъ, 3. VIII. 1872 г.	147
" 86. " " Христо Ивановъ Книговезеца, 4. VIII. 1872 г.	149
" 87. " " Ч. Р. к. Ихтияръ Касанъ Хатемъ, 6. VIII. 1872 г.	150
" 88. " " Ц. комитетъ въ Ловечъ, 25. VIII. 1872 г.	151
" 89. " " Любенъ Каравеловъ, 25. VIII. 1872 г.	156
" 90. " " Данаилъ Хр. Поповъ, 25. VIII. 1872 г.	160
" 91. " " Анастасъ п. Хиновъ, 25. VIII. 1872 г.	161
" 92. " " Любенъ Каравеловъ, 16. IX. 1872 г.	165
" 93. " " Данаилъ Хр. Поповъ, 16. IX. 1872 г.	167
" 94. " " Орханийци, IX. 1872 г.	176
" 95. " " Частния к. въ Т.-Пазарджикъ, 25. X. 1872 г.	178
" 96. " " Частния к. въ Т.-Пазарджикъ, 29. X. 1872 г.	181

№ 97. Левски до Любенъ Каравеловъ. Отъ Пловдивъ, 30. X. 1872 г.	182
" 98. " " Сливенци, 9. XI. 1872 г.	184
" 99. " " Сливенци, 22. XI. 1872 г.	187
" 100. " " Орханийци, XI. 1872 г.	189
" 101. " " Трайковичъ, XI. 1872 г.	191
" 102. " " Хр. Ивановъ Книговезеца, 12. XII. 1872 г.	193
" 103. " " Орханийци, 12. XII. 1872 г.	194
" 104. " " Т.-Пазарджикъ, XII. 1872 г.	195
" 105. " " Централния к. въ Ловечъ, 12. XII. 1872 г.	197
II. СМѢТКИ, БЕЛЕЖКИ И ДР. ОТЪ ЛЕВСКИ.	
№ 106. Автобиографски разказъ въ стихове	207
" 107. Дописка до в. „Свобода“	209
" 108. Клетва полагаана отъ новопосветени	212
" 109. Послание до селяни	213
" 110. Листъ за входящъ и изходящъ регистъръ	214
" 111. " " " " " "	215
" 112. " " " " " "	216
" 113. Пликове съ адреси	218
" 114. Листъ за обивка на писмо	218
" 115. Адреси въ Влашко	218
" 116. Уставопроектъ	218
" 117. Сметка	227
" 118. Бележникъ за сметки	228
" 119. Обща сметка	231
" 120. Разходи на Д. Общи	233
" 121. Дългъ на Ц. к.	233
" 122. Сметка на Д. Общи изъ Орханийско	234
" 123. Състояние на Частенъ комитетъ	235
" 124. " " " " " "	235
" 125. " " " " " "	236
" 126. " " " " " "	236
" 127. " " " " " "	236
" 128. " " " " " "	237
" 129. " " " " " "	237
" 130. " " " " " "	237
" 131. " " " " " "	238
" 132. Преименуване на Ч. Р. к.	238
" 133. Сметка на Ив. Драсовъ	238
" 134. Сметка за внесени суми	239
" 135. Квитанции	240
" 136. Квитанция, 25. III. 1872 г.	241
" 137. Образецъ отъ квитанция, 4. IV. 1872 г.	241
" 138. " " " " " " 4. IV. 1872 г.	242
" 139. Отбелязани имена на дейци	242
" 140. Мѣсто за преминаване Дунава	242
" 141. Бележникъ за сметки	243
" 142. Два адреса	247
" 143. Псевдонимни адреси	247
" 144. Знакъ	248
" 145. Знакъ и парола	248
" 146. Листъ за сметка	248
" 147. Шифъръ	249
" 148. Шифъръ и лозинка	250
" 149. Разписка за изтеглена сума, 16. I. 1872 г. въ Букурещъ	250

№ 150. Листъ за смѣтки	251
" 151. Смѣтка презъ време пребиваването на Левски въ Влашко	252
" 152. Писмена клетва на Левски, 16/28. IV. 1872 г.	254
" 153. Псевдоними	255
" 154. Смѣтка съ печатницата	255
" 155. Пълномощно съ по-широки права, 25. VII. 1872 г.	256
" 156. Смѣтки и бележки, VII, VIII. 1872 г.	257
" 157. Приходи	259
" 158. Разписка, 27. IX. 1872 г.	260
" 159. Смѣтка на път	260
" 160. Забелязанъ, комитетски деецъ	261
" 161. Дадено пълномощно на лице, 16. IX. 1872 г.	261
" 162. Бележки, X, XI. 1872 г.	262
" 163. Квитанция, 14. XI. 1872 г.	262
" 164. "	263
" 165. Пълномощно за окръженъ организаторъ, 15. XI. 1872 г.	263
" 166. Бележки и смѣтки	265
" 167. Адреси и лица	268
" 168. Квитанции, XI. 1872 г.	268
" 169. Оплакване на Левски	269
" 170. Списъкъ на спомоществатели	270

III.

Джебното бележниче на Левски

№ 171. Смѣтки	273
" 172. Смѣтка	274
" 173. Текстъ изъ молитвеникъ	274
" 174. Смѣтка	274
" 175. Народно лѣкуване, 1871 г.	275
" 176. Военни	276
" 177. За боядисване	277
" 178. Циклъ отъ пѣсни	278
" 179. Адреси	278
" 180. Планъ за работа	279
" 181. Мотиви за пѣсень	280
" 182. "	280
" 183. Адресъ	281
" 184. Адресъ, който се подразбира	281
" 185. Адресъ презъ второ лице	281
" 186. Препоръка	282
" 187. Пѣсень	282
" 188. Знакъ	285
" 189. Лозинка	285
" 190. Покупки	286
" 191. Смѣтка	286
" 192. Адресъ	286
" 193. Адресъ	287
" 194. Знакъ	287
" 195. Имена	287
" 196. Собственъ адресъ	288
" 197. Адресъ	288
" 198. Имена	288
" 199. Смѣтки	289
" 200. Имена	289
" 201. За оръжие	289
" 202. Бележка	290

№ 203. Имена	290
" 204. Адресъ	290
" 205. Адресъ	291
" 206. Медицинска	291
" 207. Знакъ	291
" 208. Адресъ	291
" 209. Смѣтка	292
" 210. Лозинка	292
" 211. Адресъ	292
" 212. Смѣтка	292
" 213. Смѣтка	292
" 214. Смѣтки	293
" 215. Бележка	293
" 216. Разходъ, 30. I. 1872 г.	293
" 217. Разходъ, 24. III. 1872 г.	293
" 218. Смѣтка за Д. Общи, 16. I. 1872 г.	293
" 219. Особна мисия, 22. I. 1872 г.	294
" 220. Мисия, 17. I. 1872 г.	294
" 221. Смѣтка, 16. I.-13. II. 1872 г.	295
" 222. Смѣтка за Д. Общи, 1871 г.	295
" 223. Специално назначение, 12. I. 1872 г.	296
" 224. Административно-финансова бележка, 1871 г.	296
" 225. Смѣтка, 25. XI.	296
" 226. Маршрутъ	297
" 227. Смѣтка	297
" 228. Смѣтка	298
" 229. Лични и пѣтни	298
" 230. Отбелязанъ разходъ	299
" 231. Подробна смѣтка на път Панега—Плѣвень	299
" 232. Бележка за пратеници	300
" 233. Смѣтка	300
" 234. Смѣтка	300
" 235. Смѣтка	301
" 236. Смѣтка	301
" 237. Бележка	302
" 238. Бележка	302
" 239. Бележка	302
" 240. Бележка	303
" 241. Лични разходи, 22, 28. II.	303
" 242. Смѣтка, 8. II.	304
" 243. Смѣтка, 8. II.	304
" 244. Смѣтка, 10.-13. II.	304
" 245. Смѣтка, 16-20. II. Ловечъ	305
" 246. Смѣтка, 22-23. II. Троянъ	305
" 247. Смѣтка, 25. II. Карлово	306
" 248. Смѣтка, 29-II.-2.III. Пазарджикъ—Пловдивъ	306
" 249. Смѣтка, 3-9. III. Карловско	306
" 250. Бележка, 1870 г.	307
" 251. Смѣтка, 15-22. III. Сливень—Казанлъкъ	307
" 252. Смѣтка, 27. III.-4. IV.	308
" 253. Бележка, 6. IV. за Влашко	308
" 254. Смѣтка, 29. III. въ Орѣхово	309
" 255. Смѣтка	309
" 256. Смѣтка	309
" 257. Постжпленъ	310
" 258. Бележка, 20. II. 1872 г. на път за Тракия	310
" 259. Бележка	311
" 260. Смѣтка	311

	стр.
№ 261. Смѣтка отъ Пловдивъ за Ловечъ	312
" 262. Постѣпления	312
" 263. Разходъ	313
" 264. Разходи	313
" 265. Разходи	313
" 266. Смѣтка	314
" 267. Разходъ	315
" 268. Смѣтка	315
" 269. "	316
" 270. " въ Плѣвенъ	316
" 271. " въ Тръвна-Ловечъ-Ст.-Загора	316
" 272. Бележка	317
" 273. Бележка	317
" 274. Адреси	318
" 275. Адреси	318
" 276. Бележка	319
" 277. Смѣтка	319
" 278. Бележка	319

IV. Писма до Левски.

№ 279. Филипъ Тотю до Левски, 20. II. 1871 г. Одеса	323
" 280. Панайотъ Хитовъ до Левски	325
" 281. Любенъ Каравеловъ до Левски, 21. IX. 1871 г. Букурещъ	326
" 282. Панайотъ Хитовъ до Левски	327
" 283. В. Платнаровъ до Левски	328
" 284. Па айотъ Хитовъ до Левски, 1. 1872 г.	329
" 285. Иллериически до Левски, 11. II. 1872 г.	332
" 286. Рашидъ Ходжоолу до Левски, 1. 1872 г.	332
" 287. Исакъ Хаимъ до Левски, 27. I. 1872 г.	333
" 288. Елесъ Джутовъ до Левски, 1. II. 1872 г.	333
" 289. Елесъ Джутовъ до " 3. II. 1872 г. Орхание	333
" 290. Рашидъ Ходжоолу до Левски, 3. II. 1872 г.	334
" 291. Бочукооглу до Левски, 4. II. 1872 г.	334
" 292. Хасанъ Касанъ до Левски, 5. II. 1872 г.	334
" 293. Хасанъ Касанъ до " 5. II. 1872 г.	335
" 294. Хитихаръ Касапъ Хатемъ до Левски, 5. II. 1872 г.	335
" 295. Иллериически до Левски, 6. II. 1872 г.	335
" 296. Дервишоглу Мехмедъ Кърджала до Левски, 7. II. 1872 г.	336
" 297. Куртоглу Али до Левски, 7. II. 1872 г.	336
" 298. Дервишоглу Мехмедъ, Кърджала до Левски, 11. II. 1872 г.	336
" 299. Бекиръ Кадриолу до Левски, 12. II. 1872 г.	337
" 300. Мехмедъ Ходжовъ до Левски, 14. II. 1872 г.	337
" 301. Елесъ Джутовъ до Левски, 15. II. 1872 г.	337
" 302. Филипъ Тотю до Левски, 20. II. 1872 г.	339
" 303. Ихтиаръ Касапъ Хатемъ до Левски, 25. II. 1872 г.	339
" 304. Муса Кесаджи до Левски, 28. II. 1872 г.	339
" 305. Хасанъ Касанъ до Левски, 28. II. 1872 г.	340
" 306. Чайсолъ до Левски, 28. II. 1872 г.	340
" 307. Сюлюманъ до Левски, 4. III. 1872 г.	341
" 308. Дели Муратъ до Левски, 7. III. 1872 г.	341
" 309. Дели Ибраимъ до Левски, 9. III. 1872 г.	341
" 310. Асанъ Ефенди до Левски, 12. III. 1872 г.	342
" 311. Елесъ Джутовъ до Левски, 16. III. 1872 г.	342
" 312. Фатине, Шефика, Юсеинъ Днамъ до Левски, 18. III. 1872 г.	342

№ 313. Любенъ Каравеловъ до Левски, 18. III. 1872 г.	343
" 314. Троянци до Левски, 1872 г.	343
" 315. Д. Хр. Поповъ до Левски, 3-15. V. 1872 г.	344
" 316. Хр. Ивановъ Книговезеца до Левски, 4. V. 1872 г.	346
" 317. Д. Общи до Левски, V. 1872 г.	347
" 318. Д. Общи до " 17. V. 1872 г.	351
" 319. Централниятъ комитетъ до Левски — пълномощно	352
" 320. Хр. Ивановъ Книговезеца до Левски, 6. VII. 1872 г. Отъ Търново	353
" 321. Врачанци до Левски, 2. VII. 1872 г.	354
" 322. Данаилъ Хр. Поповъ до Левски, 9. VII. 1872 г.	355
" 323. Христо Ивановъ Книговезеца до Левски, 11. VII. 1872 г.	356
" 324. Врачанци до Левски, 11. VI. 1872 г.	357
" 325. Дяконъ Паисий до Левски, 11. VII. 1872 г.	358
" 326. Писарьтъ на Д. Общи до Левски, 13. VII. 1872 г.	358
" 327. Едернели Бохуръ Несимъ до Левски, 16. VII. 1872 г.	359
" 328. Бочукоглу до Левски, 18. VII. 1872 г.	361
" 329. Д. Общи до Левски, 22. VII. 1872 г.	363
" 330. Едирнели Бохуръ Несимъ до Левски, 24. VII. 1872 г. Отъ Котелъ	363
" 331. Иллериически до Левски, 25. VII. 1872 г.	365
" 332. Бочукоглу до Левски, 29. VII. 1872 г.	365
" 333. Дервишоглу Мехмедъ Кърджала до Левски, 29. VII. 1872 г.	367
" 334. Иллериически до Левски, 1. VIII. 1872 г.	368
" 335. Иллериически до "	368
" 336. Христо Ивановъ Книговезеца до Левски, 3. VIII. 1872 г.	369
" 337. Орханийци до Левски, 3. VIII. 1872 г.	371
" 338. Бочукоглу до " 6. VIII. 1872 г.	372
" 339. Хасанъ Касанъ до Левски, 8. VIII. 1872 г.	375
" 340. Сюлюманоглу Даудъ до Левски, 8. VIII. 1872 г.	377
" 341. Анастасъ п. Хиновъ до Левски	377
" 342. Анастасъ п. Хиновъ до Левски	379
" 343. Тетевенци до Левски, 10. IX. 1872 г.	379
" 344. Христо Ивановъ Книговезеца до Левски, 27. IX. 1872 г.	380
" 345. Мар. п. Лукановъ до Левски, 7. X. 1872 г.	381
" 346. Любенъ Каравеловъ до Левски	381
" 347. Любенъ Каравеловъ до " 30. X. 1872 г.	383
" 348. Любенъ Каравеловъ до " XI. 1872 г.	384
" 349. Любенъ Каравеловъ до " 2. XI. 1872 г.	385
" 350. Н. Ръженковъ до Левски	385

V.

Кореспонденция между съвременници.

№ 351. Ст. Хр. Буйновъ до Раковски, 15. XI. 1861 г.	389
" 352. Раковски до Българския народъ, 1. VIII. 1862 г.	391
" 353. Отецъ Мартирия до Райно Поповичъ, 14. IV. 1867 г.	392
" 354. Н. М. Тошковъ до Хр. Георгиевъ, 20. IV. 1867 г.	393
" 355. Н. М. Тошковъ до Хр. Георгиевъ, 24. IV. 1867 г.	395
" 356. Данаилъ Хр. Поповъ до Тайния Ц. комитетъ, 10. V. 1867 г.	396
" 357. Хр. Георгиевъ до Н. М. Тошковъ, 2. V. 1867 г.	397
" 358. Н. М. Тошковъ до Хр. Георгиевъ, 15. V. 1867 г.	398
" 359. Панайотъ Хитовъ до Н. Балкански, 31. III. 1868 г.	399
" 360. Гр. Д. Начовичъ до Хр. Георгиевъ, 7. IV. 1868 г. Отъ Крайова	401
" 361. " " " " " 14. IV. 1868 г. " Българъ	403
" 362. " " " " " 16. IV. 1868 г. " Българъ	408
" 363. Момчи четници до войводата П. Хитовъ, 16. VII. 1868 г. Отъ Букурещъ	412
" 364. Ив. Кършовски до П. Хитовъ, 20. VIII. 1868 г. Галацъ	413
" 365. Гр. Д. Начовичъ " " " 4. IX. 1868 г. Букурещъ	414

	стр.
№ 366. Хр. Марковъ, отъ Крайова до П. Хитовъ въ Бѣлградъ	416
„ 367. Гр. Д. Начовичъ отъ Браила, „ „ „ 27. IX. 1868 г.	417
„ 368. Отецъ Михаилъ (Мартирия), „ „ „ 5. X. 1868 г.	418
„ 369. Сръбското Народно надлежателство въ Бѣлградъ до Българското Народно настоятелство въ Букурещъ, 27 X. 1868 г.	419
„ 370. Хр. Ботевъ отъ Букурещъ до Ив. Драсовъ въ Таборъ	422
„ 371. Т. Ковачовъ отъ Г. Магурели до П. Хитовъ, 7. XII. 1868 г.	423
„ 372. Филипъ Тотю „ „ „ 16. I. 1869 г.	424
„ 373. Ив. П. Х. Кършовски „ „ „ 28. I. 1869 г.	426
„ 374. Писмо отъ българинъ въ Галацъ до свой побратимъ въ Букурещъ, „ II. 1869 г.	427
„ 375. Тодоръ Ковачовъ до П. Хитовъ, 13. II. 1869 г.	428
„ 376. Тодоръ Ковачовъ до П. Хитовъ, 25. II. 1869 г.	429
„ 377. Тодоръ Ковачовъ до П. Хитовъ, 14. III. 1869 г.	430
„ 378. Тодоръ Ковачовъ до П. Хитовъ, 20. III. 1869 г.	432
„ 379. Тодоръ Ковачевъ до П. Хитовъ 27 III. 1869 г.	432
„ 380. Тодоръ Ковачевъ до П. Хитовъ, „ „ „	433
„ 381. Отъ Временното правителство въ Балкана до Българския народъ	434
„ 382. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ, 9. V. 1869 г.	437
„ 383. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ 14 V. 1869 г.	438
„ 384. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ, 27. V. 1869 г.	439
„ 385. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ, 15. VI. 1869 г.	440
„ 386. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ „ „ „	441
„ 387. Ц. Т. комитетъ до Мацини, 16-28 VII. 1869 г.	442
„ 388. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ, 24. VIII. 1869 г.	444
„ 389. Ив. Кършовски до П. Хитовъ, 31. VIII. 1869 г.	445
„ 390. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ 2. IX. 1869 г.	446
„ 391. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ 5. IX. 1869 г.	447
„ 392. Т. Ковачовъ до П. Хитовъ, 16. IX. 1869 г.	448
„ 393. Пратеникъ на Ц. Т. комитетъ до своята централа въ Букурещъ, 23 - 8-брія 1869 г., Цариградъ	449
„ 394. Ив. Кършовски до П. Хитовъ, 25. III. 1870 г. Букурещъ	450
„ 395. Данаилъ Хр. Поповъ до П. Хитовъ, III. 1870 г.	452
„ 396. Тодоръ Ковачовъ до П. Хитовъ, 1. IV. 1870 г.	459
„ 397. Тодоръ Ковачовъ до П. Хитовъ, 9. IV. 1870 г.	459
„ 398. Д. Ценовичъ до П. Хитовъ, 13. V. 1870 г.	460
„ 399. Ив. Кършовски до П. Хитовъ, 3. VI. 1870 г., Гюргево	461
„ 400. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ, 1870 г.	462
„ 401. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ, 6 VIII. 1870 г. Таборъ	462
„ 402. Шишковъ до Н. Т. Обретеновъ 6. VIII. 1870 г. Таборъ	463
„ 403. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ, VIII. 1870 г.	464
„ 404. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ 14. IX. 1870 г.	465
„ 405. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ 1870 г.	466
„ 406. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ 1870 г.	467
„ 407. Студентъ отъ Таборъ до Н. Т. Обретеновъ 23. XII. 1870 г.	467
„ 408. Филипъ Тотю до Ив. Кършовски, 28. XII. 1870 г. Одеса	470
„ 409. Привременното правителство въ Балкана до нѣкои имотни българи, 1. I. 1871 г.	472
„ 410. Привременното правителство въ Балкана до нѣкои имотни хора отъ Българския народъ 6. II. 1871 г.	474
„ 411. Привременното правителство въ Балкана до нѣкои имотни българи, 10 III. 1871 г.	476
„ 412. Филипъ Тотю до Ив. П. Х. Кършовски, 1. IV. 1871 г.	479
„ 413. Филипъ Тотю до Ив. П. Х. Кършовски и Д. Хр. Поповъ, 8. IV. 1871 г.	480
„ 414. Иванъ Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 1871 г.	482
„ 415. Панайотъ Хитовъ до Д. Хр. Поповъ 17. V. 1871 г.	483

№ 416. Ю. Н. Поповъ до Д. Хр. Поповъ, 18. V. 1871 г. Бѣлградъ	484
„ 417. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 7. VI. 1871 г.	485
„ 418. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 9. VI. 1871 г.	487
„ 419. Филипъ Тотю до Д. Хр. Поповъ, 14. VI. 1871 г. Одеса	490
„ 420. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 17. VI. 1871 г.	490
„ 421. Ангелъ Кънчевъ до П. Хитовъ, 3. VII. 1871 г. Бѣлградъ	492
„ 422. Хр. Ивановъ Книговезеца до Н. Т. Обретеновъ, 7. VI. 1871 г.	492
„ 423. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 11. VII. 1871 г.	493
„ 424. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 21. VII. 1871 г.	495
„ 425. Българския Револ. Ц. комитетъ до Българския народъ 23. VII. 1871 г.	498
„ 426. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ 29. VII. 1871 г.	505
„ 427. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 30. VII. 1871 г.	506
„ 428. Ангелъ Кънчевъ до П. Хитовъ, 17. VIII. 1871 г.	506
„ 429. Ученикъ отъ семинарията въ Бѣлградъ до Н. Т. Обретеновъ 27. VIII. 1871 г.	507
„ 430. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 28. VIII. 1871 г. Ловечъ	508
„ 431. Н. Т. Обретеновъ до Ангелъ Кънчевъ, 15. IX. 1871 г. Русе	509
„ 432. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 28. IX. 1871 г.	510
„ 433. Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ, IX. 1871 г.	511
„ 434. Райчо Поповъ до П. Хитовъ, 2. X. 1871 г. Пловещъ	512
„ 435. Цв. х. Павловъ отъ Ловечъ до В. Бочовъ въ Троянъ, 7. X. 1871 г.	514
„ 436. Любенъ Каравеловъ до П. Хитовъ, 12. X. 1871 г.	515
„ 437. Филипъ Тотю до Д. Хр. Поповъ, 24. X. 1871 г.	515
„ 438. П. Хитовъ до своята дружина въ Сливенъ, 23. XI. 1871 г.	518
„ 439. П. Хитовъ до своята дружина въ Сливенъ, 23. XI. 1871 г. Бѣлградъ	522
„ 440. Д. Хр. Поповъ до П. Хитовъ, 9. XII. 1871 г.	524
„ 441. Ив. Драсовъ до Данаилъ Хр. Поповъ, 14. XII. 1871 г.	525
„ 442. Анастасъ п. Хиновъ до Д. Хр. Поповъ, 28. XII. 1871 г. Плевенъ	526
„ 443. Русенци по общото дѣло чрезъ тѣхния протоколъ 10 — 28 XII. 1871 г.	527
„ 444. Любенъ Каравеловъ до Р. Поповъ, 1. I. 1872 г.	530
„ 445. Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ, 10. I. 1872 г.	530
„ 446. Д. Хр. Поповъ до Пан. Хитовъ, 18. I. 1871 г.	531
„ 447. Решение на Ч. Б. Р. К. въ Русе, 21. I. — 27. VIII. 1872 г.	532
„ 448. Сливенци до П. Хитовъ, 27. I. 1872 г.	534
„ 449. Ангелъ Кънчевъ до Комитета въ Русе, 11. II. 1872 г.	535
„ 450. Ангелъ Кънчевъ до Комитета въ Русе, 11. II. 1872 г.	536
„ 451. Дан. Хр. Поповъ до П. Хитовъ, 21. II. 1872 г.	456
„ 452. Пан. Хитовъ до Н. Балкански, III. 1872 г.	537
„ 453. Пан. Хитовъ до Д. Хр. Поповъ, 1872 г.	538
„ 454. Пан. Хитовъ до Ст. В. Софийски въ Букурещъ — 1872 г.	539
„ 455. Хр. Ивановъ Книговезеца до Ц. Р. к. въ Ловечъ, 2. IV. 1872	540
„ 456. Д. П. Топаловъ до С. Кършовски, 12. IV. 1872 г. Сливенъ	541
„ 457. Д. Хр. Поповъ до Филипъ Тотю, 13-25. IV. 1872 г.	542
„ 458. Д. Хр. Поповъ до П. Хитовъ, 13-25. IV. 1872 г.	543
„ 459. Пан. Хитовъ до Д. Хр. Поповъ, 22 IV. 1872 г. Бѣлградъ	544
„ 460. Общото събрание въ Букурещъ. Протоколъ, 29. IV. 1872 г.	544
„ 461. С. В. Софийски до П. Хитовъ, 30. IV. 1872 г. Букурещъ	547
„ 462. Единъ хъшъ до П. Хитовъ, 9. V. 1872 г. Крайова	548
„ 463. Д. Хр. Поповъ до П. Хитовъ, 18. V. 1872 г.	550
„ 464. Часть отъ приготвения за печатане ръкописъ на Революционния уставъ	551
„ 465. Бележка отъ Н. Т. Обретеновъ, май 1872 г.	552
„ 466. Централниятъ Р. комитетъ до всички Частни Р. комитети, 14. VI. 1872 г.	553
„ 467. Христо Ивановъ Книговезеца до Николчо Сираковъ Халачтъ, 27. VI. 1872 г.	553

№ 468.	Данаилъ Хр. Поповъ до Любенъ Каравеловъ,	12. VII. 1872 г.	554
" 469.	Бочукоглу до Иллерически,	29. VII. 1872 г.	555
" 470.	Ив. Драсовъ до Д. Хр. Поповъ,	2. VIII. 1872 г.	556
" 471.	Хр. Ивановъ до Н. Т. Обретеновъ,	1-16. VIII. 1872 г.	556
" 472.	Хр. Ивановъ Книговезеца до Н. Т. Обретеновъ,	2-21. VIII. 1872 г.	558
" 473.	Н. Т. Обретеновъ до Д. Горовъ,	28. VIII. 1872 г.	559
" 474.	Хр. Ивановъ Книговезеца до Н. Т. Обретеновъ,	3-4. IX. 1872 г.	560
" 475.	Н. Т. Обретеновъ до Хр. Ивановъ Книговезеца,	21. VIII. 1872 г.	561
" 476.	Орханинци до Радомирци, Кюстендилци и пр.		561
" 477.	Панайотъ Хитовъ до Любенъ Каравеловъ,	17. IX. 1872 г.	563
" 478.	Н. Т. Обретеновъ до Хр. Ив. Книговезеца,	28. IX. 1872 г.	563
" 479.	Данаилъ Хр. Поповъ до Любенъ Каравеловъ,	3. X. 1872 г.	564
" 480.	Министърътъ на Вътрешнитъ дѣла въ Цариградъ до Великия везиръ,	29. IV. 1873 г.	565
" 481.	Котленци до Сливенци,	18. X. 1872 г.	567
" 482.	Хр. Ивановъ Книговезеца до Н. Т. Обретеновъ,	30. X. 1872 г.	569
" 483.	Хр. Ив. Книговезеца до Н. Т. Обретеновъ,	30. X. 1872 г.	570
" 484.	Любенъ Каравеловъ до Г. Живковъ,	2. X. 1872 г.	571
" 485.	Сливенци до Любенъ Каравеловъ,	24. XI. 1872 г.	572
" 486.	Хр. Ив. Книговезеца до Н. Т. Обретеновъ,	25. XI. 1872 г.	573
" 487.	Панайотъ Хитовъ до Българския Ц. Р. комитетъ		574
" 488.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. комитетъ въ Букурещъ,	2-14. XII. 1872 г.	576
" 489.	Н. Т. Обретеновъ до Д. Горовъ,	5. XII. 1872 г.	581
" 490.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. Комитетъ въ Букурещъ,	7. XII. 1872 г.	582
" 491.	Г. Т. Икономовъ до Кирякъ Цанковъ,	9. XII. 1872 г.	585
" 492.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. Комитетъ въ Букурещъ,	12. XII. 1872 г.	586
" 493.	Али Саибъ паша отъ София до Великия везиръ въ Цариградъ,	14. XII. 1872 г.	587
" 494.	Министерскиятъ съветъ въ Цариградъ до Султана,	18. XII. 1872 г.	588
" 495.	Първиятъ секретаръ на Султана до Великото везирство,	19. XII. 1872 г.	589
" 496.	Али Саибъ паша до Великото везирство,	14. I. 1873 г.	589
" 497.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. комитетъ въ Букурещъ,	18. I. 1873 г.	590
" 498.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. комитетъ въ Букурещъ,	18. I. 1873 г.	591
" 499.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. комитетъ въ Букурещъ,	25. I. 1873 г.	591
" 500.	Данаилъ Хр. Поповъ до Любенъ Каравеловъ,	26. I. 1873 г.	593
" 501.	Данаилъ Хр. Поповъ до Ц. Р. комитетъ въ Букурещъ,	26. I. 1873 г.	595
" 502.	Ив. Драсовъ до Данаилъ Хр. Поповъ,	30. I. 1873 г.	597
" 503.	Панайотъ Хитовъ до Ц. Р. комитетъ		598
" 504.	Любенъ Каравеловъ за предателството - „Независимостъ“,	1873	599
" 505.			600

VI.

Мемоари и бележки отъ съвременници.

№ 506	Бележниче на Ив. П. Х. Кършовски .	605
„ 507	Бележникъ на Ив. П. Х. Кършовски презъ време на по- хода въ 1867 г.	609

№ 508.	Другъ бележникъ на Ив. П. Х. Кършовски	612
„ 509.	Спомени на Ив. П. Х. Кършовски по дветѣ легиѣ въ Бѣлградъ	618
„ 510.	Бележникъ на Д. Пъшковъ	634
„ 511.	Дневникъ на Д. Пъшковъ държанъ въ Диаръ-Бекиръ	647
„ 512.	Бележникъ на Маринъ п. Лукановъ държанъ въ Диаръ-Бекиръ	655
„ 513.	Списъкъ отъ Анастасъ п. Хиновъ на заточеници въ Мала-Азия	659
„ 514.	Бележки на Панайотъ Хитовъ за Ст. В. Софийски, 15.V. 1889 г.	664
„ 515.	„ „ „ „ Левски	668
„ 516.	„ „ „ „ Д. Общи	670
„ 517.	Правила върху начина какъ да се ръководятъ горски чети отъ П. Хитовъ	672
„ 518.	Дописка на попъ Кръстя, 29. XI. 1879 г.	678

VIII.

Сведения събрани въ наши дни.

№ 519	Документъ за зѣтченъ комитетски членъ, 12. VI. 1893 г. .	687
„ 520.	Игуменътъ на Рилския манастиръ за идването на Левски въ Копривщица, 8. III. 1696 г. .	688
„ 521.	Данаилъ Хр. Поповъ по 25 годишнината отъ смъртъта на Левски, 6. II. 1898 г. .	688
„ 522.	Панайотъ Хитовъ до Ив. П. Хр. Кършовски, 22. XII. 1893 г. Русе	689
„ 523.	Д-ръ Рашко Стойчевъ до Ст. Заимовъ, 15. IX. 1910 год. Пловдивъ .	690
„ 524.	За пушката на Левски, 11. VII. 1908 г. София .	690
„ 525.	Данаилъ Хр. Поповъ до Министъра на просвѣщението, 28. XI. 1907 г. Т.-Магурели .	691
„ 526.	М. Ив. Марковски до Народния комитетъ, 22. I. 1923 г. Плъвенъ .	695
„ 527.	П. С. Кършовски до Народния комитетъ, 5. II. 1923 г. Търново .	696
„ 528.	М. Ив. Марковски до Народния комитетъ, 10. II. 1923 г. Плъвенъ .	697
„ 529.	П. С. Кършовски до Народния комитетъ, 23. II. 1923 г. Свищовъ .	698
„ 530.	Дружество „В Левски“ отъ Ловечъ до д-во „В. Левски“ въ Карлово, 8. III. 1923 г. .	698
„ 531.	М. Ив. Марковски до Народния комитетъ, 11. III. 1923 г. Плъвенъ .	700
„ 532.	В. Караивановъ до Народния комитетъ, 19. III. 1923 г. Карлово .	700
„ 533.	В. Караивановъ до Народния комитетъ, 13. IV. 1923 г. Карлово .	702
„ 534.	Бележка за калугерката Евгения, 15. VI. 1923 г. Карлово .	703
„ 535.	В. Караивановъ до автора, 17. IX. 1923 г. Карлово .	704
„ 536.	Монахъ Данаилъ отъ Гложенския манастиръ до автора, 12. X. 1923 г. .	705
„ 537.	В. Караивановъ до автора, 28. X. 1923 г. Карлово .	707
„ 538.	В. Караивановъ до Народния комитетъ, 20. XII. 1925 г. Карлово .	708
„ 539.	В. Караивановъ по разни въпроси .	709
„ 540.	В. Караивановъ до Народния комитетъ .	711
„ 541.	Д-до П. Стояновъ до Народния комитетъ, 6. I. 1896 год. с. Войнягово .	711

	стр.
№ 542. Н. Тодоровъ до автора, 19. II. 1926 г. Ловечъ	715
„ 543. Д. Пъшковъ до автора, 4. IV. 1926 г. Ловечъ	716
„ 544. Д. Пъшковъ до автора, 4. VII. 1926 г. Ловечъ	718
„ 545. Ловченецъ — потомъкъ на Сиркови до автора, юли 1926 г. София	719
„ 546. Д. Пъшковъ до автора, 12. VIII. 1926 г. Ловечъ	720
„ 547. Д. Пъшковъ до Ан. Башевъ, 27. II. 1924 г. Ловечъ	721
„ 548. Ан. Башевъ до Д. Пъшковъ, 27. II. 1924 г. Плѣвнъ	722
„ 549. Д. Пъшковъ до автора	723
„ 550. Петко Годоровъ отъ Т.-Пазарджикъ до автора, 23. VIII. 1926 г. Т.-Пазарджикъ	724
„ 551. Ив. Терзиевъ отъ Ловечъ до автора	725
„ 552. Роднина на Цвѣтко х. Павловъ до автора, 2. III. 1927 г. Ловечъ	726
Азбучникъ на лични собствени имена	1
Азбучникъ на географски имена	11
Азбучникъ на псевдоними	ИИ
Забелязани по-главни печатни погрѣшки	
Факсимилета	I-VX

ПРЕДГОВОРЪ ОТЪ КОМИТЕТА

Инициативата за тази книга излъже изъ срѣдата на карловци живущи въ София. Въ първата половина на януарий 1923 г. инициаторитѣ се събиратъ и решаватъ да издадатъ паметенъ сборникъ по случай петдесетгодишнина отъ смъртта на Левски — последвала, както се знае, на 6 февруарий 1873 г. ст. ст. Нѣколко дни по-после, едно общо събрание отъ представители на всички културни дружества въ столицата одобрява решението за сборникъ и избира комитета, кръстенъ „Народенъ комитетъ Василь Левски“. Министерството на просвѣтата съ готовностъ пригърна начинанието и нареди, вмѣсто сборникъ да се състави една обстойна и документирана биография на Апостола, като за целта натовари съ работата г. Д-ръ Д. Т. Страшимировъ — сжщиятъ избранъ по-напредъ и отъ комитета по уреждане на паметенъ сборникъ.

Първоначалниятъ съставъ на Народ. ком. „Василь Левски“ бѣше следния: стариятъ П. Поповъ, съгражданинъ на Апостола съ Карлово, почти съвърстникъ и другаръ неговъ въ революционното дѣло, избранъ съ единодушие за председателъ. Следватъ още: В. Н. Тантиловъ касиеръ, Г. Станевъ и Д. Кацевъ — Бурски секретари и членове — Хр. Ив. Герджиковъ, Минко Геновъ и Б. Загорски. П. Поповъ е трета година вече покойникъ. За добритѣ му грижи по тѣй щастливо наченатото дѣло, за неуморната ревностъ и бащинско ръководство, изказваме тукъ искрена и най-долбока почитъ къмъ паметта му. Следъ неговата кончина, председателството на комитета се възложи на г. В. Н. Тантиловъ, директоръ на Софийската популярна банка. Вмѣсто излъзлия Д. Кацевъ-Бурски и починалия неотдавна Г. Станевъ — въ споменъ на когото съ добро другарско чувство отправяме: вѣчна му паметъ! — се избраха за членове

на комитета: Иванъ Поповъ, нашиятъ голѣмъ артистъ и Д-ръ Д. Кировъ, известенъ столиченъ лѣкаръ. Подъ този съставъ действува и днесъ Народния комитетъ „Василъ Левски“. Материалната частъ на комитета се контролира отъ комисия въ съставъ: Ст. Красевъ, Василъ Генковъ и Ст. Купенковъ.

Министерството на просвѣтата бѣ взело въ 1923 г. мѣрки, за да се отпразднува петдесетгодишенъ юбилей въ паметъ на Апостола и всички приготовления бѣха направени по случая, но пожарътъ въ Народния театъръ осуети тържеството. Юбилеятъ се отложи. Остава все пакъ да се помисли за него отново.

Едновременно Министерството основа подъ свое ръководство единъ общъ фондъ. Предписано бѣше учащата се младежъ изъ цѣлата страна да дава утра и вечеринки съ целъ да се събератъ нужните сръдства за издаване биографията на Левски, и за издигане паметникъ на Неизвестния воинъ. Вноскитѣ бѣха взели да постъпватъ въ М-ството, но новата властъ следъ 9 юний 1923 г. разпреди събраната сума, както и бѣдашитѣ постъпления да се предадатъ на Народния комитетъ „Василъ Левски“.

Тукъ считаме за свой дългъ да отправимъ своята почитъ и благодарностъ къмъ Министерството на просвѣтата, което отъ самото начало — както обяснихме по преди — а и до днесъ не се колеба да ни се притече на помощъ кога и дето и да потрѣбваше. Тронати бѣхме отъ готовността на учащата се младежъ и нейнитѣ учечи ръководители въ цѣлата страна, които съ такова топло чувство се отзоваха да подкрепятъ увѣковчаване паметта на великия Апостолъ. Съ искрена радостъ имъ отправяме своя приветъ и признателностъ.

Закъснѣхме съ изданието и се извиняваме за това. Прѣснатитѣ въ частни рѣще документи трѣбваше да се откриватъ и откупятъ. При днешнитѣ високи цени и при онова небивало финансово затруднение, въ което се намира държавното ни съкровище, ний посрѣщаме закъснението не само като неизбѣжно, но и като най-малко зло.

Накрай, ние се радваме, че успѣхме да постигнемъ, макаръ и късно, то целта си.

Остава публиката, така сжщо и критиката да потвърдятъ нашия успѣхъ.

Изказваме сърдечна благодарностъ на автора г. Д-ръ Д. Т. Страшимировъ, който вложи много енергия и трудъ да събере и групира изворитѣ, които обнародваме. Благодарение на неговото широко познание съ нашата революционна епоха, можаха да се събератъ по възможностъ всички извори, които ще легнатъ въ основа на биографията.

София, 1929 г.

ОТЪ НАРОДНИЯ КОМИТЕТЪ „ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ“

Азъ трѣбваше да дамъ и цѣли нисли съ много важни документи. Много думи и цѣли нисли съ много важни документи, азъ трѣбваше да ги изнеса подъ страницата. Азъ трѣбваше да дамъ и цѣлото писмо не се поддава на осмисленостъ. Неизвестни псевдоними замѣстятъ истинския адресъ, което не дава да се долови назначението на кореспонденцията. Сжщо и датитѣ често липсватъ, а това отсича хронологическата връзка на писмата. Вследствие на което, се наложи да поставя специално съдържание предъ всѣки документъ. Така липсваха препинателни знаци, поставяха вертикални чертички, за да разделя мисль отъ мисль. За всѣко писане отговорностъ.

Въ последната глава на книгата дадохъ тѣсно по-важни наши кореспонденции съ живи още другари на Левски. Сжщо и не учени наши хора да отпечататъ сжщо и истиния разказъ при моитѣ пътувания. Кореспонденцията, която даватъ въ последния отдѣлъ, е допълнение къмъ тяхъ. Добриятъ съветъ, но да го изпълня би значило да стѣгна още единъ пътъ материали, а сръдствата не стигаха за това. То ще бъде за кратко по-добро време.

Министърътъ на просвѣщенiето въ 1923 год. — г. Ст. Царевски — взе подъ свое покровителство нашето начинание и съ туй свърза името си съ него. Последвалото следъ 9 юний с. год. правителство се отзова съ не по-малка готовностъ да подкрепи нашето дѣло. Министритѣ г. Ал. Цинковъ и Н. Найденовъ, както и съответнитѣ ръководни лица по Просвѣщенiето въ всѣки случай безъ изключение и при първа дума удовлетворяваха всѣки наша съ-мисълъ съ свързка съ проучванiята. На всѣки процесъ ний дадохъ дукъ своята искрена признателностъ.

Други отъ документитѣ сж

Народна библиотека
„КИРП“ и МГЛОДИ

ВСТЪПИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ НА АВТОРА

За Левски се писаха много книги. Много повече отколкото за всяка друга величина от миналото. Всички тия книги, обаче, почиват де повече де по-малко върху смътно запазени спомени отъ онова време. Азъ раздѣлихъ моята работа на две части: извори и биография. Биографията ще почива върху тѣзи писмени документи, които давамъ сега.

Това е единъ скелетъ отъ документирани факти за биография. Така щото моята задача въ тази книга е строго разграничена. Азъ трѣбваше да дамъ класирани и отговорно разгледани документи. Много думи и цѣли мисли сж мжно разбираеми, азъ трѣбваше да ги изясня подъ страницата. А понѣкога даже и цѣлото писмо не се поддава на осмисляне. Незвестни псевдоними замѣстятъ истинския адресъ, което не дава да се долови назначението на кореспонденцията. Сжщо и датитѣ често липсватъ, а това отсича хронологическата връзка на писмата. Вследствие на което се наложи да поставя специално съдържание предъ всѣки документъ. Гдето липсваха препинателни знаци, поставяхъ вертикални линийки, за да раздѣля мисль отъ мисль. За всичко поемамъ отговорностъ.

Въ последната глава на книгата дадохъ нѣкои по-важни наши кореспонденции съ живи още другари на Левски. Съветаха ме учени наши хора да отпечатамъ също и устния разпитъ при моитѣ пътувания. Кореспонденцията, която давамъ въ последния отдѣлъ, е допълнение къмъ тѣхъ. Добъръ съветъ, но да го изпълня би значило да стѣкмя още единъ томъ материали, а срѣдствата не стигаха за това. То ще остане за друго по-добро време.

Министърът на просвѣщението въ 1923 год. — г. Ст. Омарчевски — взе подъ свое покровителство нашето начинание и съ туй свърза името си съ него. Последвалото следъ 9 юний с. год. правителство се отзова съ не помалка готовность да подкрепи нашето дѣло. Министритъ г. г. Ал. Цанковъ и Н. Найденовъ, както и съответнитъ ръководни лица по Просвѣщението въ всички случаи безъ изключение и при първа дума удовлетворяваха всѣка явила се нужда въ свързка съ проучванията. На всички прочее изказвамъ тукъ своята искрена признателность.

Настоящият първи томъ не е пъленъ, разбира се. Едни отъ документитъ сж унищожени още на времето отъ страхъ предъ претърсванията на турската полиция. Други

има тепърва да събираме из частни ръце. Трети, които сж най-значителни, лежат извън България главно в Цариградъ и не сж прибрани до сега по наша некадърност. Похарчи се едва ли не половинъ милионъ по командировки. Но нека се надѣваме, че за напредъ ориенталския отдѣлъ при Народната библиотека ще се сдобие съ лице специално подготвено за целта и че ще се постави подъ ръководство съ по-искрена и последователна мисль за наука. За случая читателътъ ще намѣри специална бележка въ тома.

Изказвамъ другарска благодарностъ къмъ днешнитѣ водители на Народния комитетъ „Василь Левски“ — г. г. В. Н. Тангилъвъ, Д-ръ Д. Кировъ, стария ни голѣмъ артистъ Ив Поповъ, Минко Геновъ, Хр. Ив. Герджиковъ и Б. Загорски за всегашното имъ съдействие и довѣрие. Еднакво и на ръководителитѣ на Архивния отдѣлъ при Нар. библиотека г. г. К. Мутафовъ и Любенъ Петровъ отправямъ моитѣ благодарности. Г-нъ Л. Петровъ съ рѣдко ученолюбие и постоянство успѣ да дешифрира разнитѣ трудни шифри отъ комитетския периодъ, както съмъ означилъ това и на съответни мѣста въ книгата.

Както ще види читателътъ, нѣмаме запазена и не даваме кореспонденция на Левски по-рано отъ 1866 година, когато той здраво стѣпя въ пѣтя на обществената си дейностъ: Освенъ това, не притежаваме отъ голѣмия организаторъ и Апостолъ на своя народъ ни едно писмо отъ личенъ характеръ. Безопасно бѣше да се запази негова кореспонденция до братъ, сестра, майка и пр. — като лишени отъ политическа окраса и съ невиненъ характеръ. Но не е запазена такава. Азъ изобщо се съмнявамъ, дали нѣкога Левски е написалъ единъ редъ съ частни побуди. И при това едва ли той ще да е билъ и единственъ за своето време носителъ на тази изключителна преданостъ къмъ общественото дѣло. Колко е чистъ обществениятъ идеализъмъ на хората отъ оная епоха!

Намѣрихъ за неизбѣжно да помѣстя въ сборника всички документи отъ ръката на Левски и други, отнасящи се до неговия животъ, които сж публикувани изъ разни чужди съчинения. Препечатахъ и ония петдесетъ и две писма на Левски изъ моя „Архива на възражданieto“ (т. I, 1903 г. Документи по политическото ни възраждане стр. 15—94) както и други съответстващи на работата документи пакъ отъ тамъ. Събрани на едно мѣсто и съпоставени помежду имъ по дата, произходъ и характеръ документи, отнасящи се къмъ една и сѣща историческа монография, улесняватъ и осигуряватъ точното проучване. За всичко помѣстено тукъ, разбира се, дадохъ точна сигнатура, поставена подъ документа, отгдето е вземенъ и респективно кжде може да се намѣри за проверка.

Въ шестия отдѣлъ „Мемоари и пр.“ помѣстихъ нѣкои нѣща, които възможно е да се видятъ нѣкому едва ли не като безполезни тукъ. „Правилата върху начина какъ да се ръководятъ горски чети“ отъ Панайотъ Хитовъ (№ 517, стр. 672) ни разкриватъ подробности върху отдѣлнитѣ функции на байрактаря въ четата. Байрактаръ на мустакатия воевода въ похода на 1867 бѣше Левски. Никжде на друго мѣсто — ни въ литературата, ни въ архива нѣмаме конкретно нѣщо по тази материя. Не съмъ слушалъ и устни предания върху това. — Сжщо и списъцитѣ, които давамъ въ този отдѣлъ, иматъ по-голѣмо значение, отколкото може да се долови на пръвъ погледъ. Имената на ония бедни заточеници често ни допълнятъ самото събитие, въ което сж участвували, и за което ни липсватъ по-прѣки сведения; мѣсторождението имъ означено въ списъка, ни тълкува нѣкои псевдоними срѣщани тукъ-тамъ въ кореспонденцията, които нѣмаме отгдето другаде да изтълкуваме. Запискитѣ на Д. Пъшковъ ни разкриватъ точната дата на арестуване членоветѣ на Ц. комитетъ въ Ловечъ, и нѣкои други обстоятелства въ свръзка съ предаването на Левски.

Дветѣ заплашителни писма 409 и 410 (стр. 472 и 474) поставихъ въ петия отдѣлъ, макаръ и да принадлежатъ къмъ първия, защото сж писани отъ Левски и принадлежатъ къмъ цикъла отъ тоя родъ № 15, 16 и др. (стр. 32, 37 и пр.). Не искахъ да ги дѣла отъ следващото окръжно писмо № 411, писано и печатано отъ Каравелова въ Букурещъ, тъй като и тритѣ представляватъ едно цѣло. Пръвъ пѣтъ имаме тукъ документъ, който установява, отъ кога сжществува революционниятъ комитетъ. Имаме процеса на възникването му. А туй става ясно само при съпоставяне и на тритѣ документа. Сжщо получаваме почва подъ краката си, да кажемъ твърдо, какъ и какви сж били връзкитѣ между Левски и Каравеловъ: какво представлява самъ по себе единиятъ спрямо другия по отношение на общо изнесеното и оформено отъ двамата историческо дѣло.

Джебното бележниче на Апостола, което стои тукъ като трети отдѣлъ, съставлява рѣдко изворно съкровище. Чувствителниятъ читателъ ще долови въ него щедро прѣснати черти отъ интимния Левски въ разговоръ самъ съ себе. Тука е и наивността, душевната чистота, вдъхновението и мисълта на великия организаторъ. Тукъ имаме и неоченими указания върху дати и маршрути, върху мѣста и хора и много други нѣща, които бѣха неизвѣстни досега.

Но все пакъ, въпреки осезателния размѣръ на тома и тежката кометираностъ на изворитѣ които даваме, все пакъ много моменти и редъ въпроси изъ живота на Левски оставатъ още неотгнати. Ний не можемъ да посочимъ, кога точно у Апостола се явява мисль да избере Ловечъ за столица на

своята дейност вжтре въ цѣлата страна и по кои съображения. Не знаемъ достатъчно, кои псевдоними на кои географски и лични имена съответствуватъ. Така, нѣкои оставихме не разяснени въ книгата си. Сжщо на лице сж маса имена на дейци, обозначени само съ инициали, които не можехме и не можемъ да отгатнемъ. Псевдонимътъ Фердинандъ се срѣща на нѣколко мѣста, като обозначава две различни лица, едно отъ които точно не можемъ да посочимъ. Самитъ начални връзки между Левски и Каравеловъ въ идейно и активно-жизнено отношение всепакъ не сж достатъчно освѣтлени. Може би Цариградскиятъ архивъ нѣкога ще ни даде повече указания. За всичко това липсватъ учени монографии, отдѣлни грижливи изучвания. Министерството на просвѣтата трѣбва да избере нѣколко усърдни и талантливи младежи, солидно подготвени, да ги улесни и насочи на работа въ тая сбласть. И изъ тѣхъ, които трѣбва, да изпрати на специализация. Изобщо, политическото ни възраждане е слабо проучено досега, и е било жертва на безгрижно нехайство.

Помѣстихъ нѣколко смѣтки и писмени донесения отъ частни (селски) рев. комитети въ втория отдѣлъ „Бележки и смѣтки отъ Левски“, макаръ точно и да не сж излѣзли отъ ржката на Апостола. Тѣзи документи сж писани по образецъ, даденъ отъ самия Левски. Писани сж понѣкога въ негово присжствие и, може би, подъ негова диктовка. Азъ намирамъ, че и по духъ, и по служба, както и по всичко останало тѣ биха изглеждали по-чужди на всѣко друго мѣсто, отколкото тукъ.

Извинявамъ се, че документитъ бѣхъ принуденъ да дамъ като първи томъ на биографията на Василъ Левски, колкото това и да изглежда като стжпка противъ формалния редъ на традицията. Не правя туй отъ любовъ къмъ новаторство — една позната болестъ у насъ. Технически се налагаше изворитъ да се отпечатаатъ преди биографията, за да бждатъ въ нея правилно цитирани по отдѣлъ и страница. Иначе тѣ — изворитъ — щѣха да си останатъ безъ особена и по-близка свързка съ изложението. И тѣй като — това казахме и по-напредъ — тѣ се печатаха технически или по врѣме на първо мѣсто, то правилно бѣше и да се нарекатъ първи томъ. Освенъ това, настоящата книга не е обикновенъ сборникъ отъ документи, та да се счита като притурка или анексъ къмъ текста на биографията. Тя е скелетъ — туй обозначихъ сжщо и по-рано — на онова, което има да се повествува по-подиръ. Така, този томъ е едно самостоятелно и монографично изследване на всички сжществувачи документи въ свързка съ животописа на Левски.

Намѣрихъ за нужно да снабдя този томъ съ портрета на Левски, който има характеръ на чистъ документъ, както всичко друго въ книгата. Той е работенъ скоро следъ освобождението отъ Георги Данчевъ, известенъ на времето подъ

име Георги Зографина. Близъкъ и обичанъ другаръ на Левски Зографинътъ имаше за мѣстожителство Чирпанъ, при него отсѣдаше и се криеше Апостолътъ. Портрета е работенъ възъ основа на оная фотография на Левски, по която го търсѣше турската власть. Зографътъ е осветилъ съ бои очитъ, коситъ, цвѣта на лицето и пр. на своя приятель. За това има цена на системно и приятелски пресъздаденъ документенъ образъ.

Благодаря на г. Михаилъ Димитровъ, асистентъ по психология въ Държавния университетъ, за приятелскитъ му грижи да ме снабди съ нѣкои неизвестни досега ржкописи. И на младия нашъ ученъ г. Ив. Унджиевъ отправямъ своята похвала за възгорженото му и неуморно съдействие по техника и по много други трудности въ подготвяне на настоящата книга. Когато една работа гледаме готово завършена, все ни се чини, че е била лесна. Но само она знае мжжитъ, който ги е изнесълъ на своитъ плещи! . .

София, януарий 1929 г.

Д. Т. С.

ПИСМА ОТЪ ЛЕВСКИ

№ 1.

Левски до Раковски.

Панайотъ Хитовъ, който съ знанието на Раковски приготвява чета да мине въ България, далъ властъ на Левски, бждащия свой байрактаръ, да му пише. Панайотъ желае да се видятъ. Исква Раковски да му яви, какво приготвява и какво има още да се готви за предприетото дѣло.

Господине Раковъскый!

Днесъ ида дави поздравъ отъ странжта на отецъ Натанайла¹⁾ коитомие далъ властъ да ви напишъ туй писъмце, || иви молж да му евите въ какво занимание се намирате днесъ, || защото много желае заради вази²⁾, || и иска да знае подробно въ какви занятие се намиратъ днесъ, || и най паче ви моли да му явите заради тжрговите какъ отиватъ днесъ и какъ ще бждатъ за напредъ.

Като ни ме остава времето да ви пишъ по напространо оставамъ вашъ най искренъ

Яшъ³⁾

Д. И. Левъскый⁴⁾.

1866. Ноември 7.

Н. Б. II. А. п. 88, № 7989.
Арх. Раковски.

¹⁾ Воевода Панайотъ Хитовъ.

²⁾ Желаетъ да се видятъ.

³⁾ Навѣрно — Циганка, мушията на Н. Балкански (Николаки). Може и нѣкое друго село въ Влашко. Презъ зимата 1866 — преди да мине на априлъ мѣсець 1867 въ България — Панайотъ, съ събранитѣ около него четници, не стоя на едно мѣсто. Трѣбваше да се предпазва, поради бдителността на ромжиското правителство. Сжщо тѣй трѣбваше да се укрива и да не се назове мѣстото, отъ де иде това писмо. Затова е означението Яшъ — втори университетски градъ въ Ромжния. Левски бѣше посоченъ за знаменосецъ (байрактаръ) на четата по съгласие между Раковски и Панайота, — първостепененъ и главенъ воевода за всички чети, които имаше да минатъ. Левски е познатъ на Раковски още отъ 1862 г., при бомбардирането на Бѣлградъ, дето се числѣше въ първата легия. Цѣлото писмо е иносказателно по съдържание. Но трѣбва да се сѣщае, че всичко, за което се намеква тамъ съ твърде

№ 2.

Левски до Найдень Геровъ.

Като не го заварвалъ самъ въ Бѣлградъ, сега му пише. Искане да излѣзе макаръ 25 дни преди срока отъ легията, за да иде въ България и да ускори тамъ приготовленията и го моли, да нареди да го пуснатъ. Наредено било за общо въстание, но то е работа за хора само като него да го извършатъ. Сочилъ себе си като старейшина и като подготвенъ за целта. Праща му портрета си отъ 1867 г. и две писма.

Ваше Благородіе Г-нъ Найдине¹⁾, придожданіето ви²⁾ въ Бѣлградъ додохъ нѣкой път привасъ данови намѣряхъ Сами, || дави кажъ че искамъ да излеза предъ времѣто Макаръ 25: дена || даси дода по нашите мѣста || да са намѣра спознатити ми отъ които са чяка нѣщо || и на които трѣба даса каже по една предъ³⁾ || и тогава ще имаме сигорна нашата Кжца съ Двораи.⁴⁾ Зато молави сега писмено да предъ Априлиа 20: съ нѣкой средство дама искате за въ влашко⁵⁾ || и отъ тамъ дамиса дадатъ 6 длъги и 6 кжси коитоса отъ задъ пжлнатъ.⁶⁾ Напротивъ ако нима пуснатъ предъ времѣто отъ което ви пиша по горе, и ни ми дадатъ потрѣбнитъ отъ влашко. тогава знамъ че нищо нѣма въ нашета кжщж. || На

невинни думи, ще да е било още предварително познато на Раковски. Той знае, какво има да значи търговия, занимание и пр. А поради туй, именно, писмото е и кратко и все пакъ ясно. То диша дори съ известна свобода и твърдостъ въ скритното инакъ откровение, ксето носи. И чувствува се сжщо пламенното тържество на ученика, който „получилъ власт отъ Отаа Натанаила“ да кореспондира съ великия свой учителъ въ революцията и да подрежда нови сериозни гласежи.

4) Дяконъ Игнатий Левски.

1) Найдень Геровъ, руски консулъ по онова време въ Пловдивъ и сега дошълъ временно — както се разбира отъ съдържанието на писмото — въ сръбската столица, дето Левски служи въ втората българска легия. Първата легия на Раковски бѣше презъ 1862 г.

2) Презъ време, когато Н. Геровъ се намиралъ въ Бѣлградъ.

3) Да се подготвятъ или организиратъ предварително.

4) Ще имаме осигурено нашето отечество въ цѣлокупность.

5) Да го изискатъ българскитъ първенци отъ Влашко, които устройха легията, да бжде освободенъ отъ военното началство въ Бѣлградъ преди 20 априлъ.

6) Шестъ пушки и шестъ револвера.

които сжмъ казалъ юще на 67. г. Презъ други че до като непода никому дася ниповѣрватъ || отъ коитоса и чяка въ онова мѣсто.¹⁾ А аколи съвсемъ други ся обърне.²⁾ || Каквото нинай малко несмесе увѣрили,³⁾ || защото затаквось нѣщо трѣба поне единъ старейшина да има междуни⁴⁾. || въ кратко, всѣки дневнити минути⁵⁾ ни показватъ распиляваніе, || за което всѣкити казватъ, че единъ Месецъ като остане до времѣто Марта 15.⁶⁾ || очевидно да е за истина? || аколи не, едни говорятъ че щжтсѣ върнатъ въ Лашко, а повѣчето ся съгласяватъ да излѣзатъ на чети || което ще кажи че, остава на наше расположение,⁷⁾ || а каде щему излезе кражтъ? || зато, остава на старите⁸⁾ да мислжтъ. || ако нини дадатъ Пушки⁹⁾ ния щемъ излезимъ съ Т-гы¹⁰⁾ както и на 67. г. третатани чясъ беше.

Молави кто идае било наридено за общо въс.¹¹⁾ || или не било? ако изработите по скоро за което ви мола, и е възможно?¹²⁾ и като щомъ дода по напредъ при васъ ще видити че колкото по напредъ дасамъ дошелъ билъ, билое по добре. || Ако и да знайте какво трѣба. || Нъ като васъ чловѣцы немогатъ изврѣши ако и да можете чрезъ други, нъ незнайте ония чловѣцы съ които може дасе изврѣши.

1) Искане да каже: до които съмъ се обърналъ. Това сж все хора, отъ които се чака решителна работа отъ ония мѣста.

2) Трѣба да се чете като въпросъ: и ако вмѣсто менъ другъ се обърне съ искане да поеме сжщото дѣло?

3) Нѣма вѣроятность за подобно нѣщо.

4) Като бившъ байрактаръ и съгласно „Закона“ на Раковски, замѣстникъ на най-старшия („първостепенъ“) воевода Панайотъ, той е самъ старшина сжщо и за новата инициатива да върви и организира народа.

5) Отдѣлни случки всекидневно ни показватъ желание да се разпилятъ (да се дезорганизира) и да се разпусне легията.

6) Да бждатъ разпуснати.

7) Остава на нашъ изборъ, да си се върнемъ въ Влашко, или да навлѣземъ на малки чети въ България.

8) Водителитъ отъ Добродетелната Дружина въ Букурещъ, кито сж изпратили всички други момчета въ Легията въ Бѣлградъ.

9) Пушки.

10) Тояги. Тояги наричаха тогазъ и старитъ негодни пушки, които се пълнатъ отъ горе.

11) Моля ви да изпълните гореизложеното, дори ако е вече наречено да има общо въстание въ България.

12) — а за това има всички възможности —

Подарявами и ликатси || въ 67. мо ходящъ¹⁾ || и единъ на Г-нъ Рашка. Другитими писамца молави да ги испратити сигорно²⁾. || отъ двѣтими въ едноимни³⁾ писма пратете помалкото а другото задръште или при васъ или при Рашка до като доди сами челоуѣкатъ да сего земи || когото физиономията мугу показва възъ дребенъ черноокъ съ тънакъ гласъ. || На противъ аколи нидоди сами, то ще доди зато писмо челоуѣкъ високъ черноокъ дългообразъ на име Минчо х. Недювъ изъ сѣщото село.

Фев. 1-ый 1868.

Покорный Василь И. Львский
изъ Бѣлоградска Академія
Ново Образованна Бугарска чета.

Арх. Н. Геровъ, кн. I, стр. 987.

№ 3.

Левски до Панайотъ Хитовъ.

Благодари му за дето го извадилъ отъ болницата, дето би умрѣлъ, ако стои още. Иса му една жѣлтица да се разплати въ частната кѣща. Кани го преди да трѣгне за Влашко да дойде да се видятъ. Ще го пита да почне въ България едно намислено отъ него дѣло и го моли да одобри намисленото. Ако спечели съ дѣлото си, печели за цѣль народъ, ако изгуби, губи само себе си.

Господинъ Панаите⁴⁾ Премогови Благодаря детоса потрудихте чема извадихте изъ Болницата || щото ако бѣхъ стоялъ юще нѣколко дена истина бѣхъ умрѣлъ. || Така истоса трудите и за всички те ни Сабрани Братія. || и сме длѣжни да ви почитаме. ... || Защо то сте и най повѣче въ начялото на скупщината ни Главный Войвода.

Вій-са грижите сега и за разноскитеми за които ще пиша честе харчили за менъ || и надявамса да ми прататъ кол-

¹⁾ Фотография снета презъ време на четуване въ Стара-планина по-първата 1867 г.

²⁾ По-вѣренъ и сигуренъ начинъ, за да не паднатъ въ вражески рѣще.

³⁾ Едноименни.

⁴⁾ Воеводата Панайотъ Хитовъ.

кото ще похарчите за менъ. Защото асъ са варда да си вчислявамъ въ онія да са рече чисае харчило и за менъ...¹⁾ на всѣки начинъ ще глѣдамъ да виги вѣрна. || то е доста и пре доста само чеса трудите.

Повторителнови мола да ми пратите 1. желтица за трошка защото нѣмамъ вѣче || заемамса отъ брата ми и отъ другити си пріатели 40: гр. и мой хакъ 20: гр. и твойса набиратъ 105 гр. || безъ да самъ далъ ни пара за лѣковити на жената, || а она колко ще земе, незнамъ.

Чулсамъ да щялси да отидишъ въвъ влашко || асъ отъ 67:мо до сега несамъ ималъ честь дастеса довѣрили на менъ. || дами кажете по нѣщичко истинно? || Нъ пакви мола и познавамъ за най искренненъ, и прѣвъ Любимецъ Български || дадодите при менъ или да ви пишѣж какво асъ мислѣж да права || и ще го направа ако рече Богъ съ ваше дозволеніе акого намерите Благосклонно || и ще ви мола да ми дозволите. || за което ако испечелѣж, пичелѣж за цѣль народъ, ако изгуба губа само менѣси. || Тоще ве мола ако идите за влашко да додите да ви кажѣж или да ми дозволите да ви пишѣж. || Нъ трето ви мола кактви пишѣж по горе. да ма не оставѣте безъ трошка || защото кажи, че, отъ каксамъ утишель въ онѣж кѣщѣж несаса загрижили да си купатъ нѣщичко за едини²⁾ все одменъ || а оная жена коятома лѣчи тя има вѣче право да яде вѣче отъ менъ, || защото всѣки день стои при менѣж готвими мій паницити вода носи чякъ отъ дунава? || а Панчувица не хваща нищо? || асъ незная какъ щейса на плата. || зато молави елате даса разговорите || дайса³⁾ плати чесно акома излечи. || че зато молави ни най малко дави нидотегни, || за което ще са труда както ви пишѣж по горе.

67:ый⁴⁾ Вашъ Хорѣгвоносецъ В. И. Львскій.
въ мѣсто.

Н. Б. П. А. п. 88, № 8037.
(Арх. Раковски)

¹⁾ Не желае да се чувствува платенъ агентъ.

²⁾ За ядене.

³⁾ Да ѣ се плати.

⁴⁾ Твърде е мѣчно да се разчете това 67:ый. То изглежда като да обозначава дата на писмото, но не заема мѣсто подобаваше за подобна цель. Написано, както си е, редомъ съ подписа на автора на писмото, то стои очевидно въ нѣква вътрешна връзка съ тоя подписъ. Но и като дата, пакъ е нѣщо непълно и не допуша какво и да е осмисляне.

Тукъ 67 не означава 67-мо лѣто или година: въ текста на писмото тази година се споменува като изминала вече. Така че, числото 67 не обозначава и не може да има значение на дата. И ако даже бѣше писано за дата — да речемъ по погрѣшка — то окончателното ѳй щѣше да съставлява още по-голяма погрѣшка, като не отговаряше за тази целъ. Бихме предположили и друго. А то е, че 67 бележи само день и месецъ, безъ година, и то така: 6 — шести день, и 7 — седми месецъ. Тогазъ и наставката ѳй къмъ 7 — 7=ѳй би добила известна смисълъ. Но отъ формална страна, противъ това тълкование говори обстоятелството, че доколкото ни е познато — Левски никжде другаде не си служи съ този начинъ за обозначение на месеци и дни. Срѣща се 7/ѳй или 7/врий, което ще рече септемврий. А нито на седмий месецъ (юлий), нито на септемврий Апостолътъ не се намира въ Бѣлградъ. Презъ тѣзи месеци той е вече въ Влашко — както, впрочемъ, личи и отъ кореспонденцията му, която следва. Споредъ адреса на писмото въ сръбски духъ — „въ мѣсто“ — вмѣсто „въ града“, както пишемъ ний на български, и споредъ самото съдържание на сжщото, че Левски разчита на „хака“ си като легионеръ (българска легия презъ 1867 и 1868 имаше само една и то въ Бѣлградъ) и че Панайотъ воевода живѣше ония години въ сръбската столица и се тъкмѣше за кжсо време да пжтува до Влашко — всичко туй показва ясно мѣстопроизхождението на самото писмо, а отъ тукъ и невъзможността 67 да означава месецъ или дата. Трѣбва да вземемъ още предвидъ, че Левски изобщо не употребява или рѣдко употребява старописното ѳ (ери). Поне въ обозначение на дати или на подобни съкращения отъ другъ родъ. За окончанье винаги пише — ѳй или даже — ѳй: Л=ѳй и Л=ѳй. Всичко това ни наводна на мисълъ, че въ нашия случай „67: ѳй“ трѣбва да крие свое особено съдържание, а именно въ следния видъ. Въ оригиналния текстъ, който притежаваме въ Народната Библиотека отъ ржката на Левски завършекътъ ѳй е писанъ по особень начинъ. Ерѣ малъкъ отпредъ е продълженъ значително надъ реда. Така той образува върна контура на ржкописна буква в. Но въ бързината на писането, вижда се, или отъ липса на достатъчно внимание, предната извивка нагоре въ ржкописното в се слѣла съ основата на линията при теглене надолу и се получило единъ значително едъръ ерѣ малъкъ. Така щото, въ цѣлия разглежданъ изразъ: 67: ѳй, като заменимъ ѳ съ в, получаваме отдѣлна дума, която гласи вѳй. Сега вече и двоеточието между 67 и вѳй получава своето значение. То сочи поне, че Апостолътъ е зналъ въ дадения случай да осмисли припинателния знакъ. Ако пишеше едно кжсо тире (— или =) между дветѣ части, щѣхме да ги четемъ съединени помежду имъ, а сега тѣ сж отдѣлени, вѳй минава — по смисълъ, разбира се — къмъ следващата дума „Вашъ“, като става неинъ неизбѣженъ атрибутъ: „вѳй Вашъ“ — въ форма поне на ходящъ провинциаленъ говоръ. Левски често слива думитѣ. Това може да се докаже не еднажъ въ текста и на разглежданото тукъ писмо. Освенъ това, той обича да подражава живия говоръ и съкращава често спомагателния глаголътъ е въ ѳ, та тукъ е станало вѳй вмѣсто ви е. Колкото до и малко — това е общо правило у Левски: при две и, първото е i. Така именно цѣлиятъ подписъ на писмото: „67: ѳй Вашъ Хоржгвоносецъ В. И. Ль-скій“ трѣбва да се чете свързано: „шейсетъ и седмо лѣто ви е Вашъ Хоржгвоносецъ и пр.“

Но сега за датата на това писмо. Писмото, наистина, не носи обозначение на месецъ дни и година и намъ остава да ги опредѣлимъ приблизително. Въ всѣкой случай, то е писано не преди 1 февруарий 1868 — дата на по-първото писмо № 2, помѣстено тукъ. Къмъ последната дата Апостолътъ е билъ още здравъ, ходилъ „нѣкой пжтъ“ да посети Найдена Геровъ въ Бѣлградъ, като е търсилъ случай да го завари самъ поради тайния разговоръ, който е ималъ да води съ него. По-подиръ той постжпва въ болницата, подложенъ е на операция, бива изваденъ на частна квартира съ усилията на Панайота и пр. — споредъ както обяснява въ

№ 4.

Левски до редакцията на в. „Народность“ въ Букурещъ.

В. „Дунавска Зора“ се опѣлчила противъ Тайната Комитетска организация. Всичко трѣбвало да стане явно, за да е силно и да се привлечатъ въ работа богатитѣ бѣлгари. Левски изрежда случаи: трѣбва да се пренасятъ пушки и оржия — това явно презъ турските митниции ли? — трѣбва да се правятъ военни упражнения, предъ очитѣ на турцитѣ ли? — Възможно ли е? Къмъ богатитѣ бѣлгари нѣма нищо противъ, но до сега тѣ не сж проявили родолюбие.

Гюргево 1868 Юн. 1-ий.

Въ 27-ий брой отъ Д. Зорж¹⁾ имаме честь да прочетемъ еднж допискж съ подписъ Б... ||²⁾ отъ сжщия градъ, гдѣто се издава и сжщата почетна и народна Д. Зора.

Писмото. Той ще да е влѣзалъ въ болницата безъ друго следъ писмото до Найдень Геровъ, както личи отъ самото това писмо. Тамъ той е здравъ още и иска да го освободятъ незабавно и да замине за работата си въ Бѣлгария. Тази работа, свързана — както видѣхме — съ пушки и революери, е опасна работа и наистина иска здравъ човѣкъ. Известно е, отъ друга страна, че на 1 юний Левски е вече въ Влашко. Това личи ясно отъ кореспонденцията, която следва тукъ. Въ Влашко той е билъ арестуванъ заедно съ Филипъ Тотя като опасенъ човѣкъ, но веднага е пуснатъ на свобода поради раната му, не оздравѣла още, като последица отъ състоялата се по-рано операция. Така именно, датата, за която разискваме, се пада непременно слѣдъ 1 февруарий и преди 1 юний, 1868 г. Обаче, известно е сжщо тѣй, че българската легия въ Бѣлградъ отъ 1867 се разтури въ срѣдата на априлъ 1868. Тѣй че, срокътъ за дата на писмото се намалява съ месецъ и половина преди 1 юний, като остава да диримъ времето между 1 февруарий и 15 априлъ. А въ това писмо Левски самъ споменува още, че презъ изтеклото време получилъ „хака“ си (заплата) 20 гроша на месецъ като легионеръ. Нищо не пречи, разбира се, този „хакъ“ да е билъ за февруарий месецъ. Следъ писмото отъ 1 сжщи месецъ до Найдень Геровъ, Апостолътъ се е почувствувалъ — да речемъ — зле и веднага се принудилъ да влѣзе въ болницата за операция. Въ такъвъ случай, Левски пише новото си писмо до Панайота презъ мартъ, (получилъ „хака“ си за изтеклия месецъ февруарий). Но ако приемемъ, че е получилъ „хакъ“ за мартъ месецъ, то писмото е писано презъ априлъ, но — не ще съмнение — преди половината на месеца. И тѣй като Апостолътъ споменува за „хака“ като полученъ и изхарченъ вече, както били изхарчени всички заеми, които е направилъ, може да се приеме, че писмото произхожда отъ края на мартъ или началото на априлъ. Въ всѣкой случай, то не може да бжде по-късно отъ срѣдата на априлъ. Къмъ това време легията е вече разтурена съ официална заповѣдъ на сръбския воененъ министъръ и легионеритѣ се разотиватъ. Д. Мънзовъ пише въ бележничето си, запазено въ неиздадения още архивъ на Тайния Комитетъ: „На 15 Априлъ излѣзохъ отъ Пенчево (отвъдъ Дунавъ, срещу Бѣлградъ), на 23 Априлъ излѣзохъ изъ Земунъ и дойдохъ на Нови-Садъ“. Така че, датата на писмото следва да поставимъ между края на мартъ и срѣдата на априлъ 1868 г.

¹⁾ Вестникъ „Дунавска Зора“, редактиранъ отъ Добри Войниковъ въ Браила. — год. I, № 27, 20 май, стр. 102.

²⁾ Дописката е... и пр.

Рѣчената дописка е направена да отблѣсне ¹⁾ това, что-то Дивъ-дядо е говорилъ, като невѣрно. Дай Боже да бжде то лъжевно, но.

Тя напада и на Дивъ-деда ²⁾, но това ще оставимъ нѣму самому да отговаря, тъй както и за нѣкои и други нѣгови извѣстия, кои-то то е събиралъ съ домоглѣда си; защото-то той, както е ималъ дързостъ да обнародва това, трѣбва да се усѣща и врѣденъ да го потвърди.

Щемъ оставимъ и това, дѣ-то тя ³⁾ говори за тайны-ты комитеты и че всичко, что-то е тайно е слабо и неискрено; — тукъ тя само пада въ примкжтж. . . .

Всичко това го оставяме, че тя сама себе си прѣпоржчва за не вѣщъ-та въ срѣдства-та, кои-то сж потрѣбны одному народу, за сдобиване изгубенжтж свободж, || а още тя сама себе си противорѣчи, като въ сжще-то врѣме съ старе да забрани ⁴⁾ еднж странж и въ това сжще-то врѣме е обвинява и прѣпоржчва за неискрена.

Щемъ оставимъ и това, имали събрани народны пари или нѣма, — до-ще врѣме и затова.

Намъ ни се много чюдно видя, за че и унасъ Българыты имало партида, която проповѣдвала, че Българы-ти сж потомци Чингисхановы; но може тя да говори за С. ⁵⁾ училища, гдѣ-то истина се прѣподава, че Българіе-ти сж отъ татарско колѣно?! въ такъвъ случй просимъ прошкж. — Но нѣка оставимъ и това на страны и да дойдемъ на точкж-тж дѣто рѣчена-тж дописка говори, че тъй както наши-ти прадѣды изгубили свободж-тж си въ бѣлъ день, то и Българскыя народъ сега, нетрѣбва да се бои, но явно безъ да го е отъ никого грыжа да работи въ бѣлъ день за достигваніе свободж-тж си.

Спорѣдъ таж идеж на рѣченж-тж допискж, Българскій народъ трѣбва явно въ бѣлъ день съ параходы-ты Австрийскж-тж плаветелнж компаниж, да си докара оржжиа и друго, что-то потрѣбно за единъ бой. — Всичко това явно въ

¹⁾ Да отблѣсне.

²⁾ Курсивнитѣ мѣста въ цѣлото писмо Левски самъ е подчрталь въ ржкописа съ линия.

³⁾ „Дунавска Зора“.

⁴⁾ Да защити.

⁵⁾ изъ сръбскитѣ.

бѣлъ день да го извади прѣдъ турскиты скели, да заплати приличното мито на турското правителство; послѣ Българи-те да си подѣлятъ оржжие-то и да излѣзатъ въ Руссенско-то полѣ и да направятъ едно добро военно упражненіе съ иглени-ты пушки и съ виты-ты топове, па тогава да станатъ да изгонятъ турцы-ты, и тогава България ще стане държава свободна и независима?!!!

Истина това бы было твърдѣ лѣсно станало, но по на-прѣдъ рѣчена-та дописка нѣка бжде добра и да свѣрже всичкы-ты турцы, па не само турцы-ты, но и Нѣмцы-ты; защото въ настояще врѣме Нѣмцити сж пѣ-турци и отъ самыты турцы.

Па ако рѣченж-тж допискж има нѣкоя шапка невидимкж, съ която Българскы народъ да похлупи на главж-си, что-то никой да го не вижда какво прави, тогава пакъ просимъ прошка.

Ако ли пакъ разбира друго то и то е. || но за нѣго другъ пжтъ. — Апост. Павелъ казва: кой-то работи трѣбва да ѣде, кой-то не — е недостоенъ да ѣде. — А пжкъ единъ доста важенъ приятель Български братъ прѣди малко рѣче: ако ся трудите ще имате; ако не — ще робувате. —

Пѣ-долу допискж-та казва Дивому-дяду: че пѣ-добрѣ бы было да се обърне къмъ наши-ти богаты единородци: Г-н. Н. Мироновичъ, Евлогыя Христо Георгиевъ, Пантели Аврамовичъ, Никола Ценова, Петра Симова, Михаила Кашерарова, Георгы Николапула и Маринча Бенли и че тыя 10—15 души-като ги посѣвѣтвалъ, щели да събератъ 100 милиона гроша;

Колкото до първыя и послѣдныя, да, тези родолюбци заслужаватъ народна почитъ, кого-то и народа имъ отдава. Тыи както сж правили до сега добро народу щжтъ правятъ и занапрѣдъ. Но колкото за другы-ты, незнаимъ какво да рѣчемъ, но какво-то и да рѣчемъ все.

Рѣчена-та дописка нѣка има добрината и да не зима поводъ да мысли, че всичко това се говори по частны каприци. Нии увѣряваме, че ако бы рѣчени-ты господиновци бы зѣли живъ дѣлъ въ народно-то страдание, ако бы показали; че ти сж искренно работили и работатъ, и всякой единъ, ще припрати къмъ тѣхъ, ще имъ отдаде достоинж-тж честь, па и най тѣ голѣмы-ты тѣхны противници, не само ще ги почитатъ, но и крака-та имъ ще цалуватъ. Това е тъй. Но что да се прави когато всичко напотивъ отива? . . . — Не е потрѣбно,

что-то тиа господиновци да дадатъ 100 милиона, доста сж и 10 милиона, || па най-после доста е само тѣхно живо участие и искрено работаніе. Колкото за пары народа дава, както е и давалъ || само покажимо, че истинно работишъ за негово-то добро, а не за своя джобъ и за чуждо добро.

Дай Боже да смѣ излѣгани! Дай Боже, тѣхното искрено работаніе тяхно-то събужданіе да ни застави да се червимъ за думы-ты си и да смѣ принждени да наведемъ главж покорнж и понизнж прѣдъ тѣхъ. Но каквото ни се вижда, а особено отъ послѣдне-то врѣме т. е. отъ врѣме-то на Бѣлградскы-ты мжченици и обносж-тж тѣхнж съ тѣхъ някакъ смѣ принждени да мыслимъ противно-то.

Левски.¹⁾

(Изъ неизд. Арх. на Тайния Ц. комитетъ въ Букурещъ 1866—69)

№ 5.

Левски до Христо Ивановъ Книговезеца.

Вика по единъ човѣкъ отъ Лѣсковецъ, Трѣвна, Габрово, Сливенъ и Търново. На 25 септември да се намѣрятъ на Галацъ, като телеграфиратъ до него въ Турно-Магурели.

1869 септември 6 — Букурещъ.

Пріятелю,²⁾

Като щомъ видите писмото ми беззабавно да пратите Саввата въ Лясковецъ при Марина Станчевъ, който ще обади на бай Тодора, да доди безъ друго въ Галацъ, а прѣди да потегли, да отиджтъ да повикатъ и отъ Трявна едного, и отъ Сливенъ, а който ще доди отъ Трявна, нека повика и отъ Габрово едного, когото познава, ако има нѣкой отъ Търново и той нека доди.

Господинъ Христю! да забѣлѣжите на Саввата добръ, да имъ кажи че трѣба на 25 септември да се намѣрятъ въ

¹⁾ На гърба на писмото Левски е писалъ: „Народность и днесъ не дойде!“ — което се отнася до редактора на вестника Ив. Касабовъ, съ когото Левски е въ връзки.

²⁾ Христо Ивановъ („Голѣмия Христо“), временно книговезецъ въ Русе, и преминалъ вече въ Търново на сжщия занаятъ.

Галацъ безъ друго, както и въе ще бждите, безъ друго, и като пристигните въ Галацъ, да ся управите при казакъ Гоергя¹⁾; тѣй сжщо ще забѣлѣжите и на другитѣ; а пѣкъ азъ ще стоя да чакамъ въ Турно Магурели; и който пристигне по напредъ въ Галацъ, да ми телеграфира до Данаила Хр. Поповъ.

М-кій²⁾.

Изъ Миналото — подъ редакцията на П. С. Кършовски. Кн. I, № 27, стр. 176.

№ 6.

Левски до Панайотъ Хитовъ.

Да не кореспондира съ Х. Т. Ковачевъ въ Т. Магурели, който билъ съмнителенъ. Предупреждавалъ билъ воеводата и други пжтъ за това.

Букурещъ 13 маіе 1870³⁾

Казал ви бѣхъ да ни писвате на ковачіова⁴⁾ вѣче нищо-ето сега отъ десетъ дена насамъ два пжти пишжтъ отъ Т. Магурели, че белѣжатъ въ него съмненіе, като предателъ което потвърдяватъ отъ Свищовъ двапати усно и писмено.

В. Львскій.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8005.

¹⁾ Георги Карловски.

²⁾ Това е Ль-кій — Левски. Редакцията на „Миналото“ бележи, че не знаела това лице, М-кій кое е. Левски се подписва понѣкога Ль-кій, и тѣй като ерѣтъ малѣкъ пише съ дълга опашка нагоре и го свързва съ предишната буква Л — както впрочемъ всички правимъ това при ржкопись — то излиза едно главно М — само че малко завъртеничко открай. Това се наблюдава не рѣдко, ако човѣкъ се взре въ оригиналния текстъ на писмата на Левски, събрани въ папка № 60 въ Архива на Народната библиотека.

³⁾ Приписка къмъ писмото на Д. Ценовичъ отъ Букурещъ до Панайотъ Хитовъ въ Бѣлградъ. Разбира се, думитѣ на Левски сж отправени пакъ къмъ сжщия.

⁴⁾ Х. Т. Ковачевъ живѣе презъ това време въ Турно-Магурели. Кореспондира често съ воеводата и последния самъ иска сведения отъ него за Левски. (Ср. негови писма Арх. на В. т. I, стр. 319—340; сжщо и тукъ негови писма — отдѣлъ пети).

№ 7.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Европейското обществено мнение за българския народъ, който искалъ правдини. Турското правителство увѣрявало, че населението е доволно отъ царя си. Правителството притежавало подписи и народни печати за това. Четитѣ се вербували отъ хайдуги, избѣгали отъ затвора и чужди за тежненіята на народа.

Г-нъ Редакторе на Весникъ Сво.¹⁾

Питащма какъ върви работата въ Българско, и накаде сочи? Като ми казвашъ още, чи вѣнкатните ушъ Свободолюбивий Г-да Европейци, въ сяко събиране отваряли въпросъ и за насъ Българите, да ни се дадатъ и намъ Правата като на всѣки народ! тѣя думи отъ тѣя Свободолюбиви Г-да често биле предлагани на Тур. Пра. но не хващали думите имъ място за това, защото народътъ ушъ не показвалъ знакъ, че иска да бжде Свободенъ? Още ичи народатъ най добръ животъ живее съ турчинатъ и обича царятъ си, || отъ сякаде одарини са печатите! || на тѣя въпроси, отговаряли някой си, като показвали на 67-ма и 70-та година на четити, които саявиха по планините на Българія, а Тур. Пра. Отговаряло: тѣя са хайдуги, побягнали изъ апсаните и пр. Които са събрали въ влашко, и применуватъ на сила да повдигатъ народа, а Народатъ като си живее спокойно, глѣда хладнокрѣвно || на тѣя появени чети, и не зема участіе.²⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8110.

№ 8.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Да прочете и препрати писмата до Панайотъ Хитовъ и Филипъ Тотю. Трѣбва или да пригърнатъ народното дѣло, на което били противни до сега, или да скъса съ тѣхъ. Молили ги и другъ пѣтъ, а тѣ работили по свое знание. Какъвъ трѣбва да бжде поржчаниятъ печатъ: „Смъртъ или република“, привременно правителство и пр. Пушки че-

¹⁾ Л. Каравеловъ, редакторъ на в. „Свобода“.

²⁾ Това писмо е недовършено и, по съдържание може да се отнесе къмъ началнитѣ месеци на 1871 год.

тири-петъ хиляди. Въпросътъ за пари. Трѣбватъ хора и воеводи. Военна наука. За Легията. Белегътъ Д. Р.

Господину Драгомирчиову

Т. Могорели.

Братовче Драгомирчио!

въ Т. Мого.

Сторете добро и направете така както ви пишѣ: прочетете и двѣте, запечатйте ги, и нѣка са испрататъ на мѣстото имъ.¹⁾ Защото така трябва! Съ тѣи послѣднитѣ ни писма, или ще заврѣжемъ работата ни до тукъ съсъ тяхъ, или ще слѣдва. Нужно, като на таквистъ хора, да имса каже напоследокъ по дробно нуждитѣ ни за (народа); че и тѣй са биле спжнката на сичките ни работи. Това ще ни бжди за фактъ предъ народа, че нѣй ни сме биле криви, а тѣй || предлагали сме имъ, молили сме ги, а ни са щели, или са работили по свое знание, а не по наше исканіе.

Братовче! радватъ пріятелитѣ като ми казаха за тебъ и за Бай Јованица,²⁾ че ще са турите въ рабуга, до колкото вѣче можитѣ. Пріелисте да направите печатътъ, || нѣкае³⁾ голямшакъ колкото единъ бешликъ; въ средата лѣвче съ корона; изъ устатаму смъртъ или република; отъ наоколо, превременно Българско Правителство въ Българія. Насърчави че, работата ни за сега въ Българско е тажъ: да трѣсимъ средство да си купимъ отъ по-чистото оржжіе пушки, до четри петъ хиляди; и Турція щеж згромолясаме за веднашъ и на мѣстото ѣ да въскрѣсни Българія, съ пълна свобода. А одде и какъ ще ги принесемъ тованіе май мжничко? Но добръ е Господъ, веднашъ да са здобиѣмъ за пари. Като бждимъ вѣче готови да купимъ горнити пушки, всжщото време ще ни трябватъ хора? || които да познаватъ щогоде военната тактика, || ще намеримъ войводи, но неучени, а юнаци за извѣнъ градовети; || като, за по планини, друмища, села и пр. || а за въ градовети трябватъ по ученички? || що годе да познаватъ военната тактика, и дисциплина. Да знае кои улици да

¹⁾ Едното до Панайотъ Хитовъ въ Бѣлградъ, другото до Филипъ Тотя въ Одеса.

²⁾ Данчевъ.

³⁾ Нека е.

затвори и кои да отвори, || кои и какви кжщи трябва да осигори за профилованіе, срещу всякакви противности, || каква форма трябва да даде на шянца, който ще забикалж градаты, споредъ мѣсто-положеніето му, ако има реки, блата, гори, шумясти мѣста? Се трябва да знае срещу горнити какъ да са расположи; || таквись м(л)адежи имами, които познаватъ отъ чясти, дето сме учили заедно съ тяхъ въ Сръбія; || а сичкити искатли да умрѣтъ за Българско? || то неможж да кажж; това е вашж длжностъ да са порасходите баръ съ писма изъ влашко, || и ще ги намерити сичкити, || щото има та,¹⁾ и незнажтъ какво са работи въ Българско.

Ония които искатъ да умрѣтъ за отечеството си, предизвестетеги да бждатъ готови, || че като бжде време да ги повикаме, ще имъ назначимъ и мѣстото за де да тръгнатъ; || като ни забелжжите имената имъ, които ще бждатъ готови, || вйсте пріели Братовче таж за васъ много и свята работа, съ Бай Јованица; радвамвиса и Българско ще ви награди. Поздравлявамви и целувамви особно отъ другити; Братовче Драгомирчио, и Бай Иванчио? отъ днесъ да имами кориспонция (кореспонденция—б. р.) подъ знакъ, така — (следва особенъ знакъ б. р.)

1871 фев. 5:

Вашъ Драгню.

Д. Р.²⁾

Кога бжди да ви пратимъ пратенникъ ще ви напиши тѣ две главни Букви, и ще ви пита какво значи Г-не това? (отговоръ,) добро, и ржци; т. е. да живее република. || и пратенникатъ ще каже; да живее. || и вѣя ще повторите да кажите; нека живее.

Тази лозинка само Ти да знаешъ, и за тебъ е Драгомирчио! || одрежѣя отъ писмото, || и тогава дай куму щешъ писмото даго прочите.

Сжщото ще бжде и отъ тебъ за мене.

Запечатяйтеги; не съ твой печатъ, съ друго нящо.³⁾

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 1, стр. 758.
Н. Б. Арх. К. Цанковъ.

¹⁾ Защото може да има и такива, които желаятъ да дойдатъ, а не знаятъ и пр.

²⁾ Тѣзи две букви сж знакътъ.

³⁾ Цѣлото това тълкование на знака е написано на външната, адресна страна на писмото.

№ 9.

Левски до Частнитѣ Революционни комитети.

Известява на всички частни комитети, че Филип Тотю му писалъ, какво въ Одеса се отворило училище, приемали се българчета на военно учение. Условиата за приемане.

Азъ вчѣра пріехъ писмо отъ фил. тт.¹⁾ отъ одеса който ми разказва че тамо ся отворило правителствено училище и ся приематъ дѣца и Българчета отъ 14 до 18 години, || които сж изучатъ излазятъ офицери, || само трѣбва да иматъ срѣдство за да иматъ най малко по 1 или 1½ м-ца²⁾ на мѣсець отъ родителитѣ си за потрѣбни негови разноски || и когато излѣзе свършенъ да има пари за да си купи дрѣхѣ офицерски || и послѣ правителството ще му дава заплата мѣсечнж по ... рубли || и ще бжде свободенъ да отиде гдѣто и въ което мѣсто; ще на службж || отъ както си свърши термена кѣмто правителството огъ петъ години. Очаквамъ колкото поскоро вашъ отговоръ и съмъ Вашъ като братъ

Хаджи Ахмедъ сарж чизмели Кжрмжжж³⁾.

Н. Б. препись П. А. п. 60, № 8010,
Арх. т. I, № 1, стр. 15.

№ 10.

Левски до Филипъ Тотя.

Да кореспондиратъ единъ съ другъ посрѣдствомъ други приятели. За възстание лѣтостъ не е удобно. Трѣбва да воюватъ зимно време. Подробна мотивировка. Всички безъ гордостъ да се подчинятъ на народното решение. Той не мисли да пази водителството за себе си. Нека поведе най-сведущиятъ, но и да е безстрашенъ. Водителитѣ трѣбва да дадатъ примѣръ отъ искреностъ и себепристрашение (не искатъ неприменно

¹⁾ Филип Тотю.

²⁾ Минца — 10 франка златни.

³⁾ Шифровано писмо (презъ рѣзана хартия), дешифрирано и преписано отъ П. Платнаровъ, оригиналтъ не е у насъ. Самиятъ шифрованъ текстъ носи дата: 10 февруарий 1871, Никополъ. Навѣрно писмото е било написано въ нѣколко екземпляри и разпратено на разни страни, за това е и безъ опредѣленъ адресъ. Преписътъ е завѣренъ отъ Хр. Загорски и В. Платнаровъ въ Карлово, 15.IV. 1884 г.

да сж властници). Нека си казватъ грѣшкитѣ единъ другиму срещу единичка награда: свободно отечество.

Получено 23 мартъ 1871 год. Одесса.¹⁾

Братъ Филипе въ Одесса.

Питате Бай Јованица (пишмишъ) който са намира днесъ въ Т. Магурели, въ писмото си, което ми и съобщиха, та при всичко друго, и за менъ де се намирамъ и какво права? || който и азъ по напредъ питахъ за вази де са намирате и какво правите се чрезъ сжщиятъ пріятель Български. Чрезъ него ще са и разбираме чакъ, до като спосрѣщнимъ²⁾ въ средъ Българско дето самъ днесъ. Вий предъ други никого няма да откривате за мене, де самъ и какво работа; отсвѣнъ въ горниятъ пріятель и Г-нъ Данаила. Чрезъ тяхъ ще са разбираме, какво сме извършили и какво има да вършиме. Азъ вѣче освенъ това ми писмо, няма да ви пиша друго направо, и съ мойта си ржка? || нъ на горнити като пишж, и тѣ ще ви съобщаватъ, || а вий можитѣ сѣки пжтъ да пишете, нъ се прѣзъ горнитѣ; || само истинно, защото ще провождаме хора съсъ знакъ, да ви видатъ работата очевидно; || сжщо и вий можитѣ да пратитѣ, за да са увѣритѣ очевидно. || за сега друго неща ви забѣлявамъ, като знамъ че трябва да ви са писали горнити, подиръ вашето писмо, за всичко подробно? || какъ стојтъ работити ни, които правимъ съ най добри опити, || и питання отъ по многото градове. || сега ида да ви посрѣшна думата, въ писмото ви дето казвате че, съ Божія воля на лѣтосъ да са развява Българсіятъ лъвъ въ България? Сега като ви се предлага,³⁾ доде ние дошла работата,⁴⁾ и какво има юще да работимъ,⁵⁾ па и хората ни съ които ще захващаме отъ най напредъ, пржснаха са отъ местата си дѣто живејтъ, кой по влашко, кой въ Сръбия, въ Добруджж, оставатъ само

¹⁾ Бележка на Филипъ Тотю.

²⁾ Се срещнемъ.

³⁾ Като сме ви посочили и посочваме.

⁴⁾ До кжде е стигнала нашата подготвителна (организационна) работа въ България.

⁵⁾ Пропустнато: трѣбва да имашъ предвидъ, че хората ни сж прѣснати и пр. (иска да го отклони отъ мисльта, че на лѣто ще развѣва отново байрака по Балкана на четни начала—както презъ 1867 и по-рано.

старцити и женитѣ? Освенъ и нашжта най сгодна сполука за захващаніе е зимно време.—Размислѣте зрѣло, че работата ни ние сама по Българнатъ? Но революция въ мѣсто,¹⁾ || послѣ идатъ главнитѣ пжтища, и подиръ тяхъ селата, па послѣ горити. || вишъ сега не ще ли ни помогни зимата? || Която ще отегчи пжтятъ на войскитѣ, а рѣшително на Артилерията, и всадницитѣ? || които сж най яки, и сигурни въ революция. || безъ тяхъ султанатъ е мрътавъ, и ния смѣ господари вѣче,

Въ студено врѣме, чаджри не може да распжни на полето, || въ обсада Градъ, или Логоръ, не може да задражи ни день? сжщата смъртъ е и на пешацитѣ. || щото до като са свести войската да пристигни въ петъ—шестъ биле и десетъ дена въ то врѣме, ній мѣстата, които ще бомбардируваме, въ петъ дена, ще можимъ да ги принесемъ въ градатъ, или въ мѣстото дѣто сми по еки, съсъ сичката имъ потрѣба, а селото на огнь. Тогава въ оня студъ, де ще намери, хлябъ, слама, покривъ за себеси и за коніети? че тія въ единъ день ако му са не сполуча, да няма отъ де? то имъ е свършена работата. Па макаръ и сити да са, въ онова врѣме, и оржжіето си неможятъ употреби, защото ній, ще гледами на благоврѣміе да нападаме? намъ сичкити ни нужни, са при насъ, било въ градъ, или село || ще бждимъ и заячени; съ фортификационни укрепления, колкото вѣче познаваме; съ матеріалътъ сме Богати на вредъ изъ Българско, който ни дава срѣдства само ако денъ напредъ, отъ непріятелятъса саземемъ. инжжъ? много мжчно, може би и съвсемъ на пусто.

Пріятелю и Брате Филипе? Ній Дейцити сме си посвѣтили животатъ за отечество? да работимъ за толкова милиона народъ? Тряба да са мисли зряло да ни изгубимъ и сега? Правилу са е, захващалу са е, трябва да зимами опити? па и да са съвѣтвами единъ други, и да са слушами да избегваме даже, и най малка гордостъ? да ни присвояваме на себѣ си нищо, нъ да го отдаваме на народното ни тогавашно свободно решение, || секи каквото заслужи то не му са изгубва; || било каквото добро, или зло. Особито ній, които до смъртъ сми са решили, || и послѣ освобожденіето ни да служимъ на отечество? не трябать ни таквизъ глупости.

Ния сме жждни да видимъ Отечество свободно, па ако щжтма нарѣди да паса и паткити? ние ли така? по мое мненіе

¹⁾ Повсемѣстно възстание.

е така, || най право и човѣшко. || ась не глѣдамъ на днешните ми страданія, и оскѣдности въ сичко, || нито када-дневното ми прислѣдваніе отъ полиціята, отъ градъ въ градъ, по селата, и кѣрищата, || па и отъ самите изродици Български? нито пъкъ казвамъ, че: отъ краятъ на работити ни до сега самъ билъ способенъ при таквись страшни и мѣчни времена; || а сега защо да ни самъ азъ, на еди коеси мѣсто, ами едиси на готово?¹⁾ напротивъ, ако му сече главата повече, трябва сами да го покана?²⁾ на мѣстото си, пъкъ азъ да гледамъ друго? нѣка по долна?³⁾ Историјата ни няма да прикачи заслугити му другиму.

Сякакса случва, на сичко трябва да бѣдимъ осторожни: умно? Има много по умни, но страшливи? съ такива са постѣпва друго яче: такива трябва да бѣдатъ около насъ да са съвѣтѣвами отъ тяхъ || пакъ ний пакъ да извършваме, || тогава заслугата ние равна, || защото и тий безъ насъ неможатъ, па и ний безъ тяхъ. Това братія, трябва да ни бѣди сякогашъ науматъ та да недаваме (лошъ б. р.) примеръ. || ний ако бѣдимъ таквись,⁴⁾ тогава никой не ще смее да възгордее себѣ си, за да са раждатъ вражди между ни, отъ каквито е пропаднало Отецеството ни — имаме хиляди примери. || щялъ да доди някойси по нѣкакво вишегласіе, право, или криво, да ми земи онова, което самъ заслужилъ? да му е просто?⁵⁾ азъ самъ са обещахъ на Отецеството си жрътва за освобожденіето му, а не да бѣда кой знай какъвъ. || таме нека сѣди народа, || а не да давамъ гласъ за себѣ си: това е призряно отъ човѣщината за глупаво и най просто нѣщо.

Какво искамъ повѣче като гледамъ Отецеството си чиміе свободно? Такова нали мие предначертанието ми днесъ за него? не да вида себѣ си ее? на голямъ чинъ, || нъ да умра Братко? това трябва на секи работникъ Български || да даваме таквѣзъ предначертаніе; || и тогава работата ни ще свети, || и Българско ще гърми най Блѣскаво, като едничка Дрѣжава.

¹⁾ Защо да не съмъ азъ да вода, ами да води еди кой си на готово, както би помислилъ Филипъ Тотю като по-старъ водителъ.

²⁾ Азъ трѣбва самъ да го покана на мѣстото си, безъ да се гледа какво е билъ, кое мѣсто заема, но: дали е способенъ.

³⁾ Служба.

⁴⁾ Примѣрни.

⁵⁾ Вм. удивителна въ текста стои въпросителна.

въ цяла Европа. || и на често трябва да са съвѣтѣваме ний дейците, щомъ спазимъ единъ другиму погрешките си, || защото секи бръка па нимой да са саземи,¹⁾ || на драго сърце трябва да обичае оногова, който ни покаже погрѣшката: и нежъ той ние?²⁾ нашъ пріятель.³⁾

Пріймете Братското ми Поздравление, и целувамъ ви искрено, || да бѣдимъ до край, въ единомисліе.

Съ Васъ Едноборній. В. Льв-скій.

1871 Мар. 1 изъ Българ.

Изъ еди-деси пакъ вий чрезъ горнити.

Ф. Тотю — отъ Ф. Симидовъ, стр. 564
Н. Б. II. В. п. 4, № 432.

№ 11.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Извѣстие за пѣтуването на Маринъ П. Лукановъ до Влашко. За тричленна делегация до сръбското правителство за взаимни действия. Възражение. Левски ще придружи и самъ делегацията; но нека удари часътъ. Условијата, при които би трѣгналъ. Невѣрното поведение на сърбитѣ досега. Не сме още приготвени. Нѣмаме пари. За орѣжието отъ Одеса, което трѣбва да забавятъ малко. По-скоро да се отпечататъ книгитѣ, квитанциитѣ и пр.

Азисъ Рушидооглу Стамболлу, компанія —
Ханда.

Небоолу.⁴⁾

Азисъ Рушидооглу! Небоолу.⁵⁾

Писмотови отъ 23. Мар. 1871. Съ Муратооглу,⁶⁾ който на отивани при вази, намира сѣщото писмо въ Плевенъ; и

¹⁾ Не може самъ да се поправи.

²⁾ Да не бѣде.

³⁾ Това писмо отъ Левски, Ф. Симидовъ печата до тукъ, безъ да бѣде завършено. Ние го печатаме въ неговия цѣлостенъ видъ, споредъ оригинала въ Нар. библиотека.

⁴⁾ Адресъ върху плика.

⁵⁾ Кирякъ Цанковъ бележи, че това е лицето, чрезъ което Левски е изпращалъ писмата си до Л. Каравеловъ и Д. Хр. Поповъ. (Предговоръ къмъ 23 писма и бележки на В. Левски, София, 1900, стр. 4) Това не е точно. Писмата сѣ отправяни чрезъ Плѣвентъ (Анастасъ П. Хиновъ, братъ на Данаилъ Хр. Поповъ въ Турно-Магурели). Анастасъ ги отправя чрезъ Никополъ за брата си, а този последния ги отправя на Л. Каравеловъ въ Букурещъ. Всички бележки по писмата на Левски носятъ почерка и белега на Д. Хр. Поповъ, както всѣка кореспонденция днесъ носи щемпала на онѣя станции, презъ които е трѣбвало да мине.

⁶⁾ Мар. П. Лукановъ.

друго пакъ отъ вази отъ 1. Апр. се съ Муратооглу, които получихъ на 6. Апр. Първото отъ 23. Мар. Съдръжанието му е въ три книги по № въ 7. мо №. Като свършувашъ писмотоси, пакъ обръщашъ отъ другата стръна и бележишъ: приехъ отъ Л. К. писмо и пр. съ дата 24. Мар. 1871. Сжщій. || отъ писмото ли му зимашъ таж Дата? По отдоло пакъ: На 25. или 26. Вы писахъ чрѣзъ Дим. и вѣрвамъ да сте го приели? и отъ тукъ нищо не разбирамъ. а по надоло 33. наполеона чи стеги приели, и да проводимъ добръ чювѣкъ за книгити, това разбрахъ. отъ стръна бележишъ друга Дата отъ 31. Мар. 1871. — и това не разбирамъ. Преди тѣя двѣ писма имамъ по първо отъ 9. Мар.

Сабралистеса, и намерилисте за нужно даса проводатъ. троица души до Сръбското Правителство, щото даса разбираемъ щемли въ едно време тѣя, и нѣя, кой съ какво може да избиемъ господарятси който нѣе заялъ, и искамуса да ни дояде съ жени, съ Деца, и съ сичкіятни имотъ, || или не? ¹⁾ ако тѣя нещата, то насъ няма кой да ни запре. Господа и Братія едно-дружній! и ній отъ Българско потписваме за това което стѣ намерили за добро; па и хората ни които ще бждатъ за тамъ одридени, и тримата да бждатъ хора съ най добри качества отъ сяка стръна? тое така и нѣка бжде; || само за сега не може. Чякъ тогава, ²⁾ когато събиремъ и четиртяхъ крайща на Българско въ едно; и ³⁾ направимъ пропи- сатси, ⁴⁾ та да видимъ какво имаме предъ нази, || че тогава за хора да пратимъ въ Сръбія е лесно; и тяхната рабута е съ двѣ думи даса извърши, || ако Сръбското Правителство отговори истинно; околи мисли То, съ комедій да постига цѣльтаси, т. е. съ лъжи, и предателства? като вѣче ще узнае добре отъ хората ни нашта работа? па тогава ще отсвиру- вами? ⁵⁾ срещу което са мжно приварюва. ⁶⁾ Нали пишити, чи играемъ съ жи(во)та на 7 милиона Българи? трябва зряло даса постжпа; || та да бждимъ съсъ щогоде баръ приготвини, || щото да можимъ да спосрящамъ ако би ниса случвали ня-

¹⁾ Или сърбитъ не щатъ?

²⁾ Би могло.

³⁾ Когато.

⁴⁾ Описъ на хора и въоръжение.

⁵⁾ Ще страдаме.

⁶⁾ Мжно се поправя подобна грѣшка.

какви мжнотій. ¹⁾ Имами близни примери доста, детоса ставали съ нази юще отъ 62. ро.—и досега; мнозина са биле отъ насъ бити и затваряни; и азъ на 68. мо бяхъ затворенъ въ Заячеръ въ тъмницата, защото самъ билъ проповядвалъ на тамкашнитъ Българи да умиратъ за Българщината си чи имъ е Отѣчество. Юще и чи имъ самъ показвалъ по кой начинъ да са зематъ на оржжіе || и какъ да приминатъ границата щото данебиса компромитира Сръбія. || това бѣше показано сжщото на тамкашниятъ начялникъ, какво вардимъ тяхното правителство даса ни компромитирва; || а той не иска ни да чуе на вярностани къмъ тяхъ, || има (ме б. р.) за- твори; като ма заплашваши и юще, чи щялъ дама даде въ робіяшити. ²⁾ Секимуса извесни отъ 62. ро—68. тѣхнитъ пречки на насъ, || затова трябва да бждимъ предосторожни въ сичко, като имами за оглѣдало и примери доста.

Че ако Сръбското Правителство нѣе ³⁾ вѣче танвось, каквотое било досега срѣщу нази? тогава ще имъ опростимъ всичкити погрѣшки, и сме вѣче Братія. Това да излезеше така, т. е. да ни подадатъ Братски ржкж? и пакъ трябва да бждимъ по напредъ съ щогоде приготвени изъ вѣтре въ Българско. || защото на истинното, не трябва да вярваме чакъ до катоса ни туримъ въ дѣйствіе на Бойното полѣ. || както не вярваме и самити наши Дейци въ сичко чякъ до оня день?... Братія размислетеса пакъ хубаво, || че доста сме са лъгале отъ хората, па и отъ помежду назиси, и отлагали отъ година на година. Сега смеса заловили както трябва на работа, нѣкаса зберемъ и съ пари, че тогава видящимъ какво ще работимъ; || паритеса водителъ на всичко; || тогава знаимъ и за какво да приказвами.

За принасяніе пушки, асъ имамъ на уматси, по два на- чина да можимъ да са здобіемъ съ тяхъ; || колкото оржжіе ще можимъ да купимъ изведнжшъ да си ги принесемъ за- щото по-малкое упасно чи лесно можж да са улова. Призь Сръбія мжно даса здобіемъ съ оржжіе, каквато свобода и да ни даде правителството? Приказваштимъ. Пишетина Одес- кіятъ (ни) Комитетъ юще да ни мести отъ тамъ орж-

¹⁾ Да си помогнемъ, ако би да ни се случатъ мжнотии.

²⁾ Принудителна работа, (робіяши по сръбски).

³⁾ Не е.

жѣто на никаде. Повтарямви: катоса зберемъ съ пари, до колкото ще сме въ нужда въ начало, || ще додимъ заедно съ одбранити хора за въ Сърбія по напредъ при вази, и тогава има да приказваме много; || защото и ась ща отида съ тяхъ въ Сърбія, || но няма даса показвамъ на правителството имъ; || и пакъ щеса върнимъ заедно при вази; а какво ще права тамъ? то коги додимъ ще приказваме.

Сега кажетени отъ де поскоро данамеримъ пари? защото досега самъ работилъ бесъ пари и затоваса едвамъ види работата ни. Сега да стана съ по върнитиси юнаци и да тръгна чръзъ Басканлжци¹⁾ да събирамъ пари? то хубаво, защото знаемъ на кого трябва да са нападни, || ами ако паднатъ отъ насъ мъртви, какво правимъ безъ тія хора? може дападнагъ и най-добритини безъ коитоса ниможе да са работи? а пакъ ако падни нидай Боже някой раненъ и го уловятъ па искажи всичко, какво работишъ вѣче? мжкиса. Нидейте бърза; ния трябва повѣче да бързае защото свариталище нямами никаде постоянни; нашитъ отели са сламарницити, || но по нявгишъ и те ниса виждатъ твърде тѣсни. За сега друго няма какво дави пишж. || отъ днесъ щеніе работата да трѣсимъ парити. Прибързайтѣ да съобщити писмотоми и на Каравелова; катому забелѣжитѣ да подпечататъ колкото онія книги, толкова и записки чи бесъ тяхъ ниможе. || па и вія бръзайтѣ съ печатѣтъ; че колкото расноски станатъ за печатаніето на книжята, отпишетени да ви ги внесемъ. || ето ви съ приносящіятъ на писмото дано баръ печататни испратити. Тоѣж мжжъ Д. П. П., припо-ржчвамивиги единъ отъ най-искреннити ни. Косуратъ парити ви испращаме съ сжщіятъ. За всегда остоямъ послушливъ на умно-безстрашливото више-гласіе.

Пріймете поздравленіетоми всички, като ви и целувамъ Братски.

1871. Апр. 11. Търново.

Ефенди Асланъ Дервишооглу.²⁾

Да³⁾ разяснити на Каравелова за белетити, дету ще са даватъ секому споредъ указіята която щеса поднесе на чіовѣкатъ. (Нали) така казва указіята отъ превременното ни пра-

¹⁾ Нощни обири.

²⁾ Бележка на турски къмъ подписа.

³⁾ Отъ тукъ до края приписка отъ вжтре на плика.

вителство че кой колкото жертвува, ще му са даде билетъ (печятанъ) срещу дадините му пари, и (единъ знакъ) отъ превременното ни Правителство? затова колкото онія листове толкова трябва да бждатъ и печатни белети.

Никакво писмо отъ Киселски до сега нямамъ || па и за Панаіота войводата нищоми напишитѣ деса намира и какво мисли; || щеліе съ назі? Трѣбицата, гжржбината, и една чясъ отъ книгити, донеси(ми) ги Муратооглу. Василь Гложенчето, и Василь Тетевенчето, са вселото си, отъ тяхъ нямами досе(га б. р.) іоще никакво известіе; така ще поздравити Бай Ангели. Прибързайтѣ съ горнити белетчета даса напечататъ, чи и азъ да вършж по-скоро. Като обикола Българско, ще ви дамъ рапортъ колко юнаци имами на пръвъ позивъ. Сега глѣдайтѣ за белетити чи чякамъ.

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 2, стр. 760
Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

№ 12.

Левски до Филипъ Тотя.

Ф. Тотю подаль ржка да работятъ заедно. Въпросѣтъ за помощъ отъ Русия. Левски държи за републиката и не се отказва отъ помощта нито на дявола. Иска да знае, самъ ли Филипъ може да осигури благоволеніето на руския царъ, или има и други родолюбиви българи въ Русия и пита — кои сж тѣ. Триста хиляди пушки обещани отъ Тотя изъ Русия. Въпросѣтъ за лѣте или зиме да избухне движението. Левски работилъ въ 1869 г. съ единъ руски агентъ, но билъ излѣганъ. По-късно, ако трѣбва, ще му разкрие името. Въпроситѣ дали сами и дали зиме или лѣте да се действува, трѣбва да се разрешатъ чрезъ вишегласіе отъ Централния Комитетъ.

Въ едно-дружній ми Брате Филипе! Въ Одеса.

сѣчювствоваме ви гдѣто ни подаватъ ржжж отъ тамъ та да рабогимъ въ едно! Богъ нѣка е напредъ и имѣ Българско да е Войвода.

Сами? или съ нѣкой іоще родо-любиви Българи, предлагате ни въ писмото си, тія двѣ главни предложенія? т. е. подписи отъ всичко Българско, и печати за захващаніе на

¹⁾ Не е още описанъ и номеруванъ.

революцията зимно, или лѣтно врѣме. || въ тѣ двѣ главни предложенія, са намъ въ Българско животъ или гробъ. || за първото, което ви предлагаме и искате го по-скоро, та чрѣзъ Н. М. Тошкова, да помолите Негово високо императорско величество за помощъ, || на което сме увѣрени че безъ друго ще ни помогне? дай Боже да помогни и да подпиши баръ за нашата република; || ако тѣхните републиканци гони и наказва до смъртъ въ окната. Брате! тукъ за тоя ми предметъ ди ни падате въ съмнѣніе че азъ противостоя на мнението ви?¹⁾ Не! нѣ нѣма и да ви отговарямъ, до като са незабѣлжати иманно коиса, и отдеса, тамкашнитѣ ни родолюбци, които даватъ гласъ за тоя най деликатъ и важенъ предметъ; || които е като ²⁾ центръ на всичкитѣ други нарѣдби; щото като са предложи,³⁾ води всичкитѣ и други слѣдъ себѣ, || и въ ржцетѣ сми на преглѣдчатъ.⁴⁾

Брате! нѣй не отказваме помощта и отъ гяволтъ? но имаме си предначертание, || за това и ви пребързайтѣ както ви пиша по горе, та да прибързаме и нѣй къмъ васъ съ нашето мнение. Ако ли никой не подпиши както казваме и останитѣ ти сами? тогава има пакъ какво да приказваме.

сега ида за вторитѣ ни предметъ,⁵⁾ който нее да ся рѣши мѣжду тебѣ и менѣ; || а остая за подирнитѣ день ⁶⁾ да ся рѣши по вишегласие отъ Б. Р. Ц. К. въ България съ васъ заедно; || зиме или лѣте.

въ първото си писмо дадохъ мнението си, че трѣбва зимно врѣме? Като съмъ убѣденъ твърдо за мене си, при смѣтали сме и тука таме прѣдъ нѣколко иоще наши по разумни и казвали са истината тогава ⁷⁾ е врѣме, || нѣ пакъ не смѣемъ рѣшително да кажемъ ако и да сме убѣдени, че тогава е спасѣнието ни. защото губи значението си, Централнитѣ ни комитетъ, който трѣбва да подпиши. || пакъ азъ въ първото си писмо дето изрѣкохъ на вазъ е срѣщу писмото

¹⁾ Че не съмъ съгласенъ съ васъ.

²⁾ Който въпросъ е центръ, и пр.

³⁾ Щомъ този въпросъ се приеме, води всички други въпроси следъ себе си.

⁴⁾ На арбитра.

⁵⁾ Дали зиме или лѣте трѣбва да стане възстанieto.

⁶⁾ За най-подиръ.

⁷⁾ Наистина, че тогава... и пр.

ви на ¹⁾ Г-нь Иованица Пишмиша въ Т. Могорели въ което излагате да принесете тристе хиляди пушки изъ одеса въ влашко, че да премините прѣзъ лѣтото за въ Балкантъ? Праволіе да рѣшавате сами като знаете че и въ Българско са работи? мисла не! ето сега ми казвате въ писмото си, че сте дохождали въ разговоръ съ нѣкой си родолюбиви Българи и на въпросътъ ви отговаряли;²⁾ защо въ 67 и 68-мо не зеха Българитѣ участие съ четитѣ? ето че тѣ останватъ си глупави на това питаніе, || а Българитѣ много хубаво направиха че са неизмамиха подиръ четитѣ || обязанность-та бѣше не да бунатъ народътъ но да свикватъ отъ градоветѣ и селата умни хора и да имъ показватъ какъ трѣбва да ся приготвятъ, || че като имъ ся даде знакъ за революція, да бжджтъ всички готови? това Брате Филипе, ако си забравилъ да имъ кажишъ на горнитѣ господиновци, то азъ имамъ и законътъ въ пазвата си отъ 67-мо ³⁾ а и сичкитѣ войводи изпълниха ли както имъ налагаше законътъ! то не ние за сега работата да говоримъ а искамъ да докажа на горнитѣ ни родолюбци, че Българитѣ ако бѣха са повлѣкли слѣдъ четитѣ, щѣха да принесатъ полза на рускіятъ царъ, || пжкъ за тѣхъ си, щѣха да изгубатъ най-добритѣ си юнаци, на кои въ ржцете стои Българската свобода, || пакъ тогава нѣка отсвирюва ⁴⁾ България, чакъ до единъ вѣкъ иоще. Това така доказвамъ на нашитѣ родолюбци щото да престанатъ отъ онія бжрбореніята, || съ фактъ имамъ да докажа, че съ руски агенти сжмъ ималъ да работа безъ да знамъ въ 69-то || препоржчанъ единитѣ отъ одескитѣ Българи за добъръ помощникъ на Българитѣ; || пжкъ не излезе така? уловихму нѣколко шарлатанлжци и хайде отъ гдѣто е дошелъ. Коги стане за нужно, казашаго съ сичкитѣ му работи. Цѣли сме изгорѣли отъ парине,⁵⁾ и пакъ не знаемъ да духаме??

Брате Филипе! чакамъ на това писмо отговорътъ ви, че тогава ще са разберемъ какъ и какво ще работимъ.

¹⁾ Въ отговоръ на писмото ви до... и пр.

²⁾ Били съгласии.

³⁾ Законъ за четитѣ отъ Раковски.

⁴⁾ Да тегли.

⁵⁾ Парене.

Приими искренното ми поздравлѣние и оставямъ до край
«съ вазъ, за свобода чиста или смъртъ.

1871. апр. 18.

В. Лѣвскій.¹⁾

Изъ Българско, члѣнъ отъ Б. Ц. К.

Въ България.

Н. Б. преписъ II. А. п. 60, № 8001.
Арх. т. I, № 1, стр. 15.

№ 13.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Иска по-скоро войнишкитѣ правила. Фортификацията да се отпечати най-първо отъ всички. Да се преведе отъ руски. Да забележи на брата си въ Плѣвень, чрезъ когото върви всичката кореспонденция, да не разпечатва писмата.

Азисъ Рушидооглу Стамболлу, компанія

Ханжнда.

Небоолу.

Азисъ Рушидооглу! Небоолу.

Приключенити като разглѣдатъ добръ, съобщете ги и на Каравелова па послѣ всяко на мѣстото му. || отъ това що

¹⁾ Пакъ копие отъ оригинала запазенъ у Платнаровъ. Левски е означилъ подробно: „Изъ Българско; члѣнъ отъ Р. Ц. К. Въ България“, за пояснение на Филипъ Тотю, който не е подробно осведоменъ за съществуването на Р. организация. Подъ първата страница на копието стои бележка съ инициали З. С. (навѣрно, З. Стояновъ, чийто почеркъ напомня). Тази бележка, която веднага ще цитираме, се отнася къмъ името на Н. М. Тошковъ, споменато, както видѣхме, въ текста. Бележката, прочее, гласи: „Тошковъ е искалъ нѣкоя (орденъ, б. р.) св. Ана на шия“ — една закачка, често употребявана отъ З. С. и даже твърде фамилиарна срѣдъ известни партийни срѣди на времето си, като стрела срещу русофилски противници. — Архивътъ на Ловченския Ц. Комитетъ, къмъ който това копие е било присъединено отъ после, бѣше запазенъ като по чудо при залавянето на Левски. Сжщиятъ бѣ следъ освобождението предаденъ — както е известно — отъ Н. Цвѣтковъ на З. С., следъ чиято смъртъ биде чрезъ Н. Б. откупенъ отъ неговата вдовица. (сравни Архивъ на Възражданието томъ I, 1908, предговоръ). Левски самъ: пазѣше копие (черновка, отъ по-важнитѣ си писма, но оригиналтътъ какъ е попадналъ въ случая въ ржцетѣ на В. Ив. Платнаровъ — това не можемъ при днешнитѣ условия да обяснимъ. Преписътъ ще да е снетъ по поръчка на З. С.

пишж, за сега няма какво друго. || пакъ вѣя по скоро съ кръс-
татъ, и запискити (отъ Каравелова),¹⁾ чи стоѣж на едно мѣсто²⁾ —
остахъ и безъ крайцаръ въ джебать.³⁾

Войнишкити правила ги исками приведени на Български, ||
но напечатани. Първо да са тури да са печата фортофига-
цията и тактиката съ фигориги (образити) || безъ друго
е нужна отъ сичкити най напредъ. || послѣ всичкити други;
полска служба, логорна-служба, унутрашна служба, и
пешачко правило.⁴⁾ Фортофикацията, точно съ сичкитѣ образи,
най добре може да са приведе отъ руски на Български.
Нѣка Каравеловъ сж задлъжи да пиши въ Одесса, или
дето знае, чи може да са намери някой да ѣж приведе, по
просто Български, комуто ще заплатимъ. Сжщо и другити
да са приведатъ на Български. Чи ако ни можѣтъ да ги
напечататъ нѣка ни ги проведатъ ржциписни чи нѣй щемса-
мжчи да приписваме катоса ниможе инакъ.

Твой Братовчетъ.

Ефенди Асланъ Дервишоглу.

1871. Апр. 26. Бѣл.⁵⁾

Чрѣзъ когото (ми) пишѣтъ, да му забележите въ пли-
катси: писмото ми да са ни распичятъ? трябва да имамѣ на
умъ, чи отъ днесъ за утри, времето нѣе за вярване.⁶⁾

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 3, стр. 762.
Н. Б. II Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

№ 14.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Пакъ за по-бързо отпечатване на всички искани книжа. Органи-
зационни съвети: да не разкриватъ тайни на съзаклятието безъ строга
провърка, съ кого иматъ работа. На едно и сжщо лице, довѣрено днесъ,
да не вѣрватъ утре. Самъ за себе си: отъ 1861 е въ работата, не се
отчаялъ, не се поколебалъ, не се отвърналъ отъ общото дѣло, да се
хване за лична (частна) работа.

¹⁾ Пратете по-скоро печата и книжата (окржжно и квитанции).

²⁾ Не може да мръдне безъ тѣхъ.

³⁾ Безъ пари.

⁴⁾ Сърбизми отъ Легията въ 1867 г. въ Бѣлградъ, дето военната
наука е била предавана на Левски отъ сръбски професори.

⁵⁾ Срещу датата стои приписка на турски.

⁶⁾ Хората не сж за... и пр.

Азисъ Рушидооглу Стамболлу компанія
Ханжнда.

Небоолу.¹⁾

Азисъ Рушидооглу! Небоолу.

Завчяра на 26 ви писахъ, писахъ и за Одесса, и за Джуро, и (за) двѣте писма ви белѣяхъ даги разглѣдатъ послѣ даги съобщити на Каравелова, и отъ тамъ сяко на мястото му; || писани бѣха първо до васъ даги разглѣдате послѣ Каравеловъ и тѣй нататакъ. Приносящиятъ му са нислучи пжтѣтъ призъ васъ да мине, нѣ иначе, призъ Каравелова²⁾ на васъ; Сигурно трябва дастиги полочили.

|| въ Вашето имахти белешка за Каравелова, да прибърза съ белетити и войнишкити Правила даса припичятъ на Български; отъ тяхъ по първата е фортификацията за която дано намериши Каравеловъ кой (по) способенъ дажъ³⁾ приведе на чисто-Български съ сичкитѣй фигури (образи) || сжщиятъ можи да задлѣжи пжкъ Г-нъ Киселски той данамери та отъ руски⁴⁾ на Български; || защото нашиятъ фортификация дето смія⁵⁾ учили отъ Сръбски, няма вжтри всичкитѣй⁶⁾ образи безъ коитоса нибива. Който би положилъ тожъ трудъ щему заплатимъ колкото му са стои. || и вѣй съ кръстатъ⁷⁾ прибързайтъ поскоро, чи времето ниспира,⁸⁾ па и като прифърли времѣ безъ работа отива юще и друга година.⁹⁾

Белешка: ако би са случило да ви пита някой усно, или писменно, какъ отиватъ работити съ васъ вѣлашко,¹⁰⁾ и какъ трябва да работимъ, или какса¹¹⁾ работи въ Българско? билъ изъ влашко, билъ изъ Българско, на това строго да бждити внимателни. || ако рече някой: асъ искамъ да работа въ Бъл-

¹⁾ Това е на адресното опаки на писмото, което е било сгнато и запечатано съ воскъ. Тамъ е и забелязано отъ получителя: „Отговоръ 16 Май 871“,

²⁾ Трѣбваше да се пратятъ презъ Каравелова до васъ.

³⁾ да я.

⁴⁾ Да се преведе.

⁵⁾ Сме я.

⁶⁾ Всичкитѣй и.

⁷⁾ Печатытъ.

⁸⁾ Губи се време.

⁹⁾ Забавя се възстанието.

¹⁰⁾ въ Влашко.

¹¹⁾ Какъ сж.

гарско, а трябва да имамъ по какво дама вярватъ? На това щему отговоришъ: акоси чювѣкъ за работа, кажиси името и отъ деси? па си иди въ Българско, || чи тамъ имаме чювѣкъ, нѣй щему пишимъ дата разглѣда по напредъ, || па ако си за работа, той ще ти даде работа. Така ще съобщити на нашите хора, да постѣпжтъ щото да знаимъ каде ходимъ. || юще да бдитъ, данебиса случило нѣкой хяшови, да съставатъ нѣкожъ чета, чи да приминатъ за въ Българско? това да вѣе за първа длѣжностъ.¹⁾

Припоржчянь вамъ единъ пжтъ нашъ чювѣкъ, чи послѣ дошелъ пакъ ушъ отъ нашижъ стърна, даму нивярватъ безъ знакъ, колкото пжти и дадоди; имами предъ очитеси доста?²⁾ днесъ е чювѣкъ, (а) утри магари. || да кажѣ за менеси: вѣй сте ма (мисла) познали твърде добре, чи асъ днешенъ нисамъ въ работатаси, а отъ 61. во, || отъ тогава и досеги, малко много въ това самса занимавалъ, || и работатами мае срящала сякаква тюрлія,³⁾ || и неможя да ма отвърни да работа за други,⁴⁾ или дама отчяе да глѣдамъ своятси интиресъ?⁵⁾ ако низнайте, питайте и научетиса добре, || чи акома земите за вярване пълно! тогава знамъ чи и думитими ще бждатъ истинни въ васъ. || трябва испитъ. || Какво! отъ Г-нъ Киселски никакъвъ отговоръ, || данибждиму пропаднало писмото? ами отъ Панаіота? Поздраветего.

1871. Апр. 30 Бъл.

Вашъ Братовчетъ

Ефенди Асланъ Дервишооглу

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 4, стр. 762.
Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

¹⁾ Да не допустнатъ това.

²⁾ Горчиви примѣри.

³⁾ Работата му е била придружена съ всѣкакви опасности и спѣнки.

⁴⁾ Да стане орждие на други интереси, освенъ народнитѣ.

⁵⁾ Да се оттегли отъ полето на обществения дѣлъгъ и да се отдаде на частнитѣ си (лични) изгоди.

№ 15.

Левски до единъ чорбаджия.¹⁾

Мизерията и безчестието човѣшки и народни отъ робския животъ. Добрата програма на Рев. комитетъ: равноправие на религиитъ и народноститъ. Пълна свобода на личността. Свободата не може да се сдобие безъ съдействие на по-богатия слой отъ народа, който ще даде срѣдства за революция и народътъ ще помни всички жертви. Десетъ години ви чакаме, по бесилки, затвори, заточения ходимъ и пр... А тѣ, чорбаджиитъ, вмѣсто да помогнатъ на бедния народъ, но още му пиятъ и кръвта. Но, или ще дойдатъ сега при народа, или ще бждатъ погубени. Опредѣлятъ му се да внесе трийсетъ лири. Отреденото лице, комуто ще ги внесе, е Левски.

Г-не! Ганчио Милювъ, Въ Карлово.

Не само до Васъ е! нъ, и до по долня ржкж по възможность... не намъ! нъ, за Васъ и за Вашитъ деца, || и за нашето Отѣчество! ще дадетъ за всѣгда.

За всичко каквото ще видитъ на доло, няма си приликата, и мѣстото, и срамота Вие да Ви ся говори.

Вие тука стѣ най назадъ отъ всичкити други градовѣ, и отъ по многото села въ Българско, || отъ нашитъ общи и най святи! работи за човѣкътъ, както го е създала природатъ, чакъ до смъртъ, да му бжди²⁾ едничкатъ грижъ, || има и Благословѣніето отъ Бога, да бждѣ Господаръ съ всичкити си права! || отъ когото му са налага и пръвата длъжность, да мисли за народатси! || да го извадж(тъ) къмъ даденіята му пжтъ, ако е той налѣгнатъ отъ други, || каквото смѣ ния Българитъ, най тѣжко, и най гнуснаво налѣгнати отъ проклѣтіята Агарянецъ! || и търпимъ сѣки день мжки и гнусоти най противни на човѣчеството, || и на свободатъ на съвѣстятъ!!! която сѣга прѣодолѣ и прѣодолява.

На кои ли капатъ тия сиротински кръвави сълзи? || дѣто ся лѣятъ сѣки день прѣдъ Бога, да ги избави отъ мръснити ржцѣ! || които имъ грабятъ секи день изъ устата хлябатъ! || и мрътъ отглади. Турчжтъ децата имъ! — безчестатъ по младити, и дъщерите имъ!!! || тия невинни, не сж ли наши Братія

¹⁾ Заплашително писмо за събиране пари.

²⁾ Тѣ — нашитъ общи и свети работи — да му бждатъ.

и сестри!?... || или¹⁾ защо така?... || мислитъ ли че ний остажмѣ невинни въ това?!?) не!... || никакъ!... || ний;... и най много Вий чорбаджийтъ ни стѣ ли причинатъ да стои това беззаконие! || и проклѣто! зрѣлище прѣдъ насъ!?... || комули другиму има да ся надяватъ горкитъ!?...³⁾ кой ли не иска да ги грабни и да му робуватъ во вѣки!... || дали кървавитъ имъ сълзи ся ни лѣжтъ⁴⁾ прѣдъ Бога на нашитъ глави!?... || Ако ний тѣхнитъ брития, и Бащи не скочимъ и да пролѣмъ капкж кръвъ, да извадимъ майкитъ си, женитъ си, сестритъ си, и дѣцата си! кой ли другъ ще!?... || несмѣ ли ния тѣхни братія и Бащи, на които ще оставимъ вѣченъ помѣнъ! като пролѣмъ капкж кръвъ за тѣхното избавлѣние!?... || пжкъ тій намъ, не щжтли да вдигнатъ памѣтници!?... || нещжтъ ли ни забѣляжжтъ въ исторіятъ, която ний въскръсявамъ, нй даваме новъ вѣкъ!?...⁵⁾ || не щжтли да ни помѣнуватъ по всичкити черкви въ Българско, до кжто трае имѣто Българинъ!?... || —затова гдѣто ний ще скжсжмѣ веригитъ на Българія, и ще извадимъ народатъ, съ Благословѣніето Божіе, отъ Ада, въ Рай!?... || не ще бждѣ така въ нашъ Българія, както е въ турско сега... Всичкитъ народи, въ неж щжтъ живѣжтъ подъ едни чисти и святи! закони, както е дадено отъ Бога да живѣе човѣкжтъ, || и за Турчинжтъ, и за Еврѣинжтъ, и пр. каквито сж, за всичкити еднакво ще е, || само ако припознажтъ законити равно съ Българинжтъ. Така ще е въ нашъ Българія!... || ний не гонимъ Турскиятъ народъ ни вярата му; || а⁶⁾ царятъ и неговитъ закони || (съ една дума⁷⁾ Т(урското) правителство) което варварски владѣе, не само насъ но и саміята Турчинъ.

Въ Българско не ще има царъ, а „народно управлѣніе“ || и „сѣкиму своето“ || Сѣки ще си служи по вяржтъ, || и законно, ще сж сжди както Българинжтъ, така и Турчинжтъ, и пр. || Свобода, и чиста Република.

¹⁾ Или ще речете, защо да е така, както ти сега си се заелъ да ни учишъ, а не както Господъ го е оставилъ отъ вѣкове?

²⁾ дето сме го заварили така? или дето го търпимъ да е така?

³⁾ Мачкани, насилвани, беззащитни роби, ако не на по-преднитъ — на водителитъ си (чорбаджии)?

⁴⁾ се не лѣятъ.

⁵⁾ — ний, които създаваме новъ вѣкъ, нова епоха?

⁶⁾ а гонимъ.

⁷⁾ Ний гонимъ.

Тукъ като Ви показваме твърдѣ мжничко отъ предна-
чъртаніето ни отъ приврѣменното ни Правителство
въ Българско, остава ни да Ви свършимъ чякъ като Ви
видимъ, за колко пари ще уцѣнитѣ горѣказанніятъ ни Вамъ
животъ. „Умномо мало довлѣтъ“.

Казахме Ви по горѣ какво чіорбаджійтѣ спиратъ живо-
тѣтъ на всичкіятъ народъ; || забелязаное отъ памтивѣка, какво
такова нящо да сж извърши¹⁾ стои въ ржцѣти на младитѣ,
и въ парити на чіорбаджійтѣ! || така сж и правила народити,
|| така щемъ и нія. . . || пжкъ сичко да сж удържи тайно,²⁾ стои
въ ржцѣтъ на чіорбаджійтѣ || и тѣ ако сж хора, и приематъ
на драго-сърцѣ това св. дѣло! нія ще имъ кажимъ по кой
пжтъ трябва да вървжтъ, || па макаръ каквито щжтъ срѣдства
нѣка употребляватъ неприятелитѣ ни.³⁾ Въ чіорбаджійтѣ каз-
ваме стои тишинжтъ на сичкіятъ народъ? || глѣдайтѣ чи ще
бждитѣ отговорни и прѣдъ Народа, и прѣдъ Бога, || близо е
врѣмето. И въ Евангеліето нали казва; чіовѣче! трябва да ра-
ботишъ за народатси до смъртъ, || и сичко да жъртвуващъ
занѣго, || тамъ сжмъ и Азъ! || ако ти умрѣшъ, нали и Азъ за
тебѣ ся распнжхъ! . . . Глѣдайтѣ сега Пріятели и Братія! ||
ако щети да стѣ чіовѣци, и христіяни, Вій ще разберетѣ отъ
малкото ни думи, || и ще дадетѣ каквото ви се иска, отъ При-
врѣменното ни Правителство, по означеніятъ день,
|| и отъ тогава ся забѣлязватѣ наши Братія.

Ако ли Вія неискате и да чуйтѣ отъ това каквото Ви
сж казва, то ще глѣдатѣ!!!⁴⁾ и тамъ ще свършитѣ, || Вія съ
насъ и ния съ Васъ.⁵⁾

Сѣга, и сѣки пжтъ Ви свършваме,⁶⁾ || защото само съ
Васъ работата ни ніе!⁷⁾ дѣсетъ години става отъ какъ Ви
чякамѣ, || и жъртва на бесила давахмѣ, и въ Діяръ Бекиръ
сяка годинж прашамѣ, само и само за Васъ Богатитѣ, || да
ся земяхтѣ за умъ и разумъ и да свърсяхтѣ това, за което
Ви карае днесъ! Да стѣ го приготвили отъ отдавна, || като

¹⁾ Да се създаде новъ вѣкъ, новъ животъ.

²⁾ Това.

³⁾ Па макаръ каквито мѣрки и да земагъ противъ насъ.

⁴⁾ Зло ще дочакате.

⁵⁾ Вій ще унищожавате насъ, ний ще унищожаваме васъ.

⁶⁾ За първи и последенъ пжтъ приключваме съ васъ.

⁷⁾ не ни е работата само съ васъ.

и сами разбиратѣ че безъ пари ся не върши! || па да доджхтѣ
Вія насъ да търситѣ, а не нія Васъ! || защото единъ чисто
народенъ юнакъ, сто чіорбаджій не можжтъ да го откупятъ;
|| пжкъ ній дадохме, и даваме іоще таквисъ жъртви, за чіор-
баджійски кефъ! || и пакъ са ни сазиматѣ, || нѣ, іоще глѣдатѣ
на тяхъ,¹⁾ хладно-крѣвно, и наричатѣ ги²⁾ чяпкжни?? —пжкъ
глѣдай чудо! || отъ реченити ви чяпкжни колко(то) мрѣтъ по
много ставатъ. || отъ колкото страдатъ по много ся распалятъ;
|| и зели сж ся на други умъ! || на! . . . || както виждатѣ; по-
вече щжтъ мрѣтъ, нѣ и работата щжтъ свършжтъ.

Чяхахме Ви да усѣтитѣ горѣщитѣ сълзи на Бѣдніятни
народъ, който е вѣче въ крайно тѣгло! || то, не! . . .³⁾ Вія му
пійтѣ іоще кръвтж, и прѣдаватѣ ги на мрѣснїятъ мжчитель.
Разберетѣ! решилисме са вѣче! . . . или да ви събѣрѣмъ,⁴⁾
или да Ви поразимъ! и то съ едно доброутро, или добръ вѣ-
черъ; както Ви казваме по горѣ. Ето: да намѣритѣ потъ ка-
кѣвто вѣче начинъ таж сумж. . .⁵⁾ || и тія пари ще ги пригот-
вити въ 4—5 деня || и да Ви бжджтъ въ пазвата || чи на който
часъ доди нашъ чіовѣкъ съ знакъ и Ви намѣри, отъ При-
врѣменното ни Правителство, ще му броити парити,
безъ да го отлагатѣ, поне,⁶⁾ за часъ врѣме! . . . || и послѣ
единъ день ще Ви се даде расписката, отъ Приврѣмен-
ното ни Правителство съ печятатъ, || която ще отговаря
за дадената Ви сума прѣдъ Бжджцето ни Правителство,
|| което ще дири отъ одного и до край: кой какво е далъ, и за
де са се употребили. Ето! ако дадетѣ повѣче отъ колкото Ви
са искатъ, ще си купити по голѣмъ животъ, който сега са
продава!!! утри не! и милиони да давати.

Ще глѣдаме какви ще ни са покажитѣ. . .

Както щети! || или трійситѣхъ лири ще ви бжджтъ по мили,
или златна свобода, || въ която да ви ся забѣлжи имѣто
Вѣчно. || Зѣмѣтѣ ся добръ въ това⁷⁾ Г-да! || и ни ни майтѣ! ||
защото ни омрѣзнж вѣче да глѣдаме тѣглилата на Бѣдніятъ

¹⁾ насъ.

²⁾ ни.

³⁾ но не биде.

⁴⁾ или да минете при насъ.

⁵⁾ Означава му се колко лири да внесе.

⁶⁾ нито.

⁷⁾ Обмислете добре това.

ни народъ, и хладнокръвието на чорбаджийтъ къмъ тѣхъ. Повтарямъ Ви: Решили сме сж вече!...¹⁾ || и ще принесемъ веднажъ за всякога жъртватъ на народниѣни жъртвѣникъ, || прѣдъ олтарижтъ на Чистата свобода.

Отрѣденіята за васъ е В. Лѣвскій. Дано доброволно изпълнитъ горѣказаннитъ ни и тогава ще ся разговоритъ лично съ нѣго за много!... || отъ дѣто юще ще разбиретъ какво горнижтъ сумма е ницо при това дѣто той Віе испечелилъ! || всичко тайно да държитъ, да ни кажитъ: еди койси мие въренъ приятель! || имаме забелязанъ за не добръ къмъ нашитѣ работи²⁾ || Вашъ Пріятель е Първій!³⁾ || ще го узнайтъ когистани на прахъ, и пепель!⁴⁾ По длъжностъ, краянъ отговоръ ще чякаме отъ него, срѣщу печатжтъ ни.⁵⁾

Потписити!⁶⁾ || хиляди юнаци чякатъ отговоратъ Ви! Решавайте се по скоро, || или съ насъ и сичкіята народъ, или противъ насъ и нашитѣ желанія. || Съ една дума свобода или да Ви пратимъ при чернитѣ души! || тамъ дѣто предателити, изедниците и!... || при чернаго Бога, || който животъ искатъ да живѣйтъ, || отъ днесъ както са забелѣжитъ (тъй) и до край ще останитъ; || въ нашите ржце е || пакъ Ви казвамъ: сами за себѣ си ще отговоритъ: свобода и смъртъ.⁷⁾

1871 Маія 10

отъ Българскія Р. Ц. К. въ България
отъ Превременното ни правителство.

Н. Б. II. А. п. 60, № 30246,
Арх. т. I, № 4, стр. 21.

¹⁾ Намекъ, че ще се прибѣгне до насилствени мѣрки.

²⁾ Она, който се хвали така.

³⁾ Той си е пакъ вашъ пръвъ приятель.

⁴⁾ Но до смъртъта му не бива да го знаете кой е.

⁵⁾ Само следъ отговоръ отъ него, подкрепенъ съ печата, който сме му повѣрили, привременното правителство ще предприеме противъ възъ, което се следва.

⁶⁾ Мисли си кои сж подписали настоящето писмо.

⁷⁾ Цѣлото писмо е въ свръзка съ печатното окръжно на Ц. Р. комитетъ отъ Букурещъ отъ 10 мартъ 1871 г., което помѣстяме по-подиръ (отдѣлъ V).

№ 16.

Левски до едно чорбаджийско семейство.¹⁾

Опредѣлятъ се сто и петдесетъ жълтици вноски. Мотивировката и наставленията — като по-преди.

Калеко Иване! и Вія Петре, и Христіо!

Въ Карлово.

Не само до васъ е! и на по долж ржжъ, по възможность. Не намъ! нъ за Васъ, и Вашитѣ Деца! ще дадетъ за всегда.

За всичко каквото ще видити надоло, няма си приликата, и срамота віе да ви са говори.

Вія тукъ стѣ най назадъ отъ сичкити други градове, и отъ по многото прости села въ Българско, отъ нашите общи и най Святи работи за чювкатъ, отъ както го е създала природата, чякъ до смъртъ, да му бжди едничката грижъ, || има и Благословѣнието отъ Бога, да бжде господаръ съсъ всичкити си права, отъ когото му са налага и първата длъжностъ да мисли за народатси! да го изводѣжъ къмъ даденіятму пжтъ, ако е той налегнатъ отъ други, || каквото смѣ ния Българити най тѣшко, и най гнуснаво налѣгнати отъ проклѣтіята Агарянецъ.

На кого ли капатъ тія кръвави сиротински сълзи! дето са лежатъ секи денъ предъ Бога, да ги избави отъ мръснити ржце, които имъ грабѣжтъ секи денъ изъ устата хлябатъ, и мрътъ одглади! турчижтъ децата имъ, безчестатъ помладити, и дъщерите имъ!... Тія невинни ни сж ли наши Братія и сестри! || вѣй чюрбаджийти ни сте ли причината да стои това безаконо, и проклѣто зрѣлище намъ! Кому ли другиму има да се надяватъ! || кой ли неиска да ги грабни и да му робуватъ во вѣки! || дали кръвавите имъ сълзи са нилѣжтъ на нашитѣ глави чрѣзъ Бога! ако ній тѣхнитѣ Братія и Бащи ни скочимъ да пролѣмъ капка кръвъ, да избавимъ майкити си,

¹⁾ Друго заплашително писмо за пари като предидущего, почти вѣрно копие, но съ индивидуални отенѣци отъ различие въ тонъ, искане и подчертани указания или съвети съобразно съ качествата и значението на адресното лице. вследствие на което считаме, че е отъ важность да го публикуваме. Писмото е оставено безъ дата, нъ явно е, че както по съдържание и мѣсто, тъй и по време, съвпада съ първото.

жените си, сестритеси, и децата си! нисмели ний тѣхни Братія, и Бащи, на които ще оставимъ вѣченъ помень, || пжкъ тій на насъ, щжтни вдигатъ Паметници, щжтни забѣлѣжатъ въ Исторіятъ, като ній и давами и новъ вѣкъ; || щжтни поминуваъ по сичкити черкви въ Българско, до кѣтто трае името Българинъ; защото ній ще скжсами веригити на България, || и ще извадимъ Народа съ Благословеніето Божіе отъ Ада, въ рай; || всичкити Народи казвамъ! ще живѣятъ равноправно съ Българинатъ подъ едни чисти Святи закони || както е дадено за чіовѣкатъ да живее отъ Бога. || така ще бжде въ нашия Българія и за турчинатъ, и за чифутинатъ, и пр. Само ако припознае законити равно съ Българинатъ. Народатъ и вярата имъ ни гонимъ, а Царятъ и неговити закони (Правителството); въ Българско ни ще има Царъ, а Народно управление, || и секиму своето, || секи ще си служи по вярата си, || и по законно ще са сжди, както Българинатъ, и турчинатъ, и пр. (Св(ята) и чиста Република).

Тукъ като ви показвамъ твърде мжничко отъ Предначертаніето ни отъ Привременното ни Правителство въ Българско, остава ни да ви свършимъ чякъ като ви видимъ за колко пари ще уценити горе-казаніятни животъ вамъ || умному мало довлеетъ.

Казахъ ви по-горе какво чіорбаджійти спиратъ живота на сичкіятъ Народъ; || забелязано е отъ памти вѣка, какво такова нѣщо да са извърши, стои въ ржцети на младити, и въ парити на чіорбаджійти! така са и правила сичкити народи, || така щемъ и нія. || пжкъ сичко да са удържи тайно, стои въ ржцети на чіорбаджійти! || и то ако сж хора! || и (ако) приематъ на драго сърце това свято дѣло, нія ще имъ кажимъ по кой пжтъ да вървжтъ па макаръ каквито щжтъ средства нѣка употребяватъ неприятелини.

Въ чіорбаджійти казвамъ стои тишината на сичкіятъ народъ! глѣдайтѣ, чи ще бждитѣ отговорни и предъ народа, и предъ Бога; близо е времето. || И въ Евангеліето нали казва: чіовѣче! трябва да работимъ зарадъ народа си и сичко да жертвуваме за него, || тамсамъ и асъ! || ако ти умрешъ, нали асъ за тебе са распнжхъ! Глѣдай сега Пріятелю и Брате, ако щешъ да си чіовѣкъ и христіянинъ, || ти щешъ разбирешъ отъ малкото ни думи, и ще дадешъ каквото ти са иска отъ Привременното ни Правителство. || по узначеніятъ денъ, и отъ

тогава са забелязвашъ нашъ Братъ. || Ако вія неискатѣ да знайтѣ нищо отъ това каквото ти са казва, то глѣдайтѣ въ печатаното ви,¹⁾ какво ще срешнитѣ.

Сега, и за секи пжтъ ви свършівами, защото само съ васъ ниніе работата! десетъ години става отъ както ви чяками, || и жертва на бесила давами, и въ Діяръ-бекиръ, сяка година прашае, само и само за васъ чіорбаджійти, || да са земяхти за умъ и разумъ, и да свършжхти това, за което ви карами днесъ! да сти го приготвили отъ отдавна, като и сами разбирати чи безъ пари са ниможе! || па да доджхти вія насъ да търситѣ, а не нія васъ! защото единъ чистонароденъ юнакъ, сто чіорбаджій ни можжтъ да го откупатъ; пжкъ ній дадохми, и давами таквисъ жертви іоще за чіорбаджійски кефъ! и пакса ни сазиматѣ. || нъ іоще глѣдате на тѣхъ хладно-кръвно, и наричате ги чжпкжни???... пжкъ глѣдай чудо! отъ казаните ви чяпкжни колкото мрътъ по много ставатъ, отъ колкото страдатъ, по много са разпалжтъ, || и зелисаса за други умъ на!... както виждате, повече щжтъ мрътъ нъ работа щжтъ свършжтъ.

Чякахме ви, да усетити горѣщити сълзи на бедніятни народъ който е вѣче въ крайно тегло, то не! || вія му пійти іоще кръвтж || и предавате гу на мръсніятъ мжчитель. Решили смиса: или да ви събиремъ, или да ви поразимъ! и то въ едно обикаляне, както ви белѣжж по горе. Ето: Опрѣдѣлж ви са, въ петъ дена да намѣрити подъ какжвто вече начинъ таж сума 150 лири турски. Стотяхъ, вія, трійситяхъ, по голѣмјатви синъ, двадесятяхъ по малкіятъ. || и тія пари да ги имашъ въ пазвата си, че дето, и когато ви намѣри нашъ чіовѣкъ съсъ сжщіятъ знакъ който е въ печатаното ви писмо отъ привременното ни пра(вителство) ще му дадете парити и послѣ единъ денъ ще ви са даде расписката; или ще са повикатѣ заедно съ парити дето? и тамъ ще ви са даде расписката споредъ печатаното ви съ печататъ, || пжкъ сжщото, ще го земимъ назадъ, споредъ както ще ви са кажи!...

Ето: ако дадети повѣче отъ колкото ви са искатъ, ще си купити по голямъ животъ, който сега са продава!!! утри

¹⁾ Печатното окржжно отъ 10 мартъ 1871 г. При всѣко свое саморжчно писмо отъ тоя родъ, Левски е прибавялъ по единъ екземпляръ печатно окржжно за по-голѣмъ авторитетъ.

не! и милиони да давашъ. Ще глѣдаме какви ще ни са покажитъ!... както щети, || или сто и педесетъти лири ще ви бжджтъ по мили, или вѣченъ животъ съсъ сичката ви фамилия.

Одريدеніята за Вассжмъ В. Львскій.

Дано доброволно изпълнитъ гореказанните, и тогава ще са разговоримъ лично за много!... и отъ дето ще разбирети какво горнѣтж сумма е нищо, || при което ви сжмъ испичелжлъ два пжти, (животатъ на сички ви) отъ ненародни!

Всичко тайно ще държити! да ни кажитъ еди кой си мѣ добръ пріятелъ! имаме забелязанъ за недобръ кжмъ нашитъ работи, Вашъ пріятелъ е Първій! щего узнайте като стани на прахъ и пепель; по длѣжностъ, краянъ отговоръ ще чякаме, срѣщу печататни.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8024.
Арх. т. I, № 3, стр. 17.

№ 17.

Левски до едно чорбаджийско семейство.¹⁾

Господа Ив. Фурнаджіевъ & Сынове!

Въ Карлово.

Не само до Васъ е!... Нъ, и на подолнѣж ржжж — по възможность. Не намъ!... Нъ за Васъ и за Вашы-ты дѣтца ще дадетъ за всѣгда.

За всичко каквото ще видитъ на доло, няма си мѣсто-то и приликж-тж, и срамота Ви е да Ви ся говори.

Вія тукъ стѣ най назадъ отъ всички-ты градовѣ, и отъ по многото просты сѣла въ Българско, отъ нашыты общы и най-святи! работы за чіовѣкътъ, както го е създала природжтж, чякъ до смъртъ, да му бждѣ едничката грижж, || има и благословеніето отъ Бога, || да бждѣ господаръ съ всички-ты си права, || отъ когото му ся налага и първжтж длѣжностъ да мисли за народътъ си! да го изводж кжмъ даденійтъ му пжтъ, ако е той налѣгнатъ отъ други, || каквото смѣ нія; Българытѣ най тѣжко и най гнуснаво налѣгнаты отъ

¹⁾ По-подробна обработка на предишцето, съ по-точно обозначение на адреса.

проклѣтіята Агарянецъ! || и търпимъ сѣкы день мжжы и гнусоты най противни на чловѣчеството, и на „свободжтж на съвѣстж!“ която сѣга вѣче всждѣ преодолѣ и прѣодолява.

На коголи капятъ тіа кървави сиромашкы сълзы!! дѣто се лѣжтъ сѣкы день прѣдъ Бога, || да ги избавы отъ мръснаты ржцѣ, които имъ грабятъ сѣкы день изъ устата хлѣбътъ! и мрътъ отъ глады!...

Турчечатъ дѣцата имъ!—безчестатъ по младаыты и дѣщеры-ты имъ!!!... Тія невинни не сж ли наши братія и сестры!!!!... Ами защо така?... Мислитъ ли че ній остаямъ невинни въ това!?... Не!... никакъ!... Ній,... и най много Вій чіорбаджійтѣ нѣ стѣ ли причинжтж да стои това беззаконно! и проклѣто! зрѣлище прѣдъ насъ!?... Кому ли другиму има да ся надѣватъ горкытѣ!? Кой ли не иска да ги грабни и да му робуватъ во вѣкы!... Дали кървавытѣ имъ сълзы ся не лѣжтъ на нашытѣ главы чрѣзъ Бога!?... Ако ній тѣхнытѣ братія и Бащы нѣ скочимъ да пролѣмъ капка кръвъ, да избавимъ, майкытѣ, си, женытѣ, си, сѣстрытѣ си и дѣтцата си! Кой ли другъ ще...!? Не смѣ ли нія, тѣхни Братія и Бащи на който ще оставимъ вѣченъ помѣнъ! като пролѣмъ капчица кръвъ за тѣхното избавленіе!?... Пъкъ тій намъ, не щжтъ ли да вдигатъ памѣтници!?... Не щжтъ ли да ни забѣлѣжжтъ въ исторіјтж, която ній въскръсяваме и ѣ давами новъ вѣкъ!?... Не щжтъ ли да ни помѣнуватъ по всички-ты к(скжсано б.р.) въ Българско, до кжто тра(е) имѣто Българинъ!? За това гдѣто ній ще скжсамъ веригытѣ на Българѣж, и ще извадимъ народа, съ благословеніето Божіе, отъ Ада въ Рай!?... Не ще бждѣ така въ нашѣ Българѣж както е въ Турско сега?... Всичкы тѣ народы въ нѣя ще живѣжтъ подъ едни чисты и святи! законы, както е дадено, за чіовѣкътъ да живѣе, отъ Бога. И за Турчинътъ, и за Еврейнътъ и пр. за всички-ты еднакво ще е, само ако припознажтъ законыты равно съ Българинътъ. Така ще е въ нашѣ Българѣж!... Ній не гоними народътъ и вяржтж, турскы; а Царьтъ и неговытѣ законы. || съ една думж Т. Правителство което варварскы владѣе не само назѣ нъ самійтъ Турчинъ. Въ Българско не ще има царъ, а “Народно Правленіе,” и “Сѣки му Своето,” Сѣкы ще си служи на вѣржтж, и законно ще сж сжди, както Българинътъ, така и Турчинътъ, Еврейнътъ и пр. “Своб. и Чиста Република,”

Тукъ като Ви показваме твърдѣ мжничко отъ прѣдначертаніето ни отъ Приврѣменното ни Правителство въ Българско, || остава ни да Ви свършимъ чякъ като Ви видимъ за колко пары ще уцѣнятѣ горѣказанійтъ ни животъ Вамъ. „Умному мало довлѣтъ“.

Казахме Ви по горѣ какво чіорбаджійтъ спиратъ живота на всичкыйтъ народъ; || забелязаное отъ памти вѣка, какво такова нѣщо да ся извърши стои въ рѣцѣты на младытъ, и въ парытъ на чіорбаджійтъ! Така се и правили всичкытъ народы, така щемъ и ния. . . Пжкъ сичко да сж удържи тайно стои въ рѣцѣты на чіорбаджійты, и то ако сж хора и приѣматъ на драго сърдце това свято дѣло! Ние ще имъ кажемъ по кой пжтъ да върватъ, па макаръ каквыто щжтъ срѣдства нѣка да употрѣбаватъ неприятелитѣ ни. Въ чіорбаджійтъ, казваме, стои тишинжтж на всичкыятъ народъ! Глѣдайтѣ! че ще бждитѣ отговорни и прѣдъ Бога и прѣдъ народа; || близо е времѣто. И въ Евангеліето нали казва: Чіовѣче! трябва да работишъ за народътъ си, и всичко да жертвовашъ за него, || тамъ сжмъ и Азъ. Ако ти умрешъ нали Азъ за тебѣ ся разпнжхъ! Глѣдайтѣ сѣга пріятелы и братя! ако ще тѣ да стѣ чіовѣцы и хрїстіены, Ви щетѣ разберетѣ отъ малкото ни думы, и ще ла дадетѣ каквото Ви ся иска отъ приврѣменното ни Правителство, по означеннійтъ день || и отъ тогава ся забелязватѣ наши братя. Ако Вія не искатѣ и да знайтѣ нищо отъ това, какво Ви сж казва, то глѣдайтѣ въ печатаното какво ще срѣщнитѣ.

Сѣга, и за сѣкы пжтъ Ви свършваме, защото само съ Васъ ни ние работжтж! десѣтъ години става, отъ какви чякамъ || и жертва на бѣсила давамъ, и въ Д-Яр-Бекыръ всяка година пращамъ, || само и само за Васъ чіорбаджійты, || да ся земяхтѣ за умъ и разумъ и да свърсяхтѣ това, за което Ви карамы днесъ! Да стѣ го прѣготвили отъ отдавна, като и сами ни разбиратѣ че безъ пары ся невърши! Па да дояхтѣ Віе насъ да търситѣ, а не ние Васъ—! Защото единъ чисто народенъ юнакъ сто чіорбаджій неможжтъ да го откупатъ, || пжкъ ній дадохми и даваме таквызъ жьрты юще за чіорбаджійски кефъ! И пакъ ся не съзиматѣ, нѣ юще глѣдатѣ на техъ хладно кръвно! и наричатѣ гы чапкжни??? . . . пжкъ глѣдай чудо! Отъ колкото страдатъ по много ся разпалятъ; || и зѣли

сж се за други умъ! — На! . . . както виждатѣ; повѣче щжтъ мрѣтъ, нѣ и работж щжтъ свършжтъ.

Чякахме Ви да осѣтытѣ горѣщытѣ сълзы на бѣднійтъ, ни народъ, който е вѣче въ крайно тѣгло! То, не! . . . Вія му пійти юще кръвтж и прѣдаватѣ го на мрѣснійтъ мжчитель. Рѣшили смѣ са: или да Ви съберемъ или да Ви поразимъ || и то въ едно обикаляніе. Както Ви белѣжими по горѣ. Ето опрѣделява ви се въ пѣтъ дена да намѣритѣ, полъ какъвто вѣче начинъ таж сумж. Сто и педесѣтъ лири турскы. Сто тѣхъ, ти Г-не Ив. Фурнаджіевъ! трійсѣтъ голѣмійтъ Ви сынъ и 20, по малкый Христю. И тія пары да гы държи единъ отъ Вази въ пазвжтж си, че дѣто, и когато Ви намѣри нашъ чіовѣкъ съ сжщійтъ знакъ който е въ печатаното Ви писмо отъ Приврѣменното Пр. ще ми дадетѣ парытъ и послѣ единъ день ще Ви са даде расписката; || или ще ся повикатѣ заедно съ парыты дѣто! . . . || и тамъ ще ви ся даде расписката спорѣдъ печатаното Ви съ печетжтъ, || пжкъ сжщото ще го земемъ назадъ, спорѣдъ както ще Ви ся кажи! . . .

Ето! ако дадетѣ повѣче отъ колкото Ви ся искатѣ ще си купитѣ по голѣмъ животъ, който сѣга ся продава! . . . Утрѣ не! и милиони да давашъ.

Ще глѣдамъ какви ще ни ся покажитѣ! . . . Както щеты! или сто и педесѣтътъ лири ще Ви бждатъ по мили или вѣченъ животъ съ цѣлжтж Ви фамилиж.

Земетѣ ся добръ въ това Г-да! и не ни майтѣ! Защото ни умрѣзна вѣче да глѣдаме тѣглилата на бѣднійтъ ни народъ и Хладнокрвїето на чіорбаджійте ни къмъ тѣхъ. Рѣшили смѣ ся вѣче! . . . И ще принесемъ еднажъ за всякога жьртвата на Народнійтъ ни жертвенникъ, прѣдъ олтарьтъ на „Чистжтж Свобода“!

Отрѣденійтъ за Васъ е В. Львскый. Дано доброволно изпълнитѣ горѣказанытѣ ни и тогава ще ся разговоритѣ лично съ него за много! . . . И отъ дѣто ще разберетѣ, какво горнжтж сумж е нищо, при това, дѣто той Віе и спичѣлилъ два пжти животътъ (на сичкы Ви) отъ не народны.

Всичко тайно ще държитѣ! да ни кажитѣ еди кой си мїе добръ пріятель? Имаме забелязанъ за не добръ къмъ нашыты работы, Вашъ пріятель е Първій || ще го узнайтѣ като стани на прахъ и пепель!

По дължност, краенъ отговоръ ще чакаме срѣщо печатътъ ни.

Подписиты ни ще видитъ въ печатаното Ви. Тамъ е и датата.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8093.

№ 18.

Левски до чорбаджийтъ.¹⁾

Не само до Васъ е!... Нъ и на подолнж ржжж — по възможность...

Не намъ!... нъ, за Васъ и Вашитъ дѣца ще дадетъ за всегда.

За всичко каквото ще видити на доло, нѣмаси мѣстото, и срамота Вие да Ви са говори.

Вия Тукъ стѣ най назадъ отъ всичкити други градовѣ, и отъ помного села въ Българско, отъ нашитѣ Общи и най святи! работи за чювѣкатъ, както гое създаде Природатъ, чякъ до смъртъ, да му бѣди едникатъ грижжж, || има, и Благословѣніето отъ Бога, да бѣде Господаръ съ всичкити си права. || отъ когото му са налага и прѣвата длѣжностъ да мисли за Народатси! || даго изводиъ къмъ даденіятму пжтъ, ако е той налѣгнатъ отъ други, каквото смѣ ния Българитѣ, най тѣжко, и най гнусаво налѣгнати отъ проклѣтіятъ Агарянецъ! и търпимъ сѣки день мжки и гнусоти най противни на чювѣчеството и на свободатъ на съвѣстѣтъ!!! която сѣга вѣче всждѣ прѣдолѣ и прѣдолѣва.

На коголи капатъ тія кървави сиротински сълзи!? дѣто са лѣжатъ секи день предъ Бога, да ги избави отъ мръснитѣ ржцѣ! които имъ грабятъ секи день хлябатъ изъ устата! и мрътъ отглади!... Турчатъ децата имъ! безчестатъ помладити, и дѣщерити имъ!!!... Тія невинни, несжли наши Братія и сестри!?... или защо така?... мислитъ ли че ния остоямъ невинни въ това!?... Не!... Никъкъ!... Ній... и най много вий чюрбаджійти, нистѣ ли причината да стои това беззаконно и проклѣто! зрѣлище прѣдъ насъ!?... комули другиму има да са надяватъ горкитѣ!?. които неиска да ги грабни и да

му робуватъ вовѣки!... Дали кръвавитѣ имъ сълзи ся нелѣятъ на нашитѣ глави чрѣзъ Бога!?... Ако ній тѣхнитѣ Братія, и Бащи нискочимъ да пролѣмъ капка кръвъ, да избавимъ, майкитѣ си, женитѣ си, сестритѣ си, и дѣцата си! койли другъ ще!?... Нисмѣли ния тѣхни Братія, и Бащи, на които ще оставимъ вѣченъ помѣнъ! като пролѣмъ капчица кръвъ, за тѣхното избавлѣніе!... Пжкъ Тій намъ, нищжтли да вдигатъ памѣтници!... нищжтли да ни забелѣжатъ въ Историатъ, която ній въскръсявамъ и даваме и новъ вѣкъ!?... Нищжтли да ни помѣнуватъ по всичкити черкви въ Българско, до кѣтто трае имѣто Българинъ!?... затова гдѣто ній ще скжсаме веригити на Българія, и ще извадимъ народа съ Благословѣніето Божіе, отъ Ада, въ Рай!?... Не ще бѣди така въ нашж Българія, както е въ Турско сега... всичкити народи ще живѣятъ въ нѣя, подъ едни чисти и святи закони, както е дадено отъ Бога да живѣе чювѣкатъ. || и за Турчинатъ и за Евреятъ и пр. за всички еднакво ще е, само ако припознѣтъ законити равно съ Българинжтъ. Така ще е въ наше Българско!... ній негонимъ Турскіятъ народъ ни вярата имъ; а Царятъ и нѣговити закони, съ еднж думж Турското Правителство, което варварски владѣе не само насъ, нъ, и саміятъ Турчинъ.

Въ Българско нѣще има царъ, „а народно управлѣніе“ и секому своето. Сѣки ще си служи по вѣржтж, и законно, ще ся сѣди, както Българинжтъ, така и турчинжтъ, и евреенжтъ, и пр. Свобода и чиста Република.

Тукъ като Ви показвами твърдѣ мжничко отъ Предначѣртаніето ни отъ Приврѣмненното ни Правителство, оставами да Ви свършимъ чякъ като Ви видимъ за колко пари ще уценитѣ горѣ-казаніятъ ни Вамъ Животъ. Умному мало довлѣтъ.

Казахме Ви по горѣ какво чюрбаджійти спиратъ живота на сичкіятъ народъ; забелязаное отъ памти вѣка, какво такова нящо да са извърши, стои въ ржцѣти на младити и въ парити на чюрбаджійти! Така са и правила народити, така щемъ и ния... пжкъ сичко да са удържи тайно, стои въ ржцѣти на чюрбаджійти, и то акоса хора, и пріематъ на драго сърцѣ това Св. дѣло! Ния ще имъ кажимъ по кой пжтъ трябва да вървжтъ, па макаръ каквито щжтъ срѣдства нѣка употребяватъ неприятелити ни. Въ чюрбаджійти казвамъ стои тишинжтъ на сичкіятъ Народъ? Глѣдайтъ чищѣ бѣдитѣ отговорни

¹⁾ Черновка, първообразъ на по-преднитѣ писма.

и прѣдъ народа и прѣдъ Бога; близо е времѣто. И Въ Евангеліето нали казва: чіовѣче! трябва да работишъ за народа си и всичко да жертвувашъ за него, тамъ сжмъ и Асъ! Ако ти умрешъ, нали Асъ за тебъ ся распнхъ!... Глѣдайтъ сѣга Пріятели и Братъж! ако щети да стѣ чіовѣци и христіени, Вій ще разберетъ отъ малкото ни думи, и ще дадетъ каквото Ви са иска отъ Привременното ни Правителство, по означеніята денъ, и отъ тогава ся забѣляватъ наши Братія. Ако ли Вія не искатъ да знайтъ нищо отъ това, каквото Ви ся казва, то глѣдайтъ въ печатното Ви, какво ще срѣшнитъ. Сѣга и за сѣки пжтъ Ви свършваме, защото само съ Васъ работата ніе! десетъ години, отъ какъ Ви чякамъ; и жертва на бесила давахме, и въ Д-яръ-Бекиръ сяка година пращамъ, само и само за Васъ Чіорбаджійти, да са земѣхтѣ за умъ и разумъ, и да свършжхте това за което Ви кара ме днесъ! Да стѣ го приготвили от: отдавна и да доджхтѣ Вія насъ да трѣситъ, а не Нія Васъ! — защото единъ чисто-народенъ юнакъ, сто чіорбаджіи неможжтъ да го откупатъ; пжкъ ній дадохми, и давами юще таквисъ жертви, за чіорбаджийски кефъ! и пакъ са нисазиматъ, нъ юще глѣдатъ на тяхъ хладно-крѣвно! и наричатъ ги чяпкжни ???.. пжкъ глѣдай чудо! отъ казанитъ Ви чяпкжни, колкото мрътъ по-много ставатъ; отъ колкото страдатъ по много ся распалжтъ; и зелисжж за други умъ! — на!... както Виждатъ; повѣче щжтъ мрътъ, нъ, и работа щжтъ свършжтъ.

Чякахме Ви да усетити горѣщети сълзи на бѣдніята ни народъ, който е вѣче въ крайно тѣгло! то не!... Вія му пійтъ юще кръвж, и продаватъ гу на мръснїята мжчителъ.

Решилисмеса: или да Ви събѣремъ, или да Ви поразимъ! и то въ едно обикаляніе, както Ви белѣжимъ по горѣ.

Ето: Опредѣлявиса, въ петъ дена, да намѣритъ, подъ какъвто вѣче начинъ, таж сума: Сто и петдесетъ лири турски: и тія пари да ги иматъ за секи чясъ въ пазвата си, чи дето, и когато Ви намѣри нашъ чіовѣкъ съ знакъ, който е въ печатаното Ви Писмо отъ Привременното ни Пра. ще му дадети париты и послѣ единъ денъ ще Ви са даде расписката; или ще ся повикатъ дето!... съ париты заедно, и тамъ ще Ви ся даде распискатж, споредъ печатаното Ви, с печататъ; пжкъ сжщото ще го земиме назадъ споредъ както ще Ви са кажи!...

Ето! ако дадетъ повѣче отъ колкото Ви са искатъ, ще си купитъ по голямъ животъ, който сѣга са продава!?! утри не! и милиони да даватъ.

Ще глѣдамъ какви ще ни сж покажитъ!... както щети, или лири ще Ви бжджтъ по мили, или вѣченъ животъ съ цялата Ви фамилия.

Земетеса добръ въ това Г-да! и не ни майтѣ! защото ни умръзна вѣче да глѣдаме тѣглилата на бѣдніятни народъ, и хладно-крѣвието, на чіорбаджійти къмъ тѣхъ. Разберѣтѣ, Решили смѣ са вѣче! и ще принесемъ веднѣжъ за всякога жертвата, на Народніятни жертвѣнникъ, прѣдъ Олтарята на „Чистжтж Свобода!“

Отрѣденїята за Васъ е В. Львскій. дано доброволно испълнитъ горѣ-казаннитъ ни, и тогава ще ся разговоритъ лично съ него за много!... и ще разберетъ юще, какво горніятж сума е нищо, при това, дето той Віе испечелилъ?..

Всичко тайно да държитъ! да ни кажитъ: еди кой си мие добръ пріятель! Имаме забѣляванъ за не добръ къмъ нашитъ работи, Вашъ Пріятель е Първій! ще го узнайтъ коги стани на прахъ и пепель!

По длѣжностъ, краянъ отгозоръ ще чякаме, срѣщу печатат ни.

Потписити ни; ще Видитъ въ Печатното Ви. Тамъ е, и Датата.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8024^а.

№ 19.

Левски до чорбаджи Петка въ Карлово.

Времето дошло, козитъ и овцетъ ще се дѣлятъ. Всички знаяли за него, че е прелателъ и мжчителъ. Трѣбва да се реши да подпомогне народното дѣло. Да приготи двадесетъ и петъ лири турски и 15—20 оки барутъ.

Бай Петко!

Въ роднятми градъ Карлово.

По писмото ми, разбирате койсамъ, и съ какви сжмъ цѣли чіовѣкъ || слѣдователно да разберете веднѣжъ за сякога въ това ми писмо, защото времѣто е такова! ако си родолюбецъ, то ще разберешъ въ краткити ми думи, и ще бж-

дешъ нашъ пріятель. Кжсо е врѣмето за второ пришествіе на Българско, дето козите, и овцети, ще са делатъ, || не си простакъ, послушай на кратките ми думи, което права кжмъ Васъ отъ голѣмо-человѣко-любіе, и споредъ думите на Исуса Христа, който казва: всякому духу не вѣруйте, но испитуйте, || до сега ни единъ Карловецъ не е казалъ за Васъ добро, а¹⁾ чи си Предателъ, и мжчитель сиротински, || доказватъ фактично || та сичко това, ако ти правишъ съ някаква цѣль, и искашъ да кажишъ, чи ни е така! то на думи народатъ няма да глѣда (да вярва), но на дѣло. Скоро скоро е денжтъ, за общо-народно въстание! || и на сборното мѣсто, сѣки ще са вика да даде работата си, споредъ силите на сѣки единъ, както му е казано да върши, || у когото няма работа, грозно ще се наказва, а фамилията му ще бжде изгонена изъ Българско. — Вище на тія два пжтищж, когото обичате дръще. Азъ Ви заповядвамъ, като имамъ това право и упълномощіе, отъ Централніятъ Комитетъ да действувамъ прѣдъ когото и да е Българина споредъ силите му, || та, и Вія отъ най малко трябва да пригответе двацетъ и петъ л. тур. до 30—50 дена, || и това за вѣрно да знамъ чи сте приготвили, || Вій трябва прѣди това врѣме да ми явите въ писмо, отправено до Д. Ценова въ Букурещъ визави свжнту Гіорги за Първана Найденова, || а въ писмото ще пишите: Г-не Парите Ви са готови за столката, || отъ доло граджтъ, || освѣнъ това, 15—20 ок.²⁾ барутъ трябва да го имате готовъ || защото ще са иска за всичко това, || мислете и правете, || защото въ онова врѣмѣ, Турченатъ щомъ разбере нашитѣ чіовѣшки закони, и ги припознай той ще намери място, равно съ Българинатъ, а днешнитѣ твърдоглави и изедници Българи, грозно ще се наказватъ.

Излизамъ отъ длъжностж си.

В. Лѣвскій.

П. П. Ако сте хора, това трябва да съобщите на колкото пріатели имате.

Не показвамъ Ви чіовѣкъ въ Българско да се разберете, защото Ви още не вярвамъ.

Сжщій.

Н. Б. II. А. п. 63, № 8100.
Арх. т. I, № 5, стр. 24.

¹⁾ Всички казватъ.

²⁾ оки.

№ 20.

Левски до чорбаджи Костаки.

Какъ съ лъжа нѣколко пжти отклонилъ всѣка среща съ Левски. Праща му се сега предупреждение чрезъ работникъ. Трѣбва да внесе разноситѣ и за преди, и за сега.

Почитаемій Господине!

Въ Плѣвенъ.

Нѣколко пжти испращаме хора въ граджтъ Ви да свикатъ и събержтъ тамъ хора отъ чиста Българска кръвъ и да съставатъ чястенъ Революционаренъ Български Комитетъ, който да работи за освобожденіето на поробеното ни и бедно Отѣчество, по наредбата на Цен. Комитетъ въ Българско. Това са понареди и по думити на члѣновѣте на ч. к. въ граджтви сочи твърдѣ добъръ успѣхъ въ прѣдпріятіето. — А іоще за по-добро и по безгрижно да са работило, казватъ всичките членове за Васъ Г-нъ Костакѣ! чи ако да съочаяствовахте и Вія въ това свято дѣло, то всичко щяло да върви по подобрь редъ; нямало и отъ кого вѣче да са боятъ чи ще ги узнай и предаде въ непріателски ржце. За това туку щомниса писа въ Ц. К. и отреди са В. Лѣвскій да доди и да Ви съобщи за сичко като на истининъ и добъръ родолюбецъ. В. Лѣвскій доде и повикалвие веднѣжъ, Вія сте казале ще дода надвѣчеръ и не дошле сти! Повикалъ Віе втори пжтъ, Вія сте казали ще дода сабахлѣнъ рано, и не дошлести! Чіовѣкатни са бави 5 дена въ граджтВи по многото заради за Васъ. Вія по каквито извиненіята? се ни сте намѣрили врѣмѣ да са срѣшните съ него! подъ когото Ц. К. разбира, че Вія или не щете да земете участіе въ Народното ни Дѣло, па търсите причини, или пжкъ віе страхъ да подадете ржжжтъ си на другитѣ съочясници за да не би пропаднали, или чякате на готово Свобода! за всичко това да ни явите съ приносящят Ви, та Ц. К. по длъжността си, іоще веднѣжъ ще Ви кажи и свѣршіова за сякоги. Думата ніе тукъ, ако віе страхъ да подадете ржжжтъ си на съочясниците Ви тамъ въ Чяс. Комитетъ! за което му има колажтъ.

А за да не губи Ц. К. защото е іоще сиромашъ отъ кѣмъ паричкити, платете си баръ пощенскити ни разноси дето са станжли само за Васъ: По напредъ съ В. Лѣвскій

иоше единъ чіовѣкъ съ два конѣ 50 гр. и сега съ приносящятъ Ви колкото похарчи съ конѣтъ си, ще го питате, и да муги дадете, защото сж народни парички, и даватса за пушки и барутъ, а не да са харчатъ слѣдъ хора, които не приносятъ нищо предъ Народниятъ ни жертвеникъ!... Разясни-щемти съ двѣ и двѣ четири като получимъ отговоратти.

В. Лѣвскій.

(печать)

Приврѣменно Правителство.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8103.
Арх. т. I, № 19. стр. 43.

№ 21.

Левски до Панайотъ Хитовъ.

Нищо не разбралъ отъ писмото му: нито дава мнение върху вършеното въ България, нито казалъ самъ какво върши. Радвалъ се на вършеното и съветвалъ предпазване (да не се бърза съ възстание). Левски пита, защо се радва слѣпо, кога не знае, и какъ може да съветва, когато живѣе вънка. Въ България не чакатъ вече отъ чужда помощъ. За изпжждането отъ Бѣлградъ на легионеритъ, за интригитъ срѣдъ тѣхъ отъ сръбска страна. Намѣсто да крие плановѣтъ си, по-добре Панайотъ да дойде въ България съ просто сърце между тукашнитъ дейци. Да прочете при Д. Хр. Поповъ въ Турно-Магурели цѣлата кореспонденция, да се информира върху комитетскитъ дѣла и да се присъедини къмъ организацията. Но проклетъ да е, ако не се присъедини и издаде, каквото е узналъ.

Българско 1871. 10. Маѣа.

Г-нъ Панаіотел! Бъ Букурещъ.

Писмото ти отъ 17. Апр. получихгу на 8. Маѣа, || въ съдръжаніето му нищо ни разбрахъ, || отъ каквото са надявахми чи ще ни явити безъ друго мненіето си, || па и какво работити. || и до десте изработили точно, и истинно? то не.¹⁾ Пишите: чи ми са радватъ на работити ми като ма и съвѣтватъ да са варда да неби направимъ някаква погрѣшка, || защото времената ни носятъ сега погрѣшки?²⁾ какъ си ми разбралъ

¹⁾ нищо не ни явяватъ по всичко това.

²⁾ Панайотъ е съветвалъ да не се бърза съ възстание, защото външнитъ политически обстоятелства били неблагоприятни, (но въ сжщность е трѣбвало да се разбира, че Сърбия не е наклонна да подкрепи българското дѣло).

работити чи ми са радвашъ тѣй сляпо? и какъ разбирашъ времето! въ влашко, и сърбія, или Българско? за дето времето ни носило сега погрѣшки? ако е за Българско! то времето е въ насъ, и ній сме въ времѣто; то насъ обрѣща, и ній него обрѣщаме; а колкото за извънъ Българско, днесъ ни давами ухото си на никакви тѣхни обѣщанія,¹⁾ || пжкъ да ни уплашѣтъ ніймъ вадимъ очити.²⁾ Щомъ дадемъ ухо, ще имъ направимъ едно митани,³⁾ ще имъ заплачимъ іоше веднѣжъ⁴⁾ и ще свѣршимъ за сякоги⁵⁾ || и ако подпишѣтъ, ще подпишимъ и нія?⁶⁾ нъ чякъ тогава,⁷⁾ когато са видимъ че можимъ да остоимъ срещу злото имъ, което, ако би ни направили.⁸⁾ А една година щяло по кжсно да бжди!⁹⁾ ни са знай, || па нѣка и да бжди, || да ни отивами іоше кой знай колко назадъ. Войводо и Брате Панаіоте! Ни сме ли са лѣгали, и колко пжти?¹⁰⁾ || отъ тия хора, на които са надяватъ іоше някой и другъ, отъ нашитъ Българи? ни сме ли били чякъ до сега тяхна машина да си правятъ работи, каквото и іоше някой и други има да имъ микеруватъ?¹¹⁾ за жялостъ? изгониха ни, тій пакъ носяха между насъ сякакви интриги, || и пакъ са ни сазимаме? || затова ни и думатъ хората отъ одвънъ, чи ни сме били достойни іоше за такава намъ Свобода. Съ тажъ тяхна и голяма дума на насъ, ние¹²⁾ урокъ, че трябва по напредъ да си наредимъ работити изъ вжтри, чи подиръ да имъса молимъ за поголямото; и така е.

Сега какво да ти пиша, като въ писмото си пишиши твой някой планове, и ни можялъ си да ги докарашъ по твой знаяніе, || ходилси въ сърбія и дохождалси, || и пакъ искашъ да

¹⁾ на сърбитъ.

²⁾ каквото щатъ да ни съветватъ, или заплашватъ, не ни влиза въ работа.

³⁾ поклонъ.

⁴⁾ Както по легийтъ въ 1862 и 1867 г.

⁵⁾ защото окончателно ще се убедимъ въ неискреността имъ.

⁶⁾ ако подпишатъ споразумение съ насъ, ще подпишемъ ли и ние?

⁷⁾ а би трѣбвало да подпише чякъ тогава.

⁸⁾ което може да очакваме да ни направятъ като преди.

⁹⁾ щяли сме да направимъ възстание една година по-късно.

¹⁰⁾ Отъ първата легия на Раковски въ 1862 и втората на Стария Комитетъ въ 1867.

¹¹⁾ Отъ мекере, ратай, наемникъ, креатура.

¹²⁾ намъ.

отидешъ, и да са върнишъ въ романиа || па да глѣдашъ отъ тамъ да применишъ самси въ Стара-Планина? Защо ще отидешъ въ Сърбія и защо искашъ да додишъ сами въ Стара-планина? Отъ тія ти пл(ан)ове твой, ходини и дохождани, разбира са че ни не вярвашъ и затова ни ги и не расяснявашъ. Слѣдователно крѣйшся отъ насъ, || тогава и ній отъ тебе?¹⁾ а ако са ни крѣйшъ отъ насъ, тогава съ просто сърце да заповядашъ при насъ, || и ще видишъ де и какъ ще са изпълнать твойте и нашитѣ планове. Ако искашъ да вървишъ по нашето въ Българско мненіе и сърце, ти слесъ въ Т. Могарели при Данаилъ Хр. Поповъ. Тамъ ще намеришъ работити ни въ Българско, какъ вървятъ за сега, и де сочатъ. Тамъ ще ти прочитжтъ всичкити писма, || чи ако ти са ареса, върви съ насъ, ако ли нѣ, то разкажети вѣя пжкъ какъ по-добре мислити, че да разглѣдами и ній вашитѣ мисли, || та ако одобримъ, нѣка вървимъ (ние съ васъ б. р.) наедно. Инакъ ти сами да избирашъ планове, та да ни представишъ на Народното ни вишегласіе,²⁾ тукъ въ Българско, дѣто вѣче отъ денъ на денъ зима коренъ Превременното ни Правителство, че вѣя не искатъ да чуйтъ на неговіятъ гласъ, тогава то³⁾ ще стои противъ васъ? Срещу което трябва умно да размислити, || дете между таквисъ противности какво е ставало, и до де нѣе докара(ло) || та ти като чис(т)ъ Българинъ и уменъ Войвода, гледай, ти ли трябва да вървишъ по Народното вишегласіе както е избрало,⁴⁾ или милиони хора⁵⁾ слѣдъ една глава.

Дай, Боже съгласіе, и Любовь, || първо между Народнитѣ ни главатарі; || пакъ име Българско нѣка е Войвода. Докрай нѣка бждж твой Братъ и Байрактаръ, ако си и ти съ насъ до смъртъ.

Отъ писмата ни при Г-нъ Данаила, ще разберешъ каква искаме да бжде нашта Свобода. Та и вѣя съ второто си писмо дано потвърдити, и да чуемъ изъ вашитѣ уста чи речешъ: Чиста Свобода Българину, и Секиму Своего. Ако тжй държите съ насъ, да живѣйтѣ и вѣя.

¹⁾ тогава и ний нали трѣбва да се криемъ отъ тебе?

²⁾ та да не се подчинявашъ на гласа на народното болшинство.

³⁾ Привременното правителство.

⁴⁾ каквото си е то рѣшило вече.

⁵⁾ трѣбва да вървятъ безгласно.

Проклѣтъ да си въ Българското име, ако ти само извлечешъ сжщо¹⁾ изъ писмата ни, и кажишъ другиму, до като ни ти са е позволило отъ Превременното ни Правителство изъ Българско. Нищо,²⁾ ако ти не щешъ да вървишъ съ нази, пжкъ замълчишъ въ сичко щото си чулъ и видялъ отъ нази. Ако ти намеришъ за добро чи трябало да знай еди койси? то по напредъ трябва да явити, чи както намери вишегласіето за добро така ще бжди.

Дано до смъртъ да бждимъ Братія и въ единъ гласъ.

В. Лѣвскій.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8012.
Арх. т. I. № 7, стр. 29.

№ 22.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Да почакатъ, ще се разплати. Да не се отдадатъ на страхъ, че ще падне днесъ-утре въ турски ржце. И да умре той, комитета ще живѣй и ще плати. Да забележи на брата си въ Плѣвенъ да не му разпечатва писмата. Различно работи съ организираниѣ хора. Да задържа писмата на Левски у себе си и копие да праша по-нататъкъ.

1871. 10. Маія.

Азисъ Рушидооглу Стамболлу. Компанія Ханжнда.

Небоолу.³⁾

Азисъ Рушидооглу! Небоолу.

Завчяра на 8. сжщого месеца получихми призъ васъ писмо отъ П. Хитіовъ и отъ Йорданъ Поповъ изъ Бялъ-градъ. Пжкъ ти ни си ималъ времѣ да ни пишишъ ништитко. Та незнаимъ получиллиси писма отъ Каравелова наши, съ дата 25. Апр. и друго отъ кждашлжкатти на право до Васъ; съ дата 30 Апр.

Какво стана съ Ливорверити? и кога ще са принисатъ, и какъ? тукъ момчета зеха да мислатъ какво стана та са забавиха? На Йорданъ Поповъ въ Бялъ-градъ защо му ни сте

¹⁾ всичко.

²⁾ нѣма вреда, нѣма нищо.

³⁾ Адресъ. Бележка отъ Д. Хр. П.: Отговоръ 16 Май 871.

писали чи ась висамъ припоржчълъ на Него! ами да мисли отъ де и какса познавате, та му пишишъ за пушки? па и защо да му пишишъ, чи и на версія можятли да са зематъ? Кой ви каза и за Одесскити пушки да го питатъ можятли са прине призъ тамъ? или и безъ тяхъ да останимъ? има време да са глѣда за призъ Сърбія работити, || само да видимъ какъ ще докараме ній отъ тукъ времѣто?¹⁾ ако намъ ни уйдисва,²⁾ вий нищо ниможити направи.

Днесъ тръгвамъ да по обикола нѣкой градъ—други, и послѣ 10—20 дена, ще са завърна, || и вѣя дано прибързатъ съ печатътъ да го испратити, та да го намера готовъ, защото безъ него работити ми останватъ назадъ, || сжщо, и пари няма безъ него; най много за него самъ чякалъ, и седж на едно мѣсто, || чи на кадето и да отида, думитими са тъмни, (като не [до тамъ] вѣроятни) безъ него. Пжкъ и той са ни прави за месеци? ако е за парити работата? дайте ги сега отъ васъ, чи няма да ви ги забавимъ, || сжщо и на Кара-велова ще плата споредъ както му пишж; || зимете думатами за истина. какво няма да ви лъжж въ нищо; || ако стима зели (вѣче) въ сърцето си, чи ась днесъ или утри, трябва да умра, или да влезе вржце, та вѣя можи да изгубити? Не! ась и да умра, има и други юнаци чесни, които ще ви плащжтъ за всичко каквото похарчити за насъ. || бързайте единъ сахатъ напредъ чи отива времѣто, отъ което можж да спечела поскоро, и посигорно. За мене писмо отъ днесъ нататъкъ когато ми пишишъ, да забелѣжишъ на кжджшлжкатси, да ми са ни распичтва писмото, така ще пиши и той, за детогу испрати. Защото ась работа съ нашитѣ работници различно? || споредъ чювѣкатъ и работата му; || трябва да са вардимъ, чи мнозина отъ днесъ до утри ни са постоянни.

Твойти писма да ги нидържишъ у вази; || и на всяко писмо, което пращамъ призъ васъ другиму, да вадисъ отъ нѣго копіе, чи да го задръжашъ у тебѣ си; || ако ти нямашъ време да приписвашъ то задлъжи другиго. И ась оставямъ копіе на всяко писмо, защото ми са нужни, да съобщавамъ на вредъ, да знаятъ какви пишж.

¹⁾ за сериозна работа.

²⁾ ако ний не сме готови.

Вище съ приключено писмо на Панайота, та помогнетъ и вѣя съ вашитѣ уста.¹⁾

Твой Братовчедъ

Асланъ Дервишоглу.

М. Сб. кн. XVI и XVII. № 5, стр. 763.
Н. Б. II. с. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

№ 23.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Обажда се отъ Плѣвенъ. Ще се върне отъ обиколка следъ 30—40 дни. Безъ квитанций се затруднява пжтуването. Ще изгуби още 3 месеци. Брата му се разсърдилъ, преди да се разбере съ него и да види, че разпоредбата му се диктува отъ нуждитѣ на дѣлото, а не отъ лично недовѣрие къмъ него. Картина отъ неразбранщината му.

Азисъ Рушидооглу Стамболлу Компанія
Ханжнда.

Небоолу.²⁾

Азисъ Рушидооглу Небоолу.

Днесъ доходъ въ Плевенъ, и утри заминавамъ. бележити ми въ Бай Анастасову писмо какво нисте получили отъ пжтникатъ писмата? пжтникатъ е Никола футуграфатъ: Братъ, на Тома футуграфатъ въ Пloeшъ; сжщиятъ Никола, за тамъ отиваши съ майка си на едно; та призъ Букурещъ като щеше да мини щеше да ги вржчи на Каравелова и като ги приглѣда да ги испрати и на васъ. Пишете въ Пloeшъ ако нибждатъ дадени на Каравелова. Ась ще са завърна отъ пжтешествіето си чякъ подиръ 30—40 дена, и като са завърна дано намѣряхъ нещата отъ васъ испратини, защото нища да имамъ време да чякамъ, нѣ; ще продължавамъ на друга стръна. Ако бѣха испроводини нѣщата, сега щяхъ съ едно забикаляни да свърша, което има да са върши? а сега ще

¹⁾ Да вразуми, да убеди устно Панайота, който тъкмо се мае то газъ въ Букурещъ. Касае се до въпроситѣ, подигнати въ по-предното писмо, № 20, съ сжщата дата, 10. V. 1871., приключено къмъ настоящето писмо до Д. Хр. П.—този да го предаде на мустакатия воевода.

²⁾ Адресъ. Бележки: Пріето на 17 Май 871. Отговоръ 8 Јунія 871. Съ Пров.—(изпращане—р.) на печати. И друга бележка отъ долу на адреса: На 13 Јунія писахъ съ Дими—Общій (Димитръ—р.).

са продължи още три месеца съ второто ми пътуване; пък парити трябва да ги имам готови на 15. Августъ, тж на 15. Септемврия да купимъ оржжѣ отъ което искаме, и колкото можемъ да купимъ? така го крож, щото съ сто-хиллади пушки можемъ да са снабдимъ ако сме въ състояние; и дето искаме да си ги разпоставимъ изъ Българско, безъ дани догади Правителството. Ако това времѣ прискочимъ, ни сжмъ сигоренъ за (въ) друго времѣ да можемъ така тихо да си извършимъ работата? Можи чякъ за догодина за това време.

днесъ додохъ въ Плевенъ, и намирамъ кардашлжкати¹⁾ сърдитъ за думата дето ти писахъ, да му пишишъ, мой писмо отъ днесъ нататакъ да го ни распечатва, || сжщо да пиши и той за дето го испрати, да го ни распечатватъ до катто ни доди у мене? Той (се разсърдилъ б. р.) приди да са разбере смене защо сжмъ ти тжй писалъ, и (преди да проумѣе б. р.) че трябва тжй, || (а се полага да е тжй б. р.) предъ по многото ни дейци за сигоранция,²⁾ || които като видатъ чи тжй³⁾ пишж (само б. р.) на по върниятъ, та тжй, да няматъ право⁴⁾ да питатъ за онова, което имъ нѣе повѣрено да работа(тъ). Асъ като получиж тайната си нали ще свиковамъ пакъ тяхъ? т. е. като него⁵⁾ истинни патриоти които веднжшъ са се решили, съ жена и деца, жертва на отечеството? Ако на таквисъ са ни повѣрвамъ, то съ каманите ли ще работа? Асъ сега му казвамъ защо тжй самъ ви писалъ, а той като реклъ веднжш: не! Тима не вярвашъ затова и така пишишъ, и ето писахъ на Д.⁶⁾ да ни проважда въче призъ мене нищо, когато асъ отъ по напредъ сжмъ билъ въренъ, а сега нисжмъ?⁷⁾ Кажете му и вѣя отъ тамъ както⁸⁾ разбирати? Аколи му е пжкъ дотегнало, или го е страхъ да извършова каквото е вършилъ, пакъ сега намира съ какво да са отриче? Не! Нѣка си кажи съ

¹⁾ брата ти (Анастасъ п. Хиновъ).

²⁾ за по-голъма сигурностъ въ работата.

³⁾ съ право да открива писмото.

⁴⁾ да не се учатъ.

⁵⁾ като Ан. п. Хиновъ.

⁶⁾ Данаила, на брата си.

⁷⁾ к. н.

⁸⁾ вървамъ, че добре разбирате.

просто сърце, и нищо. Аколи муй¹⁾ за разноските, и за маежжити²⁾ дето ходи насамъ и на татъкъ, то асъ му предлагамъ чи ще му улеснимъ?³⁾ || и пакъ ми казва: не! асъ като въче нисжмъ билъ въренъ, намерете си чювѣкъ и нѣка ви извършова както менъ.⁴⁾ Ниможя(хъ) дамо докажа, чи нѣе⁵⁾ така, както той мисли.

Кажете му, ако той нище, тогава ще глѣдаме призъ кого да ни проваждашъ.

Твой Братовчетъ

Ефенди Асланъ Дервишооглу.

1871. Маія 14:⁶⁾

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 6, стр. 764.
Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

№ 24.

Левски до единъ кржгъ дейци въ Влашко.

Левски отишълъ отъ Българско да имъ представи народното мнение. «Противостоялъ на тѣхното. Заключение то му е, че нѣма здрави българии въ Влашко. Сега се прави усилия да си избератъ тѣ представители, а да дойде и Левски като представител на сѣмия народъ. Тѣ сж отъ вждъ Дунавъ по-малко, нека дойдатъ тѣ на събрание въ България. Да оставятъ досегашнитѣ си недоразумения и крамъли и да се подчинятъ на вишегласието на народа. Готови сж въ България и Тракия, наречено е да се работи и въ Македония. Следъ като бжде готово, ще се викатъ представители отъ вждъ. Че и отъ Влашко. Бележки върху в. Свобода, който е спрѣлъ временно. И върху своето независимо държане спрѣмо Л. Каравеловъ.

Отечество-любче!⁷⁾ || и на другитѣ ви съдѣйственници, особено и на Г-на Панайота.

Въ Плоещъ.

Пріятельо! Питашма познавамъ ли! какъ не! и вази и Г-нъ Панайота, Райновъ, Живковъ, Кръшовски, Д. Ценова,

¹⁾ му е мжка.

²⁾ губенето на време.

³⁾ ще му предвидимъ известна сума за разноски.

⁴⁾ к. н.

⁵⁾ не е.

⁶⁾ Срецу датата стои известния турски ржкописенъ белегъ.

⁷⁾ Отговоръ на анонимно писмо, отправено до Левски съ подписъ Родолубецъ. Оригинальтъ остава въ ржцетѣ на В. Платнаровъ въ

Каравелова и пр. и пр. || нали доходъ нарочно изъ Българско да ви представя народното мнение на простиятъ и учениятъ ни народъ въ Българско? върху което цѣла година мнѣния давахме, || нали сте вѣя горнитѣ? || Помните ли всичкитѣ си думи? || които азъ ги имамъ и забелязани; || и срѣщу кои съмъ противостоялъ. || Като са поразгледатъ въ миналото отъ края въ ¹⁾ работитѣ си до сега въ влашко, кой съ кого ся е турилъ на работа, та отъкой денъ, до кой денъ е вървяло || като жаба прѣзъ угаръ, || послѣ хайде пжкъ ²⁾ еди кой си води сръбска политика, та не бива съ него да се работи, други руска, трети турска, || ето ти и обнародвание ³⁾ въ вѣстницитѣ, ту тоя оногози, онзи тогова, || нашитѣ българи го казватъ говна и помя. Азъ при тия комедій въ година време до нейде стояхъ да глѣдамъ и казахъ ви нѣколко пжти: нѣмаме хора въ влашко || и станахъ та си доходъ въ Българско. Така лие братия съдѣйственици? || да ма проститѣ тукъ въ думитѣ ми, || защото азъ и да ни искахъ да ви говора вече (за) това минало, то писмото ви ма кара много повече да ви говора, || нѣ стига; || дай Боже да сте са зели за други умъ и разумъ, спорѣдъ както виждамъ въ писмото ви, чи са грижитѣ да са сберемъ азъ отъ Българско, и вѣй изъ влашко, та да са разумеемъ по кой пжтъ трѣбва да вървимъ всички наедно; дай Боже и отъ сега нататъкъ да живѣете (да вървиме наедно б. р.) ако вѣя сте са турили твърдо на тоя пжтъ вече.

При всичко като ви подаваме ржжж ⁴⁾ и ний отъ Българско за да работимъ задружно, даваме ви и белѣжка, ⁵⁾ отъ (име на б. р.) Б. Р. Ц. К. въ Българія по вишегласието, ⁶⁾ какво най малко(то) нѣщо кога намѣритѣ за добро да извършитѣ тамъ, то напредъ да ни явитѣ да го разгледаме и ния, || какъ

Карлово. Писмото е безъ дата и трѣбва да се отнася къмъ пролѣтѣта на 1871 г., преди общото събрание и потвърждава до известна степенъ съмнението, че Рев. уставъ (програмата) е първоначално дело на Левски и на вътрешни дейци.

¹⁾ отъ начало на.

²⁾ несѣгласия и дѣлежъ.

³⁾ лични разправий и цапания.

⁴⁾ макаръ и да ви подаваме ржка.

⁵⁾ но задѣлжаваме (предлагаме) ви.

⁶⁾ съ негово решение по вишегласие.

вото и ний сме длѣжни да съобщимъ нашето ¹⁾ вамъ. Пжкъ сега дето ма викате, нѣма закакво да дода, || спорѣдъ както ви глѣдамъ за сега въ писмото, ²⁾ че вѣя нищо не знайте отъ работитѣ ни въ Българско до днесъ, || и ³⁾ какво работимъ? || въ което са заключава моето и общото мнение въ българско. (Но б. р.) Слестѣ вѣй съдѣйственицитѣ въ Т. Морорели, при Г. нѣ Данаила Хр. Поповъ нашъ чловѣкъ е, и разгледатѣ всичко, щото желяетъ да чуete отъ насъ изъ Българско; || и който обича нѣка заповѣда при назъ, || и ний сме (тогазъ б. р.) при него. Нѣ всичко съ внимание глѣдайтѣ, като четете отъ назъ писмата ни, ⁴⁾ || та да неглѣдаме на таквизъ вече думи отъ назъ, като въ това ви писмо ⁵⁾ || не врѣли и некипели, безъ да разгледатѣ; ⁶⁾ || стига вече на таквизъ неспоразуменията, завести (зависти б. р.), укори, || че е срамота вече и отъ циганитѣ? на думи да не глѣдаме: нѣ на работа. Бѣлѣжитѣ ми въ писмото си иоще: Какъ смея да права програма, и печатъ съ който да са разполагамъ въ Българско, безъ да са споразумея съ всичкитѣ членове въ дѣлото? Я кажете ми (вие б. р.) съ двѣ думи, че и ний сме готови да ви кажемъ отъ послѣ изъ едно гжрло, съ по многото гласове изъ Българско: съ кои членове (сте б. р.) въ дѣлото? въ влашко (вий б. р.) които са днесъ показвате ⁷⁾ || и колко ли сте души? || и сега (ний б. р.) чакаме да са забѣлѣжитѣ; ⁸⁾ || или по вишегласието трѣбва да се гледа въ самото мѣсто, за което и вѣй са туряте днесъ жертва? ⁹⁾ вчера не! било е и вчера, ¹⁰⁾ нѣ само съ думи.

Не щж ви продължавамъ || за сега чакъ на ¹¹⁾ второто ви писмо, въ което трѣбва да забѣлѣжитѣ имѣната си,

¹⁾ решение.

²⁾ то явно е.

³⁾ не знаете.

⁴⁾ четете съ внимание писмата ни.

⁵⁾ та да не ни приписвате неумѣстни думи, които четемъ въ писмото ви, и които ний не сме казвали.

⁶⁾ безъ да сте разгледали (чели) подобни думи, писани отъ насъ.

⁷⁾ които се днесъ обаждаете отъ тамъ.

⁸⁾ да ни покажете имената (списъка) и числото на членоветѣ си.

⁹⁾ нали по вишегласие трѣбва да решиме на самото мѣсто тамъ — у васъ — че ще работимъ наедно за напредъ и ще се жертвуваме наедно?

¹⁰⁾ решавало се и вчера.

¹¹⁾ за сега спирамъ чакъ до.

на казанитѣ ви членове; и мнението ви върху общитѣ ни цѣль, отъ като разгледате писмата ни въ Т. Могорели, || а¹⁾ да ги искате тамъ²⁾ да ви ся прататъ, то не даваме да са мѣстатъ, || така е казано.³⁾

Мисла и надявамъ са да вървитѣ по народното ни вишегласие, което е назначено вече така:

Б. Р. Ц. К. е въ Българія, || който⁴⁾ до като не подпиши не връшимъ, разбрахте ли? || ситиятъ на гладніятъ не знай колко хлѣбъ да му даде, || затова са и пита гладніятъ, колко хлѣбъ искашъ? || и още по ясно: малкитѣ рѣки са втичатъ въ поголѣмитѣ || и тѣй нататъкъ || всѣки разуменъ разбира и вѣй да разберете.

Разбращемви съ второто ви ще ли бждимъ Братія едноружни. Дай Боже да са уякчи Централніятъ ни Комитетъ, та да пусни коренитѣ си отжвждъ дунавътъ.

Под. В. Лъвскій.

Вище и на нашата песенъ по надолу, какъ пеемъ нѣя, || пжкъ⁵⁾ какъ искате да пеете вѣя, че (накрай б. р.) както рѣчатъ повечето игроводи, така ще играемъ.

Искате вѣя тамъ да са сабиремъ и да видимъ по които пжтъ, та да вървимъ всички наедно; || и нѣй сме го казали, и хората на които прилича да избератъ работата, т. е. приставителитѣ ни изъ Българско, вече имаме ги отъ нѣколко градове и села готови, а по нейде и още ги избиратъ, || има и мѣста дѣто не сме имъ и още казали да си приготвятъ чюевекъ отъ всяка страна готовъ за представителъ, че дѣто са повика, да доде да разгледва работи върху които ще бжде упълномощенъ и да гласоподава; || това туку кажи повѣчето мѣста отъ Българія и тракія сж готови на първо повикване; пжкъ за отъ Македонія, нарѣдено е да се свърши и тамъ, || нъ за сега до нѣкое врѣме оставямъ, та са туряме въ пътъ-тъ отъ дето по напрѣдъ съ паритѣ да саздобиемъ, || па тогава ще залѣгнемъ на първата си работа, || и като нарѣдимъ на всѣко

¹⁾ но.

²⁾ въ Пловещъ.

³⁾ така е разпределено еднажъ.

⁴⁾ той

⁵⁾ ще ни обадите.

мѣсто, както казвамъ погорѣ, и сме вече готови, да са свикатъ всичкитѣ представители, || дѣто ще повикаме и вази? и вѣй отъ тамъ ако бждете истинни патриоти, ще додите на нашето събрание въ Българско; || а де ще бжде? || то никому нѣма да бжде извѣстно до оня день. || И така вѣй тамъ събрани 20 или 50 души, да додемъ нѣй всички при вазъ изъ Българско? || то и да искаме не можемъ, и да можемъ не е е право така? а не е ли пжкъ и още глупаво както са казвате вѣй и съдѣйственницитѣ, че намирате за добро съ нѣколко души да са сжбирете тамкашни, дето викате и мене изъ Българско, да гласоподавамъ? чюдя ви са на умоветѣ || и тж(й) ся чюда, като сами са бѣлжитѣ за чюдни прѣдъ всѣки нашъ члѣнъ въ Българско, на Централніятъ ни Комитетъ. Бѣлжитѣ въ писмото си съ една дума, гламаво захващание? ¹⁾ а какво по гламаво отъ това ви: ²⁾ тамъ да са събирете 20—50 нѣка и 500 души? пжкъ изъ Българско дето ще са пролива крѣвъ, викате мене единъ та да рѣшаваме работи? || за сега не давамъ гласъ, защото както ви казахъ, приемами, и отговаряме по вишегласие; || за сега остава да съобщж, ³⁾ пжкъ вѣй глѣдайте по скоро да ся разясните при Г-нъ Данаилъ Хр. Поповъ, та съ второто ви писмо, конечно ще са разберемъ кои сме наши. Нъ да са забѣлжитѣ именно кои сте, та както казвате въ писмото си да знаемъ какво правимъ. Пишитѣ ми и още, че свобода умрѣла ⁴⁾ и Каравеловъ отишалъ незнамъ де си? и по причина на неговитѣ работи луди оттеглилъ са Поповичъ и Д. Ценовичъ? пишете ни пакъ за неговитѣ луди работи кои са, и имаме ли ги въ дѣйствиетъ тукъ въ Българско? Като ни преписвате, че ужъ отъ

¹⁾ Нарекли гламаво започнатото организационно дѣло вжтре въ Българія.

²⁾ отъ това ваше предложение

³⁾ да съобщи и земе мнението на Ц. Р. К. въ Българско.

⁴⁾ Свобода на Любенъ Каравеловъ спрѣ отъ 17.IV, 1871, № 16 съ българското си издание и отъ 11.V. 1871 г. № 16 съ ромжнското. Следующиятъ 17 брой се явява на 4.X. с. г. — почти половинъ година по-късно. Едно известие въ края на кжсия ромжнски брой явява — но на български — че нейното (на в. Свобода) издаване се прекратява за нѣколко време по недостатъкъ на срѣдства. Поради това настоящето писмо, което е безъ дата, трѣба да произхожда следъ спиране на Свобода, което ще рече — следъ 11 май 1871 г.

него¹⁾ чакаме програма, закони, печати и не знаем какво си? съ една дума (приписвате ни, че б. р.) отъ него са вода? || отворете си очитъ хубаво въ писмата ни,²⁾ по кой редъ искаме³⁾ тя работи, па и⁴⁾ отъ кого и да би било тамъ отъ вазъ? и по одобрянието само на Каравелова, Ценова, Райнова, Живкова, Кръшовски и отъ Д. Хр. Поповъ ли? или по одобрянието на тукашното ни вишегласие; || па тогава да са върнѣхъ и да са напечататъ?⁵⁾ тѣй кѣрава недейте стѣпва и (недейте б. р.) да дрънкатъ || че⁶⁾ тукъ въ Българско ви⁷⁾ бѣлжимъ до сега вашитъ работи (като б. р.) убийство за народътъ ни. Слѣдъ законитъ описвате⁸⁾ ми и за печатътъ, което не е за сега тамъ ваше знаяние. Тука го иска вишегласието, || а като какво ще са разполага съ него, ви казахме, че за сега нѣма да знайтъ, || чакъ до като ви невидимъ двама на едно да са събирете и (не разберемъ б. р.) какво ще ви бжде работата? и до де ще иде? па сега нѣма и Свобода прѣзъ когото да си описвате маскаралжитъ, да ни види Европа и всички Българія, кои сме ния дѣловодителитъ дето искаме да венчеемъ отечеството си съ Златна Свобода? тешко ни и горко отъ вашата тамъ помощъ до сега? || наопаки, за законитъ и печататъ отъ кога съмъ ги заискали и като какви трѣбваше да бждатъ, искайтъ писмото ми отъ 28-ий Октомврий (1870 г. б. р.) общо до всички ви; прѣзъ джура⁹⁾ и друго отъ 25-ий Април.¹⁰⁾ до джура пакъ

¹⁾ отъ Л. Каравеловъ.

²⁾ тамъ ще видите.

³⁾ да вървятъ.

⁴⁾ че се вода

⁵⁾ Неясенъ изразъ на ясна мисль: Левски не получилъ отъ Каравелова програма, закони, квитанций, печать и пр., та безгласно да ги одобри и да ги върне, за да се напечататъ, но приготвилъ (написълъ) ги самъ и ги занесалъ въ Каравеловата печатница да се напечататъ.

⁶⁾ защото —

⁷⁾ Да се чете безъ това „ви“ — провинциаленъ изразъ, любимъ отъ Левски: вамъ ви, вашъ ви и пр., който бърка по нѣкога на мисълта.

⁸⁾ споменувате.

⁹⁾ Георги Живковъ.

¹⁰⁾ 1871 г.

(живкова). сжщитъ ако имъ нѣма копиещата при Д.¹⁾ въ Т. Могорели то азъ ги имамъ, ако ви ги не дава Живковъ, и ще видитъ.²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8094.
Арх. т. I, № 6, стр. 26.

№ 25.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Отговаря на три писма. Сърдня дето натяквалъ често за книгата. Не трѣвало толкова да смѣря брата си въ Плевенъ. Псевдонимитъ трѣба вече да се променатъ. Намира се въ Тракия, нѣмалъ време сега да го извърши. Следъ 30—40 дни мисли да прескочи Дунава. Тогава иска да обмислятъ за Д. Общи, сега да не бърза да тръгне. Настоява да се преведе Четно ратоване и пр. Още една вина на брата му. Отъ днесъ оставя всичко и тръгва да събере пари. Предложение отъ Живковъ да се видятъ въ Сърбия или Влашко. Безъ отговоръ.

Азисъ Рушидооглу Стамболлу Компанія
Ханжнда.

Небоолу³⁾.

Азисъ Рушидоолу! Небоолу.

Три писма твой отъ 16. 24. и 25. маія получихъ и заедно съ едно отъ Каршовски изъ Плоещъ и друго пакъ отъ тамъ отъ Г-на Райче поповъ съгласно съ Г-на П. Хитова и съ нѣколко юще съдѣйственници, се отъ тамъ.

На първо то Ви⁴⁾: за дѣто сжмъ Ви натякалъ за печатътъ, та стѣ ся порасърдили; || недѣй те ся сърди намъ, като виждашъ причината; || и ний безъ да знаемъ пишимъ || ти за расписки ты срѣщо печатанитъ писма извѣстиса, ако не бждатъ печатани, и ако неможи ти ги напечатя, извѣсте ти ни по скоричко; || ако ли бждатъ готови, да ся глѣда срѣдство, та да ни ся испрататъ. Много стѣ на паднали на кърджилжкътъ си⁵⁾, || за пръвъ пжтъ не трѣвало толкози? аколи

¹⁾ Данаилъ Хр. Поповъ.

²⁾ Това писмо не приеждаваме въ оригиналъ. Завѣрката на писма носи подписитъ на Хр. Б. Загорски и В. Платнаровъ отъ 12.IV. 1884 г.

³⁾ Отстрани стои бележка: Отговоръ 13-и Юлїя 1871, № 26.

⁴⁾ отговарямъ на първото Ви писмо —

⁵⁾ Сгълчалъ съ писмо брата си за сърдната му къмъ Левски — сравни писмо № 22.

съвсѣмъ ся отрича отъ наши тѣ работы то е друго. Пъкъ за да си промѣнимъ имѣната¹⁾, то и безъ тѣжъ причина трѣбва вѣче да се проминатъ, защото станаха извѣстни на мнозина души изъ Българско, като е било нужно да пристава писмата Ви²⁾; || Глѣдайте отъ тамъ и намѣстете други³⁾; защото приносящитъ изъ Тракиѣ до Ловечъ бързаши⁴⁾. Пакъ отъ тамъ ще Ви ся испратятъ. До тукъ на второто Ви⁵⁾.

На третето Ви⁶⁾: За Димитра⁷⁾ сѣга неможя Ви каза нищо; съ второто си писмо щж Ви кажя за него; || може подыръ това ми 30—40 дена юще⁸⁾ до като ся сдобия съ пары, защото азъ като ся улѣсна⁹⁾. мислж да дода, да разглѣдами и работы които съ писмо мжчно се разглѣдватъ. Димитрагу поздравлявамъ братски, || щото ако ще да върви съ насъ, да почяка за второто ми писмо, || и ще бжде добре. Казвате ми чи ни сжмъ Ви отговорилъ за 5/тѣхъ книги, || кой? Срѣбски ты ли правила?¹⁰⁾ и нѣкой другъ вѣстникъ? Нали ви отговорихъ какво ни ни сж потрѣбни на Срѣбски языкъ, || само за менъ, Да; || нѣ други неможятъ и да откжнатъ;¹¹⁾ затова Ви и писахъ да видити, или въ Одесса, или въ Букурещъ, да се приведатъ на Български || и ще бждемъ добры платцы; много быхти направили, ако наскоро намерите кой да приведе Четно ратоване, Полска служба и Ло-

¹⁾ Ако Анастасъ напуща рев. орг., Левски ще промени псевдонимитѣ адреси за кореспонденция.

²⁾ По необходимостъ псказвалъ, или чель писмата на Д. Хр. П. на мнозина членове отъ организацията.

³⁾ псевдоними.

⁴⁾ Левски пише изъ Тракия. Пжтъ на пощата е презъ Ловечъ, Плевенъ и Никополъ. Не намѣрилъ време самъ да назначи нови псевдоними.

⁵⁾ до тукъ отговарямъ на второто Ви писмо.

⁶⁾ отговоръ на третото Ви писмо

⁷⁾ Димитъръ Общи, когото искатъ отъ Влашко да му пратятъ за помощникъ.

⁸⁾ Ще каже 30—40 дни по-късно.

⁹⁾ Като се сдобие съ нужнитѣ срѣдства за пжтъ, ще прескочи до Влашко да установи тамъ условията (принципитѣ), по които могатъ да му избиратъ и пращатъ помощници.

¹⁰⁾ Правила за фортификация.

¹¹⁾ Други членове на организацията не могатъ да се ползватъ отъ срѣбския текстъ.

горната служба,¹⁾ тройно ще му платимъ на приводачѣтъ. Друго писмо пакъ съсъ²⁾ сжщиты отъ узунъ Моратооглу³⁾. въ кое то ми пиши пъкъ, че печатѣтъ былъ вѣче у Васъ и щели стѣ да ни го испратити? Вий ли стѣ му писали незная. Срѣщо Плоешкы ты пысма, като пишиж, вий вѣче разбирати какво ми са писали.⁴⁾ Кжрджшлжкѣти има да ся сжди и за друго: намирамъ и въ Тракиѣ единъ листъ отъ печатаниты писма,⁵⁾ далъ го Кърд.⁶⁾ на единъ мой пріятель, безъ да го знае до колко ми е пріятель || и казалъ му да ми не обажда че му е дадено, а да го дава тукъ таме да го читатъ? вижъ, като за какъ зима тия писма,⁷⁾ па какъ да му пишиж? това писмо отъ ржжж на ржжж пада на други посвесенъ мой пріятель и скжсва го. Ни са зима ли ся⁸⁾ че има да ся отговаря за сяко листо? Оставиго за сѣга.⁹⁾

За принасяніе на писмата ни човѣкъ, ще нарѣдимъ, като се сдобіемъ съ пары, || и то може твърдѣ скоро да ся нарѣди; и друго и друго. До сѣга мжчно ми бѣше за всичко защото се париты ми ся прѣчили; а отъ днесъ оставямъ другиты работы малко слабо, та ще обърна внимание за пари; || мжчно? нѣ нѣма какво да ся прави? Я кырава я морава ще бждѣ.¹⁰⁾

Ако е у Васъ печатѣтъ глѣдайте поскоричко на какѣвто вѣче начинъ.

¹⁾ Срѣбско военно ржководство.

²⁾ Пристигнало съ сжщата поща, заедно съ писмата на Д. Хр. П.

³⁾ Кършовски.

⁴⁾ отъ отговора, който дадохъ на писмата отъ Плоешъ, ще се сѣтите какво ми бѣха писали.

⁵⁾ Печатното окржжно отъ 10 мартъ 1871.

⁶⁾ Кардашлѣкѣтъ ти (твоятъ братъ).

⁷⁾ Тѣ сж заплашителни и се даватъ само на посочено чорбаджийско лице па се откупи съ фиксирана парична вноска срещу смъртното наказание, ако нехайствува или изневѣржава на народното дѣло. Левски дава на чорбаджията единъ листъ, но само да го прочете и да го върне назадъ (Ср. писма № № 16, 17, 18). Братъ му на Д. Хр. П. взелъ това писмо не по назначението му и го разпространявалъ, като просто агитационно писмо. А единъ екземпляръ отъ него, попадналъ въ ржцетѣ на турската властъ, щѣше да обвини революционната патристическа организациа като терористическа.

⁸⁾ не се ли догажда, не се ли стрѣска.

⁹⁾ да не му пише и да не го сжди повече.

¹⁰⁾ или кяръ (печалба), или смъртъ — гробъ, морава.

Забравихъ отъ горѣ да Ви бѣлѣжж, какво и копѣто съ писма та заедно получихъ; отъ писмо то за кърджшлжжкѣтъ Ви отъ Вази.¹⁾

Живковъ писалъ въ Търново на неговыты приятели, чи ако ма узнаятъ де съмъ или да ма видатъ та да ми кажѣтъ да отида въ Сърбіѣ или въ Влашко и тамъ да ся срѣщнемъ? така ми пишѣтъ.

Като нѣмамъ отъ него писмо сѣга му и не отговарямъ.²⁾

20. Юнія. Тра.

Асланъ Дервишооглу.

Писмото ви получихъ на 19. Юнія.

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 7, стр. 765.
Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

№ 26.

Левски до Ив. П. Хр. Кършовски.

Самопризнание на Левски, че билъ най-простия между емигрантитѣ въ Влашко. Работитѣ имъ го смутили и върналъ се да работи по свой умъ. Който иска нека се причисли сега. Затова не имъ писвалъ отъ 25 априль. Недоволство отъ забиколни упреци. Трѣбвало чистосърдечно да си показватъ грешкитѣ единъ на другъ.

За Г-на Кръшіовски

Въ Плөөщъ.

Прието тукъ на 12 іуліа 1871

Т. Могур. Д. Хр. Поповъ.

Любезный ми Кършовскый!

Въ Плөөщъ.

Питате ма коѣ е причина-та дето нисъмти писалъ! Ако си съобразенъ и ти съ Райчово-то³⁾ писмо на което отговарямъ въ едно врѣме съ вашето, глѣдай какъ отговарямъ на него писмо.⁴⁾

¹⁾ Заедно съ другитѣ писма, Д. Хр. П. изпратилъ на Левски копие отъ онова писмо, съ което гълчи брата си Анастасъ П. Хиновъ въ Плѣвень.

²⁾ Деликатенъ намекъ къмъ Г. Живковъ — по-после регентъ на България — да кореспондира направо съ Левски (чрезъ Д. Хр. П.).

³⁾ Райчо Поповъ.

⁴⁾ глѣдай да прочетешъ него писмо.

Брате! Тамкашны-тѣ ви работи като ма смутиха, и за менъ друго нѣмаше кво, защо-то азъ тамъ мѣжду всички ви бѣхъ най-простиатъ! || и съ думи нѣможахмъ да са разберемъ, || тогава мойжтѣ пътъ беше да си са върна за въ Българско и да си работимъ както ни стига умѣтъ || че отъ васъ кому-то са хареса да върви съ насъ, той ще ни са обади и ній ще го приедемъ || това је причина-та дѣто никому не бехъ писалъ отъ 25 Априлій || до тогава, като съмъ былъ писвалъ на Живкова то са разбира че до сички ви съмъ пысвалъ! Ние ли това така! Отъ сега нататакъ је друго! Кой-то иска да върви съ насъ, той трѣбва да ни са забележи и законно,¹⁾ да дойде при насъ.

Приписватемѣ, какво въ очитѣ си гридж-тж ни²⁾ пакъ косамъ-тѣ, въ вашитѣ очы виждамъ по лѣсно! Ти ако искренно ми казвашъ отъ горе на пысмо-то си: Любезный ми брате! то тогава ни трѣбва таквось: бутани, и забикалки! нѣ кажи това и това тѣе грешка! та да са поправа ако съмъ чистъ човекъ! както и азъ за ваши-тѣ най-малкы криволици, или по добре да кажя неразборій ни гы замѣлчавамъ! За Отечество работимъ Баю! кажи ти мои ты³⁾ и азъ твой ты⁴⁾ кривицы, па да са поправиме, || и се да си вървимъ једно! || ако ще бждемъ хора.

В. Ль-кій.

Юнія 20 изъ Бѣл. въ 1871 г.⁵⁾

Писмото ви отъ 1 Юнія получихъ.

Изъ Миналото — подъ редакцията на
П. С. Кършовски. Кн. I, № 4, стр. 29.

¹⁾ Да се обяви по реда си че е съ насъ и законно да дойде при насъ.

²⁾ не видя.

³⁾ кажете моитѣ кривици.

⁴⁾ и азъ да кажя твоитѣ.

⁵⁾ Годината е поставена не отъ В. Левски, а отъ Ив. П. Хр. Кършовски.

№ 27.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Върху заповѣдта да не отварятъ писмата му въ Ловечъ. Отъ що се явили раздори между емиграцията въ Влашко и какъ той избѣгва това зло въ България. Всѣкой трѣбва самъ да знае мисълта си и като я приематъ съ болшинство на общото събрание ще отговаря за последицитѣ отъ нея; ако приематъ чужда мисълъ, ще се подчини, ще изпълнява най-грижливо, но не отговаря за авторство на мисълта. Занапредъ трѣбва да се гласува срещу писменно подадени мнения. Противъ празнитѣ кореспонденции. Всичкото му време отива за събиране пари. Пристигане на Д. Общи. За нѣщо писано въ в. Румунулъ: грешка на брата му. Какъ да се събератъ пари отъ богатитѣ българи въ Влашко.

Азисъ Рушидоолу. Небоолу!¹)

Въ писмото си на Мурадооглулара²) 21. Maia давате.³) имъ бѣлѣжка защо да ни отварятъ мисмата?⁴) ами да чякатъ кога дода азъ да ги отвора(тъ), || чи тогава?⁵) Кое то ние право казвате;⁶) и азъ казвамъ че ни е право, защото ни вър(ш)и нищо до кѣтто имъ не прѣстава; || а ето защо имъ сжмъ казалъ, да ги ни разпечатватъ: за еднж, само думж, което значи лозинкж, и това само азъ трябва да го знамъ; което е ключъ на тайнжтж, съ тяхъ на едно?⁷) Нее ли за тяхна здравостъ?⁸) и знаели въ кое писмо ще ми забелѣжи ти таквозъ нящо!⁹) Казвати пакъ: чи щомъ додате отъ Васъ писма трябва да Ви се отговори, макаръ ма нѣмало;

¹) Отъ горе отбелязано: Прието тукъ на 4 Августъ (стъ) 1871. Т. Мжгурелле, отговоръ 9 Августъ 1871.

²) Маринъ п. Лукановъ, председателъ на комитета въ Ловечъ и подпредседателъ на Ц. Комитетъ въ Българско, който има седалище въ сжщия градъ.

³) правите.

⁴) защо да не отварятъ писмата.

⁵) ами тогава?

⁶) казвате нѣщо, което не е право.

⁷) лозинката е ключъ на тайната, бива ли заедно и тѣ да го знаятъ?

⁸) не е ли по-сигурно за тѣхъ самитѣ да не го знаятъ?

⁹) и зная ли въ кое писмо ще ми съобщите нѣщо тайно да заповѣдамъ, само това писмо да не отварятъ?

|| а какъвъ ще бждѣ тоя отговоръ когато тѣ по мое разгледване сж,¹) || може, криво (да сж б. р.) отговорили и азъ захващамъ да пишж другъ отговоръ не съобразенъ съ тѣхнитѣ?

|| тогава какво правите Вий тамъ, а тукъ какво става? || не е ли подобро като ся сберемъ и както ся намѣри за подобро така да стани!²) До сѣга така като ся вървели работы ты ни,³) се слепи не смѣ ли ги раждали! || въ Влашко ни сж ли тия причинити, дѣто днесъ работатъ задружно, пакъ утрѣ захващатъ да ся нападатъ! Азъ несжмъ съгласенъ въ такова нѣщо⁴) съгласенъ сжмъ тогава, когато понапрѣдъ смѣ разгледвали, че вишегласието като не одобрява мнение то ми! то, тогава турямъ се да работа съ тяхъ заедно съ сичкы ты си силы!⁵) нѣ пакъ неподписвамъ че азъ сжмъ го избралъ за така да бждѣ?⁶) пжкъ то ако излѣзи на добро, то е на вишегласието; || и зло ако е, пакъ на тѣхнж отговорностъ остава; || мене ма нѣма тамъ || защото не подписвамъ, || а и не развалямъ като е по вишегласието; || длъжностъ ми е да работа и азъ съ него; (съ вишегласието б. р.) || нѣ като ся одобри моето прѣдложение отъ вишегласието, тогава сжмъ въ отговорностъ на злото; || и нека чернеж (тогава б. р.) азъ прѣдъ народътъ.

Отъ сѣга за напредъ въ другъ по правъ пжтъ трябва да са тръгни; като, кога то има да ся дава мнение върху някож работж, или за отговоръ на някой поважни писма, трѣбва сѣкы, който ще дава гласътъ си, и да бжди въ работжтж! той по негово избиране, трябва да даде копieto си въ централнитѣ комитетъ;⁷) и отъ тамъ ще ся зема вишегласието то; || и тогава никой съ никого нѣма да ся припира, и да раз-

¹) когато съдържанието на тия писма и отговорътъ, който се иска на тѣхъ е само отъ моя компетентностъ?

²) не е ли по-добре, като се върна азъ самъ въ Ловечъ и да се сберемъ цѣлиятъ Комитетъ и каквото намѣримъ за добро да отговоримъ?

³) като сж вървели безъ редъ (всѣкой да не знае иерархически своята компетентностъ, своята властъ).

⁴) азъ не мога да допуща подобенъ редъ на нѣщата.

⁵) ако моето мнение не получи вишегласието, азъ пакъ се подчинявамъ (работи съ всички сили въ полза на решението на мнозинството).

⁶) Но не подписва, че е гласувалъ за решението.

⁷) нека всѣкой споредъ своето убеждение да даде писменно мнение си.

валя; като е подписалъ че по вишегласіето ще работи; || пакъ кому то не стига умътъ да рѣшава,¹⁾ а иска да бждѣ и той въ работѣтъ, тогава трябва да подпиши занѣжко, на когото ся по вѣр(я)ва, чи каквото ся извърши ще бждѣ склоненъ на неговото.

На други ты Ви двѣ писма заедно съ П. Хитовото отъ Бял Градъ 3-ый Юнія и друго отъ Д. Ценова отъ 15-ый Юнія изъ Букурещъ. На двѣты ти писма едното надписътъ до Муратооглу, другото на мене; и въ двѣты си пишишъ ни защо си ни улѣснимъ хора за прѣнасяніе и донасяніе писма почѣсто; || това смѣ го приказвали и нѣя отъ когато стѣ го заказвали и вѣя, || а съ какво ся наряджатъ хора; нали съ пары! || пжкъ до сѣга сми вършили безъ пары, и сѣга смѣ пакъ безъ пары. || Или ще кажи ты, съ колко пары ся наръждатъ такыва хора! Не; || ако само работѣтъ е за тѣя хора, да ся наръждатъ, па да зимами и да даваме само съ голи кориспонденциѣ, дася питами, вѣй какво мислити, а нѣй какво правимъ? то е лесно; || нѣъ подиръ алекимъ селямъ и още има работы които трябва по напѣдъ отъ това; || ни смѣ Ви и поминали затяхъ работы, защо то като нямами пары, нѣй мълчимъ.

Я чуйте! какво ще ви кажи: видимъ всички че безъ пары ты нищо нѣма да направимъ. Отговоръ на първы ты Ви писма, и сѣга пакъ Ви казвами че, турями ся вѣче да търсиме пары ты подъ какъвто начинъ вѣче можемъ. Искамъ да кажи, чи като ся турями чисто на тоя пжтъ ни ще можемъ на времѣ, нито да получавами писма, нито да Ви испрацами, || защото, както Ви казвамъ по горѣ, докато ся не съберемъ да разгледвами писмото Ви неможе да Ви се отговаря. решително.

Съ Димит. Общій получихми писмата и печатътъ; || печатътъ е въ всичко добръ, само левътъ нѣма корона, || защо така? ако е збъркано трѣба другъ да ся порѣча. Белѣжити ни нѣщо, дѣто прочитамъ въ вѣстникъ Ромунулъ, отъ 16-ый Юнія, земено отъ други Вѣстн., || тое грѣшка тамъ отъ Васъ пропустнато и паднало е на Турското правителство въ ржцѣ, || или е отъ кардашлѣкътъ ти да е далъ на нѣкадѣ да четатъ, какво то е далъ на единъ карловецъ, и му рѣклъ да го дава тукъ таме да четатъ и раздърнкало ся бѣше.²⁾ Пи-

¹⁾ да има самъ убеждение и мнение.

²⁾ Сравни писмо № 24.

тамъ Ви! колко листа ся напечатани, колко стѣ ми испратили, и азъ да Ви кажи колко сжмъ получилъ, отъ тамъ ще ся види грѣшкѣтъ. Димит. Общій иди отъ тамъ безъ пары съ 30 гр. па и азъ като сжмъ безъ тяхъ, разбира ся вѣче какво ще правимъ. За панаіотовоту писмо ние ¹⁾ нужно да Ви описвамъ съдържаніето му, чели стѣ го. Сжщо и отъ Д. Ценова изъ Букурещъ.

Сичкы ты отъ Васъ писма пѣтъ съ П. и Д. Ценову, получихгы съ печатътъ наедно на 30-ый юній. Срѣщу отговоратни на Плоешкити писма, и вѣя отъ вашѣ тамъ стѣрнж, като членове на тайното ни Правителство, (и) съгласни съ нашето вишегласіе тукъ, да имъ искате решителенъ отговоръ, или съ насъ, или не! защото на неразбрани писма каквото имъ бѣше нацапано безъ разсждѣ писмото, нашитѣ тукъ членове четжтъ, и дреми имса; на такова писмо и като че нѣймса ще ²⁾ да отговарятъ. Като получатѣ отговоратъ имъ на писматани, зиметѣ и вѣя тамъ копіе; за сякакви дирни случки.

Приемеръ поздравленіетоми, и Братски ви целувамъ всички членове тамъ на Тайнотони Пр. Пра. въ Бѣл. Особно и въ кжщата ви на Г-жа Екатерина и пр.

Вашъ братовчетъ. Асланъ Дервишооглу.

871

Юлій 6. изъ Тра.(кия р.)

Като щомса здобія съ 60—70. хиляди гр. ще дода тамъ, и тогава има много работы да са свършжтъ, и други да са туратъ наредъ, за сега ги замжлчявамъ.

На влашкитѣ (ни) чіорбаджій! които даватъ съ дума, кой 1000, кой 2000, кой 3000. хиляди желтици, нѣ тогава, когато видатъ!...³⁾ || ка(же)те имъ, чи тѣхнити и милионъ жѣлтици, нѣкаси бждатъ тѣхни тогава; || когато нѣй днесъ се излагами⁴⁾ въ най голѣмити опасността, даги сабирами по 20—100 и 1000 гр. и не искатъ да знаятъ на (за б. р.) днешнити Юнаци като мрътъ по тѣя пари, докжтто ги сжбиржтъ, и си нариджтъ работата! || дощи день, и тѣя Юнаци, да не искатъ и да чуютъ за такивато чіорбаджій, на които са по мили 1000-та гр. отъ

¹⁾ не е.

²⁾ не имъ се ще.

³⁾ че е готово и почва възстанието.

⁴⁾ Отъ горе писано днесъ и заличено.

Българските Освободители дето мрътъ ката день. Кажете имъ да го запишѣтъ. Отъ Одесса никакъжъ отговоръ на нашитѣ писма? ами (и) отъ Киселски?

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 3, стр. 766.
Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Панковъ.

№ 28.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Упреци по отношение на влашкитѣ българи. Нѣма време да иде при тѣхъ да се разбератъ. Жално му е дето още не му подаватъ рѣка за работа. Намекъ, ако се сдобие съ пари, да извика Каравелова да издава в. Свобода въ България и да подкрепи дѣлото. Ще извести, кога самъ ще дойде въ Ромжния.

Азисъ Рушидооглу!

Писмото Вы получили въ което ми бележите чи стѣ получили писмата ми отъ 20 юнія || имате и други отъ 7 юлія 2. Едно за тебе другото за Д. Ценова, || като щомъ стеги получили мисла Д. Цѣновуту и първы-тѣ за Райча и Кършовскы, да сти ги изпратили. Отъ тѣя хора казвате и вѣя какво отъ кожата имъ царвули ни ставатъ; || наистинна както са утивали до сега ако тѣй отиватъ до край то намѣсто да ни помагатъ тѣй ще ни позбъркватъ безъ да са осѣщатъ. Това самъ имъ писвалъ и копіета имъ държа за бялъ дѣнь...! Голѣми прѣчки и убийства са на работитѣ ни минали, и за напрѣдъ такыва хора, пакъ казватъ и азъ съмъ Българинъ!... Срѣщу такивато както даватъ мнѣніе нашы-тѣ Ловчалій да ся излѣжатъ веднашъ и да имъ неподаваме вѣче рака? Збращемъ са и доказа ща ви, щото да го има сѣкы за най първа белешка която ще му чисти път-тъ за дѣто саіе той наканалъ пакъ || и по мнѣніе-то на Л(овчалий) никакъ не върви!... дано намѣряхмѣ случай да приказваме лично, та сѣкы да земеше белешка щото да ни пропаде въ работата си (съ б. р.) никого съ какъвъ-то и да ся туря (въ работа б. р.) па макаръ и да не постоянствоваль. Писма-та ми са такива кога пиша да гы неспирате! || днѣсь ви са виждатъ за безполѣзни тѣй мой лжжя?¹⁾ а за утрѣ ще ни бъдатъ фактъ срѣщу такивато непостоянни, или неразбрани отъ кой-то

¹⁾ виждатъ ви се като моя измислица.

утрѣ може да порасте противоположна партія намъ! || като отъ днѣсь забележатъ¹⁾ че ный смѣ гы лѣгали и не смѣ гы щели въ работитѣ си. Тѣй ще намиратъ хіляди причини тогава за дѣто днѣсь имъ бъркало работата. Слѣдователно срѣщу такава отрова, днѣсь го върши,²⁾ па утри да мълчи. Вѣй Г-нъ Азиссе! добре имъ пише-те: ако иматъ нѣщо важно нѣка ми пишатъ, а да дода ни можя, не чи нищя.

Поздравѣте гы юще отъ менъ какво че мѣ жялъ³⁾ за дѣто юще не ни подаватъ рѣка въ работа-та ни? дали за-що-то си работимъ чисто Българскы, и не искаме вѣче да са водимъ по-нѣкого извѣнъ Българско? като така саіе и одобрило отъ више-гласіето, || и пакъ по вишегласіе, което ни са ареса отъ одвѣнъ, пріймаме го, || а на думи ни са основаваме ни за единъ дѣнь да чякаме. Азиссе! поздравети и Кара-вѣлова, || какво (кажете му че б. р.) ако съмъ живъ скоро ще го викнемъ да са провикне съ Свобода⁴⁾ съ насъ по нашето мнѣніе въ Българско. Съдрѣжаніето на писма-та ни ваши и наши дѣ са пары-тѣ?⁵⁾ || много мѣчно са сега добыватъ! а особенно ній да гы търсимъ; било іе лѣсно прѣди 10—15 години;⁶⁾ || и пакъ ще гы търсимъ че какво-то Богъ даде. Прѣдложелсамъ на нѣкой други отъ чорбаджійтѣ отъ най-добры-тѣ, нѣ много мѣчно щѣтъ пожертвовать || и то колко? а чи трѣба да дода (въ Влашко б. р.) тѣй и безъ друго || и щомъ са улесна ще дода || като по-напрѣдъ ви пыша за дохожданіето ми какъ ще бѣде.

871. юлія 27. Филибе.

Дервишіооглу Асланъ Ефенди.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8014.
Арх. т. I, № 10, стр. 33.

¹⁾ твърдятъ.

²⁾ днесъ му наговори всичко.

³⁾ жалъ ми е.

⁴⁾ в. Свобода, редактиранъ отъ Л. Каравеловъ.

⁵⁾ Твърде несигурно съзидана фраза. Става почти невѣроятнo да се долови сжшинската мисль, която се крие въ нея. Съдържанията на писмата ни ваши и наши (заплашителното окръжно за пари, печатано въ Букурещъ, и специалнитѣ писма, съ които го придружава Левски) е ясно, добро, внушително, но не действа пакъ: не носи пари. Де сж паритѣ?

⁶⁾ Бдителността на турската власть сега се е усилила и страхътъ у хората — доброволно или насила да подпомагатъ парично революцията — се увеличилъ.

№ 29.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Праща две писма за Ломъ и Пиротъ. Да се държи тайно отъ българитъ въ Влашко, които не сж организирани по уставъ. Тъ сж безъ гаранция (не могатъ да бждатъ смъртно наказани, ако престѣпятъ.)

Прибавка.¹⁾

Г-не! Приближете²⁾ съдържанието и на двѣте писма точно и да ги испроводити въ Ломъ до Г-на Хр.³⁾ вашятъ съгражданинъ, който пжкъ отъ тамъ ще ги припиши и ще ги испроводи за Пиродъ и другаде; || приказвали сме, пишете му и пакъ; щото като са разгледатъ тамъ и другаде, дето е испратилъ, добре! да ни забелѣжатъ чрѣзъ васъ въ кратко какво имъ аресва, какво не. || нѣка ни пишѣтъ чрѣзъ васъ зашто е по сигоръ и по за скоро. || дайте си и единъ знакъ за зимани и давани. || Имената имъ, и мѣстото имъ де работатъ тий! няма да обаждатъ на вашитъ отъ влашко членове, зашто мисла да няматъ юще съставенъ Оставъ, който да награжда пристѣпникѣтъ, въ сжщиятъ часъ съ смъртъ || отсвѣнъ то!⁴⁾ отъ тука юще вишегласието ни дава дума да ви са кажи такова нящо!⁵⁾ зашто глѣдатъ ката день отъ тамъ работи, днесъ наредъ, утри безъ редъ, други день никаквата, || и сичкиятъ святъ имъ научи какво сж работили и де са юще мислили.

Сжщиятъ Дервишооглу.

за Рушидооглу Азиса.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8015.
Арх. т. I, № 12, стр. 36.

№ 30.

Левски до Сливенци.

Да събиратъ пари, и чорбаджийтъ, които сж безучастни въ народното дѣло, да убиватъ. Десятъкъ за събирачитъ.

Вище чрѣзъ Вашитъ тайни юнаци за Пари! отъ недобри, т. е. чорбаджии езденици и ненародни, които не искатъ да зематъ участие въ народното дѣло, а предаватъ — трябва и да сж убиватъ съ врѣме.

Юнаците отъ дето зематъ Пари, трябва да се изважда десетокътъ отъ Парите да имъ са разделя, а другитъ да оставатъ въ касата.¹⁾

Ас. Дер. Кжрджалж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8050.
Арх. т. I, № 9, стр. 32.

№ 31.

Левски до Маринъ п. Лукановъ.

Въ отговоръ на оплакванията имъ, че нѣма начинъ да се спобиятъ съ пари, съобщава, че и тамъ, дето е сега (Тракия), опитватъ съ добро или зло да направятъ отсѣпчиви чорбаджийтъ. До сега опитътъ не сполучилъ. Писалъ въ Пазарджикъ и София, подканилъ ги да измъкнатъ пари, за да купятъ орѣжие отъ Узунджовския панаиръ. Предвижда ненадейна революция споредъ в. Турция отъ 20. VII. Да пишатъ въ Лѣсковецъ и лѣсковчани да се отнесатъ писмено по-нататкъ за сжщата цель.

Г-да Братия Муратооглуларъ!²⁾

Въ първы-ты Ви и сегашны писма нали опира сѣ въ парж-тж! отзавчера нарѣждахмы и ний на едно мѣсто та дано.

¹⁾ Тая записчица, безъ дата, запазена въ Сливенския архивъ и отнасяща се, навѣрно, до Сливенъ и околноститъ, трѣбва да се пада въ лѣлото 1871 г. Тя стои въ свръзка пакъ съ печатното окрѣжно отъ 10 мартъ 1871 г. Тя е и най-капиталния документъ за терористичнитъ похвати на Левски, писана съ собствената му рѣка и безъ всѣкакви забикалки. За отчаянието му, че съ добро пари не се събиратъ, личи и отъ по-преднитъ писма № 25 и 28.

²⁾ Това писмо притежаваме въ копие съ почерка на Ив. Драсовъ, секретаръ на Ц. Комитетъ въ Ловечъ, за дето е и отправено. Отъ Ловечъ, въ препись, то е било препратено въ Т. Магорели на Д. Хр. Поповъ, който го и запазилъ.

¹⁾ Къмъ изпращанитъ две писма.

²⁾ препишете.

³⁾ Савчовъ?

⁴⁾ освенъ това.

⁵⁾ комитетата юще нѣма решение да се разкриватъ подробности по тайната организация.

прокопцами; нъ за злж случкж! отъ гдѣ мя огади правит(елството) та не уллучими.¹⁾ Сега пакъ кроимъ на други две три мѣста, че дѣто получимъ. Отъ тамъ каквото свършимъ, ще додимъ пжкъ кждѣ Васъ като понапрѣдъ ще ви явимъ да имате преготвено мѣсто за 3—4 юнака; || тогава ще пишете и Сава²⁾ да доди. || до 10—15 дни колкото за единъ хлѣбъ дано намѣряше въ Плѣвенъ. || тукъ има единъ планъ, който ся отнася само до насъ.

На 24 юлія съобщихъ писмата Пloedшки изъ Букурещъ Д. Ценовоту и Азисово-то отъ 6-ий юлія, на Пазарджичани Софіянцы и отъ тамъ нататкъ || въ друго мое писмо съ тѣхъ заедно,³⁾ и имъ казвамъ да ся събержтъ всичкы-ты и които отъ тѣхъ иматъ довѣріе въ чорбаджійты като въ файзлій, чяфути, турцы, Българи и пр. да вдигнжтъ кой колкото може || и ній отъ тукъ ще глѣдами по чисто народно съ писмата⁴⁾ и печать-тъ, да съберемъ поскоро еднж суммж да отидемъ на узунджово дано ся снабдемъ отъ какво годѣ оржжіе. Прѣди панахыратъ нѣкой день по-напрѣдъ ако (се) сдобияхми съ пары-ты, то може да ся отиде и въ Цариградъ, за да искарами и Американска.⁵⁾ Приписвамъ⁶⁾ имъ и още да глѣдате какъ-то и да е, защото предвиждамъ ненадѣйна Революція, спорѣдъ както ще видите въ весникъ Тур. (Турція) въ притуркж-тъ отъ 20 юлія. Еничерско-то вѣстаніе почнало, || сжщо дане бы ся съединили одескый-тъ и плоескый-тъ комитети и да преминатъ⁷⁾ като ни глѣдате донейдѣ че все ся готвимъ и пакъ нѣма ничто.

Отъ двѣте което и да ся случи нито противъ него, нито смѣемъ да сѣдимъ съ сгжрнжти ржцѣ, || та да го имате и Ви прѣдъ очи || и направете така както пиша на Пазарджичани и Софіянцы, || пишете и Ви сжщо-то отъ Васъ нататакъ: както въ Лесковецъ, тій нататакъ⁸⁾ и прочее. Прѣди което ако направятъ да ни извѣстятъ. || та комуто ще повѣратъ пары-ты да ги донесе на Узунджово, да му дадемъ отъ тукъ единъ знакъ,

¹⁾ Опитътъ на Левски да измъкне пари отъ чорбаджий не сполучилъ.

²⁾ Младеновъ, родомъ отъ Тетевенъ.

³⁾ съ горнитѣ писма заедно.

⁴⁾ Печатното оржжно отъ 10 мартъ 1871.

⁵⁾ Малка печатна машина.

⁶⁾ предписвамъ.

⁷⁾ неясна мисль.

⁸⁾ и тѣ—лѣсковци—да пишатъ по-нататкъ.

по който ще го познаемъ тамъ, че е нашъ човѣкъ || и отъ колко часъ-тъ до колко и на кое мѣсто да ся яви, и до като невиди стокж-тъ да не дава пары-ты.

Сжобщете отъ тамъ и на Азиса¹⁾ какво съмъ писалъ изъ Българско, та да пише по скоро и той на Ломъ и отъ тамъ въ Пиротъ. На такыва пары лесно можемъ да посрѣшнемъ лихвж-тъ по много начина: (Защото нѣма отъ друго мѣсто отъ гдѣ) || пжкъ като ся земе стокж-тъ вѣче ще остане на моя грижа да ѿ разнесж || и пакъ ще ѿ сжберж пары-ты; че ако имами врѣме още да ги държиме, то ще купуваме до като ги държатъ вѣче у насъ.

Вашъ Дервишолу Асланъ.

871 юлій 27-ый Филибе.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8013.
Арх. т. I, № 11, стр. 34.

№ 32.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Поржчка Д. Хр. Поповъ да пише на Ф. Тотя сжщото, което Левски е писалъ на Панайота. Праща два уставо-проекта за Ценовичъ и Каравеловъ. Да препише единъ екземпляръ и да го прати въ Ломъ, а отъ тамъ да го пратятъ въ Пиротъ. Ще мине самъ иска, да му означатъ (опишатъ) единъ вѣренъ човѣкъ въ Пиротъ. Едната отъ тритѣ пушки, които е купилъ Д. Хр. Поповъ, е вече въ Плѣвенъ. Искане хляда куршуми. Съобщава, че Ангелъ Кънчевъ е вече при него.

Азисъ Рошидоглу! Небоолу.

Спо(ре)дъ както виждашъ, е, и на Васъ, както пишимъ на Панаіота, сжщото ще пишитѣ отъ нашѣ стърнж, и на Ф. Тотж. Пращаме Ви два закона, единиятъ на Васъ, и за Ценова въ Букурещъ, глѣдайте хубаво, което ни намирате задобро, туряйте белѣшка, па юще и какъ! || съ една дума, каквото намирате за добро да са отътури, или притури, белѣжете на кратко, и ясно. Като и ще прибързовате та даниги²⁾ испратити, || щото Ц. Комитетъ, повишегласіето на сичкити Членове, а най повѣче ще глѣда вишегласіето въ Българско, и ще го проводи даса напечатя. Другиятъ законъ ще прово-

¹⁾ Д. Хр. Поповъ.

²⁾ да побързатъ да му ги испратятъ.

дите на Г-на Каравелова. Задлъжявате са още, Вий като (го) преглѣдате добре въ Т. Ма. да го проводите и на Ломъ, пжкъ отъ Ломъ даго испроводатъ за Пиротъ и дето познаватъ още. За подобръ, ще напр(ав)ите трудъ, сжщятъ законъ даси остани при васъ, пжкъ да припишати отъ него другъ, по сжщите наши точки и той да са испрати. Питайте отъ Ломъ дави забележжтъ името и презъ името, на някой отъ най добрите ни членове въ Пиротъ, като му опишжтъ и физиономията и годините точно, || защото подиръ дългото ни обикаляние ще миним и отъ тамъ; || на сжщятъ Членъ, въ Пиротъ, трябва даму са предизвѣсти отъ Ломъ. Белѣшкити за въ Пиротъ като щомъ Виса прат(ят)ъ отъ Ломъ, Вия ще глѣдате да ги испроводите по скоричко до Моратоогуларж¹⁾

Юще за малко времѣ Ви оставаме длъжни за печататъ, и на Каравелова, за печатаніето, на писмата.

Тритѣ пушки вѣче стѣ купили, нъ като нямаме юще пари! || то ще Ви мола баримъ за едната която е въ Плѣвентъ даж снабдите съ хиляда коршуми, и даж задържите юще двѣ или три недели, || надявамса до тогава дано са улеснж, и дави прата парите, юще, и съ лихвата на парите заколко време ж дръжитѣ. И сега ми е много нужна, защото някакъ по съ живо сърце (ще) отвождамъ по пжтжтси, || може би да ми откупи нейде и животатъ юще веднжжъ! || нъ какво ще права когато засега юще нямамъ.

Съсъ законатъ, отъ сякаде, Вия, и Ценовъ, прибързвайте даниги испратите въ Ловечъ съ сичките имъ белѣжки.

Братовче! отъ сега вѣче А. К. остава съ мене на нашжтж работа, и докрай.

Асланъ Дервишооглу.

Приимете сжрдечното поздравленіе, и пренесете сжштото и на сестра си Г-жа Катерина, от Вашіа приател.

А. К жнчевъ.²⁾

Бжлгарско 29 септемврій 1871 год.

М. Сб. кн. XVI и XVII, № 9, стр. 768.
Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.

¹⁾ Въ Ловечъ.

²⁾ На обратната страна стоятъ бележки отъ Дан. Хр. Поповъ: — На 4/8-врія (октомврій р.) писахъ на Хр. Савчевъ въ Ломъ и пратихъ му чрезъ Т. Бедоровъ писмото съ законитѣ. Отговоръ на кжсо 3/8-врія (Окт. р.) 1871. На 5/8-врія писахъ на Ф. Тотя. На 22/8-врія писахъ повторомъ на Хр. Савчевъ и на Хр. Бедоровъ въ Ломъ.

№ 33.

Левски до Панайотъ Хитовъ.

Възражая на редъ негови мнения, напр., че е било време да се бърза съ възстание, че имало страхъ отъ Русия и пр. Всички воеводи трѣбвало да си бждатъ при народа, да го приготвятъ за бой и да го пазятъ, да го учатъ на редъ и пр. Предупреждава го, да не води преговори съ никакви чужди народности безъ съгласието на рев. организация, осжжда го, ако иде да се бори съ босненци и херцеговинци, преди да е отдалъ живота си за дѣлото на своя собственъ народъ.

Свободолюбивии побратиме!

Почитаемото ни Ваше писмо отъ 30-ый приехме; || най-напредъ казватъ че общото положеніе въ Европа принуждавало Ви да ни питатѣ за Вашето мнение даліе умѣстно. || — и понадоло излагатѣ въ кратцѣ това Ваше мнение.

Нашіятъ по настоящій отговоръ е слѣдующій: дето казватѣ чіе времѣ вече да потърсимъ и ній своето право, защото господарите ни нищятъ нивга да ни го даржтѣ сами, отсвѣнтъ ако сами си го не вземемъ — то е тжй, и това наше убеждение накарало ние да са заловимъ въ работа.

По надоло казватѣ чи ако са ній забавимъ, боитесж чи ще подпаднимъ подъ други по якъ господаръ,¹⁾ || и тогава щяло да бжде всичко кжсно. — На това Ви отговаряме чи не трябва бързаніе, || защото отъ 8 мѣсеца време е, откакъ сме сж заловили да си работимъ по чисто Бжлгарски въ Бжлгарско, || и да ся не облягами на вѣнжжшни думи, отъ Бжлгари, които живеятъ изъ вѣнъ Бжлгарско, || което всичко тяхно до сега било се лъжж. . . || па юще и опитъ ни показва чи бързата работа излиза ялова; || а страхтѣ, чи може да ни завлече поякъ господаръ, е май неумѣстенъ, защото е страхъ отъ много години у насъ та нѣкаго²⁾ потърпимъ юще малко времѣ; || ній сто пжти по много бързими отъ Васъ, защото пжтжтж ние изъ Бжлгарско, изподъ Баюнетитѣ неприятелски.

|| въ 3-то Предложеніе казвате, че ниможимса приготви нивга както искаме, и чи нашите богати ни би взели учястіе до де не видатъ нѣща важни; — Съгласни сме съ Васъ чи нивга не можимъ са приготви както другите сили; || нъ по много сме

¹⁾ подразбира Русия.

²⁾ та нека да го търпимъ.

пригответни отъ Другите въ Духатъ, и естественната сила на Народатни, който е готовъ вѣче, и чяка на първиятъ знакъ и Т. Ц. К. щомъ като му са даде; || нъ и твърде сме убедени чи трябва поне толкова да са приготвимъ, колкото е нужно да са предвиди една добра сетнинъ въ предприетіето ни, || защото въ нищо не пригответни, ще има сетнина нищо, и никаква! Въ 4-тото предложение казвате, че най-главното е да са пригответи и вътри; || а Васъ питаме: народъ да са пригответи за бой, сами може ли да са пригответи? || или трѣбва главатарите му повѣче и по сигорно да го приготвятъ? || като трябва и секи день да са намиратъ между него, || да държатъ редъ, и тишинъ, || още, ако би са случило и нѣкакво издайство въ неприятелски ржцѣ!... да го зематъ назадъ? Не Брате! Приказвали сме върху това и внимание ни сте давали, чи трябва всичкити войводи да си бждатъ въ Българско, защото извънъ носатъ вреда а не полза! || приказващимъ и пакъ предъ народното главно събрание; || защото нашѣ работъ да са е свършилъ по отколяж, стоеше въ ржцете на войводите понапредъ! Исповядащимса. Въ 5-тото си Предложение, че имате уговоръ съ нѣкой провинцій отъ друга народность¹⁾ и споредъ копията на тоя уговоръ чякате нашето решение; || нъ понеже тия копия ние достигнала юще до нашите ржце, ни можемъ Ви да нищо отговоръ за сега.

Белѣжка: отъ сега ако щѣ бждитѣ съ насъ наедно въ работа, т. е. по заповѣтъ на Т. Ц. К., няма вѣче да правитѣ никакви уговори съсъ отъ каквато и да е народность до кжтто ни земитѣ припоржчителство отъ Ц. ни К. въ Б.²⁾ който предварително ще ви ограничи въ думите; || извънъ това на никакви уговори ни сж подписвами, || отъ което и най-лесно е да ни нанисе най-голямото побъркование; и такъвъ, който не постъпва така, ние³⁾ нашъ. Въ 6-стото, като ни молите за отговоръ, навождате, чи ако ни видите чи няма надежда отъ Народатни, ще бждите пренудени да земите участие съ които сте имали уговоръ да са біете за чужда свобода! за жялостъ Ви казваме чи това Ваше предложение ни

¹⁾ Босна и Херцеговина.

²⁾ Българско.

³⁾ не е.

малко смущава, || Ви добръ познавате нуждите на нашиятъ Народъ, || знайте че малцина сж които ще го поведѣтъ, да са Бори за свободата си, || а Вія за чуждатъ!¹⁾ пакъ ще кажѣ: чисто народніятъ чиякъ, Бори са до което вѣче времѣ, (до когато може б. р.) да избави своѣтси Народъ понапредъ па тогава нѣка глѣда и на други! ако той не случи²⁾ то трябва да умре въ народната си работа! || тукъ е праведното разсжждение.

Срѣзнахмиса съ А. К.³⁾ || и отъ сега за напредъ, е на работа. За чіовѣкъ, дето искати да Ви пратимъ за споразуменіе, отъ това да са върнете назадъ⁴⁾ та гледайте чясъ напредъ да си додите въ Българско, чи си имамы много работа!... | въ нашите ржце стои да наредимъ; и приготвимъ всичко. || първото е парити, илати и ще ги намеримъ де са; || и подиръ малко вѣчъ да развіемъ Байрякатъ. По надоло въ Писмото си казвате: тежко е на единъ Народъ да очяква отъ едно, или отъ нѣколко лица своето Благополучіе! || Като ни знамъ въ каква смисаль е писано това, потвърдяваме и ния, чи всички задружно трябва да вършимъ всяко нѣщо, което е за Народно освобожденіе. Дѣлата, които сж вършили до сега, и които има да са извършаватъ, било е и ще бждѣтъ по вишегласіето на всичкити членове, които съставляватъ: Т. Ц. К. а не по мненіето на тогова или оногова.

Ако желаете, елатеси, || защото напразни писма нямаме такова времѣ та да отговаряме. || Пжкъ на горнити Свободолубивій Господа,⁵⁾ съ който стѣ имали уговоръ, поздравяваме ги и ния, даваме имъ и чиста речъ, какво щомъ бждимъ пригответни, и вчясжтъ ще ги намѣримъ, и да направимъ Братска свързкъ въ двѣ думи, ака са тій искренни! || Наближава времето, и ще викнемъ въ единъ гласъ.

В. Львскій.

1871. г. Септ. 29. Бѣлг.

¹⁾ а вий сте се заели да се борите за чужда свобода.

²⁾ оставете се отъ тая мисль.

³⁾ Ангелъ Кънчевъ.

⁴⁾ следъ което да се върнете въ България.

⁵⁾ Водители отъ Босна и Херцеговина, дошли нарочно въ Бѣлградъ.

Бай Панаіоте,

Додох, видях и в истинността на гореизложеното са убедих. — Освенъ да додите тука, другото сичко й лжжа.

Ваш

А. Кжнчевъ.

Прието тука въ Т. Мжгор.

8/ы 871.

Д. Хр. Поповъ.

Явими по скоро гдѣ е Г-нъ Л. Каравеловъ имамъ и негови писма.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8016.
Арх. т. I, № 13, стр. 36.

№ 34.

**Левски до по-просвѣтенъ и богатъ българинъ
въ Влашко.**

Подканя го да даде моралната и материалната си подкрепа за успѣха на народното дѣло. Огъ никой чуждъ помощъ не чакаме.

В. Българско 6/10 71—

Родолѣбивый Господине!

Настояще то мы може да Вы сж види доста смело || — дѣлжностъ — ны е, трябва да я изпълниме.

Г-не! Днешніа векъ е векъ на Свободата и равноправността на сичките народности, || днесъ сякои притѣсненъ и потѣпканъ, сякой кому то робските синджире тѣжт на вратж, и който носи жалостно то и срамното име робъ, напъналъ е сичките си Сили, и нравственни и физически и тжрси случай да стжрси ѿ себе, под какъвто начинъ и да бы было робското тегло, да раскжсж веригите робски, и да отстрани ѿ Себе си далече Името Робъ, иска свободно да живѣе, и да сж наслаждава съ природата Божія, иска да

¹⁾ Огъ което трѣбва да се разбира, че презъ това време — октомврий 1871 г. — Каравеловъ не се намира въ Букурещъ. Д. Хр. Поповъ, за да пита за него Панайота, трѣбва да е предполагалъ, че и ректора на в. Свобода се намира сжщо въ Бѣлградъ, или наблизю огъ тамъ.

бжде човекъ; Робе смы и Ный Българете, и въ нашѣтж татковина върлуватъ Турски золумжари и Яничари, || и наши те долини Ечжтъ ѿ робски охтенія и въздишки; но и ние търсиме случай да раскжсае робските тѣзи вериги, да изгониме далече ѿ земята си турските Кеседжій, да подигнеме исъб-римъ¹⁾ Храмъ на Правата Свобода, и да дадеме всякому своето.

Какви сж прѣдначертаніята ни, и по какъвъ начинъ работиме, за това можете сж достатъчно увѣри ѿ Членътъ ни въ Т. Мжгурелле, Г-нъ Д. Хр. Попповъ за всичко въ подробностъ; Огъ Никого страннаго нищо сж не надѣваме, || и никому за нищо са не молиме; Всичко са състой Споредъ насъ, въ нашите здружны Сили, || противъ тяхъ неможе противостоя и най силната Стихія.

Защото туй дѣло е дѣло за Народното Освобождение, || дѣло Българско, || Централнитъ Б. Р. Комитетъ Счита за своя дѣлжностъ да яви и поканы сякого Българина, былъ кой былъ, и гдѣ былъ, да вземе участіе внего, || Като има предъ видъ Васъ и Вашите Сякодневны жъртованія; за Милиа Си Народъ, въ отношеніе на които Стоите на Чело измежду другите родолѣубцы, взема Смелостъж да покани и Васъ, и да Вы моли да му подадете Братскжта си ржка, и да му помогнете, колкото Ви сили те допущатъ, и Нравственно и Материално. Съ тоза ще дадете примѣръ и на другите ны Извънъ Българско родолѣубцы, зада Ви послѣдватъ, и направятъ Сжщото.

Врѣмето за помаганіе то е Сега, подиръ захващаніе то на въстаніе то общо, не ще да Имаме нужда ѿ Ничія помощъ, || вратата за родолѣубците ще да са затворатъ. Останали те и закъснелите не ще бжджтъ вече Наши пріятели (На Отечеството) Не ще да ги е раждала Българка, не сж хора.

Дѣлжностъ ны бѣше, изпълнихме я. Учтиво молиме за Чесното Вы Слово.

В. Львскій.

Прието тука на 27^и 8/врія 1871

Т. Мжгурелле

Д. Хр. Поповъ.

Изъ частния арх. на Кв. Ев. Гешевъ.

¹⁾ съградимъ.

№ 35.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Пита за Филипъ Тотя, за Ценовичъ (ходилъ ли е до Черна-Гора), за Каравелова (излиза ли Свобода), има ли въ Влашко още нѣкой родолюбецъ, комуто да се поднесе поканително писмо. Писмото до Тошковъ подписано само отъ Левски. Отговори няма да се получаватъ, освенъ чрезъ Д. Хр. Поповъ.

Господине,

Отговоръ отъ Фил(ипа) имате ли? Д. Цен(овичъ) ходилъ ли е на Чер(на) Г(ора)? К. Веловъ (Каравеловъ) издавали С(вобода)? Билеты-ты ¹⁾ напечятаха ли сж? Сава ²⁾ [завърнж ли сж, и гдѣ ся намѣрва сега? „Дума“ ³⁾ престанж ли? [издумали сж]. Имали още нѣкой родолюбъ за да му ся поднесе писмо? ⁴⁾ Приехте ли сы напълно спорѣдъ белѣжките ми пары-ты? Испращайте ни редовно Пер. списаніе. Браилското събрание разиде ли сж? ⁵⁾ Съ копіе мой вѣчъ пишете. Писмо-то на Тошкова ако поднесете чрѣзъ Фил(ипа) явете съ особнж белѣжка на Филипа, ⁶⁾ Ако бы го попиталь: ⁷⁾ зашто само В. Л(евскій) да ся подписва, а не всички-ты членове на Ком(итета), да му отговори, че законъ-тъ ни не допрощава, и че ще разбере, кога-то отговори, и кога-то самъ види законъ-тъ, а гдѣто не сме го подпечатали съ общій печатъ причината е: да не бы пропаднжлъ пакъ да ся направи други нему подобенъ, че подиръ да ни пречятъ въ дѣло-то. Ще имъ явите, че отговоръ пакъ прѣзъ Васъ ся може получи, а прѣзъ другыго презъ никого и пр.

Вашъ.

1871. Окт. 27.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8018.
Арх. т. I, № 14, стр. 30.

¹⁾ квитанций.

²⁾ Младеновъ.

³⁾ Дума на българскитѣ емигранти—редактиранъ отъ Хр. Ботевъ.

⁴⁾ Поканително писмо за парични помощи.

⁵⁾ На Ученолюбивото Дружество.

⁶⁾ Филипъ Тотю.

⁷⁾ ако Тошковъ попита Филипа.

№ 36.

Левски до Теофанъ Райновъ.

Ангелъ Кънчевъ огива тамъ за работа, ще му разясни всичко. Да му обади и той каквото има да казва.

871. Ноем. 25 Бъл.

Бай Т. Райновъ.

Намѣсто писмо ето Ви А. К. нашъ Братъ и работникъ, съ упълномошно писмо иди тамъ за работа, || каквото сме, ще Ви каже, || дайте му и Вашите белѣжки, какво мислите, и какво работите.

Така поздравлявамъ всички наши тамъ, || така ще пишיתי и на другите дето са намиратъ.

Приемете сърдечно — целувката ми.

Вашъ Братъ В. Ль-кій.

адр. Т. Райнову

Гюргюво.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8019.

№ 37.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Да иде заедно съ А. К. при Каравеловъ. Каквото речать, нека пи:мото се предаде въ Българско. Специално писмо до Каравелова (безъ печатъ). Общо писмо (съ печатъ) за А. К. (пълномошно да говори отъ име на Ц. К.).

Г. Д. Хр. Поповъ!

Ц. К. Ви избира заедно съ А. К. да отидете при Л. К. въ Бук(урещъ). Ако имате врѣме пригответе ся, че когато Ви ся телеграфира отъ Гюргево да тръгнете, та заедно да отидете съ А. К. || това ще бжде отъ днесъ послѣ 5 дни.

На А. К. ся дадохж потрѣбны-ты забѣлежки какво да говорите. И всичко каквото говорите ще искате отъ него писменно, за да поднесете тукъ.

Приврѣменно правителство.
(печать)

П. П. Испращатъ Ви ся настоящи-ты 6 писма, които въ сжщый чясъ като прѣглѣдате ще ги испратите всѣко на мѣсто-то му, || особно Каравеловы-ты ще занесете Ви сами като отидете. Отъ В. Л-кій писмото ще го дадете особно на

К. Велова (Каравелова) а общото съ печать-тъ ще го дадете на А. К. защото то му е прѣпоржж-тъ и безъ него не може да говори ничто. Въ противень случай ако ни можете да отидете самъ, то сигурно трѣбва да испратите К. Веловы-ты писма съ същый чясъ (общото писмо съ което ся испраща и препоржчва А. К. ще го испратите въ особенъ пликъ чрѣзъ Кар. Велова за А. К.) || нъ по добръ ще сторите ако Ви самъ отидете, защото-то мислимъ, че по добра работа ще ся свърше, като сте и Ви.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8020.
Арх. т. I, № 15, стр. 40.

№ 38.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Подканя пакъ Панайотъ Хитовъ да си доди въ България. Каравеловъ да не го вика чрезъ вестника си. Смушение въ организацията.

Плевенъ 1871 Декемврий 28.

Братовче! както виждашъ въ писмата ни за П. Хитова, и Ф. Тотъж, пишмъ чакъ отъ можъ стържъ, а особито на Панайота да си доди!!! || дето пиши, чи, ако доджлъ щялъ, да нанисе вреда? това е негово шикалкаваніе! ния му казахми: чи отъ вѣнъ като стои носи вреда, || а като е вътри знаемъ какво ще нанисе.

Пишете на Каравѣлова, мола гу послѣдній пжъ Братски, да ни ма вика вѣче чрѣзъ вѣстникатси, защото ще повѣрувамъ на някой си на думити като ми казватъ: Брате Львскій! безъ да са усетишъ Каравеловъ ще та придаде! ето какво: въ 20-ий брой въ „свобода“ дето бѣше писалъ за мене и ма викаше да са срещнимъ въ Букурещъ! произведе тайна буна пакъ между турците, || и Българи шпиони, съ привлечени Български дрѣхи. диратъ, запитватъ, запитватъ, по конаците, по хановете, и даватъ заповѣти по сичкитѣ ханове така: щомъ доди човѣкъ среденъ бой, или билъ височакъ, руси мустачки, съ дрѣхи, било шяроки, тесни или офицерски,

¹⁾ Това писмо е продиктувано отъ Левски, а писано вѣроятно отъ Ив. Драсовъ. Подъ него съ ржката на Левски, стои забелязано: За Д. Хр. Поповъ въ Т. М., неискратено по причина на карантината.

може и съ просяшки! || тосъ чясъ да додите да сторите хаберь на конакатъ!!!!...

Тотъж денъ когато прочитахъ юще вѣстникатъ, и привта-саха отъ нѣколко мѣста извѣстія, съ нарочно хора, за да зиматъ мѣрки, || въ сжщото време на пратеницити ми, казахъ, кой е причината на това зло! || за което прибавихъ, че редакторътъ нѣ¹⁾ мислилъ чи ще произведе съ това зло, || затова наповнете му ако има нящо тайно да ми пиши презъ Васъ, || пжкъ Вій му дайте клѣтва какво няма да му распечатватъ писмото.

Ль-ій.

Искахъ на всичкити да имъ пишж по особно; но приносящиятъ нѣмаше времѣ да чяка.²⁾

Сжщій.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8021.
Арх. т. I, № 16, стр. 40.

№ 39.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Упрекъ че далъ ухо на интриги и повѣрвалъ въ тѣхъ, безъ последователность въ себе си и безъ смѣтка, че Левски мисли и действува безъ промѣна.

871 Дек. 31. Плевенъ.

Братовче!

Приносящиятъ Ви го припоржчвамъ, и добро момче е, самò иди и ми са забелязва, какво за напредъ да бжде нашъ, чякъ до смъртъ. Той желае да постжпи въ военното училище въ Одесса, и за напредъ да бжде готовъ свършенъ войникъ. — Той си има нужните, споредъ както ни писахте, чи трябало. || вище по думите му, и управете го за Одеса.

Получихъ писмото Ви до Г-да М-рж³⁾ въ Плевенъ, || и немахъ време да Ви отговора за неразбранните Ви, които стѣ

¹⁾ не е.

²⁾ Цѣлото е приписка къмъ писмото на А. Хитовъ Поповъ съ дата 1871, декемврий 28. Адресътъ до брата му Данаилъ е писанъ отъ ржката на сжщия. Върху адресната страница Д. Хр. Поповъ бележи: На 29 писахъ на П. Хитовъ, на 30 писахъ на Л. Каравеловъ, на 29 писахъ (отговорилъ р.) на А. Х. Поповъ.

³⁾ Муратогларж (Ловчанския комитетъ), означенъ въ Плевенъ — нарочно.

така купили, така ги и пишите? забележка: вчера каквото сме говорили, и писали, трябва и днесъ да го имаме предъ очи, да ни ни са смеятъ хората въ работите утри!! || асъ ще докажж, чи до днесъ каквото сжмъ работилъ нямамъ погрѣшка въ нищо. — Писмата ми са у васъ, и писмата Ви са у насъ!... || и пакъ ще Ви пишж, нъ за сега Бързамъ.

Саву¹⁾ до някой день иди съ двама юще другари, || глѣдайте Брате, тамъ лежи всичко. — || и ній ще гледаме отъ тукъ || съ хората сме твърде²⁾ Отъ сякаде.

В. Лъвскій.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8022.
Арх. т. I, № 17, стр. 41.

№ 40.

Левски до Панайотъ Хитовъ.

Праща му Законътъ (уставопроектътъ) за да си направи бележкитъ и да го върне. Напомня му да не пише на своя глава и да не разпорежда до никого въ България помимо Комитета. Мислитъ си Панайотъ може да изложи въ общото събрание въ Букурещъ, което ще се свика скоро.

Г-ну Пан. Хитову
въ Бѣлградъ.³⁾

Българско Яннуар. 10-й 1872.⁴⁾

Ц. Б. Р. К.
въ
Българско
Брой 2-ый
3
(печатна бланка)

Родолубивій Господине!

Писало Ви ся е и другъ пжтъ, че тукъ въ Българско сжществува Ц. Комитетъ, || сжщо и по всички-ты градове съ околны-ты имъ села сжществуватъ частни комит— кои то подлѣжжтъ подъ Ц. Ком. и ся управляватъ спорѣдъ законъ тъ; || слѣдователно и Ви като Българинъ и прочутъ Воевода, спо-

¹⁾ Сава Младеновъ.

²⁾ разполагаме.

³⁾ Адресъ на писмото.

⁴⁾ Д. Хр. Поповъ белѣжи подъ писмото: прието тука въ Т. Могурилле: 16 януария, 1872. — Бел. сжщо отъ Панайотъ Хитовъ: Прието въ Бѣлградъ: 6 февруарий 1872 год.

рѣдъ писмата Ви разбирамы, че желаете да участвувате въ народно-то ни дѣло, || нъ трѣба непрѣменно да ся съобразите съ законъ тъ кого-то Ви сега пращамы, та да не давате гласъ и чястно да пишете отъ себѣ си какъ то сте писали на Сливненци и др. за работы кои то само отъ Ц. Ком— зависятъ, || Въ зашто то писано то Ви на Сливненцы е намъ противно, || Въ отговоръ на призованіето ни да додите тукъ, казвате, че никаква полза неще принесете за сега. || Като сте увѣрени, че е тѣй, стойте си та бждете бари приготвени, || зашто то скоро ще стане събрание въ Влашко гдѣ-то ще ся събержтъ мнозина отъ работници-ты ни, та какво то мислите, ще представите на събрание то. || А кога и гдѣ ще бжде събрание то ще Ви явимъ. || За това събрание никому нѣма да явявате,...

Законъ тъ когото Ви пращамы ще го преглѣдати и ще дадете белѣжкы ты си върху него || и ще го върните въ Турно, || зашто то ся прибиратъ вѣче отъ врѣдъ за да ся печати.

Привременно правителство
въ Бжлгария.

I отд. отъ Б. Р. Ц. К.
(печатъ)

Н. Б. П. А. п. 60, № 8026.

№ 41.

Левски до Филипъ Тотю.

Еднакво съ по-предното писмо. Уставопроектътъ вече му билъ изпратенъ. Прави му бележка за постжпката къмъ Силистренци. Кани го на събрание.

Г-ну Ф. Тотю
въ Одесса¹⁾

Българско Яннуар. 10 1872

Ц. Б. Р. К.
въ
Българско
Брой 2ый

Родолубивій Господине!

Писало Ви ся е и другъ пжтъ, че тукъ въ Българско сжществува Ц. Комитетъ, сжщо и по всички-ты градове съ околны-ты имъ села сжществуватъ частни комитети които

¹⁾ Адресъ на писмото.

подлѣжжѣть подѣ Ц. Ком. и ся управляватъ спорѣдѣ законѣ-тъ; || слѣдователно и Ви като Българинѣ и прочутѣ Воевода, спорѣдѣ писмата Ви разбырамы, че желаете да участвувате въ народно то ни дѣло || нѣ трѣба да ся съобразите съ законѣ-тъ кой-то Ви е испратенѣ да дадете и белѣжкы-ты си върху него — и да го върните въ Турно, || зашто то ся пребиратѣ отѣ врѣдѣ за да ся напечати.

Постѣпката Ви съ Силистренцы е доста глупава и като на Васѣ лице неприлична. — Ако неможите направи недѣйте разваля.

Скоро ще правимѣ събрание въ Влашко, бжде Ви готови за да присѣтствувате. Кога и гдѣ ще бжде ще Ви явимѣ, за кое-то събрание само Ви ще знаете и никому нѣма да явявате.

Привременното Правителство
въ Бжлгария

I отд. отѣ Б. Р. Ц. К.¹⁾

(печатѣ)

Прието тука въ Т. Мжгурелле

16^и Януарія 1872.

Д. Хр. Поповѣ.

Н. Б. II. В. п. 4, № 493.
Арх. Ф. Симидовѣ.

№ 42.

Левски до неизвестно лице.

Установява псевдонима си и тайния начинѣ за кореспонденция.

отѣ 1872 јан. 12.

Писмо до нази така: Г-не Ас. Дервишюоглу.²⁾

тоя натпись ще бжде извѣтри, и изѣ вънка на сѣщото писмо (скжсано б. р.) за печята, послѣ ще са притвори въ.

¹⁾ На гърба на втория листѣ отѣ това писмо на Левски стои писмо на Дан. Хр. Поповѣ, отѣ Т. Мог. пакѣ до Ф. Тотя, засегаще парични разправий. Като препрашалѣ писмото на Апостола, използвалѣ праздното мѣсто да пише и самѣ до Хвърковатия воевода.

²⁾ Трѣбва да приемѣмѣ, че това е първи пътѣ, когато Левски установява своя известнѣ псевдонимѣ. Писне документѣтѣ е съ най-ранната дата, отѣ всички известни досега. По после Апостолѣтѣ допълня преиначеното си име: Асланѣ Дервишюоглу Кжджалж. Асланѣ по турски

пликѣ, а на пликатѣ напиши така Г-ну Маринѣ Попѣ Лукановѣ кааведжи въ Ловечѣ. Извѣтри на плика ще пишете така. Г-не задржшѣ притвореното, чи сѣщиятѣ, ч(овѣкѣ) ще доде да си го търси, той е високѣ дибелѣ въ снага, черна и дълга (коса) (скжсано б. р.).

Н. Б. II. А. п. 60, № 8027.
Арх. т. I, № 21, стр. 46.

№ 43.

Левски до Комитета въ Карлово.

Трѣбва да се бърза съ приготовленията за възстание: Черна-Гора и Сърбия сѣ готови да действуватѣ и чакатѣ насѣ Идеология за народовластие. Левски обикаля отѣ 3—4 години. Следѣ съставянето на Централния Комитетѣ, обикаля по законѣ. Закона ше се поправи и утвърди. Установяватѣ се вноски на всѣки комитетѣ.

Ц. Р. Б. К.

въ

Бжлгарско

Брой 1-ый

Българско 16 Јануар. 1872.

Братія членове на Ч. Б. Р. Комитетѣ!

Въ Карлово¹⁾

Споредѣ препорѣжжѣтъ на испратенитѣ ни хора глѣдайте да работите по скоро, зашто-то осилва (действията си б. р.) и енергический тур. ком.?! млада турция! а по-близо е да захванатѣ черногорци сърби съ тур. бой. . . . Споредѣ писмата отѣ Черногорскы-ты юнацы ни пишатѣ въ какво сми готови, та да имѣ назначимѣ и день-тѣ въ който да ся почне въ едно и сѣщо врѣмя. Нашій отговорѣ бѣше тѣй: Братія: още въ малко има да ся приготвимѣ и ще Ви явимѣ; слѣдователно трѣба бързание, зашто-то въ много не сми приготвени, а хората като ни гледатѣ, че мързеливо работимѣ нѣма да ни чакатѣ. . .

означава лъвъ; дервишѣ — калугерѣ, дяконѣ, какѣвто си бѣше Левски; дервишюоглу — калугеровѣ синѣ; Кжджалж — планинецѣ, а сѣщо пѣтникѣ, странникѣ и пр.

¹⁾ Писмото е писано въ Букурешѣ, въ съгласие съ Л. Каравеловѣ, но подѣ форма, че ужѣ излиза отѣ Бжлгарско.

Предвижда ни ся и, че, ще ни преварят наедно съ Сърбыты, || едно е само гдѣ-то спира чьрногорцы-ты и неподаватъ още ржж да захванжтъ наедно съ Сръбско то прав. зачто то тѣхната и наша цѣль е една (народноправление) което и тѣ тайно сж си прѣдначъртали, || нѣ какъто и да е нѣма да ни чякатъ за дълго врѣмя да ся мжремъ (да се мждримъ б. р.) въ работж-тж си, || и ако ся захваняше отъ коя-то и да е странж бой съ турцы-ты, пѣкъ ній въ нищо непригответени!!!. || за това Ц. К. е невиненъ, || зачто-то какво-то е виждалъ и чувалъ прѣдизвѣствалъ е на всичкы-ты ч. комитети. || Ако ли пѣкъ ни преварятъ горны-ты за които казахмы и ся захваняше бой съ тур. и то ще е за насъ честита случка и за неизпущаніе врѣмя е. || Въ такъвъ случай Ц. Ком. ще употреби всичкы-ты си силы пѣ-скоро да дадѣ рѣдъ¹⁾ на всичкы-ты чястни ком. за Револуція, || зачто-то инакъ сми изгубени во вѣкы вѣковъ....

Прѣди да ся съставятъ ч. ком. по всичко българско. наший-тъ работникъ В. Л-кый въ обыкаляніето му на 3—4 год. въ Българско, дадени точна смѣтка: гдѣ какви хора има и какво е земалъ и давалъ съ тѣхъ. А подырь съставяніето на Ц. Ком. ся отрѣди пакъ сжщый (В. Л-кый) съ прѣдначъртаніята ни (съ законътъ) по сжщы-ты мѣста гдѣ-то познава да състави ч. ком. за което пакъ даде точна смѣтка гдѣ что го е срѣшнжло || и отъ прѣпоржчаны-ты му лица гдѣ какъ е посрѣшнжтъ, || а какъ то Ви е казано отъ него, като направите белѣжкы на законътъ и го испратите придруженъ съ двѣ лиры турскы || какъ то ся и испратиха отъ по-многого мѣста, || тогава Ц. Ком. по вишегласіето на всичкы-ты чястни ком. ще го напечята и распрати на всѣкждѣ за да се води и управлява по него всѣкы работникъ на народното ни дѣло.

Ц. Ком. налага данъкъ на всѣкы членъ веднѣжъ за всѣкогы: || всѣкы единъ спорѣдъ състояніето си ще даде десятъкъ-тъ си и то въ 2-таксита²⁾ || за първый-тъ трѣба вѣче да глѣдате та чтомъ Ви пишемъ да бжде гостовъ || пѣкъ за 2-рый—съ пары-ты наедно ще си испратите и единъ представитель за гдѣто ся повика да дава гласъ върху всичкы-ты ни народны работы, || ще присжствува и въ общенароднжтж смѣтка. като: отъ гдѣ колко са е зело и гдѣ колко ся е дало

¹⁾ разпоредба.

²⁾ вноски.

и въобще въ Българско гдѣ кога ся захванжло и какво е изработено, || която смѣтка ще ся поднесе на всѣки членъ прѣдъ-очы. || За сега колко то събрани пары имате внесете ни гы, зачто то имаме голѣма нужда, || дайте и белѣжкы подъ какви знакове ще познавамеы общината Ви и Вишегласното Ви рѣшеніе на която ще ся основава Ц. Комитетъ.

Съвѣтва ми Вы братскы и по Българскж дължностъ да глѣдате да свършите явените Вамъ до сега дължности, || зачто то и друго има да Ви забелѣжимъ отпослѣ да свършите и сме вѣчъ готови...

Отъ много чястни ком. сж ни писали да имъ внасямы В. „Свобода“, || та и Ви ако желаете да приемате, дайте на хората ни за стойностъ-тж на Вѣстникъ-тъ 119 гроша за да испращамы и Вамъ.

Привременно правителство
Въ Бжлгария
I отд. отъ Б. Р. Ц. К.
(печать)

Н. Б. II. А. п. 60, № 8028.

№ 44.

Левски до Ч. Р. Комитетъ въ Сливенъ.

Както по-първото писмо № 43 до Карлово. Бележи на Сливенци да не изпълнятъ писмото на Панайотъ Хитовъ и да не му отговарятъ.

Българско 16 Януарія 1872.

Братія членове на Ч. Р. Б. Комитетъ!
Въ Сливенъ.¹⁾

Спорѣдъ прѣпоржжи-ти на испратены-ты ни хора глѣ-дайте да работите по-скоро, зачто-то ся усилва еничерский-тъ. Тур. ком. млада Турція! || а по близо е да захващжтъ чьрногорцы и сърбы съ турцы-ты бой... Чьрногорскы-ты юнацы въ писмо-то си ни питатъ: въ който да ся почне въ едно и сжщо врѣмя. Наший отговоръ бѣше тоя: Братія! още въ

¹⁾ Писмото е запазено въ Сливенския архивъ.

малко има да ся приготвимъ и ще Ви явимъ. Слѣдователно трѣба бързаніе, || зашто-то въ много не сме приготвени, || а хората като ни гледатъ, че мързеливо работимъ, нѣма да ни чакатъ. Прѣдвижда ни се, и че ще ни преварятъ черногорцы-ты заедно съ Сърбити, || едно е само дѣто спира черногорцы-ты и неподаватъ още ржж да захванжтъ наедно съ Сръбско-то прав(ителство): зашто-то тѣхнж-тж и нашж цѣль е една (Народно-правленіе) кое-то и тѣ тайно сж си предна-чъртали, || нѣ какъ-то и да е нѣма да ни чакатъ за дълго врѣмя да сж мждремъ въ работж-тж си, || и ако ся захваняше отъ кож-то и да е странж бой съ Турцы-ты, пѣкъ ний въ ничто неприготвени ... || за кое-то Ц. комитетъ е невиненъ, || зашто-то какво-то е виждалъ и чувалъ прѣдизвѣствявалъ е на всички час(тни) комитети. Ако ли пѣкъ ни преварятъ горны-ты, за които казахмы и ся захваняше бой съ Турцы-ты, и то ще е за насъ чести-тж случжж и за неиспущаніе врѣмя е. || Въ такъвъ случаи Ц. Ком. ще употреби всички-ты си сили пѣ-скоро да даде рѣдъ на всички-ты час(тни) ком. за Революціж, || зашто инакъ смы изгубены во вѣкы вѣжовъ!!!!...

Прѣди да ся съставятъ ч(астни) ком. по-всичко Българско нашыйтъ работникъ В. Л-скый (Левски) въ обыкаленіе-то му на 3—4 год. въ Българско, даде ни точна смѣтка: гдѣ какви хора има и какво е земалъ и давалъ съ тѣхъ. А подыръ съставяніе-то на Ц(ентрални) ком. сж отрѣди пакъ сжщый В. Л-кый съ прѣдначъртанія-та ни [съ законъ-тъ] по сжщы-ты мѣста гдѣто познава, да състави ч. ком. || за което пѣкъ даде точна смѣтжж гдѣ что го е срѣшнжло и отъ прѣпоржчаны-ты му лица гдѣ какъ е посрѣшнжтъ || и какъ то Ви е казано отъ него, като направите белѣжжы на законъ-тъ и го испратите придруженъ съ 2 лиры тур. || какъ-то ся и испратиха отъ пѣвѣчето мѣста. Тогава Ц. Ком. по вишегласіе-то на всички-ты частни ком. ще го напечати и разпрати на всѣкждѣ за да ся води и управлява и по него всѣкы работникъ на народно-то ни дѣло.

Ц. комитетъ налага данѣкъ на всѣкы членъ веднѣжъ за винагы, || всѣкы единъ спорѣдъ състояніе-то си ще даде десятѣкъ-тъ си и то въ 2 таксита; ¹⁾ за първый-тъ трѣба вече

да глѣдате, та чтомъ Ви пишемъ да бжде готовъ, || пѣкъ за 2-рый съ парыты заедно ще си испратите и единъ прѣдставитель за гдѣто ся повика да дава гласъ върху всички-ты ни народни работы, || ще присжствува и въ общянароднж-тж смѣтжж, да види отъ гдѣ какво ся е зело и гдѣ ся е дало и въобще въ Българско гдѣ кога е захванато и какво е изработено, || коя-то смѣтжж ще ся поднесе на всѣкы членъ прѣдъочи. За сега колко-то събрани пари имате внесете ни гы, зачтото имаме голѣма нужда, || дайте и белѣжжы, подъ каквы знакове ще познаваме общината Ви и вишегласно-то Ви рѣшеніе, на което ще ся основава Ц. комитетъ.

Свѣтства ми Ви братскы и по българскж длѣжностъ да гледате да свѣршите Вамъ явены-ты за сега длѣжности, зашто-то и друго има да Ви забелѣжимъ отпослѣ да свѣршите и сми вѣчъ готови ...¹⁾

Вижете и въ Панаіотови-ты писма, че положеніе-то ни е такова какъ-то Ви и ный-белѣжимъ. Нѣ и въ сжщы-ты му има и доста грѣшжы, за то вардете гы, че скоро ще гы (подири б. р.) Ц. К. на разглѣдваніе прѣдъ главно-то събрание, || гдѣто щжтъ бждѣ(тъ) и лицата които сж писали върху народны-ты ни работы. На тія писма ще му отговорите тѣй Г-не! за всичко що ни пишешъ, то е работа на Ц. Ком. и съ него трѣбва да ся разберешъ, отъ гдѣто зависимъ какъ-то ній, тѣй и всички чяс. ком. водими по единъ законъ, който по вишегласіе-то на всички ни—е нареденъ || и докъ-то ся несъобразите съ законъ-тъ и поднесете писменно вашето участіе че сте членъ на Ц. К. и всички твой писма ще бжджтъ напразно || зашто-то не смѣемъ да Ви отговарямы.

Тамъ въ писмо-то му виждамъ да Ви кани да ся изберете човѣкъ, та съ приносящый-тъ да отиди при хора-та гдѣто гы познава, та да ся разберете за всичко. Приносящый-тъ гдѣто ще води вашый-тъ човѣкъ за споразуменіе-то е въ Ловечъ при частный-тъ комитетъ || и думы-ти Ви отъ тамъ ще бжджтъ сжщы-ты тыія които Ви горѣ белѣжимъ.

Отъ много частни ком. сж ни писали да имъ внасямы В(ѣстникъ) „Свобода“ та и ви ако желаете да приимате дайте

¹⁾ вноски.

¹⁾ и тогава ще бждемъ вече готови за общото дѣло, за което ни канятъ черногорци и сѣрби.

на хора-та ни за стойност-та на Вѣстникъ-тъ 118 гр. за да испращаме и Вамъ.¹⁾

Привременно правителство
въ България

I отд. отъ Б. Р. Ц. К.
(печать)

Н. Б. П. А. п. 60, № 8030.
Арх. т. I, № 22, стр. 46.

№ 45.

Левски до Димитро Папазоглу.

Левски му напомня какъ много пжти билъ разговарялъ съ него. Папазоглу показвалъ ревностъ, а сега изстиналъ къмъ работата. Организацията трѣбва да събира работници отъ всички съсловия. Праща му Уставопроекта за грегледъ. Да обади, ако вмѣсто пратеницитѣ предпочита самъ Левски да се яви предъ него, за да посочи на кои лица още въ Казанлъкъ и околността може да разчита организацията.

Б. Ц. Р. К.
въ Българско
Брой 1-ый

Българско 16 Января 1872.

Почитаемій Господа!²⁾

Въ Казанлъкъ.

Лицето В. Л-ый, който отъ толкова год(ини) насамъ работи върху освобождение-то на бѣдно-то наше отечество, Ви е познато. Вы сте ся разговаряли съ него много пжти за работы-ты на това прѣдпріятіе, за което испонапрѣдъ сте му давали и голѣмы надѣжды че ще бждете едни отъ якы-ты работници на това дѣло || още сте го и насърждали да слѣдва намѣреніето си а отпослѣ [не знамъ по какви причини] сте нѣкакъ отстранявали. Работа, която кара човѣка да мисли че Ви или не щете да знаете отнюгъ³⁾ за тѣзи работж или нѣмате довѣріе въ рѣчено-то лице.

¹⁾ Отстрани на писмото стои бележка съ почерка на М. Т. Грековъ, единъ отъ водители на Сливенския комитетъ: Заповѣдь за бързо приготвление.

²⁾ Диктовка на Левски въ Букурещъ. Писачтъ е стилизиралъ фразата и държалъ свой правописъ.

³⁾ Съвсемъ—русизмъ, който Левски не употребява.

Може да е било сѣкакъ тогава и имали сте празо отъ еднж странж, кѣто не сте виждали прѣдъ очи никакво дѣло, което да може да Ви увѣри и убѣди, че тѣзи работа е сериозна работа и ще слѣдва цѣлѣта си на всѣкакъвъ начинъ.

Сега обаче чрѣзъ неуморимо-то труденіе на нарѣчено-то лице, както и чрѣзъ съдѣйствие-то на още нѣкои лица изъ българско, какъ то и отънъ работа-та добрѣ напредва и днесъ тука въ българско, мѣжду толкова чястны комитеты, кои-то ся съставихж почти по всички градове и села, сжществува и Центр. Бѣлг. Революц. Комитетъ, отъ кой-то кѣто ся управятъ сичкы другы чястны комитеты работа-та слѣдва пжтъ-тъ си.

Сжщій-тъ Ц. Б. Р. Ком. чрѣзъ съдѣйствие-то и на другы-ты чястни ком(итети) като ся труди непрѣстанно да събира работници отъ сѣкжкви съсловія изъ отечеството ни за народно-то дѣло, и като ся научава отъ сжщій-тъ В. Л-ый за Вашето родолюбіе, че сте едни отъ онѣзи, кои-то желають добро-то на отечеството си, при всички ваши изпослѣ колебанія, не се съмнява дали ще влѣзите въ числото на работници-ты на народно-то ни дѣло, и за това като опрѣдѣля и испраща свои хора съ писма, за разни мѣста изъ отечеството ни праща и при вазъ тези които ви приносятъ настоящето ни писмо, които сж снабдени съ препоркы-ты ни, какъ-то и съ съставеный-тъ отъ Ц. Б. Р. К. законъ, които се поднася на сѣкыго, кой-то приеме да влѣзе въ кръгъ-тъ на работыты му, за да разбере целъ-тъ и наредбы-ты на въсприетото дѣло и по тѣхъ да сж води.

Слѣдователно и Вы като единъ отъ добрыты Българскы сынове, кои-то можать много да помогнжтъ на отечество-то си чрѣзъ способность-тъ си, поканвате ся да ся съобразите съ народно-то желаніе || като приеми-те рѣченый-тъ законъ, ще го преглѣдате и ще дадете спорѣдъ мненіе-то си бѣлжкы писменны за удобрение или неудобрение. Зачто-то тѣй като ся приемнжтъ отъ сѣкадѣ бѣлжкы-ты върху рѣченый-тъ законъ, кои-то вѣчъ отъ повѣчето мѣста ся приехж, ще ся напеча-та и ще ся испрати всѣкадѣ.

Ц. Б. Р. К. желае да съобщы работж-тъ на още нѣкои лица въ градъ-тъ Ви какъ-то и въ околността-тъ, нѣ като нѣма добры свѣденія още за кой какъвъ е, и В. Л. като му

прѣпоржча Васъ за такива,¹⁾ кой-то познавате и можете да вършите какъ-то Ви е Богъ научилъ, но пакъ спорѣдъ правилата на законъ-тъ.

Наконецъ чрѣзъ настоящи-ты ни хора, ще ни дадете мнѣнието си писмено, ако ли (може быти) да не искате чрѣзъ другыго освѣнъ чрѣзъ В. Л. да ся споразумѣете, то ще ни явите писмено чрѣзъ наши-ты хора дѣ и когы можете да се съберете съ него и да ся разговорите.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8029.
Арх. т. I, № 23. стр. 48.

№ 46.

Левски до Лѣсковци и Търновци.

Описание на С. и В. Препоржка за сжщитѣ като организатори. Планъ на смѣтководство за вноски и други комитетски харчове.

1872 Януария 17

Братия!²⁾

Отъ Централния комитетъ казанитѣ ви пѣсни³⁾ отъ разни мѣста, че се пѣятъ различно⁴⁾ за нашия народъ и държава, така е!... || и друго спасение нѣма, освѣнъ да продаме и ризитѣ си, та да се сдобиемъ до срѣдства и да заиграемъ нашето си хоро!... || което ще върни и горнитѣ пѣснопойци назадъ,⁵⁾ || и насъ ще извади изъ подъ деспотитѣ || и сме вече

¹⁾ Поставена бележка подъ самото писмо: В. Л. по едно врѣме ся я срѣщалъ съ Васъ и Ви е като сте го питали съ кого въ Пловдивъ да ся говори зарадъ Васъ, прѣпоржчилъ Ви Г. Рашка (Д-ръ Рашко б. р.) нѣ въ жжсо врѣме като не е ималъ случая да ви обади че не е говорилъ съ него за Васъ (за да го предупреди за Васъ б. р.) и Г. Р. (въ б. р.) съмнѣние да не бжде измама, отказалъ познанство-то си съ В. Л. || за туй може Ви да сте влѣзли въ съмнѣние, || нѣ това ще се уравни чрѣзъ бжджы-ты ни споразумѣния.

²⁾ въ Лѣсковецъ и Търново.

³⁾ препоржчанитѣ мѣрки и указания отъ Централния Комитетъ.

⁴⁾ има лица които правятъ възражения и се лжчатъ разнo.

⁵⁾ силата и бързото преданно действие на върнитѣ хора на комитета ще върнатъ (ще убедатъ) и колебающитѣ се.

тогава най щастливитѣ!... Това горнитѣ пѣснопойци познаватъ твърдѣ добрѣ || и ний сами видиме вече като се потурнахме нѣколко пѣти въ опитъ. || Слѣдователно съ препоржката на С. и В.,¹⁾ на бой еднакви; единия подебелчакъ съ черникави срѣдни мустаки; другия съ руси мустаки. Дайте и земете свободно, || нѣ за сичко съ бѣлежки: кой день сж пристигнжли? кога сж излѣзли? колко разноси сж направили и за какво? || платили ли сж или не платили? || бѣлежкитѣ искаме въ ваша пусулка. Сжщо и колко пари имъ давате, ще ги записвате въ особна ваша пусулка, || и да имъ я дадете, пжкъ тий ще записватъ вамъ: колко сж зели? || и щомъ си принесжтъ смѣткитѣ въ Центр. Комитетъ отъ дѣ какво сж земале, тогава ще ви распратж распискитѣ отъ Цен. Комитетъ срѣщу даденитѣ ви.

Асланъ Дервишоглу Кжрджалж.

Изъ Архиологически и исторически
изследвания—Д-ръ В. Беронъ, стр. 305, 1886 г.

№ 47.

Левски до повече Частни комитети.

Еднакво по съдържание съ предното писмо. Навѣрно — чернова, зарегистрирана съ подробна адресна бележка.

872 Иян(уарій) 17.

Братия!

Отъ Ц. К. казанити Ви песни отъ различни мѣста чи са пѣятъ различно за Нашиятъ Народъ и дръжава, така е!... || и друго спасение нѣма за насъ, отсвѣнъ по скоро да продаме и ризата си, та да са здобиемъ до срѣдства, и да заиграемъ нашето си хоро! || което ще върни и горнити пѣснопойци, || и насъ ще извади из-под-деспотите, и смѣ вече най щастливитѣ!... Това горнити песнопоици познаватъ твърдѣ добрѣ, и ний сами виждаме вѣкъ като сж потурнжми нѣколко пѣти въ опитъ. Слѣдователно, съ припоржкжтж на С. и В. момци на бой еднакви, единиятъ по дебелчакъ, и черникави мустачки средни, другиятъ руси мустачки. Съ тяхъ

¹⁾ Сава Младеновъ и Василъ Йонковъ.

дайте и земете слободно, нъ за сичко съ белѣшки: кой день са пристигнали, кога са излѣзли, колко разноски са направили и за какво! || платили не платили, || белѣшките исками отъ Васъ съ пусулки; || сжщо и колко пари имъ давате, ще ги записвате въ особна пусулка, и да имъ я дадете; пжкъ тѣй ще записватъ вамъ колко имъ давате || и щомъ принесжтъ смѣтките си въ Ц. К. отъ де какво са зели, тогава ще распрата расписките отъ Ц. К. срещу даденити Ви.¹⁾

Асланъ Дервишѣоглу Кжрджалж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8032.
Арх. т. I. № 24, стр. 50.

№ 48.

Левски до Троянския комитетъ.

Препраща заподозрения конь. Указания де и какъ да се държи тайно.

872. Ян. 18 Ловечъ

Господине испращаме Ви единъ конь даго задръжите: въ Троянъ или по добре, до десетина или дваиятъ дена, || колкото за зобъ, и сино, примиретему ась като дода ще си платж. и конягъ дани ходи по вънъ защото е подозрянъ. || Както и да е задръжтего или привасъ, или въ манастирягъ, или въ колибити, да му са ни качувате да ходите по вънъ. || Пжкъ на чювѣкатни който ще ви го докара да му земите: конь другъ съ кирія и да си доди за въ Ловечъ.

Асланооглу Видинли.²⁾

Явете ни до кой карарсте дошле!

адр.: Махмудая Филибели.³⁾

Спомени и очерки — М. Ив. Марковски, кн. I, стр. 69.
Изъ частния арх. на Троянския комитетъ.

¹⁾ Бележка отъ Левски подъ страницата: Отъ сжщите подписани на Търново, Лясковецъ, Сливенъ, Желѣзникъ, Пловдивъ, Пазарджикъ, Панагюрище, Копривщица и Карлово съ приносящити Саву Младеновъ и ВасильJonковъ.

²⁾ Следва знакътъ на Левски.

³⁾ В. Спасовъ — ханджия въ Троянъ, членъ отъ Комитета.

№ 49.

Левски до Плѣвенци.

Заповѣдъ за точна комитетска отчетность: колко разходи и наличность иматъ, колко хора, коне и пр. Засилва се Млада Турция. Наближава Черногорци и Сърби да почнатъ бѣй съ турци. Трѣбва да сме готови, за да имъ назначимъ день за начало на общи действия. Тѣхнитъ воеводи подканили Централния Бѣлг. Комитетъ и чакали за отговоръ. Комитетътъ предизвѣстява и слага отговорность отъ себе си. Левски обикалялъ 4—5 години преди да се състави Ц. Комитетъ, а последниятъ пакъ него избралъ днесъ за обиколка по сжщитъ мѣста. Левски преди далъ смѣтка (докладвалъ) за хората, за земанията и даванията си, а сега предъ Комитета докладвалъ и за съставенитъ Частни Рев. Бѣлг. Комитети споредъ устава (закона), върху който той имъ билъ вече говорилъ какъ да си направятъ бележитъ, а сега трѣбвало да побързатъ да го изпратятъ въ Ц. К., който ще го разгледа и окончателно установи. За членски и общи комитетски вноски въ два срока: веднага и чрезъ представителъ въ общото събрание. За събиране пари отъ чорбаджийтъ по всички начини. За псевдонима на Левски.

Ц. Б. Р. К.
въ Бѣлгарско
1-ый

Бѣлгарско 23. Януарія 1872.

Братія членове на Ч. Р. Б. Комитетъ.
Въ Плѣвенъ.¹⁾

Работа-та ви за сега (изисквана б. р.) отъ Цен. Ком. е: да ни дадете смѣтки съ бѣлѣжки-ты ви²⁾ отъ хора-та ни които сж Ви испращани смисія³⁾ да Ви покажжтъ пжтъ-тъ за избавленіе на поробено-то ни отечество. Бѣлѣжки кога и кои хора ви сж испращаны отъ Ц. К. || на всяко дохожданіе съ каква мисія сж были || и вѣй какъ сте ги пріели? Смѣтка: именно кой кога е дошълъ, колко дена е стоялъ. каквы разноски е направилъ — || и за какво кога е платилъ — и кога не? За всичко точно, кратко и ясно — || писмено ще съобщитъ на Ц. Ком. Вашя смѣтка: относително съ законъ-тъ⁴⁾ || какъ-то

¹⁾ Писмото се отнася до цикъла отъ по-предни кореспонденций № № 42, 43 и пр., но е интересно да се изучава въ свръзка съ оплакванията на Левски до Д. Хр. П. отъ брата му Анастасъ въ Плѣвенъ № № 22, 25, 27 и др.

²⁾ писменни документи.

³⁾ съ мисія.

⁴⁾ съгласно изискванията на устава.

въ градъ-тъ Ви тѣй сѣщо и по околны-ты села работы-тъ ли да ся съставятъ подобны дружества— || и имено съ кой села; || приносятъ ли смѣтка за работа-та си въ Ч. Ви Ком. || колко членове сте въ Ч. Ком. подъ нумѣра отъ 1-во, 2-ро и т. н. безъ имена; || колко войводи има испитани, || какви сѣ и дѣ сѣ намиратъ? Колко и какво оржѣе има, || тайни кѣщи, или ханове за укриваніе на подозрѣны наши хора, было пеши или съ коніе [защото ся случва¹⁾] || и юще мѣста за събыраніе на военный матеріаль? Ако нѣкой поканенъ да земе участіе въ народнѣ-тѣ ни работа, ся откаже, имено ще го забѣлежите съ причины-ты по които, ся отказва. Колко черны души имате, които Ви прѣчатъ въ работѣ-тѣ, || съ описаніе на физиономіята имъ и на каква сѣ работѣ. Ще ны явите колко юнацы имате готови съ оружія, || които за сѣкы день да сѣ въ градъ-тъ ви, та щомъ станатъ нуждны на Ц. Ком. да ги повыка. Колко пары сте внесли въ Ц. Ком. || колко коня и по заколко || имено кому сѣ дадены пары-ты и коньеты и срѣщу дадѣны-ты получили сте расписки отъ Ц. Ком. и чрѣзъ кого || и още отъ кой мѣсець и день? Колко расписки сѣ, по колко и отъ кое нумиро. За всичко писмено ще съобщы-тъ на Ц. Ком. щомъ като ви ся пише за смѣтки. Ще бързате за сичко защото ся осилва и еничерскый тур. комитетъ, млада турціѣ, || а по-близо е да захванатъ Черно-горцы и Сърби съ Тур. бой!!! Черногорскы-ты войводи въ писма-та си до Ц. Ком. ни питатъ: готови ли сме и въ какво? Ако сме готови то да имъ назначимъ день-тъ въ кой-то да ся захване въ едно и сѣщо врѣме. Нашій-тъ отговоръ бѣше тѣй: още въ малко има да ся приготвимъ и ще Ви явимъ; слѣдователно трѣба бързаніе зашто-то въ много ни смѣ приготвени, а хората, като ни глѣдатъ мързеливи въ работата нѣма и да ни чякатъ. Прѣдвиждани ся че ще ни прѣварятъ на едно съ Сърбы-ты; едно е само дѣто спира Черногорцы-ты и не подаватъ още рѣжж на Сръбско-то прав., зашто-то тѣхна-та и нашѣ цѣль е една [народно-правленіе] кое-то и тѣ тайно сѣ си прѣдначѣтали; нѣ какъ-то и да е нѣма да ни чякатъ за дълго врѣме да ся мждемъ въ работа-та си и ако ся захваняше отъ коя и да е странѣ бой-тъ, пѣкъ нѣй въ нищо не-приготвени. ... за това Ц. Ком. е невиненъ; зашто-то какво-то

¹⁾ защото сѣ случва да пжтuvatъ и съ коне.

е виждалъ и чувалъ прѣдизвѣстявалъ е на всичкы-ты Ч. Ком. Нѣ и пакъ ако ни прѣварятъ горны-ты за които казахмы и ся захваняше бой-тъ и то ще е за неиспущаніе врѣме, зашто-то инакъ сме изгубени въ вѣкы вѣковъ. Въ такъвъ случай Ц. Ком. ще употрѣби всичкы-ты си сили за да даде поскоро рѣдъ на всичкы-ты Ч. Ком. за Револүція.

Прѣди да ся съставатъ Ч. Ком. въ Българско нашій-тъ работникъ В. Л-кый въ обыкаленіе-то си отъ 4-5 год. по българско, даде точна смѣтка: гдѣ каквы хора има и какво е земалъ и давалъ съ тѣхъ. Подиръ съставаніе-то на Ц. Ком. отрѣди ся пакъ сѣщый-тъ (В. Л-кый) съ законъ-тъ по сѣщы-тъ мѣста да състави Ч. Р. Б. Комитети за кое-то пакъ даде точна смѣтка: дѣ что го е срѣщнѣло и отъ прѣпорѣчены-ты му дѣ какъ е посрѣщнѣтъ. Как-то вы е казано отъ него като дадете белѣжкы-ты си за законъ-тъ, ще го испратите придруженъ съ 2 лири турскы, както ся и испратиха вѣче отъ по многото мѣста. Тогава Ц. Ком., по вишегласіе-то на всичкы-ты чястни комитети ще го напечата и распрати на всѣкаде да ся води и управлява всякой работникъ по него въ народната ни работѣ.

Ц. Ком. налага данѣкъ на всѣкы членъ веднѣжъ за всѣкогы. Всѣкы единъ спорѣдъ състояніе-то си ще даде десятъкъ-тъ отъ имотъ-тъ и то 2 таксита: за пѣрвый-тъ трѣбва да глѣдате та щомъ Ви ся пише да бжде готовъ, пжкъ за второй-тъ съ пары-ты заедно ще си испратите и единъ прѣдставитель за дѣто ся повыка да дава гласъ върху сичкы-ты народны работы; ще присѣствува и въ обще народнѣ-тѣ работы; ще глѣда катъ: отъ гдѣ колко ся е зело, а гдѣ ся е дало и въ обще въ Българско гдѣ кога е захванато и какво е изработено. Тая смѣтка ще сѣ подн(е б. р.)се сѣкы членъ прѣдъ очы.¹⁾

Сега за пары??? глѣдайте подъ какъвъ-то вѣче начинъ да бжде поскоро??? А колкото имате за сега събрани внесетнигы, зашто-то имаме голѣмѣ нуждѣ. Дайте и белѣжкы подъ каквы знакове ще познаваме вашя-та община и вишегласно-то

¹⁾ Недоисказана мисль. Трѣбва да се разбира, че втората смѣтка, а именно: отъ де колко се е дало и въобще въ България, гдѣ кога е захванато дѣлото и какво е извършено — това ще се 'изложи въ Общото събрание предъ очитѣ на всички.

Ви рѣшеніе, на кое-то ще ся основава Ц. Комитетъ. Съвѣта-
вами ви братски и по Българскъ длѣжностъ да глѣдате да
свършите явените вамъ за сега длѣжности, защото има и
друго да ви забѣлежимъ да свършите и смѣ вече готови.

Лицето чрѣзъ което ще се разбиратъ съ Ц. К. е Ас-
ланъ Дервишіоглу Кжрджжлж, по напредъ, забеля-
заното Вамъ В. Ль-скый. На сѣщото лице името ще са про-
менява, споредъ обстоятелствата, за които ще предизвѣсти
Ц. К. щомъ види чіе нужно да са промени.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8035
Арх. т. I, № 25, стр. 51.

№ 50.

Левски до Орханійци и околнитѣ села.

За неизбежността отъ борба да се срине безчестното робство.
Оформено съзнание за тероръ противъ несъзнателнитѣ и опачнитѣ
българи. Подиръ 30—40 дни общо събрание на емиграцията. Делегация
изъ Българско. Да се бърза съ събиране на пѣтни пари, дорде не се
е размразилъ Дунавъ. По подиръ общо събрание въ Българско.

872. Ян. 29.

Брой 2.

Братія чл. на Ч. Р. К.

Въ Орханіето.

Писмата Ви отъ 6. и отъ 15 Ян. получихме, и съдър-
жаніето имъ твърдѣ добрѣ разбрахме, и срѣщу даденити Ви
за законатъ, пращаме Ви и расписката, за която ще ни явите
получилили стѣ, а законатъ нѣ дошелъ юще до насъ.

Пишете ни, чи сте като оногосъ, дето е заровилъ талан-
татъ и нататакъ, || пакъ давате ни надежда.¹⁾

Вище слѣдующето отъ насъ,²⁾ || и дано не бждите вѣчъ

¹⁾ Нѣматъ пари на рѣка, но че ще иматъ. — Не притежаваме
самото писмо на Орханійци, за да приведемъ текстуално признанието
имъ. А сравнението е споредъ библейската притча за таланта (старинна
монета): притежательтъ му го заровилъ нейде въ земята, забравилъ
где, и сега нито може да му се радва, че го притежава, нито може
съ него да зарадва друго.

²⁾ вижте кое имаме да ви кажемъ отъ наша страна.

като оногосъ, дето заровилъ талантатъ, но хора!!¹⁾ ето: нѣ
ли жялно вѣчъ да бждимъ таквисъ! кой не знае тѣгилата
на бѣдното ни отѣчество, и кой Българинъ вѣче не вижда
живиничната си рана отъ тиранинатъ, която са вѣкопава
отъ день на день!²⁾ || сѣки знае, и сѣки Българинъ вижда, нѣ
каквое!³⁾ || едному и кокалите захванала да му прояда тазъ
проклѣта живиница, и за него е, (е ясно, че трѣба б. р.) чясъ
понапрѣдъ да умре съ пушката въ ржжж, [готовъ за рево-
люция!] || той не иска насърченіе на думи || а други, като юще
не сяща болките на тази живиница която го е заяла съ цѣлъ,
да дояде него, чи послѣ да захване (и б. р.) Дѣцата му, и
тѣй нататакъ.⁴⁾ Нѣ щели глѣдаме ній съ страдающите⁵⁾ на
такивато хладнокрѣвни, и мними родолюбци, които ни жялатъ
ни на Децата си!⁶⁾ Не! не! ни чясъ! || и казано е вѣче сво-
бода чиста или смъртъ.

Ній насърчае всичкити чле(нове) и съочасници, въ на-
родната ни свята работа да бждѣтъ вѣрни, и постоянни въ
сяко отношеніе къмъ цѣлтъж, като зематъ по напредъ предъ
очи и рѣчѣжтъ: по добрѣ смъртъ чесна, нежели смъртъ без-
чесна || и наистина: който постоянствова до край неговото е

¹⁾ но да бждете изпълнителни и достойни членове на Комитета. — На
това сѣщото мѣсто, следъ хора!! Левски собственорѣчно поставилъ
звездица за знакъ на бележка подъ страницата. А долу, подъ страни-
цата наистина стои пакъ звездица и срещу нея бележка: Това точно
както сѣе, така и ще и да стане, но за другитѣ села се
захваща отъ звездата за сяко. — Отъ което трѣбва да сждимъ:
1. че настоящиятъ текстъ на писмото до Орханійци е само черновка.
2. че то е черновка и за всички села въ Орханійско, въ които има
Ч. Р. Комитети и до които Левски ще да е изпратилъ сѣщото писмо.
3. че писмото до Орханійци ще бжде точно копие отъ черновката и
4. че всички други писма до селата нѣма да съдържатъ не само пър-
витѣ два кратки пасажи отъ черновката, но още и обръщението тукъ
съ дветѣ начални мисли до самата звезда. — След. до всѣко село ще
почва просто: ето не е ли и пр.

²⁾ раната става все по-дълбока отъ день на день.

³⁾ всѣки българинъ види тази горчива истина, но какво излиза
въ действителность?

⁴⁾ остава си съчувственикъ ужъ по дѣлото народно, ама на думи
ни насърчения само.

⁵⁾ настраданитѣ.

⁶⁾ които не жялатъ нито децата си!

неописана радостъ съ голѣмити му дарове ¹⁾ отъ Българскіятъ народъ. И ето чясатъ е сега, ²⁾ което да спечели сѣки. ³⁾ Още като някой си: ⁴⁾ ама ако умрѣ! || то нѣ му казваме чи ⁵⁾ нѣговото имѣ, на вѣкъ остава живо, || заслугата му, ще са предава на Деца, унуци и пр. Слѣдователно да са спечели този святи Даръ, и отъ Бога вѣнецъ, трябва по напредъ да са жертвува сичко па и себѣ си! а и сѣки трябва да даде баръ най-малко Десетъкътъ отъ имуществото си! Това е данъкътъ дѣто Ви са писа— || когото, колкото по скоро да глѣдате. да го приготвити, || и то точно споредъ състоянието си: || защото ако са усети отъ послѣ чи нѣкой утай. или отрече помощъ си, ще доде врѣмѣто което е вѣчъ близо, и ще са обезчести отъ цѣліятъ Български Народъ. — Ако сега са утарваше ⁶⁾ отъ нашіятъ ношъ! || който послѣ малко ⁷⁾ ще захване да изпълнява длъжностите си срѣщу опачните [мними родолюбци, които обещава за когато чакъ видатъ] || и (които б. р.) предлагатъ сякакви извиненія като: че ушъ му било припастовало незнамъ какво си, и неприлягало му да земе участие, || пари не дава; да не би да узнало Тур. Прав. || или пжкъ готови пари нямалъ, || и тжй нататака. — Натакивато за извиненіята имъ, казахме и пакъ ще кажимъ: че чисто народніятъ Българинъ, който е разбралъ, и вижда мжките, и неволите, на милиятъ ни народъ, който е усетилъ вѣче въ сърце-то си всѣкидневните горѣщи и кръвави сълзи на нашите обезчестени майки, Братія и сестри!!! отъ тиранинатъ! || то за него няма страхъ, || няма извиненіята никакви || а смъртъ му е самата утѣха и душеспасеніе. — Която смъртъ заслужава горѣ-

¹⁾ признателность.

²⁾ е ударилъ.

³⁾ всѣки да спечели туй високо дарение на народа си.

⁴⁾ и още, както казватъ нѣкои:

⁵⁾ та ние това му и казваме, че... — Цѣліятъ този пасажъ отъ писмото, и по стилъ и по тонъ, е една проповѣдь изъ Свещеното писание.

⁶⁾ се отървѣше.

⁷⁾ Споредъ датата на настоящето писмо—29. I. 1872 г., решението да се събератъ пари отъ чорбаджийтъ чрезъ тероръ, което формално се взе на Общото събрание отъ края на априлъ с. г., е било установено още отъ началото на годината, когато Левски е въ Букурещъ. А може би и отъ по-рано. Но кому отъ двамата е принадлежало авторството на плана за терористическия начинъ на изнудване—за това нѣмаме по-точни фактически указания.

рѣчената ни слава отъ българскіятъ народъ, || и вѣнецъ отъ Бога. Инакъ отъ това ¹⁾ той не е Българинъ, не е христіенинъ, не е чловѣкъ! Слѣдователно, нему смъртъ, смъртъ и смъртъ. ²⁾

Подиръ 30—40 дня ще испроводиме лицето ни Асланъ Дервишооглу съ юще някой и други за въ Влашко, дето ще стане скупщина отъ чисто народни Българи, отъ разни мѣста, извънъ живушіи отъ Българско. Тамъ ще се дава мнение, върху всичкити ни народни работи, споредъ обстоятелствата и Общото положеніе въ Европа. Това тяхно вишегласно мнение, ще са даде тукъ въ Ц. К. а ний пжкъ ще распратимъ сичкити ч(ястни) комитети, да свикаме представителите, и по вишегласіе ще правимъ всичко.

Хората ни, които ще са испрататъ отъ Ц. К. за въ Влашко, тій са испращатъ съ миссія да вършатъ и други работи и, за които отъ послѣ ще Ви съобщимъ. Слѣдователно, ще трябва по вечко пари, затова ще глѣдате колкото е възможно по вечко да зберете и да ни ги внесете 10—15 дена по напредъ, до патуваніето на хората ни; защото, ще глѣдаме колкото е възможно поскоро да отидатъ и да са върнатъ, до като не ни са протръгнали Вапоритъ, защото применуваніето имъ понататакъ, и на самъ е твърде опасно, па и времѣто ни не чякж—хж!!!...

До кѣто са върни Лицето ни чрѣзъ когото са разбирате съ Васъ, и Вий съ насъ! ³⁾ Вий се подъ сжщити белешки ще оправяте писмата си, и съ надписатъ пакъ Асланъ Дервишооглу Кжрджялж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8036.
Арх. т. I, № 26, стр. 53.

¹⁾ не постъпи ли, не чувствува ли така —

²⁾ Тази неумолима логика у Левски, която му диктува отъ ранозаклучението за смъртно наказание на безчувственитъ, при оная импулсивность и непоерѣдственность на сжжденията у него въобще, ни дава право да предположимъ, че той е истинския авторъ на терористическия методъ.

³⁾ Левски, който още се мае въ Букурещъ.

№ 51.

Левски до новооглашени въ Комитетското дѣло.

Радость. Трѣбватъ задружни сили, за да възобновимъ пакъ славната си древна държава и да станемъ равни съ другитѣ народи на Европа. Да събиратъ пари. Да пращатъ често свой човѣкъ въ познатия центъръ за споразумение.

Г-да!

Писмо то Ви отъ 14 февр. получихъ и съдържаніе то ми разбрахъ. Радвамъ ся, че и Ви (ако и по кжсно) сте влѣзли въ работж. Братія! Възобновленіе то на нишя та славна (прѣди) държава, отърване-то ни отъ проклѣты Агаряне, за да си добые първж-тж честь и слава наше то мило отечество Българско, най-послѣ да бждемъ равни съ другы-ты Европѣйскы народы, зависи отъ нашы-ты собствени задружни сили, || както е тѣй, Вамъ подлѣжи да ся покажете достойны, вѣрны и неустрашими въ всѣко отношеніе. Дързость братія и на прѣды! Ваше-то съучастіе въ народно-то ни дѣло, ще остави имяна та Ви неизгладими въ народж-тж ни исторія... || само умно работете. Трудете ся та да събирате пары! || зашто-то нужда голѣма имамы. Начесто си испращайте човѣкъ до познато то Ви село и са настанявайте, споразумѣвайте и насърдчайте.

Тия дни ще испратя писмо то Ви на Ц. Ком. и ще му явж за Ваше-то участіе въ дѣло-то.

Каго Ви поздравя съмъ Вашъ

Асл. Дер. Кжрж.

1872 февр. 19-ый.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8047.

№ 52.

Левски до Орханийци.

Да явятъ на ближни пунктове представителитѣ (делегати) и да сж готови за Общото събрание. Може единъ да се опълномощава отъ повече мѣста. Разноски по 10 лири т. Известие следъ 15—20 дни за тръгване. Пощалионътъ ще почака доде се споразумѣятъ съ околнитѣ.

¹⁾ Безъ опредѣленъ адресъ.

1872. 28 Фев. На кжржтъ въ Тракія.

Братія чл. на Ч. Б. Р. К.

Въ Сюлюманъ-ооглу Даудъ.¹⁾

Явете на Бочукооглу²⁾, Дервишооглу Мехметъ-Кжрджалж,³⁾ и отъ Васъ, или отъ Хасанъ Касанъ,⁴⁾ да бжде приготвенъ. Представителжтъ отъ тия мѣста по единъ безъ друго, пжкж отъ сичкити други мѣста да дадатъ припоржчителството си тямъ [отъ сяко място упълномощно писмо когото избержтъ]. На представителити за разноските имъ трябва да имъ дадатъ не помалко отъ 10 л. тур. || и послѣ 15—20 дена ще имъ известимъ да тръгватъ.

По бързайте, и явете на сичкити познати Вамъ мѣста.

Съ приносящиятъ Ви, ще ни явите какъ стѣ направили.

— Който ще почяка до като предложите на речените ни мѣста, и земете отговоратъ имъ.⁵⁾

Ас. Дер. Кжрджалж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8049.
Арх. т. I, № 27, стр. 56...

№ 53.

Левски до неизвестенъ Ч. Комитетъ.

Наставления за представителя, когото ще избератъ. Безъ разлика отъ подобни, съдържащи се въ други писма.

1872. Мартъ 24 Бѣлг.

Братія чл.

Расписаса за Представителите по сичките ч. ко⁶⁾ (скжсано б. р.) днесъ послѣ 12 дена да тръгва за въ влашко призъ.

¹⁾ Орхание.

²⁾ Етрополе.

³⁾ Тетевенъ.

⁴⁾ Правецъ или Гложене.

⁵⁾ Съ ржката на Левски забелязано на обратната страница: Копіе на Ч. К. (частнитѣ комитети р) отъ 28 фев. 72. отъ А. Дер. Кжрджалж - което ще рече: всѣко друго отъ означенитѣ мѣста, освенъ Орхание, трѣбва да получи копие.

⁶⁾ оповести се по всички частни комитети да си избератъ представители.

де¹⁾ (скжсано б. р.) за полезно, това и Вия ще направите, съ белеш (скжсано б. р.) то така: Братія Представители! упълномоща (скжсано б. р.) на одраното кжсче книга, да гласоподава за насъ, и е (скжсано б. р.) съ потолкова, и толкова способни юнаци да носятъ (скжсано б. р.) които са намиратъ и еди колко за Войводи. . въ сичките (скжсано б. р.) мира са и еди колко оржжіе, толкова гладки пушки, ата (скжсано б. р.) нети юще отъ кога и отъ кого Вие подарена най напредъ ра (скжсано б. р.) и Вия какъ сте му приели, и сега какви сте! и кога какво (скжсано б. р.) писано отъ Ц. К. || срѣщалили сте нѣщо недобро по ва (скжсано б. р.)

въ упълномощіето на Представителятъ, няма да (скжсано б. р.) тому, ни отъ де иди, а за увѣреніе нему, ще носи (скжсано б. р.) книга, и асъ като го поискамы той трябва да ми го (скжсано б. р.) съ едина съ другата половина ще са разбере отъ дее.

Когото изберете за Представитель, дайте му 3 (скжсано б. р.) писмо съ одраната книжка, въ него е написано неговата (скжсано б. р.) до кжто иди и да са върни. за разноски ще го снабдены не по малко отъ 10 л. т. (скжсано б. р.)

Ас. Дер. Кжрджалж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8051.

№ 54.

Левски до единъ представитель за Общото събрание.

Да mine за Влашко презъ дето му е по-лесно. Да се яви на Гюргево въ х. Петровия ханъ, да земе стая горе, дето на вратата има написана главна буква „Р“. Ако нѣма този белегъ никжде, да влѣзе въ коя и да е стая и да напиши самъ „Р“ на вратата. Особень начинъ какъ да се разбере съ по-новъ, който дойде следъ него и почука.

(скжсано б. р.) ... 2 мар. 24 Бълг.

Представителю!

(скжсано б. р.) одраното кжсче книга, земи и белѣжките споредъ писмото (скжсано б. р.) са за въ влашко призь дето тие полесно,

¹⁾ презъ дего намѣри за по-лесно.

а трябва да излезешъ (скжсано б. р.) во на х. Петровиятъ ханъ, и нека да ти дадатъ стая на гор (скжсано б. р.) тѣ отъ дѣсна или на лѣва, отъ дворотъ пригледай на всич (скжсано б. р.) ай на горніятъ като отъ одвѣнъ на вратите има ли запи (скжсано б. р.) тебишеръ главна буква Р. ако няма то влезъ въ една (скжсано б. р.) а запиши изъ вънъ на вратата съ тебиширь главна буква (скжсано б. р.) и като доди някой отъ одвѣнъ и рече: наши сме: тогава извътри (скжсано б. р.) ряба да го накарашъ да ти разясни буквата Р. която значи Революція, и тогава можете да бждите въ една стая, да си раз (скжсано б. р.) ждате, и приказвате за всичко, нѣ ти, ни другиятъ нямате (скжсано б. р.) во да са питате кой отъ дее.

Буквата Р. ще бжде написана само на една стажа чрѣзъ (скжсано б. р.) ще става посрящаніето.

Ас. Дер. Кжрджалж¹⁾.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8051.

№ 55.

Левски до Орханийци.

Предписва представителитъ отъ Орхание, Тетевенъ и Етрополе да трѣгнатъ до 15—20 дни.

Братія чл. на Ч. Б. Р. К.

Въ Сюлюман-оогулларъ-Даудъ.

За Преставителите. отъ Васъ, Етрополъ, и Тетевени, нѣка бждатъ готови послѣ 15—20 дена, и снабдени съ по 10 л. т. десетъ лири турски.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8122.

¹⁾ На гърба на горнитѣ две писма — № № 53 и 54, които носятъ единъ и сжщ инвен. №, е поставена следната бележка отъ Левски.

Копіе представителите
на 1872. Мар. 24: за въ влашко.

²⁾ Писмото е отъ кжде срѣдата на мартъ 1872 год.

№ 56.

Левски до Дервишоогларъ и Хасанъ Касанъ.

Упрекъ задето писали, че иматъ избрани представители, а сега нѣматъ такива: пишели и говорѣли, че знаятъ нѣщо, което не сж. знаели. Като нѣмали свой човѣкъ, нека да опълномошатъ Левски. Опжтване какъ да напишатъ пълномощното си.

Братія Дервишоогларъ Мее(медъ) Кжр(джалж)¹⁾
и Хасанъ Касанови!²⁾

Хора за чудини стѣ! || защо пишете, и говорите, за онова въ което юще нисте увѣрени, и казвате го това е! || нали разбирате чи както са писало вамъ въ едно и сжщо врѣмѣ, така сжщо са е писало по сичкити р. к. || и за да са приготвятъ ведно, и сжщо време. Казахте чи имате Представители добри и готови, а сига нищели! Като какво разбирате тасъ работа, която е най важна и деликатна, та днесъ едно да са хорати, а утри друго! Недейте да се показваме предъ Вѣнкашните ни братія, неспособни и страшлювци, || защото, тій като ни глѣдатъ таквись, нищжтъ и да ни вярватъ чи ній вѣче чувстваваме за свобода, и чи день напредъ глѣдаме да отхвърлемъ ярематси отъ вржтжтъ! Пжкъ отъ тамъ чякаме голяма помощ! Се като ни видатъ сега какви момчета са пращатъ за Представители, за колко ще ни уценжтъ отъ тамошнитѣ братія. Вище баръ и направете упълномощията си като хората, въ което да забелѣжите ако би имали пълно довѣріето си въ мене, и речете така: Братія Представители! нашиятъ членъ е Асланъ Дервишіоглу въ него имами напълно довѣріето си, || той познава най-добре духатъ на селените ни и гражданите ни, || той съ една дума по тънко ни познава въ всичко, || и той каквото направи направено е за насъ; || и чоувѣкатъ, който се испраща отъ насъ е представителъ да засвидетелствува за сжщиятъ, || и да земе смѣтка отъ него, споредъ писмата отъ Ц-тъ ни К-тъ.³⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8101.
Арх. т. I, № 29, стр. 57.

¹⁾ Тетевенъ.

²⁾ Навѣрно Гложене, за което се споменава още името Скендеръ Ефенди. Или е нѣкое друго близко село: Правецъ, Осиковица и др. Това днесъ не може вече да се провѣри съ изискана точностъ.

³⁾ Писмото е отъ къмъ края на мартъ 1872 год.

№ 57.

Левски до Търновци и Лѣсковци.

Нека всѣкой се увѣри по-напредъ въ неизбежността на дѣлото, слѣпо никой да не се повежда. За сега на Общото събрание отива той самъ, Левски, отъ страна на Ц. К., заедно съ представители по единъ отъ окржжии. Ще взематъ мнението нашитѣ братя тамъ и после Ц. К. ще държи общъ съборъ въ България за истинско решение. Опредѣлятъ се качествата, на които да отговарятъ представителитѣ. Известнитѣ наставления съ какво да се снабди избраниятъ представителъ. Да трѣгне следъ 7—8 дни.

1872. 30. мар. Бъл.

Братія чл. на Ч. Б. Р. К. въ Тър. и Ля.

Писали сме посичкитѣ ч. к. и приготвили са; || казваме и Вамъ: Вище, съберетеса, кажете и на онія които казватъ, чиса българи! || и (които твърдятъ че—б. р.) желаяли да работатъ за освобождението Българско, нѣ нямали довѣріе въ работите! || ... това е и наше (мнение б. р.) откољж казано: сляпо никой да са ни повожда въ работа, || защото на такъвъ никога му ни повѣрваме тайна. Ето какво: отъ стърнж на сичкото Ваше окржжіе, изберете единъ свесенъ Представителъ който е разбралъ въ какво положение сме въ Българско, || и въобще (изберете единъ, който е разбралъ б. р.) духатъ на селените, и гражданите ни къмъ цѣлѣта, || и дадоди въ Влашко, || тамъ дето ще стане скупщина, отъ Българи чистонародни отъ разни мѣста извънъ живущій отъ Българско, || ще даватъ мненіе за работите ни отъ тукнататъкъ споредъ общото положеніе въ Европа, || и обстоятелствата въ Българско, || това тяхно мненіе щеса принесе тукъ въ Ц. К. и по вишегласіето на сичките ч. к. ще са рѣши сждбата на Българскіяятъ народъ, съобразно съ врѣмѣто, || за сега тамъ въ Влашко, отивамъ ась, отъ стърнж на Ц. К. съ горните Представители, || ще явимъ работите ни какъ вървжтъ въ Българско || и връху това ще земемъ мнението на нашите Братія отъ тамъ | послѣ това ще дамъ смѣтка предъ сичките Представители, отъ стърнж на Ц. К. де и колко пжти са пращани наши хора, каквоіе срѣшнало, отъ де, какво са зели, и дали, и какво има готово. Смѣтка, която ще са даде на секи Представителъ, да я поднесе предъ очи на секи членъ на народната работа. Слѣдователно, на Представителятъ Ви,

тряба да дадете слѣдующитѣ белѣшки, съ упълномощіето така: Братія Представители! Упълномощяваме приносящиятъ на одраното кжсче книга,¹⁾ да гласоподава за насъ и едно, двѣ, и пр.²⁾ || сега съ по толкова, и толкова способни юнаци да носятъ оржжіе, между които са намиратъ и еди колко способни за Войводи, || въ сичките тіа има толкова шишинета, гладки пушки, леворвери, и пр. || а колко на ново повикани. Отъ кога, и отъ кого Вие подадена най напредъ работата, || и Вие каксте му приели. || и досега какви белѣжки не добри имате въ него, || кога каквото Вие било писано отъ Ц. К. ималоліе нѣщо недобро по Ваше мненіе. Въ упълномощіето на Представителятъ няма да пишете, ни името му, ни отъ де иде! а за увѣрніе нему отъ де иди. и кой е, ще носи въ себѣ си одраното кжсче книга, || и асъ като муги поискамъ той трябва да ми го даде, || и като го присъединж съ другата му половина, ще знамъ.

Когото избѣрете за представителъ, дайте му запечатаното писмо³⁾ съ одраното книжче, защото въ него е написано неговата сигорностъ до кѣтто иди и да са върни.

За разноси ще го снабдите не по малко отъ 10, л. тур. десетъ. Пжтжтъ му за влашко, призъ дето види чи муге по лѣсно.

Отъ днесъ послѣ 7—8 дена нека трѣгва, || по реджтъ въ писмото му отъ дето ще е Представителятъ, отъ едното, или другото място, трябва да земе отъ дето няма Пред. Сжщж припоржжж,⁴⁾ съ одраното книжле заедно, което Ви пращаме, за едното, и за другото място. || Който Ви поднесе писмото, като види какъ ще направите, тогава ще Ви даде одраните книжки, съ писмото на представителятъ.

Ас. Дер. Кжрджжлж.

Изъ Миналото — подъ редакцията на
П. С. Кършовски, кн. 1, № 6, стр. 34.
Изъ частния арх. на Маринъ Цонзаръ въ Лѣсковецъ.

¹⁾ Кжсче харгия съ надписано име на селото или града и прѣзано на два презъ надписа: едното кжсче пратено на Левски, — другото дадено на представителя. Като се срещнатъ, съпоставятъ дветѣ кжсчета и се упознаватъ. (Вж. факсимиле — образецъ въ края на тома).

²⁾ Изброени всички сведения споредъ заповѣдта отъ писмо № 48 и др.

³⁾ съ пълномощното и сведенията.

⁴⁾ Пълномощно и отъ друго мѣсто, отъ дето нѣма представителъ. Подразбира се, че отъ Търново и Лѣсковецъ е решено да върви само единъ. Той ще има писмо и отъ друго мѣсто, а сжщо и одрано листче, приготвено за тамъ.

№ 58.

Левски до Сливенци.

Праща 94 печатни расписки (квитанции). Да се лаватъ срещу вноски отъ чорбаджийскитѣ писма. Указание какъ да се попълватъ. Да се бърза разумно въ дѣлото. Трѣгналитѣ безчетъ шпиони на властѣта. За самоубийството на Ангелъ Кънчевъ. Било просто нѣщо. Не знаеялъ отъ страхъ, какво да прави. Но честна смъртъ. Въ кореспонденцията да не се довѣрватъ само на комитетския печатъ, доде не видятъ саморжчния подписъ на Левски. Какъ тѣлкуза причинитѣ за смъртъта на Ангелъ Кънчевъ

1872. 4 Ап(рилъ) Бѣл(гария).

Братія чл(енове) на Ч. Б. Р. К.

Чрѣзъ Стамболлу Мехметъ Ефенди.

Пращамъ Ви печатни расписки 94 листе съ по първите ви за 24. Сичкити деветдесетъ и четири. първити отъ брой 50—73, а сегашнити отъ брой 137—191. чясни, а общи часни комитетски отъ брой 22 до 43.

Ще ги давате споредъ Чюрбаджийските печатни писма¹⁾ и секиму който желае отъ се сърце да жертвува предъ Олтарятъ на народніятъ Жьртвеникъ.

Чясно, секиму ще давате отъ часните, а кога една община, т. е. някой ч. комитетъ дава отъ общо-сабраните пары ще давате отъ общите, ще пишете по редъ: въ Българско, дена, месеца, и коя година, отъ кого приети! отъ Ч. комитетъ ли, или отъ друго лице! и въ кое мѣсто. Чрѣзъ кого приети, чрѣзъ ч. комитетъли, или чрѣзъ друго лице, отъ което мѣсто. Сжщото написаното въ листата ще се пише и въ малкото кжсче което остава (кютюкъ). и то ще Ви бжде правата смѣтка, която ще предавате отъ врѣме на врѣме въ Ц. К.

Вище въ простата книга Примѣръ, както за отъ ч. комитети, така и за отъ ч. лица като: приехме отъ Г-на подъ брой № 1-во въ Стамболлу Мехметъ Ефенди. Ще ся приязва призь средъ словата и ще оставатъ малките кжсчета наречени (кютюкъ).

Брой слѣдъ брой ще са даватъ. На секи градъ, или село, захваща са отъ № 1-во и пр. не по имената сжщи.

Ас. Дер. Кжрджжлж.

¹⁾ Поканително-заплашително писмо отъ мартъ 1871 год.

Споредъ Времѣто, трябва Бързаніе!... || нъ и твърде умно, защото има цяла Ордія шпиони, пржснати по сичко Българско и то учени магарита.

Научили сте са чрѣзъ весникатъ за А. К.¹⁾ чи са е убилъ въ Русчукъ и нищо няма намерено въ него, || чіовѣкъ проводихме и разбрахме по тънко: просто нящо! Страхѣтму е причинило да ни знай какво да прави. Остави името си безсмъртно. За честните хора е такава смъртъ! Безъ подписката ми да ся ни повѣрвате и на печататъ! Пада въ ржце, и приработваса! Ни на вчерашниятъ работникъ,²⁾ || защото отъ тая проклѣта шпионска ордія лесно може би да са излѣжи безъ да знае,³⁾ || ставалое, и става! За Ангеловото така искамъ да повярвамъ.⁴⁾

Небойте са Братія Български синове, отъ такава смъртъ! Защото е най-сладка, чесна, и правата смъртъ днесъ за секи Българина. Дързостъ! и постоянство! Врѣмето е близо, ще видимъ и Свобода.

С ж щ и й.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8101.
Арх. т. I. № 32, стр. 59.

№ 59.

Левски до Троянския Частенъ Революционенъ комитетъ.

Да го осведомятъ, дали сж поканили по виднитъ си лица (чорбаджии) на работа. Какво сж направили съ други, които съчувствуватъ, но нѣмали довѣрие. За представителъ въ Влашко. Ако не желаятъ да опълномощатъ Ловченския представителъ, нека посочатъ свой. Разноски повече и опасностъ отъ повсемѣстни представители. Съ какви сведения да снабдятъ представителя си. Да трѣгва до 2—3—4 дни.

¹⁾ Ангелъ Кънчевъ.

²⁾ да не се довѣрватъ ни на вчерашния работникъ.

³⁾ лесно може нѣкой да бжде излѣганъ (подведенъ) и да издаде нѣкого, безъ да знае.

⁴⁾ За смъртъта на Ангелъ Кънчевъ предполагалъ, че нѣкой отъ безчисленитъ шпиони на властѣта е подвелъ нѣкое комитетско лице не съзнателно да подкаже нѣщо по адресъ на самоубилия се, който при обикновения опитъ да бждатъ по придиричиви при провѣрка на документитъ му на пристанището въ Русе, преди да трѣгне съ парахода презъ Дунава за отсрѣщния брѣгъ, почувствувалъ се е съвсемъ издаденъ, безъ да има явни указаниа, нито улики, за това предпочелъ да се самоубие.

1872. 4-й Апр., България,

Братия чл. на Ч. Б. Р. К.

„Какво стана съ законѣтъ Ви? Направихте ли бѣлѣжки върху него или по съдържанието си е добръ за Вази? Като Ви бѣхме задължили, по заповѣдѣтъ отъ Ц. К. да съобщите работата ни и на нѣкои и други отъ по-първитъ Ви лица по име¹⁾ и да даджтъ рѣшението си сѣки за сѣбе, гдѣ е гласѣтъ ни?²⁾ || или, ако небждите имъ съобщили, не знаете ли, че спадате въ сждѣ. споредъ законѣтъ? Отговорете ни явили ли сте имъ и сѣки за себѣ си какво е казалъ: || ще бжди ли съ нази и съ народѣтъ, || или противъ нази и противъ народѣтъ е? Явете иоше и на ония, които казватъ, че сж Българи и желяжли да работѣтъ за народното ни освобожденіе, нъ нѣмали довѣрие въ работитѣ! Това и ние отколе сме казали: никой да се не повожда слѣпо въ работата, защото на таквисъ никога нѣма да имъ повѣримъ тайна. Слѣдователно, ето какво: писали сме по всичкитъ Ч. К. да си избержтъ и приготвятъ прѣдставители за въ Влашко и приготвили сж. Казваме и Вамъ, ако нѣмате довѣрие въ Ло³⁾ представителъ и да му дадете упълномощителното си да гласоподава и за Васъ въ засѣданието, то, по вишегласіе да си изберете прѣдставителъ, който е позналъ духѣтъ на по-голѣмата ни частъ отъ народѣтъ ни къмъ цѣлѣта и въобще състоянието му; да познава и обстоятелствата въобще въ Българско какви сж; || защото тамъ въ Влашко (въ засѣданието), ще бждѣтъ хора чисто народни, прѣдставители българи. извънъ живущи отъ Българско отъ разни мѣста, || а отъ тукъ азъ съ горѣрѣченитѣ ни прѣдставители, по рѣшението на Ц. К. ше явимъ работитѣ ни какъ вървѣтъ въ Българско и доде сж дошле, || върху което ще даватъ мнение за отъ тукъ нататѣкъ какъ трѣбва да вървѣтъ работитѣ ни, споредъ обстоятелствата ни въ Българско и общото положение въ Европа; || и това тѣхно мнение ще се принесе тукъ въ Ц. К. и по вишегласіето на сичкитъ ч. к. ще се рѣши сждбата на Българскитъ народъ,

¹⁾ Покана къмъ влиятелни и богати лица (чорбаджии) да подкрепятъ морално или материално дѣлото.

²⁾ до гдѣ сте стигнали, до коя степенъ сте се отзовали на гласа ни? Какво сте извършили?

³⁾ Ловченския.

съобразно съ времето. Иоще работата ни тамъ е да дадемъ смѣтка отъ страна на ц. к. на всичкитѣ прѣдставители: гдѣ, колко пжти се е проваждало съ народна цѣль наши хора, а какво ги е срѣщнало, отъ гдѣ какво сж зели и дали и какво има готово. Смѣтка, която ще се даде на сѣки прѣдставитель да-ж поднесе прѣдъ очитѣ на сѣки членъ на народната работа.

Братия! побързайте и направете упълномощително си за Ло прѣдставитель, за да не се харчатъ повече пари и прѣдставителитѣ да се несѣбиратъ много, та да пада работата ни въ подозрѣние || или пъкъ, ако нѣмате точно довѣрие въ сичко на Ло, то и за Вашиятъ трѣбва да стане упълномощителното така: „Братия прѣдставители! упълномощаваме приносящиятъ на одраното късче книга да гласоподава за насъ и едно, двѣ и пр. села, съ по толкова и толкова способни юнаци да носятъ оржие, между които ся намиратъ и еди колко способни за войводи; || и въ всичкитѣ тия има толкова шишенета, гладки пушки, револвери и пр.; || и толквва има за първо повикване. Отъ кого и кога Ви е подадена ¹⁾ най-напредъ работата и Вие какъ сте му приели; ²⁾ || до сега нѣкакви бѣлѣжки имате ли въ него; ³⁾ || отъ Ц. К. кога каквото Ви е било писано срѣщали ли сте нѣщо не добро по Ваше мнѣние || и съ една дума за сега какви сте“ ⁴⁾

Въ упълномощителното си на прѣдставительтъ нѣма да бѣлѣжите ни името му, ни мѣстото отъ гдѣто иде. А за увѣрение нему отъ гдѣ и гдѣ е прѣдставитель, ще носи въ себѣ си одраното късче книга и азъ като му го поискамъ, той трѣба да ми го даде и като го присъедини съ другата му половина, ще знамъ.

Ако нарочно отъ Ваша страна си испроводите прѣдставитель, за разноски трѣбва да го снабдите не по-малко отъ 10 л. турски (десетъ), ако ли упълномощите другиятъ (въ Ло), ще му дадете 5 л. т.—петъ. Пжтътъ му за тамъ, прѣзъ гдѣто му е по-лесно, || но трѣбва да излѣзе на Гюргево и отъ днесъ послѣ 2—3—4 дни да трѣгва.

Свѣтвайте се добръ за прѣдставительтъ, защото то е най-деликатната и важната работа, — да нѣма отпослѣ нѣкои да останжтъ въ недовѣрие за прѣдставительтъ? ...

¹⁾ сте посветени най-напредъ въ работата.

²⁾ какъ сте му възприели указанията и поржчкитѣ.

³⁾ не ви ли е сторена нѣкаква неправда отъ негова страна.

⁴⁾ въ какво положение се намира за сега дѣлото у васъ.

Когато изберете за прѣдставитель, дайте му запечатаното писмо, въ което е написана неговата сигурность. До като иди и да са върне други нетрѣбва да знае. —

Асланъ Дервишооглу Кжрджалж.

Спомени и очерки — М. Ив. Марковски,
гн. I, стр. 82.

№ 60.

Левски до Сава Кършовски въ Елена.

Получилъ изпратенитѣ пари. Може да дойде до 1—2 месеца. Искане да се запознае съ Х. М.

Баю Савва!

Писмото съ 150 л. т. ми донеси О. М. ¹⁾ чрѣзъ когото испращамъ распискж-тж за предаване и уверение и исканитѣ ком. книжа.

До 1—2 м. можи да дода и тогава ще ви дамъ наставления и знакове за да не би пропаднало нещо и ще запозная Х. М. ²⁾

Явете до кой караръ сте дошли.

Поздравлявамъ Ви съ д. Д. ³⁾ искрено и Братски.

Ас. Дер. Кжрджалж.

1872. 5 Апр. Българско.

Изъ № 1 на лото — подъ редакцията
на П. С. Кършовски кн. I, № 20, стр. 89.

¹⁾ Отецъ Матей Преображенски (Миткалото).

²⁾ Хаджи Михаилъ Н. Момчиловъ чорбаджия и голѣмъ богаташъ, синъ на известния Куру Никола Момчиловъ и братъ на известния учитель-граматикъ Ив. Н. Момчиловъ.

³⁾ Навѣрно дѣдо Духовникъ Архимандритъ Галактионъ Хилендарецъ, исповѣдникъ въ гр. Елена, роденъ презъ 1842 г. въ с. Кременъ—Неврокопско. Свършилъ богословското училище въ Бѣлградъ. Починалъ на 20.XI. 1894 г. въ Елена. (Бел. на П. С. Кършовски).

№ 61.

Левски до Сливенци.

Испраща квитанц-и. Точни указания кой видъ за какво сж и какъ да се изпълнятъ — както квитанцията, която се откъсва, тъй и кочана квитанция. Днесъ тръгва за Влашко.

1872. Апр. ¹⁾

Братія чл. на Ч. Б. Р. К.

Чрѣзъ Стамболлу Мееметъ.

Ефенди.

Испращае Ви печатни Расписки, които ще дава-те срещу дадените пари, споредъ чіорбаджійските печатни писма, и пр. || които би помагали парично въ Народното Дѣло. || Ще са даватъ въмѣсто името му, подъ №-ро, отъ едно, двѣ, и пр. въ едното село, въ другото село, захваща пакъ отъ първо №-ро, || а мястото отъ дето е чіовѣкътъ, ще са замѣни подъ друго име²⁾ каквото и да е, или друго, село, или градъ, като: Приехме отъ № 1, во въ Стамболлу Мееметъ Ефенди, въ мѣсто Сливенъ! Чрѣзъ, Ч. К. въ Стамбол. Мее. Ефенди, или чрѣзъ №-ро еди коеси, отъ което е мѣсто, толкова гроша, и словомъ толкова, отъ лири еди колко и пр. Сжщото ще са записва и въ малкото кжсче³⁾ което значи (кютюкъ), || както захваща отгоре: брой, ще пишишъ колкото е записанъ въ белетжтъ. 187, която е годината и месецатъ отъ, №-ро еди коеси, въкоето е място, || Чрѣзъ, №-ро еди коеси, или Чрѣзъ Ч. к. еди кое място. || Ще са одреже послѣ това кжсче, и то ще Ви бжде правата смѣтка, която ще предавате отъ време на време въ Ц. К.

По сжщиятъ редъ ще са даватъ и Комитетскити (Общити) расписки, кату: Приехме отъ: Ч. Б. Р. К. въ еди кое място и пр. както и другите.

¹⁾ Деньтъ трѣбва да поставимъ следъ 5.IV. (в. предишното писмо № 58) и предъ 31.V (споредъ № 59). Всѣкой случай по-близо до последната дата: къмъ 10.IV.

²⁾ ще се постави псевдонимъ, като се пише име на друго село или градъ.

³⁾ Конгразписка, оставаща въ кочана отъ квитанцисния тевтеръ.

Испращае Ви 55, листа отъ брой 137-до 191. И по първити отъ — брой 50—73 . . . 24 листа сичкити 79. седемдесетъ и деветъ листа. Чясни и други за Чяс. Комитети Общи,¹⁾ 15. петнайсетъ—отъ брой 29—43.

Отъ днесъ тръгвамъ за въ Влашко.

Ас. Дер. Кжрджалж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8056.
Арх. т. I, № 31, стр. 58.

№ 62.

Левски до Филипъ Тотю.

13, Априль 1872.

Днесъ пристигнахъ благополучно,²⁾ и утрѣ тръгвамъ.³⁾ Глѣдай да додишъ и ти по-скоро.

В. Л-кій.⁴⁾

Н. Б. II. А. п. 61, № 8623.—Арх. Д. Хр. Поповъ.
Арх. т. I, № 33, стр. 61.

№ 63.

Левски до Димитъръ Обши.

Засѣга противокомитетската агитация на Дякона Паисий, убитъ скоро после това въ Орхание.

Д-тре!!!⁵⁾

Утрѣ тръгвамъ за Столицата⁶⁾ ще мина презъ Карданъ.⁷⁾ Извѣстниятъ на тебъ и на всинца ни Николчо Арнаудовъ въ

¹⁾ Квитанции за внесени (общи) суми отъ име на Часния комитетъ за Централния Комитетъ — въ различие отъ квитанций давани на всѣкой комитетски членъ лично и отдѣлно за вноситѣ му.

²⁾ въ Турно-Магурели.

³⁾ за Букурещъ.

⁴⁾ Цѣлото е приписка къмъ писмото на Данаилъ Хр. Поповъ до Хвърковатия воевода отъ сжщата дата

⁵⁾ По съдържание на писмото трѣбва да е Димитъръ Обши.

⁶⁾ Ловечъ.

⁷⁾ Тетевенъ

Драко¹⁾ отказалъ да даде обѣщаната прѣдъ менѣ отъ него парична помощъ на пратеника ни И. Н. Пр.²⁾ заплашвалъ нашитѣ хора съ прѣдателство на турскитѣ власти. Нашитѣ отъ Драко рѣшихъ да се убие. Съ нѣколко момчета отъ тайната чета нападни на кжщата му, него само убий, а кжщата му запали. Научавамъ се отъ вѣрни наши хора че дяконъ Паиси ми е мжтѣлъ водата отдѣто е поминжлъ; проповѣдвалъ миръ, тишина и овча покорностъ, псувалъ тѣзи, които проповѣдвали бунта, т. е. насъ. Заканвалъ се на нѣкои селски попове, наши хора, че щѣлъ да имъ обрѣсне брадитѣ, ако се поведжтъ по тѣзи хаймани и нехранимайковци, т. е. подиръ насъ. Слѣди за неговитѣ дѣйствия: пусни по диритѣ му наши вѣрни хора, гледай да сж отъ по-събуденичкитѣ, || ако вземе много да бърка вижъ му работата, както се слѣдва. За сега само слѣди и съобщавай писмено въ столицата. Ако доде работата до убийство, гледай масторски да се извърше.

(Лупенъ
23 априлий

Д. А.
В. Л.

Миналото — Ст. Заимовъ,
кн. I, стр. 40, 1898 г.³⁾

¹⁾ Етрополе.

²⁾ Илия Ниновъ Правчановъ — (По-преднитѣ четири бележки заедно съ тази заемане изъ книгата на г. Заимовъ. — 6. р.)

³⁾ Това писмо не притежаваме въ оригинал нито въ Народната Библиотека, нито въ кой и да е отъ известнитѣ досега частни архиви. Помѣстваме го тукъ за пълнота. То има всички признаци да излѣзе апокрифно. Обрѣщението Д-трелл, съ ксето почва, е доста интимно, фамиларно, за да ни подсѣти както трѣбва, че не е отъ Левски. Езикътъ въ цѣлото изложение и до последната запетая нѣма нищо общо съ останалата кореспонденция на Апостола. Употрѣбенитѣ псевдоними Карданъ, Драко и пр. сж отъ по-късно време. Засегнатата въ съдържанието дейност на Паисий се отнася действително къмъ лѣтото 1872 год. Доколкуто ни е известно, г. Ст. Заимовъ притежава сбирка отъ документи изъ миналото, които ако — дай Боже! нѣкога се отключатъ, ще се разкрие покрай многото други тайни и мистерията на това писмо.

№ 64.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Желае да се запознае съ брата на Каравелова.

Бай Каравеловъ!

Научихъ, че братви дошелъ изъ Русия и щялъ да си доди въ отечеството си. Поздравете го, и ако имамъ честъ да се срещнемъ изъ Българско, желая да се запознаемъ.

Н. Б. II. Б. п. 102, № 24 — Арх. К. Цанковъ,
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 23, стр. 780.

№ 65.

Левски до Олимпий Пановъ.

За дрехитѣ и портретитѣ.

Братленце Пановъ!

Дрехити си получихъ ипринесохаса. Портретити ми ги испратете чрѣзъ Д. Хр. Поповъ.¹⁾

Н. Б. II. Б. п. 102, № 24 — Арх. К. Цанковъ,
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 23, стр. 780.

№ 66.

Левски до Кирякъ Цанковъ.

Писмена поржчка да се изпълни нѣщо отнасяше се до Олтевица. Защо последния градъ мрази Каравелова. Влизатъ въ организацията, защото Главниятъ центъръ е въ България. Каравеловъ да не пише повече противъ старитѣ. Не действувало добре предъ чуждитѣ народности. Сжщо и отъ Гюргево противъ Каравелова. Дали му две лири турски въ Олтевица безъ да искатъ квитанция.

¹⁾ И дветѣ писъма — това, заедно съ по-предното — сж писани на едно листенце на лицето и opakото. Писачи сж, навѣрно, отъ Букурешъ — въ момента, преди Левски да трѣгне последенъ пътъ за България. Следъ като се простилъ вече съ адреснитѣ лица, по придружаващия го до извънъ града имъ припомнилъ науменото си. Датата е день-два преди 27.VI. 1872 г.

Баю!

Въ Букурещъ.

Ще доде човѣкъ отъ Олтеница ще ви даде писмо отъ мене отворено. || вище споредъ писмото и направете както трябва. Тий са Турятъ за работата защото имъ казахъ Че Главнииятъ Центъръ е въ Българско. Повѣчето души мразятъ (постѣпката б. р.) на Каравелова защото напада на Старите, || а другите народности като слушали за това, ползвали са. — || затова имъ казахъ, чи му са е рекло вѣче да не пиши ни за стари, ни за млади, || който кривъ и пречи на народатни ще са явява въ Ц. К. отъ дето ще са каже по сичките наши да знаятъ за това. Така и трѣба вѣче, || защото ето намират са хора и като глѣдатъ на такива работи не зематъ участіе. || пжкъ въ състояніе (сж б. р.) доста да помогнатъ матеріално, и! . . Усещамъ, и разбрахъ отъ много души въ влашко, по мненіето имъ: ако тая работа са управлява отъ Българско то ще бжде работа, и ний земаме учястіе.¹⁾

Както Ви казвамъ за Каравелова отъ Олтеница, сжщо и въ Гюргюво нѣколко души го мразятъ за това, || пжкъ виждатмиса добри хора. въ Олтеница ми дадохъ 2 л. т. безъ да имъ искамъ, || и ась имъ казахъ чи ще добіятъ белетъ за тяхъ, || а теми казаха: „давамети ги тебе, нещемъ белетъ. Човѣкатъ който ще доде да Ви донесе писмото е нисъкъ, и русъ.

Драгой Стойчовъ.²⁾1872. Јун. 27. Т. маго.³⁾Н. Б. II. Б. п. 102, № 26.
Арх. К. Цанковъ, група 21—30.¹⁾ — тогава и ний ще земеме участие, казвали гѣ.²⁾ следва знака на Левски.³⁾ Мжчно е да се допустне, че има съзнателно преиначаване името на града. Пжтътъ (маршрута) на Левски за въ България личи ясно отъ следващото тукъ писмо. Въ Т. Магурели Левски е дошълъ следъ като билъ посетилъ Олтеница.

№ 67.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Да прегледа писмата му до Филипъ Тотя и Ил. Лукановъ въ Одеса. Да приложи по единъ уставъ. Утре трѣгва за Пикетъ, а отъ тамъ до 3 дни за въ България. Констатиралъ на разни мѣста изъ Влашко, че рѣдко българинъ нѣма да се зачисли въ организацията, но имало недоволни отъ Каравелова. За в. Свобода да се испраша презъ Русе. Платилъ за печата. Да се даде на всички Ч. К. въ Влашко да съставятъ други Ч. К. Имало желаючи, а Каравеловъ не можелъ да ги знае. За Тома Панталеевъ, че не превелъ дадената му сръбска книжка. Да се натовари друго лице.

Бае Каравеловъ!

Въ Букурещъ.

Утри трѣгвамъ отъ Тукъ за Пикетъ, а послѣ тридни може за Бжлгарско. Писмата ми за Одеса пригледайте ги, и въ двѣте писма ще турите по единъ уставъ.—Едното за Илія Лукановъ, добре да е запечатано и да са приключи въ Филиповото. Поскоро испратете уставите по Ч. К-ти въ влашко. Нарятко хора дето нещжсж зематъ за работа. Сръшнахъ мнозина хора да ви окривяватъ въ някой работи, и казватъ: Тая работа ние (за б. р.) Каравеловъ, || залавямиса, защото знаемъ чи ще излѣзи на работа.¹⁾ || —защото Каравеловъ е човѣкъ, който казва: Ассамъ!!!!²⁾ Испратетемии онова! на което трябва да се подпишатъ и оня Комитети, на които представителите не бяха престигнали, изъ Българско, трябва да поднеса и да подпишатъ || весници, до кжто ни добіешъ второ писмо въ което датиса каже де, и де по колко да испращашъ, до тогава редовно ще ги испращашъ въ Рушчукъ, до когото знаешъ. || —ще направишъ и особно писмо на Илариона³⁾ да си отридагъ човѣкъ който ще ги

¹⁾ но пакъ ще се заловятъ, защото виждатъ, че работата ще се изведе на добъръ край.²⁾ Каравеловъ се отнасялъ заповѣднически.³⁾ Драгостиновъ.

прийма отъ оногось, комуто си ги ти испратилъ. Петтѣхъ жялтици за печататъ¹⁾ на Д. Хр. Поповъ ладохъ. На сичките Ч. К. въ влашко, ще имъ дадете право да съставляватъ и други Ч. К. защото има хора, пжкъ сичките неможете да знаете. — и споредъ уставатъ ще ги оправятъ до Ц. К. отъ отъ дѣто вѣче ще зематъ и даватъ. Налити казвахъ чи по-многого хора знаятъ да сж припоржчватъ а не праватъ нищо! Казвахти и за Тома Пантелеевъ! видяхса въ Турно, попитахгу, за книжката привелля е, а той ми каза че мислялъ дая даде на Мишайкова. Искай книжката, и намерете човѣкъ дая приведе, неж и другите поскоро! па да са плати. || де останаха обѣщаніята на Евремъ Марковичов! ако ги испрати, нѣкаса приведатъ поскоричко на Български, и испратетемиги.

1872 Јун. 27: Т. Маго.

В. Л-скій.

Н. Б. II. Б. п. 102, № 27.
Арх. К. Цанковъ, група 21—30.

№ 68.

Левски до Кирякъ Цанковъ.

Днесъ трѣгва за Пикетъ. Съставили комитетъ въ Турно Магурели въ негово присжствие. Да имъ се пратятъ устави. Машината за пушка. Да му пратятъ брада и мустаци Мустацитѣ нито дълги, нито малки. Трогателно збогомъ. Всичко чрезъ Д. Хр. П.

Баio!²⁾

Испратете поскоро и тукъ нужните както на секи Ч. Ком. Председателъ, подпредседателъ, и касіеринъ, и 15 Члѣнове са съставиха до кѣтто бѣхъ въ Градатъ. Сега, и секи пжтъ, сичко ще испращате до Д. Хр. Поповъ.

днесъ трѣгвамъ за Пикетъ.

Збогомъ, збогомъ, збогомъ.

1872. Јун. 30. Т. Магорелль.

Дрогоичо Ивановъ.

¹⁾ Стойносьта за направа на печатъ за вътрешния Рев. комитетъ. Сумата внесалъ па Д. Хр. П.

²⁾ К. Цанковъ.

Вище да са направи машината за пушката, дето да прави фишеците ѝ, вище дами земите и едни два чивта мустаци и брадж малко черникави || мустакити ни¹⁾ длжги, ни малки. Отпишетеме за парити да Ви ги испрата.

Сжщій.

Н. Б. II. Б. п. 102. — Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 10, стр. 769.

№ 69.

Левски до Кирякъ Цанковъ.

На 1 юлий, 9 часа (5 часа по европейски следъ обѣдъ) преми-налъ Дунава и стигналъ въ Орѣхово. Въ Пикетъ срещналъ желаючи да влѣзатъ въ Народното дѣло. Да откупятъ 500 пушки. Устроилъ начина на пренасянето. Ще ги изплатятъ отъ Българско и ще поржчатъ нови. Засега да се намѣрятъ жертвуватели въ Влашко да кредитиратъ временно Българския народъ. Легенда изъ нрода, че единъ човѣкъ съ шарени очи ще освободи България.

Баio!²⁾

Въчера по 9 чяса, отъ Пикетъ, за въ Оряово приминахъ Благополучно || всичкити писани мой глѣдайте поскоричко да ми ги испратите: мустаци, Брждж, машина за фишеци, и войнишкити Правила. || въ Пикетъ сж срещнѣхъ съ Петръ Јордановъ и Катрановъ, искатъ да зематъ учястие! вище.

За Принасяніе стока въ Българско, изнамѣриса място, || имаме и хора които ще го приематъ съ умайсторосанъ способъ. || —та вище и отпишетени,³⁾ || акоса намиратъ родолюбиви Богати и да направатъ тая за случай на Отецеството ни: да поржчатъ отъ най добрата система 500, длги като по-напредса испитатъ на секи десетъ една, за да не излезатъ фалшиви, и катоги внесемъ въ Българско ще глѣдаме за малко време да имъ внесемъ парити, и да са поржжѣтъ Още. Ако това направатъ нѣкой родолюбци, то по напред треба дами отпишете да са разберемъ по ясно.

¹⁾ нито.

²⁾ К. Цанковъ.

³⁾ пратете.

Новинж: Нашите Т.¹⁾ казватъ по Българите тукъ таме, че щяло да излезе отъ западъ единъ човѣкъ съ шярени очи, и той ще освободи България.

днесъ останалсамъ безъ жялтички, и сжмъ въ голѣми мжки.

Поздравлявам Ви искрено, и целувам Ви Братски.

1872 Юлій 2 Българско.

Драгомирчу Ивановъ.

Н. Б. II. Б. п. 102. — Арх. К. Цанковъ,
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 11, стр. 759.

№ 70.

Левски до Кирякъ Цанковъ.

По лице пжтуващо отъ България до Турно-Магурели, праща поръчки чрезъ Д. Хр. П. Ако получи отговоръ, ще изпрати подготвенъ човѣкъ да свърши работата. Въ Ловечъ, дето е съсредоточена кореспонденцията му, заварилъ писмо отъ Ил. Лукановъ. Пита що е станало съ дветъ писма, за които е дума въ № 62.

Баио!

Приносящиятъ е, упълномощенъ²⁾ до Данаила³⁾ да му говори нѣщо за Васъ⁴⁾ || а Д. като по близо до Васъ, е, и безопасно.⁵⁾ — Приказаніята нему за Васъ, ще Виги съобщи, и Вия по скоро ще ми отговорите ако е възможно! та да Ви испрата човѣкъ, който разбира добръ по язикатъ, да чете и да пиши.⁶⁾

докато бѣхъ Тамъ, отъ Т. Маг. Писахъ двѣ писма за Одесса, едно за Филипа, другото за единъ ученикъ, Илия Лукановъ. Писмата бяха отворени, и чрѣзъ Васъ, въ Вашите писма притворени, || и пишихъ Ви да имъ дадете по единъ

¹⁾ Търновци.

²⁾ пратенъ.

³⁾ Д. Хр. Поповъ.

⁴⁾ да му говори за нѣщо, което има да изпълните вие.

⁵⁾ като довѣрено лице, не е опасно да знае и той.

⁶⁾ Иносказателно. Отнася се, навѣрно, за пушките, които ако сжготови, Левски ще прати човѣкъ да ги пренесе.

уставъ, || за това никакъ неznamъ какво стана, а тукъ намѣрихъ писмо отъ Илия Лукановъ, отъ 24 юнія, въ което казва: до сега отъ Васъ, никакво писмо нямамъ. Испрателили сте ги, получилили са, и какъвимъ е отговоратъ, явете ми.¹⁾

Сжщій.

Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ,
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 21, стр. 780.

№ 71.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Вестникъ Свобода да се изпраша презъ Русе. Ц. К. въ Букурещъ се забавилъ да изпрати уставъ въ Т. Магурели и Олтеница, дето се съставили нови комитети. Въ Българско и Тракия билъ вече разнесенъ всѣкжде. Следъ нѣкой день отъ днесъ ще тръгне да обиколи всички комитети. За лошитъ постѣпки на Д. Общи. Отъ време се изказалъ противъ Общи, но вишегласието надвило. За купената въ Букурещъ французска пушка и за отдѣлна капза. За иглянката, купена отъ Д. Хр. П. За попъ Кръстю, който отива въ Влашко да печати вестникъ; последниятъ свободно ще се разпространява въ България. За Величко Ефенди. За готвеното прилагане на терора и приготвяването убийство на дяконъ Паисий.

№ 6^и.

Баио!²⁾ Вѣстниците Сво. отъ първи Брой получилихъ десетъ, не двайсетъ както бѣше думата. — Пращай ми двайсетъ. чи парити няма да Ви забава за джлго времѣ. Вѣстниците ми изпращай редовно презъ Рушчукъ, и въ единъ день. || — вишъ, опредѣли единъ день назадъ, та ако ви са случи даса забави въ печатанието си единъ день назадъ, то пакъ да може въ означеното времѣ да пристигатъ въ рушчукъ, || защото единъ день закъснялъ, отива цяла неделж. Така е наредена пощата.

Съ Вѣстниците заедно, получавамъ отъ Д. Хр. Поповъ писмо въ което ми са хвали, съ ново-съставениятъ имъ Коми-

¹⁾ Писмото е безъ дата. Писано е скоро следъ преминаване на Левски въ България, което стана на 1 юлий 1872 г. (вж. по-предното писмо № 64. Обажда се отъ Ловечъ).

²⁾ Безъ дата. Произхожда отъ Ловечъ преди 5 юлий — преди Левски да е тръгналъ още по планираната обиколка. Едно отъ първитъ писма, които Апостолътъ пише следъ като се е върналъ отъ Букурещъ.

тетъ,¹⁾ чи добре тръгналъ въ Предприятието си, || но устав ите и пр. което трябаше досега да сти имъ испратили, неполучили още! Както отъ тамъ, сжщо и отъ Олтеница²⁾ Ви бѣхъ писалъ: че, съставихаса нови ч. к. || само поскоричко да имъ дадете нужнитъ наставленія, уставите, и расписките, та да тръгнатъ поскоро въ пжтжтъ. — Ній тукъ, въ Българско, и въ тракия, разнесохаса на сяко място и отъ днесъ послѣ някой день ще тръг(н)а да обиколж сичките ч. к-ти, и да имъ дамъ някакви тайни знакове за предпазване, отъ всяко нѣщо.

Д. Общій ще го извадимъ изъ службата му, поради неспособноститъ му, || по онія мѣста дето бѣше отридень, готови съставени ч. к-ти, само да (ги) наглѣдва, и подканя въ работете имъ, и отъ време на врѣмѣ да дава смѣтка, то(й) излязалъ отъ границата си, || и споредъ както виждамъ по естествениятму характеръ, хвалби, помногого съ лжжи, || предъ съочасниците вѣче,³⁾ но, и по кржчмите на хората говорилъ: ей Братія! Купувайте си оржие, че знаители, лятоска има нящо! Тукъ таме и лжгжлъ; че билъ принесалъ хиляда хиляди иглинячки пу(ш)ки, || и отъ дума надума разбере и Прав.⁴⁾ || узнало и за името му, || и съ кжкжвто кон ходи, || то⁵⁾ по сичкото онова окружие дириса подъ листо. — Правителството облякло хора съ Български дрехи, и показватса тук таме чиса народни, || казватъ чи биле испроводени отъ влашко да са срещнатъ съ Д. Общій и пр., || додоха нѣкой и други отъ онія стърни, членове отъ Народната работа, и казватъ: Д. Общій отъ нашитъ старни да го махните, || и писарат му! Защото иначе, несме вѣче въ работа. — Това заварихъ въ Българско!

За Д. Общій, съ времѣ казвахъ чи нее за таквасъ работа, а само да го водишъ слѣдъ себѣ, || но нѣколко⁶⁾ по вишегласие казаха.⁷⁾

¹⁾ Сравни писмо № 63.

²⁾ Вѣрно указание кои мѣста е посетилъ въ Влашко, преди да се върне отъ Общото събрание въ Букурещъ, отъ края на априлъ и началото на май 1872 г.

³⁾ както и да е.

⁴⁾ Правителството (турско).

⁵⁾ та.

⁶⁾ отъ Централния комитетъ въ Ловечъ.

⁷⁾ по вишегласие го наложили да остане на работа.

Моля Ви, да задлъжите Панова¹⁾ или Ячу,²⁾ тиі знаятъ дето купих пушката || да имъ дадеш пари да ми зематъ за пушката още петстотинъ фишека, || и машината дето щеше да мия³⁾ направи французинатъ, да си пълна самъ фишеците, || и петстотенъ празни фишеци, || но да Ви каже какса пжлнжтъ, па пишете ми ясно да мога даса разберж. || питайте французинатъ за тия фишеци неможе ли са набави евжтж дето пали! Защото ние⁴⁾ капза, а по сичкото джно намазано съ такъвъ огнь, || и дето са случи т. е. на която стърнж и да са обжрни фишекать, иглата като удари, палиса. — Та ако може са достави такъвъ материалъ, да са туря пакъ въ изгжрмелити фишеци отъ сжщиятъ огнь, || тогава ние⁵⁾ нужда да ми купувате повѣче фишеци отсвѣнъ двѣста пжлни, и триста празни, || и отъ сжщиятъ материял да ми пратите || и да ми пишете какса туря, и по колко.

За всичко дайте парите, || а аколи нямате вия, то мола Г-нъ Ц-ва,⁶⁾ или Спира, да дадатъ за мене назаемъ, не за много,⁷⁾ ло два месеца ще имги внесе, || защото още са занимавамъ съ работи,⁸⁾ та нисамъ (още) писалъ на Ч. К. да ми внесатъ.⁹⁾

Зимахъ и друга иглинячка пушка отъ Д. Хр. По. която миса (види б. р.) твърде здрава, и много по добра на биене. (войнишка съ тесакъ, но тесакать запрянъ на гюмрукать въ Австрія). Сега и на Данаила пиша да ми прати фишеците й, чи като я пробамъ, и да ми са ареса, ще Ви пиша.

Нашъ Священикъ, на име Попъ Кръстю, ще доде при васъ да са разбере ще може ли на Вашята печатница да издава вѣстникъ, който ще бжде слободенъ за въ Българско. Той щеше да отиди въ Ибраила да го издава, но асъ му казахъ по напредъ да доди даса разбере съ Васъ. Човѣкъ е който може да Ви бжде полъзенъ, па и Вия нему въ неговата

¹⁾ Олимпий Пановъ.

²⁾ Кирякъ Цанковъ.

³⁾ да ми я.

⁴⁾ не е.

⁵⁾ не е.

⁶⁾ Ценовъ — касиеръ на Централния комитетъ.

⁷⁾ много време, но.

⁸⁾ Още разнася устава и организира въ завършенъ видъ Частнитъ комитети, като подвѣжда подъ клетва и пр.

⁹⁾ събранитъ си суми.

работа. Той ще доде съ осмъ-десетъ хиляди гр. Вище дано направите подобра работа. И словослагателятъ е съ него, за когото Ви приказваше Грюю, и асъ.

А с. Др. К жрджялж.

Пакъ да Ви напомна: ако доди някой да Ви дрънка за нящо народно глѣдайте какво правите, || и безъ знакъ, ако ще и Братти да му не вярвашъ. || Вѣличко Ефенди, до някой день щеса възвѣличи съ главата на доло.¹⁾—Въспрятаме ржавити си!²⁾ и каквото ми са чини ще са почне отъ черна глава.³⁾

Н. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 14, стр. 770.

№ 72.

Левски до Троянския комитетъ.

Праща билети, съ нужднитъ наставления за употрѣбление. Праща двадесетъ устава да се раздадатъ подъ нумера, като се бележи, кому е давано. Като дойде, самъ ще даде тайнитъ знакове. Подписка за иглянки пушки. Да се поржчатъ отведнажъ 2000 пушки, ще дойдатъ поевтино. До петнадесетъ дни може да дойде.

1872 Юлія 15 Българско⁴⁾

Братія!

Испращаме Ви расписки (билети), дваисетъ коли, по осмъ расписки, които ще давате секому кога каквото дава въ народната каса, подъ №-ра (вмѣсто името), || споредъ както виждате въ първиятъ, който сме Ви написали за примеръ. — ще

¹⁾ Величко Стояновъ отъ Русе, убитъ скоро после това по Комитетско решение.

²⁾ Приготовляватъ се да приложатъ решението, взето въ Букурещъ за терористически присъди.

³⁾ отъ калугеръ. Намекъ за дяконъ Паисия отъ Ловченската митрополия, убитъ скоро после това отъ Димитръ Общи въ Орхание.

⁴⁾ Следъ като Левски вече се е завърналъ отъ Общото събрание, състояло се презъ май въ Букурещъ. Покойния М. Ив. Марковски, който пръвъ публикува това писмо, погрешилъ датата му, като бележи 15 юний 1872. Противоречието е явно съ предшествуващитъ нумера 61—65. Грешката се дължи на криво прочитане на текста или просто на незабелязано печатарско побъркване. (Спомени и Очерки, стр. 89, Враца, 1902 г.).

одрязовате единиятъ белетъ презсредъ голѣмите Слова, и ще са дава човѣку, а другиятъ остава кютюкъ, които ще ги тръси Ц. К. за смѣтка, отъ де какво сте земале.

Испращаме Ви и дваисетъ устава които ще раздадете по действителнитъ членове да работатъ по него.— || и тий ще са даватъ както и всяко нѣщо по Неръ, ще са бележе кому каквосо дава, и кога сае дало.

Вършете всичко споредъ уставатъ, да не пропадате въ наказаніе! Сжбирайте и пари до кѣтто дода, защото трябва || тогава ще Ви дамъ всичките знакове, и наставления, за да не би пропадало нищо въ неприятелски ржце.

Нужное, всѣки дѣйствителенъ членъ отъ сега да са приготви съ най-добро оржжіе, || казалесме на сякаде, пишимъ и Вамъ: || вище, и забелѣжете въ околност-та Ви колко души ще са намератъ дето даможатъ сега даса потпишатъ по за една иглиячка пушка, || които сме преглѣдали и одобрили за наша работа.—то колкото по много са поржчатъ, толкова и по евтино ще ни паднатъ. || —отъ тия пушки една по една са купуватъ по деветъ л. тур. ако са поржчѣтъ две хиля. мѣжатъ да ни паднатъ по шес—седмъ л. тур. безъ куршуми, — куршумити ще можимъ да си ги правимъ тукъ, а само ще са купатъ фишеците.—хилядата фишека може да стора(тъ) две л. тур. до три, а испиталисме ги че биятъ добре. хиляда и двѣста метра и съ баионетиса.

до петнайсетъ дена може да дода, затова дано пригответе за което Ви пиша. — Пари и за пушките.

Асланъ Дервишооглу К жрджялж.

П. П. Касиеринатъ, трябва да води дневникъ за работите добри, и зли, на секи съочясникъ въ Народното дѣло.—Както казахъ и по горѣ: въ мѣсто имѣто да са зема и дава, ще са зема и дава подъ №-ръ.

С ж щій.

Сто Лири турски дадохъ на В. Левски.

Касиер на Троянскія р. к.

Изъ частния арх. на Троянския комитетъ.
Спомени и Очерки — отъ М. Ив. Марковски, кн. I, стр. 89.

№ 73.

Левски до Троянския комитетъ.

Псевдонимъ х. Хасанаа въ Карлово. Начинъ за надписване адреса.

Вашъ белешка.

Отъ днесъ на татъкъ, ще приѣмате, и испращате писма по тожъ начинъ: извѣтре на писмото вмѣсто Троянъ, Карлово, извѣнъ натписатъ за Васъ. Чрѣзъ Василь Ханджия за х. Асанаа въ Карлово.

пжкъ подъ какъвъ начинъ ще отправяте писмата си (пощата) до лицето на Ц. К. Чрезъ когото са вънася отъ сяка стърна за въ Ц. К. назначищемъ на Представителятъ Ви. до тогава няма кому да писвате.

Ас. Дер. Кжрджялж.

Изъ частния арх. на Троянския комитетъ.
Спомени и очерки — М. Ив. Марковски, кн. I, факсимиле—стр. 3, текстъ—стр. 81.

№ 74.

Левски до Сливенци.

Испраща разписки и устави. Упжтвания. Уставитъ срещу разписка Касиерътъ на Комитета да води дневникъ, кой какъ се държи отъ членоветъ. Но по нумера, не по име.

Братия!)

Испращаме Ви разписки (билети) четириесетъ коли, по осмъ билетъ отъ които ще давате секому кога каквото дава въ Народната каса. Подъ №-ръ, [вмѣсто името му], споредъ както Виждате първиятъ билетъ отъ горе, писанъ за примеръ. — Така ще са режатъ презъ средъ големите слова, и ще са даватъ човѣку, а другиятъ билетъ т. е. другата половина, ще остава кютюкъ, въ касиеринътъ, отъ дето Ц. К. ще дири смѣтка, отъ де, какво са е земало.

Испращаме Ви четиресетъ устава, които ще раздадете на дѣйствителни-те членове да работатъ по него. — Уставите,

¹⁾ Отправено до Сливенския Ч. Р. К. По рамкитъ стои бележка съ почерка на М. Т. Грековъ.

както и всяко нѣщо, ще са белѣже подъ №-ръ, кому какво са дава, и кога.

Испращаме Ви и едно окръжно писмо отъ Ц. К., което трябва да са прочите предъ сичкитъ членове.

Съ всичките си сили да са трудите за събиране пари! Бързайте, защото тамъ ни стои сичката работа.

Касиеринатъ трябва да води дневникъ за сичките добри и не добри работи, на секи членъ, отъ който денъ постѣпж въ Народното дѣло. — Както казахъ по-горе: въ мѣсто името да са зема, и дава, ще са зема, и дава подъ №-ръ.

Съ второ ще упълномоща някого, или ще дода самъ, да Ви са дадатъ нужните наставления, и знакове, безъ които няма да вярвате ни на работникатъ, ни на никому другъ.

Нужно е всѣкой дѣйствителенъ членъ, отъ сега да са приготви съ най-добро оръжие. Писали сме на сичките Ч. К пишиме и Вамъ: поскоро да забелѣжите въ околността Ви колко души има да са подпишатъ сега по за една Иглинячка пушка, отъ които сме преглѣдале, и одобриле — цената имъ е, деветъ л. тур. безъ фишеци, които са купуватъ една по една, ако ли са поржчатъ двѣ хил. ще са дадатъ може шестъ седемъ л. тур. казва продавачтъ. А фишеците имъ могатъ да са праватъ тукъ, само като купимъ празни Чушулките имъ. — Хилядата фишека, може да ни станатъ двѣ-три л. тур. Пълнатса най-скоро, биятъ отъ хиляда метра на горе, здрави са, и съ баюнетиса, [войнишки].

Асланъ Дервишооглу Кжрджялж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8063.
Арх. т. I, № 35, стр. 62.

№ 75.

Левски до Частнитъ комитети.

Разпраща се утвърдения и отпечатанъ уставъ по всички Частни комитети. Сжщо и печатно окръжно. Чака да се завърнатъ хората, съ ксито е распратилъ по-напредъ — преди да трѣгне за Влашко — квитанционни книги и самъ ще дойде да раздаде общи разписки за получени суми, както и да разгледа текущитъ смѣтки. Всѣки Ч. к. трѣбва да има свой печатъ. Наставления какъ и кому да се дава устава. Какъ да се употребяватъ уставни знаци.

Братия! ¹⁾

Смѣтките за доходите, и расходите, повторомъ ще Ви са поднесатъ, защото, работниците още (не б. р.) ни са дали точна смѣтка за де какво са дали до сега. — сега ги викаме и като земимъ смѣтките имъ ще Ви са поднесатъ. Сжщо и нужните знакове, безъ които няма да са повѣржавате никому, билъ работникъ, или които другъ.

Въ частниятъ Ви Комитетъ испращаме билете които ще давате секому срѣщу му пари кога какво дава, подъ №-ра каквото и до сега. Пжкъ отъ Ц. К. ще получавате другъ билетъ срѣщу събраното количество, кои каквито внесете. Ч. К. трябва да си има печятъ, когото ще удря на сѣки даденъ белетъ. Белетите сж у преносящиятъ комуто сж дадени да ги разподели споредъ мѣста, и отъ сяко мѣсто, т. е. Ч. К. да земе писменно за пріетото имъ количество билети. Съ тия белети ще земате и давате, докато дода самъ, или упълномоща другъ, да Ви са разкажи за по много работи. На сжщиятъ даватму са и уставите да Ви даде по нѣколко екземпляра съ които трябва умно да са располагате т. е. комуто ние за даване да го има, то да му са прочите и пакъ да си остани въ комитетатъ. — Неизбежно е да го има секи действителенъ членъ отъ когото са чяка по всичко работа. Испраща Ви са и по едно окръжно писмо отъ Ц. К. което трябва да са прочите предъ сичките членове. Сжщо и уставатъ да го прочите единъ отъ членовете предъ сичките, и да го раскаже подробно.

Асанъ Дервишоолу Кжрджялж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8102.
Арх. т. I, № 20, стр. 45.

№ 76.

Левски до означени нѣколко Ч. комитети.

Прашатъ се квитанции, устави, Окръжно писмо. Начинъ за изпълнение и раздаване — споредъ по-предните писма. Ц. комитетъ (въ Ловечъ) ще поднесе смѣтките си предъ Ч. комитети. Разпатените работници не сж още поднесли смѣтките си.

¹⁾ Безъ дата По съдържание е прилично на по-предните писма. Трѣбва да е писано на тѣхната дата, като служи за черновка на сжщитѣ писма.

Братия членове на частните комитети: —

Искендеръ ефенди, Сюлиманооглу Даудъ, Хасанъ Касанъ, Скендеръ Дервишооглу, Хаджооглу Рушидъ, Джутовъ, Бочукооглу, Узунъ Хасанъ, Мехметъ Ходжовъ и Иллерически: —

Смѣтките за доходите и расходите на Ц. К. повторомъ ще ви са поднесжтъ, защото работниците не са дали още точна смѣтка за дѣ какво са дали до сега: сега ги викаме, че като земемъ смѣтките имъ ще ви са поднесжтъ; сжщо и нужните знакове, безъ които нѣма да вѣрвате никому, — билъ работникъ, или кой да е другъ.

Въ частниятъ ви Комитетъ испращаме разписки (квитанции), които ще давате сѣкому срѣщу дадените му пари: кога какво дава въ Комитетътъ подъ №-ра, каквото и до сега; пжкъ отъ Ц. Комитетъ ще получавате друга расписка срѣщу събраното количество пари, каквото внесете въ Ц. Комитетъ. За тия разписки Ц. К. ще ви иска смѣтка отъ време на време, споредъ както ще ви разкаже приносящиятъ.

Частниятъ Комитетъ трѣба да има печатъ, когото ще удря на сѣки даденъ билетъ (расписка) — Расписките и уставите са дадени у приносящиятъ да остави спорѣлъ мѣстото; дѣ колкото сж назначени. Съ уставите трѣба умно да се располагате! т. е. комуто не е за даване да го има въ себе си, то да му се прочете, ако не знае да чете; или ако знае, самъ нека го прочете до като кажи: че го е разбралъ вече; и оставилъ да си остане въ Комитетътъ. ¹⁾

На който дѣйствителенъ членъ са даде Уставъ да го има въ себе си, трѣба писарѣтъ на частниятъ Комитетъ да белѣжи именно: подъ кои №-ръ и кому го дава? както и расписките. Нужно е да го има въ себе си сѣки дѣйствителенъ членъ, отъ когото ся чака повече работа. — Испраща ви ся и по едно окръжно писмо отъ Ц. К., което трѣба да ся прочете предъ всичките членове. Имаме нужда за пари! — Затова вижте каквото има събрани, внесете ни ги чрезъ приносящиятъ, който съ неговата си ржка трѣба да запише въ касиерската книга, или особни пусулки трѣба да остави:

¹⁾ даденъ само на прочитъ и върнатъ обратно въ Комитета.

че зема толкова и толкова; и бълбжките ще стават и съ-
числа и словомъ.¹⁾

Асланъ Дервишооглу Кжджалж.

Изъ Археологически и исторически из-
следвания — Д-ръ В. Беронъ стр. 310, 1886 г.

№ 77.

Левски до Частенъ комитетъ.

По съдържание като по-първитъ. Непълненъ подписъ да се срещне
съ прерязаната книга. Всъки да си купи игленка. На какъвъ адресъ да
отправятъ писмата си. Пращането да става само по върненъ човѣкъ.

Б. Р. Ц. К.
въ България
(печатна бланка)

Братія!

Въ Куртооглу Саали.²⁾

Испращае Ви два устава, по които ще са владате и
управлявате. Уставите и расписките, двѣ коли по осмъ, шес-
найсетъ расписки, които Ви пращаме за сега, и ще стоятъ въ
Дѣйствиелните члѣнове на комитета [уставите въ Председа-
теля, а расписките, въ касіеринатъ]. Пращамъ Ви два устава:
единиятъ да стои въ комитетатъ по когото ще са управлява
секи работникъ. || а другиятъ, съ когото ще превождае нови
работници, || може извънъ градеца ви (да се намира б. р.)
някои³⁾ да е комуто трябва да са прати да разбере — || (Но
само като познавате добре чіовѣкатъ. Расписки ще са дава
секиму кога каквото дава въ касата народна. — Това е работа
на касіеринатъ да ги дава, споредъ както вижда първиятъ би-
летъ, който е написанъ за примеръ. — Така ще са режатъ
презъ голѣмите слова, и ще са дава чіовѣку, а другата му
половина ще остава кю тюкъ, въ касіеринтъ, отъ дето Ц-тъ
Комитетъ ще дири смѣтка. А отъ касата Ви, кога са даватъ

¹⁾ Писмото е безъ дата, но отъ сжщото време като по-първото.

²⁾ Малкъ градъ. Не може точно да се опредѣли кой.

³⁾ достоенъ човѣкъ, да е такъвъ, комуто трѣбва да се прати ус-
тава да го разбере.

парите въ Ц. К-тъ, ще получавате другъ Централній билетъ
срещу парите — общій. Испращае Ви и едно Окружно писмо,
което трябва да са прочете предъ секи членъ.

Съ сичката си сила да се потрудите за сабиране пари!
Тамъ ни стои сичката работа. — Побързайте. Касіеринатъ трябва
да води дневникъ, 3... (скжсано б. р.) добри, и не добри
работи, на сѣки съочас... (скжсано б. р.) родното дѣло, отъ
който день е пост... (скжсано б. р.) нищо на правото име,
няма да се записва, споредъ както виждате и отъ горе на
расписката подъ №-ръ. Съ второ ще Ви са яви за доходите
и расходите на Ц. К-тъ. Безъ тоя печатъ, и съ потписката
отдоло, никому нѣма да вярвѣте въ нищо! Билъ вчера работ-
никъ, а днесъ като няма сжщитъ белѣжки, не е истиненъ.
На сѣки пратеникъ отъ Ц. К-тъ, ща му искате когато (до)ди-
упълномощіето споредъ нѣговите приказанія. За увѣрненіе,
дали е истинско писмото съ Печятатъ, защото има майстори-
което можѣ да са направи и да стане чудо!... За това да
бждете спокойни, и увѣрени, ще тржсите потписката ми съ
прорязаната книга подъ печятатъ. — Пжкъ за очи, ще под-
писвамъ какво и да е име.

Нужно е за сѣки члѣнъ отъ сега да са приготви, т. е.
да даде пари по за една иглиячка. — Съ отговоратви, по при-
носящиятъ Ви ще забелѣжите колко души ще си земете иг-
лиячки, защото да са зематъ изведнжжъ, и еднаформа, съ
ени фишеци. — Това вече събирами отъ сяко мѣсто, за да
видимъ въ брой колко ще са събератъ и да са отиди да са
поржчжтъ. — Отъ десетъ л(ири) турски няма да бжджтъ по-
скжпи.

Когато имате да отправяте поща, или писма до нази, на
сжщото писмо ще турите правіятми натписъ Асланъ Дер-
вешооглу Кжджалж. Въ Търново. Послѣ щего ту-
ришь въ други пликъ и на пликатъ натписатъ ще пишете за
Г-на Маринъ Попъ Лукановъ Ханджи. Въ Ловечъ. Нѣ из-
вжтри въ пликатъ ще пишете така: Пріятелю молави предайте
приключеното на пощата. Нѣ пакъ когато пращати писма глѣ-
дайте съсь знаенъ чіовѣкъ.¹⁾

Н. Б. П. А. л. 60, № 8023.
Арх. т. I, № 34, стр. 61.

¹⁾ Безъ дата. Писано е въ сжщото време като предшествуващитъ.

№ 78.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Подробно ти коя отъ пушките да се предпочете—иглянка или другия видъ, купена чрезъ французина въ Букурещъ. Да се споразумѣе съ Каравелова и Ценовичъ и да направи по-едра доставка. Следъ 15 дни ще иде въ Плевенъ. Нѣкои нѣща, които очаква.

1872 Юлия. 25. Бъл.

Братовче!

Въ Т. Магорели.

Стоката¹⁾ приехъ, за която бѣхъ броилъ парити въ Букурещъ, на Бай Ангели, || нъ поржчяй по скоричко и за другата подъ тая смѣтка № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 1, 2, 4.

23 11 13 32 73 12 21 18 26²⁾

отъ сжщите нумера като получимъ, пишими за парити,³⁾ || нъ скоричко дамиса испрататъ, чи ще права проба, || ако миса⁴⁾ аресатъ при другата,⁵⁾ която самъ земалъ отъ Букурещъ, ще Ви пиша да явите мострата на К-ва,⁶⁾ та дето самъ земалъ другата отъ човѣкатъ⁷⁾ въ Букурещъ, снего може (да б. р.) направите пазарлжкатъ отъ⁸⁾ колкото можимъ да поржчяме, || той, отъ когото земахъ стоката, каза, че може съ сичкѣйтси тжжмъ⁹⁾ дадоде стоката въ Букурещъ. Споредъ както виждамъ вашята стока аресвамиса, но безъ такжмжтъ¹⁰⁾ голямъ косуръ е. затова разговорете са съ Д. Цен. и К-ва,¹¹⁾ че тѣй знаятъ съ кого по нататакъ трябва да говорятъ.

У васъ на мазжтж забравихъ два сждж съ копие мастило. Испратимигу поскоричко || трябва ми, а нямамъ. || отъ

¹⁾ пушката.

²⁾ Шифръ.

³⁾ сумата за колкото иглени пушки може да достави.

⁴⁾ ми се харесатъ.

⁵⁾ повече отъ другата (френската).

⁶⁾ на Каравелова.

⁷⁾ французина.

⁸⁾ върху повече пушки, които може да поржчяме наеднажъ, за да ни дойдатъ по-евтино.

⁹⁾ съ всичкитъ части на пушката, съ куршумитъ, гилзитъ, капзитъ и пр.

¹⁰⁾ На игленката пушка, доставена отъ Д. Хр. П., задържали тесака въ Виена. (Сравни писмо № 71 отъ понапредъ).

¹¹⁾ Съ Д. Ценовичъ, касиеръ на Ц. комитетъ и Каравеловъ, председателъ.

Букурещъ щѣха да ми проведатъ о¹⁾ Васъ нѣкой нѣща,²⁾ ако си ги получилъ, испратими ги и тяхъ до мръжковиятъ³⁾ ханъ, асъ послѣ 15, дена ще отида въ Плевенъ да си ги приема. Прати ми и уставатъ.

Туку свършовахъ Писмото, и Вашето полѹчихъ. || пишяхъ⁴⁾ за дето ни сж Ви още пратили уставите, и пр. По писмото испратими сичката⁵⁾ и направи смѣтката на Лири Тур. || защото както пишешъ за стотината (гр.) 80 В. асъ немога да разбера, ваши ли казвашъ, влашкили, вехтили.

Ас. Дер. Кжрджалж.

Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 12, стр. 770.

№ 79.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Цельта на рев. дѣло въ България е братство безъ разлика на религия и народност. Подаване ржка на всички вжтре и вънъ. Сърбитъ да приематъ 150—200 български младежи въ военното си училище. Каравеловъ писмено да ги помоли, и ако се съгласятъ, да извести. Ако не сж съгласни, ще подиримъ другаде. Ако отъ никжде нѣма помощъ, ще караме сами.

№-ръ 5-й

1872 юлия. 25. България.

Бае Каравеловъ!

Въ Букурещъ.

Цѣльтжни въ Българское, Братсво! Съ сѣкиго, безъ да глѣдаме на вяра. и на Народностъ, || ржжтжж си подавами секиму който желае да пролива кръвъ съ Насъ заедно за животъ, и Свобода Човѣческа! || това Ви е извѣсно. Слѣдователно, тукъ думата ни е за нашите Братия Сърби, които така сжщо

¹⁾ до васъ или чрезъ васъ.

²⁾ Бради, мустаци и пр. за дегизиране.

³⁾ Мръжковия ханъ.

⁴⁾ Писалъ въ Ц. комитетъ въ Букурещъ да му пратятъ по-скоро уставитъ, за да бждатъ прехвърлени отсамъ.

⁵⁾ Да прати всичката поржчка изложена въ писмото, като стойността означи срещу лири турски.

исповядватъ: Свобода, или Смъртъ. И ето врѣмѣто да покажатъ дѣйствително, че тия сж Сърби, и Братия на Българете! Ний днесъ искаме да са освободиме, и простираме имъ ржкжтж си за помощъ, || отъ каквото могатъ да ни помогнатъ. — Ний са нуждаемъ отъ Водители Народни за Бойното полѣ, и молиме ги да ни дадатъ място Въ войнишкото¹⁾ училище, за 150—200 душъ. За това, задлъжявате са отъ Ц. Ко. по скоричко тайно да поднесете писмото ни²⁾ на Сръбско (то б. р.) Правителство, || че ако намѣри мѣсто прощението ни,³⁾ отговоретени поскоричко, за да са разберемъ по ясно, съ Сръбското Правителство за таж работа,⁴⁾ която ще имъ презнае Българскиятъ Народъ.⁵⁾ Аколи не, то ще трѣсимъ на друго място. — Аколи отъ нйде няма помощъ за Българинатъ, то работа си ние пакъ работа.

В. Львскій.

Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 13, стр. 770.

№ 80.

Левски до Централния комитетъ въ Влашко.

Народътъ духомъ готовъ. Липса на пари. Надежда отъ Влашко. Нужда отъ воеводи. Измисленъ епизодъ съ цель за заблуда, ако писмото падне въ вражески ржце.

1872 Юлия 25 Бжлгария

Баиовци!

Въ Букурещъ.

Народатъ ни е твърде добръ приготвенъ Духомъ, Членовете на Тасъ Свята работа, едвамъ спосрящатъ разноските за повѣче нящо!!!!.. трябж твърде дълго времѣ, Асъ спо-

¹⁾ имъ.

²⁾ желанието ни.

³⁾ молбата ни.

⁴⁾ за да изпѣтнимъ въ подробности работата (да туримъ въ действие плана).

⁵⁾ за която Българскиятъ народъ ще бжде признателенъ на сѣрбигѣ.

редъ както ценж работата, и глѣдамъ предъ очи, моето мнѣние е, по скоро да са турише въ редъ работата, за която пишж на К-ва. — Глѣдайте Братия и постарайте са да но са туреше това първо, и най-свято нѣщо, въ работа! || докжт-то са наредимъ, и приготвимъ вжтре, нѣка са приготватъ и Главни Водачи който ще дадатъ редъ отъ края на работата и въ Главните позицій да са туратъ по единъ, и по двама души! || инакъ сме, нищо и никакво!!... Съ нетръпение чакамъ за отговоратъ Ви, да вида одобряватели, и ще ли са тури въ работа. || безъ Пари няма добри каплами и по окружната страна ние и бехме по напредъ, но преварили други тарговци. Азъ Главното ми беше да престижни воеводчянски, и той ще да дигне и капламити, и другити кожи, защото има готови Пари. || не сме още казвале, та да изгубиме и надеждатаси на работата || отъ кравите ще падни добръ керъ, но тряба петку да е на тая работа!... Ти да знаешъ Асланоолу Чифутинатъ, съ дервишаа каква смяшна работа направиха! завчера въ понделникъ долу въ зимникатъ скокнахж връзъ Кжрджялията та да му счупатъ главжтж за оня Пари.

Вашъ съдружникъ К. Н. Марковъ.

Н. Б. II. Б. п. 102. № 28.
Арх. К. Цанковъ.

№ 81

Левски до Димитъръ Общи.

Поканилъ го да слуша съ ушитѣ си оплакванията противъ него, но не дошълъ. Да се обади де е, ще го позика, като се върне отъ Етрополе. Трѣбва за напредъ да се турятъ въ редъ работитѣ му.

Бай Димитре!¹⁾

Трябаши да додишъ за да слушашъ съ ушитѣ си за какво питамъ, и хората какво ми отговарятъ: || но вѣче си болѣнъ || и ако не можешъ до, за нагоре до дето ще ида, та да се знае дето си,²⁾ та като са завърнж отъ Бочукооглу³⁾

¹⁾ Д. Общи.

²⁾ то поне да ми известѣше де си

³⁾ Етрополе.

да бждешъ и ти тамъ,¹⁾ та да са расправатъ работите Ви,²⁾ та да вършите както трябва за напредъ.³⁾

Ас. Дер. Кжр.⁴⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8058.⁵⁾
Арх. т. I. № 30, стр. 58.

№ 82.

Левски до приятелъ.

Записка до познатъ въ селото да посочи на приносящия адресното скривалище.

Приятелю Стефане!⁶⁾

Забележете⁷⁾ на приносящия който познавате като народни хора въ Хаской⁸⁾ за да са отправа по право до нихъ.⁹⁾

Димитроолу Ованезъ ефенди
въ Калпак(лж) Мах(але). Бр. Ад. Веліаа.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8055.

№ 83.

Левски до Централния комитетъ въ Ловечъ.

Да разгледатъ писмото на Анастаса П. Хиновъ. Да пратятъ отговоръ до Данаилъ Хр. Поповъ, този ще върне преписката на Левски, а той ще я отправи за окончателно решение до Комитета въ Плѣвень.

¹⁾ да те известя да бждешъ и ти дето съмъ.

²⁾ та да се разгледатъ възникналитъ недоразумения между тебъ и Частнитъ Рев. комитети.

³⁾ та да карашъ по единъ установенъ редъ за напредъ.

⁴⁾ Писмото (записка) е безъ дата и може да се отнесе къмъ края на юлий или началото на августъ 1872 г.—писано, по всѣка вѣроятност, въ Орхание, или въ нѣкое отъ околнитъ села.

⁵⁾ Текстътъ (черновка) вж. — Отдѣлъ II, № 117, IX, Смѣтки и бележки.

⁶⁾ Нѣкой селянинъ изъ Орханийскитъ села.

⁷⁾ посочете.

⁸⁾ приносящиятъ е народенъ човѣкъ отъ Орхание, когото познавашъ (Стоянъ Пандура воевода—вж. писмо отъ 12. XII. 1872 г., което следва).

⁹⁾ да се отправи до скривалището на Д. Общи.

Баювци!¹⁾

Писмото Анастасово²⁾ като го разгледате, и отговоратъ му,³⁾ да го испроводите до Брата му Данаилъ Хр. Поповъ въ Т. Маг. Който ще миги испрати || пжкъ ась тогава ще ги испровода на Ч-т имъ К-тъ,⁴⁾ да ги пригледатъ, и да го видятъ да му го дадатъ, на сжщиятъ.

Сжщій.⁵⁾

Н. Б. П. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 22, стр. 780.

№ 84.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Фишечитъ, ако още не сж пристигнали отъ Галацъ, да се изискатъ телеграфически и да му се изпратятъ. Войнишкитъ правила и всичко останало е на мазата. Праща сума за Каравелова и за него срещу исканото. Устно предаване по приносящия писмото на нѣкои тайни нѣща. Тритъ букви за увѣрание на самоличността. Вика Сава Младеновъ да се върне

За Азисъ Рушидооглу Видинли,
Въ Никополь.⁶⁾

1872 Ав. 3-й Бжлгарско.

Братовче!

Въ Никополь.

Щомъ получихъ писмото Ви, и на 25 Юлия писахъ и ась Вамъ приключено Въ Каравелово(то писмо б. р.). Писал Ви бѣхъ и пакъ Ви пиша: испратете ми сичките фишеци (хилъ-дата.) || ако не бжджтъ дошле още отъ Галацъ, телеграфирайте, (та) съ Първи Вапоръ щомъ получи отъ Васъ Телеграфъ, да Ви ги испроводи, || и Вия слесте на скелята, земете ги, и дайте ги на Власаки да ги принесе, || и да ги даде на

¹⁾ членове на комитета.

²⁾ На Анастасъ п. Хиновъ отъ Плѣвень.

³⁾ вашиятъ отговоръ.

⁴⁾ Ще испроводи писмото на Анастаса и своя отговоръ до Частния Рев. ком. въ Плѣвень да се произнесе по възникналия споръ.

⁵⁾ Трѣбва да се отнесе къмъ началото на августъ 1872 год. Левски е по обиколка.

⁶⁾ Въмѣсто Г. Магурели.

Приносящиятъ Ви Писмото, комуто отъ тукъ съмъ казалъ, ако са случи така, да почяка денъ, два, три. Приносящиятъ има и други дрогари, се нашиса, || дайте всичко на Власаки да го принесе, и даимгу даде. — Пусулата (джлекоглѣда), мастилото, книжята запечатанити, долуса сена мазжтж, || и Войнишкити Правила. Портрети мой щяха да Ви испровождатъ отъ Букурещъ, || ако бжджт испратени, и тях имъ дай.

Испращамти шеснайсетъ л. тур. една желтица,¹⁾ една рубля, и дваисятъ пари, отъ които, деветъ лири, съ писмото Каравелово ще проводишъ,²⁾ останалите осмстотенъ гр. наши, [са Твое], за стоката. — Аколи трябва още, пишими да ти ги прата. На К-ва³⁾ ще проводишъ единъ патронъ (фишекъ) и даму расправешъ каква формае пушката.

Ас. Дер. К ж р д ж я л ж.

П. П. Приносящиятъ Ви е упълномощенъ да Ви говори за нѣща които са за К-ва, || и Ти по думите на упълномощниятъ Братъ, ще пишешъ и да разправишъ ясно на К-ва за приказаніята Ви.⁴⁾ — Пишж и нему че има даму съобщимъ нѣщо.

За увѣреніе че приносящиятъ числіе!⁵⁾ забележетему трите Главни Букви и ако Ви ги раскажи що значатъ то сжщіяте,⁶⁾ а Віа ще му кажите отзиватъ.

Саву Младеновъ, ако ще! нѣкаси доди, че има вѣче работа. || — ще са плаща на черни души,⁷⁾ || и дето има пари ще искаме, ако недаватъ, ще земаме.⁸⁾

Момчета задаги нѣе страхъ като ще принесатъ стоката за която са дошли, та ако е възможно нѣка е принесе и нея Власаки!⁹⁾ Вище.

С ж щ и й.

Н. Б. П. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 15, стр. 772.

¹⁾ австрийска (минцъ).

²⁾ на Каравелова.

³⁾ Каравелова.

⁴⁾ за това, което ви е разказано.

⁵⁾ чистъ (честенъ, истински) ли е.

⁶⁾ то той е истинскиятъ.

⁷⁾ ще се убиватъ противници на дѣлото, а С. М. се предвижда да бжде единъ отъ изпълнителитѣ.

⁸⁾ ще се събиратъ пари по принудителенъ начинъ.

⁹⁾ ако момчетата ги е страхъ да пренесатъ далекогледа, книжата, мастилото и пр., да повѣри и тѣхъ на Власаки.

№ 85.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Писалъ ли е до Сръбското правителство за постѣпване българчета въ военното училище. За устава и за квитанции. Войнишкитѣ правила и книгата на Ефремъ Марковичъ. Праща пари. За образеца патронъ отъ иглянката. За доставка на 500 пушки чрезъ французина. Машина за фишечи на иглянката. Пита ще дойде ли Олимпий Пановъ.

1872. Ав. 3-й Бжлгарско.

№-ръ 10-й.

Баио!

Въ Букурещъ.

Приносящиятъ е, Въ Т. Магорелли, и ще чяка неповѣче отъ тридни.

На Писмото ми отъ 25 Юлия което Ви пратихъ чрѣзъ Рушчукъ, отговоретеми, поднеслиисте Писмото ни на Сръбското Правителство, и щелини дадатъ място въ Военното училище, както на 68, || само подъ други условия, — за което, ако би приели да ни дадатъ място, нарочно трябва да отидатъ някой (отъ насъ), да са говори за това. || — това съобщихъ на сичкитѣ ч. к-ти, и по желанието имъ, да може да са освободимъ.

Испратими ония работи, които трябва да поднесж да подпишатъ и ония ч. к-ти, на които Представителите не бѣха Пристигнале.¹⁾

Испратете ми още двѣстж устава, || и напечатайте още отъ чясните билети триста коли. — не отъ Централните.²⁾

Войнишките Правила поскоро да са напечатаатъ и испратетениги. — || и ония отъ Ефремъ Марковичъ. || испращамти деветъ л. тур. за поржчяните ни нѣща въ писмото отъ 25, Юлія, || че каквото не достига, направи смѣтката заедно съ десетяхъ Вѣсници, за които Ви длжжж (та да Ви ги внесе б. р.), || па да ми ги испращате и редовно (весницитѣ б. р.) презъ Рушчукъ, споредъ Писмото, || и пишими да тиги внесе (дължимитѣ суми б. р.)

¹⁾ да изпрати протоколитѣ на Общото събрание, за да ги подпишатъ отсъстващитѣ делегати.

²⁾ иска квитанции само срещу членски вноски.

Данаилъ ще Ви Прати единъ Патронъ (фишек). отъ Иг-
лянката, която сжмъ купилъ отъ него, та да го занесете на
французинатъ да направи и друга машина¹⁾ да са праватъ
и сжщите.²⁾

Питайте французинатъ: могатъ ли да додаты (пушки б. р.)
Въ Букурещъ, или дето (се посочи б. р.) въ Влашко, съсъ
Баюнетити (съсъ Тесаците си) заедно! || колко (е б. р.) цената
имъ на петтахъ стотенъ, а колко хилядата! || отъ числото на
Пушките една трета чясть ще бждатъ безъ Баюнети, (и) кжси,
а двѣти чясти длжги, и съ тессаци. || — Фишеците имъ едни.³⁾
и питайте, отъ като са поржчатъ, за колко врѣме могатъ да
бждатъ готови. || послѣ някой день като получа фишеците отъ
Данаила, ще я упитамъ, (пушката б. р.) и като ми са хареса,
ще Ви пиша кол—(ко с. р.) да поржчатъ за пръвъ пжтъ, ||
като земете (и) една за мостра и да я запечатате.

Пановъ,⁴⁾ ще може ли да дододи, (да дойде въ България
б. р.) явете ми. Желая да ми явите: Какъ вървите Вия, и
Вашите ч. к-ти. Тайната поща стори севтето да убива.— || отъ
днесъ нататакъ ще бжде евтено.⁵⁾ за работите дето Ви пиша
отъ 25 Юлія, и сега отговаряйте ми ясно, и презъ Рушчукъ.

Ас. Дер. Кжрджялж.

Ако можете прибжрза, и съ приносящиятъ можете. (да
ми отговорите).

Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 16, стр. 773.

¹⁾ за пълнене фишеци.

²⁾ да се правятъ фишеци и за иглянката. (Има машина за дру-
гата пушка).

³⁾ еднакви и на дългитъ, и на кжситъ.

⁴⁾ Олимпий Пановъ.

⁵⁾ ще зачестятъ смъртнитъ наказания.

№ 86.

Левски до Христо Ивановъ Книговезеца.

Честити му сватбата, но гълчи го, задето е закъснѣлъ да експе-
дира букурешкитъ писма. Чрезъ другъ пощзлионъ Левски успѣлъ вече
да отпрати въ Букурещъ нова кореспонденция и тамъ ще се усъмнатъ
за сждбата на предишната. По убийството на Козлевъ въ Лѣсковецъ.
Трѣбва да се убие и синъ му, за да се избавятъ аретуванитъ вече
съзакляници. Кой сж запрѣнитъ по убийството на дяконъ Паисий
въ Орхание. Левски ще мине къмъ Търново 25—30 дни следъ Бого-
родица. Да не си служатъ съ сатири и да не се заканватъ никому.
Да не преставатъ да действуватъ.

1872 Августа 4.

Брате!

въ Идрине¹⁾

Отъ като ти са даде упълномощението, глѣдай народ-
ната работа повече отъ всичко друго, повече и отъ тебѣ-си
да я уважавашъ! Честитя ви вѣнчаванието и дай Боже на
добрѣ! за нѣщата²⁾ какво имъ пречеше на пжтятъ,³⁾ и щомъ
като пристигнахъ ти не си ги испратилъ! Букурешкитъ⁴⁾ послѣ
два деня ще са тжрсятъ отъ Букурещъ; || защото подиръ тѣхъ
писахъ други за Букурещъ, и имъ казвамъ: да глѣдатъ въ
първитъ писма и да вършатъ!⁵⁾ Сега ето че ще паднатъ въ
съмнѣние за тия писма, какво ли са станали!...⁶⁾ За да са
избавятъ затворенитъ трѣба да са убие и синъ му сега,⁷⁾
ако той не е чистъ!⁸⁾ ако съ предателски думи е показанъ
Маринъ,⁹⁾ и го са запрѣли, то не трѣба да го майте.¹⁰⁾ —
И тайно, само ония, който ще го извърши.¹¹⁾ Отъ тукашнитъ

¹⁾ Търново.

²⁾ писмата.

³⁾ кой имъ възпираше експедирането.

⁴⁾ писма.

⁵⁾ да изпълнатъ първитъ писма.

⁶⁾ ще се боятъ да не сж паднали въ ржце на вражеската власть.

⁷⁾ синътъ на вече убития.

⁸⁾ ако не е привърженикъ на Комитета.

⁹⁾ ако синътъ е издалъ Марина Станчевъ и сж арестували по-
следния.

¹⁰⁾ да не се маятъ, но да убиятъ и предателя синъ.

¹¹⁾ всичко да се държи въ тайна: да го знаятъ сама ония, които
сж натоварени да извършатъ смъртната присжда.

работи не чува са нищо. За Диаконътъ ¹⁾ по шюпе, единъ има нашъ запрянь; двамина не наши: Подиръ Св. Богородица, 25—30 деня може да дода. — Пазете, сатири да са не хвърлятъ, нито да са заканватъ нѣкому!...

Работата вжршете, но умно! ²⁾

Ас. Дервишооглу Кжрджалж.

Изъ Археологически и исторически изследвания — Д-ра В. Беронъ, стр. 311. 1886 г.

№ 87.

Левски до Ч. Р. комитетъ Ихтияръ Касанъ Хатемъ.

Испраша четири коли по осемъ разписки. Съвети какъ да се употребяватъ. И едно печатно окръжно и три устава. Да събератъ пари и да изпратятъ. Касиерътъ да води дневникъ за поведение. Ще опълномощи нѣкого да иде при тѣхъ или ще дойде самъ да имъ даде съвети какъ да се пазятъ, какви знаци ще употребяватъ и пр. — Подписка за купуване пушки. Цената на иглянката 9 л. т. Събраниѣ у касиера да се предаватъ по пощата Дико Пѣевъ въ Орхание.

Б. Р. Ц. К. Мѣсець Ав. 6-й 1872.
въ България

Братія!

Въ Ихтияръ Касанъ Хатемъ. ³⁾

Испращаме Ви разписки четри коли по осемъ разписки, отъ които ще давате секому кога каквото дава въ народната каса. — || подъ №-ръ [въ мѣсто името], || споредъ както виждате първиятъ отгорѣ билетъ, писанъ за примѣръ да Видите отъ него, || а сжщиятси остава. Така ще са режатъ и презъ голѣмите слова, и ще са даватъ чювѣку, || а другата му половина ще остане кютюкъ, въ касиеринатъ, отъ дѣто, Ц. К-тъ, ще дири смѣтка на касиеринатъ отъ дѣ какво земалъ. Испращаме Ви и три устава, които ще дадете на Действителните члѣнове да работатъ по него. — Уставите, както и всѣко нѣщо ще са белѣжки кому какво са дава подъ №-ръ.

Испращаме Ви и едно Окръжно писмо отъ Ц. К-тъ, което трябва да са прочете предъ сичките членове.

¹⁾ Дяконъ Паисий, убитъ изъ засада отъ Д. Общи въ Орхание.

²⁾ недейте спира да действувате, но вършете умно.

³⁾ Село въ Орханийско.

Съ сичките си сили да са трудите да събирате пари защото тамъ ни стои сичката работа. — Сега ако имате нѣщо събрано испратете ни го по скоричко защото имаме нужда за много работа.

Касиеринатъ трябва да води дневникъ за сичките добри и не добри работи на секи членъ, отъ който день постъпя въ народната работа, и както казахъ! подъ №-ръ.

Съ второ, ¹⁾ ще упълномоща някого, или ще дода самъ да Ви са дадатъ нужните наставленія, и знакове, безъ които няма да вярватъ никому билъ работникъ, или кой другъ. Нужно е всѣки членъ отъ сега да са приготви съ най добро оръжје — писали сме на сичките Ч. Комитети, пишеме и Вамъ: поскоро да забелѣжите по междуси, и околност-тж Ви, колко души има да са подпишатъ по за една иглиячка пушка, който може нѣка и повѣче, отъ което сме преглѣдале, и одобрили — Цѣната имъ е деветъ л. тур. безъ фишеци, като се купуватъ една по една. А колкото са поржчатъ по много, толкова ще спаднатъ и по-евтини. — Фишеците имъ, ще могатъ да са правятъ и тука, тогава ще ни бждатъ и те по-евтино. Пушки отъ добрите, пжлнатса най-скоро, биятъ отъ хиляда и петстотенъ раскрачж съ Баюнети [войнишки]. Който са подпиши за Пушка нѣка дава и парите тамъ на касиерина, || Чи ката день (не могатъ б. р.) да са поржчатъ || то (поржчването б. р.) ще бжде скоро, | тогава ще поискаме да ни внесете изведнжж парите, || и колкото пари внесете толкова и пушки ще имате.

Пари. и писма ще ги предавате въ Сюлюманооглу Даудъ на Пощата Д. Пеевъ.

Асланъ Дервишооглу Кжрджалж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8068.
Арх. т. I, № 36, стр. 64.

№ 88.

Левски до Ц. комитетъ въ Букурещъ.

Праща една бележка отъ Д. Общи и свое писмо къмъ нея. Всѣкой членъ отъ Комитета да депозира писмено заключенията си на председателя. Повикалъ работниците да изравнятъ своитѣ смѣтки до сега и да положатъ клетва по новия уставъ и по новия начинъ на дейность

¹⁾ писмо.

за напредъ. Всички дошли, Д. Общи не дошъл. Изброява всички грехове, които тежат върху последния. На всички далъ пълномощия да продължатъ службата си, на Д. Общи отказва да даде. Общностъ въ действията му съ Анастасъ п. Хиновъ. Описание на длъжноститъ, които изпълнява Левски. Търси достоенъ човѣкъ, който да го замѣсти за всичко, а самъ той да се заеме съ събиране на пари. Случката е важна и трѣбва да се установи единъ редъ за всички подобни и за винаги. Замѣстника му трѣбва да представи поръчител. Левски не далъ такива, защото самъ е събиралъ и сега самъ дава смѣтка за всичко.

№-ръ 21-й,

1872 Ав. 25 Българско.

Братия Чл. на Ц. К-тъ!

Приключенитъ двѣ писма едно въ друго, едното садрното, безъ Датата съ малкото кжсче Писмо, което ма обвинява, а другото е отговоратму. — Пращамъ Ви ги, сѣки члѣнъ посамичякъ да осжди¹⁾ тѣя писма, кое (писмо) има право, и като какво право! т. е. съобразно съ правилата на уставътъ! и като осжди²⁾ сѣки члѣнъ, писмено дасапринесе на Председателятъ,³⁾ || послѣ и асъ като осжда, ще го принесе писмено на Председателятъ, || и даса реши сждбжтж.⁴⁾ — Която трѣба да са извърши съ слѣдующите още думи,⁵⁾ за Д. Общій: ⁶⁾ || като си додохъ Въ Българско. по уставътъ трябаше да повикамъ сичките работници, на които бѣхъ далъ упълномощенія, да имъ прочита уставатъ, и като удобратъ, да положатъ клѣтва какво и за напредъ ще слѣдватъ по него, || тогава (трѣбваше б. р.) да имдамъ⁷⁾ ново упълномощеніе съ новиятъ печатъ. Това потвърдихъ на сичките други,⁸⁾ || повикахъ (прочее б. р.) и Д. Общій да донесе въ досегашните работи смѣткитъ си,⁹⁾ || и за какъвто го припоржча работата

¹⁾ да обсжди, да изучи и прецени.

²⁾ като отсжди —

³⁾ да изложи писмено заключенията си и изложението да предаде на председателя.

⁴⁾ да се тегли присждата.

⁵⁾ къмъ присждата трѣбва да се зематъ още следнитъ обстоятелства предвидъ.

⁶⁾ касаетъ се за —

⁷⁾ да имъ дамъ.

⁸⁾ това извършихъ спрямо всички други.

⁹⁾ да докладва смѣткитъ по досегашната си работа.

му,¹⁾ да земе упълномощеніето си и давърви,²⁾ || а той неща дадоди || ами (поиска б. р.) да му провода тамъ упълномощеніето, || и (поиска б. р.) да отиде въ Македонія, || което асъ не мога да му дамъ затова, защото е бѣсъ книженъ, || а ще са срѣща съ хора които ще му задаватъ някой тѣжки запитванія,³⁾ || на които (като) не е способенъ да докаже,⁴⁾ ще остане замжлчянь, || и тогава какъ ще приематъ онія хора работа || като ще заключатъ нищо въ Димитра,⁵⁾ и ще ричятъ: тоя който иде дани даде работа,⁶⁾ сами не познава пжтекитей. || Какъ ще му дамъ упълномощіе, когато са непокорява каквото му са казва,⁷⁾ ами сряща тайните пощи, че имъ зима безъ заповѣдътъ ми уставите, и другите нужни, които разпратихъ по онія мѣста за дето бѣше отреденъ да ги обикаля. Какъ ще му дамъ упжлномощіе, кату кого де срещни отъ работниците, и казва имъ: като ними праща упжлномощіе, и асъ вѣче няма да вносямъ нему пари, || и казалсамъ на чясните комитети, да му не вносятъ вече пари, ами даги събиратъ въ касата си, || чи азъ ще имъ кажа да ги дадатъ на единъ вѣренъ човѣкъ, || чи съ мене наедно ще ги занесемъ въ Влашко на К-ва!⁸⁾ сжщо и Анастасъ казва въ писмото си.⁹⁾ Какъ ще му дамъ упълномощеніе, когато (той не е годенъ б. р.) съ нѣговите безумій, и лудорій || (Т. Правителс. не дава по онія мѣста да премине вѣче страненъ). И още отъ колкото е народната работа, надлъговая предхората,¹⁰⁾ || а вѣче и предъ съочясниците!¹¹⁾ какъ да го вѣрвамъ и да му дамъ упжлномощіе, когато той няма вяра,¹²⁾ и распечатвалъ е, веднжжъ Комитетки писма,

¹⁾ и както се намѣри, че е заслужилъ съ досегашната си дѣйностъ

²⁾ да получи ново пълномощно за да продължи работата си.

³⁾ ще му задаватъ важни въпроси по организацията на революционното дѣло.

⁴⁾ да отговори.

⁵⁾ като заключатъ, че нѣма нищо свѣсно у Димитра.

⁶⁾ да ни въведе въ работата.

⁷⁾ когато не изпълнява, каквото му се каже.

⁸⁾ Каравелова.

⁹⁾ Анастасъ попъ Хиновъ отъ Плѣвенъ, братъ на Д. Хр. Поповъ отъ Т. Магурели, се държи по сжщия неуставенъ начинъ, както Д. Общи.

¹⁰⁾ твърди нѣща извънъ рамкитъ на народната работа.

¹¹⁾ говори небивалици дори предъ посветени на дѣлото наши членове, които лесно хващатъ лъжитъ му.

¹²⁾ самъ той не вѣрва въ сжщината на дѣлото, поради което и лъже.

които му бѣхъ далъ да ги носи на Ч-те К-ти! || това бѣше когато още се носеше устава на удобреніе.

Сичкото това произлиза че не може да учени като какъ трябва да са почита Народната работа, || затова го и нападатъ мнозина (мнозина б. р.) отъ ония старни ¹⁾ че неспособенъ билъ, та искатъ когато имъ испровождаме съ тикава цѣлъ хора, да бжджтъ по-разбрани. Тія думи ги имамъ и писменни отъ някой Ч. К-ти, || а дето са дохождале усно да ми казватъ, са доста.²⁾ При сичките тіа, асъ нѣсжмму казалъ още нищо,³⁾ || викамгу да доди и да са развиди тойліе кривъ, или трѣсатъ извиненіе които го нападатъ,⁴⁾ || трѣсатъ причини дани са вѣче въ работа! || пжкъ хората са здрави и по първите по оня стърни;⁵⁾ || повните⁶⁾ и преставителятъ съ учелата какъ говорише за него. Сега цинете, и осжждайте,⁷⁾ || асъ ще сжда най послѣ.

Той, както и Анастасъ, незнаятъ кои са Членовете на Ц. К-тъ,⁸⁾ А мислатъ чіе при К-ва,⁹⁾ || защото знаятъ чи събираніето е тамъ било. По думити на Анастаса, ако Димитръ съвоеятси¹⁰⁾ умъ го послуша и разгласи че ассжмъ лжжецъ, и (че само б. р.) глѣдамъ да грабамъ пари яма,¹¹⁾ та да (и ако б. р.) разгласи по ч. к-ти да сабератъ отъ нѣкой мѣста пари, и да Ви ги донесатъ, може (да събератъ б. р.) и милионъ! || разбира са отъ (мен) припоржж няма да иматъ, || а Віа какъ ще ги приемете, и парите щеліймъ земете!¹²⁾ (щеліймса покажете чисте чл. на Ц. К. или съочастници само на тасъ работа).¹³⁾ Каква важность ще дадете на (тази б. р.)

¹⁾ страни (мѣста).

²⁾ а доста сж, дето сж идвали и усно да ми се оплакватъ отъ всички тѣзи недостатъци на Д. Общи.

³⁾ не му направилъ никакви забележки досега.

⁴⁾ трѣсатъ сами да прикриятъ кривинитъ и бездействието си въ дѣлото.

⁵⁾ а пжкъ тѣ — които говорятъ противъ Д. Общи — сж най сгурнитъ и най-първи членове на Комитета по ония мѣста.

⁶⁾ ще си припомните.

⁷⁾ ценете и осжждайте.

⁸⁾ не знаятъ че вие, членоветъ на Централния комитетъ въ Ловечъ (въ Българско), сѣ силни и натоварени да сждите.

⁹⁾ мислятъ че всичко е съсредоточено около Каравелова.

¹⁰⁾ съ своя си.

¹¹⁾ Яма—турска дума: произволень, свободень, публичень грабежъ.

¹²⁾ Пита: тѣ какъ ще посрѣщнатъ акцията? Ще приематъ ли отъ Анастасъ п. Хиновъ и Д. Общи на тѣхна глава събрани пари?

¹³⁾ ще ли се показатъ на висотата си като членове на Централния комитетъ или ще се превърнатъ въ съучастници на двамата.

работа, чякамъ да вида. — Отъ тукъ ще земе пжтъ, и за напредъ,¹⁾ ако биса случило подобно нѣщо: || може и по голямо?,...²⁾ Отъ тукъ ще взематъ пжтъ и членоветъ на Ц. К-тъ, и за напредъ какъ ще можатъ да управляватъ.—По мене, какъ сждж асъ тая работъ,³⁾ като получа отговоръ и сега отъ Димитра комуто писахъ че подир св. Богоро. ще отида даго намера готовъ въ смѣткитему, и за по ясно да са разбира за работитъ му,⁴⁾ || и тогава.⁵⁾

Питайте Д. Общій: парити колкоміе принелъ,⁶⁾ намѣрелъ лигѣ,⁷⁾ || или (дали б. р.) на поканніятму печатъ са ги дали, на които пиша да дадатъ!⁸⁾ на които пари май половината ще излѣзатъ негови разноски?⁹⁾ Но отсега ако ще върши работи!¹⁰⁾ ще му опредѣла и разноските, споредъ както виждамъ.¹¹⁾

А кажете и на Анастаса: да доди и да му дамъ мястото си: || да располага работите на сичкитъ ч. к-ти, || да управлява всѣкидневните имъ криви постѣпки, || да посрѣща тайните пощи, || да зема, и дава, писменните имъ отговори,¹²⁾ || да дава упълномощія на работниците споредъ способността на чіовѣкатъ, || да намира хора за тайна полиція, || да ги нарежда, || и даса споразумява съ нѣя, и пр. и пр. || съ една дума даму повѣра канцаларіята си, || да държи дневникъ на тая работа, || защото като глѣдамъ че сиката (всичката б. р.) ни работа упира до пари, пжкъ няма, та небихъ стоялъ на едно място ни менута! || и денатъ и нощъ да миса се (все б. р.) день, || и въ кжсо времѣ мога да намѣра парити

¹⁾ споредъ тая случка трѣбва да се установи единъ редъ на нѣщата за всѣкога въ бждаще.

²⁾ а може да се случи и нѣщо по-пакостно.

³⁾ моето мчение — какъ сжда азъ по тая случка — ще имате.

⁴⁾ и по-ясно да вникна въ работитъ му.

⁵⁾ ще се разберемъ помежду си и съ васъ.

⁶⁾ колко пари му е донесълъ до сега.

⁷⁾ събралъ, установилъ ли е, каква имъ е цѣлата сума.

⁸⁾ дали срещу показания отъ него печатъ сж му внесли тѣзи пари, или ги има отъ ония, на които съмъ писалъ азъ самичкъ да му дадатъ.

⁹⁾ но ще излѣзе, че положината отъ тѣзи пари той е изхарчилъ за себе си.

¹⁰⁾ ако остане още на работа въ Комитета.

¹¹⁾ ще ограничи размѣра на разходитъ, съ които може до разполага.

¹²⁾ да получава писмата отъ тайнитъ пощи и да отговаря.

безъ пѣчатъ ¹⁾ за тая работа. — Тъсѣ такъжъ, за да му по-
вѣра горните, ²⁾ пжкъ ась да падна по пешята на парите.
Баю! и на Васъ казвамъ: припоржчайтеми такъжъ, единъ, ||
да даде кифилитеси, ³⁾ и да остане да върши ⁴⁾ || но ще кажите:
ти гого (кого б. р.) си далъ кифилъ! || ето (моятъ кефилъ е б. р.)
работата, която самъ я довелъ сами до дотукъ, и сами ис-
камъ да дамъ смѣтка, за доходите, и разходите, || и сами по-
казвамъ какъ трябва да са върши, за да неможе да пропадне
парица, ⁵⁾ и да не смеа даса лъжи! ... Това е мой кифилъ.
А думите на горните са интриги, || и съ чювали глупости.

Ас. Дер. Кжрджалж.

Н. Б. II Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 18, стр. 775.

№ 89.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Недостигъ отъ пари. Нѣма да му открива рече, ако нѣжде не
сж доволни отъ него (отъ Каравелова). За войнишкитѣ правила. Подробно
описание на случката въ Ловечъ, дето Ле-ски уѣ единъ слуга. За
успѣха на дѣлото трѣбва повече да върватъ въ него, а не да даватъ
подпора на глупци.

1872 Ав. 25 Българско.

№-ръ 28-й.

Бае Павловъ!

Писмото ти отъ 26 Юлія, получихго на 6 Ав. съ пано-
вуту заедно. || работата Ви добра, а пари няма, || това е и отъ
(при б. р.) насъ, || едвамъ досега саж посрящало разноските,
и твърде малко за друго || за Ц-въ, не мога да разбѣра Це-
новліе, ил Цанковъ дето неще да бжде въ работа. ⁵⁾ За Вѣс.
Св. ⁶⁾ надявамса скоро да Ви събера (абонати б. р.) за 15—20

¹⁾ безъ отдѣленъ пѣчатъ (специално пълномощно).

²⁾ изброенигъ по горе длъжности.

³⁾ поржчитель (турски: кефилъ).

⁴⁾ да поеме работата.

⁵⁾ Писали му, че Ц-въ не искалъ повече да остане въ Кми-
тетската разбѣга, а Левски недоумѣва за кого е думата: За Ценовичъ
или за Кирякъ Цанковъ.

⁶⁾ Вестникъ Свобода.

Броя още. || За Словослагателат ще гдѣдами даного испра-
тимъ, || детоти пишж отъ Олтеница и отъ Гюргево че говорятъ
нѣкойси недобро за тебѣ, ась мисла че добро права, щото
да ги обединъ въ истината, ¹⁾ но като е така, ²⁾ неща вѣче. || —
|| ась го имахъ за длъжностъ. Данаилъ и сега ми пиши че
не приелъ още уставите и пр. || мисла и въ Олтеница да ни
си ги ³⁾ испратилъ? Писмата Чрѣзъ Рушчукъ, отъ 25 Юлія,
и чрѣзъ Данаила отъ 3. Ав. вярвамъ да стеги получили, ||
чрѣзъ Русчукъ дето, забавиниса въ Търново ⁴⁾ по причини,
защото са уби отъ Тайната Полиція, Лясковскія чорбаджи
Василь. За поржчяните ни въ тяхъ писма ⁵⁾ пращамти чрѣзъ
Данаила още л. тур. 10, десетъ, || които неща поскоричко дами
испратишъ, || Войнишкити Правила, и отъ Ефрѣмъ Марковича.
|| Отъ 4-те К-ти ми проглушиха главата съ писма дама пи-
татъ: дадели (Сърбия б. р.) отговоръ за Военното училище:
та да изпратимъ момцити си, които сме приготвили и чя-
катъ. Премного Ви натягвамъ съ поржчките, но какво! ||
Когато сичките сега трябать, || и като ги няма спира са ра-
ботата; || —недейте забавя и онія нѣща, дето бѣхме задлъ-
жили Данаила да Ви разправи || съ негоніе ⁶⁾ оправенъ пжтѣтъ
на сякаде, || и никоги на работникъ нашъ пжтѣтса неспира. ⁷⁾
—тукае и вржската на работитѣ. ⁸⁾ Молави! за пари, ще глѣ-
дам като са улѣсна и ще ви провождамъ. Презъ тія дни,
щяхъ даса здобія, съ силата на оржжіетоси, и щяхъ да по-
срѣшна доста работа, || и твойте борчуви (щяхъ б. р.) да
плата, и! ... || но врѣмето ми неспомогна. —съ още единъ дру-
гаръ, по пладня въ Ловечъ въ срѣдъ града, преоблеченъ,
тайно, че презъ друга кжща влизамъ у одного Чорбаджія,
комуто бѣха искале помощъ за заточенниците въ Діяръ-Бе-
киръ, || а това куче, отъ като недалъ ни пара, напсуваги, || и

¹⁾ да имъ се разкрие истината, та да не го нападатъ повече.

²⁾ но щомъ ти се сърдишъ, или мислишъ, че не се постига целта,

³⁾ не ще да си ги испратилъ.

⁴⁾ писмата, които бѣха отправени чрезъ Русе, сж се забавили
въ Търново.

⁵⁾ нѣщата, за които аъ онія писма поржчвахъ да ми испратишъ.

⁶⁾ съ разрешението на оня въпросъ (за купуване на пушки) намъ
ни е оправено

⁷⁾ не ще да се спира.

⁸⁾ тукъ е ядката на цѣлото ни дѣло.

укорилги че биле разваляли спокойствието имъ? || — на шкембетата. Асъ искахъ да го! и паритиму,¹⁾ || но както правих смѣтката си въ кѣщи, на пазарятъ не излѣзи така, || а да видимъ каква! (смѣтка б. р.) || по Европейски чясатъ, призденатъ на 3, Скрити (бѣхме б. р.) ній въ кѣщжтж му, || фамилията му отишла бѣше на Троенскія Манастиръ, || а той съ калфата си само, 24 годишенъ момакъ, споредъ както испитахъ, отъ дюкянати дохождалъ секи пѣтъ предъ момчето единъ и половина чясъ, || то небѣше така!²⁾ предъ Св. Богородица въ Понделникъ по 3, чяса Европейски³⁾ дохожда калфата му, отваря портата, която бѣше заключена отъ одвжнъ, и влиза, || но предъ да доди исчюпел бѣхъ врати, санджци, и не намѣрихъ повѣче отсвѣнъ 1400, гр. тур. се бешлици, || така бѣхъ приготвенъ вжтри, ако додеши той напредъ нѣмаше да става никакъвъ шумъ. || а то доде напредъ момчето, || посрѣщнаго другарятми, || (момчето б. р.) надади викъ: тичайте хора! || на която стърнж бѣхъ въ дворатъ до кѣто пристигна то се (все б. р.) вика и бориса съ другарятми, || пристигнжхъ, ржнжхго съ кжмжтж си на смъртъ, та дано збъркаше народътъ посоката на гласатъ който бѣше напжлнилъ улицата, || неумря изведнжжъ || захвана да вика повѣче, || което нѣ можеше да са укрій вѣче, || ржнжхго още веднжжъ, за да са немжчи, и да неможе да каже какви са биле, (наладателитъ б. р.) || жялно! за невинното момче, || но ако не бѣше така, инакъ бѣше уцапано на много стърни!... || до кѣтто постигнемъ цѣлтжси ще отидатъ и невинни хорица доста. Като утворихъ портата, то святъ бѣше като панаиръ! || съ излазяніето ни, изведнжжъ вдигамъ кржжавитси (кървавия си б. р.) ножъ, и снѣколко турски рѣчи спущамса връзъ народа, || отворихани пѣтъ, || и слѣдъ насъ, ето ти и полиціята, || изглееда ни, || па това си бѣше, || на другія денъ, търсини, (търсения б. р.) запиранія, кого де срѣшнатъ || ни казалъ чи ги видялъ хайдутите,⁴⁾ || доста топордія || запираха и отъ членовите ни, които бѣха комшіи на оногова човѣка || — едни казватъ отъ Българите турци бѣха! || а други: турци и българи, || а турците: Бълга-

¹⁾ да го убия и да задигна и перитъ му.

²⁾ а сега не се случил така.

³⁾ когато Левски се билъ вече прехвърлилъ въ кѣщата му.

⁴⁾ раненото момче не могло да каже, че е видяло хайдутитъ.

риса! || ето и куршуматъ дето падналъ отъ тѣхъ! въ нашите турци, няма такива пушки. — || съ думи още¹⁾ че това е Комитетска работа, || и (турцитъ казали б. р.) ній трябва да търсимъ по сичките кѣщи на Българите! || па нищо.²⁾ За натакъ като земе да са убиватъ Чувства, може и да бжде.³⁾

Баю! да ти кажа една като сто! Сичкити неразборій, завити, укори, които произлазятъ отъ глупости повѣче, сж тій причина дето раздѣлятъ единъ народъ на чясти, || и не остава нищо,⁴⁾ || това Вій твърде добре познавате, || слѣдователно, въ насъ, за да не може да добіе сила тая поразія,⁵⁾ а да земе силенъ вървешъ работата ни, безъ да пропадни въ неприятели ржцѣ нищочко! Отъ която работа и Вія да прокопцате, други хора като тебъ,⁶⁾ та да са залѣгните съвършено на наша работа. — || вѣче ти,⁷⁾ не трябва да пропускашъ (напустенъ б. р.) работата си, защото не прилича на нищо!⁸⁾ (Но б. р.) да са привари сяка поразія, нетряба да давате потпора на глупци, || а да ми поддържате,⁹⁾ като казвате секиму: съ Львскій ако вія са не разберете, за Васъ няма работа! Това така трябва да направите, || а които убедени въ менъ!.....¹⁰⁾ || и няма (да последва б. р.) нищо лошаво.

Питај французинатъ за 8. Пушки отъ най добрити иглички, и най кжсите, колко желтици, (ще струватъ б. р.) || сега¹¹⁾ да ми отговоришъ, та да пратимъ и парити.

Ас. Дер. Кжрджалж.

Български Революционни
Централенъ комитетъ.
(печать)

Н. Б. II. Б. п. 102, № 29.
Арх. К. Цанковъ.

¹⁾ станало дума още.

²⁾ но пакъ нищо подобно не предприели.

³⁾ по-нататкъ като почне да се убиватъ повече чорбаджии, чувствувамъ, че може турцитъ да предприематъ претърсвания у българитъ.

⁴⁾ и тогасъ отъ тоя народъ не става нищо.

⁵⁾ завистъ, укори, неразбории и пр.

⁶⁾ трѣбватъ по-други хора, отъ като тебе.

⁷⁾ колкото се отнася вече само до тебе.

⁸⁾ защото иначе не би приличало на нищо.

⁹⁾ а трѣбва да ме поддържате.

¹⁰⁾ ако сте убедени въ менъ.

¹¹⁾ веднага.

№ 90.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Като обжди работата, защото Анастасъ му е братъ, да пише на Левски. Да пише самъ и на Каравелова. Праща 15 т. лири.

872. Ав. 25. Българско.

Братовче!

Да са небава да пиша и тебъ особно, || прочити всичките ми писани за Каравѣлова, и пр.¹⁾ || разсжди и ти || защото тѣе братъ Бай Анастасъ²⁾ || юще и работите познавашъ някакъ по отблизичко отъ другитъ по нови съочясници, || и както разсждишъ, така пиши и ти К-ву,³⁾ ако щешъ.

Писмата щомъ ги прочитешъ, и ще ги запечаташъ || н твой печатъ няма да туряшъ, || и затова което си прочелъ никой няма да знай!... Писмото Баюво ти, ще го испрати К-въ пакъ до тебъ, || а ти да ми го испроводишъ незабавно. || защото ще го провада до Ч-тъ имъ Комитетъ,⁴⁾ да го викатъ,⁵⁾ и да му го дадатъ.

За всичкити нѣща дето ти бѣхъ писалъ да ми ги испроводишъ, испроводими ги, защото ми са нужни. Парити проваждамъ 15 л. тур. и $\frac{1}{2}$, петнайсятъ и половина, || десетяхъ ще проводишъ на К-ва, а другите твой задето ти са длжжж. — Но недей да оставашъ нѣщата за други пжтъ. защото разноски,⁶⁾ || а трудове опасни са!⁷⁾ Здравейте!⁸⁾

Ас. Дер. Кжджялж.

Български Революционенъ
Комитетъ.
(печать)

Н. Б. II. А. п. 60, № 8071.
Арх. т. I., № 37, стр. 65.

¹⁾ Д. Хр. Поповъ бележи отъ страна на писмото: Азъ имахъ воля да отварямъ и прочитамъ всичкитъ кореспонденции, а после да ги пращамъ на адреситъ. Д. Хр. П отъ начало повече вървалъ на брата си, който бѣ наклеветилъ Левски предъ Каравелова.

²⁾ бай Анастасъ ти е братъ.

³⁾ Каравелову.

⁴⁾ ще го прати въ Плѣвенъ.

⁵⁾ Анастаса.

⁶⁾ разноски ставатъ по безплодни кореспонденции.

⁷⁾ опасни сж трудоветъ, за да се подържа кореспонденция.

⁸⁾ На гърба на писмото Д. Хр. П. бележи: Отговоръ 22-7/врия (септември р.) 872.

№ 91.

Левски до Анастасъ п. Хиновъ.

Трета година откакъ се запозналъ съ него. Въ дѣлото е отъ 1861 г. Прочелъ ли е устава и окръжното писмо. Не го напада (настѣпва), но има пълномощно и длъжностъ му е да го изпита. Ако той не разбира (не види), децата му ще видятъ. Съ клеветитъ си прави престѣпление да бжде осжденъ на смъртъ. Нека докаже кривитъ си твърдения за Ангелъ Кънчевъ. Гласежитъ му съ Димитъръ Общи. Оплакванията на последния. Нѣма право за лични разправи да се обърне къмъ частния тѣхенъ комитетъ. Случката съ посрѣдника пратенъ отъ него до Левски. Въпросътъ по избора на представител отъ Плѣвенъ. Да бжде готовъ съ обвиненията си. Комитета имъ, по заповѣдъ отъ Централния комитетъ, ще го вика на сждъ.

1872 Ав. 25 Българско.

№-ръ 20-й.

Господинъ Анастасе!

Въ Плѣвенъ.

Отговарямъ на Писмото ти, което и (е б. р.) безъ дата, а получихго на 5-ий Ав. чуешли Господине! асъ ако не бѣхъ вѣликодушень,¹⁾ не бихъ престигналъ до тукъ, отъ 61, во,²⁾ та да са запознаехми и стебъ, ето трета годинае. || питама да ми отговоришъ, че отговорелси, или не! товами³⁾ длъжностъ да та попитама: прочелли си уставатъ, който по вишегласіето на сичките ч. к-ти⁴⁾ е потвърденъ, || и (прочелъ ли си б. р.) окръжното Писмо, въ което заповядва Ц. К-тъ! || които Висамъ испратилъ отъ двѣ недѣли напредъ.

Баю! асъ нита⁵⁾ настѣпвамъ на краката, нъ испитвам по уставатъ, || а извършявамъ споредъ упълномощіетоси, като по напредъ Благоразумно испитвамъ, и зема факти въ ржцетеси, || пжкти, прави потвои кефъ.

Както казахъ по горе: Ассжмъ⁶⁾ посвѣтилъ себѣси на Отечѣството си още отъ 61, во да му служя до смъртъ, и да работа по Народната воляж, || и ако това ти невидишъ чеси

¹⁾ преданъ и вѣренъ на дѣлото.

²⁾ отъ 1861 г.

³⁾ това ми е —

⁴⁾ Частни комитети.

⁵⁾ не те.

⁶⁾ азъ съмъ.

невѣренъ,¹⁾ то децатати ще видатъ, || ще помислатъ и за тебѣ,
|| Слѣдователно, и по волята Народна, Ето и уставатъ, по ко-
гото като върви секи народенъ няма закакво да са пишатъ
глупости, които го докарватъ да престъпи за смъртъ.²⁾ Ето
чи ти не си Народенъ: || виж(д)ашъ злото Народно, и ни го
казвашъ, || а чякашго да стани поголямо, и да убие Народа! —
Навождашми А. Покойний,³⁾ когото познавамъ за чистъ човѣкъ
и работникъ, || а ти го учернювашъ като доказвашъ фактично,⁴⁾
чи ако той би билъ живъ щяло сичкото да излѣзе на яве,⁵⁾
|| каквото и за Д. съ когото нещели сте да оставите рабо-
тата тѣй за напредъ?⁶⁾ || тукъ падашъ въ отговорностъ, да
оміешъ лицето на Покойния съ истинната,⁷⁾ || когото мис-
лихме че ни държеше кривото ни менута въ себѣ си,⁸⁾ || ко-
мута далъ бяхъ и упълномощіе отъ дето ма викаха, да каже
всичко щото знае,⁹⁾ || и отъ катоса завърнж, нѣма за много
и почина,¹⁰⁾ || да мо е лѣка прѣстъ, || защото, очевидно е вече
тукъ, че не е ималъ скрито всебѣси нищо. || така сжщо трябва
да исповядашъ и за Д.¹¹⁾ Споредъ писмототи както виждамъ,
чи тисае раскаиовалъ,¹²⁾ дето нисжмму билъ уважавалъ¹³⁾ ра-
ботити, || и недавалсжмму предница?¹⁴⁾ || (а) приносялми пари,
|| пжкъ асъ стоя по два три месеца на едно място, и ямъ
готови пари?¹⁵⁾ || и казвашми, няма яма!¹⁵⁾ Таквисъ чясни мрж-

1) защото нѣмашъ вѣра въ менъ.

2) да mine границата, за да заслужи смъртно наказание.

3) привеждашъ ми за примѣръ покойния Ангелъ Кънчевъ.

4) като твърдишъ.

5) ако А. К. билъ живъ, щѣли да излѣзатъ на яве всички злоу-
потрѣбления, които върши Левски.

6) по сжщия начинъ и съ Димитъръ Общи щѣли сте сега да из-
вадите всички мои злоупотрѣбления на яве.

7) защото не можешъ да докажешъ истината и трѣбва да се от-
речешъ отъ клеветитѣ си.

8) за когото ний мислѣхме (и мислимъ), че ни на минута не хра-
нѣше зла мисль въ себе си.

9) и когото пратихъ да иде, дето викаха самия мене и го опъл-
номощихъ да говори.

10) нѣмалъ е време да открива или да мисли зло за Левски.

11) Димитъръ Общи.

12) оплаквалъ ти се е.

13) не одобрявалъ.

14) Д. Общи се оплаквалъ, че Левски не го оставялъ да напредне.

15) яма — имотъ, пари обречени на плячка.

сотій като говоришъ отъ себѣси, който¹⁾ нѣмашъ и право
да питашъ защо това (е) тѣй, или онова инакъ, отсвѣнъ ч-тъ
к-тъ,²⁾ на когото са е и писало какво има да са прави! а
инакъ, ти чясно неправишъ друго нищо, отсвѣнъ интрига,
която спира ходатъ на народната работа. Акоси расжрдинъ
отъ оногова, чрѣзъ когото си искал даса разберешъ съ мене
за Представите(л) какъ да стане отъ Ваша старнж, разбериса
съ него,³⁾ който казва: че неси дошолъ нарочно до мене, а
само да са повидишъ!⁴⁾ па и на това не отказахъ! — При-
насъ когото разговаряхми съсъ Пратеникатъ, бѣше и другъ
члѣнъ който чу че казахъ; асъ ще излѣза на моравата нѣка
доди!⁵⁾ || отъ тамъ нататакъ незная за Прикаските Ви.⁶⁾ пжкъ
за Представителъ бѣхъ писалъ на ч-т Ви к-тъ⁷⁾ да избе-

1) такива лични (чясни) клевети (мръсоти) хвърляшъ върху
менъ отъ свое име — ти който споредъ устава.

2) забравилъ си, че само Частния комитетъ въ Плѣвнѣ.

3) ако те е разсърдилъ оня, чрезъ когото искаше да се разбере
съ менъ върху въпроса какъ да стане избирането на представителъ за
Общото събрание въ Букурешъ презъ миналия май, разправи се
съ него.

4) той не ми каза нищо друго, освенъ че си искалъ да се пови-
дишъ съ мене, а не че ще разискваме за избора на представителъ.

5) При разговора на Левски съ посрѣдствувашето лице присжст-
вувалъ и трети свидетелъ, който билъ комитетски човѣкъ, следова-
телно, посрѣдникътъ на Анастасъ п. Хиновъ нѣмало защо да не каже
открито цельта на мисията, съ която е билъ натоваренъ отъ него. Левски
назначилъ свиждането да стане извънъ града на една опредѣлена мо-
рава. Свидетелътъ чулъ това. Всичката трудностъ за разбирање на тоя
наистина труденъ откъсъ изъ писмото на Левски се заключава въ из-
вънредно тежкитѣ обстоятелства, при които революционната организа-
ция презъ онова време е работило. Скривалището на Левски е известно
само на две—три довѣрени лица отъ града. Едно отъ тия лица е по-
срѣдникъ за исканото свиждане. Последното не може да стане въ са-
мото скривалище: избѣгва се всѣко движение около него, за да не се
нѣкакъ привлече будното око на властта. Така — свиждането се е на-
лагало да стане навънъ. Но по чия вина все пакъ то не е станало (въ
свързка съ което—споредъ както се разбира отъ писмото—е избухнала
нова сръдня отъ срана на А. п. Х. къмъ Левски) — този въпросъ ос-
тава да се изясни чрезъ други документи.

6) не знае какво се е говорило между него и пратеника.

7) на Частния Ви комитетъ.

ржтъ, упълномощатъ, и да тръгнѣ по пжтѣтъ както бѣхъ писалъ. — Както Вамъ,¹⁾ и (на) другите ч. к-ти еднакво бѣхъ писалъ.²⁾ да прекъсна сега: (да отговарямъ по нататъкъ б. р.) на сичките твой бжлвочи! || така казвамъ, защото са (нѣщо б. р.) беззаконно (не сж по уставатъ, когото ась почитамъ за най-свято, и заклѣлсамса да го изпълнявамъ точно). || на всичките изложени твой въписмототи (клевети б. р.) отъ край до край, събери документите, и да ги предадешъ въ Чястніятъ Ви Комитетъ, || че отъ тамъ щеса зематъ и да сж принесжтъ на сждъ, || че Власт-тж, ще разсжди, || и (може б. р.) дати даде Правото. || аколи пжкъ по тія твой работи³⁾ ч-тъ к-тъ Віе спрялъ отъ работатаси, та няма кой даги приеми,⁴⁾ то (тѣ б. р.) нѣка бжджтъ готови въ Тебъ че катоса повикашъ,⁵⁾ въ чясжтъ трябва да бждешъ готовъ.

Асланъ Дервишооглу Кжрджялж.

Бай Анастасе! Ти мя запозна съ Асланъ Дер. Кжрджялж, и до днесъ съмъ работилъ съ него. До днесъ не съмъ познавалъ въ него никаквж грѣшкж. Чистъ е.

В. Т. А.⁶⁾

Подобно и азъ. М.⁷⁾

Н. Б. II. Б. п. 102, Арх. К. Цанковъ
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 17, стр. 773.

¹⁾ както въ Плѣвнѣ, така —

²⁾ не правихъ никаквъ особенъ намекъ, кого да избера, та да ме подозрешъ, че съмъ желалъ да осуетя твоего избирание за представителъ.

³⁾ ако порати тѣзи твои незаконни постжпки (обвинения противъ менъ).

⁴⁾ вашиятъ Комитетъ ти е отнелъ възможность да действувашъ по-нататъкъ (ако той не имъ дава ходъ, не ги приема).

⁵⁾ Частниятъ ви комитетъ въ Плѣвнѣ ще те повика по заповѣдъ отъ Централния комитетъ.

⁶⁾ Велико Търново — Асѣновци.

⁷⁾ Навѣрно, Отецъ Матей Миткалото. Дветѣ бележки носятъ два различни почерка.

№ 92.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Не може да намѣри човѣкъ, който да го замѣсти. Увеличена бдителность на властѣта. За Груя ужъ годенъ за замѣстникъ, при първа опасность се изплашилъ и уннщожилъ припаси, архива и пр. Защо е трудно да си намѣри замѣстникъ. Съвокупность отъ избрани качества въ едно и сжщо лице, което би се избрало за апостолъ. Изброява тѣзи качества. Самопортретъ на Левски.

За Г-нъ К-ва

Въ Букурещъ.¹⁾

Бае!

Работата още няма кой да я поеме, тасжмъ принуденъ още сами даса излагамъ въ опасности да тичамъ на горе на долу. Пжкъ турцити няма село ни по кжратъ ханища, да ниса распратили да търсатъ. Пишятми писма отъ вредъ даса не излагаме въ опасности, || а не мога даглѣдамъ на страшливитини работници, които отъ страхъ за сиратъ сичко, || и работата да стои на едно място. Завчяра като имаше една топордія²⁾ въ единъ градъ, въ който бѣхъ и ась, предирванія, бастисванія³⁾ нинадейно по кжщя, || а ась дето бѣхъ въ кжщжтж днесъ излязохъ изъ кжщи, на другиятъ денъ бастисаха, || отъ видило, до видило по улицити Турци вардатъ за странни хора. При таковато нящо-воя градъ исплашватса сички, || отъ тоя градъ е и Грую,⁴⁾ които ми пиши-защо бяхъ излязалъ вѣче оттамъ, || и отишалъ бѣхъ подруги страни. Пишими да ни дохождамъ скоро като преовѣличава предирванията на Тур. || ушъ че биле търсиле и у тяхъ и пр. та нямало място де да слѣза. || иоще казалъ дето бѣхъ оставилъ припасъ, тевтери и пр. да са хвърлятъ въ заодатъ! || видишли работа отъ страхопжзлювци! || Затова още несамъ повѣрилъ, работата си другиму || защото ако е въ едно,⁵⁾ въ другого

¹⁾ Адресътъ е на обратната страница.

²⁾ смуть.

³⁾ обиски.

⁴⁾ Условно име, — навѣрно Хр. Ивановъ Книговезеца отъ Търново, за когото Каравеловъ и Левски сж били говорили помежду си да се назначи за помощникъ и евентуално замѣстникъ на Левски.

⁵⁾ ако подхожда въ едно.

няма. (ако е решителенъ, то-той ще бжде неразсждителенъ аколие разсждителенъ то страхътъ му го непуща да прикрачи понататакъ, още и встрахливъ случай¹⁾ развалятса готовите работи). || а работите Писма дето дохождатъ ката день трябва даса расправятъ, || пжкъ като ма няма стоятъ на едно място задълго време до кжтоса завжрнж, || а и то не²⁾ работа. — Имаме чесни хора, но като небиле одавна³⁾ въ тасъ работа даса упознаятъ съ нея, щото да могатъ да сжджтъ, пакъ нищо,⁴⁾ и по зло.⁵⁾ — Водителите на тая работа трябва да са упознали до тънко човѣците, || като койе К-въ, Ц-въ⁶⁾, Петко, Стоянъ, и пр. || въ какво са добри, а въ какво не! || де стоятъ тѣхните слабости, || щото даимса недава || да паднатъ втяхъ, || и даса не увреждатъ! ⁷⁾ даса осжждатъ единиятъ и другиятъ безъ даса повредатъ въ работата и пр.⁸⁾ На такива хора дай работа, които са разсждителни, постоянни безстрашливи и великодушни.⁹⁾ — безъ тия едно да липцува на водачятъ на тая св. работа,¹⁰⁾ то той ще я улайнени както идае. — (Още и по времето¹¹⁾ да нарѣжда и работите) || длъжностмие да кажя,¹²⁾ защото може да умрж.¹³⁾ Глѣдайте-

1872. Сеп. 16, Бъл.

Твой Тропчу. (Ас. Др. Кжрд.)

¹⁾ въ случай на опасность.

²⁾ не е.

³⁾ отъ по-дълго време.

⁴⁾ не сж за нищо.

⁵⁾ по-зле съ тѣхъ, отколкото безъ тѣхъ.

⁶⁾ кой е Каравеловъ, Ценовъ.

⁷⁾ да не се избябватъ сами.

⁸⁾ да се критикуватъ единъ другъ, но да не се отклоняватъ взаимно отъ работата.

⁹⁾ дай работа, но само на такива, които сж и разсждителни, и издържливи (постоянни) и безстрашливи, и беззаветно отдадени (великодушни).

¹⁰⁾ света работа.

¹¹⁾ редовно, неуморно или сжщо: споредъ обстоятелствата да нарежда и пр.

¹²⁾ длъжностъ ми е да посоча, да опредѣля какво липсва, какво трѣбва.

¹³⁾ може внезапно да ме хванатъ, да ме убиятъ.

П. П. току испрацахъ пратеникъ за влашко и получихъ писмото ти отъ 19 Ав.

Сжщій.

Н. Б. II. Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 20, стр. 779.

№ 93.

Левски до Данаилъ Хр. Поповъ.

Получилъ негово писмо съ обръщение: Господа — ась несжмъ Г-да! Преди 16 дни тръгналъ да обикаля Частнитѣ комитети. На Д. Общи прошава за простотията му, ако бѣше ученъ нѣма да му прости да престжпва устава: ще го убие. Изброява редъ случаи отъ престжпления негови. Интригитѣ на двамата съ Анастасъ п. Хиновъ. — Присъединилъ Ч. к. единъ въ другъ, събралъ ги въ едно окръжие съ центръ Орхане, за да ги освободи отъ влиянието на Д. Общи. Тѣй ще направи въ цѣла България. Поведението на даскалътъ писаръ на Комитета въ село. Фалшифицирано решение подъ влияние на Д. Общи. Предложение до Ц. к. въ Букурешъ да избератъ ржководящъ центръ въ България. Левски ще върне пълномощното си, ще стане подчиненъ. Отъ едно място трябва да се сфири. Извънъ Българско той не се мѣси, но и тѣ отъ Букурешъ да не се мѣсятъ. Знаятъ го отъ десетъ години, трѣбва да му довъряватъ, а не да даватъ ухо на глупци и интриги. Пълномощие на Хр. Ив. Книговезеца. Разлика между думи и дѣла. За убийството на Т. Начевъ отъ Орѣхово. Каравеловъ съ гледане още не позналъ до сега нищо.

1872 Сеп. 16, -й Бъл.

№ 40, -й.

Братовче!

Получихъ едно твое писмо безъ Дата което ма намира на едно село, || отгоре на писмото, ми казва Господа! ¹⁾ ась несжмъ г-да! ponadоло, за стоката и пр.²⁾ || ась за моята стока предъ 16, дена още, като тръгнжхъ по ч-те к-те³⁾ по работа оставихъ въ моратооглу⁴⁾ 15½ л. тур. || десетяхъ за К-ва⁵⁾, а петяхъ и половина за тебѣ. Като са научихъ че нибеле⁶⁾ още испратени, днесъ испращамъ човѣкъ и народенъ

¹⁾ стои обръщение — Господа!

²⁾ По-надолу вече следва за стоката и за всичко друго.

³⁾ по Частнитѣ комитети.

⁴⁾ Ловечъ.

⁵⁾ за Каравелова.

⁶⁾ не били.

работникъ || комуто може да са повѣри и Лозинка и сичко, || тойе работникъ по онова окружіе, за дето бѣхъ упълномо- щилъ и Д. об. || комуто Д. об. незаслужава низа царвулятму, относително, за точните изпълненія въ устават, и да слуша на заповѣдите, които муса даватъ! || Бай Д. чіе заслужелъ въ много нѣща за смъртъ, такае,¹⁾ но прощаватмуса на просто- тіятому досега! || ако да бѣше ученъ не можяхъ да потпчя законатъ, и трябва да изпжлнж.²⁾ Бай Д. нее предателъ, но неразбранъ—горделивъ, || и говори за работи отъ себѣ, безъ дазнай каде водатъ, || а устата му колкото го препоржчватъ, не излиза на хилядо едно,³⁾ || и колкото е позаслужилъ. хиляда пжти да ние било, || защото тойе причина та са родиха не- довѣрія между някой въ съочясниците.—задавал имъ е думи да мислатъ различно,⁴⁾ пжкъ на мене казва, че тій така ми- слиле, || и запитвале го?⁵⁾ и то ма принуди поскоро да оби- кола онова окружіе,⁶⁾ дето той ходи, безъ да показвамъ на ч-те к-ти⁷⁾ че той мие така говорилъ. Питахъ⁸⁾ иматъ ли ня- какво съмненіе въ нящо на Ц-тъ К-тъ,⁹⁾ споредъ думите на Д. Об. който каза предъ сичкити члѣнове на единъ чястенъ К-тъ,¹⁰⁾ за което имъ искахъ писмено, и дадохами чи не!¹¹⁾ || и въ други единъ ч-тенъ к-тъ говорилъ: въ това окружіе, така да сторимъ, иначе да направимъ, и пр. || па и за пона- татакъ биле!¹²⁾ || това е било въ Бочукооглу,¹³⁾ || а Председа-

¹⁾ че Димитъръ Общи за много свои постжпки е заслужилъ вече смъртно наказание, затова не ще и дума.

²⁾ ако не бѣше тѣй простъ (да бѣше ученъ) не можехъ да се отклоня отъ устава и трѣбваше да го убия.

³⁾ отъ хилядото що обещава съ уста, не изпълня ни едно.

⁴⁾ поучвалъ ги да мислятъ грѣшно.

⁵⁾ и запитвали го ужъ както грѣшно мислѣли.

⁶⁾ Орханійско.

⁷⁾ Частнитѣ комитети.

⁸⁾ питалъ самия Частенъ комитетъ.

⁹⁾ Централниятъ комитетъ.

¹⁰⁾ Д. Общи казвалъ предъ други Ч. к., че ония се оплаквали.

¹¹⁾ поискалъ имъ писмено да потвърдятъ, наистина ли се оплак- вали отъ Ц. к., и тѣ дали писмо, че тѣ не сж се били оплаквали.

¹²⁾ па додалъ и нѣщо повече, което никой не е мислил да ре- шава въ Ц. к.

¹³⁾ Етрополе.

телат¹⁾ го питалъ: това извѣстное въ Ц-тъ К-тъ! а Бай Д. казалъ, че за сичко билъ разговарялъ,²⁾ || и то било³⁾ по ви- шегласіето на сичките ч-ни к-ти || и за това да станило;⁴⁾ въ сжщото времѣ пиши и мене, че наредилося вѣче въ онова окружіе работите твърде добре, || и за това не трябало да отивамъ вѣче по онія страни! || пжкъ зеха да дохождатъ писма отъ онія страни както виждате. Извѣнъ писаните казвалимиса устно, че говорилъ за нѣща, за които несмеяли да пишятъ, за да не би даимъ направи пакостъ.

Въ това окружіе са състои отъ⁵⁾ 15, ч. к-ти (села, единъ градъ и две паланки).⁶⁾ Като излязохъ да разправа за горните баркотій, присъединихъ някой селца въ едно, (поблизни).⁷⁾ дадох имъ редъ по който да са водатъ въ работата си сами, помежду селата,⁸⁾ || безъ да има нужда да имса праща отъ Ц-тъ К-тъ човѣкъ начесто, || отъ което може да са улови ра- ботата, || а чисае компромитирала то е!⁹⁾ || и така земахъ ви- шегласіето отъ сичките ч. к-ти въ това окружіе за Окружній Центръ, || както виждате въ писмото на тия два пресжеди- нени ч. к-ти,¹⁰⁾ сжщо и вградатъ и пр.¹¹⁾ Пращамъ Ви и ко- ліето какъ заповядамъ на ч. к-ти, т. е. какво наставленіе имъ давамъ.— || и на Окружниятъ Центръ¹²⁾, || щото, извѣнъ това¹³⁾ даса (не) върши, || въ което пада и работникатъ, предъ моите очие за наказание.¹⁴⁾ || —така искамъ да направа по сичко Бъл-

¹⁾ Т. Пъевъ.

²⁾ съ хората отъ Ц. к.

³⁾ отговаряло на желанията, било възприето отъ мнозинството на всички Ч. к. въ окржга.

⁴⁾ изисквалъ го да се изпълни.

⁵⁾ имаме.

⁶⁾ Орхание, Тетевенъ, Етрополе и 12 села.

⁷⁾ Частни комитети отъ по-близки села свързали въ единъ коми- тетъ съ най-силното лице въ тоя пунктъ на чело.

⁸⁾ далъ имъ право сами да се ръководятъ.

⁹⁾ а истина е, че работата се е компромитирала.

¹⁰⁾ това се вижда отъ писмото на два присъединени Ч. к. при- ложено къмъ настоящето писмо.

¹¹⁾ сжщо взелъ съгласіето и на града.

¹²⁾ сжщото заповѣдалъ.

¹³⁾ което е разпоредено.

¹⁴⁾ къмъ това спада и отдѣлниятъ работникъ (членъ на Коми- тета), който ако сгрѣши, заслужава предъ моитѣ очи наказание.

гарско, || и тогава щеса върши съ помалко разноси, || поскоро, посигорно, и безгрижя, чи ще пропадне нѣщо въ не(п)рия-ржце, || каквито мѣрки и да зема, нашята работа нече може даса спре.¹⁾ Но тогава може, когато са привари даса непропощатъ глупости, какво Бай Д-ти, като ето още какво:²⁾ като видя че земах вѣче вишегласіето за Центрѣ въ онова Окружіе, и нече може да прави по негово,³⁾ то той въ други единѣ ч. к-тъ, казал имѣ даса не пресѣдиняватъ съ окружиятъ Центрѣ, а незнамъ де!⁴⁾ писарят имѣ е Даскалатъ, || той ми каза, че решили въ събераніето си да са управатъ⁵⁾ направо въ Влашко до К-ва.⁶⁾ товами казаха други отъ членовете че било съгласно съ Д. об. направено. Нее ли глупостъ отъ едно окружіе да дѣли едно село, || и отъ тамъ да слушамъ думи, чи ассжмъ билъ тръгналъ да си играя съ хората, и да ги лжжя? || това малколіе помия! || това като така почухъ, донесемиса и писменно, какво тій въ събераніето си така одобрили, повикахъ и други да допитамъ за това, || и да имѣ покажя писмото, въ което има и единѣ малакъ печатъ, || тій като видяха писмото, казаха: това чи такаса е направило казани Даскалатъ да знаемъ, || но нисжни викале Въсъбраніето,⁷⁾ а пжкъ тожъ печатъ, още ніе ни показанъ⁸⁾ да го познаваме! || за което искаме да питаме и ній, || кога са прави за нящо, събераніето само отъ 3—4 души ли само става, || и тій каквото решятъ ли бива решено! || тоя Даскалъ по напрѣдъ го бѣхъ изокалъ⁹⁾ за нечесното му повѣденіе, || и сега отъ оня денъ отишіолъ въ едно село, и рекалъ: Ц-тъ К-тъ е въ село || и заповѣда са да извадите днешніятъ Вашъ Даколъ,¹⁰⁾ та да земете еди койси? || това ми каза представителятъ който дохожда въ сж-

¹⁾ каквито мѣрки и да зема, все може да попадне нѣщо въ неприятелски ржце, но нашата работа не ще може да се спре.

²⁾ Но това може само тогава, когато се превари да не се пропущатъ глупости каквато съ бай Димитра и като ето още каква глупостъ:

³⁾ да се разпорежда по неговата си воля.

⁴⁾ а да се държатъ не знамъ де.

⁵⁾ отнасятъ.

⁶⁾ Каравелова.

⁷⁾ решили отъ тѣхно име, но безъ тѣхно съгласіе.

⁸⁾ не е ни (не ни е показанъ).

⁹⁾ изхокалъ го.

¹⁰⁾ даскалъ.

бераніето въ Влашко, чи било казано предъ него, и предъ още единѣ. || на тоя Даскалъ далму Д. Об. 5. л. тур. назаемъ, || има ли Д. об. това право? || ето така са вършатъ отъ неразбрани мозаци работи, || а зрителите като глѣдатъ, (отстрани б. р.) проповядватъ¹⁾ работата (ни б. р.) за? || да прекжсна, || и да непжлжж книжята съ глупости, || даса ни работи денъ, пжкъ десетъ дена даса расправя, || и най послѣ даса ни нападаме единѣ други, || Вище и направете така: зберетеса, и прегледайте потънко работите, || па дайте и гласътъ въ едно място,²⁾ като земете и оттукъ, отъ някой място и друго гласъ,³⁾ отъ дето да са управлява сяко място, и секи работникъ Въ Българско!⁴⁾ || азъ на драго сърце давамъ упълномощіето си⁵⁾ назадъ и даса управлявамъ и асъ отъ онова мѣсто, || но предварително трябва да явя на Народатъ така: че до тукъ бѣше моя работа, а отсега за напредъ Вишегласіето намира други дѣловодители, || слѣдователно, въ мое име няма да земате и да давате. || но това даса извърши така, траба да зема и дамъ точна смѣтка въ досегашните си работи || (особно копіе а асъ дасиго скрія).⁶⁾ Па тогава щеса управлямъ по новата команда, съ сичките си сили, и най честно! || за тиями думи че ги изричамъ съ чисто сърце, кжлжж Виса въ Името Народно, || така Ви казвамъ, че отъ едно място трябва даса сфири, а сичките други да играятъ, || пжкъ песента ніе от предпочитени,⁷⁾ || кумутоса хареса нѣкаса хваща на Ороото, || безъ така да е, няма нищо!⁸⁾ и по пусто става || това коетосае случило досега даса разправи,⁹⁾ || па вѣче данеслушате глупци, и да не припоржчвате хора, като очите Ви насички Васъ, равно неглѣдатъ. Бай Азисе! Ти по сърце, и по душжси чисто-народенъ, || така сжмъ та припоржчвалъ на хора. които несата ценили до тамъ, || но асъ вярвамъ очитеси, || защото

¹⁾ разгласяватъ, препоржчватъ.

²⁾ опредѣлете единѣ центъръ.

³⁾ като вземете съгласіето и на нѣколко мѣста отъ тука.

⁴⁾ и отъ тамъ опредѣлете да се управляватъ всички комитети и всички работници въ България.

⁵⁾ връщамъ пълномощното си.

⁶⁾ да си запази копіе отъ всичко по-важно, което предава.

⁷⁾ ний знаемъ пѣсенята, известна ни е.

⁸⁾ ако не направимъ това, нищо не сме направили.

⁹⁾ да се прецени здравъ и да приключимъ съ него.

досега нисжмж излжгали! А ти Баю¹⁾ и сами виждашъ че досега съглѣданіе на уста,²⁾ неси още позналъ нищо, и никого, || попреглѣдайса въ писмата! || това дасиго кажимъ въ очи ние³⁾ срамата! така праватъ чистити хора. || за това ако вишегласіето рече да продължавамъ работата си за напредъ, недейми припоржча работникъ така като Д. об. || а да кажишъ: мисла да бжде добръ! || па споредъ думата която сжмъ далъ предъ членовете на Ц-тъ К-тъ, нямамъ право нито да земамъ, нито да дамъ (извънъ Българско) безъ знаніето Председателево, || както и другите като членове съ сжщото упълномощіе извънъ Българско дето и даса намиратъ, няматъ право да зематъ и даватъ из-Българско безъ моето знаяніе! Следователно, каквото имате дами казвате нѣщо ново, или за такива разправици да Випишатъ отъ нейде, сичко трябва да премине чрѣзъ К-ва,⁴⁾ че той знае за нататакъ, || и оттамъ трябва да миса пиши, || и пакъ тамъ ще и отговарямъ. || знай за напредъ. || —отсвѣнъ поржчяніята Ви отъ менъ: дами купишъ, или тамъ така да направишъ, и то Вие по Волята каквато досега, и Ви признаваме.⁵⁾ || защото Бай Д. ако плачиши предъ двайсятъ души и двайсетяхъ души ако ми пишиха, и ась секиму ако расправяхъ, тогава тешкони и горко на Балгурят когото ній мелимъ. || който не е чистъ, убивамго, || на неразбраніят не давамму което вида чи нее за него, || испитвамъ чіовѣкатъ въ работа и такаго пущамъ за понататакъ! ⁶⁾ доправо да кажя: ако Вій менъ несте познали койтоса траколямъ десета година въ тая работа, то за другите сте съвсемъ излжгани.⁷⁾ || ако кажите че нямате довѣріе въ мене, то Ассжмъ готовъ да Ви докажа фактично,⁸⁾ || (да докажа б. р.) не само

¹⁾ Обръщение къмъ Любенъ Каравеловъ.

²⁾ като давашъ ухо само на приказкитъ на хората.

³⁾ не е.

⁴⁾ Каравелова.

⁵⁾ само каквото ви съмъ поржчалъ (да купишъ или това и онова да извършишъ отъ тамъ) и то ако ви е по волята — ако желаетъ: както е било до сега, само това ви признавамъ.

⁶⁾ и тогава само възлагамъ му работа за напредъ.

⁷⁾ за другитъ, които сж по-прости, нѣма защо да чакате да ме признаватъ и като черпите сведенията си отъ тѣхъ и имъ вѣрвате, вие сте излжгани съвсемъ. (Това писмо ни дава най-вдъхновената логика, до която съ перо се е издигалъ Левски).

⁸⁾ азъ съмъ готовъ да докажа вашата неоснователность съ факти на ржка.

за менъ, но и за секиго който е влязалъ макаръ два дена съ мене въ работа. — || това да стане (но за да стане това б. р.) трябва даса спре народната работа за нѣколко времѣ || и (оня б. р.) предъ когото ще давамъ смѣтка, трябва да бжде тамъ за нѣколко време до кжтоса развиди.¹⁾ аколи пжкъ кажете, че имате довѣріе, то ась Ви пжкъ казвамъ, че принеситъ Ви думи сж²⁾ лжжя. и дърти интриги. Сждете умно, че отнаса чяка³⁾ ушъ пусто и върло по голѣми работи!... Д. Общіе засега да муса кажи: или свърши еди коеси, || па като свърши, тогава дамуса кажи пжкъ за друго, (да свърши б. р.) || затова е Д. || за друго не! || а колкото за Бай Анастаса видяща? || и другомиса донесе въ ушите, което изречено отъ единъ неговъ Пріятель? но не казвамъ до кжтто не разбира добре. Братія! || отваряйте си очите, и даса несрѣщатъ вѣче таквисъ маскжрлжци, || защото дето нисае очистилъ х. Иванчу ефен(ди)я и пр.⁴⁾ и (дето б. р.) нямаме още пара даса поддържатъ работници колкото трябва, чи и времетоса простира безъ това,⁵⁾ причината е на такива празни писма, и интригански расправій! което мога да спрж, и да нисж до толкова,⁶⁾ но както Ви казвамъ погоре: Вій които сте отъ толкова време въ работа съ мене, давалистемі и пари, (—) припоржчяйтема на другите и докажетеимъ въ нящо досега намерилистемі шярлатанлжкъ, и не Благоразумно извършено нящо? ⁷⁾ || има Въ Българско работникъ комутосамъ далъ упълномощіе да работи и той на друга стърнж,⁸⁾ каквото на Д. || той е още отъ 62-ро съ менъ въ работа,⁹⁾ той най-добре може да докаже за менъ, имамли безумни работи, лжжи, интриги, и превилегій, както казватъ Бай Д. и Бай Анастасъ. Баювци пакъ да повтора: въ тая работа добръ

¹⁾ докато се изясни всичко.

²⁾ донесенията, които сте получили, и на които се опирате, за да ме критикувате сж —

³⁾ че отъ насъ се чакатъ.

⁴⁾ Типично — въ смисълъ: дето не сме очистили досега този или онзи чорбаджия —

⁵⁾ а пжкъ сме закѣснѣли и безъ това.

⁶⁾ и да не се занимавамъ съ него —

⁷⁾ посочете ме, обяснете на другитъ: виждали ли сте нѣкаква неискренность, нѣщо неблагоприятно извършено до сега отъ мене.

⁸⁾ Хр. Ивановъ Книговезеца въ Търново.

⁹⁾ отъ Легията на Раковски въ Бѣлградъ.

тряба даса отварятъ очите! || и работа трябва работа! || не даса слуша секиму. || защото има хиляди работи даса вършатъ, а неможатъ по таквись неразборий даса вършатъ. || —недавамъ никому нищо отъ работниците даговоратъ отъ себе за работи до кжтто ась несжмъ известенъ, || защото на работа излазя друго, || а предъ които е говорено става лжжя, || и така хората имса иска даневярватъ вѣче на друго.¹⁾ || де какво е говорено, немога Ви написа защото книгитеса съ пари.

Бай Азисе! туку свършвахъ пристигна и другото Ви писмо отъ 8, септ. въ което ми казвашъ: решилси да убиятъ въ Оряово Т. Начева несправедливо?²⁾ || затова трябало да привара, и да кажя да го не убиватъ?³⁾ || лжжяе! писмено за това още несжмъ ни зелъ, ни далъ, даса извърши,⁴⁾ || и кактомиса донесоха думи, акоса докаже чие така, трябва да умржтъ.⁵⁾ || натовати казвамъ: такива думи могатъ даса случятъ и у мене, и у тебе.⁶⁾ || натовати казвамъ: предъ вашите очие всичкое истинно коетоса изрече!⁷⁾ || занасъ няма шжгж, || защото всичко речено наистина, изменяваса на шжгж.⁸⁾ || — въ народната работа няма шжгж, пазете сж Ви казвамъ?⁹⁾ || защото и моите шяги даги земате за работа.⁹⁾ || за Т. Начевъ, чюнкемъ казвашъ чи ще бжде отсега нататакъ чистъ, дай гаранция? || —ако щешъ, (дай гаранция б. р.) и за Тома Младеновъ учителятъ? || тебъ земамъ за гаранция. Я. В. не!¹⁰⁾ || днесъ пиша да нему думатъ нищо, (на Т. Начевъ б. р.) и ще бжде свободенъ. || —прибързайте съ гаранцията си.

¹⁾ вече и така хората възха да се съмняватъ, дали нашата работа е сериозна.

²⁾ казвалъ, че Левски несправедливо билъ заповѣдалъ да убиятъ Т. Начева отъ Орѣхово.

³⁾ настоявалъ Левски да побърза и отгъни заповѣдта си.

⁴⁾ не е още писмено заповѣдалъ.

⁵⁾ но каквито донесения имамъ, ако се оправдаятъ, трѣбва да се убие.

⁶⁾ казалъ още, че Т. Начевъ е една душа, каквито сж самитъ Д. Хр. Поповъ и Левски.

⁷⁾ всичко, което ти се покаже съ дума, земашъ за чиста монета.

⁸⁾ всичко наистина (сериозно) се изрече, но се превърща на шегя, защото е само думи (а всѣка дума трѣбва да се потвърди и съ дѣло, само тогава не е шегя).

⁹⁾ у менъ нѣма думи, които да не сж дѣло.

¹⁰⁾ Касае се за единъ членъ отъ Орѣховския комитетъ, който се застъпилъ предъ Д. Хр. П. да не се убива Т. Начевъ.

Писмата три, получихъ безъ нищо¹⁾. || — двѣ твое и едного чуждо.

Пращамъ Ви три писма, отъ три частни Комитети, || едного съ двата печята е, отъ два К-та които сега присъединихъ, || по неговото съдържание е. отъ сичките Ч. К-ти²⁾ въ онова окружие дето беше упълномощенъ Д. об. да работи. || акоми не вярвате надумите, и дадоди работата даса приглѣда потънко, тогава, тогава ще Ви дамъ сичките подадени писма отъ Ч. К-ти. — Приглѣдайте писмата добре, каквото да разберете сичко, || и даса неглѣда пресъ кжрпж вѣче. || па, тия писма отъ Чясните Комитети катоги разглѣдате, дамиги изпроводите назадъ, защото вода дневникъ на сичките боклуци, и добри работи. || — отъ коготоса извършяватъ.

Щомъ прочитешъ Бай Азисе писмото, и тосъ чясъ даго проводишъ на К-ва,³⁾ съ сичкити други писма.

Вашъ по сърце Чистъ! Ас. Дер. Кжрджжлж. Бае К-въ! дайте даса разглѣдатъ сичките ми писма, и топанъ отговоръ желая (съ една дума). || защото друго яче ась несмея даса бъркамъ въ работа.⁴⁾

Твой побратимъ Драгойчу.⁵⁾

Н. Б. II Б. п. 102. Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII, № 19, стр. 776.

¹⁾ непридружени съ никаква пратка.

²⁾ съ сжщото съдържание имамъ писма отъ всички Частни комитети.

³⁾ Каравелова.

⁴⁾ иначе — зарѣзвамъ работата.

⁵⁾ Отстрани Д. Хр. Поповъ бележи: отговоръ 22 7/ври (септември).

№ 94.

Левски до Орханийци.

Подробни инструкции, оставени на първия новосъставенъ Окръженъ центъръ.

Братія чле(нове) на Ч. Б. Р. К.

Въ¹⁾

Внимателно бързайте! и нищо отъ предѣлите на о(у)ставать няма да вършите! а по съдържаніето му, всичко трябва да са върши и скоро!... Ц. К-тъ, сичко Българско свързова съ нѣколко укрупни центра, чрѣзъ които по лѣсно, по скоро съ по-малко разноски, и по сигорно да прави споразуменията [да зема и дава]. Той [Ц-тъ К-тъ], по местоположеніето между тукашните стърни намира за добро да бжде Центръ окръжній тукъ, което Вій на драго сърце ако приемете, ще си приготвяте полека-лека тайни войници [решителни и пистоянни юнаци], които ще са намиратъ за въ всякавъ случай, ако би??? Вій члѣновете на тоя окръжній центръ, ще нареждате свободни работници да свързоватъ искусвенно на всичкото това окръжие селата, по малките градове за тукъ. — Така: отъ село по двама. председателатъ, и единъ отъ първите имъ Юнаци. които трѣба да са познаватъ единъ други, че когато се съобщи на председателятъ нѣщо, той пжкъ трябва да го съобщи на командующиятъ юнакъ, които ще знае какъ за понататакъ да върви. Отъ всяко мѣсто на двама таквись ще ги белѣжите во тукашната кондика, и всѣщото врѣмѣ ще имъ промѣните имената на единиятъ, и на другиятъ и ще имъ кажите да брожатъ въ селото си отъ първо №-ро въ мѣсто имената, които ще стѣпятъ въ святото народно дѣло,

¹⁾ Запазена отъ Левски черновка. Ядката отъ тѣзи инструкции се заключава въ по-предното писмо № 93. Орхание като даде на Левски идея — поради безредицитѣ, които бѣ посѣлъ Д. Общи въ него и въ околноститѣ му — да пригърне новата система за Окръжни центрове, като едничка спасителна за Комитетското дѣло въ бждаще, биде прѣвъ отъ всички центрове обявенъ за революционенъ окръгъ. Сжщитѣ инструкции се депозиратъ по-късно съ нѣкои индивидуални указания въ Пловдивско, Ст.-Загора и Сливенъ, които по реда си сж обявени за Рев. окръжи (Вж. писма № № 95 и 98).

и се подъ сжщото имъ №-ро вѣчъ ще зематъ и ще даватъ за сичко. Послѣ Вій отъ тукъ отъ времѣ на времѣ ще имъ искате №-рата колко са придоби-ли, безъ имената имъ да познавате отсвѣнъ Председателовото име, и напървиятъ имъ Юнакъ. Сжщо така отъ времѣ на времѣ ще имъ искате печалата отъ кжмъ пари, срѣщу които ще имъ давате расписка отъ Централниятъ Комитетъ съ Печататъ Централни, кжтъ секи кой кога принася въ касата ще му се даватъ отъ чясните расписки, на които расписки трябва да има ударенъ печататъ отъ сжщото мѣсто подъ който комитетъ [село] зависи който печатъ, изъ най-напредъ трябва да се подпише писменно тукъ въ Окръжниятъ Центръ, да са припознае което писмо трябва да се кріе, и за малки расправий, и не споразуменията за висящи подъ тоя Окръжній Центръ ще са расправятъ тукъ по най-добри разглѣждания, а относително до смъртно наказаніе ще са явява и въ Ц-тъ К-тъ ако врѣмето допусни, || иначе! за сяка смъртъ, ще са иска отговоръ [фактично] || на сяко село трябва да са промени и името, като напр. както виждате Вашето. — Сжщо и писмата подъ тоя начинъ (ще се адресуватъ б. р.) || на сжщото имъ на чіовѣкатъ, и на селото няма да са зема и дава, || и писмото натписатъ му като че ли нѣ за това село.

За всичко, тая работа ще минава въ двѣ кондики, едната е която ще бжде ключъ на другата, съ която ще са зема и дава за всичко подъ №-ръ, и тя ще бжде секи день въ ржцети на комитетските члѣнове, а другата на която ще бжде написано правото име на селото, и №-рата имъ и пр. всичко преиначено въ друго. Въ нея кондика ще са белѣжи която ще носи името ключъ на сичко. Отъ който ключъ дневната кондика ще са управля ако би нещо да са забравило, — па и други които не е писалъ въ тяхъ, като земе ключатъ и дневната кондика на сяко село по особно ще ставатъ сичките му белѣжки кога какво става добро или зло, въ коя година е постѣпило селото, въ кой мес. и день, сжщо и за приносатму, и за разноските, така ще са белѣжи. Така сжщо и сяко село ще белѣжи за своите си придобити членове, въ кой день постѣпж, кога какво дава и кога каквото зло или добро направилъ.

За сичките речени горе белѣжки, доходи и расходи отъ сичкото Окръжие, като са приключватъ отъ време на време

въ Окржніятъ Центръ, заедно съ подобните и отъ тука ще са предаватъ въ Ц-тъ К-тъ когато са поискать.¹⁾

Н. Б. П. А. п. 50, № 8093.
Арх. т. I, № 38, стр. 66.

№ 95.

Левски до Частния к. въ Т.-Пазарджикъ.

Окржніятъ центръ е опредѣленъ отъ Ц. к. да бжде тукъ. Ще ръководятъ по-малкиѣ градове и села въ центъра. Два регистра: ключъ и дневникъ. Редъ за списъци въ село. Имената на колко души отъ частнитѣ комитети могатъ да се знаятъ. За всички други—само съ нумера. Редътъ за кореспонденция съ псевдоними. За десѣтка. Приложена смѣтка. Сжщото писмо отправено за Ст.-Загора б. XI, за Сливенъ 9. XI. 1872.

1872 ок. 25.

№ 43-й.²⁾

Тукъ.

Братія Членове на Ч. Б. Р. К.

Въ Юдачооглу Селиникли³⁾.

Бързайте и внимателно! и нищо отъ прѣдѣлите на Остава⁴⁾ нѣма да вършите, || а по съдържаніе-то му всичко трѣбва да се върши по скоро!... Ето какво: Ц. К-тъ, сичко Българско свързова съ нѣколко Окржній Центра, чрезъ които мѣста по лесно, поскоро, съ по малко разноски, и по сигорно да прави споразумения т. е. (да зема и дава) съ Ч-те К-те. То Ц. К-тъ, по мѣстоположеніето между тукашны-ты страни намира за добро за окржній центръ, да бжде тукъ, || кое-то Вій на драго сърдце ако приемете, ще си приготвяватъ полѣка-лѣка и тайни Войници, отъ решителни и постоянни юнаци, || кои-то ще се за всякакъвъ случай, ако бы⁵⁾ || Вій

¹⁾ Първообразъ отъ окржжно писмо, което поединично се адресира къмъ всички градове, опредѣлени да станатъ центрове на Революционни окржзи.

²⁾ Нумерация на Левски.

³⁾ Т.-Пазарджикъ.

⁴⁾ Извънъ прѣдѣлитѣ на устава.

⁵⁾ Фразата като че нарочно не е довършена и подразбира: ако би се заповѣдала революция.

членовете на тоя Окржній Центръ ще нареждате способни работници да свързватъ по малки-ты градове и села на това окржие за тукъ,¹⁾ отъ сѣко село по двама души: Прѣдседателъ и единъ отъ по първи-ти имъ юнаци || и тия двама-та трябва да се познаватъ по между си, || че кога-то се съобщи на Председателъ-тъ нѣщо, то той пакъ трѣбва да го съобщи на главнокомандующій Юнакъ, || кой-то пакъ ще глѣда за по-нататъкъ. И така като се забѣлежатъ отъ всѣко мѣсто въ кондикж-тж²⁾ по двама таквизъ, и въ сжщо-то врѣмя ще имъ промените и имената, въ други несъществуващи тамъ,³⁾

|| и ще имъ кажете да броятъ въ село-то си отъ пръвъ Номеръ, въ мѣсто имена-та които влизатъ въ работа и се подъ сжщо-то № на секи единъ ще зематъ въ работа и даватъ за сичко до край.⁴⁾ Послѣ Вій отъ тукъ отъ врѣмя на врѣмя ще имъ искате нумера-та колкото ся придобивали⁵⁾ безъ имена-та имъ, || освѣнъ дето ще познавате (лично и по име б. р.) само прѣдседателъ-тъ, || и отъ по първи-ти имъ юнаци единъ || сжщо така отъ врѣме на врѣме ще искате и печяла-та имъ отъ къмъ пари, || Срѣщу кои-то ще имъ давати и расписки отъ Ц. К-тъ, Съ печатъ Централній.—Пжкъ секи кой когато дава въ касж-тж ще му ся даватъ отъ часните расписки, || на които расписки трябва да има ударенъ печатъ отъ сжщо-то мѣсто подъ дѣто за виси, || кой-то печатъ изъ най напредъ трябва да го поднесе писменно тукъ въ Окржній Центръ да ся припознае. || и това писмо трѣбва да ся кріе на здраво мѣсто.

За малки расправій и не споразумения та Сжди Окржній Центръ по най добри разглеждания || и относително до смъртни ти наказания ще ся явява и на Ц-тъ К-тъ, а(ко) врѣмето допуца, || инакъ за сѣка смъртъ ще са иска отговоръ (фактично).⁶⁾

На секо село трябва да ся промени и Името както на пр.⁷⁾ виждате Вашето. Сжщо и Писмата (да се адресуватъ

¹⁾ съ центъра.

²⁾ въ регистъра (дневника).

³⁾ ще имъ дадете други имена, които не се срѣщатъ тамъ.

⁴⁾ да записватъ членоветѣ на комитетата въ селото си съ нумера, като почнатъ отъ първи и сѣ подъ нумера да зематъ и даватъ съ тѣхъ мѣсто да бележатъ имената имъ.

⁵⁾ колкото сж се събрали.

⁶⁾ фактиченъ отчетъ.

⁷⁾ наприкладъ.

б. р.) подъ тоя начинъ, || на сжщо-то име на човѣка и на село-то нѣма да ся зема и дава, || и на писмо то надпись-тъ като чи ли нѣ за това село.¹⁾ За всичко тая работа ще минува въ двѣ кондики,²⁾ една-та ще бжде ключъ на другж-тъ || която ще бжде секи день въ ржцете на членовети, || и въ нея ще ся зема и дава безъ имена и съ №-ръ. Друга-та коя-то ще носи името ключъ на сичко, и отъ коя-то ще ся оправя дневна-та, || за това въ неія (въ ключжтъ) ще бжде записано и право-то име на село-то съ заменено-то и право-то име отъ село-то на Прѣдседатель-тъ и на първій-тъ имъ юнакъ и пр.³⁾ отъ кой-то ключъ дневня-та кондика ще ся поправя, ако бы нѣщо да ся е забравило. || па и други кой-то не е писанъ ни въ една-та ни въ друга-та, като ги земе, и да може да разбере всичкы-ти дѣйствія || въ ключъ-тъ и въ дневникъ-тъ, трѣбва да ся пиши на сѣко село всичкы-ты му работи. || —село-то отъ кога е постжпило, кога и какво е принесло и какво изработило, въ коя година месецъ и день, || така сжщо и сяко село ще бележи за въ вжтрешни-ти си дѣйствія, За всичкы-ти реченни горѣ бѣлжкы, доходи и разходи отъ сичко-то това окружіе, като ся приключаватъ отъ врѣмя на времѣ въ Окружній-тъ Центръ заедно и съ подобни-ти || и отъ тоя градъ ще ся придаватъ въ Ц-тъ К-тъ кога-то ся поискать.

Ще кажете и това: секи членъ по скоричко да глѣда да принесе десяткож-тъ си отъ сичко-то си иманіе веднажъ за сѣкога, || Отсвѣнъ сега като прибързатъ поскоро да дадътъ и по десять Л. Т.⁴⁾ за пушка игленна която ще му ся даде. || Десетокж-тъ на сѣки членъ остава ся на секому по чиста-та му съвестъ да присметни сичкото си иманіе, и да даде дългати си!

Чисто народния-тъ мжжъ дава всичко па и себе си жертва.⁵⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8073.

¹⁾ адресътъ да гласи, като че писмото е отправено до друго село.

²⁾ тефтеръ, регистъръ.

³⁾ въ ключа ще се записва правото име на селото, на председателя и на юнака.

⁴⁾ лири турски.

⁵⁾ Следватъ бележки съ моливъ отъ Левски: а) Тукъ ще намерите колко пари са са зели (до сега отъ васъ б. р.) и колко са са разнесли, а кусура са са внесли на Караве-

№ 96.

Левски до Частния к. въ Т.-Пазарджикъ.

Дошълъ човѣкъ преди двадесетъ дни да го вика за въ Влашко. Днесъ телеграфиралъ, че може само следъ 30 дни. Той билъ готовъ въ скоро време да иде. Изрежда работитѣ, които го чакатъ тамъ. Но обещалъ тукъ да извърши редъ нѣща. Като го викали сега, да гледатъ въ града, до който пише, да събератъ пари. Ще ги предадатъ на приносящия, ако самъ не дойде следъ 15—20 дни. Праща имъ разръзана книга. Не може лесно да отиде въ Влашко. Възможно е и никога да не може вече да отиде.

872. 8/врія 29.¹⁾ Плов.²⁾

№-ра (44-й).

Братія! Въ

Прѣдъ двайсетъ дни (билъ б. р.) пратенъ човѣкъ нарочно отъ Влашко да ма вика. || незнамъ за какво!? || днесъ телеграфирахъ че, послѣ 30 дена ще ся управа за тамъ.

Имаме дадени думи да ся вършатъ много работи, казвалъ сжмъ Ви!³⁾ || може бы за военното училище да ся тури въ рѣдъ, || или пу. . .⁴⁾ и правилата военны, || за което асла бѣхъ готовъ послѣ малко времѣ да утидахъ да ся туреше въ рѣдъ.⁵⁾ Сега като ма и викатъ отъ тамъ по скоро да утида, глѣдайте да съобщите по сичкыты членове (въ града б. р.) и по вѣнъ (въ селата б. р.), да съберетъ пары колкото можитѣ по вѣчко || та да ся види за горныты нужды, || защото неможа лѣсно да утида пакъ, || може и никога? ⁶⁾ || та пари!

лова и Данаила Поповъ въ Магоре(ли)—за оржжие. б) За Сли(вентъ) № 45, Ное(мврий) 9. в) За Ес(ки) Заа(ра) (Стара-Загора б. р.) № 44 1872 б-й (Ноемврий б. р.) Трѣбва да приемемъ, че последнитѣ две бележки сж писани по-късно, слепъ като е било писано на реченитѣ мѣста; безъ да се остави копие (черновка). Тамъ писмото е било просто диктувано (вж. п. № 89 за Сливентъ). Копието отъ Ст.-Загора не е запазено. Така, дветѣ бележки добиватъ важность извѣнъ канцеларското (регистративно) назначение.

¹⁾ октомврий 29.

²⁾ Пловдивъ.

³⁾ казвахъ ви, че съмъ обещалъ много работи да уредя.

⁴⁾ пушки да се пренесатъ.

⁵⁾ мислилъ и така да прескочи следъ малко време до Влашко, за да изпълни висящи работи тамъ.

⁶⁾ Трѣбва да се подразбира, че вестъта за ареститѣ въ Орханійско е стигнала до него и смущава духа му. Той чувствува натежната атмосфера около себе си.

пари!... || и колкото повѣче съберете, ще ги дадете (на) приносящия познатийт Ви поща,¹⁾ ако сами недода послѣ 15—20 дена.

Забравилъ бѣхъ да Ви остава разрязана книга, сѣга Ви испращамъ, чрѣзъ която ще ми търсите подписка тайно.²⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8075.³⁾

№ 97.

Левски до Любенъ Каравеловъ.

Вчера се известилъ за пратеника имъ, но не го видѣлъ. Известили му съ тракийската поща. Билъ писалъ по-напредъ, че е готовъ да дойде, но сега се заловилъ съ устройството на окръжнитѣ центрове. Още е самъ, не може да си намѣри подходящъ замѣстникъ. Само така трѣбва, както самъ той върши. Не иска хора като Д. Общи, които казватъ, че вършатъ (Левски нищо не върши) и че сж пратени отъ по-голѣмо мѣсто. Следъ 30—38 дена ще дойде. Даже ако трѣбва да захвърли всичко, пакъ не може да дойде преди 30 дни. За Теофилъ Райновъ. Следъ 20 дни ще се върне отново въ Пловдивъ и иска да завари писмо отъ Каравеловъ. Както и да е трѣбва да дойде въ Влашко. Миналъ презъ Копривщица, праща му много здраве.

1872 Ок. 30,й Пловъ,

№-ръ 44-й

Baio!

Вчера ся извѣстихъ⁴⁾ че имало отъ Васъ чіовѣкъ нарочно до менѣ, но не срѣзнахъ ся, || затова ся извѣстихъ отъ Тракийскжта пощж⁵⁾, || и съ думы, че поскоро трябало да дода въ Влашко || който аслж бѣхъ готовъ подыръ малко

¹⁾ Бай Иванъ Арабаджията, отъ Царацово.

²⁾ Като допълнение къмъ горното вж. следващото писмо № 98.

³⁾ Върху страницата на оригинала подъ тази сигнатура въ Нар. Библиотека личи бележка или недоумение на Захари Стояновъ: Узунъ? И почеркътъ, и стилътъ, съ всичко друго характерно въ съдържанието, сж на Левски. Узунъ излиза на сцената едвамъ следъ смъртта на Левски. Засега той е учителъ въ Сливенъ.

⁴⁾ За кореспонденцията си съ Влашко Левски води отдѣленъ номеръ.

⁵⁾ Известилъ се презъ Ловечъ.

⁶⁾ Гане Маджареца отъ Карлово.

да дода да ся развиди за работыты дѣто Ви бѣхъ писалъ по напрѣдъ; Като за Военното училище въ Сърбиѣ и пр. || нѣ рекохъ по напрѣдъ да състава въ Българіѣ и Тракиѣ съ нѣколко окръжны центра, || които центра да зематъ и даватъ съ своитѣ си дѣла, || щото подъ тоя начинъ ся работи съ по малко разности по скоро и най сигорно за да не бы пропаднала работата въ неприятелскы рѣцѣ. Той Ц-тъ К-тъ чрѣзъ тоя центръ прави работа съ сичкото окружіе. Още сжмъ сами, || не намѣрохъ чіовѣкъ комуто да прѣдамъ работата си, || и азъ да ся заловя за другото, || щото и пары да ся намѣратъ, по скоро, па и прѣдателяты ни да не сжществуватъ вѣче нїдѣ изъ Българско! || но щяло да стане малко гюрюлтїйка отъ бръснатитѣ главы, то ся знае, || нѣ и безъ така няма работа скоро.¹⁾ Казахъ едному²⁾ работата му го не допуща, || пѣкъ да остави работата веднага ще ся компомитиралъ, || а да ходи като менѣ, не стиска му беру (? р.) (страхгое). Другы има много, като Д. Общій, || нѣ асъ несмѣя да пушамъ хора да лжжятъ народа отъ каквжто не е работата³⁾ || и да казватъ че тїй вършатъ и че ся пращатъ отъ по голѣмо мѣсто;⁴⁾ || а по умнитѣ и за въ работж хора, като сж по пооглѣдатъ въ таквизы работници и казватъ: това са шярлатанїи и прости работи. За най добръ да ся върши, щото, ни шпіонинъ да неможе да разбере, по сигорно, поскоро, и съ помалко разности да ходи работата, така трябва, както вършя.⁵⁾ || Като дода разяснища Ви. До 30—38 дена можя до, || ако е таквазъ работата щото сичко да остава и да дода, пжкъ отъ 30, дене

¹⁾ безъ това не можемъ се приготи скоро.

²⁾ поканилъ едного (за свой замѣстникъ).

³⁾ да говорятъ на народа за нѣща чужди на дѣлото.

⁴⁾ Тежкѣ съ спокойния тонъ и почти болезненъ съ своята яснота намекъ на Каравелова за катастрофата въ Орханійско, която тепърва се разразява въ истинския си размѣръ. Каравеловъ изпрати и единъ видъ натрапи Д. Общи на Левски. Следъ като Д. Общи бѣ убилъ Паисий презъ юлий м. и обра пощата на септемврий, мнозина бѣха приятели на тактиката на Д. Общи за решителни действия и го превъзнасяха, отъ което се засѣнчваше повидиму Левски, който ужъ не вършилъ нищо. Сега въ началото на катастрофата сарказмътъ на Левски се уравнисява съ голѣмата му болка. Заедно съ вестята за пратеникъ отъ Влашко, той е получилъ известие отъ Ловечъ за лошия ходъ на работитѣ и писмо да не се вестява нататѣкъ.

⁵⁾ трѣбва само така, както кара той.

понапрѣдъ негома до. || Райновъ¹⁾ е въ Ц/градъ²⁾ и направилъ е работа || и ще бждѣ главній управитель на желѣзницѣтъ въ Пловдивъ. Мнозина ми подписватъ отъ нашѣтъ, че той никога, неможе да бждѣ инакъвъ? Послѣ 20 дена ще ся завърна въ Пловдивъ || дано намѣра твое писмо въ което да ми разяснишъ защо ма викате || нъ азъ пакъ както и да е трябва да дода. Нъ малко послѣ до кжто да съставяхъ Българско³⁾ съ нѣколко окружны Центрове. Много Ви здраве отъ Ваши те отъ Копривница || ходихъ.

Трой Драгойчо.

Н. Б. II. А. п. 60. № 8073.

№ 98.

Левски до Сливенци.

Сливенъ става Окржженъ центъръ. Подробности по административното устройство и функциитъ на окржга — както въ писмо № 96.

1872. 9- 9'врий

№ 45.

Братія членове на Ч. Б. Р. К.⁴⁾

въ Стамболу-Мехмедъ-Ефенди.

Бързайте и внимателно! и нищо отъ предѣлите на уставътъ нѣма да вършите, и по съдържаніето му, всичко трѣбва да ся върши и скоро! . . . Ето какво. Ц. К-тъ, сичко Българско свързва съ окржжни центра, чрезъ които мѣста по лесно, по скоро, съ по малко разноски и по сигурно да прави споразумения т. е. (да зема и дава) съ Ч-те К-те та Ц. К-тъ, по мѣстоложеніе-то между тукашни-ты страни намира за добро за окржжний центъръ да бжде тукъ. което Вій на драго сърдце ако приемете, ще си приготвяте полѣка-лѣка и тайни Воиници, отъ рѣшителни и постоянни юнаци, които ще ся намиратъ за всякакъвъ случай, Ако бы! || Вій членове-ты на тоя окржжний центъръ ще нареждате способны работници да свързватъ

¹⁾ Теофанъ Райновъ.

²⁾ Цариградъ.

³⁾ да организира, да свърже България.

⁴⁾ Сведения въ писмото до Каравелова № 97 отъ 30 октомврий 1872 г.

по малки-ты градове и села на това окржжіе за тукъ, отъ сѣко село по двама души: Предсѣдатель-тъ и единъ отъ по първы-ты имъ юнаци || и тия двамата трѣбва да ся познаватъ помежду си, че кога-то ся съобщи на Предсѣдатель-тъ нѣщо, то той пакъ трѣбва да го съобщи на главнокомандующій юнакъ, който пакъ ще глѣда за понататакъ. И така като ся забѣлѣжатъ отъ всяко мѣсто въ кондикж-тъ по двама таквизи и въ сжщото врѣмя ще имъ промѣните и имената, въ други несъществуващи тамъ, и ще имъ кажете да броятъ въ селото си отъ прѣвъ Номеръ, въ мѣсто имена-та, които влизатъ въ работа и се подъ сжщото-то № на сѣкы единъ ще зема и даватъ за всичко до край. Послѣ Вій отъ тукъ отъ врѣмя на врѣмя ще имъ искате нумера-та колко-то сж придобывали безъ имената имъ, освѣнъ дѣто ще познавате само предсѣдатель-тъ и отъ по първы-ти имъ юнаци единъ, || — сжщо така отъ врѣмя на врѣмя ще искате и печалата имъ отъ къмъ пари, срѣщо кои-то ще имъ давате и расписки отъ Ц. К-тъ, съ печать Централний. Пжкъ сѣкій кой кога дава въ касж-тъ ще му ся даватъ отъ чястни-тъ расписки, на които расписки трѣбва да има ударенъ печать-тъ отъ сжщото мѣсто подъ дѣто зависи, който печать изъ най-напредъ треба да го поднесе писменно тукъ въ окружний-тъ центъръ да я припознае и това писмо трѣбва да ся криѣе на здраво мѣсто.

За малкы расправии и не споразумения-та ще сжди Окржжний Центъръ по най добри разглѣждания и относително до смъртните наказанія ще ся явява и на Ц-тъ К-тъ, ако врѣме-то допуца, инакъ за сѣка смъртъ ще ся иска отговоръ (фактично).

На сѣко село трѣбва да ся промѣни и имя-то, както напровижлате Вашето. Сжщо и Писма-та подъ тоя начинъ, || на сжще-то име на човѣка и на селото нѣма да ся зема и дава и на писмо-то надпись-тъ като че ни е за това село. За всичкиа тая работа ще минува въ двѣ кондики, една-та ще бжде ключъ на другж-тъ, която ще бжди сѣки день въ ржцеты на членове-ты и въ нея ще ся зема и дава безъ имена и съ Номеръ. Друга-та която ще носи имя-то: „ключъ на всичко, и отъ коя-то ще ся оправя дневна-та, затова въ нея (въ ключътъ) ще бжде записано и правото име на село-то съ заменено-то, и правото име отъ село-то на председателъ и по първый-тъ имъ юнакъ и пр. || отъ който ключъ дневня-та кондика ще ся поправа, ако бы нѣщо да ся е забравило. || — па

и други кой-то не е писанъ ни въ една-та ни въ друга-та, като ги земе, и да може да разбере всички-ты дѣйствія, || въ ключъ-тъ и въ дневникъ-тъ, трѣбва да ся пиши на сѣко село всички-ты му работи. — село-то отъ кога е постъпило, кога, какво е принесло и какво изработило, въ коя год. месецъ и день, || така сѣщо и сяко село ще бѣлѣжи за въ вжтрешни-ти си дѣйствія. || За всички-ты речены горѣ Бѣлѣжки, доходи и расходи отъ сичко-то това окръжје, като ся приключаватъ отъ врѣмя на врѣмя въ окръжній-тъ центръ заедно и съ подобны-ты || и отъ тоя градъ ще сж предаватъ въ Ц-тъ К-тъ когато ся поискать.

Ще кажите и това: Сѣки членъ по скоричко да глѣда да принесе дѣсятокъ-тъ си отъ сичкото си иманіе, веднажъ за сѣкогы, освенъ това, да прибързатъ по скоро да дадѣтъ и по 10 (десетъ) лиры т. за пушка игленна която ще му ся даде. Дѣсятокъ-тъ на сѣки членъ оставя ся на сѣкыму почистата сѣвѣсть да присмѣтня сичко-то си иманіе и да даде дѣлгъ-тъ си! Чисто народныйятъ мжжъ дава всичко, па и себе си жертвова.

Асланъ Дервишооглу Кжрджялж
Бжлгарски Революционни Централенъ
Комитетъ.
(печать).

На свободното поле е забелязано отъ чужда ржка: „Настоящото писмо е писано отъ революционера Атанасъ Ц. Узуновъ подъ диктовката на Левски по образца донесенъ отъ Апостола“¹⁾.

Н. Б. II. А. п. 60. № 8078.

¹⁾ Бележката представлява за насъ многостранна важность: 1. дава ни факта, че Левски лично е предалъ писменнитѣ си инструкции въ седалището на новооснования Окр. центръ; 2. че наистина на 9 ноемврий 1872 е билъ въ Сливенъ; 3. че безъ друго пакъ лично самъ е предалъ писменнитѣ си инструкции въ Т.-Пазарджикъ (пс. № 96) съ точно указание на датата, кога е тамъ, и 4. тукъ имаме образецъ отъ почерка на А. Узуновъ.

№ 99.

Левски до Сливенци.

На 21 пристигнала поща отъ Търново съ писмо до Левски отъ Ц. к. въ Букурещъ. Левски, който се срещналъ съ пратеника, представилъ полученото писмо на разглеждане въ Старо-загорския Окръженъ центръ, като задължилъ последния, да пише до Сливенъ да зематъ и тѣ идентично решение. Не могатъ да изпълнятъ заповѣдта за бърза революция. Нѣматъ оржжие, не сж готови. Най-извѣтрѣліятъ чолѣкъ не би повѣрвалъ, че този моментъ може въ България да избухне сполучливо движение. Помощта на Сърбия и Черна-Гора разбиратъ само, ако тѣзи държави сж вече почнали бой съ турцитѣ.

Братія.

Въ Стамболу Мехметъ Ефенди.¹⁾

На 21-ый тѣкущаго пристигна една поща отъ Търновския окръженъ центръ,²⁾ съ миссія да търси Асланъ Дервишоглу твърдѣ на бърже, за когото носеше и писмо отъ страна на Ц. комитетъ, || сполучи и ся срѣщна тукъ: ето ви и копіе (отъ б. р.) писмо-то отъ Централний комитетъ:

Брате Василе!

Попрѣди та подканихме на подвигъ, но нѣка си опипомъ. Сега ти обаждаме че обстоятелствата извыкуватъ безъ друго коражъ отъ наша страна и подиганіе на революція; причинитѣ кои-то и ти можешъ да познавашъ не щемъ да ти ги расказваме, а обаждаме ти че трѣба да вървишь на бой безъ да губишь ни минута. На сичкы-тѣ тадявашни юнаци са писа и ще да замянятъ на срѣща, и на дѣваме са отъ Сърбія и отъ Черна-Гора за помощъ.

Кара Мустафа
Бучукоолу.³⁾

1872

Ноемвр. 2-ый

¹⁾ Левски е напустналъ Сливенъ придруженъ отъ Тане Стояновъ между 9 и 15 с. м. На последната дата той снабдява Тана съ пълно-мощно. На 22 ноемврий той изпраща сжщия съ писмо до Орхание и съ друго до Трайковичъ въ София, за да се осведоми по-точно за събитията тамъ. (Сравни следващитѣ № № 100 и 101).

²⁾ Отецъ Матей Преображенски (Миткалото).

³⁾ Любенъ Каравеловъ.

Въ сщія день направихме засѣданіе въ присѣдствіе то на Асланъ Д-олу,¹⁾ кой-то ни прѣдстави на разискваніе и горне-то писмо; || слѣдъ едно дълго и серіозно размишленіе върху рѣченно-то писмо, нашето мнѣніе бѣше съвсемъ противно. Отъ истина ній не познаваме отъ близо причинитѣ, кои-то извикватъ толкози скоро избухваніе-то на Революція-та, || обаче ный мислимъ че днешнь-ти обстоятелства не бы сж промѣнили толкозъ скоро: непріятелятъ не ще ся усили до тогасъ; до когато ный бързае малко много да ся приготвимъ. Помощь-тж на Сърбія и Черна-гора ный разбираме само тогасъ, когато сж вплетени въ бой съ Непріятеля. По рѣшеніе-то на туй събраніе написа ся съ този духъ писмо отъ страна-та ни До Цен-ный Комитетъ, || както ако е възможно да ся прѣдвари за сега пламваніе-то на Революція-та поне до една година. || Надѣвамъ ся че и ваши-тѣ мнѣнія отговарятъ на нашитѣ. Както и да є, и вый като съставяте единъ комитетъ нужно є да пишете до Цен-ый Комитетъ колкото є възможно по скоро, кое-то ще ся направи отъ сички-тѣ частни Комитети || за да знае Ц. Комитетъ съ какво има да разполага и да прави по точны смѣтки-тѣ си. По заповѣдъ отъ Ас. Д-олу ето по кой начинъ ще пишете на Ц. Комитетъ || и писмо-то си ще испратите до насъ за да ги прѣпратимъ изедно съ нашето.

„Слѣдъ като изѣвите мнѣнія-та си за налѣжаща-та революція ще дадете още свѣденія, че правите това съ съгласіе на толкова и толкова села съ по толкозъ юнаци, кои-то да носжть оржжіе || и колко села сж по свѣстни въ работа-та си, и колко не, || и у колко села малцина сж събудени а има надѣжда въ малко врѣме да оживѣжть сички, и да подадъ ржка за работа спорѣдъ както ны води устава. И спорѣдъ наставлені-та на Асланъ Д-олу и най извѣтрѣлятъ чолѣкъ не би повѣрвалъ че є възможно да излѣзе съ сполука таквозъ бързо движеніе, когато ный въ нищо още не сме приготвени. Обаче за сѣкой случай ній вы подаваме ржка“.

¹⁾ Писмото иде отъ име на Старо-загорския комитетъ, но явно є, че е било продиктувано отъ Левски. Носи неговитѣ идеи, държи неговия начинъ за излагане на мисли и пр. Затова го помѣстваме въ този отдѣлъ.

Това ще направите по заповѣдъ Асланъ Д-олу, както и да изѣвявате и набѣлжете сжщо-то и на околны-тѣ въ окржжіето вы за да постѣпятъ и тый съобразно.

Поздравяваме ви и оставаме

Ваши братія

Едирнили джузаи

1872

Ноем. 22-го

До Господина

Стамболу Мехметъ Ефенди

Въ Сливенъ.

Н. Б. II. А. п. 60, № 7991.
Арх. Л. Каравеловъ.

№ 100.

Левски до Орханійци.

Носителътъ на писмото е познатъ съ тѣхния Д. Пѣвъ. Натоваренъ є да иде въ София. да изучи работитѣ, да мине после презъ Орханіе, да му дадатъ единъ другарь отъ тамъ. По-добре є да опредѣлятъ Д. Пѣвъ. Двамата ще идатъ въ Ловечъ, дето той скоро ще пристигне. Д. Пѣвъ да предупреди кжшата, дето слиза и да излиза заранъ или вечеръ да го посрещне на мѣстото, което знае. Д. Пѣвъ, ако е пренесълъ нѣщо отъ Влашко, да го даде на приносящия.

Братія! Въ Окржжіятъ Центръ

Сюлюманооглу Даудъ

Като не бѣше при мене разрязаната книга, и да Ви пиша презъ нея, то ще дадете довѣріе на думите на приносящиятъ каквото Ви каже. Той са познава съ Д. Пеевъ Вашъ || среденъ на бой червени мустаки, сиви очи, бялъ на лице, въ говореніето си є бръзорекъ. Той нарочно є отправенъ до Софія да разбере точно работите станали, и да заміне призъ Васъ, да Ви разкаже, || та сжщото, да явите и на другите Ч. К. || и да ги насърчатъ въ предпріятіето да върватъ напредъ, безъ да изгубватъ куражжъти. — Да сабиратъ пари за оржжіе, и пр. защото свадбата є близо, || отивамъ на мястото, за да се опредѣли денжтъ вѣче. Ась имяхъ писмо отъ председателятъ на Ц-тъ К-тъ, въ което ми са казва, да дамъ гласъ за рево-

люция, || но Азъ това писмо, зехъ за неразбрано, и не дадохъ гласъ! || защото глѣдамъ по нѣкои страни още нѣматъ извѣстїе, || пжкъ, отъ кжмъ чисто оржжіе, нямаме никаде нищо. — Сега вѣче сичкитѣ Ч. К-ти търсатъ средства за пари, кои ще продаватъ стока, други ще вдигатъ съ лихва, и скоро, скоро, да сабиратъ парите си секи Ч. К-тъ, || и съ първо писмо като са поискатъ каквото внесжтъ, това ще и да бжде. Явете на сичките Ч. К-ти да бързатъ, || и колкото вѣче могатъ да сжбержтъ пари и да са готови, че отпослѣ, два дена да искатъ, някои си да внесатъ пари вѣче е кжсно, || и за тяхъ няма оржжіе. На приносящиятъ забележете и Вія точно както са станали работите около Васъ, || който пжкъ ще ги отнесе въ другите окржжни центри, || които пжкъ ще разнесатъ тая работа по своите околности. Испращамъ Ви една разрязана книга, отъ окружнїятъ центръ, та когато има нящо да Ви са пиши, или Вій да пишете, чрѣзъ нея книга ще правите споразуменїята за сичко || безъ нея книга сички писма няма да са зематъ за истинни. — Както Віе вѣче расправено, баръ подписката¹⁾ трябва да бжде писана презъ нея, || и отъ доло още веднѣжъ трябва да са пише отворено потписката, || за да се знае писмото отъ дека е. Асъ вѣче Вашата потписка оставихъ въ тоя Окружнїй Центръ,²⁾ || па и сжщото име на селото Ви, || така сжщо ще забелѣжете и Вія тяхната. — Приносящиятъ ще ви каже какъ, съ приносящиятъ заедно Д. Пеевъ, или отъ Васъ който другъ да доде единъ въ Ловечъ, || и тамъ като додате, никому няма да казватъ, че азъ ще примина призъ тамъ. || — Казалсжмъ на приносящиятъ какво ще прави като отиди въ Ловѣчъ. Глѣдайте да отиди съ приносящия Д. Пеевъ), || че като пристигнатъ въ Ловѣчъ Д. Пеевъ тутакси да ма потърси³⁾, || той знае мястото ми (въ коя кжщж слизамъ),

¹⁾ подписътъ.

²⁾ Ст. Загора.

³⁾ Тукъ имаме указание за непоколебимъ маршрутъ презъ Ловечъ за Влашко. Левски е подканенъ сега да бърза не само отъ по-ранния зовъ отъ Букурещъ да иде по-скоро тамъ (Вж. писма № 98, 99). Безпокойната заповѣдъ на Каравелова за революция означава за него ново и жестоко недоразумение, което трѣбва да изглади независимо отъ това, че съ тракийската поща, която му е известила за поканата на Л. Каравеловъ, той е получилъ писмо отъ Маринъ п. Лукановъ непременно да дойде въ Ловечъ (Вж. отдѣлъ IV). Малко по-подиръ обаче, Лев-

|| ако ли ма няма още, то той да яви на оная кжщж, че ида, || та да сж извѣстени, || пжкъ Д. Пеевъ, сутрина рано да излазя на краятъ въ Ловечъ, или вечеръ, той знае на кое мѣсто.

Д. Пеевъ, ако има нѣщо принесалъ като фишеци, отъ Влашко, да ги даде на приносящиятъ.

Братски поздравявамъ и целувамъ всички куражлїй членове.

Ас. Дер. Кжрджялж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8104.
Арх. т. I, № 40, стр. 69.

№ 101.

Левски до Трайковичъ.

Обвинява го като главенъ виновникъ на всички издательства. И по-напредъ пращалъ хора въ София да изпитатъ за него и сж върнали съ неблагоприятни сведения. Съобщилъ билъ на пашата, че въ София сж-ществува Комитетъ. Да даде писменъ отговоръ по приносящия настоя-щето. Отговора ще вржчи на пратеника само вѣнъ отъ града. Чорбаджи Мано, комуто билъ противникъ, билъ добъръ човѣкъ и сжщо се оплаквалъ отъ него. Левски билъ сжщия, който съ турски дрехи се явилъ нѣкога при него въ собата съ печатно писмо на ржка.

Баїй Д. Трайковичъ!

Въ Софія.

Приносящиятъ е човѣкъ нашъ, които са испраща на-право до Васъ да му дадете всичките си белѣжки (отговоръ), на долните питанїя.

Баїо! Всичките станали работи въ Вашиятъ градъ отъ Правителството Турско, върху нашитѣ хора! причината си билъ ти! || така казватъ мнозина || и нарочно хора сме изпра-щале преди тая случка, за да Ви видимъ какъ стоите въ Нашите работи, || които потвърдяватъ, че Вія сте казале предъ

ски получава обезпокоителни известия за подхвърленото предателско писмо въ столицата на Ц. к. въ България, и отъ тогава — споредъ писмото му отъ 12 дек. с. г. — което следва малко по-подиръ — той се колебае дали да мине презъ Ловечъ? Така, той е въ пълна инфор-мация, какво става въ София, Букурещъ и Ловечъ.

Пашата, какво въ София съществувало К-тъ!) || а именно показалси даскалите ни! || За таквось предателство, ако и да ми са казале наши чисти хора, но пакъ ни сжмъ имъ повярвалъ за да не би биле излъгани. Ето: днесъ секи Българинска вика на работа да искаже родолюбieto си, || защото чясжтса опредѣлява за свободата, || а до кой предѣлъ е дошла работата ни, не щж да Ви кажа, || защото предъ много наши лица, оставате съмнителни. || Вамъ за сега не остава нищо друго, а точно да дадете уписаніе на приносящиятъ за сичките станали работи въ градатви. — Какъ са е предала работата изъ най напредъ || кой кои е предалъ, || кому какъвъ е билъ истиндакатъ,²⁾ || именно затворенити, кои сж, отъ де са, подъ какъвъ затворса, и сждбата имъ за какво сочи?... дѣйствиата на тая работа точно да опишите, отъ първиятъ день, до сега, || кога каксае осждадало въ конакатъ. Писменно за всичко ща дадете на Приносящиятъ на това писмо. Ваше (то б. р.) трябва да муго дадете извънъ граджтъ, като излезе да си връви. Сичко това, по чиста съвѣсть трябва да направишъ, || т. е. твоите, е другите кривиците, (да изложишъ б. р.) защото на признателніята,³⁾ до нейде са упрощава, ако той въ незнанието е извършилъ. Ако са докаже че ти излъзешъ чистъ, тогава ще земашъ и давашъ запонататакъ отъ онова място, отъ дето ти са е дало червената книжка (уставатъ).

Ассжмъ, който Ви са бѣхъ представилъ съ турски дрехи у Васъ въ собата, съ печатано писмо кжмъ Васъ.

В. Л-скій.

П. П. Отъ противната твоя страна [х. Ману] за когото казвашъ че билъ Черна душа, днесъ мнозина потвърдяватъ за него че билъ добъръ човѣкъ, и народенъ, || а отъ Васъ са боялъ за да ни го предадете! Кажи ми за понататака сега.

Сжщій.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8099.
Арх. т. I, № 18, стр. 42.

1) Комитетъ.

2) Разпитътъ при следователя и въ процеса.

3) на самопризналия се.

№ 102.

Левски до Христо Ивановъ Книговезеца.

Получилъ всичко, което му е билъ писалъ чрезъ Ловечъ. Сжщо получилъ писмото му чрезъ Отецъ Матей Преображенски при срещата въ Ст.-Загора. Да съобщи заповѣдта, за революция въ окржга, но съ объяснение, че е отблъсната за нѣкой месецъ. Печатътъ на Ц. к. е билъ издаденъ на турското правителство въ София. Нѣма да се употребява вече. Само подписътъ съ разрѣзана книга. Новъ псевдонимъ. Д. Общи предава всичко. Отъ София дошълъ човѣкъ.

Брате Христемага

Въ Търново¹⁾.

Всичко що си писалъ чрѣзъ Алилаа Селевли (Ловѣчъ)²⁾, и писмото чрѣзъ Дяда Калугера съ когото са срещнахъ въ Ески Загра за всичко това получихъ и разбрахъ. Вѣче разбрали стѣ вънкашното положение³⁾ че сме луди безъ друго да вървимъ на Бой || което мисла да сте съобщили досега дето вѣче знайте! || ако ли не сте, то ще съобщите на сякаде⁴⁾ и ще съобщите какво сега революцията я отблъснахме за някой месецъ и другъ.

Брате || по причините Софийски, съ печататъ няма да са зема и дава до извѣсно времѣ! || а само съ потписката ми, която ще я търсите чрѣзъ разрязаната книга, || и отъ днесъ ще познавате името ми: Ибриямаа Анадоллу. Извесни да сте че Д. Общ. предава всичко щото знае! || отъ София доде човѣкъ

¹⁾ декемврий 12, 1872 г.

²⁾ Съобщението че — въ началото на октомврий отъ Влашко дошълъ човѣкъ да го вика (писмо № 99) и писмото на Каравелова отъ 30 октомврий, че Д. Общи е заловенъ. Първото Левски е получилъ на 29 октомврий, а последното (или ако е ималъ още и друга кореспонденция неизвестна намъ) е получилъ сега.

³⁾ Намекъ, че знаятъ заповѣдта за революция, че писмото на Каравелова, донесено отъ О. М., е прочетено въ Търново. (Снето и пратено копие до Левски). Оригинальтъ останалъ въ Русе.

⁴⁾ Захарий Стояновъ бележи подъ текста: Не сж изпратени, както се вижда и дветѣ тия писма (заедно съ предидущето). Но това твърдение мжно може да се защити. Ръжанковъ се върна отъ Троянския манастиръ живъ и здравъ въ Т.-Пазарджикъ, трѣбва да е миналъ и презъ Орхание.

нарочно да ми распрва затова || който са познава съ Д. Общи да стои на щрекъ || въ къщата си да не спи, а по приятели¹⁾.

Н. Б. II. А. п. 60, № 808
Арх. т. I, № 46, стр. 78.

№ 103.

Левски до Орханийци.

Пламенно насърчение. На път е за въ Влашко. Революцията отложена за малко. Да направят последни усилия да се приготвят. Писмата праща съ Ръжанковъ. Поръчка да влезат въ връзка съ Т.-Пазарджикъ. Новият псевдонимъ на Левски. Печатът не се употребява, защото е издаденъ. Само съ подписа му на разръзана книга. Тайна поръчка, която ще имъ се предаде устно тамъ отъ пратеника.

1872 Дек. 12

Братия въ Окръжниятъ Центръ

Въ Сюлюманооглу Даудъ.

Напредъ и небойтеся, || Нека Българското Юнашко око, са не бои въче отъ мъките на дрипавиятъ читакъ, || Ето времето са въчъ решава близо || и да докажемъ душманину че Българинатъ не ще бжде въчъ робъ, а свободенъ, || и който отъ тяхъ неприпознае нашите закони, и да живее съ насъ по същите граждански правила, Той съ всичко, въ единъ мигъ ще стане на прахъ и пепелъ.

Ний членовете на Централниятъ Комитетъ, збирамиса²⁾ да определимъ въче времъ, за общо народно въстание, || защото силно ни принуждава вънкашното обстоятелство, безъ друго да вървимъ на Бой и минута да са не губи. || на това спираме за нъкой мѣсецъ и другъ, до кѣтто са извести по сичките стърни на Българско, да са приготвятъ отъ къмъ Барутъ, куршумъ, и пр. || да даватъ кой колкото пари въчи има, да вдигатъ съ лихва кой колкото въче може, || които пари най много до два месеца да бжджтъ готови, || че щомъ пишемъ, да са донесатъ за дето ги поискаме, || та до като са

¹⁾ Подразбира се всъжде въ окръга. Но Левски избѣгва да употреби тоя изразъ, защото освенъ въ Орхание, никъде въ северна България не бѣ още наредилъ окръжни центрове.

²⁾ Искане да каже: че е тръгналъ и е на път за въ Букурещъ, дето ще се събератъ, за да взематъ едно последно решение.

нарежда работата за революция, да станатъ готови пушките и сичкиятъ други припасъ, || и да са разнесе по мѣстата за дето е нужно, защото вдигнемли въче Народните Байраци, до тамъ е сичкото преуготовление? || — всичко това по скоро да съобщите по сичките стърни. Приносящиятъ¹⁾ е нашъ Братъ, отъ Окръжниятъ Центръ, Юдачооглу Селиникли²⁾. Нему ще дадете адресатъ си, и ще земете адресатъ имъ за споразумяване писмено, и сякакъ. Точно ще му забелѣжите на книга за сичките станали тамъ работи, и сега какъ стојтъ || всичко щото има донесено отъ Влашко да го дадете на някого, и да го донесе въ Ловѣчъ на Николчя Алачятъ въ маалата дрѣстини, || а по-скоро вище да ми испратите фишеците на иглѣняката ми. Сичките тамкашни имена да ги промените въ други || — и мойто въ мѣсто Ас. Дер. Кърджялъ, ще познавате Ибриямаа Анадоллу, и потписката ми ще я дирите чрѣзъ разръзаната книга, безъ печатътъ, защото печатътъ падна въ подозрение. Приносящия и усно ще Ви говори за нящо, || вище ако можете, дайте му здрава дума³⁾.

Ибриямаа Анадоллу: (В. Л-скій).

Н. Б. II. А. п. 60, № 808А.
Арх. т. I, № 45, стр. 77.

№ 104.

Левски до Т.-Пазарджикъ.

Да се оставятъ всички критики на страна. Имаме решителни хора съ които ще караме работата напредъ. Окръжитѣ предоставени на себе си, безъ прииждащи чужди хора отъ вънъ, сѣ неуязвими. Не трѣбва да кръстосватъ ржце, защото работата се била предала. Не му харесватъ учениѣ. Да го опълномощатъ, да ги представлява въ Букурещъ, дето отива. Да пишатъ въ окръжитѣ Сливенъ, Ст.-Згора, да сторятъ същото.

Бае

Въ Юдачооглу Селиникли.

Подиръ сношните ми думи, работата няма да са оставя, каквито и придиравания да бжджтъ⁴⁾ || имаме рѣшителни ра-

¹⁾ Ръжанковъ отъ Т.-Пазарджикъ.

²⁾ Т.-Пазарджикъ.

³⁾ да му дадатъ писмено съгласието си за отлагане на революцията, за да ги представлява на важното събрание, за което отива въ Влашко.

⁴⁾ каквито и критики да се явятъ.

ботници, които наистина няма да оставят работата каквото и да става, || но не по хубаво да обмислюват отъ Васъ!¹⁾ Следователно не оставяйте и сами²⁾. — Никакви заплашвания и предирки не могат да спрѣт работата. Когато са работи помѣжду ви умно и скоро³⁾ безъ да дохожда вънкашенъ човѣкъ да Ви подканя, чрѣзъ когото може да се издаде, || а безъ него⁴⁾ никакъ⁵⁾ ако само не стане (между самитъ васъ б. р.) вътрешно предателство. Работете както Ви са казва, || защото не ще оставимъ да се протака работата по страхове.

Вия сте вѣче Окржжній Центръ имате и длѣжностъ често да разпращате насърчителни Писма по всичките стѣрни които спадатъ подъ вашето Окржжіе, || още и на другите Окржжни Центра, || като са подканяте въ работата да върви умно, || отъ което насърченіе и подканя(не) на работата става посърчено, по умно, сигорно, || отъ колкото да са страхува човѣкъ и да казва: чякайте да видимъ еди деси какво ще стани дето са я предала работата? Твърде сте излжгани въ тая сигурностъ! || въ такъвъ случай, трябва скоро насърчаваніе съ примери. Азъ вѣче отвождамъ да са срещна и съ другите членове на Ц-тъ К-тъ, и ще глѣдамъ да са върши работата по най добръ редъ, и сигорностъ, || и моите думи предъ другите членове, ще бждѣтъ съобразно съ народатъ въ Българско, който мие, предъ очи въ сичко, за сполуката на нашята революція. Следователно, иска да имате довѣріе въ мене чи асъ ще говора сжщото което виждамъ въ Народатъ, || и чи ще глѣдамъ да права работи както са изискватъ за най добре || защото въ много работи нашите учени ми са не аресватъ. Вие ще направите едно писмо съ печататъ: Окржжній, въ което ще ма упълномощите предъ другите членове въ Ц-тъ К-тъ, че всичко каквото има да се върши, за сполуката на милото ни Отечество България за освобожденіето ни отъ

¹⁾ но не искамъ да кажа, че обмисляватъ по-хубаво отъ васъ, и сж решителни.

²⁾ не оставяйте вий сами да отпадне работата.

³⁾ бързо.

⁴⁾ безъ вънкашенъ човѣкъ.

⁵⁾ никакъ нѣма защо да се боите че ще бждете предадени.

урчинатъ, има¹⁾ пълна Свобода отъ насъ,²⁾ да говори, и прави³⁾ всичко предъ секи Българинъ и предъ каквато и да е народностъ.

такова сжщо упълномощіе да направатъ, ще поканите Плов(дивъ) съ околността⁴⁾ му). Окржжниятъ Центръ (Ески заара) подъ дето спада чярпанъ, ени заара и Кжжнлжкъ съ своите околности и Окржжниятъ Центръ (Сливенъ) подъ дето спада и кот съ своитъ околности.⁵⁾ Ако тія Окржжни Центра, така сжщо иматъ довѣріето си въ менъ || — да са върши работа, така трябва || и което правите да тежи гласътъ ми ||⁶⁾ — и ето работа катъ каквато трябва.

В. Лѣвскій (Ас. Дер. Кжрджялж).
Ибріямаа Анадоллу.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8088.
Арх. т. I, № 47, стр. 79.

№ 105.

Левски до Централния к. въ Ловечъ.

Писали му за 7 октомврий да не идва въ града имъ, но малко подиръ това председателътъ отъ свое име му писалъ, да дойде. Известили му, че имало подхвърлено писмо съ подправенъ почеркъ на Левски. Подозира, че сами членоветъ на Комитета сж извършили това, за да го сплашатъ да не дойде. Ако всички откажатъ, Левски знае автора на подправеното писмо. Това е предателство отъ страхъ. У председателътъ има пари отъ други комитети. Левски по-преди му ги искалъ, а той съ писмо отговорилъ, че ги билъ употребилъ за кжсо време въ своя работа. Всичко да се вземе отъ председателя, и всичко друго (принадлежащо на Ц. к. въ Ловечъ) да се прехвърли у Николча Сирковъ. Левски ще дойде самъ, или ще прати човѣкъ да ги прибере. Никой отъ Комитета не може вече да се мѣси въ работата на Сиркова. Сведения за Д. Общи. Левски не вѣрвалъ на общата препорѣка отъ Бу-

¹⁾ азъ имамъ

²⁾ отъ васъ

³⁾ да говоря и правя.

⁴⁾ Самия Пловдивъ Левски не счита за революционенъ окржжъ.

⁵⁾ Трѣбва да се направи заключение двояко: 1) или че въ Стара-Загора и Сливенъ Левски не е билъ решенъ непременно да замине за Влашко, та имъ поиска само писмено да отблъснатъ дигането на революція и 2) или че тамъ не е билъ още решенъ, като иде при Каравелова да поиска и самъ по-скорошното обявяване на въстание. А за да можеше да даде гласа си за такова сждбоносно решение, трѣбваше да бжде опълномощенъ отъ окржжитъ.

⁶⁾ извършеното отъ васъ ще направи да тежи гласа ми.

курещъ, съ която Общи билъ дошълъ, и въ сбиколкитѣ го държалъ да-
лечъ отъ себе си. Д. Общи се билъ оплаквалъ за това предъ Лов-
ченци, но тѣзи не извадили поука отъ постъпката на Левски. Ив. Дра-
совъ, Д. Пышковъ и др. наложили Д. Общи да бжде упълномощенъ
за самостоятеленъ ръководител на Орханйско. Но скоро потръгнали
оплаквания отъ тамъ. Левски го викалъ на обяснение въ Ловечъ, той
не дошълъ. Пратилъ му Д. Пъевъ, той пакъ не дошълъ. Левски отишълъ
самъ въ Орханйско, поканилъ Д. Общи да обиколятъ заедно мѣстата,
отъ дето имало оплаквания, отъ него, но той пакъ не дошълъ. По Стоянъ
Пандура му съобщилъ да не напада пощата, той не послушалъ. Д. Общи
и Ангелъ Кънчевъ наричали Левски привилегистъ, искали да ги остави
да действуватъ на своя глава. Не го послушали и пострадали и два-
мата. Левски искалъ да нападне и освободи арестуванитѣ. Съображения
защо се въздържалъ. Отива въ Влашко съ целъ да отложи възстанието.
Обявява Лсвечъ за Окръженъ центъръ.

1872. Дек. 12-й Бъл.

Братія.

Въ Алилаа Селевли.

Въ писмото Ви отъ 1872/7 окт. е, дани дохождамъ скоро
въ градътъ Ви, защото можело да стани!...¹⁾ || а председате-
лятъ Ви, въ писмото Ви по нѣгово мнѣние, да дода та да ви-
димъ какво трябва да са върши²⁾ || защото споредъ както Ви
виждалъ, отъ Вашите кожи царвули не ставали и сичко това
происхождало отъ страхътъ Ви. По думитѣ на Председате-
лятъ Ви, оправихъ са да дода въ градътъ Ви, и да са срѣшна
съ някой и другъ веднѣжъ за сякоги, || защото и времѣто е
вѣче твърде късо, та и ни ни остава да прехождаме за по-
вѣче пѣти. Току да тръгна за въ градътъ Ви получихъ писмо
въ което ми са белѣжи, че са биле подхвърляли въ някоя
къщъ писма съ моѣж подписа: Ас. Дер. Кжрджжл ж
въ които писма казвало: да ми донесете тевтерятъ на еди коя
си колиба и тамъ да го оставите, а сичко друго каквото има,
да го изгорите! || и въ писмото, ойдордисвани словата като да
приличятъ на моите³⁾. Писмено да ми дадете⁴⁾ за тѣя писма
които са писани отъ Васъ. Пророкувамъ цѣлтъ каква Ви била, ||

¹⁾ че имало опасност, властѣта да тръгне по претърсвания и да
не би да го хванатъ.

²⁾ но председателятъ на Комитета отдѣлно му писалъ да дойде.

³⁾ преправенъ почерка да прилича на неговия.

⁴⁾ писмено да му дадатъ обяснение.

и (да ми съобщите б. р.) по вишегласіе ли сте го направили, ||
или самъ някой, (отъ васъ е съчинилъ и подхвърлялъ писма
б. р.) || и кой е! ако на това са отричете (всички б. р.) и секи
каже отъ Васъ незнамъ, то асъ знамъ и ще Ви го покажа да го
видите кои е.¹⁾ За слѣдствието²⁾ на тѣя подхвърляни писма, ос-
тавамъ да говора до като вида щели исповяда самъ оня които
гіе мушкалъ въ Портата изъ ряската, || и като (изповѣда б. р.)
какво сіе мислилъ съ това, || па тогава (ще говоря и азъ б. р.) По
тѣя писма страхувамъ да дода въ градътъ Ви. || въ тяхъ тжл-
кувамъ: Предателство истинно, || и предателство без да ще ||
отъ страхъ || но вище какво ще Ви забелѣжж веднѣжъ за
сякога, || и веднѣжъ и сто пѣти излизамъ отъ длѣжностж
си. || (да ви забелѣжж б. р.) пжкъ защо искахъ да дода ||
затова колкото писма, пари, весници, и всичко каквото
има оставено въ Васъ, и у Председателятъ тайни ра-
боти,³⁾ да са принесатъ у Николчя⁴⁾ че или асъ ще примина
да ги зема, или други ще провада да ги отнесе, дето
събираме вѣче сичките работи⁵⁾ || зашот времѣто запо-
вяда || у председателятъ има принесени отъ други комитети
пари, || по напредъ ги искахъ, а той ми писа че ги употре-
билъ за день два въ своя работа, || той не е ли челъ въ ус-
таватъ! На комитетска пара минутата са не знае кога щж са
поиска. Сега както казахъ: пари, писма, и пр. да се занесатъ
у Николчови, || и всичко отъ днесъ нататакъ кой каквото има
съ менъ, у Николчя да оставя ||, отъ тамъ ще и получава, ||
за понататакъ не трябва да го⁶⁾ питате, отъ де прѣйма, и за
де испраща! || мой неща ако додатъ до Васъ отъ нейде, няма
да ги разваляте, (разпечатвате б. р.) || като писма, и пр. не-
дейте ги и бави, а всщото времѣ нему Предавайте. Какво
да Ви права като сами са показвате неспособни при другите⁷⁾,
които вчера са захванали! Днешната случка, Ви са е пред-

¹⁾ който е писалъ подхвърленото писмо.

²⁾ за целѣта и значението

³⁾ печатъ, общъ регистъръ и др., съ които — споредъ устава
— разпорежда само председателятъ.

⁴⁾ Сирковъ.

⁵⁾ да прибере архива на Ц. комитетъ въ Българско и всичко
друго и да го отнесе при Ц. к. въ Букурещъ.

⁶⁾ Николча Сирковъ.

⁷⁾ въ сравнение съ другитѣ

сказвала сто пжти чи може да бжде! || срещу което исповяхте чи ще постоянствувате. Де Вие постоянството! || и затова сами не сте ли Вий причината да страдат и други хора, || като Ви казвахъ предъ Дим. Общій предъ очите му, какво той не е за на своя глава да са отрежда на работа! || толкова думи не стигаше ли Ви дето Ви изговорихъ при него, та да си съставите (мнение б. р.) и за понататък! || колкото време е ходилъ понапредъ съ мене, не чювахте ли изъ устата му като са оплакваше предъ Васъ, чи дето да сме утишле, него сжмъ оставялъ на ханатъ, пжкъ асъ сами сжмъ вършилъ || а него ни сжмъ представялъ предъ другите члѣнове да са запознае съ тяхъ! Подъ тия ясни думи баръ неразбрахте ли, че асъ само на препоржжжтж му отъ дето са праща до мене¹⁾ ни са довѣривамъ въ него, || както и въ Ангела,²⁾ || до кжтто Асъ сами ги не опитамъ както знамъ! || но ще кажите като ходихте и трима два месеца наедно, непознали ги? || тукъ ми трябватъ много думи, за да Ви докажа³⁾ || че въ народната работа да са упознае чювѣкъ до колко е родолюбецъ, и постоянъ на сяко нѣщо, че често са случва времъ за да са упознае чювѣкъ, па и твърде дълго времъ!⁴⁾ || затова едни народи дето Бързатъ за такова нѣщо, печалатгу за по много години, отъ колкото онія, които баратъ полѣка. Вия ми казвахте: за тая работа трябва да са распрататъ хора на сяка стърнж и да са върши по скоро, || и асъ Ви казвахъ че трябва, но нѣма такива хора! || а Вия ми показвахте А. К. и Д. Об. На А. К. му казахъ като на ученъ чювѣкъ, че тая работа да я научи като него чювѣкъ да я върши непогрѣшно, то трябватъ му не по малко (отъ) четри години, || като сяскита на сяка стърнж и да сряща въ различни мнения хора, и пр. и пр. || а той въ тия думи ма зе като чи ли земамъ на себе си привелегий! Вия чухте като му казвахъ, какъ трябва да са постжпи и въ рушчукъ, || видяхте като не слуша и какво станж.⁵⁾ || Сжщо и Д.

¹⁾ отъ Каравелова.

²⁾ Ангелъ Кънчевъ.

³⁾ за да ви разясня този въпросъ.

⁴⁾ често трѣбва твърде дълго време, за да упознаемъ единъ чювѣкъ, доколко е родолюбецъ и постояненъ за всѣко нѣщо.

⁵⁾ Намекъ за самоубийството на Ангелъ Кънчевъ презъ мартъ 1872 год. въ момента, когато турската властъ посегна да го залови въ Русе.

Об. ма земаше за Превелегистъ, || като показваше и вамъ, || ¹⁾ езъ да разбере, чи работата Народна не върви по други пжтъ, отсвенъ по онѣж когото показвамъ || Д. Об. да са отреди по Орханско, и да му са даде упълномощіе таквось,²⁾ решихте сички Вий, || като повече даваше гласжт си Анастасъ³⁾ отъ Плѣвень, Ваню, и Пжшковъ⁴⁾ || и отпослѣ малко,⁵⁾ читехте противъ него⁶⁾ писма отъ онія стърни⁷⁾ Сами Пжшковъ, и др. отъ онія стърни усно колко го нападаха, като предвиждаше, че споредъ лудите му работи скоро щяло да пропаднатъ работата по онія стърни! || споредъ които писма, и думи, писахму да доди да видимъ тово което са казва за него тжй лие! Той не доде. Писахму, и нарочно пратихъ Д. Поща,⁸⁾ пакъ да му каже да доде, и да донесе смѣтка, отъ работата си || де какво е замалъ и де е давалъ), || пакъ не доде. Отидохъ самичякъ най-послѣ, защото и писма ми додоха отъ някой чясни комитети, въ които ми пишатъ за работи съвсемъ друго яче показвани отъ Д. Общій. Повикахъ го съ менъ за едно да доди да обиколимъ мѣстата отъ дето са напада, || а той каза чи ще доди, и на утришніятъ день, вѣче го ни видяхъ до сега. Тамъ му останаха и смѣтки, и расправія за сичко въ затвора сега. Се тогава като го ни видяхъ на другиятъ день, та да му кажях да ни бастисватъ за сега и Пощата, защото работата си до като наредимъ, па тогава да са види съ какви хора трябва да са бастиса! || това казахъ на Стоянъ Пандуръ (войводата) да каже и на Д. Об. || но както за сичко, и затова не е слушалъ. Ето чи Вия сте си причина да треперите отъ страхъ, щото и мене вѣче място не давате да дода въ граджтъ Ви, и да вдигна сичко щото има до сега въ Вашиятъ градъ, по причина че Д. Об. познава сички Вил... || Въ подозрение като сте, и затова трябва да приберете всичко, и даго предадете, както Ви белѣжя по-горѣ. Пжкъ

¹⁾ като говорѣше за това и вамъ.

²⁾ и да му се даде пълномощно, че е шефъ на изпълнителния (терористиченъ) комитетъ въ оня край —

³⁾ Анастасъ п. Хиновъ

⁴⁾ членове отъ Лѣвченския комитетъ: Ив. Драсовъ и Д. Пжшковъ.

⁵⁾ и скоро подиръ

⁶⁾ четяхте противъ Д. Общи.

⁷⁾ писма пълни съ оплаквания.

⁸⁾ Дико Пѣвѣвъ.

Вий, занаяпредъ дързостъ! || заперенити заперени, || а другите трябва да мислят че (сж) полагали клѣтва! Който не изпълнява клѣтвата въ която са е клѣль предъ Евангеліето, т. е. въ вярата си и въ честа си, той е най нискіятъ, и гнусавіятъ човѣкъ на свѣтатъ! || По-добре е (за човѣка б. р.) сто години мжки чесни, а нежели да тѣпчи честжси, и вярата си! Утри е день и ще са кажи на такъвъ: ниси честенъ, ни си Българинъ, лѣжешъ и въ Евангеліето. Нали сте са заклѣли чи ще изпълнявате уставатъ, || като са паднали тія Братія въ затворъ, може би да ги прататъ и въ заточеніе, помагате ли имъ, както приписва въ уставатъ; || че секи отъ другарите му, е длъженъ да му помага кога падне въ беда! || азъ можяхъ да ги отървж, току щомъ са научихъ, || но ще са развали голямата работа която е вѣче дошла да са види на видело¹⁾, || отсвѣнь това, извести са и Чи ще ги пуснатъ сичките, отсвѣнь обирачите на Поща. Затова и въспряхъ работата назадъ, чи ще бжде по-добре. Па ако тій останатъ въ затворъ, скоро е, съ революціята заедно да си ги земемъ неповредими. Слушайте сега на долните ми думи, па прощайте за сякога, || защото Ви говорихъ, говорихъ, а Вія сте си се Вія, || отъ сега наскоро времѣ ако станете, други, хаиде да видимъ.

Споредъ уставатъ, работата е, до, кжтто са не видимъ че можимъ самички да си источимъ платното, няма да са дава гласъ за въстаніе! || а сега излазя друго! || споредъ вънкашното обстоятелство²⁾ и да са не протокатъ работите ни || защото да са не случятъ и други Орхански подобни работи, въ които кой знай може да попаднатъ онія хора въ които са надявали да повѣдатъ работата,³⁾ решава са едно твърде скорошно въстаніе. Писали сме по сичките Чяс. Ком. да даватъ кой колкото вѣче пари има, и колкото може да вдига съ лихва, и тія пари най-много за два месеца колкото са приготвятъ, съ тяхъ ще поржчяме за оржжіе, отъ послѣ и да внесе някой няма оржжіе, || защото въ кжсо едно времѣ, турямиса пжкъ въ друга работа, и готови сме да са

¹⁾ дошло (наближило) е вече да обявимъ общо възстание.

²⁾ Черна-Гора и Сърбия обещали помощъ.

³⁾ да не станатъ арести и въ други области като въ Орханійско и работниците като се издадатъ единъ други, да се ошети всѣки планъ за възстание.

провозгласи въстаніето¹⁾ || — съ голяма мжж ако можимъ отблжснж това времѣ за някой месецъ повѣче, ще бжде работата много още подобра. — Годианата няма да прехвърли. || Това ненадейно времѣ, заповядаше ми предъ три недели още въ началото на зимата да дамъ гласъ за въстаніе! || нъ като тѣй нинадеино, още въ нищо, и никакво неприготвени върнжхмиго за нѣкой месецъ и другъ, || до кжтто са съберемъ сичките членове на Цен. К-тъ, и да дадемъ по добръ редъ на това въстаніе. Слѣдва още както и на окржжнитѣ центри²⁾.

В. Л-скій (Ибріямаа Анадоллу)³⁾.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8083.
Арх. т. I, № 44, стр. 73.

СМѢТКИ, БЕЛЕЖКИ И ДР.
ОТЪ ЛЕВСКИ.

¹⁾ въ кжсо време като се реши да провъзгласимъ възстание, не можемъ вече да се занимаваме съ доставка на оржжие и съ други подготвителни работи.

²⁾ Последната бележка означава, че писмото е било придружено съ копие отъ подробнитѣ инструкции дадени до Орхание, Сливенъ и пр., че се превърща въ Рев. Окр. центрѣтъ и Ловечъ.

³⁾ Вж. специално факсимиле въ края на тома.

МЪТКИ, БЕЛЕЖКИ И
ОТЪ ЛЕВСКИ.

Автобиографски разказъ въ стихове.

Въ Карлово се родилъ. Отишълъ въ Стара-планина, въ Влашко и Сърбия. Презъ пътуване съ четата слизалъ въ Карлово, видѣлъ се съ свои близки другари и настигналъ пакъ воеводата си и четата на опредѣлено мѣсто.

асъ Василь Львскій въ Карлово роденъ
отъ Българска майка юнакъ азъ роденъ
нищахъ да сжмъ турскій и никакъвъ робъ
сжщото да глѣдамъ и на миліятси родъ ||
станахъ и утидохъ въ стара планина¹⁾
за година врѣме се асъ разгледахъ ||
въ Сърбія ходихъ и по влашко скитахъ²⁾ ||
отъ нийде помошъ за нашъ Свобода
станахъ отидохъ въ стара планина
съ вярна дружина съ Панаіотъ войвода³⁾
юнаци народни тяханъ асъ Байрактаръ
за година врѣме всичко разгледахъ
което ни знахъ войвода асъ питахъ
главни друмища и тънки пѣтеки
се ги белѣжжъ за напредъ намъ леки
хубава гора студенае и вода,
за наши жени и дребни деца
до кжтъ асъ проходимъ въ стара планина

¹⁾ Неясенъ намекъ. Не е установено отъ всички досегашни изучавания върху живота на Левски де, кога и съ кого Апостола е могаль да ходи изъ Стара-планина, преди да стане байрактаръ на Панаіотъ Хитовъ въ 1867 г., за което повествува по-надолу.

²⁾ Въ първата легия съ Раковски въ 1862 г. въ Бѣлградъ.

³⁾ Зимата 1866/67 г. зимува въ Ромъния, а пролѣтъта 1867 г. минаватъ въ България, есеньта с. г. въ Сърбия, въ втората Легия въ Бѣлградъ и на юний 1868 г. пакъ въ Влашко (Ср. писма № № 1, 3 и пр., отд. I.).

Турци поганци менъ угадиха
 тешка потира тій са вдигнаха
 катъ скакалци по гора тръгнѣха
 и сичко Карлово обиколиха
 и по улици стражѣ поставиха
 дано менъ живъ уловяха
 или баръ главата ми здобѣяха
 гламави Турци мръсни Агарянци
 отъ планини слизахъ за Карлово отивахъ
 съ тюрюмето Иванъ азъ да са видѣхъ
 Самъ самниничякъ обкиченъ обрѣженъ
 съ пушка белгійска и чивъ пищови
 и остра сабія на менъ блещяха
 призъ двѣ призъ три стражи си минахъ
 на четвъртата мене съзряха
 потеглихъ пушка извадихъ и сабія
 нискими доваръ грждобранъ бѣше
 страхо-пѣзли турци веднагъ се прѣснаха
 отъ самичякъ асъ щомме видѣха,
 въ зора то бѣше въ Карлово ни влязохъ
 на кѣржтъ останахъ въ зелени мамули,
 кога бѣ вѣчеръ примѣгнахъ асъ
 съ работници хора заедно и асъ [катъ идатъ отъ кѣржъ]
 няма тюрюмето уловенъ той беше,
 съ още единъ другаръ Тинко Пулевъ беше
 въ видинъ запрени за три години
 тяхната сѣдба въ друго уловени,
 нашите писма други посрѣщалъ
 всичко подробно все той расправялъ,
 станахъ да сиѣда пакъ при дружина
 Далъ бѣхъ и дума кои день ще стигна
 день и нощъ вървахъ едни царвули скѣсахъ
 за да стигна само както си казахъ,
 дадохъ и лозинка сечено дърво
 катъ додохъ на мѣсто няма ги тамо,
 засвирихъ съ трѣбж екнѣ ми горѣ
 никакъвъ отзивъ отъ мойѣга дружина.
 повторихъ съ трѣбж овчаръ ся обади
 добръ день юначе тихоми обади
 да ни бѣдишь ти Львскій Байряктаръ
 съ Панайотъ войвода неговъ ти дрогаръ

отговорихъ асъ на старіятъ овчаръ
 отъ де ти знаешъ за Львскій Байряктаръ
 виждамъ синко на него приличашъ
 както мій казалъ сѣщій войвода
 ако та вида да ти обада
 какъ ни сѣ тука а при царска Мандра,
 видишь овчарти! тамса наблизю
 подъ тяхъ оддоло малко по ниско,
 потира има, да свирѣишь нидей
 тебдилъ тій ходатъ съ Юрушки дрей,
 то бе заранъ рано и съ пушка на рамо
 за единъ два часа стигнахъ ази тамо
 посрешнама стражѣ единъ нашъ другаръ
 добредошюль рече Львскій нашъ Байряктаръ
 ето и дружината съ Панайотъ войвода
 всички ся радватъ и добре дошюль ми казватъ¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8112.
 Арх. т. I, № 51, стр. 83.

№ 107.

Дописка до в. „Свобода“.

Свобода билъ вестникъ свободолубивъ, ратувалъ за равенство на народитѣ. Да се помоли Сърбия да станемъ заедно. Двойна задача наведнажъ: политическа свобода и република. Небрежно мислене за турцитѣ. Гласъ предъ свѣта за теглилата.

Г. редакторе на в. Сво(бода).

Бай Каравеловъ? вѣй като чисти,²⁾ свободенъ³⁾ вѣстникъ Български || такъвъ (ви б. р.) показва и листатъ когото издавате Свобода? || на всеки народъ безъ разлика които би показалъ да живее⁴⁾.

¹⁾ Това стихотворение, поради свежия възторгъ, който още носи къмъ четното боравяне по Стара-планина и съ подробноститѣ по него, трѣбва да се отнесе къмъ най-раннитѣ опити на Левски отъ тоя родъ, ако изобщо е ималъ и други такива, каквито досега не се оказва да сѣ запазени.

²⁾ Вѣй сте честенъ,

³⁾ свободолубивъ

⁴⁾ вѣй се борите безъ разлика за всѣки народъ, който би показалъ, че иска да живѣе свободенъ.

Ний Българитѣ бѣхми честити чакъ отъ сега; да са здобиѣмъ съ вѣстникъ, пълно-свободенъ. Прѣзъ когото да дава право на всѣки народъ да представимъ народното ни мнение предъ свѣтатъ. Че и ния сме хора и искаме да живеемъ чювѣшки || да бждемъ свободни съ пълна свобода, въ земята ни, Тамъ дето живее Българинътъ? въ Българія, Тракия, Македонія. Па и отъ каквато и да е народност да живеятъ въ тоя нашъ рай, ще бжджтъ равно-правни съ Българинътъ въ всичко. Ще имаме едно знамѣ, на което ще пиши, свята и чиста република? || сжщото желаемъ и на Братія Сърби, черногорци, ромжнци и пр. да не остаиватъ слѣдъ назъ. Въ едно и сжщо врѣме да дадатъ гласатъ си¹⁾. Врѣме е съ единъ трудъ да спечелимъ онова, което тръсили са и тръсатъ Братія Французи т. е. Млада Франція, Млада росія и пр. || колко скжпо? и съ какви загуби? Братъ Брата да убие || сега е врѣме да преваримъ това зло? || ... втора борба?²⁾ Братъ Брата, синъ Баща, Баща сина си даубие? сега е лесно, и можемъ? съ малко матеріалъ да се спасимъ отъ това гнусно и не вѣрно тиранство юще и сто пжти на задъ отъ нази въ всичко. Неговити топови, неговити игленки пушки, са въ нашите ржце. Само трѣбва ни юще мжничко врѣме да поработиме години. Нъ, отъ тогава Бай Каравеловъ? както ви пиша въ писмата съ Г-да и Братія, Марина и Ивана³⁾ и тогава съ Божія воля ще сосипимъ гнилзта и страшлива държава. Та да сазидаме друга много трайна по новото зидание, || да сасипимъ казвамъ гнилата и беззаконната Държава? || — не чювецити не женитѣ имъ и децата имъ? || тогава ако са покоратъ само на горнити св. закони, равно съ Българинатъ.

1) обща революция отъ българи, сърби, ромъни и пр. за една балканска република.

2) сега да дадемъ толкова жертви за политическа свобода и после да водимъ втора борба за република?

3) Маринъ п. Лукановъ и Ив. Драсовъ, които преди да положатъ клетва и да ся отдадатъ напълно на Комитетското дѣло, предпочетоха заедно съ другаритѣ си — съчувственици отъ Ловечъ и опълномощени сжщо и отъ тѣхъ, да прескочатъ до Каравелова въ Букурещъ, за да се увѣрятъ, че наистина е положено начало на Комитетската организация.

Бай редакторе? прѣзъ вѣстникатъ ви или както знаете за по добре, питаме Братіята ни сърби щели ни подаджтъ ржжж противъ общиятъ ни врагъ въ едно врѣме или не? || нека ни кажатъ искрено, та да знаемъ какво да работимъ и ний и тій, щото да не проливаме много кръвъ. Срамота ние да си сравняваме силата съ таквизъ гламици каквито са Турците. Хората отправятъ топовите и пушките, сами не біятъ, когато непріятельтъ ми е по гламавъ отъ мене, той е въ ръцете ми съ всичкіятъ му матеріалъ¹⁾.

Питаме? сега като искаме да вървимъ къмъ правиятъ животъ и свобода, кой може ни застана на пжтжтъ ако неиска баръ да даде гласа си за доброто? || мисла никой да ни смее.

Да дава правото на всѣки народъ, па и на всѣки чювѣкъ, който иска да живее почтенно и свободно. И ний Българите отъ отдавна са напжваме съ всичката си сила да викаме камъ чювѣчеството и свободата? || всекидневните ни убійства, потурчванія на не врѣстните ни грабнати деца отъ турчена, обечестіованието на девойките ни и на жените ни се отъ турчена, секидневно оплакване е било съ кръвави сълзи предъ европейските консули. На нашиятъ предрезналъ гласъ, никакъвъ одзивъ, отъ никаде за помощъ, а напротивъ ставатъ учители противъ назъ. Тогава де остава тяхното образование и чювѣчество? ... || а, и се тжй ли ще имъ плачемъ и да са надыамаи на тѣхните лъжи? || не, намѣсто сълзи, сега леемъ куршуми || а надеждата ние на Правосждніятъ или нашите мишници || и ето че идимъ Г-нъ Ре(дакторе) прѣзъ вѣстникатъ ви да си представимъ народното мнение прѣдъ свѣта.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8096. ²⁾
Арх. т. I, № 50, стр. 82.

1) Тъмна мисль, мжчна да се дешифрира — както избощо не малко отъ най-интереснитѣ мѣста при кой и да е ржкописъ на Левски. Тукъ е искалъ, може би, да каже: хората въ Европа пращатъ топоветѣ и пушките и смазватъ врага си. А ний имаме гламавъ врагъ: като се дигнемъ всички отведнажъ — сърби и българи — до бой нѣма да дойде, ще отнемемъ всичкото въоръжение на турцитѣ и ще решимъ борбата. Наивни мечти!

2) Тази сигнатура съответствува на единъ преписъ отъ Хр. Б. Загорски и В. Платнаровъ (15. VI. 1884 г.) който намираме въ Нар. Библиотека. Оригинальтъ е останалъ у покойния Платнаровъ. Доку-

№ 108.

Клетва полагана отъ новопосветени.

Кълне се въ Бога, честъта и отечеството си да постоянствува до смъртъ, да пази тайна и да бжде убить, ако измѣни. Обстановка, начинъ за полагане клетва.

НАРОДНА КЛѢТВА.

Заклѣвамъ са въ Евангеліето, въ честъ си, и въ Отѣчеството си, предъ Бога, и предъ Чесното събрание на съзаклятіето, че отъ сичко което ми са яви, няма да кажж и открия никому нищо до смъртъ и до гробъ.

Заклѣвамса и обѣщавамъ какво полагамъ за святата тази цѣль, животъ и имотъ.

Заклѣвамса и обѣщавамъ, безусловна покорностъ на законите и на заповѣд-тъ на съзаклятіята Таенъ-Централенъ-Български-Револуционній Комитетъ съврѣмѣнно мълчение, и тайностъ на дѣлата.

А въ противенъ случай, ако бждж Предателъ, или престѣпникъ, съгласявамса да бждж прободенъ отъ оржжіето на това съзаклятіе, което има длъжностъ да ма брани, а и право да ма сжди.

Заклѣвамсж.

Забелѣжка. Ново-оглашенията, ще са исправи предъ една маса, на която ще има сложено едно Евангеліе, или кръстъ, единъ ножъ, и единъ револверъ, и ще си тури лѣвата ржж на сърцето, а дѣсната ще ѝ вдигне на горѣ, и ще слѣдва да дума слѣдоущите думи т. е. горѣизложените¹⁾.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8077.
Арх. т. I, № 48, стр. 80.

ментътъ представлява нѣщо като опитъ за дописка, писана съ моливъ. Последнитъ два откъса: Питаме?... и Да дава правото... сж нахвърлени на особени листчета хартия. Що се отнася до времето, кога е могълъ да бжде нахвърленъ този опитъ, това трѣбва да отнесемъ къмъ края на 1869 или въ началото (пролѣтътъ) на 1870 г.—въ всѣки случай, следъ като почна да излиза въ Букурещъ в. Свобода на Каравелова (октомврий 1869 г.).

¹⁾ Тоя образецъ на клетва е писанъ съ ржката на Левски. За поясно разбиране, той трѣбва да се сравни съ по-раншни текстове на подобенъ родъ клетви. Вж. Спомени отъ Д-ръ Ив. Касабовъ, стр. 59, София 1905 г.: Клѣтва на Тайния Ц. Комитетъ отъ 1866 г. Вж. още оригинала въ Арх. на В. въ Н. Б. п. 169, инв. № 9261 и 9262 — погрешно, впрочемъ, поставенъ въ папката на Централния Револуционенъ комитетъ, който почва съществуването си съ смъртъта на Тайния Ц. комитетъ презъ втората половина на 1869 г., а се оформява едвамъ въ 1872 г. Текстътъ у Ив. Касабовъ е идентиченъ съ запазенія ржкописенъ оригиналъ.

№ 109.

Послание до селяни.

Изпращалъ преди апостолъ, но нищо не пожертвували. Сега праща другъ и нека всѣки внесе каквото може.

Братія българе¹⁾.

Преди Ви испращаме Апостолъ но нищо не познахме. Я помислете какво работите, като нищо не явите. Вія сте забравиле защо времето наближи вече. Ето ви испраждаме и Другъ Апостолъ съ приносящото ще бждете уверени на него за което ви и задължаваме. Да сж потрудите, кой колкото е въ состояніе за да възблагодарите, и то е сжщото за васъ, защо Ако и да жалите вашето Богатство, то е Прахъ и пепелъ. Но мислете часжтъ и сетнините, защо ще плачете²⁾.

Бжлгарія.

Бж

сво

(печать)

Разписка за 1050 гр. получени отъ Лютаково, отъ Игнатъ Коцовъ³⁾.

¹⁾ Свободно копие на неизвестенъ преписвачъ — копие отъ едно възвание, съчинено отъ Левски и предназначено за къмъ селяни. Безъ дата, безъ адресъ. Навѣрно е разнасяно и копирано отъ ржка на ржка. Но твърде пламенно и характерно, като агитационенъ инструментъ на Левски. Може да се отнесе къмъ началото на организационното дѣло на Апостола. Печатътъ е доста примитивенъ, за да не се различи отъ нѣщо селско. Малъкъ и грубо обрѣзанъ, той е съ турска и старинна орнаментика.

²⁾ Доставено отъ непознато лице изъ неизвестенъ архивъ.

³⁾ Приписка съ сжщия почеркъ.

№ 110.

Листъ за входящъ и изходящъ регистъръ.

Писма, испращани, и приѣмани, па и въ кое време¹⁾.

I.

Писмо отъ Търново.

отъ 8 Дек. въ 1870. го. отъ Христю Ивановъ Ловчлия въ Търново книговецъ || писано до Горнити първи работници, не насжщото имъ име, нъ, подъ друго? ето какъ: Г-ну Парашкива Стойчювъ Ханджиски въ Ловечъ, || сжщо и неговата подписка е, не сжщото му име, нъ така: Мирчю Крастювъ. Това писмоса однася и домене, така: дайтегу и на Братми В. Львскій да го прочите²⁾.

II.

Писмо отъ Търново.

до В. Львскій. Мирчю Кръстювъ въ Търново. Декем. день неписалъ. се отъ Христю Ивановъ Ловчлията. Пиши отъ страна на Лясковчени. важно. на 1870³⁾.

III.

Писмо отъ Търново.

до В. Львскій. Мирчю Кръстювъ Книговецъ въ Търно. Дек. 26 на 1870. важно е! отъ страна на Лясковчени⁴⁾ ⁵⁾.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8109.

¹⁾ Надпись отъ Левски.

²⁾ Бележка на свободното поле отъ страни: Писмо отъ Търново, а отдолу въ срѣдата на бележката следва знака на Левски.

³⁾ Бележка на свободното поле отъ страни: отъ Търново, а отдолу въ срѣдата на бележката следва знака на Левски (Вж. за тоя знакъ факсимиле въ края на тома).

⁴⁾ Бележка на свободното поле отъ страни: отъ Търново.

⁵⁾ На гърба на този откъснатъ полулистъ стои съ моливъ стъ чужда ржка двойна бележка: а) Като все заедно сж работели отъ начало на работа за пропаганда въ България за освобождението на България а неговото име Хр. Ив. Книговецъ. б) въ Лесковицъ у Маринъ Станчовъ има ощи много неща, които треба да търсите щото сж при-несі центора тамъ подиръ оловяното на Левски, подъ надзирателството на Дели Хритема, неговъ 1-й другъ.

№ 111.

Листъ за входящъ и изходящъ регистъръ.

I.

Писмо отъ Г. Живковъ.

1870. 28. Окт. отъ Букурещъ. Чрезъ единъ пріятель въ негово писмо пр...¹⁾ затова и не подписалъ името ми отъ горе на писмото. вж...²⁾ начало захваща: Любезній ми Брате? пжкъ Свършва: целу...³⁾ Братски твой Джуро. (подъ име Г. Живковъ.) важно.

II.

Две писма наедно: отъ Г. Живковъ и Д. Хр. Поповъ.

1870. 4. Декем. Писмо отъ двама Дейци. единъ пише отъ една страна, а другъ отъ горе пиши: едно-душній ми Брате! а Свършова: твой Джуро. както горе. Другіятми пиши на другата старна, отъ 18: Дек. отъ горемы пиши: Бае драгніо! под таквось име мусамъ забелязалъ да ми пиши, а доло свършва твой Братовче Драгомирчю. подъ име, (Данаилъ Хр. Поповъ) въ Т. Могорели писмото е написано отъ четирѣхъ страни, и няма натпись важно.

III.

Две писма наедно: до Г. Живковъ и Т. Райновъ.

1871: 8. Ян. изъ Българско Пишж Г-ну Джуро, (на Г. Живковъ) и на Г-на Райнова, въ Гюргіово, въ едно писмо. Копіето му имами

IV.

Писмо до по-виднитъ възителя въ Влашко.

1871: 8. Ян. изъ Българско. Писмо, общо срещу работата имъ, въ влашко на Г-нъ Кара-веловъ, на Д. Ценовъ, Райновъ, Живковъ, Кржшювск. Копіето мие, въ три коли (книги) сини. отъ тукъ секи ще разбе... ясно и истинно, какъ мжно сае работило въ Българско като ние имало кой дани помогни въ нищо, нъ юще ниса и бъркали работити ни, споредъ тѣхнитѣ лжжливи обѣщанія, на бъркотій.

¹⁾ Сжжано въ края листо.

²⁾ Сжжано.

³⁾ Сжжано.

V.

Отговоръ отъ Г. Живковъ.

1871. 26. Ян. отъ Гюргюво. за В. Львскій. въ Българско. || отъ зачялото на писмото пиши: подушевній ми Брате, а пжкъ свършва така: винагисамъ твой: Ж. Джуро. Отговоръ е, на горното ми писмо.

VI.

Писмо отъ Д. Хр. Поповъ.

1871. 4. фев. отъ Т. Могорели. това писмо въ двѣ коли сини. пиши Г-нъ Данаилъ Хр. Поповъ за въ Българско на В. Ль... нъ подъ други имена както ще видити надоло.

отъ горе на писмо така: Бае Вълчо Драгиновъ! па свършова до нейде така: вашъ Братовче Драгомирчо. и продължава нататакъ за работи много || въ това писмо заминаватъ горните имена, пакъ въ други Турски. отнасятъ на сжщиятъ който пиши, и на В. Львскій, за да не би пропаднали писмата. ето какъ: Братовче Аслане Дервишооглу въ Ловечъ. пжкъ Свършва: вашъ Братовче Азисъ.

„Кориспонденция.

Съ Подобни Имена, и знакове.

Съ Влашко.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8109.

№ 112.

Листъ за входящъ и изходящъ регистъръ.

I.

Две писма: отъ Д. Хр. Поповъ и Филипъ Тотю.

Рушидоглу Небойлу. и съ нѣколко турски слова неразбрани. ушъ чіе турско.²⁾ друго едно малко писамце пакъ отъ сжщиятъ, пратино изъ Одеса, отъ Филипъ Тотъж на 1870 29. Дек.

¹⁾ Бележка върху бѣлата първа страница на листа съ едри букви на краснописъ, но пакъ отъ ржката на Левски.

²⁾ Нѣкои свои писма Левски сжщо придружава съ знакъ по подобие на кжсъ турски надписъ (ср. факсимиле въ края на тома). Нарочно покахиме познавачъ на турски языкъ да разчете надписа, но той потвърди горното обяснение, че писаното е само привидно подражание на арабския характеръ на азбуката ужъ че е турско, както се изразява Левски, но не означава нищо.

II.

Писмо отъ Д. Хр. Поповъ.

1. 9. Мар.¹⁾ изъ Никополъ ушъ? пжкъто изъ Т. Могорели. Натписатму е: Господинъ Асланъ Дервишооглу на Николува ханъ — Кжбелли. — въ Плевенъ. || изъ вжтри отъ начало: Ефенди Асланъ Дервишооглу пжкъ свършва: Вашъ Братовче Азисъ Рушидоглу.

III.

Отговоръ на по-първото.

1. 21. Мар. Срещу Горнютю; Г-ну Азису Рошидооглу. въ Никополъ ушъ? ато се е за въ Т. Магорели на Г-на Данаила Хр. Поповъ.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8115.

№ 113.

Пликове съ адреси отъ Левски.

I.

За Господина Азиса Рушидолу Небоолу. Въ Никополъ.²⁾

II.

За Господина Азиса Рушидолу Небоолу. Въ Никополъ.³⁾

III.

За Д. Хр. Поповъ Въ Т. Магурели.⁴⁾

IV.

За Азисъ Рушидооглу Видинли въ Никополъ.⁵⁾

Н. Б. II. Б. п. 102, гр. 21-30.
Арх. К. Цанковъ.

¹⁾ Първата цифра означава едно писмо; следва дата 9 мартъ

²⁾ Придруженъ съ фалшивъ турски надписъ. Бележка отъ Дан. Хр. Поповъ: прието тукъ на 21¹⁰/врія (декемврия) 1871, отговорено на 23¹⁰/врія 1871.

³⁾ Бележка отъ Д. Хр. Поповъ: Прието тукъ на 4 Авг. 1871, Т.-Магур. — Отговоръ 9 Авг. 1871. — На 16 Авг. пакъ писахъ и притворихъ писмото отъ Д. Ц. за тамъ.

⁴⁾ Бележка отъ Д. Хр. Поповъ: Прието на 16 Августъ, отговоръ 16 Августъ 871.

⁵⁾ Бележка отъ Д. Хр. Поповъ: Прието на 5 Августъ 871, отговоръ 8 Августъ 871.

№ 114.

Листъ за обвивка на писмо.

Два турски адреса (фалшиви)¹⁾Н. Б. II. Б. п. 102, гр. 21—30.
Арх. К. Цанковъ.

№ 115.

Адреси въ Влашко.

Два адреса: Плоещъ и Букурещъ.

До

господина Мирчо Павловичъ.

въ Плоиещъ

Господину

Спиро Константинъ

въ Букурещъ

Hanu Zamfir

Н. Б. II. А. п. 60, № 8120.

№ 116.

УСТАВОПРОЕКТЪ¹⁾.

За събраніята въобще.

Сичките членове на комитета са въ събраніята равноправни.

Събраніята щж ставатъ редовно и въ неделжтъ два пжти, въ нужда и почесто. Решеніята въ събраніята щж ста-

¹⁾ Вжтре въ листа сж били загърнати две писма: затова и два турски адреса. Д. Хр. Поповъ бележи: (надъ адреса) На 5 Августъ 1871 пратихъ писмата (отъ Левски б. р.) за Райча и Кръшовски. Втора бележка отъ Д. Хр. Поповъ: (подъ адреса) Приета тукъ на 12 Юнія 1871, отговоръ на сжщата дата № а.

²⁾ Съ почерка и стила на Левски. (Вж. Арх. на В. т. I, стр. 94 бележка). Относно наивната фантазмагория подчертана въ тази бележка сравни дописка № 104 тукъ. (По-подробно по въпроса: История на Априлското въстание отъ Д. Т. Страшимировъ, т. I, 1908).

ватъ по вишегласіе, което Председателятъ подиръ нужните разискванія обявява. Решѣніята щж носатъ комитетскія печатъ, безъ него, ни сж припознати.

Писма до Ц. Ком. както и отъ него до вънкашните чясни комитети, щж сж пріематъ и испровождатъ само чрѣзъ едно лице, което Ц. Ком. ще назначи. Никой отъ чясните комитети нѣма да знай де е Ц. Ком. и кои лица гу съставляватъ.

I

Устройство.

За да може комитетатъ по лесно да нареди работите и пригответи революціята, състави въ градищата съ околните имъ села чясни р. Б. комитети.

За да може по добре да наглѣдва работите на чясните комитети, и да извършява наказанията на престѣпниците на закона нареди тайна полиція.

А за да можжтъ да бжджтъ и съобщеніята между него и чясните Комитети по сигорни нареди революционерна тайна поща.

II

Пари.

Съ пари ще са снабдява Ц. Б. р. к. самъ или чрѣзъ чясните комитети на начинъ, когото той съсъгласіето на чясніята к. за най добре намѣри.

III

Хора.

Съ хора, било за Войводи, пощари, полиціени, или пжкъ за дѣйствующъ на първи позивъ войници, ще са снабдява Ц. Р. Б. К. или направо или, чрѣзъ другите чясни комитети, по наредбата, която той ще имъ даде.

IV

Оржжіе и други Бойни потреби.

Съ оржжіе ще са снабдява Ц. Р. Б. К. самъ, като проводи понапредъ хора учени които разумяватъ отъ оржжіе да го преглѣдатъ.

Чясните Български Революционарни Комитети.

Сякой градъ съ околните си села съставлява чястенъ Б. Р. К., който са управлява тжй сжщо както и централніята.

Сякой чястенъ Б. Р. К. са допитва и отъ правя писмата си до Ц. Комитетъ, подъ когото направо и зависи.

Сички писма и решенията отъ чясніятъ Б. Р. Комитетъ, до Централніятъ ще са управятъ пакъ чрѣзъ едно тайно лице, което чясніятъ комитетъ ще си назначи.

Както члѣновете на Ц. Ком. ни сж никому извѣсни, тж и сжщо и члѣновете на чясніятъ Ком. сж тайни.

Само по едно лице отъ чясните комитети е извѣсно на Ц. Комитетъ.

За вслучай ако лицето, назначено отъ чясніятъ Комитетъ, чрѣзъ което ставатъ сношеніята на Комитетите падне въ неприяелски ржцѣ.

Длъжността на чясните Б. Р. Комитети.

Чясните Б. Р. Комитети сж длъжни да съобщаватъ на Ц. Комитетъ:

- 1) Отъ колко села са състои околността имъ.
- 2) Въ кое село колко хора има, и отъ каква са народность, и по колко отъ сяка народность.
- 3) Колко има Български юнаци способни да носятъ оржжіе, и колко са готови за първи позивъ.
- 4) Колко оржжіе иматъ и какво е.
- 5) Дали иматъ въ околността си способни хора за Войводи, и де са намиратъ.
- 6) Колко може да са збере въ нужно време жито, увесъ, ичимикъ, сино, слама, и други потреби, за храна на животните.
- 7) Колко може да има волови, крави, коніе, овци, и др.
- 8) Колко жххрж и по за колко животни, и др. подобни, които ще имса назначатъ отъ Ц. Комитетъ.

Тайната Полиція.

Тайната полиція зависи и е подъ заповѣдтж само на Ц. Комитетъ.

НАРЕДБА

на Работниците за освобожденіето на Българскіятъ народъ.

Подбуда и цѣль.

Подбуда. Тиранството, безчеловѣщината, и самата държавна система на Турското Правителство на Балканскіятъ

Полуостровъ; Цѣль. — съ една обща ревулүція да са направи коренно преобразуваніе на сегашната държавна деспотско-тиранска система и да са замени съ демократска република. (Народно-управленіе) на сжщото това място, което сж нашите предеди съ силата на оржжіето и съ својта свята кръвъ отъ купили, въ което днесъ безчеловѣчно беснеятъ турски кесаджіи и еничери, и въ което владеятъ правото на силата, да са подигни храмъ на истината и правата свобода, и Турскіятъ чорбаджалжкъ да даде място на съгласіето, Братството и свършенното равенство. между всичкити народности, Българи, Турци, Евреи, и пр. щжтъ бжджтъ равноправни въ сяко отношеніе, било въ вярж било въ народность, било въ гражданско отношеніе, било въ каквото било, всичко щжтъ спадатъ подъ единъ общъ законъ, който по вишегласіето отъ всичкити народности ще са избере.

За извършваніето на таквази ревулүція нужни сж: 1) уреждане, 2) пари, 3) хора, 4) оржжіе и други Бойни] потрѣби.

За да са приготватъ всичките тези, и да ся извърши самата ревулүція, наредиха са хора, избрани по съгласіето на по голямата чястъ на Б. Народъ, и съставиха Централенъ Български революционеренъ Комитетъ.

Централніятъ Български Револүционеренъ Комитетъ.

Пребиваніето на Ц. Б. Р. Комитетъ е въ Българско, но именно въ кой градъ е нѣма да са знае — На сякаде и нйде.

Б. Ц. Р. Комитетъ са състои отъ единъ председателъ, и единъ подпредседателъ, единъ писаръ, и единъ помощникъ, единъ касеринъ, июще седемъ члена, между които е и единъ попъ.

Председателятъ, писаратъ, и тѣхните помощници, и касеринатъ са избиратъ отъ членовете на Комитетатъ въ нужда щжтсж проминяватъ отъ сжщите и ще бжджтъ подъ надзора имъ.

Длъжността на Председателятъ.

1. Да отваря и затваря заседанията.
2. Въ нужно времѣ да свиква изъ вѣнъ редни събрания.

3. Да варди и одържж редъ на разискваніята и гласоподаваніята въ заседанията.

4. Да въвежда въ работа решенията на заседанията.

5. Да води надзоръ на подпредседателятъ, писарите, и касиератъ въ изпълняваніето на длъжностите имъ.

6. Въ гласоподаваніята щж дава само единъ гласъ, въ случай, когато и на двѣте стърни гласоподаваніята са равни, може да даде юще единъ.

Длъжността на Подпредседателятъ.

1. Ще помага на Председателятъ въ извършването на Длъжностите му.

2. Въ времъ на отсъствието на Председателово, ще го заменява въ службата му.

Длъжността на Касиера.

1. Ще прѣйма пари отъ чясните Б. Р. Комитети, и отъ други мѣста, на срѣщо които ще дава расписки подъ нумера, ще ги записва въ Касиерската книга, ще явява за тяхъ и на комитета за да са запишжтъ ивъ главната Комитетска книга.

2. Ще издава пари по рѣшеніето на комитета, на сякаде, и за сичко.

Тайна Полиция.

Никой отъ чясните Комитети нѣма да знай отъ кои лица тя състои.

Брож на членовете е неизвестенъ, Ц. Комитетъ го определява споредъ потребитъ.

Членовете на тайната полиция сж распржснати по сичкитъ градища.

Сякой отъ члѣновете на тайната полиция познава революционерните работници въ града, въ когото е определенъ чрѣзъ единъ знакъ, който му е съобщенъ отъ Ц. Комитетъ.

Длъжността на тайната полиция.

1) Да наглѣдва тайно дѣлата на революционернитъ работници въ града си и да ги съобщава на Ц. Комитетъ.

2) Да опитва и да са увѣрява въ точност-тж и вѣрность-тж на тайната полиция.

3) Да шпионира турскитъ шпиони, и да предирва стжпкж по стжпкж дѣлата на турската полиция, и да ги съобщава направо на Ц. Ком.

4) Да е извършителна властъ на Ц. К. т. е. да наказва пристжпниците на закона, споредъ заповѣдтж на Ц. Ком.

Смъртните наказания ще са извършаватъ тайно, но ако обстоятелствата не позволяватъ, ще са извършаватъ на явни мѣста и срѣдъ пладнж.

Споразуменията на полицията съ Ц. Ком. ще ставатъ само чрѣзъ единъ чювѣкъ, когото Ц. К. е назначилъ, и който въ сжщото времъ е управителъ на другите членове на полицията въ града.

Членовете на полицията трѣба да са хора избрани, юнаци, решителни, вѣрни и постоянни.

Наказанията ще извършватъ онези члѣнове на тайната полиция, на които падне жребе, и които са намиратъ въ града, дето ще са извърши наказаніето.

Тайната поща.

Тайната поща зависи и се управлява направо отъ Ц. Ком. Броя на членовете на Т. поща не е опредѣленъ, ще са увѣличаватъ или умаляватъ споредъ потребите.

Членъ отъ тайната поща нѣма да познава повѣче отъ четирма или петима отъ своите другари.

Разнасяніето на писма, решения, или други съобщения щж сж съобщаватъ отъ лице на лице съ нужните лозинки—никакъ направо.

Какъ щж сж прѣематъ нови революционарни работници.

Сякой който иска да участвува въ вѣλικото дѣло на народното ни освобождение, трябва да се яви съ времъ, за да не кажи подиръ че желалъ да работи нъ нямалъ случай.

Ако нѣкой поканенъ, отъ Ц. К. да земе учястие въ работите ни, се откаже, трябва да изложи писмено причините и основанията, на които се отказва, и условията подъ които би прѣлѣ.

Който иска да земе учястие въ работите ни, трябва да има припоржжа отъ някого отъ познатите до нѣкой революционерній работникъ.

Когато сж припоржжж на нѣкой отъ работниците нѣкой вънкашенъ чювѣкъ, трябва понапредъ да го испита: кой е,

отъ де иде, какво иска, какви му са мислите, и др. па да яви за сичките тези на Ц. Ко. като прибави юще и добър описъ на физиономията му, и въобще на сичките му свойства характеристични, а пъкъ нѣка да го задържи доде приемне отговоръ отъ комите(та).

Когато ся яви на Комитета, че нѣкой си е проведенъ отъ нѣкой дружество или отъ нѣкого за нѣкакво си споразумѣние съ комитетатъ, то той трябва да яви на тайната полиція да го испита, а пжкъ въ сжщото времѣ да са увѣри самъ, или писмено или усно, отъ чювѣкатъ, когото нарочно трябва да проводи до онезъ които са го най-напредъ препоржчали, или право до оногосъ, отъ когото казва чие билъ проведенъ.

Когато Комитетатса увѣри че проведеніятъ или препоржчаниятъ чювѣкъ е чистъ, влиза съ него въ споразумѣние посрѣдствомъ едного, когото той самъ сіе отредилъ.

За приемваніето на Войводите и тѣхните длѣжностъ-ти.

Войводите сж приематъ по гореизложеніятъ начинъ. Когато нѣкой Войвода са яви на Ц. К. и поиска да бжде приетъ, трябва по на предъ да положи испитъ отъ нужните военни науки предъ комисіята военна, която Ц. К. ще нареди, и споредъ знаніето ще застѣпи и приличното място. — Безъ испитъ ніе приетъ никой,

Длѣжностите на Войводите сж: да пригледатъ позиційте, да избержтъ и определѣтъ бранителни точки, и да направатъ нужните Фортофикаторни планови за укреплѣніето имъ, да назначатъ опирационите, и комуникационните линіи, да направатъ планъ за революціята да приготватъ нужніятъ военъ законъ, и най подиръ, да вдигнатъ народните Байраци и да прогласятъ народната Свобода и Балканската република.

За секиго въобще.

Сякой отъ члѣновите на ревулционарните работници, билъ кой билъ, трябва да знай самъ, и да вържи въ сърцето си това, щото му е повѣрено.

Не трѣба да казва, нито да загатва за таквисъ работи на любовница, на жена, и пр. само най-искренніятъ си прія-

тель може да позагатва нѣща, та кога се увѣри, чи и той желае заедно съ него да дели щастіе на Бойното полѣ, може да го приемне като извѣсти предварително, чясніятъ комитетъ, подъ когото зависи.

Ако нѣкой отъ ревулционарите падне въ някожъ нужда, сякой отъ другарите му [разумява са сичките други ревулционари] е длѣженъ на показаніятъ му знакъ да му помогни.

Ако са появи някой непознатъ чювѣкъ, та поиска въ Името на Ц. К. да Буні Народатъ, или други подобни, макаръ той ималъ нужніятъ знакъ [може би откраднатъ или съ силата на оржжіето испитанъ].

Въ такъвъ случай трябва да са яви на Ц. К. и да са прислѣдва, па ако може и да се улови, отъ тайната полиція.

Ако са случи чи лозинката падни въ непріятелски ржце, трябва по-скоро да са яви на Ц. К. да ѣж промени.

Ако някой тайно или на други начинъ са научи чи непріятелите крожатъ нѣщо тайно, трябва изведнжжъ да яви на Ц. К., па ако може и на другите чясни Комитети.

Наказателенъ законъ.

§ 1) Ако някой, билъ Войвода, билъ членъ на комитета, билъ вѣнкашенъ, билъ кой билъ, дръзне да издаде нещо на непріятелятъ ни ще са накаже съ смъртъ.

§ 2) Ако някой отъ вліятелните Българи, или войвода, подкупенъ отъ чуждо Правителство, или отъ друго чясно лице, поиска да ни пречи въ работите, подъ какъвто начинъ и да било, такъвъ ще са счита за непріятель, и ще са наказва съ смъртъ.

§ 3) Ако някой призрѣ и отхвърли предназначаната държавна система „демократска република“ и състави партій за деспотско-тиранска или костинтуционна система, то и таквизи ще са считатъ за непріатели на отѣчеството ни, и ще са наказватъ съ смъртъ.

§ 4) Ако някой не припознай Централніятъ ревулционеренъ Български Комитетъ, и поиска да са упита по свож глава да подигне Бунтъ, то за пръвъ пжтъ ще му са кажи, но ако и то нипомогни ще са накаже съ смъртъ.

§ 5) Ако някой отъ членове на Тайната полиція са откаже да извърши по заповѣдта на комитета някое си наказаніе, ще са накаже съ смъртъ.

§ 6) Ако някой въ пиянство искаже нѣщо отъ Тайната, за пръвъ пжтъ ще му са напомни, повторомъ ще са отстрани отъ работата ни.

§ 7) Ако някой отъ служащите, като председателятъ, и др. поиска да злоупотреби съ служ(еб)ната властъ, за пръвъ пжтъ ще са лиши отъ служба; повторомъ ще са извади съсемъ като са по напредъ подпиши за грѣшката си, и да ъж поднесе писменно на Комитета, ако и така не изпълни, ще са накаже съ смъртъ.

Нужно Проглашение.

Централниятъ Български Революционенъ Комитетъ, въ Имѣто на сичките онѣзи които сж го избрали упълномощили основанъ на своѣтж тайна полиція и съ силата на нейното оржжіе проглашава:

I. Никой отъ Българските Войводи или чіорбаджій нѣма право да представлява Българскіятъ народъ предъ другите народности, и да прави съ тяхъ уговори безъ знаніето на Ц. Ко.

II. Никой няма право да съставлява други революционерни Комитети безъ знаніето на Ц. Ко.

III. Никой няма право да издава революционерни прокламаций, и да Буні народа безъ знаніето на Ц. Комитетъ.

Забелѣжка.

Тож законъ ще трае до захващаніето на революціята. — Щомъ грѣмне първата пушка важността му пада, и ще влѣзе въ дѣйствиѣ новъ военъ законъ, когото Войводите съ съгласіето на Ц. Комитетъ, нареждатъ.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8107,
Арх. т. I, № 52, стр. 85—94.

№ 117

Смѣтка.

Лични разходи.

Мои разноски

обувки кжрски съподкови	21
за дрехи	234
фесъ	21
чурапи	6
Цжклина сахар	2:2
за салець почерпахъ и други	2:30
за Баня съ юще единъ другар	2:1/2
игли	1/2
за ризи	130
копчета за ризи	4
шикеръ	4
за Балтонатми кожи	10
шекеръ кааве	5
антерія и фланела иляяче	78
шуба съ подплатата и панталони	190:10
шикеръ	} СКЖСАНО
гребенъ	
котия съ оглѣ	
ябалки	
бръснато	

Н. Б. II. А. п. 60, № 8123.

№ 118.

Бележникъ за смѣтки.

I.

Земанія-давания въ пари.

въ Лов.(ечъ)	Зимамъ
предавамъ на	отъ касіеринатъ
касіеринатъ	630 : от. Л. Т. 6 ¹⁾
гр. 2443:20	728 : отъ напо 8

II.

Наемъ на тайна кжца.

За осигоряваніе

кжцж
260
91
60
104
515 (гр.)

III.

Лични разности.

разности-

теми въ Тай-

ните кжци

50

105

8:1/2

5:

14:

182:1/2 (гр.)

IV.

Облекло на Д. Общи.

разности
за облекло
на Д. общи
49 шаякъ
за пан. ²⁾ и
шжвъ
6 чорапи
55 (гр.)

V.

Обзаеждане на коне.

Такжми за
конети

54

7 кон. торби

130 седло каспя

10 зенгій

10 лѣк.

211 (гр.)

VI.

За пошалионъ.

На Тракійската
поща 125 (гр.)

VII.

При пжтуване.

Конски || разности съмене заедно
и смене кога съ двама, кога съ
трима || сами несамъ билъ. — и
съ други дребни разности
1235 (гр.)

¹⁾ всичко лири турски.²⁾ за панталони.

VIII.

На пжтъ отъ Орхание.

За троица отъ Сюлюманоглу
Даудъ || дваматиги виках ||
за разности 65 (гр.)

IX.

За мисията на Стоянъ Пандуръ.

На Стоянъ войвода 42 (гр.)¹⁾

X.

Свое облекло.

разнос за облик.²⁾ мое

285

21 фес

51 бели ризи и

гаци

4 копчита³⁾

10 на кожухарин

78 антерія и

фланела

207 шуба и пант.

12 поправяніе на

обувкитеми

668 (гр.)

XI.

За жребецъ, оржие и др.

Борч за хататъ

3150

купих

210 леворвер

изгубих

54

купихъ шишине

200

за цици

4

ключъ

4:25

за книги

10:

за пликове

3:

книги

83

Барутъ

18:20

мерилки за барутъ 15:

3677:5 (гр.)

XII.

Отъ Царацово до Карлово.

На Стояна и на Димитра
отъ Царицуву до Карлово.

21

105

XIII.

За Ангелъ Кънчевъ.

За А. К.

шаяк за пан.

49

6 чорапи

103 горни и долни ризи

158

XIV.

Докарани коне въ Орхание.

На Сюлюманоглу даудовата
Поща кога докараха конети
и за конити, съ троица

162

XV.

Човѣкъ отъ Тетевенъ въ Орхание.

На Василъ Тетевеницатъ
210: въ Орхание

¹⁾ Стоянъ Пандуръ (вж. писмо № 102, стр. 193).²⁾ облекло.³⁾ 4 гр. за копчета.

XVI.

За разни пощи (пощалиони).

На Пощата която отиди за представителите
въ Тър. ля (въ Т.-Магурели? б. р.)

40	
за въ Тракия	54
за Поща	52
за Сюлюм.	17:2
за каикъ	40

203

XVI.

Старъ дългъ отъ 1870 г.

вехтъ борч отъ
1870 : 70 : за обувки
296 : за Д. об. кога
доде изъ Влашко
366

XIX.

Тескерета и паспорти.

За тескерета
9:20
11:
17:20 паспор.
38

XXI.

Сава Младеновъ.

На С. Мла.
31
210 Л. Т. 2
21 за харч
262

XVIII.

В. Йонковъ и др.

на В. Йонковъ
104
105
210 съ три другаря
45:20
464:20

XX.

За Дико Пъевъ.

на Д. П. Поща
20:20 кога закара коня
120: въ Троянъ
54:
18:
64:
17:20
294:

XXII.

За двама отъ Тетевенъ.

На С. М. и В. Јон.
отъ Л. Т. 105 гр. 624:

XXIII.

Д. Общи до София.

На Д. Общи
1871. 1. Дек. 291
1872. 12. Ян. 282
21 въ Тете.
24 въ Софія
126 кога да върни
хататъ въ Софія
744

XXV.

Вноска отъ Ангелъ Кънчевъ.

давами ¹⁾
А. К.
235

XXVII.

Отъ Частни комитети.

дали ми са
час. комитети
на Право менъ
6306

XXIV.

Вноска отъ двама агитатори.

даватми
С. М. и В. Јон. ¹⁾
427

XXVI.

Вноска отъ попъ Кръсть.

давами
касіеринътъ
въ Л. ³⁾
1358

XXVIII.

Отъ пощата Д. Пъевъ.

давами
пощата
Д. Пеевъ
3243

Н. Б. П. А. п. 60, № 8111.

№ 119.

Обща смѣтка.

Отдѣлнитѣ смѣтки изъ по-предния бележникъ съединени въ общъ сборъ.

42	на Стоянъ Войвода ⁴⁾
126	на Стоянъ Войвода и на Д. Пеевъ отъ Царцово
	до Карлово, защото ги пратихъ съ кираджия

¹⁾ Сава Младеновъ и Василъ Йонковъ.²⁾ Ангелъ Кънчевъ му далъ (на Левски).³⁾ въ Ловечъ.⁴⁾ Тая смѣтка се отнася до пролѣтѣта на 1872 г.

- 162 на Сюлюманоглу Даудовата Поща кога докараха конети, донесоха и законите.
- 464:20 на В. Юндова.
- 294 на Д. Пеевъ Поща.
- 624 на С. М. и В. Јонкова.
- 515 за осигоряване Тайни кжши.
- 182:20 разноски въ тайните кжши.
- 55 за обликло на Д. Общій.
- 744 на Д. Общій.
- 296 на Д. Общій кога доде отъ влашко, отсвєнь другите, тїя самъ земалъ на заемъ и платихме.
- 70 мое за обувки отъ 1870 вехтъ борчъ.
- 668 мое за обликло
- 158 на Анг. Кжн(чевъ) за шякъ за пан(талони) и чорапи.
- 210 на Василъ Тетевеницать.
- 38 за тескерета
- 262 на С. Млад. (Сава Младеновъ).
- 211 такжми за конети.
- 125 на Тракійската Поща.
- 65 на Троица отъ Сюлюманооглу даудъ викахъ ги за работа.
- 3,150 купихъ хатать.
- 310 леворверъ.
- 54 изгубихъ.
- 200 купихъ шишине.
- 63:5 за баруть, цици, ключъ, книги и пликове.
- 140 на Пощите кога да свикатъ Предста(вители).
- 40 за каикъ презъ влашко.
- 1.235:30 разноски съ конятъ заедно кога съ двама, кога съ трима сами нисамъ билъ, съ други дребни разноски.

10.404:35

Н. Б. II. А. п. 60, № 8091.
Арх. т. I, № 28, стр. 56.

№ 120.

Разходи на Д. Общи.

Записани разноски въ Скендеръ Дервишооглу при отиване и връщане отъ Етрополе.

1872 юнария 17-ти

когато доде Г- Д. Македонски¹⁾ на 16 юнария и на 17-ти тръгна за етрополе расноски има 9: за коня и човешко и не заплати

Скендеръ Дервишооглу

и пакъ кога са върна 4: февруари и пакъ тргна този день за Б. на По. и масравъ има тогава 2: гроша конете човешките²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8034.

№ 121.

Дългъ на Ц. к.

Маринъ Станчевъ отъ Лѣсковецъ има да зема 371:25 гроша.

Маринъ Станчевъ ханджия
въ Лѣсковецъ³⁾.

Да дава Ц. Б. Р. К.

1872 Яну. 27 за броѣни те на С. М. и В. Јонковъ

за Вѣст. своб. гр. 118

„ коня на Ц. Р. Б. К. 208

„ Разноски тѣ имъ 45:25

371:25

Н. Б. II. А. п. 68, № 9158.
Арх. на Лѣсковския комитетъ.

¹⁾ Димитъръ Обши.

²⁾ Цѣлиятъ текстъ носи почерка на Левски.

³⁾ Писано отъ чужда ржка. Но и самия текстъ на смѣтка носи въздебелъ почеркъ и туря въ съмнение, дали е на Левски, макаръ по съдържание да не може да принадлежи никому другиму.

№ 122.

Смѣтка на Д. Общи изъ Орханийско.

Вноски на отдѣлни Частни комитети. Съ какво се е отчелъ Д. Общи и какво е самъ изхарчилъ отъ 12 януарий до 12 февруарий 1872 г.

Дервишооглу мехметъ кърджалжр	93 общи
и пакъ чясни 5 л. т.	гр. 525 чяс.
и пакъ чясни 8 минца	гр. 432 чяс.
и пакъ чясни	гр. 210 чяс.
и други чясни	гр. 91 чяс.
и други чясни	гр. 182 чяс.
	1533

Хасанъ Касанъ . 5 л. т.	гр. 525 чяс. № 2,
и пакъ 5 л. т.	гр. 525 чяс. № 3,
и пакъ 5 л. т.	гр. 525 чяс. № 4,
и пакъ 5 л. т.	гр. 525 чяс. № 5.

2100

Елесъ Джutowъ 7 б. мид.	гр. 147
и пакъ 1 л. т.	гр. 105
и пакъ 1½ минцъ	гр. 80:10
и пакъ дребосжкъ	гр. 25:30
и други 5 б. мид.	гр. 105

463: общи

Иллерически гр. 551: общи

Исаакъ Хайнъ 1 л. т. гр. 105 общи

Скендеръ Дервишооглу разни гр. 1180 общи

Отъ пусулите сабрани — $\frac{\text{гр.}}{5932}$ платени
 разноски на сичката сумма — 436
 отъ 12 Ян. съсъ 291 гр. до 16 февр. направилъ Д. Общій
 гр. 604:5

Чисти пари ми предава гр. 5172

а расписки дадохъ за горнити . . гр. 5932

Смѣтка на Д. Общій
 отъ Ян. 12 съ 282 гр. испращаса поработа до 12 февр.¹⁾ не-
 гови разноски

Принося пусули	— 5932: гр.	платени — 436
а Готови пари внася	— 5172: гр.	неплатени — 168:10
		604:10

Н. Б. II. А. п. 60, № 8037.

№ 123.

Състояние на Частенъ комитетъ.

Членове и орѣжие въ Елесъ Джutowъ.

- 1) Елесъ Джutowъ
 въ орханіето № членове 16
 на вжнъ 4
 шишанета и кавале, въ Орханіето и околните 10 села имале:
 200 пушки
 за прѣвъ позивъ имаме готови 150 души
 способни за по малки воиводи 10 души

Подписатьъ

1-и февруар. 872 орханіе Елесъ Джutowъ²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8038.

№ 124.

Състояние на Частенъ комитетъ.

Членове и орѣжие въ Рушидъ Ходжоолу.

- 2) Въ Рушидъ Ходжоолу
 имаме работници осъмнадесять
 3-й февр. 1872 Рушидъ Ходжоолу
 Пушки разны има 130

Н. Б. II. А. п. 60, № 8039.

¹⁾ 1872 год.²⁾ Тази и следващитъ расписки, макаръ и приподписвани отъ представители на различни Ч. комитети сж диктувани и лично прибирани отъ Левски.

№ 125.

Състояние на Частень комитетъ.

Членове и оржие въ Скендеръ Дервишооглу.

Въ Скендер Дервишооглу има 22 работници
и пушки кавале шишанета с кабуръ дервенялии 80
4-й февр. 1872

Н. Б. II. А. п. 60, № 8040.

№ 126.

Състояние на Частень комитетъ.

Членове и оржие въ Хасанъ Касанъ.

4) Членове 40 четиридесять
Пушки кавале и шишанета 200 двѣсте
872 февр. 5-ый Хасанъ Касанъ

Н. Б. II. А. п. 60, № 8041.

№ 127.

Състояние на Частень комитетъ.

Членове и оржие въ Куртоглу Али.

Членове до 40 души
пушки кавалина и шишанета има до 30
достойны за воеводи 4 душ
запрѣвъ позивъ 20 души
872 февр. 7-ый Куртоклу али.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8042.

№ 128.

Състояние на Частень комитетъ.

Предадени отъ Дервишооглу Мехмедъ на Д. Общи суми за оржие.

6) Давамы на Г-на Д. Общій за три револвера пары-ты 93 гр.
или деветдесять и три гр. отъ касхта за които ще ни
сж прати общій билетъ. и № 6 даде 5 лир. Т. и № 9.
8 минца за тѣхъ ще ся пратятъ други 2 билета.

10-й февр. 872

Дервиш оглу мехмета
кжрджала

Н. Б. II. А. п. 60, № 8043.

№ 129.

Състояние на Частень комитетъ.

Внасятъ отъ Скендеръ Дервишооглу на Д. Общи една обща ко-
митетска сума и други пари за оржие.

7) Давамъ на Г-на Д. Общій 1180 гр. за които ще ми ся прати
общій билетъ.
и парые за единъ револверъ даваме, и единъ счюпентъ
револверъ.

10-й февр. 872

Скендер-Дервишооглу

Н. Б. II. А. п. 60, № 8044.

№ 130.

Състояние на Частень комитетъ.

Суми за оржие отъ Хасанъ Касанъ.

8) Дава № 4-то 5 лиры Т. и ще му ся прати особенъ билетъ
и 5-то № дава 5 лиры Т. и нему ще ся даде особенъ
билетъ.

10-й февр. 872

Хасанъ Касанъ.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8045.

№ 131.

Състояние на Частенъ комитетъ.

Колко членове и оржие иматъ въ Бекири Кадриолу.

- 9) Членове имамы 10 душъ
пушки; кавале шишанета 20
за добъръ войвода 1
12-й февр. 872

Бекиръ Кадриуло.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8046.

№ 132.

Преименоване на Ч. Р. к.

Установяватъ се псевдоними за Сливенъ, Ст.-Загора и Лѣсковецъ
за кореспонденция чрезъ тайната поща.

Отъ днесъ нататкъ, ще познавате въ мѣсто градътъ Ви
Сливенъ, така: Стамболлу Мееметъ Ефенди.

Ески загра Едирнели Афджаа

Лясковецъ Бору Иленчинецъ.

Подъ тия имена ще зимате и давате никакъ направо, а
се съ тайната Поща.

Ас. Дер. Кжрджиялж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8087.
Арх. т. I. № 41, стр. 71.

№ 133.

Търсени смѣтки отъ Ловченския комитетъ.

Смѣтка на Ив. Драсовъ и др.¹⁾

Ванюва смѣтка

Остаха у менъ — гр. 1054

На Марина²⁾ за прѣдстав(ителство б. р.) = 253³⁾/₄

на Т. Пет. Драсовъ за коньтъ = 208

¹⁾ Отъ пролѣтъта 1872 г.

²⁾ Маринъ п. Лукановъ.

Хр. Иван. въ Търн. 1 рев. съ 200 кор. = 360
за Търн. разноска. К. Неик. = 50¹/₂
3 ножчета у Ангела К.(ънчевъ б. р.) = 36
за цѣръ за коньтъ = 5
Мойта пушка у Д. Общ. = 312
1125¹/₄
За тър. Ан. Цоч. = 46¹/₂
1171³/₄
у менъ = 1054
тия незнамъ¹⁾ = 117³/₄
трѣба ви да мигы дадете.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8105.

№ 134.

Смѣтка за внесени суми.

Завѣрена смѣтка върху Д. Общи отъ Тайсолъ, Дели Муратъ, Со-
ломонъ, Решидъ Ходжа оглу, Муса Кеседжия, Дели Ибраимъ, Елесь
Джутовъ. Разпрашане общи квитанции чрезъ Елесь Джутовъ. Сумата
внесена отъ В. Йонковъ.

1872. Мар. 17-ый²⁾

Отъ Тайсолъ: за № 1-во л. т. 2 особенъ билетъ и за № 2
л. т. 1 особенъ билетъ.

Отъ Дели Муратъ: за 189 гр. общій билетъ

Отъ Соломонъ: за № 1-во л. т. 2 особенъ билетъ

Отъ Решидъ Ходжа-оглу: л. т. 5

Руска ж. 1

л. т. 1¹/₂

бѣлы мед. 2

Сванци 1¹/₂

бѣло м. 1¹/₄

за всичкы-ты тия Общій билетъ.

¹⁾ Тази сума не знае отъ де я взелъ, но похарчилъ я за работа,
и я иска отъ Комитета въ Ловечъ.

²⁾ На гърба на писмото Левски е отбелязалъ съ своя ржка:
Получини чрезъ В. Јонкова.

Отъ Муса Кеседжия: за л. т. 1 общій билетъ

Отъ Дели Ибраима: за 126 гр. общій билетъ

Отъ Елеза Джutowъ: за № „12 л. т. 6 особенъ билетъ за № 13 л. т. 5 особ. билетъ; за № „20 минца 5 особ. билетъ. за № „4 л. т. 2 особ. билетъ, и за 77 гр. общій билетъ.

За всички-ты нумера, ще изпратите билети-ты чрезъ Елеза Джutowъ за гр. 3379¹/₄, сир. три хиляди и триста и седемдесетъ и деветъ и десѣтъ пары.

Всички-ты тыя нумера заедно съ пары-ты, прѣдавами на Г-на В. Жон.

Д. Общій¹⁾

Н. Б. П. А. п. 62, № 8454.

№ 135.

Квитанции.

Отъ Троянския Ч. Р. к. за общи комитетски вноски.

Брой 31-й 1872, февр. 18 отъ № 16 то въ Орханието чрѣзь Д. Пѣевъ — поща 300 или триста, отъ л. т. 105 и отъ бѣло медж. 21 гр.

Брой 20-й 1872 отъ брой 5-й въ Гложене чрезъ Василь Ионковъ една лира турска отъ 105 гр. или сто и петъ гроша.

Брой 22-й 1872, 25 мартъ отъ Ч. Б. Р. К. въ Дели Муратъ чрѣзь Д. Общій гр. 189, сто и осемдесетъ и деветъ, отъ бѣли мидж. гроша 21.

Спомени и очерки — М. Ив. Марковски
кн. I, стр. 67.

Изъ частния арх. на Троянския комитетъ.

¹⁾ При всичко че смѣтката не иде непосредствено отъ Левски, помѣстваме я въ настоящия отдѣлъ като лично поета отъ него (въ духа на собствената му бележка) за която има да се отчита самъ предъ Ц. к.

№ 136.

Квитанция.

Отъ комитетски членъ изъ Елесь Джutowъ.

Б. Ц. Р. К.

Българско 25, Мар. 1872

въ

Българско

Брой 77-и

Прихмемъ отъ Г-на подъ брой № 12-й въ Елесь Джutowъ 6 л. тур. шестъ отъ 105,630, гр. шестстотенъ и трійестъ.

Приети чрѣзь Д. Общій.

Привременното правителство въ България
I од. отъ В. Р. Ц. К.
(Печатъ)

Изъ Биографията на Левски отъ Ст. Заимовъ
стр. 157, 1895 г.

№ 137.

Образецъ отъ квитанция¹⁾

Образецъ за Стара-Загора.

№ 24

Брой 43-й

1872. 4, Апр.

Отъ Ч. Б. Р. К.

или отъ № ро, еди въ еди де си
Чрѣзь Пощата еди коя си има еди кое № ро и отъ кое мѣсто гр. 500 петсто. отъ лири т. 104 и пр.

Н. Б. П. А. п. 60, № 8053.

¹⁾ На всѣки Ч. к. се изпраща кочанъ отъ квитанции. Първата квитанция отъ начало на кочана Левски е попълвалъ самъ за образецъ. Това той отбелязва подробно въ препроводителнитѣ си писма.

XIX.

Конкретни пера по единъ разходъ.
разноски кога съ трима, кога съ
двама твърде малко дни сжмъ
билъ сами. въ едно денонощіе
съ конжтъ 1871, отъ 25 Ное. до
7, Маія

104
15
66
30
38:90
58:90
21:20
38:10
54:20
18:10
65:
100:
86:
58:
50:
848:10

¹⁾ пробити

XX.

Монети въ наличность.

81:1/2	Л. Т. гр. 105 тур. гр.	105
1 руска		81
3 руски цван.		105
14 минца отъ 54, гр.		840
4 мин. проби ¹⁾ 53 1/2 гр.		8505
9 напо. от. 91 гр.		52:20
2 ингилишко отъ 115 гр.		8557:20
2 руск. цван. по 3 гр.		94:
		9:
		756:
		214:
		819:
		230:
		6
		10685:20

Б. Н. II. А. п. 60, № 1816.

№ 142.

Два адреса.

Псевдоними: Драгомирчу и Драгню Костовъ.

I.

Адреси за мене. Драгомирчу.

Г-нъ Д. Хр. Поповъ за В. Л-скій¹⁾ въ Т. Магорел.

II.

Други Г-ну Христю Ивановъ Книговезецъ въ Търново. Така:
Пріятелю! Споредъ надписатъ на Притвореното
мола Ви дайтего на пощата.

Името ми ще бжде: Драгню Костовъ въ Кжзжнлжкъ.²⁾

Н. Б. II. Б. п. 102, № 30. Арх. К. Цанковъ.
Мн. Сб. кн. XVI и XVII, № 23, стр. 780.

№ 143.

Псевдонимни адреси.

Псевдоними на Хр. Ивановъ и Д. Общи. Хр. Ивановъ членъ на
Ц. комитетъ.

Ключъ, на Прійначенити Имена на работниците Въ
Ц-тъ К-тъ.

Въ Годината и
денатъ, отъ
когато сж по-
стжпили

Година. Мес. Деньъ.

Христю Ивановъ Книговезецъ, Ловчялія,
заменява са — съ Дели Христемага,
Димитръ Общій — Селимъ Муратооглу
Ангелъ Кжнчевъ рушч.(уклия)

Н. Б. II. А. п. 60, № 8128.

¹⁾ В. Л-скій е зачеркнато.

²⁾ Сравни К. Цанковъ, — Отдѣленъ отпечатъкъ № 23, стр. 30.
Отпечатани сж подъ единъ нумеръ съ още две записки (Вж. отд. I,
№ № 64 и 65).

№ 144.

Знакъ.

Предназначенъ за Ячо Цанковъ, секретаръ на Ц. к. въ Букурещъ.

Знакатмие долоподписаниятъ:¹⁾

В. Левскій.

Н. Б. II. Б. п. 102, № 25.
Арх. К. Цанковъ.

№ 145.

Знакъ и парола.

Знакатъми за Ячу Цанковъ:²⁾

отъ насъ Пратеникъ съ знакъ тожъ: С. Ч. Р. О. на което трябва да му са отговори: Свобода Чръзъ революция обща. приносящия тогава ще каже и отзива: истина на сяко мѣсто дете живее Българинатъ.³⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8057.

№ 146.

Листъ за смѣтка.

Отдѣлни пера по пжтуването на Левски до Букурещъ 1872 г.

2924:15 у Кара.(велова б. р.)⁴⁾

608:22 за общи рабо.

отъ хаарчя

¹⁾ Вж. факсимиле въ края на тома.

²⁾ Вж. факсимиле въ края на тома.

³⁾ На гърба на листа стои бележка съ ржката на Кириякъ (Ячо) Цанковъ: Знакатъ въ писмата на Б. Р. Ц. К. до В. Львски ще бжде за сега, до когато са не улови неговата тайностъ, долниятъ: (единъ ржкописенъ инициалъ *m* съ извъртана линия отъ долу). Като упалномощенъ потвърдявамъ (подп.) К. Цанковъ.

⁴⁾ Писано въ печатницата на Каравеловъ, на гърба на единъ печатарски листъ (коректура на шпалта), върху лицето на който стои ржкописния текстъ на Устава на Ц. Р. комитетъ съ окончателни поправки отъ ржката на Л. Каравеловъ, върху ржкописъ, още неустановенъ чий може да бжде. Подъ смѣтката стои ключъ въ цифри—шифръ отъ ржката на Левски. (Вж. факсимиле въ края на тома).

мои разноси

отъ велигденъ до Jún. 1

отъ велигденъ до Jún. 1-ый

Плащамъ на Данаила

на испадналъ Патрио.(отъ б. р.)

взаимъ на наши:

взаимъ на Пандур.(ски?)

отъ като минахъ Дунаватъ, за

вапоръ и жилезница

за квартира

182:30 за обликло

26: за пране

204: за едени плаща на Ка-

540: за пушката (раве.(лова)

96: отъ когото виждахъ го-

10:32 ляма полза.

3:20

31:4

20:23

20: за едини отъ 10 Апр. до 16.

364: питие и каруцни разноси

за нужда.

5031:10 сумма

182:30 разноси за двѣ ризи

горни и двѣ, долни, два

чивта бели гащи, четири

чивта чорапи ботуши

5214:1

мой

182:30

разноси за двѣ ризи

горни и двѣ, долни, два

чивта бели гащи, четири

чивта чорапи ботуши

Н. Б. II. А. п. 60, № 8103.

№ 147.

Шифръ.

Азбука съ цифри въ низходящъ редъ.

99	98	97	96.	95	94	93	92	91
а	б	в	г	д	е	ж	з	и
90	89	88	87	86	85	84	83	82
к	л	м	н	о	п	р	с	т
81	80	79	78	77	76	75	74	73
	ф	х	ц	ч	ш	щ	ъ	ь
72	71	70	69 ¹⁾					
ъ	ю	я	ѝ					

Н. Б. II. А. п. 60, № 8103.

¹⁾ Писанъ на гърба на листа, на който стои ржкописътъ на Устава (ср. бележка къмъ № 146). Тази азбука е ключъ на цифрения шифръ, съ който Левски си е служилъ.

Сичкити

24456:15 давамъ
белети¹⁾

1872 отъ Яннуа. 25 до 1. вй Юлія

Пріймамъ въ билети, и на право менъ донесени.²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8125.

№ 151.

**Смѣтка презъ време пребиваването на Левски
въ Влашко.**

I.

Общи и лични разноски.

- 540 пушка отъ одзадъ дето са пжлни бесъ куршуми.
774 пушка отъ одзадъ дето са пжлни съ куршуми 100 и
раковитей (?)
124 пушка белгийска съ единъ оганъ: съ баюнетъ
434 Сабія
540 два дългогледа
2 компасъ
66:28 цинкали³⁾ и писалка
463:22 за законатъ бели книги, и червени корици, фигурити⁴⁾
и книга за белети.

¹⁾ Горната част на листчето хартия, отъ дето иде тази смѣтка, е скжсана презъ последнитъ два реда, въ които се чете написано съ ржката на Левски:... Данаила чи ассжмъ билъ шарлатанинъ. Това е въ свѣрка съ преписката между Дан. Хр. Поповъ отъ Т.-Могурели и братъ му Анастасъ отъ Плѣвень, който клеветѣше Левски. Относително цифритѣ върху листа трѣбва да се предположи, че Апостолътъ е провѣривалъ смѣткитѣ по всички квитанции, които е издавалъ срещу получени суми.

²⁾ Тази бележка стои на обратната страница на листа.

³⁾ Цианкали (отрова). Както е известно, Левски носѣше отрова при себе си, запазена въ специална муска, съ цель, да тури бързо край на живота си, въ случай че бжде хванатъ.

⁴⁾ Хартия за отпечатване уставътъ. Последниятъ носи червени корици — дебела плътна хартия, и върху задния листъ отвѣнка—образа на бунтовникъ съ сабя, отжпалъ полумесеца подъ крака.

- 256: за вехтиятъ и новиятъ печатъ.
44: на двѣ жени за пренасяніе нещата.
96: за военни правила сръбски
9: за истриваніе пушка която опитвахъ и я не купихъ
33 книги за окръжни писма, и книги за Ц. К.
1480: за Букви на печатницата съ които ще са печататъ само наши работи.
652: за вѣсници Сво. (Свобода б. р.)
18: копіе мастило¹⁾
175: мой за ризи бели гащи, ботуши и врътовеска
10:5 мой за поджрпованіе обувките ми.
96: мой за балтонъ.
60:5 за вапоръ
65: за каруци отъ скелята до градатъ и отъ градатъ до скелята
27:4 за желѣзница
21: Ятакъ парасж²⁾
96: на испадналъ родолюбецъ: който ни е подпомагалъ парично нѣколко пжти.
10: на другъ народенъ испадналъ.
20:32 милостиня вжнкжшна
36: за пране мой
6209:16 сума извжнъ разноски за едени
375 за едени отъ 1 Апр. до 1 юлія отсвѣнъ веледенскити разноски.
84 за три дни по великден и въ денжтъ на Св. Кирила и Мет. и още единъ веселіе коги замина Лясковскія Предс.
89 извжнъ сичкитѣ разноски, дребни разнос. и почерпованіе съ пріятели.
6757:30
96 за шжвъ на формата
6853:30 сичката сума похарчено въ влашко отъ л. тур. 62 гр.

¹⁾ копирно мастило.

²⁾ за легло въ ханъ или хотелъ.

II.¹⁾

Отбелязани монети въ харчъ и загубата отъ размѣната имъ.

Турски пари похарчовамъ
въ влашко

турски
отъ л. тур. 104 гр. 11495:30
за 13, Лис. Своб. изваж. 1560

влашки
6853:30

2935 пагубата по 1 гр. на лир. из-
между които пари имаше и
бели мид. и сяка мид. губи по
двайсет пари 146:20

10082:10

Н. Б. II. А. п. 60, № 8113.

№ 152.

Писмена клетва на Левски.²⁾

Приема възложенитъ му длъжности, отговаря по Устава и кълне
се предъ отечеството.

Долуподписаниятъ, като приемамъ всичкитъ длъжности,
които ми се налагатъ чрѣзъ упълномощието ми, дадено отъ
Ц. Б. Р. К., и съмъ въ отговорностъ на своитъ дѣйствия, съ-
гласявамъ се въ всичко и съ дѣйствиата на другитъ членове
на Ц. К., които ще разпореджтъ помежду си длъжноститъ
по способността на всѣкого по обстоятелствата. Сжщиятъ
отговарямъ за дѣйствиата си по уставтъ прѣдъ другитъ
членове на Ц. К. и се заклевамъ прѣдъ нашето Отечество
България, че ще слѣдвамъ точно длъжността си.

16 28 Юний 1872 година.

В. Левский

Н. Б. II. Б, п. 102, Арх. К. Цанковъ.
М. Сб. кн. XVI и XVII; стр. 6 въ предговора
отъ отдѣлния отпечатъкъ.

¹⁾ На гърба на листа.

²⁾ Четена прецъ членозетъ на Ц. к. въ Букурещъ и депозирана
тамъ.

№ 153.

Псевдоними.

Около Ловечъ.

врачешъ Лезо оглу
Лажане Мехмедола
Елешница Кара ибо
Монилтъ елешъ шехъ
Муратъ видинли

Н. Б. II. А. п. 60, № 8113.

№ 154.

Смѣтка съ печатницата.

Колко устави и квитанции е зель отъ Ц. к. и колко оставатъ.
въ Кжзжлжжъ
доку Мирчувъ касапъ¹⁾

Зимамаъ

чясни 520 коли по 8, билета
Цен.(трални)²⁾ 204 коли по 8,
беле.

Устави 500

оставатъ въ Ком. Буку. чяс
билети 521 №-ра Цен. 29 коли
по 8 белея устави 899

Н. Б. II. А. п. 60, № 8126.

¹⁾ Адресъ на гърба на листа.

²⁾ Общи.

№ 155.

Пълномощно съ по-широки права.

Натоварва Хр. Ивановъ Книговезеца да контролира следните частни комитети и мѣстни организатори: Асланоолу Асланъ, Бору Иленчинецъ, Петко Паровъ, Вичо Севлиевецъ, Кючюкъ Мехмедъ Търновалж и Х. Бекираа Стамболу. Особени препоръки за личността и обозначение на главните му функции.

Б. Р. Ц. К.
въ Б.

Мѣсець юлія 25 1872.

Упълномощіе

Носящиятъ това писмо подъ името новъ книговѣзецъ..¹⁾ което имѣ споредъ обстоятелствата ще го изменява, като предварително да яви за това. Това лице отъ 62-ра г.²⁾ до сега между своитѣ си частенъ интересъ, занимавалъ са е и въ народни работи отъ колкото са го вече допускали силите, и тия му работи го припоржчватъ за вѣренъ, решителенъ и постояненъ. Слѣдователно и отъ сега нататъкъ упълномощава се до извѣстно врѣме да работи за освобожденіето на милото ни отѣчество България, съ сѣки българинъ, който желае да постъпи въ народното дѣло по предѣлите на уставъ. Асланоолу Асланъ, Бору Иленчинецъ, Петко Паровъ, Вичо Севлиевецъ, Кючюкъ Мехмедъ Търновалж и Х. Бекираа Стамбоолу, да пребира работите имъ, които имъ са поржчали отъ Ц. К. да вършатъ, да наглѣдва дѣлата имъ, отъ врѣме да дава смѣтка въ ц. к. за сичките станали добри и не добри работи.

Въ това лице, като има пжлно довѣріе ц. комитетъ, за това и приканва сѣкиго родолюбивъ българинъ да даде мнѣніето си предъ рѣченото лице относително за народната ни цѣль, че ако той не е въ състояніе да докаже на нѣкакви предложенія, то той секога покоренъ да са допитва отъ ц. комитетъ, за което не разбира, || на сжщото лице ще са даватъ и паритѣ за въ цетралнія комитетъ отъ реченитѣ частни комитети.

Асланъ Дервишооглу Кжрджжлж.

Изъ Миналото — подъ редакцията
на П. С. Кършовски. Кн. I, № 88, стр. 305.

¹⁾ Самото име на Книговезеца е изрѣзано. Навѣрно това е станало после отъ притежателя за предпазване.

²⁾ Хр. Ивановъ Книговезецътъ бѣше членъ на първата Легия въ 1862 год. въ Бѣлградъ при Раковски.

№ 156.

Смѣтки и бележки.

I.

За кжщата на Н. Сирковъ въ Ловечъ.

1872 разноски за едини, и пране въ тайната кжща дето живеж

Агустъ 3 въ Алилаа Силевли

гр. 54

II.

Лични.

Мои разнос.

1:20 вакса

2: скорбялж

3: копчита за джилетката ми

III.

Пжтни отъ Орѣхово до Ловечъ и други.

Разноски отъ 1-й юлія 1872

гр.

25: отъ Оряово до Ловечъ съ още единъ другаръ съ конята заед.

3: за книги

6: за книги

15: за менгими малко за Пушката

15: за кжмж

IV.

Пощенски.

Пощенски разноски Сюлюманооглу Доудовата поща гр. 45 отъ Дервшооглу мее. Кжрд. до Сюлюманооглу Даудъ

V.

Пжтни.

коня съ единъ чіовѣкъ Авг. 26

гр. 8

Калугерову

VI.

Означени вноски въ монети отъ Каранъ (Рустемъ).

франга жълта 1,	гр. 91
минца три 3	гр. 162
бели миджиди	гр. 63
и други пари разни	гр. 8
	314

(навърно: дадени отъ . . . б. р.) Каранъ (рустемъ)

VII.

Нумера на комит. тайна полиция, която лъже.

1872	На Първо №-р и 2-ро въ Алилаа Силевли на
юлія 20	Тайната Полиция отридена да земамъ коне
	народни пари се ме лжяха два коня съ
	кирія и разноски за шестъ деня сичко гр. 107 ¹⁾

VIII.

Скица на редъ задачи (планове) за изпълнение.

Центъръ за споразумяваніе²⁾ За отношеніето на Д. Общи.³⁾ Тайни бележки съ воеводата и председателтъ.⁴⁾ Пари за пушки и събирането имъ на едно мѣсто.⁵⁾ Лъжи не трѣба⁶⁾

¹⁾ Следва смѣтка за Асланоолу Асланъ № 1, во въ- и за Алилаа Селевли № 1, во въ- за да убиятъ Величка ефенди гр. . . . (не се чете) — цѣлото е зачеркнато.

²⁾ Заченки отъ мисль за окръжни центрове. Отнася се до лѣтото 1872 год. Мжно четливо, почти заличено. Писано съ моливъ—както цѣлия листъ.

³⁾ Първитъ признаци на вироглавство отъ страна на Д. Общи — поне по-осезателно — спадатъ презъ лѣтото 1872 год.

⁴⁾ Всѣки окръгъ се предполагаше да има воевода. Съ него и съ окръжния председател трѣбваше Левски да се сношава тайно, като шефъ на Временното правителство.

⁵⁾ за окръга. Досега тия пари събираше само Левски.

⁶⁾ Знакъ, че Д. Общи събиралъ пари за пушки, разточителствувалъ и отказва да даде смѣтка на Левски.

IX.

Поканителна записка.

Бай Димитре!

Трѣбаши да додишъ, за да слушашъ съ ушити си за какво питамъ и харата какво ми отговарятъ: но вѣче си болѣнъ и ако не можешъ до, за на горе: додето ще ида, то да са знае дето си, та като се завърнж въ Бочукооглу да бж-дешъ и ти тамъ, та да са справатъ работите Ви, та да вършите както трѣба зананапредъ.

А. Дер. Кжр.¹⁾

X.

Препоръчителна записка.

Приятелю Стефане!

Забележете на приносящія който познавате като народни хора въ Хаской за да са отправа направо до нѣхъ

Димитроолу Ованезъ ефенди
въ Калпак(лж) Мах(але) Бр. Ад. Веліаа.²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8058.

№ 157.

Приходи.

Вноски отъ трима членове на частенъ комитетъ.

Въ Дервишооглу мезметъ Кжрджжлж

Сем. П 210

Мар. Ма. 91

Василъ П. 182

събрани 483

Н. Б. II. А. п. 60, № 8121.

¹⁾ Черновка отъ отправено писмо. (Вж. № 81, стр. 143, отд. I).

²⁾ Писано съ преправенъ почеркъ и съ мастило. (Вж. писмо № 82 стр. 144, отд. I).

№ 158.

Разписка.

Сава Младеновъ и Василь Йонковъ удостовѣряватъ, че сж при-
брали сума отъ Сливенския Ч. к.

№ 16.

Приехмы отъ Сливнѣския Ч. Б. Р. К. 371.10¹ триста и
сѣдѣмдесетъ и единъ и десѣтъ пари.

С. М. и В. Јонковъ.

1872 7/врий 27.

Н. Б. II. А. п. 68, № 9129.

№ 159.

Смѣтка на пжть.

Разноски въ Враца.

На Д. Поща за гащи и обувки гр. 76:10¹

въ враца съ двама души и единъ конь

за двѣ денонощія

и ситни разнос.

гр. 35

гр. 4

на дяда гр. 3

на момчето гр. 1 1/2

наши 14:12

19

на три заеде(не) 6

25:

отъ дяда Попъ 23:20

Н. Б. II. А. п. 60, № 8124.

№ 160.

Забелязанъ комитетски деецъ.

Име на лице отъ Галешникъ — зап. Македония.

особни Белѣшки

за чисти ¹⁾

близо Охрида отсамъ шесъ сахата

Галешникъ

82 99 87

84

96 91 90

80²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8124.

№ 161.

Дадено пълномощно на лице.

Мито Цвѣтковъ отъ Враца е натоваренъ да уреди прехождане
презъ Дунавъ въ Ломъ и Орѣхово.

№ 3

Упълномощение.

16 Септемврия 1872

За въ Авраамачю Часовниковъ Така:

Носящия това писмо Митю Цвѣтковъ упълномощава са
за въ Ломъ и въ Орѣхово, да направи съ съгласието на рѣ-
ченитѣ мѣста: по-лесенъ пжть и по-сигурно за споразумѣния
съ Ц-тъ К-тъ и съ другитѣ мѣста на окръжието имъ; и да
нагледва въ селото отъ дѣто е рѣчения Митю чрѣзъ дѣто
пакъ ще зема и да дава за всичко до извѣстно време.

Изъ Архнологически и исторически изследвания —
Д-ръ В. Беронъ, стр. 312, 1886 г.

¹⁾ Приятели на революционната идея.

²⁾ Всички цифри означаватъ име на лице по шифръ.

№ 162.

Бележки.

По пѣтъ презъ Т.-Пазарджикъ, Ст.-Загора и Сливень.

(Т.-) Пазар. (джикъ б. р.)

Примамъ 12 коли по 8 билета централни отъ № 109

25-ый 8-врія 872

оставямъ въ Едирнели Афѣзаа коли централ. 10 отъ № 205
1872 Ное. 6

въ Стамболіу Мехметъ Ефенди Бил. Цен. отъ № 285
1872 Ное. 9

Н. Б. II. А. п. 60, № 8074.

№ 163.

Квитанция.

Приета сума отъ Сливень следъ завръщане отъ Котелъ. Отъ тази
квитанция имаме запазена контра-разписка—кочанъ, изпълнена сѣщо отъ
Левски.

№ 102
№ 86

Месѣцъ Ное. 14-й 1872

Ц. Б. Р. К.

въ

Бѣлгарія

Приехме отъ Ч. Б. Р. К. въ Стамболу Мехметъ
Ефенди гр. 1560 или хиляда и петстотенъ и шейсетъ
отъ л. ту. гр. 104 сто и четири.¹⁾

чрезъ касиеринатъ

Български Революционни
Централенъ комитетъ
(печать)

Н. Б. II. А. п. 60, № 8079.

№ 164.

Квитанция.

Образецъ квитанция отъ кочанъ.

№ 101-й

Месѣцъ

Ц. Б. Р. К.

въ

Бѣлгарія

Приехме отъ Ч. Б. Р. К. въ или Юдачооглу Селини-
кли гр. 416 четри стотенъ и шестнайсетъ отъ Л. Тур. четри
отъ 104 гро.

чрезъ Х. Асанаа¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8081.

№ 165.

Пълномощно за окръженъ организаторъ

На Танко Стояновъ съ граници: Джумайско, Османъ-Пазарско,
Провадийско, Добричско. Котленско и пр., подъ ведомството на Сливенския Рев. окръгъ. Особна препорѣка предъ съчувственици. Подробно
обозначение на функциитъ.

1872. Ноем. 15-ий.

Упълномощіе.

Носящиятъ това писмо подъ името Кадиръ Афѣзъ (Т. Стояновъ) което имѣ той споредъ обстоятелствата може да си го изменява, като предварително яви за това въ Окръжниятъ Центръ, подъ дѣто и зависи (ще зема и дава) за сичко || сѣщото лице припорѣчва са отъ нѣколко мѣста (Ч. К-ти), за искренъ- деятеленъ- и постояненъ работникъ, въ свѣтата ни народна цѣль, която са отнася за освобожденіето на милото ни Отѣчество Бѣлгарія. Слѣдователно, това лице като има отъ нѣколко мѣста припорѣчителни писма за работникъ, за

¹⁾ Тази квитанция, попълнена отъ Левски като образецъ, е кочанъ; личната не притежаваме.

това и дава му са това упълномощіе, да действува по мѣстата: Джумайско, Османъ-Пазарско, Провадйско, Аджиоллу-Пазарджиско, и въ околността Котленска като: Медвенъ, Градецъ, Жеравна и пр. т. е. да съставя частни револ(юционни.) Комитети, по наредбата на уставътъ, и отъ които мѣста ще зема на двама души подъ белѣжка имената: Председателови, и отъ по първите имъ юнаци единъ, който трябва да са забелѣжатъ въ Окржжніятъ центръ, правото и промененото имъ имѣ на Председателятъ, и на попълвятъ юнакъ. На упълномощното лице като са дава пълно довѣріе въ работата му, затова преканва се секи отъ реченитѣ мѣста. да уважава приказаніята нѣгови, || и сичко какво са е зело и дало съ това упълномощно лице ще се явява писменно въ Окржжніятъ Центръ, отъ дето пжкъ ще са предава смѣтка отъ времѣ на времѣ въ Ц-тъ К-тъ за сичките дѣйствія които спадатъ подъ Окржжніятъ Центръ. Упълномощното лице, ще Ви разясни за сичко какъ трябва да са работи, и писменните споразумения подъ какви белѣжки трябва да ставатъ, щото неприятелиятъ нищо да не може да разбере, ако би му паднало нѣщо въ ржце. Ц-тъ Комитетъ съ сичките реченни мѣста ще зема и дава чрѣзъ Окржжніятъ Центръ за сичко, слѣдователно и сѣки единъ, за каквото и да иска да се отнесе до Централніятъ Революционній К-тъ, нѣка се отнесе чрѣзъ Окржжніятъ Центръ Стамболлу Мехмедъ Ефенди.¹⁾

Асланъ Дервишооглу Кжрджялж.

1872. Дек. 20й №-ръ 4-й за Ивана Муратооглу Афжзаа въ Тулчанско окружіе.²⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8080.

Ар. т. I, № 42, стр. 71.

¹⁾ Сливенъ.

²⁾ По-късна бележка на Левски. Навѣрно сжщото пълномощно е дадено и на друго лице. Отбелязани сж датата на даването, името (псевдонима) на лицето и мѣстоназначението му за работа.

№ 166.

Бележки и смѣтки.¹⁾

I.

Разходи за конь.

Конски раз. извънъ ематъ

Кованъ двата крака	6:10
каяръ четиртя крака	6:
Кованъ	12:
единъ конъ каяръ, а другиятъ	24:10
Кованъ изново единъ	12
каяръ	6
чисало, гребенъ, и гебре	5:30
гемъ, юлари два, и два колани, и	62:10
терликъ	110:10

II.

Чорбаджии въ Н.-Загора (шифръ).

въ н. заго. (Нова-Загора б. р.)

Съмнителни бога,(таши б. р.) и първен.(ци)

х. 968683. 838999978677²⁾

х. 9987958687, х. 8891829497³⁾

х. 95918891829984, х. 859487779497⁴⁾

8286958684999091. х. 90839497⁵⁾

х. 34918382869558684 х. 988687778697⁶⁾

929989184 х. 91897197⁷⁾

8382998881 х. 976989770497⁸⁾

¹⁾ Навѣрно, отбелязването върху листа е почнато на обратенъ отъ Сливенъ пжтъ къмъ Ново-Загорско и допълненъ постепенно, или доизкаранъ на паметъ следъ пристигане въ Ловечъ.

²⁾ Дешифрирани по ключъ инв. № 8103: Хаджи Госп(подинъ б. р.) Славовъ.

³⁾ х. Андонъ х. Митевъ.

⁴⁾ х. Димитъръ х. Пенчевъ.

⁵⁾ Тодораки х. Коевъ.

⁶⁾ х. Ристодоръ х. Бончовъ.

⁷⁾ Зафиръ х. Илювъ.

⁸⁾ Стому х. Вълчевъ.

III.

За купуване леворверъ.

земамъ 3, напалеона гр. 273 за Левор-
веръ на Дяда х. Ма.(карий б. р.)

IV.

Лични разходи.

мой
за подкжрпованіе обувкитеми 10
гребен 3

V.

Изпратени две писма.

Писмо до Стамболлу Мех. Ефен. №-р 46

Писмо до Едирнели Афжзаа №-р 47

VI.

Отбелязани отъ Карлово: три телеграми, поща за Тракия и поща за София.

въ Кар.(лово б. р.) на испадналъ
нашъ И. С. 110
на Тракій. поща 20:1/2
телеграма пла. три. 61:1/2
на Тракій. поща 40
на Тракій. поща за Софія 104
за тескерета двѣ 336
кифиллимета двѣ 24

VII.

Поща за Търново (12. XII) и две тескерета.

на пощата за Тър.(во б.р.) 12. Дек. 45:1/2
за тескерета двѣ 25
пагуба отъ желтици 6

VIII.

Помощ на арестуванитъ Ловченци.

на 18 Дек. 1872, на Ловченскити затворници¹⁾
въ Софія, за двама души 200

IX.

Подробенъ маршрутъ отъ последното пътуване на Левски отъ
Ловечъ, Троянъ, Карлово, Т.-Пазарджикъ, Панагюрище, Копривщица,
Пловдивъ, Хасково до Сливенъ — Котелъ и обратно презъ Пазарджикъ:

въ Кар.(лово б. р.) разноски за кон. и мене	32:
Пазар.(джикъ б. р.) дребни раз.	30:
Панаг.(юрище б. р.) за кон. и мене и дребни дру.	28:
Копр.(ивщица б. р.) за кон. и мене	29 1/2
Стрел.(ча б. р.) съ конятъ заедно	18:
Плов.(дивъ б. р.) дребни и конъ	23:
ени-маале	8: 1/2
аскою съ конятъ и дребни	37:
Чар. (Чирпанъ б. р.) съ конятъ и дребни	12:
Ес. заа. (Ст.-Загора б. р.) съ конятъ и дребни	28:30
Ени заа. (Нов-Загора б. р.) дребни	17:
Сливенъ съ двама конни. и дреб.	19:1/2
Ичера	17:10
Коте.(лъ) дребни	5:15
	309:25
Слив.(енъ) съ коне и дребни	16:
Ени заа. съ коне и дребни	18:
Ески заа дребни	8:
Чарпанъ съ коне двама	17:30
Пловд. дребни	12
Пазард. дребн.	19
	400:15

отъ първи Дек. до 25-й съ ощи единъ конникъ
спирамса въ една тайна кжщж отъ 10 Дек.

Н. Б. II. А. п. 60. № 8111.

¹⁾ Сумата трѣбва да е пратена изъ Ловечъ.

№ 167.

Адреси и лица.

Бележка за пощата (пощалиона). Въ Ст.-Загора грѣбва да знае К. (Колю Ганчевъ).

Едирнели Афжаа. Въ Заара е Г-нъ К. за когото Ви казахъ въ Сливенъ като бѣхъ.

Отъ днесъ ще глѣдате назначената Ви Адреса, а отъ долу гржджтъ, ще са пиши различно.

Пощата трябва да познава мястото, иначе не!

Ас. Дер. Кжрджялж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8085.

Арх. т. I, № 43, стр. 72.

№ 168.

Квитанции.

I.

На Ст.-Загора и Орханийско.

№ 103-й

Месѣцъ Ное. 20-й

1872

Ц. Б. Р. К.

въ

Бжлгарія

Приехме отъ Ч. Б. Р. К. въ едернели

Афжаа гр. 1206 или

хиляда и двѣста и шесть отъ

напалеона гр. 91 девѣде-

сетъ и единъ

Чрезъ Касіератъ

II.

№ 104-и

Месѣцъ Ное. 28

1872

Ц. Б. Р. К.

въ

Бжлгарія

Приехме отъ Ч. Б. Р. К. въ Юдачооглу

Селиникли гр. 1280 или хиляда и

двѣста и осамдесет отъ Л. Ту. 104

сто и четири

Чрезъ Касіера х. Асанаа.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8081^б

№ 169.

Оплакване на Левски.¹⁾

На 27 януарий 1873 год. Левски се оплаква въ затвора въ София предъ троица другари, единъ отъ които запазва думитъ му. Само 20 заптии го пазили отъ Ловечъ до Търново и до София и никой не излѣзалъ да го спаси. Българскиятъ народъ спѣлъ още. Предаденъ отъ Ловченецъ. Той прѣсналъ турцитъ, които го окржили, но тѣ стреляли и го ранили.

Ахъ Бжлгарио, Бжлгарио! защо си толкози заспала! Събудисе, събуди отъ дълбокия сънь! Стига вече, 5 вѣка близо! Азъ сиромаша, уловенъ отъ ловчанецъ предателъ, въ село Къкрена на хана на края, уловенъ отъ 20 души заптиета и нѣколко души бжлгарски изроди. Съ мене си имахъ двама братія вѣрни мои другари решителни и тий мене не оставиха. Отъ потираджиитъ лесно щехме да се избавимъ, защото беше късно. Презъ ноца като ги прегазихъ и едного ударихъ, тѣ хвърлиха отъ 20 пушки на горѣ изведнажъ на мене; ранихъ се отъ едната пушка на лѣвото ухо. Отъ тамъ ни закарахъ при каймакама въ Ловичъ, и отъ тамъ безъ забава въ Търново ни испратиха при пашата, а той следъ единъ

¹⁾ Тѣзи думи Левски е изрекалъ на 27 януар. 1873 година въ тъмницата въ София, сутринята въ 10¹/₂ часа по турски, на разсъмване предъ трима души и когато ги е изрекалъ е плакалъ. Тѣ биле написани на бѣлъ листъ безъ подписъ и предадени на Берона отъ Маринъ Станчовъ, отъ Лѣсковецъ, другаръ на Левски. (Бележка въ книгата на Д-ръ В. Беронъ — Археологически и исторически изследвания, стр. 270, 1886 г., изъ която заемаме и самия текстъ).

часть ни върна отъ Търново за София и ни испрати до тамъ съ 20 души заптииета. Ахъ!! помислихъ азъ на умътъ си; страшно да извикамъ, като левъ на Балканъ: „Елате, мои мили братия Българи, решителни юнаци! мене отървете отъ 20 заптий! По пжтя няма никой и азъ бѣхъ все въ надѣжда...

Събуждайте се, събуждайте! И на оръжие ставайте!

Сега е време за революция... Турска сила вече пада. На мойто мѣсто има другъ, но не се е явилъ още. Никой отъ Васъ да се нераспуска, работа вършете, не се плашете!!... Азъ вече отивамъ, Богу духъ ще предамъ“... 1)

№ 170.

Списъкъ на спомоществователи.

Бележката нѣма ни дата, ни обозначение на мѣстопребиванието на лицата и нито знакъ на обозначенитѣ вноски.

Спомоществованія

Кырко Петровъ	150
Ив. Петровъ	60
х. Мичу Караязъ	120
х. Гьока Павловъ	200
Кирко х. Ивановъ	50
Минчу Вазовъ	50
х. Димитаръ	150
Петъръ Дончовъ	80
Ив. Попъ Станчовъ	300
Мичо Шешеджиевъ	40
Ив. Бушнавъ	120
Танчу Дамяновъ	400
Петръ Глигоровъ	80
Ив. Пиперковъ	50
х. Цочо Кырковъ	100
Иванчу Нетковъ	70

Н. Б. II. А. п. 50, № 8117.

1) Този документъ трѣбва да се гледа като плодъ на народната фантазия, и ний като таквъ го помѣстяме тукъ. Има цена като най-пресенъ източникъ за народното съчувствие къмъ катастрофата съ единъ любимъ националенъ герой и при това не е лишенъ и отъ нѣкои ценни и фактически указания. Може да предположимъ, че е творчество на близко познаващо Левски лице, което изглежда, че е могло да подражава до известна степенъ мисълта и начина на изказа у Левски.

III.

ДЖЕБНОТО БЕЛЕЖНИЧЕ НА ЛЕВСКИ.

210: отъ лж. 105 2. извори
210: отъ лж. 105: 2. тете.
210: отъ лж. 105 2. ведра.
210: отъ лж. 54: и бели мид. риза.
2443

чест ли върна отъ Париж за София и ми изпрати до уми-
съ 20 души картините Ахъ! помислих аз на убогъ си;
страшно да живяло, като живъ на Балканъ. Елате, мои
мил брати Българи, решителни овладете мина отъ ръцете отъ 20
злати! По пътя няма никой и азъ съмъ вече въ надежда...

Събуждайте се, събуждайте! И на убожко ставайте!

Сега е време за революция... Турската кита вече пада.
На мойто място има другъ, но не се да живя оше, Никой
отъ Васъ да се нераслуца, работата вършете, ни се плащете!
Азъ вече отивамъ, Богу духъ ми преданъ...

№ 170.

Списъкът на спомоществатели.

III

Бележката няма ни дава, ни означение на използваните на
лицата и нито знакъ на обземащите рубли.

ДЖЕБНОТО БЕЛЕЖНИКЪ

Иванъ Петровъ	150
Иванъ	80
А. Гьоса Павловъ	200
Марко А. Ивановъ	50
Михаилъ Павловъ	50
А. Димитровъ	150
А. Димитровъ	30
Иванъ А. Ивановъ	30
Иванъ А. Ивановъ	40
Иванъ А. Ивановъ	120
Иванъ А. Ивановъ	400
Иванъ А. Ивановъ	60
Иванъ А. Ивановъ	50
Иванъ А. Ивановъ	100
Иванъ А. Ивановъ	70

И. Б. и. в. а. д. № 171.

Този документъ е издатъ отъ Левски като личенъ на народната
филантропия и ний като такъвъ е издатъ тукъ. Ний ценимъ като на-
пресенъ източникъ за народната съчувствие къмъ катастрофата съ единъ
малкъ националенъ саръ. И тъй, ний не се да живя и отъ чужди
мил и фактически чужди. Милъ да пробуждаме, че е творчество
на Божия прозвѣдаващъ. Милъ да пробуждаме, че е могло да ро-
дната да излезе отъ гледището на чужди и чужди на чужди.

№ 171.

Смѣтки.¹⁾

Получени помощи отъ Голѣмъ-Изворъ, Етрополе, Тетевенъ, Орха-
ние, Видраре.

	Л. т. ²⁾
Изворъ	2
Етрополе	1603:1/2
Тетеве.	2
Орханіе	2
ведраре	2
	832
	1603:1/2
1001 наполе. отъ 91 ³⁾	2435:1/2
504 мидж. бели 25 отъ	21 ⁴⁾
45:1/2 наполе. 1/2	
53: минца ⁵⁾	
1603:1/2 Етрополски	

Л.

210: отъ ли. 105	2. изворъ
210: отъ ли. 105:	2: тете.
210: отъ ли. 105	2: ведра.
210: отъ мин. 54:	и бели мид. разни
2443	

¹⁾ Отъ вънъ на кожената корица стои отпечатана съ голѣми
златни букви: Agenda. На вътрешната корица отпредъ съ орнаментирани
бордюри се четъ: Notiz-Buch für Geschäftsleute jeden Berufs — Бележникъ-
книга за служащи отъ всѣко заведение. Между писанитѣ букви личатъ
отбелязани смѣтки на Левски, които копираме и даваме тукъ.

²⁾ лири турски.

³⁾ наполеона.

⁴⁾ 25 бѣли меджидиета съ стойностъ по 21 грошъ.

⁵⁾ Австрийски половинъ наполеонъ.

№ 172. Смѣтка.¹⁾

Суми въ монети, безъ обозначение на произхода имъ.

2 л. т.	124	208	
3: пола ²⁾	162	271	
4: мин.	128	216	102
	414	695	426

№ 173.

Текстъ изъ молитвеникъ.³⁾

Славословие на Светитѣ братия Кирилъ и Методий.

Яко Апостоловъ единоправніа
и Словѣнски странъ учителіе
Кириле и Методіе, Богомудрїи
владико всѣхъ молите, вся язи-
ки словенскія утвърдити въ
православїи и единомисліи уме-
рити миръ и спасти души нашѣ.

№ 174.

Смѣтка.⁴⁾

Революционни планове въ цифри: 125 хил. съмишленици съ нало-
женъ данѣкъ по 1 австрийски минцъ на глава (53 гроша) — всичко
шестъ милиона и пр.

212	125000
159	53
309	375080
45	625000
725	6,625000
	25000
	53
	75000
	125000
	1,325000

¹⁾ На първата страница между печатнитѣ букви съ календарно обозначение.

²⁾ Руска златна монета.

³⁾ Върху опакието на вътрешната корица съ едъръ, тържественъ шрифтъ.

⁴⁾ Горѣ на страницата.

№ 175.

Народно лѣкуване.¹⁾

За клиновъ човѣкъ, жбоболъ, сърдцеболъ, изгорѣло и жълтеница.

Лѣкове 1871 (год.)²⁾

1.

За Клиновъ Чіовѣкъ. Костинурка жяба водна дая оло-
вишъ чи дая затворишъ и тя ще снесе яйце което ще го
опечешъ пакъ яшъ и друго нищо.

2.

За жби. Отъ трънка коренъ || 3: др.³⁾ стипца 1. чяша
фасулюва вода 1. чяша ракия па са тури въ ново гжрне да
вржтъ, нъ отъ чюшма вода да вратъ: после земи 3 камачета
бѣли да ги нагорячишъ въ огня па ги пусни въ гжрнето,
тогава зини надъ гжрнето да врѣви парата въ устата че като
по истини водата земи да плакнешъ устата си нѣколко пжти.
Аколіе единъ жбъ да боли и той да е кувъ тогава земи
киречъ негасенъ и малко катранъ и барутъ па ги смеси послѣ
земи малко памукъ че запуши на дупката отгоре.

3.

Сръце дето пріяда като живо || Земи въ устата си соль
и като са напжлнатъ устата съ солена плумка, тури поле⁴⁾
въ устата си и малко балсама че преглжтни.

4.

За изгорено || Кромидъ лукъ да ся счука съ жабляка и
медъ и да (се р.) на лее прясно млѣко и да са пие.

5.

За жялтеница || Мрътва коприва тя е горчива цвѣта чер-
вено отъ нея да нарежишъ 25: др. въ половина ока шише

¹⁾ На 3 стр.

²⁾ Горѣ на страницата.

³⁾ драма.

⁴⁾ после.

че да напжлншъ шишету съ бялу вину старо послѣ да туршъ шишету вжн на кжщата да стои три денонощія послѣ на три сутрини да го испій подиръ сяко едно пияне да изыда по- 2 оряха най малко и лимонъ съ кората съ залакъ послѣ това 1. лжжица оцетъ да испій.

№ 176.

Военни. ¹⁾

За лозинка презъ време обсада на градъ. Какъ да се по-
стѣпва, ако се хванатъ пленници, ако противникътъ, или отъ всѣкаква на-
родность хора извикатъ войводата да води преговори за примирие, за
да даде сведения и пр. „Света република“.

На всеки нашъ Бомбандированъ²⁾ Градъ безъ тѣя зна-
кове са ниможе ни единъ день.

Лозинка Градска, лоз(инка) войнишка, || вообще. и лоз-
четовна,³⁾ лоз. между войводити, || особно, за всякакавъ про-
тивенъ⁴⁾ случай. || и те всичкити са изменяватъ отъ време на
време || а въ противни случайности са изменяватъ по често и на
секи ден, || биле⁵⁾ и по двапати са случва. || нъ сичкители? ||
не, само оная за която сме въ недовѣріе. || а другити си са
изменяватъ отъ време на време споредъ както ще ни покаже
законатъ. || Ако⁶⁾ войвода падни въ плѣнъ, или умре? || Ако
войникъ падни въ плѣнъ или побегне? || Ако нѣкое неприя-
телско отделение падни въ ръцетени което сме здобили съ
оржжіето си, или прибегне да са потчинатъ подъ нашето
знаме, или единъ по два бягатъ или тръсатъ защита. || Ако
пратеникъ отъ неприятелска страна, или самъ войволата имъ
иска да са види и разговори съ войводата ни? || въ който
градъ⁷⁾ или при войвода са би явили отъ каквато и дае на-
родность лица да испытватъ какво искаме ний Българите отъ
турчинатъ? || за тоя найваженъ въпросъ ни единъ градъ
самъ да (не б. р.) смее, ни войвода, смее да подписва

¹⁾ Стр. 7.

²⁾ обсаденъ.

³⁾ за чета, за отдѣлна войскова часть.

⁴⁾ съмнителенъ.

⁵⁾ даже.

⁶⁾ Стр. 8.

⁷⁾ Стр. 9.

за нѣкакво примиреніе съ турчинатъ като имъ предлагатъ
нѣкакви права.

Секи градъ и сяко село и войвода ще знае какво да од-
говарѣж на това питаніе като ще е приготвенъ отъ по на предъ
за това.¹⁾

№ 177.

За боядисване.²⁾

Какъ да се направи вапцилка за алено и червено.

За вапцилка алено на	За Червену
една ока.	др.
др.	30: стипца
40: кжрмасъ	30: тергія
40: тергія	и 200: брежд. откатса испере
на 50: кизапъ вода 100 др.	отъ стипцата и тергіята стип-
10: калай топенъ	цата и тергіята са туря докато
8: зардишяв.	е студена водата. послѣ ще
	ври 2: чяса и ще се испере въ
	студена вода хубаво. пакъ ще
	се тури друга вода.

и бреждата³⁾ ще са тури изведнажъ докато е студена во-
дата || па ще са тури на огнятъ и катоса згрее додето може
дати търпи ржжта || ще са свали отъ огнятъ и ще са ту-
ратъ нещата които ще са вапцуватъ || и ще са разбжркватъ
на често да са хвани добре боята || до 2: чяса || па ще са
тури на огнятъ да вжзври и като вжзври ще го свалимъ ||
па ще извадимъ нещата || а въ чіорбата ще туримъ до 2: ок.
пепель и ще турями студена вода до дето стани чіорбата да
ти търпи ржката || тогава пакъ ще са натопатъ нещата || и
да се разбжркватъ добре || и по-скоро ще са извади да са
упере въ Студена вода. Свършена посла.⁴⁾

¹⁾ На стр. 10 процължава: На това питаніе като ще е
приготвенъ отъ по-напредъ за това. Прибавено и зачерк-
нато: Слънце, най-деликатъ въпросъ, т. е. света ре-
публика.

²⁾ Стр. 11.

³⁾ преждата.

⁴⁾ Сърбизъмъ: посла — работа.

№ 178.

Цикъл отъ пѣсни.¹⁾

Известни патриотически стихове, пѣяни въ онова време. Току що се яви зората—Искамъ, мамо, да те видя—Сбогомъ, мила—Салъ за тебе мисла, мамо.

1.

Току що се яви зората въ единъ прекрасній майскій денъ излязохъ ась изъ одаята душевно много сокрушенъ. || но где камъ кого ась да тръгнъ || кой може да ме утеши || камъ кой мацрець да ся обърна съсъ сжвѣтъ да ми ся яви || и тжй си мисляхъ съ нетръпение и много мно(го б. р.) ась мжлчяхъ. По сърдѣчното си влечение камъ Трапезица ась тръгнахъ, на вредъ тамъ тихое.

2.

Искамъ мамо да та вида и вси мили у дома но знамето ма не оставяж до кога ли ще мога до.

3.

Сбогомъ мила кой знай дали щешма видишъ вѣче живъ.

Но драга нещешма забрави ако падна ась убить.

4.

Салъ за тебѣ мисла мамо и са готва за боя || предъ вразите рамо съ рамо въ кръвъ ще са облеж.

5.

Съ богомъ мила

Кой знай дали —

№ 179.

Адреси.²⁾

Отъ Т.-Пазарджикъ до Левски: Мамудаа Едирнели въ Кирко Бухаловия ханъ съ подписъ: П. Т. Боневъ. Върху пликътъ: х. Афджаа, махала Сюлюкъ Кавакли.

Пазар.³⁾

Писмо за мене: маамудаа едирнели на Кирку бухаловия ханъ.

х. афджаа тяхна подписка П. Т. Боневъ на пликат маала Сюлюкъ кавакли.

¹⁾ Стр. 14—16.

²⁾ Стр. 17.

³⁾ Пазарджикъ.

№ 180.

Планъ за работа.¹⁾

1. Да се приготви човѣкъ за представителъ. 2. Каси за разноски. 3. Нужда отъ пжтни станции (ханища, кръчми) за организационни дейци на пжтъ. 4. За връзки между градове и села чрезъ вѣрни хора. 5. Контролъ надъ пощалиони. 6. Избиране на воеводи. 7. Разпредѣление на работа между дейцитѣ.

1, да си приготватъ човѣкъ отъ всяка стръж готовъ за приставителъ дето са повика да разглѣдва народни работи върху които ще бжде упълномощенъ отъ мѣстото си, и да гласоподава.

2, да са сабиратъ каси подъ каквато вѣче видъ можжтъ отъ които пари щеса улеснява и преставителя до като отиди и да са върни.

3, да са приготвжтъ някож и друга кжца или ханъ т. е. место у наши хора дето да са намира за секи денъ по малко сино и ичимикъ та кога замине нашъ човѣкъ, съсъ знакати, по което щеса познава чие нашъ човѣкъ || и тогава ще са прѣима въ таково място, щото да ни бжди предъ очи на правителството, || пжкъ за които на тескерето му, показашиму какъ; || таквисъ места трябва по-скоро да са приготвжт и недай Боже ако би са компромитиралъ някой да има място за окривани; || сжщо и отъ тукъ за на друго място.

4, да са при вързоватъ градъ съ Градъ, село съ Село, съ по-единъ човѣкъ по разбранъ и безстрашливъ, който ще работи по вишегласieto на тѣхнитеси; ни една дума няма право да изрече до катоса не пита отъ тѣхнити си и да му подпишжтъ.

5, отъ едно място на друго коги са испраща пратеникъ съ писмо или като тжй, безъ знакатъ да са ни прѣима и да са неиспраща защото може да са случи някож измама? па и отъ сжщити работници, днесъ е добръ, и постоянствова, а утри може не? имами примери.

6, трябва да са издирватъ войводи биле учени или прости, Има ги! като дето са хайдутували по година двѣ и повѣче; || на които и ще са казва по нящо споредъ човѣкатъ, || а комуто

¹⁾ Стр. 19—26.

ние никакъ за казване спроти неговити слабости като въ пиянство или тайна не може да одържи или не чувствава никакъ отъ такова нещо то за таквись трябва да имъ се бележи мястото дето живеятъ щото когато потряба да го знаимъ дее.

7, Сичкити деици въ градътъ трябва да са расподѣлатъ въ работата, кой за какво може като напримеръ: единъ има вляніе между гражданите и чіорбаджійте, други между селските учители, чіорбаджій и пр. Сичкити да са прибиратъ въ една точка, и отъ време на време да имса иска работата || сжщо и градовете предаватъ работата си въ друга по голяма точка.

№ 181.

Мотиви за пѣсень.¹⁾

Върху издайницитъ.

Кажи ти на издайниците чи знаимъ делата имъ
Които тѣ извършаватъ,
да трепятъ войните ни
Збогомъ и пр.

№ 182.

Мотиви за пѣсень.²⁾

Тржба предъ кървавъ бой.

Чуй мамо какъ за тржбява тоизи гласъ
За кървавъ бой
Но вишній нѣкъ ни защитава
Както прави всегда Той.
36.

¹⁾ Стр. 27.

²⁾ Стр. 28.

№ 183.

Адресъ.¹⁾

Псевдонимъ на Левски: Никола Ранеловъ, сжщо Афжсъ ефенди (въ хана на Хр. Търневъ, въ Каршияка).

въ Пло.²⁾

Никола раанеловъ или³⁾ пжкъ друго афжсъ ефенди на Търновичъ на ханатъ.

№ 184.

Адресъ който се подразбира.⁴⁾

х. Асанаа като по-познатъ псевдонимъ замененъ съ новъ.

пжкъ то е за х. Асанаа.

№ 185.

Адресъ презъ второ лице.⁵⁾

Чрезъ Сребр. (подставено лице) за х. Афджаа на Хана на х. Асанаа. Сопотъ се взема за Карлсво и обратно. х. Асанаа е и лице, и ханъ. Сжщо Асанъ и Афжзъ се подразбиратъ за име на едно и сжщо лице.

Чрезъ Сребр. въ Соп.(отъ) за х. Афджаа въ Кар.(лово) на х. асанаа на хана.

№ 186.

Препоржка.⁶⁾

Решителенъ, достоенъ да одържи до смъртъ, освѣтленъ (осведоменъ).

Негова милость ви го оставямъ тажъ вѣчеръ гостъ и припоржчвамъ виго за отъ най добритени юнаци, и решителенъ

¹⁾ Стр. 29.

²⁾ въ Пловдивъ.

³⁾ или — зачеркнато.

⁴⁾ Стр. 29.

⁵⁾ Стр. 30.

⁶⁾ Стр. 31.

въ всѣки случай, достоенъ е да удържи до смъртъ всяка тайна. || безъ сумненіе, || слободни да сте предъ него въ сичко. || и разберете са за каквото има да ви расправи.¹⁾

№ 187.

Пѣсень.²⁾

Отдѣлни мѣста изъ познатата пѣсень на Ботева: Не плачи майко, не тѣжи, съ характерни малки поправки — споредъ както ги е чулъ и както самъ ги е схващаль Левски.

(да ходимъ да са
скитами
не мили клѣти недраги
асъ зная майко милсамъ ти
Че можѣ младъ да загина
Ахъ, утра като примина
презъ тихій бѣли дунава
Но кажи какво да права
а ма си майко родила
и пр.
на Бащино ми огнище
тамъ дето асъ сжмъ порасналь
и първо млѣко засукаль
тамъ дето либе хубаво
Черни си очи вдигнеше
и съ онасъ тиха осмивка
въ скръбноги сърце впиеше
тамъ дето Баща и Братя
Черни чернежтъ за мене.
ахъ мила Майко юнашка
Простима и вѣчъ прощавай
асъ вѣче пушка нарамихъ
и на гласъ тичямъ Свободенъ
Срѣщу врага си безвѣрній
тамъ асъ за мило за драго
за тебъ за Баща за Братя

¹⁾ Зачеркнато отъ Левски — навѣрно като изпълнено копие.

²⁾ Стр. 33—39. По-предната страница 32 въ бележничето е празна.

За него щѣсѣ залова
пакъ каквото сабя покаже
и честѣ мале юнашка
а ти га чуешъ майноле
че коршумъ пропее надъ село
и момци вѣче наскочатъ
ти излѣзъ и пр.
нито пжкъ слушай и хора
дето щѣтъ кажѣтъ за мене
ни храни майко излезе
нъ иди майко у дома
и съсърце всичко раскажи
на моите Братя премили
да повнатъ и тѣ да знаятъ
че и тѣ Братъ са имали
и Братъ имъ падна загина
и туй че клѣтникъ ни трая
прѣдъ турчинъ глава да скланѣ
сирмашко тѣгло да глѣда
кажи имъ, майко да повнатъ
да повнатъ мене да търсатъ
бѣлими мѣса по скали
по скали и по Орлеци
черними кръви въ земята
въ земята мале черната
дами найдатъ пушката
пушката майко сабіята
и дето срѣшнатъ душманинъ
съ куршумъ да го поздравятъ
а пжкъ съсъ сабія помилватъ
ако ли майко неможишъ
отъ милость и туй да сторишъ
то гаса збератъ момитѣ
пред. нази майко на хоро
и додат. моите връсници
и скръбно либе съ другарки
ти излѣсъ майко послушай
съ моите Братя не връсни
моята песен юнашка
какъ и за какво съмъ загиналь.

и каквисамъ думи издумалъ
 Предъ смъртъ и предъ другари
 тѣшко щисъ майко да глѣдашъ
 ти на туй хоро вѣсело
 и като срѣшнешъ погледа
 на мойто либе хубаво
 далбоко ще ми въздъхнатъ
 двѣ сръца мили за мене
 нейното майко и твойто
 и двѣ щат. сълзи да капнатъ
 на Стари гърди и млади
 а туй щжтъ Братя да видатъ
 и кога майко пораснатъ
 като Батя си да станатъ
 силно да любятъ и мразятъ.....
 ако ли мале майноле
 живъ и здравъ стигна до село
 живъ и здравъ съ Байракъ въ ржка
 и подъ Байракъ лични юнаци
 напети въ дрѣхи войнишки
 съ лѣвовѣ златни на чело
 иглѣнки пушки на рамо
 съ саби змѣи на кръста
 тогасъ майко юнашка
 и либе мило хубаво
 берете цвѣтя въ градина
 кжсайтъ Брашлянъ и здравецъ
 плетете вѣнци и китки
 та ила майко при мене
 Елама майко пригърни
 и въ красно чело цалони
 Красно съ двѣ думи завѣтни,
 Свобода и смъртъ юнашка“
 и асъ щж либе пригърна
 съ кървава ржка презъ рамо
 да чуйто сръце юнашко
 плача му да спра съ целувка
 сълзити съ уста да глѣтна
 и тогасъ майко прощавай
 ти либе нима забравяй

дрожина трѣгва отива
 пжтъ е страшенъ нъ славенъ
 съ можж младъ да загина
 нъ стигами тази награда
 да каже нявга народа
 Умря сиромаха за правда
 за правда и за Свобода...

№ 188.

Знакъ.¹⁾

Вълни отъ полегати, паралелни линии свършващи конусообразно
 съ извивка прилична на буква З.

За писмо само така²⁾

№ 189.

Лозинка.³⁾

Конкретно означенъ встъпителенъ разговоръ за упознаване съ
 комитетски пратеникъ.

пжкъ за нарочно испратенъ чловѣкъ съ лозинка така
 добръ день или добръ вечеръ чорбаджи. отговоръ: далти
 Господъ добро, отъ де идишъ и каква е работата! Пратени-
 катъ ще каже: асъ иде отъ добро място, имамъ гласъ! Тогава

¹⁾ Стр. 40.

²⁾ Начертанъ познатия знакъ. (Сжщия цитиранъ по-рано. Ср. Н. Б. II. Б. п. 102, № 25. Вж. факсимиле въ края на тома). Надъ самия знакъ личи подписъ Лѣвскій, но е заличенъ. Трудно е да се опредѣли значението на тази бележка. Знакътъ може да е първообразъ на оня белегъ, който знаемъ като опредѣленъ за кореспонденция въ Букурещъ между Левски и Ц. к., додето Апостолътъ се мае тамъ. Или самата бележка е послешна, и тогасъ трѣбва да има по-друго значение. Въ такъвъ случай белегътъ се задържа отъ Левски за употрѣбление и въ вътрешността на България, но само за писма пакъ за служба по дѣлото, но единъ видъ частни, дето нѣма да се постави комитетския печатъ, нито ще носятъ познатия псевдонимъ на Апостола.

³⁾ Стр. 40.

ако е сжщиятъ чювѣкъ до когото е проведенъ ще му кажи:
ако имашъ гласъ хайдемъ въ кжщи. и сядаса вѣче въ
разговоръ.

№ 190.

Покупки.¹⁾

Платно и хасе.

За Ль-кйй

такану платно лахт 7:1/2

платно асе 5:1/2

№ 191.

Смѣтка.²⁾

Сума отъ две хиляди и петстотинъ лири по 103 гроша.

2500
103
—
7500
2500
2500
—
282500

№ 192.

Адресъ.¹⁾

София, Самоилъ Юсофаче, Исакъ Хаинъ.

отъ София

Самоилъ Юсофаче. Мое

Исаакъ Хаинъ

пращанити ми

¹⁾ Стр. 41.

²⁾ Погрешно смѣтане: $2500 \times 103 = 257500$, а не 282500.

³⁾ Стр. 42.

№ 193.

Адресъ.¹⁾

Трайковичъ Мееметъ ефенди Едирнели х. Мануовия ханъ.

на Трай...

Меемет ефенди едирнели на х. Мануватъ ханъ.

№ 194.

Знакъ.²⁾

Парола за пратеникътъ до София да встѣпи въ разговоръ.

в. Софія.

имама дума. Знакъ.³⁾ пратеникатъ ще каже || пжкъ на него
отговоратъ || слѣдъ другити думи ще повдигни и фесатси като
чилиго на мѣстѣж.

№ 195.

Имена.⁴⁾

Три имена на известни габровци.

Габр.⁵⁾

Христю Петкувъ Манавовъ

доси драгановъ

Колчу дравоту

¹⁾ Стр. 42.

²⁾ Стр. 43.

³⁾ Думата Знакъ зачеркната грижливо.

⁴⁾ Стр. 45. (Страница 44 е празна).

⁵⁾ Габрово.

№ 202.

Бележка.¹⁾

Ангелъ Кънчевъ. Величковъ ханъ.
белѣшка отъ Ангела на величкоолу на ханатъ да го трѣса.

№ 203.

Имена.²⁾

Четири имена безъ мѣсто и назначение.

Власи х. Петрувъ
х. Калчу х. Петрувъ
Димитръ П. Поповъ
Нену Маринувъ Шипковенски

№ 204.

Адресъ.³⁾

П. Никифоровъ. Димо Панковъ. Молоолу Юсимаа—псевдонимъ на Левски.

На П. Никифороолу на кафинету за диму Панкувъ⁴⁾
пжкъ той за молоолу Юсимаа

№ 205.

Адресъ.⁵⁾

Псевдонимъ.

х. Ибраимолу Мехметъ Идирнели видинде⁶⁾

¹⁾ Стр. 52.

²⁾ Стр. 52.

³⁾ Стр. 53.

⁴⁾ Димо Панковъ е зачеркнато.

⁵⁾ Стр. 53.

⁶⁾ Цѣлиятъ тозъ псевдонимъ е зачеркнатъ.

№ 206.

Медицинска.¹⁾

Отрова и противотрова.

chlorigor
противно
Amonia

№ 207.

Знакъ.²⁾

Бистрица, прекоръ или закачка за знакъ.

бистрица: за има. има три тополи.

Народе????

№ 208.

Адресъ.³⁾

Цвѣтко Първ-овъ отъ Хичковци до Орѣхово.

Патуваніе.

близо Ора-то чясъ и пол. вр-ешъ Цвѣтко Първ-овъ отъ
хичковци. до.

№ 209.

Смѣтка.⁴⁾

Пари внесени отъ Таня Стояновъ.

162

194:1/2

661

5944

6961:25

Таню Стояновъ.

¹⁾ Стр. 53.

²⁾ Стр. 54.

³⁾ Стр. 55.

⁴⁾ Стр. 55.

№ 210.**Лозинка.¹⁾**

Лозинка на Ангелъ Кънчевъ въ Пловдивъ.

Лози. Ан. въ пл.

№ 211.**Адресъ.²⁾**

Разградъ, Варошъ маале — З. Илиевъ.

разград, варошъ маале, Зачу Илиевъ.

№ 212.**Смѣтка.³⁾**

Внесени отъ Левски пари въ Ловечъ.

Придавамъ на Аалила Силевли пари гр.

2443:1/2

№ 213.**Смѣтка.⁴⁾**

Взелъ пари отъ касата въ Ловечъ.

отъ Аалила Силевли зимама отъ 105 ли. тур. 6: л.
отъ 101 наполеона. 8: л.**№ 214.****Смѣтки.⁵⁾**

Стоянъ воевода отъ Тракия назадъ. Стоянъ и Димитъръ отъ Царацово до Карлово.

28. фев. 72

На Стоянъ Войвода за разноски кога тогу изпратихъ отъ Тракия за домаму гр. 42.

На кираджията дету закара Стояна и Димитра отъ Цара.(цово б. р.) до Карлово

21

¹⁾ Стр. 55.²⁾ Стр. 56.³⁾ Стр. 57.⁴⁾ Стр. 58.⁵⁾ Стр. 61. Страница 59 и 60 сж празни.**№ 215.****Бележка.¹⁾**

За кореспонденция съ Орхание.

За Сюлюманооглу Даудовата поща

№ 216.**Разходъ.²⁾**

За донесени закони.

1872 Я. 30. кога доде пощата съ законити отъ . . . (за-
черкнато б. р.) докараха я два конѣ, беа трима души до-
дохимъ за разноски 162**№ 217.****Разходъ.³⁾**

За В. Йонковъ.

24. Мар. 1872 на В. Јон. 104.

№ 218.**Смѣтка.⁴⁾**Димитъръ му става помощникъ въ работата. Закаранъ конь въ
Троянъ. Докаранъ хатъ въ Ловечъ и писма занесени въ Плевенъ. Огъ
Тракия съ Стоянъ за Тетевенъ.1872 Я. отъ 16 влиза Димитъръ въ работа || отъ Сюл.
Дау. оставямго за другаръ при мене

Негови разноски

17. Я. кога закара конятъ въ Троянъ 20:20

21: Я. за харчъ да остави на кжщата си 120

¹⁾ Стр. 62.²⁾ Стр. 62.³⁾ Стр. 62.⁴⁾ Стр. 64. Стр. 63 е праздна.

24. Ян. кога доноси писма на Плѣвѣнъ и да докара хататъ въ Ло. ¹⁾ минцъ	54
5. фев. за капаклий царвули	18
	212:20
6. фев. Пращамгу въ селото му да си промени тескерето, и да земе юще единъ другаръ давамму за разноски	
6. фев. даватмуса.	гр. 64
28. февр. когаги испратихъ съсъ Стоянъ войвода отъ Тракия за Те. и пр.	105
	383:20

№ 219.

Особна мисия.²⁾

Ангелъ Кънчевъ се опредѣля за Разградско.

На 1872 Ян. 22 съ Припоржчка отъ Ц. К. испраща са А. К. за разградъ и около да състави Ч. К. || даватму са и печатни белети (расписки отъ Ц. К. съ печята) които ще дава срѣщу дадените му пари отъ Ч. К-ти и отъ други чясни лица, за въ Ц. К. брѣжтъ на расписките комитетски е отъ първий до осмий, а на чясните от, първий до двадесатий.

Даватмуса и 3. печатни писма, два Бъл. гласа, и двѣ прокла.

№ 220.

Мисия.³⁾

Сава Младеновъ и Василь Йонковъ се изпращатъ да заобиколятъ нѣколко града по комитетска работа. Размѣръ на разхода.

На С. и В. смѣтка
1872 Ян. 17.

Съ припоржжа испровождамъ С. М. и В. Јон.⁴⁾ по нѣколко градове съ мисія да зематъ смѣтка де квотосамъ наре-

¹⁾ Ловечъ.

²⁾ Стр. 65.

³⁾ Стр. 66.

⁴⁾ Сава Младеновъ отъ Тетевенъ и Василь Йонковъ отъ Гложене.

дилъ т. е. де въ какво са е напреднало а въ какво не.
давамъ иимъ асъ за¹⁾ разноски отъ Лир. Тур. 104: гр. 624

№ 221.

Смѣтка.²⁾

За С. Младеновъ и В. Йонковъ. Лира английска и два ямурлука сливенски внасятъ отъ мѣстата, дето сж биле пратени.

Я. 16: Саву м.³⁾ за тиджаретъ киядж⁴⁾ 31

12. фев. на С. двѣ лири турски гр. 210

13. фев. давамъ на В. Јо. отъ печатните расписки 2 отъ брой 14 до 20.

С. М. и В. Јо. отъ припоржчяните имъ, места вносятъ 3 л. т. и 1, ингилишка л. и два юмурлука сливенски.

№ 222.

Смѣтка.⁵⁾

За Д. Общи. Забравилъ за какво похарчилъ дадената му сума.

1871

Димитрова смѣтка
отъ 1. ви Дек. до Ян. 10-ий даденимуса 291 || за тия пари му исках смѣтка, а той каза чи забравилъ за де какво е далъ нито е писалъ.

¹⁾ за — прибавено отпосле надъ реда.

²⁾ Стр. 66.

³⁾ Писано почти цѣлото име: Саву Младено и после заличено до инициала.

⁴⁾ Документъ за занятие и печалби.

⁵⁾ Стр. 67.

⁶⁾ Стр. 67.

№ 223.

Специално назначение.¹⁾

Д. Общи се назначава въ Орханйско. Инструкции. Дадена за разходи сума.

1872 Ян. 12

опредѣлява се Д. Общій да обикаля мѣстата по²⁾ и околностите имъ, за всичко по налогътъ имъ от законатъ (Ц. Ко.), да носи смѣтка отъ врѣме на врѣме, по предначертанителу, за горнити мѣста работа: де какво става и зима и дава. испращаса съ гр. 282

№ 224.

Административно-финансова бележка.³⁾

Отъ кога точно почва да води прихода-разходна книга.

1871.

отъ Ноемврій 25-й захващамъ да вода точна смѣтка отъ дека какво зимамъ, и за какво ги давамъ.

№ 225.

Смѣтка.

Ангелъ Кънчевъ „касиеринъ“ презъ време на пжтуване. Какви пари земалъ отъ него; колко останали у касиера.

Зимамъ.

[останалити пари въ него.]⁴⁾

Месець.

на Ное. 25 отъ Ангела въ Ло⁵⁾ коги да отиди въ Влашко

¹⁾ Стр. 68.

²⁾ Писано съ моливъ и зачеркнато после съ мастило.

³⁾ Стр. 68.

⁴⁾ Отбелязано въ жгъла на страницата срещу земаното въ Ломъ и отдѣлено съ жглова линия. Предназначени пари да се внесатъ въ Ц. к., но не внесени.

⁵⁾ Ломъ писано съ моливъ, както цѣлиятъ текстъ на бележката, но заличено подиръ съ мастило и оставено само „Ло“ — пакъ съ мастило. Почти всички последующи страници писани съ моливъ, а корегирани подиръ съ мастило.

235 и други по първи се отъ него || щотогу бѣхми нарекли касиеринъ, и да харчи въ патуваніетони единъ.

№ 226.

Маршрутъ.²⁾

Пжтуване изъ Тракия заедно съ Ангелъ Кънчевъ. Отъ Ловечъ и обратно презъ Пловдивъ, Сливенъ, Търново и пр.

Патуваніетоние било изъ Ловечъ, въ троянъ, Карлово, Клисурса, Копривщица, панагюрище, Пазарджикъ, Пловдивъ, Чярпанъ, ески заара, Сливенъ, Търново, Трявна, Севлиево, и пакъ въ Ловечъ.¹⁾

№ 227.

Смѣтка.³⁾

Смѣтка за пжтуването отъ по-преди.

въ рстояніето на това обикаляніе зимамъ.

Зимамъ		Давамъ	
		Отъ Анге.	
въ пл. ⁴⁾	гр. 15:	давамъ за башлжкъ	15
на хататъ (зобъ		за испро ⁵⁾	2
б. р.) въ Царацову	2:	за испр.	3
въ заара	3:	за ичмикъ	16
въ трявна	54:	и друго за три обяда	
въ Севлиев		и 8 кавета	10
		и за една обувка съ	
		подкови	31
		за каяръ на конѣтъ съ	
		харчъ на конѣтъ и ась	27:1/2
Ангела	74		104:1/2

¹⁾ Бележка съ вертикални къмъ текста редове върху свободното поле на страницата отъ дѣсно.

²⁾ Стр. 68. Това пжтуване не трѣбва да се смѣсва съ другия маршрутъ. — Смѣтка отд. II № 162, стр. 262, когато Левски пжтува самъ.

³⁾ Стр. 68—69.

⁴⁾ Пловдивъ. До края заличено съ мастило.

⁵⁾ Изпроводякъ. Когато гостенинъ отпжтува, той раздава, както е обичай, по нѣкоя пара на децата на семейството, при което е гостуваль.

№ 228.

Смѣтка.¹⁾

Въ Троянъ и Карлово. Тукъ е осигурена и втора кѣща.

въ Троянъ за асмѣтж подплата на хататъ потшивъ за коланити	10:
въ Карлово, за конѣтъ и за едене въ кѣщѣтъ дето са прибирамъ	5
защото са бедни	50
и за усигоряваніе друга една кѣщж годишна кирія въ Карлово	260:1/2
	440:1/2

№ 229.

Лични и пѣтни.²⁾

За платъ И по пѣтъ за София презъ Ташъ-кесенъ и др. ханове.

Приведени щото харчж	440:1/2
Купихъ шаякъ за панталони за Димитра и мене	204
за шжвъ	130
въ Л. ³⁾ веднѣшъ за ичмикъ	20:1/2
и за сино и слама и пакъ за ичмикъ се въ Ловечъ	45:1/2
за конъ и харчъ	210
въ Бучукооглу на хана	30
На василь ⁴⁾ едно и друго, съ трима іоше негови другари повикани за нашѣ работа давамъ му за харчъ	210
въ Софія	10
въ Ташъ-Кесенъ на отвождани и връщани за Софія	27
между Софія и ташъ-кесенъ на хановити	4:30
	1437:10

¹⁾ Стр. 69.

²⁾ Стр. 70.

³⁾ Ловечъ.

⁴⁾ В. Йонковъ.

№ 230.

Отбелязанъ разходъ.¹⁾

Датени за личенъ разходъ на Димитра пари.

Приведе.

щото харчж 1437:10
21

въ тѣ.²⁾ на Дими.

№ 231.

Подробна смѣтка на пѣтъ.³⁾

Враждебна, Панега, Гложене, Червентъ-бръгъ, Телишъ, Плѣвентъ. Хатъ въ Софія. Милостиня на сирота жена.

въ Софія за Дими.	42
въ враждебна Софійско	7
на Димитра кога да върниши хататъ въ Софія	126
на Панега на ханатъ	13
въ Гл. ⁴⁾ два конака	10:30
въ Червени брякъ по Коледа за два вѣчера	12:
въ телишъ	3:
за хататъ	3150
на Савата ⁵⁾ за харчъ	21
въ Плѣвентъ испроводякъ кафе и други дребни	5
за фесъ за мене	21
по Св. василь додоха да ми Чиститатъ народни деца	8
на сирота жена при която намирамъ прибежище въ зълъ случай пѣтъ сирота няма отъ де	105
	4982

¹⁾ Стр. 71.

²⁾ Тетевентъ.

³⁾ Стр. 71.

⁴⁾ Гложене.

⁵⁾ Младеновъ.

№ 232.

Бележка за пратеници.¹⁾

Троица вѣрни хора изпратени за Влашко.

Димитъръ и Сава съ още единъ другаръ испращаме ги
въ Влашко съ конете заедно за харчъ 586 $\frac{1}{2}$.²⁾

№ 233.

Смѣтка.³⁾

Купень леворверъ. Януарий 7 въ Троянския манастиръ. Въ Троянъ.
Въ кжщата на Христо Латинеца въ Дръстени.

Приведе. що харчя —	4982
купихъ леворверъ за	210
Ян. 7 въ троен. ма. съ гоидата ⁴⁾ на едно	4
каяръ, и церихъ коняъ отъ настинка и за жбица	10
синджирлія юларъ	5
на Троянъ на ханъ	18:20
за 4-ри гащи платно американъ	27
и шжвъ за гащити	24
у ристюви въ дръстени изгубихъ еднж жжлища ве-	
черъта на другиятъ день питахъ намериналіе	
казаха чи нинамерили	54
	5335:20

№ 234.

Смѣтка.⁵⁾

Купилъ шишане. За Христо Латинеца тескере. За троица викани
отъ Изворъ до Ловечъ.

Приведе. що харчъ⁶⁾ 5335:25
купихъ едно шишине 200
на Христѣж, въ дръстени за тескере 9 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Стр. 72.²⁾ Тази бележка, писана съ моливъ, е зачеркната пакъ съ моливъ
отъ Апостола. Сумата 586 $\frac{1}{2}$ е била придадена къмъ пренесената 4982,
получень сборъ 5558:1 $\frac{1}{2}$, и после отмахната.³⁾ Стр. 72.⁴⁾ говедата.⁵⁾ Стр. 73.⁶⁾ Преведенитѣ суми се отбелязвани горе въ дѣсния жгълъ на
всяка нова страница.

на Христѣж за ичимикъ	24
за такжмъ на хататъ билянъ гююсюкъ ¹⁾ и гемъ на вехту ²⁾	54
за разноски на троица Сюлюманъ Даудъ два пати ги	
виками отъ Сюлюманъ Изворъ до Л.(овечъ) ³⁾	65
На василя гл.(оженецъ)	210
	5898:.

№ 235.

Смѣтка.⁴⁾

За чорапи на Димитра. Небетъ шекеръ противъ кашлица, салепъ и др.

За пушката цици 4-ри	4
За чурапи на Димитра и за мени	12
за пастарма на Плѣвенъ	9 $\frac{1}{2}$
испроводякъ	2
за небетъ шикеръ за кашлица	2 $\frac{1}{2}$
Салепъ пихъ почерпахъ и кжшнити хора	2:10
	5930:10

№ 236.

Смѣтка.⁵⁾

За баня, пастърма и свѣщи въ Ловечъ. Игли за шевъ.

преведе. що харчъж	5930:10
	45:20
на В. Гл.	5,975:30
За баня съ единъ юще др.	2:20

¹⁾ Металень нагрѣдникъ.²⁾ На Анастаса плевналията—заличено грижливо съ мастило.³⁾ Зачеркнато съ мастилъ до края и оставено само Л. Зачеркнато
всичко, следъ като е било писано еднѣжъ отъ Изворъ до...⁴⁾ Стр. 73. Продължение на горната смѣтка безъ преносъ. Но
прежснато еднажъ и продължено отново, само че въ друго време.
Тѣзи смѣтки трѣбва да разгледваме като откжси отъ приходоразходень
дневникъ. Само че правятъ впечатление, да сж водени съ пракжване,
безъ редовни дати и често по память.⁵⁾ Стр. 74.

за пастърма и свѣшти въ Л.(овичъ) ¹⁾	9:20
игли за шжвъ	:20
за книги пера игли	5
	5993:10

№ 237.

Бележка.²⁾

На Сава Младеновъ 16. I. 1872, въ Ловечъ.

1872 Ян. 16 давамъ на Сава Младеновъ за Тиджаретъ киядж въ Ловечъ

31

№ 238.

Бележка.³⁾

Спаднатъ разходъ за В. Йонковъ.

привед. що харчя 5993:10

210

Отъ В. Йо-та смѣтка изваждамъ

6103:10

№ 239.

Бележка.

Кой закаралъ коня въ Троянъ.

на изворскіятъ юнакъ който коня закара и остави въ Троянъ⁴⁾

¹⁾ Записано съ мастило.

²⁾ Цѣлата бележка е зачеркната съ мастило.

³⁾ Стр. 75.

⁴⁾ Стр. 75. Грижливо зачеркнато съ моливъ и мастило и трудно отгадаемо.

№ 240.

Смѣтка.¹⁾

Боза, вълна за чорапи, копчета за риза и др.

за 3: оки вжлна за чіорапы и една риза отъ	103:1/2
такано платно и друга хасява	4:25
за сингеръ и клучъ на пушка	: 0
за буза	4
за чивте копчета на риза	6216:15

№ 241.

Лични разходи.³⁾

Въ Ловечъ на скривалищъ у Попъ Луканъ 22 — 28 януарий 1872 г.

привед. що хар. 6216:15

22 я. у Мар. ³⁾ за пастарма	3
за книги на Ванъж	10
на В. за пликове	3
28. я. у П. Лу. ⁴⁾ дето живея за шикеря.	4
за яйца	4 1/2
28: книги за писани	6
на Ангела шаякъ за панталони и джилетка	49
На кожихарат за балтонатми	10
	6305:25

¹⁾ Стр. 76.

²⁾ Стр. 76.

³⁾ Маринъ п. Лукановъ.

⁴⁾ попъ Луканъ.

№ 242.

Смѣтка.¹⁾

На Латинеца за ечемикъ. — 8 февруарий за домашни разходи.

въ Л.(овачъ) за ичимикъ фев. 7 на Христѣ	50
фев. 8 въ Л. на кжщжтж за шикеръ и кааве	5
куршуми и сачми	13
една антерія и една фланела шаячева	78
	6451:25

№ 243.

Смѣтка.²⁾

Три дни до Троянъ. Шаекъ за шуба.

Приведе. щото харчя 6451:25

За една ока Барутъ ³⁾	
полвина ока и седемдесетъ и петъ драма Барутъ	18½
шаякъ за шуба и панталони лахти 19½ гр.	83:30
двѣ конски торби	7
8 фев. ходихъ въ тро. ⁴⁾ съ (двама — заличено б. р.)	
иоще единъ другаръ за три дни — разноски	18:10
	6583:5

№ 244.

Смѣтка.⁵⁾

Разноски у попъ Луканови и въ Дръстени.

на 10 фев. на кжщжтж въ Л. у П. Л. за шикеръ	2
10. Ло. у П. Л. за пастарма	10
13 въ дръс. ⁶⁾ на кжщжтж за шикер гр.	2
Плащамъ за двата коня ичимикъ гр. 40 (заличено б. р.)	
	6597:5

¹⁾ Стр. 76.

²⁾ Стр. 77.

³⁾ Заличено съ моливъ.

⁴⁾ Троянъ.

⁵⁾ Личи неточность въ обозначение на днитѣ. Предидущата смѣтка 3 дни до Троянъ отъ 8—10 включително.

⁶⁾ Махала Дръстени въ Ловечъ.

№ 245.

Смѣтка.¹⁾

Разходи отъ 16—20 февруарий въ Ловечъ.

на тайна кжщж за менъ за впротивенъ случай,	приведе. 6597: 5
тамъ дръжжж и народни работи сиротинска кжщае	
16 фев. давамъ гр.	91
19 фев. половинъ годишна кирія за кжща въ Ловечъ	60
19: такжмъ за конъ седло, гемъ зингій съ каишита гр.	130
19 фев. за шжвъ на една моя шуба, и панталони и	
за подплата съ кожи	56 1/2
за слама и сино	
20 фев. въ Ло.(вечъ б. р.)	65
	7053:50

№ 246.

Смѣтка.²⁾

Отъ 22—23 февр. до Троянъ. За скрития конъ. Харчъ по кулитѣ за троица.

Терза (мерилка за Барутъ)	15
за книги	2
за три языка волски за попжтъ едени	9
22 фев. въ Троян за кованъ	10
23 фев. за конъ който бѣше оставенъ да го!! ³⁾ въ	
Тр. за 35: дни	105
23 разноски	12
отъ Л. до Т. ⁴⁾ по кулити за кааве съ троицани	5
за кованъ	6
	7217:5

¹⁾ Стр. 78.

²⁾ Стр. 79.

³⁾ кривъ.

⁴⁾ Заличено съ мастило: Троянъ.

№ 247.

Смѣтка.¹⁾

Въ Карлово два дни — 25 февр. Въ Дудене и Каратопракъ.

25, два дни въ Карлово	60
въ Дудини	1 1/2
26, въ Карато (топракъ б. р.)	17
за и лимони	1
(зилично б. р.) на общата Тракийска	
	7296:25

№ 248.

Смѣтка.²⁾

Въ Пазарджикъ (29 февр.), презъ Цалапица и обратно пакъ презъ Цалапица. Въ Пловдивъ три дни. Пътъ презъ Черпели (2 мартъ).

29. въ Пазарджикъ съ юще единъ конникъ	18
Гребенъ за мене	2 1/2
маслини и рапонъ	3
на Пощаджіята тракійска Ивана за разноски въ кжщатаму	125
въ Цалапица на отвождани, и връщани отъ Пазарджикъ	7
въ Пловдивъ 3 дни исплатихъ на ханатъ и дребни разноски	8
2 Мар. на Чарпалій съ юще единъ конникъ за една вечеръ	13:30
	7463:35

№ 249.

Смѣтка.³⁾

Презъ Карлово. Посетени села. Въ Чирпанъ презъ Абрашларе. Отъ 3—9 мартъ.

3, м. въ Чукурлій	7463:35
5, м. въ Карлово двѣ вѣчери	3
	19

¹⁾ Стр. 79.

²⁾ Стр. 80.

³⁾ Стр. 81.

5, м. въ Маджери испроводякъ една котія съ огледало	30
7, м. въ амзалари	10:
7: м. въ албашову	2:
7: м. въ абрашлари за кафе и за конете	1
за Ябалки	1:1/2
9, м. въ Чарпанъ за дребни разноски двадни	3
бръснати	2
за тескере	11
масрафъ	34:30

№ 250.

Бележка.¹⁾

Кога и съ колко гроша въ джоба пристига Д. Общи изъ Влашко Обуша на вересия.

отъ 1870 год. дългъ въ Карлово за обувки	70
доде Д. Общій изъ влашко съ 30: гр. земалъ	
бѣхъ назаемъ и не му сам ги давалъ	296
	7919:15

№ 251.

Смѣтка.²⁾

Разноски въ Сливенъ, Хаинето, Казанлъкъ. Отъ Шипка до Тръвна. Въ бичкиджийницата на Николча. Въ Габрово.

15, м. въ Сливенъ масрав.	12
пакъ тукъ оставямъ печатни писма 13, и расписки чясни 24 отъ брой 50—73.	
15, м. за поправяне убувкитеми	12
16 м.	8
17. м. въ Хаиниту	10:5
кованъ	9
18 м. въ Кжзжнлъкъ	7:1/2

¹⁾ Стр. 81.

²⁾ Стр. 82.

19. м. въ шипка съ юще единъ другаръ	16:1/2
за по пжтъ маслини хлябъ ябълки	3
отъ шипка до трявна по биклиметата	
кааве парасж на четри мяста	3 1/2
	8005:20
за пране ¹⁾	4
21. м. на бичкиджийницата	9
	8018:20
на Николчя за да стегни одаичката	104
22 м. въ Габрово хлябъ маслини ябалки	2
	8024:20

№ 252.

Смѣтка.²⁾

За поща до Търново и Лѣсковецъ. До Орхание.

27 м.(артъ) книги за расписки и писани	2 1/2
30 м. на Асла. Асан, и Боруиленческата поща за	
Предс.(тавитель)	40
4 Апр. на Сюлю. Даудовата поща	17 1/2
4 Апр. на Тракийската поща, за Пред.	54

№ 253.

Бележка.³⁾

На пжтъ за Влашко, заедно съ председателя на Ловченския комитетъ.

6 Апр. тръгвамъ за Влаш. съ предс.(едателя) презъ	
Ор.(яхово) граница отъ Алилаа Силевли до ор. за раз-	
носски три дни съ конъ съ юще единъ другаръ за	
дама испрати и да са върни за другарятъ да ся	
върни съ 3, конъ	
за пашапортъ ⁴⁾	17 1/2
	8156

¹⁾ Стр. 83.

²⁾ Стр. 83.

³⁾ Стр. 83.

⁴⁾ Тази бележка е писана съ мастило и зачеркната накръстъ съ две линии. Чете се ясно.

№ 254.

Смѣтка.¹⁾

За поща до Орхание. За каикъ въ лошо време.

29 Мар. забравини за ичмикъ, сино, и за отъ Л.(овечъ)	52
поща до Сюлюма.(нъ) Даудъ	8
въ Оряово	40
въ Ор. за каикъ въ развалено време	8256
	2148:20
отъ одзадъ записанити дето самъ ²⁾ давалъ	10404:20

№ 255.

Смѣтка.³⁾

Подаръкъ на именния му день. Прибежище при сирота жена.
За троица изпратени въ Влашко.

приведени що харчъж	4266 1/2
деца отъ наши хора додоха да ми чиститатъ името	8
на нова година	
на една сирота нашъ жена при която намирамъ	гр. 105
прибежище	
димитръ и Саву и юще единъ другаръ испращамъ	586 1/2
за влаш. съ коне и имъ давамъ ⁴⁾	

№ 256.

Смѣтка.⁵⁾

Получени пари отъ Тетевенъ въ монети.

6006	8539
2233	610
8539	128
	9897

¹⁾ Стр. 84.

²⁾ По-късно записани действителни разходи.

³⁾ Стр. 90. Страници 85 — 89 сж праздни.

⁴⁾ Последната бележка зачеркната. Записана е, по-напредъ.

⁵⁾ Стр. 92. Стр. 91 е праздна.

отъ те.(тевень) л. тур.

20:

минца 2:1/2

бели меджидий 3:

единъ цванец 3: гр.

9897¹⁾

№ 257.

Постъпления.²⁾

Вноски отъ Етрополе, София, Тетевенъ, Осиково, Гложене.

отъ де какво взимамъ

приведени 2397

отъ Бочукооглу³⁾ 600

отъ Исакъ хаинъ⁴⁾ 297

3294

отъ Дер. ме. кжр.⁵⁾ 2300

5594

отъ Скендеръ Дерви.⁶⁾ 502

6096

отъ Искендеръ ефенди⁷⁾ 210

6306

№ 258.

Бележка.

Тръгване презъ Балкана за Тракия. Вземани пари отъ Д. Пеевъ.

18. фев. 1872 зимамъ отъ Пощата Д. Пеевъ 3243 отъ л. т. 102: гр.

¹⁾ Сумата отбелязана на свободното поле подъ последния редъ. Цѣлата смѣтка е зачеркната съ моливъ. Само двойния сборъ отъ цифри горе стои свободенъ.

²⁾ Стр. 93.

³⁾ Заличено: Етрополе и писано съ мастило: Бочукооглу.

⁴⁾ Заличено: отъ София Ковачевъ.

⁵⁾ Заличено: Тетевенъ, писано съ мастило и съкратено: Дер-вишоолу Мееметъ Кжрджалж.

⁶⁾ Заличено: Осиковица.

⁷⁾ Заличено: Гложене.

тръгвамъ за презъ Бълканатъ въ Тракия съ двама конници — на 20. фев. зимамъ и 10. печатни писма 12 расписки чясни, и 30 общи.

№ 259.

Бележка.¹⁾

Какво взель отъ полъ Кръстя.

зелсамъ отъ

касіератъ 6 л. т.

и пакъ — 8, на пол.

630

728

11643

10685

22328²⁾

№ 260.

Смѣтка.³⁾

Сума отъ общъ разходъ. Загуба при монетна размѣна.

3846

358

295:10

424

703

3896:15

5

23

848:10

сумма 10399:25 щото похарчо.

на Парити Пагуба 130, по гр. 1 на л. тур.

а на бяло мид.

20 пари

похарчини 10530:5. турски.

¹⁾ Стр. 94.

²⁾ Отдѣлно на долния край на листа.

³⁾ Стр. 95.

№ 261.

Смѣтка.¹⁾

Взель суми отъ Ангелъ Кънчевъ на пжтъ: въ Пловдивъ, Царацово (повторени съ съкращение и псевдоними), въ Ст.-Загора, Гръвна, Севлиево и Ловечъ.

отъ Ангела зимамъ гр. по(пжтъ)	
въ Пловдивъ	15
въ Царацову	2
отъ Ангела зимамъ гр.	
въ Серезли Юсеина ²⁾	15
въ Цар.ацову ³⁾	2
въ Едирнели афжзаа ⁴⁾	2
въ Петко Пжровъ ⁵⁾	54
въ Кючикъ ме. търновалж ⁶⁾	104
въ Л.(овечъ)	235

до тукъ о(тъ) Анге.(ла)

№ 262.

Постжпления.⁷⁾

Получено отъ Видраре и Орхание.

въ Б. на По ⁸⁾	1050
въ Сюлюмаоглу Даудъ	105
въ Б. на По.	831

приведени 2397

¹⁾ Стр. 96.

²⁾ Въмсто Пловдивъ писано първоначално съ моливъ и заличено съ перо и написанъ съ мастило псевдонима.

³⁾ Краятъ заличень.

⁴⁾ Въмсто Стара-Загора.

⁵⁾ Вм. Гръвна.

⁶⁾ Вм. Севлиево.

⁷⁾ Стр. 96.

⁸⁾ Богъ на помощъ, печать на частния комитетъ въ с. Видраре.

№ 263.

Разходъ.

За хата. На изпроводякъ въ Царацово.

харчж	
за хататъ башлжкъ	15
въ Ц. испроводякъ	2

№ 264.

Разходи.¹⁾

Въ Троянъ за хагътъ и въ Карлово въ две кжщи. Панталони.

Харчж ²⁾	
въ Троянъ, двалахти обж за амжтж, и потшивахъ	10:
коланити се на хататъ	15:
въ Карлово. за хататъ на ханатъ	20:
въ Карлово на кжщжтж дето стож за едини	260:
и друго заосигорявани друга кжщж	105:
и пакъ въ Кар. за шаякъ за Панталони	405:

№ 265.

Разходи.³⁾

Въ Пловдивъ, Царацово, Ст.-Загора, Гръвна, Севлиево, Ловечъ, Етрополе. София, Ташъ-Кесень. За С. Младеновъ конь, на В. Йонковъ расписки. Сборъ отъ цифри.

Приведени	405
въ Плов. за Башлжкъ на ха.	15
на Царацову испрово.	2:
въ Заара за испроводякъ	3:

¹⁾ Стр. 97.

²⁾ Начело на страницата почнато и заличено: Харчж: въ П. за хататъ башлжкъ 15: въ Ц. испроводякъ 2.

³⁾ Стр. 98.

въ тревна за ичмикъ	12:
и пакъ за три обяда и осмъ кавета	9:20
и пакъ за обувки съ подковити	31
въ Севлиево за мене и конѣтъ харчъ	22:20
и пакъ за каяръ на хат.	5:
въ Ловѣчъ за ичмикъ на хататъ	20:20
на Сава Младеновъ давамъ да си земи конъ	210:
въ Етрополъ	30
на василь юнковъ отъ Гложини	105
въ Софія	10
Ташъ кесенъ	14 ¹ / ₂
	695 ¹ / ₂

105	1885	
38	695 ¹ / ₂	5594
840	4580	783
315	4200 ¹ / ₂	4811
3990	695	
695 ¹ / ₂	4895 ¹ / ₂	
4685 ¹ / ₂		

№ 266.

Смѣтка.¹⁾

Само цифри.

105	3990	3885
8	695 ¹ / ₂	695 ¹ / ₂
840	4685 ¹ / ₂	3380 ¹ / ₂
315		
4200	5594	
695 ¹ / ₂	783	
4895 ¹ / ₂	4811	

¹⁾ Стр. 99 — 100. Листътъ (стр. 99 — 100) е наполовинъ откъснатъ

№ 267.

Разходъ.¹⁾

На Димитра въ Тетевенъ, Софія, Враждебна, Ташъ-Кес-нъ, при кулата на хана.

	приведени	695 ¹ / ₂
На Димитра въ тетевени		21
на Димитра въ Софія		42
въ враждебна		7
на хановити софишки въ полѣто на отвождани въ Софія, и на връштани		4 30'
		770: 0

въ Ташъ кесенъ (Саранци б. р.)
и пакъ на връщане въ ташъ кесенъ²⁾
при кулата на ханатъ на отивани и на връщани
въ Соф. 783:30

№ 268.

Смѣтка.³⁾

На Димитра, въ Пънега, Гложене, на Коледа, въ Червенъ-брѣгъ, Телишъ, Плѣвенъ и др.

	приведени	783:30
на Димитра		126
на Панега на хан.		13
въ Гложени два конака		10:3
въ Червени Брякъ на Колида за двѣ вѣчери		2
телишъ		2
леблебій и стафиди		1
въ Плевенъ за хататъ		3150
		4098:20
на Савата		21
на василь тетевеницатъ		102
		4219:20

²⁾ Стр. 101.

³⁾ По-напредъ написано (на по-горния редъ): въ Ташъ-кесенъ 14¹/₂ и заличено.

⁴⁾ Стр. 102.

№ 269.

Смѣтка.¹⁾

Взелъ отъ Ангелъ Кънчевъ.

г. отъ Ангела зимамъ
104
54
3

№ 270.

Смѣтка.²⁾

Дребни разходи въ Плѣвень.

Приведени 4219:¹/₂
въ Плевенъ испроводякъ и кааве и други дребни разнос. 5:
фесъ за мене 21
4245:¹/₂
21:
въ Ловечъ за ичмикъ³⁾ 4266:¹/₂

№ 271.

Смѣтка.⁴⁾

Въ Тръвна, Севлиево, Ловечъ, Ст.-Загора. Испроводякъ на детето на народенъ човѣкъ.

Харчѣ!

гр.
въ тръвна, за ичмикъ 12
въ Севлиево, за менѣ, и за конѣтъ 22:20
5:

¹⁾ Стр. 103.²⁾ Стр. 103.³⁾ Прибавено съ моливъ и заличено пакъ съ моливъ: Три деца отъ наши хора додоха дама сорукуватъ и да ми честитатъ на много години.⁴⁾ Стр. 105. Стр. 106 е праздна. Горѣ е почнато и заличено съ моливъ: Приведени 105:¹/₂ на Василь Ионковъ отъ Гложени 105.

и пакъ за каяръ на ко. испроводякъ :20
въ Ловечъ за конѣтъ ичим. 20:20
за каишита на хататъ и дрвину маслу 1:20
въ иски заара за испроводякъ на единъ народенъ
чилякъ и моѣ ролнина на детето му, едно цванче 3:
въ тръвна, едни обувки за по кжржтъ съ подковити
наедно 31:
и пакъ три единета и 8 кавета¹⁾ 2:20
105:20

№ 272.

Бележка.²⁾

Тръгва за Тракия (21. II.) съ троица другари. Харчѣ на Абланския и Дълбошкия ханъ.

21. фев. тръгвамъ съ трима конници за през Балканатъ въ Тракия разноскити ми

гр: пари
21 на Абланския ханъ : 30
21 на далбошкиятъ ханъ 1:

№ 273.

Бележка.³⁾

Какъ да ставатъ гласуванията: устно или писмено. Какво положение ще заема отъ днесъ въ организацията. Никакво общение съ чужди безъ съгласие на вътрешната организация. За печата. Случаи. За смѣняване на Ц. к.

Гласоподаванията писменноли ще са даватъ! ась какъ трябва да бжда въ работите отъ днесъ натакъ!

¹⁾ Тая смѣтка е зачеркната.²⁾ Стр. 106.³⁾ Стр. 114. Страници 107—113 сж праздни. На стр. 110 писано съ масило и заличено: 1) Тукъ оставямъ едно отъ печатанити писма. За Етрополе подписа В. Л.-ий, 2) За Ви-

на никаква народност няма да съобщавате нищо на-
родно, до кѣто ни земете гласътъ ни!
съ печатат какъ за дане би Лжстително!
въ случай ако Ц. К. неизвършява длъжноститеси, то
Ч. К-ти ще проминатъ членовите на Ц. К. или.

№ 274.

Адреси.¹⁾

За П. Хитовъ и Д. Хр. Поповъ.

адреса.

Г-ну Гоіорги Чавутовъ въ Каларашъ за Хитіова.

въ Т. М.

Г-ну Драгомирчіову

Братовче ми.

№ 275.

Адреси.²⁾

За Ломъ. Описание на лице.

писма отъ Ломъ за Асланъ Дервишооглу. Г-ну Кжр-
джялж
високъ съ черна Брждж 50 годишенъ.

драре В. Л-ий. — На стр. 112 личи: 1) Костаки х. Котовъ
отъ фев. 6872: Писмо. и 2). съвсемъ грижливо заличено: Запо-
вѣда тайно на х. Стани за 6 души юнаци Стоянъ съ
дружината му да имъ... Заплати по една пушка, единъ
ножъ и по единъ лезорверъ и да имъ дава по малко
тютюнъ за по пжтъ.

¹⁾ Стр. 116.

²⁾ Стр. 116.

№ 276.

Бележка.¹⁾

За смъртта на брата му Христо.

въ Букурещъ 1870 почина Братми Христю на 9:ый Апр.
чяса по 11:1/2 по Европейски презъ денътъ.

№ 277.

Смѣтка.²⁾

Сума отъ разни монети.

			126	
158	182	54	594	11 м(инца)
126	180	11	182	3 п(ола)
32	90	54	312	3 м(еджиди)
	455	54	10:8	
		593	45	
			1133	

№ 278.

Бележка.³⁾

Гробътъ на Иванъ отъ Панайотовата чета 1867 г.

Упокоиса Капитанъ Иванъ отъ Тръново между Брата-
ница и Орта-Конакъ. въ Коджя Юртъ между Тетевени и Зла-
тица, на 1867:

Н. Б. П. А. п. 60, № 8025.
Бележничето на Левски — обща
сигнатура за № 171—278.

¹⁾ Стр. 116.

²⁾ Стр. 116.

³⁾ Стр. 116.

№ 279.

Филипъ Тотю до Левски.

Писмото имъ получилъ, приема поканата да води народна кореспонденция съ тѣхъ, но само ако нѣматъ нищо общо съ букурешкитѣ българи, било стари, било млади. Панайотъ Хитовъ гледалъ европейскитѣ политики и конференции. Въ Сърбия искалъ да стреля Дякона, сега Дяконътъ се издигналъ да го не стига.

20 февр. 1871. Одеса.

Приятеле! ¹⁾

Писмо-то вы получили на 2 ф. наст. год. и писано-то вы разумѣхъ. Премного се зарадвахъ като въ писмото си мя питате и разпитвате за някой любопитны работи за да вы обажд. Дѣйствително азъ помнж да имамъ съ васъ народни кореспонденции, ако вый пристаните да сж придържавате съ Букурешкитѣ вагабонды было млади было стары, кои-то сѣкій единъ отъ тѣхъ ищжтъ да бжджтъ царе, кнезове и подобны титоли. Тѣхното властолюбіе, корыстолюбіе и пусты мечты накарватъ гы до безуміе да лудежтъ. Тыи чакать само нѣкой българинъ да завѣщай нѣщо и да го глѣтнатъ като ненаситны орли.

Като вы е извѣстно на букурешките българи дѣлата и сквернитѣ имъ постѣпки можеме ли ный равнодушно да си изказваме чувствата на тѣхъ?

Что сж касай за Панаіота той вече станалъ български дипломатъ съ кого-то като насъ хора не сж пріети отъ негова свѣтлость. Панаіотъ, брате е човѣкъ высокъ слѣдва за Европейските политики и за конфиренціитѣ. Гордость въ него до уши...

Азъ желаж до открыва нѣкои потайности, но страхъ мж е брате, че ваша милость като имате малко сношения-та съ Букурешлыйски-тѣ вагабонты ще имъ по открийте сичко и тогава работата ще излѣзи на мѣсто добра, зла. Ако можишъ да знаишъ сичко какво върша откажи сж отъ букурешките

¹⁾ Черезъ Данаилъ Хр. Поповъ въ Т.-Магурели.

българи, защото тий нежелаятъ добро-то на Отечество-то си, спорѣдъ като видими Дѣлата имъ. Впрочемъ вые твърдѣ добръ гы знаете что сж и какви сж.

За отсрѣщнитѣ българи обади ми истината тѣй ли е до колко-то ги азъ знаѣхъ съ сичките му подробности.

Кой казва, че емигрантите сж гордѣятъ и нещатъ да иматъ споразуменія съ тѣхъ това е чиста измыслица, лъжиж, защото ты самъ баремъ си въ Балкана былъ до колко хиляди дойдоха да ни помагатъ и ный ни гы приѣхмы?

За Львскій напишети ми тжчны извѣстія за неговите дѣла, до колко е успѣлъ въ предпріятіето си спорѣдъ както сж научавашъ отъ доволно вѣрны кореспонденціи къмъ кадѣ Львскій повече дѣйствова. За всичко горѣказанно извѣсты ми истината.

Съ друго писмо ще сж споразумѣемъ братски.

Филипъ Тотю войвода.

Р. S. Гордоста на Панаіота е тая че той въ Сърбія ищеше да стрѣля діакона а днесъ діакона доказа истарай сж повече да докажи вѣрностъ си, а сега Панаіотъ не е достоинъ и царвуля му да обърни на опаки, зашто горделиво крачи подиръ политиката и конфиренціите. Олеле мале и той има очи да сж нарича първостѣпенны български предводителъ. Сърдети сж сърдете свѣта го знай до колко той струва и діакона.

Сж щій

Тука получиса едно писмо отъ Букурещките Българи и хората сж спориха да сж смѣятъ съ тѣхните властолюбивы мечти. Какъ-те ищжтъ да бжджтъ министри, префекти и такива много глупавы мысли.

Сж щій

Изъ миналото — лодъ редакцията на П. С. Кършовски, кн. I, № 3, стр. 23.

№ 280.

Панайотъ Хитовъ до Левски.

Общото положение въ Европа. Ако закѣснѣемъ още и не се освободимъ, ще попаднемъ подъ другъ господарь. Народътъ не може никакъ да се притови. Богатитѣ ни нѣма да се присѣдинятъ, доде не видятъ да се почне нѣщо важно. Ако се забавятъ въ България, той ще води бой за освобождение на другъ народъ, съ когото се уговорилъ. Идеитѣ му за народно движение. Да се избере единъ, за да разполага съ всичкитѣ работи вънъ и вътре. Той е готовъ да помогне за всичко и отъ вънъ и за вътре.

- брате и господо принодевама денесно општ положения
- 1 у европа да ви питамъ за моето мнѣния дали е уместо || ас мисла чие времи и ния да потрсимъ нашто праву отъ наши господари което нема даго дадатъ безъ да го земимъ Самити ни
2. ако са ния забавими ас мисла и са боя чи ще веч касно когато паднимъ подъ дро ги господар
- 3 ни знаими чи никога ниможимъ са приготви какъ то ис ками заштото сми сиормаси || дрого нашити богати хора дорде ни видатъ нешъ то поважно нешъ те зематъ у честия
- 4 главно е да са при готви ватре народа сасъ какото мож
- 5 колко за от ванни ще са потродимъ || и какъ то ще види ти копието отъ оговоратъ ми сасъ некои дроги провинци и от дрога народностъ ако сдобрити
- 6 ас вимола отговор || ако вида че нема надежда отъ народа щебада приноденъ да зема участъ ия сасъ които имамъ угоор да са биа за чизда слобода || ако несклони нашиятъ наротъ за да са одапре асъ ща ида сасъ унези които са биятъ за слобода ако вида чи отъ нашиятъ наротъ нема на дежда за бои || братея помислети сами можѣ человекъ отъ ванъ засега даподаднешъ то на народа че неште да са улови || ето принасештия писмо то ми щеви раскажи замлого работи и ще видити далие таи илине || а ще вимола дами отговорити или у пално-моштити некои отъ васъ дадоди даса споразумеими и да говуримъ подробно засичко
- оставамъ вашъ брат

П X славенски

тешъ ко ономова народа които учеква отъ единъ или отъ нако-лико лицъ(а) да са не совземи (самъ) сасъ сичката си сила || азатова пакъ требва неколко лица да го до ведатъ до

такова пед у зетия¹⁾ дрого ако решити и даса захвани нешто парву витреба да си наредити споразумения помиждо си и да избере работи за устрояванието на пределити и за спуразумението сас ванкашнит за да са удари на веннаш от сека страна ето ас от ван мога дави помогна когато щети || ако ли са боити от ватре и немати кои да ви нариди и започни ако намерити за ножно ас и ватре до фаждам даза почна кога то ма повикати || дане мислити чи ас сам от ван чи са отова не боя || дето ма отредити ас сам готоф дави посложка като честит син на народат си

копия афторо²⁾

Н. Б. II. А. п. 61, № 8405.

№ 281.

Любенъ Каравеловъ до Левски.

Печатницата още нестъкмена. Билетитъ ще се приготвятъ.

Брате!

Вчера приехъ писмото ти, което са е малко задържало некаде си. На Балкански испроводихъ писмата; той ще да дойде скоро въ Букурештъ и тогава ще да видиме що да се прави. Работата вжрви наредъ. Печатницата още не сжмъ натжкмилъ. Много работа имамъ. Пари ще гледамъ да ти испрата по-скоро. Билетитъ ще бждатъ скоро готови. Имай тржпене. Следъ печестиня деня ще ти напиша за сичко.

Букурешъ 1871

Септем. 21

Твой братъ Л. Каравеловъ

Н. Б. II. А. п. 60, № 7988.

Арх. т. I, № 2, стр. 4.

¹⁾ Сърбизмъ: предприятие — намѣрение.

²⁾ Това е черновка отъ писмо, което не е запазено въ Ловченския архивъ. Левски отговори на всички въпроси по реда, по който сж изложени тука. Писмото е безъ дата и трѣбва да го отнесемъ единъ месецъ преди отговора на Левски (Вж. отд. I, писмо № 33, стр. 79).

№ 282.

Панайотъ Хитовъ до Левски.

Удобрява изпратения му Уставопроектъ. Само два члена не добре предвидени. Благодари, че е избранъ за чл. на Ц. к. Счита, че здраво е подета сега работата. Изявява готовность да извърши всичко, което му се отреди.

Господа Членове на Б. р. Ц. К.!

Приехъ Ви писмото за Октомврий и разумѣхъ всичко, що ми пишитѣ. Прочетохъ остава, който сте ми проводѣли съ писмото за едно. Въ него е всичко добръ нарѣдено, само има два члена, които не са добръ прѣдвидѣни, но тѣ ще останатъ за сетнѣ когато сж видиме лично. Азъ видѣхъ въ писмото, че сте ма избрали за членъ на Ц. К. Затова Ви благодаря като сте ма удостоили за това мѣсто. Но братия азъ като сжмъ оджлеченъ отъ Васъ, немога да пренесж онази полза, която сж изисква отъ менѣ. Азъ имамъ надежда да дойда при Васъ послѣ четири мѣсеца. Но Вий ако видите за нужно сега да дойда, то ми пишете да дода. Азъ видя че сте издигли работата въ добро дѣйствиe, затова немога Ви исказа моята благодарность камто Васъ. Но азъ много пжтя сжмъ оставалъ излжганъ отъ което ми свидетелствуватъ, които държа за спомѣнъ на милото си отечество. Пишите ми, че ще да ми проводите 50 билети, но азъ неги получахъ, ако бѣхж дошле до сега щѣхъ да ги раздамъ и да Ви проводя паритѣ. Но сега мисля, че неще да бждиме излжгжни, като вижда(мъ) че работата е по темелно захзната || и затова азъ сжмъ готовъ да извжрша всичко, което ми са одрѣди.

Оставамъ Вашъ сжбратъ и полизна слуга на милото си отечество.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 61, № 8404.²⁾

¹⁾ Писмото е придружено съ бележки за насилията на турци и албанци върху българското население въ Дебърско.

²⁾ Това писмо, заедно съ други следващи писма на П. Хитовъ които не носятъ особеноститѣ на Панайотова правопись, сж писани вѣроятно по негова диктовка.

№ 283.

Платнаровъ до Левски.

Д. Общи дошълъ и зачиналъ за Хисаръ. Изпълнени поръчки: опинци, пари, фишеци. За П. Поповъ. Издадени отъ шпиони. Голъма опасностъ. Да се спре работата до нѣкое време. Подозрение въ Ботю и Митю. Левски и Д. Общи били видѣни подъ Пулевата бахчия. Искане виджана до вечерята.

На въпроситъ Ви бързамъ на кжсо да Ва отговора: Д. Общій доде и отиде на Исарътъ; Василь отиде въ петакъ още не приготвено, освѣнъ онова що знаешъ, т. е. опинци и 2 т.¹⁾ || ф-ци²⁾ нѣма, || нѣма и какъ да земемъ, за това ний трѣбва да направимъ като имаме прахъ, трѣбава калжпъ, за кжщитъ ще остане да ся съберемъ всички. Петръ ходи на Джбене, на Царацово не —; за дрѣхитъ искатъ всичко 111 гр. Тоя е на кратко отговорътъ ни.

Брате Л-ски! При всичкитъ ни трудове и грижи, на конецъ доде едно нѣщо, което потърсы на всички ни сърдцата отъ страхъ! Тур-то Пр-во узнало че си билъ тука, при това узнало и нази всички ни чрѣзъ шпионитъ си (особенно мене и П. Поповъ) гдѣто прѣди 10 дена, както ся научихме отъ единъ нашъ Братъ (когото Богъ да поживи!) щели да ни вържатъ и прататъ въ Пловдивъ, нъ благодареніе на добритъ хора! Които ни защитили и оправдали; и отъ тогази Пр-то строго испитва и слѣди стжпкитъ ни; кажи ни какво да правимъ!?

Не мя е страхъ отъ нищо брате! нъ добрийтъ онзи нашъ Братъ, които ни съобщи горнето ни ся моли, за да не компрометираме цѣло Карлово, прѣдъ Пр-вото, да ся вардимъ и да напустнемъ плановѣтъ си сѣга ако би да имаме, да ся замине малко, додѣ ся уталожатъ духоветъ на неприятелитъ ни, че послѣ нека вършимъ каквото си знаемъ.

Ахъ! Брате! Много черни души имаме, които за нищо не считатъ това що ся дума прѣдателство; нъ ще доде день, та и тій ще ся наградятъ за заслугитъ си. Нъ сѣга мжчно!..

Спорѣдъ както ся види работата шпионитъ ни не ся други освѣнъ Ботю и Минчю; първийтъ и двама други Ви са видѣли

¹⁾ турски лири.

²⁾ фишеци.

долу подъ пулевжтж бахчия съ Общій и други и отъ тогази Пр-вото ся е стрѣснало и ни прислѣдва || отъ напрѣдъ нищо ся незнаеше.

Колѣтъ¹⁾ излиза рано вечѣръ и научихме ся че ся нарѣдили отъ турскитъ махали да излиза всѣка вѣчеръ по единъ чіовѣкъ да вардатъ.

(под.) И. С. М.

П. Отъ всичкитъ най-много компрометиранъ сжмъ азъ на което причинжтж е Ботю съ когото прѣди единъ мѣсець ся карахме за чястни наши работи.

Кажи ми що да правя сѣга...!? ако е възможно да са видимъ довечѣра изъ града, а особенно къмъ нази...²⁾

(под.) С ж щ і й.³⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8095.

№ 284.

Панайотъ Хитовъ до Левски.

Разглежда Уставапроекта съ нѣкои бележки. Не трѣбва открито да се пише за демократична република. Околнитъ монархически династии ще ни пакостятъ. Претиска къмъ писмото: да не се изпълнява смъртно наказание, безъ печатъ отъ Централния комитетъ. Какъ да се пази печата. Противъ пиянството. Болестъ е.

1872 Януар.

Родолюбиви Господа дѣйствители за народното освобождение!

Уважаемо-то Ви отъ 10 Яннуаріа 1872 год. пріяхъ и разумѣхъ съдържаніе-то му и тврдѣ ми е драго, като глѣдамъ че сжществува Ц. Б. Комитетъ (кое-то и по-напрѣди съмъ знаялъ) и частни комитети въ всички-тѣ окржжни Бъл. градове. — Жално ми е Г-да, като съмъ отъ 3 мѣсяци на самъ боленъ, — но при всичко това азъ ся постаряхъ да прѣглѣ-

¹⁾ Стражата.

²⁾ Точенъ преписъ отъ първообразното 12-ий априлий 1884 г.

Хр. Загорски

гр. Карлово.

³⁾ Оринала се намира въ ржсетъ на В. Ив. Платнаровъ. Дветѣ тия бележки се намиратъ въ края на писмото.

дамъ уставътъ за освобождение-то, — но като болестенъ не вѣрвамъ ни самъ си дали съмъ можилъ да изразѣхъ подпълно мнѣние-то си, — спорядъ както Ви ми бѣлѣжите. На забѣлѣжаніето Ви, че съмъ Българинъ, съмъ и желаѣхъ да участвувамъ въ народното дѣло, а гдѣ-то мя наричате „прочутъ войвода“ ще Ви забѣлѣжижъ, да ми не приписвате такива качества, защото азъ не съмъ достоенъ да носѣхъ такова име... Колкото че отъ писма-та ми разбирате че съмъ желалъ да участвувамъ въ народното дѣло, то упжтвамъ Ви да ся сътите на минжло-то, а не напрѣдъ дѣла-та ми и врѣме-то ще покажжтъ. Отдавна съмъ желалъ да видѣхъ такъвзи законъ и гвѣрдѣ ми драго като го видѣхъ || виждами ся като слънце прѣдъ очи-тѣ и всякой човѣкъ праведенъ би ся съ него съобразилъ и желая да ся съобразѣхъ спорядъ казваніе-то Ви не прѣмѣнно, но само кога-то видѣхъ въ дѣйствиѣ туренъ. Гдѣ-то съмъ писалъ на сливенци нетрѣба да мислити че съмъ ималъ нѣкакво свое намѣреніе, защото Ви знаете че има при васъ хора отъ мень ржкомандувани, а тѣй сжщо и човѣкъ тѣ кой-то носеше писмото не е имало нѣщо, кое-то дае противно на правителството Ви. — Ако бждж здравъ кога-то бжде събрание-то Ви готовъ съмъ да идѣхъ и да прѣдставѣхъ предъ събр. мнѣние-то си. Както видите въ законътъ далъ съмъ мнѣние-то си, колкото съмъ видѣлъ че е нужно. И тѣй въ първий-тѣ артикалъ (т. е. членъ) направилъ съмъ забѣлѣжаніе на изрезана-та Ви „Демократ. Република“, || но нетрѣба да мислите или криво да разберете че съмъ противенъ на това не! Защо-то никой не иде да подѣржава тиранство-то, но за да се спечели и подѣржа правж-тѣ свободж, || и всѣкой кой-то иде противъ тиранството, трѣба да е желателъ на Демок. република, || но това ній нетрѣба да го явявами и печатамы, а да го задѣржимъ за насъ си, || зашто то прѣдставете си околности-тѣ, сѣтете ся та толкова династически-тѣ около насъ правителства, кои-то щомъ чужжтъ рѣчь-тѣ Дем. република, ще ны очернижжтъ предъ-други-тѣ правит. || а още и ще ны спречжжтъ въ свети-тѣ прѣдпріятія. Най-послѣ сѣтете ся що става съ французкыйтъ народъ, който е далечъ отъ насъ съ просвѣщеніето си. Ній трѣба тайно да утвърдимъ републикж-тѣ а не да ны чуе свѣтъ-тѣ и явно да исповѣдвамы това. Околнѣ-тѣ или съседнѣ-тѣ династїи и правит. не ще можжтъ явно да нападатъ на републикж-тѣ ны зашто-то имать

и помежду си републиканци но можжтъ съ други начинъ ще се старѣжжтъ да ны попречжжтъ — Зашто въ ржце-тѣ на династїи-тѣ е оржжіе-то, и тѣй можжтъ да ны спржжтъ, што трѣба 100 год. повече да удари надирѣ прѣдпріятіето ны. Ній сега за сега трѣба да ся боримъ за свободж и равноправностъ и да унищожимъ тирани-тѣ, туй трѣба да говоримъ и за него да работимъ, пакъ това като доспѣемъ да прогласимъ републикж-тѣ.

Това си мнѣние не налагамъ, но пакъ го оставямъ на Ваше-то оцѣненіе.

Най-послѣ като Ви поздравлявамъ и желаѣхъ да видѣхъ съ очи-тѣ си това което ся работи самъ

Ваш.

членове те градски на таината полиція нетреба да предузиматъ нѣкакво убийство догде неса уверят като видят печата од централнїат комитет, на причината чи управителя можѣ да има карес или завист на некого гражданина.¹⁾

Печатътъ на ц. ком. трѣба да ся чува съ два ключа единътъ да е въ ржце-тѣ на прѣд. а другий-тѣ ключъ да е въ единаго отъ членове-тѣ. Само тогава да може да ся вади, когато присжтствуватъ всички-тѣ членове — това да не би въ случай могло да ся злоупотрѣби.

може нѣкой съ намѣреніе да ся опе и да искаже тайноститѣ, то не слѣдвали че и той трѣба при първо усѣщаніе да ся накаже съсъ смъртъ? Трѣба и затова още, да ся прѣдпазватъ и други отъ подобни случаи. Освѣнъ това работниците на р. Б. ком. да прѣдпазватъ отъ піанството, даже и да имать наказаніе затова.

Н. Б. П. А. п. 61, № 8248,

¹⁾ До края приписка къмъ писмото.

№ 285.

Иллерически до Левски.

Колко внесли на Д. Общи.

даваме на Г-на Д. Общій 551 или петъ стотинъ и педесе и единъ

872 іануарь 15-и

Иллерически.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8456.

№ 286.

Рашидъ Ходжоолу до Левски.

Извѣстие за внесень абонаментъ на в. Свобода.

Даваме на даудолу сюлюманъ и на иллирически 120 или сто и дваѣсе гроша заради весникъ свобода и направиха харчъ 15:30 и не платиха

872 1/23 1-ий
ришит хожолу.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8433.

№ 287.

Исакъ Хаимъ до Левски.

Извѣстие за движението на Д. Общи.

Исакъ Хаимъ 1872 Янн. 27-ый

Г-нъ Д. Общій дойде тука вчера на 26-ый, а днесъ на 27-ый тръгнува. Дадохмему сто и петъ гроша.

Исакъ Хаимъ.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 62, № 8436.

¹⁾ Псевдонимитъ сж на лица и на комитети. Тѣзи разписки сочатъ движението на Л. по провѣрка дѣлата на Д. Об. и нарочно сж изискани отъ Л. Затова ги поставяме въ кореспонденцията до него. Произхождатъ отъ разни Орханийски и Тетевенски села.

№ 288.

Елесь Джutowъ до Левски.

Колко внесли на Д. Общи.

7 Б. Мед. 21 гр. 147

1 Л. Тур. 105 105

1 минц. 53:2 80:10

дребосакъ 25:30

Собр. 358

5 б. М. ще брои 105

463

давамъ на Г-да Дим. Общій четиристотинъ и шіесе: три гроша

1 февру. 1872

Елесь Джutowъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8437.

№ 289.

Елесь Джutowъ до Левски.

Отиване на Д. Общи до Исакъ Хаимъ. Разноски.

872 на 21 януарія доде Д. Общій въ Елесь Джutowъ отиде за Исаакъ Хаимъ на 23-ий и направи масрафъ 18 гроша не платилъ; доде отъ исаф хаимъ на 1-и февруарія и отиде на 3-ый февр. и направиха разноски 26 гроша, не платилъ,

Орханіе 3-ый февр. 872 Елесь Джutowъ

Н. Б. II. А. п. 62, № 8438.

№ 290.

Рашидъ Ходжоолу до Левски.

За разносикитъ на Д. Общи.

На 3-й февр. 1872 доде Г-нъ Д. Общій въ Рушидъ Ходжоолу и направи разноску 12 гр. и не плати.

Решидъ
Ходжо-оглу.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8439.

№ 291.

Хасанъ Касанъ до Левски.

Д. Общи до Осиковица и назадъ. Разноски.

На 15-ый януар. дойде Г-нъ Д. Общій и 16-ый замина за Осиковицъ, разноски 9 гр. за човѣка и за конь; неплати, Пакъ на 4-ый ся завърна отъ горѣ на февруарій, а на петый замина, разноски 12 гр., не плати.

1872 февр. 5-ый.

Хасанъ Касанъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8440.

№ 292.

Бочукооглу до Левски.

Разноски на Д. Общи. Колко оржие и юнаци иматъ.

Ч. Р. Ц. К.

въ

Етр.(ополе).

Г-нъ Д. Общій въ заминуванието си дойде въ Бочукооглу на 17-й януар. по болѣстнъ причинъ останъ до 21-й януар. Разноски на хана имѣ гр. 52. На връщаніе дойде въ Бочукооглу 3-й Февруар. и трѣгнъ на 4-й.

Членовеѣ ни сж на брой 14. Имаме въ Етрополе и околнитѣ му колыбы около 200 шишенета и кавале.

Бочукооглу.

1872 февр. 4-й.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8584
Арх. т. I, № 3, стр. 343.

№ 293.

Хасанъ Касанъ до Левски.

Вноски отъ членове за оржие, вржчени на Д. Общи.

Давамъ на Г-на Д. Общій № 2-ро 5-или пять лиры турскы.

и №-ро 3-то дава 5-или пять лиры Тур. на Г-на Д. Общій.

1872 февруар. 5-ый.

Хасанъ Касанъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8441.

№ 294.

Хитихаръ Касапъ Хатемъ до Левски.

Д. Общи дошълъ прѣвъ пѣтъ. Колко оржие иматъ.

На 5-й февр. 1872 доде за прѣвъ пѣтъ Г-нъ Д. Общій и излѣзе на 6-й и направи разноски 13:30 гр. и не плати. работници имаме 4 душъ пушки; кавале шишенета имаме 50. и 1. двоецѣвж.

Хитихаръ касапъ Хатемъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8442.

№ 295

Иллерически до Левски.

Д. Общи дошълъ прѣвъ пѣтъ. Разноски. Число на юнаци и оржие.

На 6 февр. 872 даде за прѣвъ пѣтъ Г-нъ Д. Общій и излезе на 7-мий и направи разноскъ 4 гр. и не плати.

работници имаме 14 души.

Пушки, кавале и шишанета имаме 32.

Иллерически.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 62, № 8585.

№ 296.

Дервишоглу Мехмедъ Кърджала до Левски.

За сторени разноски отъ писаря на Д. Общи.

На 7-й февр. 1872 доде писаря на Г-на Д. Общій и на 10 излѣзе и на прави разноски 27 гр. и не плати.

Тет.

Дервишоглу Мехмедъ
кържалъ

Н. Б. II. А. п. 62, № 8443.

¹⁾ Село въ Орханійско. Погрѣшно въ Арх. т. I. стр. 343. Съ сж-щия псевдонимъ си служи понѣкогашъ и Димитъръ Общи.

№ 297.

Куртоглу Али до Левски.

Движение на Д. Общи.

Д. Общій доде презъ тукъ на 15 ый Януар 1872 и на сжщый день замина а върнася на февруаръ 7-ый и он замина. разноски нѣма

Куртуоглу-алиа.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8435.

№ 298.

Дервишоглу Мехмедъ Кърджала.

Разноски и движение на Д. Общи. Колко юнаци и оржжия иматъ.

Д. Общій дойде тука на 13-ый Януарія присѣдя 1 день и ся върна пакъ на 7-й а на 10-ый февр. излѣзе. разноски (заличено, не се чете б. р.)... гр. неплатени. Готови пушки и шишане-та имамы 500 различни. Членове 10 душъ. За пръвъ позивъ 2 душъ.

Дервишь-оглу Мехмедъ Кърджалж

1872 февр. 11-ый.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8586.

№ 299.

Бекиръ Кадриуло до Левски.

Д. Общи дошълъ за пръвъ пжтъ, повторилъ. Разноски.

На 12- ян. 1872 доде Г-нъ Д. Общій за пръвъ пжтъ и направи разноски 5½ гр. и неплати. пакъ сж врънж на 11-й февр. а излѣзе на 12-й февр. и направи разноска 12 гр. и не плати.

бекиръ кадриуло

Н. Б. II. А. п. 62, № 8434.

№ 300.

Мехмедъ Ходжовъ до Левски.

Иллериически дошълъ за пръвъ пжтъ. Разноски.

За пръвъ пжтъ доходи иллериически и направи 10 гроша харчъ и нѣ плати

1872 февр. 14

мехметъ оджовъ

Н. Б. II. А. п. 62, № 8444.

№ 301.

Елесь Джотовъ до Левски.

Колко внесли на Д. Общи. Искали два вида квитанции.

Приемнѣте отъ Д. за сѣга 1,000 гр. и отъ първень 473 четиъре стотинъ и седемдесѣтъ и три гр. всичкы-ти стоятъ 1473 гдѣ-то ще ни пратите печатаны билети за № 1-во за 105 за № 3-о за 157½, за № 11-о за 400; за № 16-о за 300 гр. и за останалыты 511 гр. ще ни пратите общій билетъ.

1872. февр. 15-ый

Елезъ Джотовъ

Н. Б. II. А. п. 62, № 8445.

№ 302.

Филипъ Тотю до Левски.

Не е съгласенъ съ възражението имъ за силистренци. Той ги възвърналъ отъ възстание, но далъ имъ куражъ. Проводили планъ да възстанатъ и Ф. Тотю да поеме командуването надъ Силистренско и Добруджа презъ декемврий срѣдъ зима. Подробна критика и другъ планъ за движение лѣте. Искане общо събрание, за да се разясни въпроса.

гр. Одеса 1872 год. 20 февруарий.

Г-да!

Вий ми изпроваждате хора и по вашето рѣшение, което сте рѣшили, азъ не можъ да ся съглася || когато ний съберемъ въ засѣдание азъ имамъ доказателство || и както и да кажете вий, че азъ съмъ постѣпилъ глупаво да съмъ възвърналъ силистренчени, азъ съмъ имъ далъ по-голѣмъ куражъ

|| когато тѣ въставатъ да знаятъ, че тѣ не въставатъ за себе си || да знаятъ тѣ че въставжтъ за 1 бедень и поробенъ народъ, та да издуматъ да защитятъ останалитѣ като изложжтъ своитѣ тѣла на бойното поле, || та който остане (живъ б. р.) да каже: тѣзи мжже и наши братя изложжж свойтѣ тѣла на бойното поле, бари ний сега останахме свободни. Вий сте испроводиле вашитѣ планове рѣшени отъ васъ съ Силистренчени да рѣшж да идж съ тѣхъ въ Силистренско да заема Силистренско. Добриджанско подъ команда || когато ги азъ покания по вашитѣ думи въ мѣсець Декемврий, когато има най-голѣма фартуна и дебѣлъ снѣгъ, че неможела тогава да ходи турска (войска б. р.), тогазъ да сме биле възстанели по вашето и да сме заградели селата и да се пазимъ за да не можжтъ турцитѣ да влѣзжтъ. Азъ прѣдвиждамъ мѣжду вашето рѣшение като че не е вземалъ никой участие въ бой, || то е вѣрно което казвате вий, пѣкъ царската войска не щѣла да дойде отгорѣ ни, || азъ ви увѣрявамъ че вѣрно нѣма да дойде да се изложи тамъ гдѣто сме ний заложени, но тя ще ви обиколи отъ $\frac{1}{2}$ сахатъ на далечъ и като хвърли нѣколко гранати съ топоветѣ тогазъ ще се запали селото безъ да убийте 1 турчинъ отъ тѣхъ, || тогизъ какво направяте по тѣзи планъ? || салъ безъ да убийте нѣкой турчинъ ще пострада цѣлъ народъ. За това, азъ имамъ докачение гдѣто ми казвате, че съмъ развалилъ, а не поправялъ.

По моему, азъ никой пжтъ не съмъ съгласенъ да направимъ въстание въ България зимно врѣме || и то като се развие шумата добръ, тогазъ да се отбержтъ хора които са способни да управляватъ пушка и ножъ || та да можемъ да водимъ противницитѣ та да се борятъ тѣ съ насъ по горитѣ; || а не да затѣпчатъ бедния народъ жени и дѣца; || азъ туй прѣдадохъ на вашитѣ депотати Силистренченитъ та да не съгласяватъ никой пжтъ да правятъ бунтъ зимно врѣме, та да излагатъ нещастния народъ който е за бой и който не е.

Сега като ви поздравя за това да се разберемъ и искате да се сберемъ въ Букорещъ та ще се споразумейме по добръ както трѣбва.

Съ поздравъ Войвода
Ф. Тотю.

Ф. Тотю отъ Ф. Стояновъ-Симидовъ стр. 507, 1900 г.¹⁾

¹⁾ Първообраза на това писмо не се оказа въ архива на покойния Ф. Симидовъ, койго архивъ е вече откупенъ отъ Нар. Библиотека.

№ 303.

Ихтиаръ Касапъ Хатемъ до Левски.

Дали на Иллерически и Даудолу Сюлюманъ абонаментъ за в. Свобода. Неплатени разноси.

На 24 доде иллерически и на даудолу сюлюманъ и на 25 февру. си утидоха и дадохме имъ 120 гроша за весникъ свобода и направиха харчъ 12 гр. и не платиха

ихтиаръ касапъ хатимъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8460.

№ 304.

Муса Кесаджи до Левски.

Д. Общи дошълъ за пръвъ пжтъ. Внесена сума. Искать общъ билетъ.

На 1872 февр. 27-й доде за пръвъ пжтъ Г-нъ Д. Общій, а на 28 февр. излѣзе И му дадохмы 1 лира турскж отъ 105 гр. за което ще ни ся прати общій билетъ печатанъ

муса-кесаджи.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8445.

№ 305.

Хасанъ Касанъ до Левски.

Разпискитѣ получени. Внасяна сума отъ Батулци. Опредѣлил представитель за общото събрание въ Букурещъ.

Братія чл. на Ц. Б. Р. К.!

Въ Българско.

Разписки-ты срѣщо четиритѣхъ пушки отъ 7-мый того пріехмы чрезъ Д. Общій; подобно и отъ 19 краткото Ви получихмы ведно съ распискиты, срѣщо 10-или десѣтѣхъ л. т. внесени чрѣзъ Д. Пѣва. Сега щѣте пріемнѣте 9 или девѣтъ л. т. и срѣщо тѣхъ ще ни проводите расписки за

№-ро 12; 14; 15, и 16-то по за еднж Л. Т. А, за № 1-во (отъ Батулци)¹⁾ за 5, или пять Л. Т.

Чрѣзь Дауд-оглу Сюлюмана, что ни ся съобщи, отрѣдихмы за представителъ . . . (заличено б. р.) като по свободенъ отъ домашни работы, за когото ще ни съобщите гдѣ да си извади тескере и прѣзь кож скелѣж.²⁾

1872 февр. 28.

Б. на П.

Хасанъ Касанъ

Н. Б. II. А. п. 60, № 8048.

№ 306.

Чайсолъ до Левски.

Д. Общи дошълъ за пръвъ пжтъ. Внесени суми, чакать квитанции.

На 1872 февр. 28-й доде Г-нъ Д. Общій за пръвъ пжтъ и заминж и му дадохмы отъ 1-во № 2 лири турскы отъ 105 гр. и 2. № 1. лира Т. за които ще ни пратятъ 2 печатни билети.

Чайсолъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8447.

№ 307.

Сюлюманъ до Левски.

Д. Общи дошълъ за пръвъ пжтъ. Вноска. Искать квитанция.

На 1872 мартъ 4-й доде за пръвъ пжтъ Г-нъ Д. Общій а на 5-й излѣзе. И му даде №. 1. 2. л. т. отъ 105 гр. за които ще му ся прати печатанъ билетъ.

Кжщи има 80. български.

Сюлюманъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8449.

¹⁾ Въ днешна Тетевенска околия.

²⁾ Адресъ писанъ на външната страница на писмото: За Г-на Асл. Дервишо-олу Кжрджея. Левски бележи: Брой 4-ий.

№ 308.

Дели Муратъ до Левски.

Членски вноски чрезъ Д. Общи. Искать общъ билетъ.

Давамъ на Г-нъ Д. Общій

№ 1-во. 1 л. т. отъ 105 гр.

№ 2-ро 1 б. м. отъ 21 гр.

№ 3-то 1 б. м. отъ 21 гр.

№ 4-то 1 б. м. отъ 21 гр.

№ 5-то 1 б. м. отъ 21 гр.

Всичкы-те ся събиратъ = 189 гр.

отъ л. т. отъ 105 гр. За тѣхъ ще ни ся прати общій билетъ

1872. Мартъ 7.

Дели Муратъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8450.

№ 309.

Дели Ибраимъ до Левски.

Искать общъ билетъ срещу внесени суми.

Давамъ на Г-на Д. Общій №. 1. 2. 3. по 2. б. м. отъ 21 гр. които са събиратъ 126 гр. отъ л. т. 105 гр. за които ще ни ся прати общій билетъ.

1872. мартъ 9-й.

Дели Ибраимъ.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8451.

№ 310.

Асанъ Ефенди до Левски.

Абонаментъ за в. Свобода чрезъ Иллерически и Даудолу Сюлюманъ.

Давамъ на илирически и на дахудулу силиманъ грошу 120 или сто и дваесе за весникъ свобода.

1872 мартъ 12

асанъ ефенди.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8453.

№ 311.

Елесь Джотовъ до Левски.

Искать печатни квитанции срещу дадени вноски.

Даваме Долуподписани на Д. Общій отъ
 №. 12 6 л. Тур. 630 отъ 105
 отъ № 13 5 л. Тур. 525 „ 104
 № 20 5 Минци — 270 отъ 54
 № 4 2 л. Тур. 210 „ 105
 Общий Грошове 1712: т. л.

Хилядо и седемстотинъ и дванайсе Гроша

1872 Мартъ 16-ый

Елесь Джотовъ

ще да са проводатъ петъ печатни Билета за Гореказан-
 ны-те

Н. Б. II. А. п. 62, № 8452.

№ 312.

Фатиме, Шефика, Юсемъ Анамъ до Левски.

Внесена сума на Д. Общи.

1872. Мартъ, 18-й

Придавамъ на Г. своему Д. Общій гроша 1152.

фатиме анамъ

шефика анамъ

юсемъ Анамъ

Н. Б. II. А. п. 62, № 8455.

№ 313.

Любенъ Каравеловъ до Левски.

Решение на Ц. Р. к. въ Букурещъ да има общо събрание,
 Искать представители отъ всички Б. Р. к.

Б. Р. Ц. К. 1872 мартъ 18

Въ едно отъ засѣданията са рѣши щото на 20 идущий
 Априлий да стане общо събрание, въ което да присѣдству-
 ватъ представители отъ сичкитѣ Б. Р. К. На това събрание
 ще са разгледатъ и турятъ въ рѣдъ нѣкои отъ голѣма
 важность работи. За това и вие съ сѣки начинъ ще глѣдате
 да пратите единъ свой представитель, който ще даде мнѣние
 за работитѣ, които ще се разгледатъ.

приемете братскитѣ ни поздравления.

Кара Мустафа.¹⁾

Изъ Миналото — подъ редакцията
 на П. С. Кършовски, кн. I, № 36, стр. 200.

№ 314.

Троянци до Левски.

Безъ бележки приели устава. Опълномощаватъ представитель.
 Отчетъ за състоянието и дейността на комитета.

Братия прѣдставители!²⁾

Приносящиятъ настоящето ни и одраното късче книга е
 упълномощенъ да гласоподава за насъ въ общото събрание.

Прѣди петъ мѣсеца отъ днесъ ни се съобщи отъ страна
 на Ц. К. чрѣзъ едно лице да участвуваме и ний въ народната
 ни работа, като ни се изпрати единъ законъ, по който да се
 ржководимъ и, ако намѣримъ за нужно нѣщо, да дадемъ
 нѣкакви бѣлѣжки върху него. Ний, като се намѣрихме за
 слаби, ненамѣрихме за нужно да правимъ никакви бѣлѣжки;

¹⁾ Л. Каравеловъ.

²⁾ Писмото е безъ дата, но съгласно заповѣдта на Левски отъ
 4 априль 1872 год., на която е отговоръ, трѣбва да е писано най-късно
 до три четири дни следъ поржката.

за наша смѣтка остава одобренъ || и благоразумното вишегла-
сие каквото направи, то ни е прието.

Ржководими по горѣказаний законъ, сме работили до
сега и ето работата ни:

Въ селото ни има до двѣ хиляди души способни да но-
сятъ оржие, което си и иматъ, и то е шишенета съ камъни
и гладки пушки едноцѣвки. Дѣйствителни членове на ком.
сж тридесять души, отъ които за първи позивъ достойни не
по-много отъ десять души. Съ Божиж волж числото на чле-
новетъ отъ день на день расте. За малки войводи, юнаци на
оржие, но не извѣстни въ работата, има до 30 души.

Отъ страна на Ц. К. сж ни посѣщавали не повече отъ
четири пжти и то: по едно, двѣ и три лица заедно, на които
само разноска сж плащали въ селото.¹⁾

Спомени и очерки — М. Ив.
Марковски кн. I, стр. 85.

№ 315.

Д. Хр. Поповъ до Левски.

Не може да дойде на Общото събрание. Препоръчва братовчеда
си А. Брашляновъ. Препратилъ цѣлата кореспонденция отъ вътреш-
ността чрезъ Каравелова. Получилъ писмо отъ П. Хитовъ, който не
може да дойде: боленъ отъ 5 месеци.

Т. Мжгур. 3/15 Маія 1872

Господ. В. Львскій.

Въ Букурещъ.

Вѣрвамъ да сте приели телеграфъ-тъ ми кого-то Вы
проводихъ като отговоръ на Г-на Л. Карав., чрѣзъ когото Вы
явихъ, чи споредъ — самотж-та въ която сж нахождамъ, по
причинж чи момчето сестрино ми, което имахъ въ диугенжтъ
си, понеже ся разболѣ и отиди си за Плѣвенъ, като ме ос-

¹⁾ Това писмо е отговоръ на писмото на Левски отъ 4 априль
1872 г. Последниятъ дава точно образеца за пълномощно — каквото пред-
ставлява въ сжщностъ писмото — и троянци сж го изпълнили (Вж.
отд. I, п. № 59, стр. 116). Опълномощеното лице е Маринъ п. Лука-
новъ отъ Ц. к. съгласно инструкциитъ пакъ на Левски.

тави безъ слуга, зато съ никакъвъ не можа да оставя, чи
дадойда, освѣнъ ако рѣшихъ да затвора диугенъ-тъ си, зато
казахъ Ви въ телеграфъ-тъ си, чи щото рѣшите, азъ удобря-
вамъ. Това вѣрвамъ да Вы го е казалъ Г-нъ Л. Каравеловъ.

Днѣсь понеже стана потрѣба зада дойде въ Букурещъ
Г-нъ А. Брѣшляновъ братовчето ми по своя си работа, комуто,
моля дададете 10-те наполеона за пушкж-тж, кои-то ще и да
брои на човекъ-тъ отъ кого-то е взета [или чрѣзъ кого-то е
поржчанж], защото и пишж сжщо му Комисіонеру, какъ днесъ
му провождамъ стойностъ-тж на толковаврѣменно проведенна-
та му пушка. Вѣрвамъ да сте приели писма-та, кои-то Вы
проводихъ. Отсрѣщны-те, ако и да бѣха кжсно достигнале до
тука, азъ ги адресувахъ до Каравелова, по първо проводихъ
едно за М. Попова¹⁾ — все чрѣзъ Карав.

Незная ако сте приели нѣкой отговоръ отъ П. Хитова, и
отъ Ф. Тотя. Ако бы да ся завърне поскоро насамъ братов-
чето ми, явете ми що е станало до сеги; имали и нѣкой
външны българи въ Събрание-то Вы? т. е. или изъ Сърбія,
Австрія, Русія? За сеги като нѣмамъ що друго да Вы явж
жела благополученъ распорѣдакъ, и добро споразумѣние, Вы
поздравлявамъ.

Съмъ вашъ пріятель Д. Хр. Попповъ.

Рекомандувайте Г-на А. Брашлянова въ събрание-то Вы,
като добъръ съотечественикъ.

С ж щ и й.

(П. П.) Днесъ приехъ писмо отъ Г-на П. Х-това отъ 24
Априлія, въ което ми казва тѣй: Приехъ Вы писмо-то отъ
13/25 т. м. но съ никакъвъ начинъ не мож да слѣза за Бу-
курещъ, по причина на тѣжка-тж ми болѣсть, която отъ 5
мѣсеца мя мжчи; и тѣй, щото рѣши честното Народно Съ-
брание, тои удобрява всичко, и сж подписва своержчно

П. Хитовъ.

Н. Б. II. А. п. 63, № 8624.
Арх. т. I, № 7, стр. 157.

¹⁾ Маринъ попъ Лукановъ.

Христо Ивановъ Книговезеца до Левски.

Съобщава смѣтката на Русенци. Колко пари сж изхарчили. Искане да се изпратятъ билети на всички отдѣлни вносителни. Платени разноски на убиеца на шпионина. Исканиятъ отъ него леворверъ ще върне, когато сложи отъ себе си възложената му работа. Работниците, дето се проваждатъ „насамъ-нататъкъ“, трѣбва да се снабдяватъ съ оржие. Това трѣбва да предложи на членоветъ на Ц. к.

1872 Май 4 въ Дрянь-Кюху¹⁾.

Господинъ Драгане,

Дохожда отъ русе единъ човекъ ими придади сметката щотоса събрали и разнесли похарчили. Сичките въ купъ събрани, пари 1911 гроша; отъ тѣхъ дадени на А. К. 1208 гр. и то имъ далъ белети за пріетите пари отъ А. К. и ви ги внесалъ.

54 гр. порачалъ А. К. та дали на Желя некогоси въ русе за нуждата му.

236 гр. дадини на радя и дето сваршилъ живота на шпионина та заминалъ за отъ среща.

213 гр. на затворените въ русе момчета масравъ дадени.

200 гр. на момчето дето дохожда отъ русе до тука да придаде сметката.

703

За тези 703 гр.(оша) са безъ белетъ чи ако припознайте тези разноски споредъ устава, да имъ проводите белета за 703 гр. Но можни да кажите вия стеги похарчили и зашто имъ белетъ, || не така || но требува даимъ са даде белетъ зашто тези които са работниците теса долни и нематъ жѣлезе, чиса збирали отъ другите тези пари и за уверение требува даимъ дадатъ насреща белети. И искали белети, които дали парите горни, 1 белетъ за 54 а други за 236, а други 213 и други за 200 (гроша). За товави молимъ и ни требува да имъ припознайте тези пари и имъ испроводети белетите. То можите даимъ проводите и по-много белети за събирани и други пари, чи вия както удобрите за по-добре. Г-нъ Драгане вими пишите за р(еволверъ) давиго провода и ази щавиго провода.

¹⁾ Търново.

но не сига когито ни можя веки да варша работа чи тогава ни ми и требува. А колкото за предишния щави до искусурия парите но по подире, зашто сига немахъ сабрани пари || чета и това требува да придождете на членовите чи работниците детоги проваждати насамъ на татакъ требува да ги снабдите съ добро оражіе, инакъ ще имате отговорност когито се улови некои живъ съ документи, той нище е виноватъ но настоятелството зашто ни придвиждало и ни снабдало съ потребите.

Когито работника устави да работи тогизи зиметимо сичку но додето е въ работа никога дани ходи безъ него. Както и дае има да говоря вровъ (врѣхъ) това доста, но други патъ. За сига оставамъ вашъ;¹⁾

Драганъ Цанковъ.²⁾

Н. Б. II. А. п. 63, № 8643.
Арх. т. I, № 2, стр. 273.

317.

Д. Общи до Левски.

I.

Предателски хвалби на дякона Паисий изъ Орханйски села.

872 на Май 10, Въ решитъ ходжогло ето какво известие отъ вашия Дяконъ владика какво е држнналъ претъ народни хора || деие и кадеса намира Димитаръ опщи || нещж да криетъ отъ мене || виесте народни и азъ самъ народенъ и самъ спомогналъ 6000 хилди гр. и ошъ ще спомогна || зашто мие Приятель³⁾ || зашто азъ самъ ходилъ съ него отъ едно село до охрането. Не, не || азъ Брате несамго ви-

¹⁾ Този пасажъ е прибавенъ отъ после на опакито на листа.

²⁾ Хр. Ивановъ Книговезеца. Левски бележи на гърба на писмото: Асланоолу Асанъ, № 2-й. Писмото е адресувано: За господина Драгана Мирчовъ въ Авжилари.

³⁾ Дяконъ Паисий отъ Ловечъ се хвалилъ предъ селяни въ село Решидъ Ходжооглу, че билъ приятель на Д. Общи, съ цель да предразположи селянитъ да издадатъ тайни за Д. Общи и за Комитетското дѣло въобще.

делъ || това е лжжж гола || и казалъ преди 2 недели Улови-
хаго Въ София и му и уловиха писмата и му зеле 260-гр.

Джезж. || а това е лжжа гола съ очи несамго виделъ не това
е тамъ казва

12-ый майи, 1872 тогива гие ялъ.

II.

Думи на Дякона пакъ отъ тоя характеръ, но казани на друго мѣсто.

Ето какво е думалъ при Малка Бочукоглу || запиталъ за
народни работи, и де вие гулемътъ даскалъ || на каде са на-
мира || какъ вржви работата, || тука знаете ли нещо за народ-
ность или не знаете, || а той муе отъговорилъ какво ма пи-
ташъ? || азъ незная какво ма питашъ? (отговорилъ на Паисий
б. р.) охъ! не || знаешъ знаешъ а нещечи кажешъ || видешли
азъ какво имамъ 2 леворвели || а той рекалъ какво е това
нещо и какъ смешъ да го носишъ това да имаме ние такова
нещо турците бежа ни избесили || (отг. на П. б. р.): и вие ако
щете, можете да имате || а той рекалъ оде ще земемъ да
имаме || Кажете на димитаръ общи той ще ви донесе и
длжги пушки по 16 — огня и той пре-нелъ хилядо хиле-
ди (потвърдилъ дяконъ П. б. р.) || а той му казалъ какво ми
думашъ азъ незная. Какво ми думашъ нитого познавамъ ||
(—) знаешъ а нече ми са обадишъ || и пакъ му рекалъ азъ
незная (за)това нищо.

III.

Други подробности за Паисий.

872 на май 15 Ето какво думалъ претъ скендеръ дерви-
шоглу Питалъ единъ членъ най доленъ познавашли Димитра
обща каде се намира || а той му рекалъ за койма димитра ма
питашъ ние имаме Димитровци много тука || (—) за народни-
ятъ питамъ || (—) азъ незная какво ма питашъ. || и повече го
оставилъ и него питалъ нищо || и молави Братя пратете ми
поскоро на централния¹⁾
чернали душа или не е явете ми съ сжщата поща по скоро
доде се мая тадева да го очиста ако е за чистене || нека са
потпишатъ 24 лица да го очиста || и Повнители зимжска когато
ми казахте тасъ черна душа не казали некаде че въ нашъ
Ловечъ има добри работници.

¹⁾ Иска решение на Ц. комитетъ въ Ловечъ.

IV.

Какво приказвали четирма души за Д. Общи. Последниятъ
пита: тѣзи лоши слухове по неговъ адресъ не сж ли измислица отъ
Ц. комитетъ въ Ловечъ.

872 май 13 д. Ето известие отъ дервишоло Мехметъ
кржжжли дето са думали 4 лица въ едно место дето са про-
дава вино и ракй, кафе || ето какво са думале(;) димитаръ опщи
не достоенъ и не го познавамъ за нищо || (бива го само б. р.)
за една утрова или за една пушка и за убийство || молави
васъ явете ми отъ васли е и това или отъ техъ || ако е отъ
васъ кажете ми? азъ за потсила несамъ дошалъ да работа ||
Това мя намери тайна поща и яви въ Софийското че ми каза
вжнкашна тайна поща детоми казали и викатъ вжнкашни ||
селене тий викатъ да си стискатъ устата да не ни праватъ
нашия народни тука ни да ни праватъ бесъ време да станемъ
да не оставимъ мишки въ Тетювене || тжй ни викатъ селени(!)
евете имъ¹⁾ нека следватъ съ чисто дело защото съ такива
интриги и сме изгубили царство!

V.

Съ двама шпиони пилъ бира въ Пловдивъ и не могли да го
познаятъ. Работата му въ Орханйско вървѣла много добре.

Молави Братя радвайте са || на всжаке работата следва
добре додето хода и додето самъ ходилъ || а колко за мене
не бойте са || азъ хода съ апостолски си дрехи съ секакви
а вие съ божя сила напретъ || Братя не бойтеся а шпионе
нека држнкатъ на горе на доле азъ съ техъ самъ Пилъ бира
въ Филеби и пакъ ни ма познаха || единъ беше отъ сопотъ
единъ беше отъ русчукъ || Богъ напретъ.

VI.

За четири странни хора, които изкочили презъ нощта и шпио-
нирали комитетски човѣкъ. Питали го и за Д. Общи.

872 май 10 Пресъ ноща на часа 3 ново известие иско-
чили предъ нашъ човеко 4 души || какви са незная || (—) До-
бъръ вечеръ Братя мои как сте здраволите сте живолите ||
Ти ли си дето имаше 6 сина || азе самъ || ти имашъ синъ на

¹⁾ явете имъ.

име димитръ || асамъ || ами на каде е || у дома е || хайде ма заведешъ при || и той ги завелъ || и щомъ влезли вжтри рекле му влашки добаръ вечеръ || и му рекли искараи Баща си женит на вжнка имаме нещо да говора || и той скаралъ ги навжнка и седналъ || приказвале си влашки || нй сме народни || сега сме заминале (сме се върнали б. р.) отъ среща и знаеме че сте народни || не бой се || азъ какво ми казватъ имамъ право тжй Трѣбва да е чуваме || молимъ да ни кажете митра общи накаде се намира || имаме работа съ него || и ние сме испратени отъ место съ него да се срещнемъ съ него || а той имъ рекалъ азъ незная нищо || и не зная и за куго ма питате || (—) дето ходеше зжмжска съ алесъ конъ а сега съ кулесъ || а той имъ рекалъ нито знаеме нито познаваме || а той имъ рекалъ знаешъ ама несмеешъ да ни са обадишъ || той пакъ рекалъ незная нищо

Пакъ го попитале какъ и димитаръ чорбаджията въ исворъ¹⁾ дроволие и живолие || и тоимъ рекалъ здравъ || и му рекле зда го поздравимъ и да му кажете тжй кога дадатъ отъ юкумат з поветъ — да дига хора потеря да ни вдига нашанци и народни ами по прости защото изжкъ защото ние, щемъ, измреме ама отъ техъ щеме, убиеме и ние ще заминеме при гложки²⁾ манастиръ и пресъ тетевенската планина ще утидемъ въ карловско и за філібишко || и си казале че имаме дружина || и тие ще да минатъ презъ тројнско || и та молиме каквото думаме тукъ да остане || и имале влашки сабли и бжлгарски дрехи и навуца до колени и съ черни вржви и са наяле и турнале лѣпъ въ чанти и му рекли баю немаме пари да ти платимъ || извадиле и му харизале единъ ножъ || а той имъ рекалъ защо мие не ми трѣбва || Тогава тие му рекли земи го доще време ще ти треба || а той нещелъ да го земе те го оставиле зорле || а той го е скрилъ ножа добре и да го питатъ отъ юкюмата и да го печатъ тои неще да кажи

¹⁾ Голѣмъ-Изворъ.

²⁾ Гложенския.

VII.

Въ Тетевенския балканъ хванали трима турци, викнали ги въ юкюмата. Другъ билъ убитъ и ушитъ му донесли въ Тетевенъ. Хората внесли пари за Свобода, много се забавила и негодували.

друго ново известіе Въ Тетевенската планина фанаха 3 ма турци и ги викаха на юкюмата и одного друго убиха и му донесоха ушите въ Тетевене || и ви Писувамъ камъ весниците искатъ хората и викатъ стана толкова време тишко имъ на хората да не праватъ хората калпови.

872 май 10 день.¹⁾

Н. Б. II. А. п. 69, № 9430.

№ 318.

Д. Общи до Левски.

I.

Вестникъ Свобода да се изпише за Лютаково. Хората негодуватъ.

1872 маия 17

и молави покорено що не писатъ лютокоскй лись во весника за що хората викатъ и питатъ дане мислатъ хората чесме калепови.

II.

Всички абзнати негодузатъ за вестника, че не иде. Моли да го испрачатъ.

и пакъ ви питамъ и за друго камови весниците || хората викатъ и питатъ ката день || и молави по исъ ипратетеги по скору.

Н. Б. II. А. п. 69, № 9428.

Бележка отъ Неизвестни архиви.

¹⁾ Върху това писмо Левски е отбелязалъ: № 6-й, зачеркналъ го и пише: №-ръ 1. Д. Общій.

№ 319.

Централния комитетъ до Левски.

Пълномощно да действува всѣкжде предъ българитѣ. Да представлява неограничено Ц. Р. комитетъ въ всичко. Покана да му се подчиняватъ и довъряватъ всички, като облеченъ съ пълно довъріе на Ц. к. Пълна властъ да приведе въ изпълнение наказаніята.

Упжлномощие.

Носящій това писмо, които до сега ви е познатъ подъ името Асланъ Дервишоглу Кърджалж (В. Л-скій) което името той спорѣдъ обстоятелствата може да си го измѣнява, като прѣдварително ви яви, за това, има пжлно право и упжлномощие отъ Българскитѣ централни революционни комитетъ, да дѣйствува на сѣкжде при Българите и предъ когото и да е отъ тѣхъ за нашата народна работа, която са отнася до освобождението на милото ни отечество Бжлгария! Сжщото лице представлява Бжлгарскитѣ Централенъ революционни комитетъ въ сичко и дѣйствіята му са неограничени, разбира са, по предѣлите на уставътъ.

Бжлгарскитѣ революционни централни комитетъ има пжлно довъріе въ това лице, и за това приканва сѣки Бжлгаринъ, който вече е работникъ въ нашето дѣло или който ще стжпи въ него и вжобше всичките Бжлгари да му дадатъ и те пжлно довъріе, да уважаватъ заповѣдите му и да са отнасятъ до него за сѣка потребность, която се отнася до народното ни дѣло.

Това лице, като има пжлно упжлномощие отъ Бжлгарскитѣ централни революционни комитетъ има и пжлна властъ да превожда въ действие сичкитѣ ония длжжности, които са предписватъ отъ уставътъ, слѣдователно и наказаніята, подъ които могатъ да паднатъ и членовете на Бжлгарскитѣ частни революционни комитети и ония низки, подли и предатели Бжлгари, които противодѣйствуватъ на нашето народно дѣло.

Български революционни
централенъ комитетъ.

(печатъ)

Н. Б. II. А. п. 60, № 8089.
Арх. т. I, № 49, стр. 81.

№ 320.

Христо Ивановъ Книговезеца до Левски.

Да се пази (цената на Левски въ сравнение съ хиляди дейци). Въ Русе, Търново и Лѣсковецъ искатъ билети. Пратилъ пушката му.

Въ Търнову 1872 Юлія 6-й

Г-нъ Асл(анъ) Дер(вишоглу) Каржалж.

Катови чиститя добрата расходка иви чиститя добрия на-
предакъ не(к)ни поможи свѣвишний. Нови моля добре да
упитовате ходинито ви си.¹⁾ Но наванъ ни дейти утива въ най
многого опасностъ сами, не чита ни жалья номае дани са не-
какъ убишъ или уловишъ, защото хиляда ни не жали като
меня и другитеса по-лесно спичелятъ, но като тебя ни нимо-
жимъ спичели никога. Тайта поздравлява и иванчу захралията²⁾
Канчу замина за захара иви поздравлява и той. Но висте
имали отъ утровата казова некойси, ако имати проводетими
малко акое вазможно. Отъ русе искатъ белети, тай и отъ
лесковицъ, така и ния исками нови || пиши ни тамли за 50 гр.
белетъ да дадемли³⁾ || и детоса давали до сига за разноски
тукашни и ваншни пріпозналилиса, || катови внисеми досига
сметката си (беленца) отъ де колку парисми прібрали, и де-
смиги употребили(;) затуй ни пишети поджнку. Като нема веки
за какво да Ви пиша напразно безъ знание оставамъ Вашъ
и братъ, прізнателенъ.

Дели Христемага Дервишъ.
Х. Ив. К. К.⁴⁾

Оставихъ отъ законитѣ единъ ноцавиго провода подире.
Вишъ сичку натаманліе. Продихти⁵⁾ и друга-та пушка отъ
подиръ дето беші я проводилъ.⁶⁾

Сжщій.

Н. Б. II. А. п. 63, № 8648.
Арх. т. I, № 4, стр. 277.

¹⁾ Си прибавено отгоре.

²⁾ Иванъ Х. Димитровъ, родомъ отъ Стара-Загора и търговецъ въ Търново.

³⁾ пиши ни тамъ ли (въ центъра) да представимъ квитанция за 50 гр. (стойността на исканитѣ билети).

⁴⁾ Ив. Комитетски куриеръ.

⁵⁾ испратихъ ти.

⁶⁾ Адресувано: Асл(анъ) Дер(вишоглу) Кържалж Въ Ловичъ.

№ 321.

Врачанци до Левски.

Получили уставъ, окръжно и пр. Обещалъ съ писмо отъ 4.VII. да дойде до 6—7 дни, но минало времето и не дошълъ. Въ Балкана се явили до 35 злодейци. Войводата имъ Василь. Работитѣ вървѣли добре, спечелили нови работници.

Българско.

За Гос. Асланъ Дервишъ оглу Кжрджалж.

Слѣдъ братскитѣ ни поздравленія, писмото ви отъ 17-ый сж-щаго съ окръжното писмо съ уставете и съ расписките приехъ ме и сж възблагодарихме много, || Пишете че или сами или опжлноощенъ некой отъ страната ви за шесъ-седемъ дена ще дойде, || срока дойде и замина васъ нема, || за това молимъ ви по-скоро дойдете защо ви пречекваме съ големо нетърпение.

Съ настоящето ще ви явимъ, защо въ нашія балканъ отъ дваесе дена сж маятъ около 35 души злодейци || и едни ги казватъ да сж арнаути други сърбе а най послѣ на 21-ый сжщаго Допратиха на нашятъ кайма каминъ писмо въ което си описватъ имената и го канатъ да излезе да ги улови, || но като не можихме да научиме на сичките имената научих ме че войводата имъ билъ некой си василь, || за това сяднахме да виявимъ да имате известія. || и нашиятъ кайма каминъ който мислимъ да вие познатъ на име русчуклу неджипъ, като е ходилъ отнапредъ кжръ ага си за това го и поставиха сега на Видинскія санджакъ и харсжсъ мехмуру.

Въ името на всевишнія работата ни отива напредъ и отъ дохождането на устави те и пр. сме спечалили 5 душъ та станахме 15-души || защо премислихме до вашето дохождане да работиме полека до де ни дадете нужнитѣ наставленія.

Печата ни не е още фтасалъ по причина дека немаме още въ работниците си златаръ, но ще бжде както е потписано отдоле.

и като нема за сега друго що да ви пишеме остаяме въ надежда, Ваши братя.

Бълг. своб. Ч. Б. Р. К.
1872 Юли 2-ый

Въ Аврамачо Юсуфиковъ¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8064.

¹⁾ Бележка на Левски къмъ писмото: Аврамачо Юсуфиковъ №-ръ 9.

№ 322.

Данаилъ Хр. Поповъ до Левски.

Поржчанитѣ за пушката куршуми пристигнали въ Галацъ, да яви жолко му сж необходимими. За пристигналитѣ късно въ Букурещъ представители. Писмо отъ Каравеловъ; телеграма за това следния день откакъ е тръгналъ.

Турно Мжгорели 9 Юлий 1872 год.

Бае Ас(ланъ) Дервишоглу!

Тези дене приехъ извѣстие за К-те на П-та¹⁾ ни пристигнале 1000, защото и толкова и бѣхъ поржчалъ да поржчатъ, || цѣнжтж ми явяватъ чи костова гр. 80 В.²⁾ стотината, прѣдаденъ тука намъ — зато бжрзамъ да Вы явж, а пѣкъ вый може-те да сж разполагате какъ-то Вы е згодно, || но пакъ азъ быхъ казалъ ни ще да Вы сж потрѣбны всичкы-те, защото знае-те чи тука такава стокж не сж нахожда за проданъ || въ случай да бы вы потрѣбвалѣ повече, ако бы да (вмѣсто: а пѣкъ б. р.) вземете само малко, защото може (то останалитѣ може б. р.) и да сж продаджтж, и послѣ какво ще правишъ съ п-та. Тука още не сж дошле, но въ Галацъ сж престигнале, и тжй приехъ извѣстие отъ коміонеринъ-тж за пристиганіе-то имъ, който ми казва тжй: да му явж поскоро колко ще вземж а въ сжщо-то врѣме да му проводж и стойность-тж за колко-то быхъ поржчалъ да проводи, иначе казва не ги провозда, и това за знаніе Вы. Въ сжщійтъ день когато тржгна отъ тука, приехъ писмо отъ Л. К-ва (Л. Каравелова), който ми пише тжй, кажи Л-кому (Левскому) чи хората на които е казалъ да го намѣратъ въ Б-к-р (Букурещъ) пристигнале были тамо и Вы очаквале; но понеже бѣхте вече тржгнале азъ на второй-тж день сутрень-тж, телеграфирахъ на Я. В-ва за васъ, и Вы явихъ това и вѣрвамъ да Вы е престигналъ телеграфътж. Незная ако сте писале назадъ на Л. К-ва. Азъ му отговорихъ писменно, чи сте тржгнале, и чи съмъ Вы телеграфиралъ.

Дѣйствието ны тукашно почна, ако идае за сега въ началото си камъ слабо, но всякж работа въ начало-то си е

¹⁾ куршумитѣ на пушката.

²⁾ влашки.

тжй — хората не сж отказватъ; поржчанныте нѣща на Спирѣ не сж ны още проводены, незная защо.

За сега като остоямъ безъ повечето, Вы поздравявамъ и съмъ Вашъ.

Аз(исъ) Рушидоглу.

Н. Б. II. А. п. 63, № 8626.
Арх. т. I, № 9, стр. 159.

№ 323.

Христо Ивановъ Книговезеца до Левски.

Съвети за предпазване.

Т/11 Юлія 1872.

Брате!

Като принасямъ Сердечнитѣ си Къмъ Вазъ Поздравленія, ще Ва моля винаги да имате предъ видъ, Голѣмо предпазване на живота си понеже съ васъ народатъ ще можи да рабути и да успее Напредъ за места съмнителни иматъ хора достойни || тѣхъ пращайтѣ, || отъ Вази сж иска тжзи Служба която сте я вършили въ растояніе на нѣколко години || отъ Вази се иска благоденствието на нашія народъ и Отъ Вашіятъ Святъ Подвигъ, || имами хора които да отговарятъ за посланието си || Само ги поучавай какъ трябва да направятъ || а вийса Стоитѣ на страна || понеже отъ Вази по Големи рабути сж отчакватъ.

Безъ повече като Ва поздравявамъ

Иван.

Писма никоги да не отидатъ здрави¹⁾ щомъ сж отговарятъ на които сж иска Отговоръ. Гледатѣ че ви писахъ и прости Слова то Стана понеже сега писахъ писмо съ прости Слова че сгришихъ и въ Вашето писмо.²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8360.

¹⁾ да се унищожаватъ.

²⁾ Писмото носи адресъ: Асланоолу Асанъ. Отъ страни е писано: Лафскій. Левски отбелязалъ: № 3-й.

№ 324.

Врачанци до Левски.

За двама отъ града имъ, които били развелени отъ Д. Общи изъ Орханийско. Изпращатъ се пари за помощъ. Обещание за повече.

Асланъ дервишо-олу Кжрджали

Послучай двама човецы отъ Градани като отидуха за Бучукъ олу на испытание и са оставихъ сасъ д. македонскій който имъ разказалъ за опщото народно Свято дяло което сж варши ись цяла Балгарія за освобождението ни отъ чуждото йго. Слетъ свершванието на истити тия торгнали Сасъ македонски за дервишъ олу Мехметъ Кжрджала и приминали пресъ Сулумеа олу даутъ и се ракомендирали отъ М. Претъ членовете на Ч. к. За което дело ги уверилъ и ти е колкото биле кадаръ После отишли нашите на дервиш олу Мехметъ кжрджела и темъ имъ рассказали отъ те(де) сж врщатъ въ Градани до тога сасъ едно пристигане спачелиха още осамъ членове обаче и те наможаха ни расправатъ добре. Послени прати Македонскій единъ членъ отъ Ч. К. въ Сулоумень олу даутъ за което ни увери и той подобре като бехме въ заседание сичкы и ето сега ви испращаме две лири турскы за нужните ни заработени вещи (за който чека човѣкъ въ Солумень олу даутъ); та за напредъ сж надеваме сосъ Божия воля и са общи труть да внесеме повече А сега като приевнеме потрѣбнитени работища ви Пратиме посещія човекъ още пари колкото можемъ Повече, Имено Градани ще ви каже приносящия писмото на Аврамачо Юсувиковъ¹⁾

872 юлія 11.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8059.

¹⁾ Писмото носи адресъ: За Асланъ Дервишъ олу Кжрджалъ въ не знамъ где. До адреса стои прибавка къмъ писмото: За едно и сто и дваесетъ гроша саль това писмо за весникъ С. бода. Левски бележи подъ писмото: 1872, на юлія 16-й долучино Аврамачу Юсовиковъ №-ръ 2-й.

№ 325.

Дяконъ Паисий до Левски.

Известява за внесена на М. П. сума за общината имъ.

Преди неколко времи като са разговорихме съ Г-на Марина Поповъ за еди коя си работа Броихму 5. петъ бели меджидиета за общината имъ¹⁾

1872 юлій 11-й

Пайсиі Архидіаконъ²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8061.

№ 326.

Писарьтъ на Д. Общи до Левски.

Сторени разноски. Името на Д. Общи се променя за напредъ: Селимъ Мургащъ-оглу (вмѣсто Д. Македонски).

Асланъ Дервиш-оглу Кжрджелж!³⁾

Смѣтки-те за разноски-те си не сме направили още, по причинж; че си има Д. Македонски, други занимания за които ще Ви разкаже приносящиятъ, обаче ние имаме и други смѣтки съ него, които ся слѣдующите:

като тръгнахме за Исакъ Хаимъ	16	гр.
за такжмъ на коня	54	"
за тескерета за мене	21	"
за тевтере (2)	5	"
на Алила Селевли на ханж	22:20	"
на ханж наши разноски	140	"
които ставатъ всички	258:20	"

¹⁾ По-подиръ следва писмо отъ Орхание съ нѣкои подробности върху това.

²⁾ Бележка на Левски къмъ писмото: Діаконова №-ръ 7-й.

³⁾ На гърба на писмото Левски е отбелязалъ: 1872 на юлія 16 полуино №-ръ 1-й. Опитъ да държи особень входящъ регистъръ.

за тѣзи пари ми ся обѣща, че ще ми ся даде билетъ, или ще ми ги връне като спечелимъ, па сега нито билетъ нито пари.

1872 Юлія 13-й

Писарьтъ на
Д. Македон.

Имято на Д. Макед. ся замѣни съ Селимъ Мургащъ-оглу, а не е, Македонски

(сжщій)

Н. Б. II. А. п. 62, № 8457.
Арх. Д. Общи.

№ 327.

Едирнели Бохуръ Несимъ до Левски.

Комитетски хора само двама. Нѣматъ хора отечестволюбци. Има много души, които трѣбва да се изчистятъ. За примѣръ две имена. Но не било полезно да се бърза съ агитация.

Юлія 16 872.

№ 12¹⁾ Милы Братія!

Честнитѣ Вы двѣ отъ 10 и 14 съ сяко благодареніе приехме; сжщо и билетите съ първото шесть и съ второто други двадесять сички на брой двадесять и шесть и тѣхъ приехме отъ доносителя на настоящето ны.

Мылы Братія! Ный наистина съ сяка радость въсприехме да работимъ спорѣдъ силитѣ по народното свято дѣло, нъ съ голѣмо прискѣрбіе Вы явяваме че тукъ въ града ни много мжно ще можемъ да успѣемъ, защото тука кажи че съвсѣмъ нѣмаме почти никакъ отечестволюбци и достойни лица на които да ся повѣри тайната. Ный само двама тукъ щемъ ся трудимъ днесъ за днесъ до гдѣто сполучимъ и други достойни лица. Другояче не може.

До сега сме съобщили на трима четворица и отгѣхъ двамата сж приели по единъ билетъ, нъ за дѣятельность неспособни, а другитѣ ся отказахъ, нъ ный ще имъ предложимъ още веднѣжъ та пакъ ако ся откажатъ тогава ще Вы изявимъ имената имъ. — Днесъ обаче имаме тукъ много черны души които ще Вы ги изявимъ да ся изчистятъ, нъ защото

¹⁾ Нумерация на Левски.

оттѣхъ сж и доста богати па има и доволно пары да излѣ-
зжтъ и за това за сега тѣхъ ще оставимъ съ второ да Вы
ги кажимъ кои сж, а днесъ само ще Вы явимъ двама които
ако е възможно часъ напѣдъ да ся очистятъ тѣ сж: Симе-
онъ Ефенди и Матея Х. Петровъ, защото тѣхното влияние е
голѣмо мѣжду народътъ и щомъ посетятъ нѣщо щатъ го
предадѣтъ на часътъ на Турцитѣ.

Молимъ Вы, братія, отъ все сърдце за сега да ны бж-
дите снисходителни и да не ны принуждавате да бързаме,
защото отъ бързаніето може да произлезе нѣкое зло, та по
е добрѣ да е полека че разумно да ся работи. По тѣзи
причина ный за сега ще потърпимъ малко безъ да съобща-
ваме вече нѣкому, а щемъ ся впуснемъ по отблизу да вник-
немъ въ народното мнѣніе за да можемъ да извлечемъ и
научимъ нѣщо, което ще Вы съобщаваме. За сичко това ще
Вы раскаже приносяча.

Ето днесъ ще приѣмите отъ сжщія десетъ тур. лири число
10 за които сме приѣли отъ сжщія расписка. Разноскутъ си
е платилъ самъ.

Днесъ за днесъ по голѣма нужда на нѣманіе добри
патріотическы лица, ще ся отправятъ до одного отъ насъ подъ
брой 2-ый отъ когото ще приѣмате за сега за всичко отго-
воръ, дордѣто да си изнамѣримъ и други сътрудници, че
послѣ щемъ Вы явимъ едно само лице, кое ще приѣма пощата.

На градътъ ны знакътъ одобрихме тѣй както сте го
писали въ послѣднето си:

За Господ.

Едирнели Бохур-несимъ

Въ Ч. Р. К.

Остаемъ съ поздравленія и почитанія

Н. Б. II. А. п. 63, № 9161.

¹⁾ Адресъ: За Господ.

Едринели Бахур-несимъ

Въ. Османъ-Пазаръ

№ 328.

Бочукоглу до Левски.

Пропагандата вървѣла успѣшно, трѣбвало вече да се мисли за
оржжие и войнишки упражненія. Бочукоглу и Иллирически желаятъ
пълномощно да идатъ по агитация къмъ Радомиръ и Кюстендилъ.
Покана за сватба.

1872 Юлія 18-и.

Почитаемый ни Г-не Асланъ Дервишоглу
Кжржалж!¹⁾

Прѣди да са отговоримъ на окръжните Ви писма, ние
Ви поздравяваме съ желанието ни „Добрѣ дошле, брате“ отъ
спасителното за народа ни послание, и изразяваме ви нашата
благодарность за благоразумното Ви пжтувание, на което
слѣдствието е и благополучното ви завржцание, което за-
радва и насжрдчи синца ни.

Нека сега да ви питае и за работите ни: Милий нашъ
брате! сполуката на нашата обща цѣль налага ни длжж-
ность да уважаваме законите и властѣта на приврѣменното
ни народно правителство; затова бждете и увѣренни, че ни
най-малка мисжль не преминува прѣзъ уматъ ни, за да мѣ-
няваме и неудобряваме работи и постановления, които сж
удобрили отъ обще вишегласие. Ето защо не само ще да са
стараемъ да са съображаваме съ приказаніята на Ц. Коми-
тетъ, но и будно и строго ще да прислѣдуваме сѣкого, който
би джрзналъ да са непокори и несжобрази съ тѣхъ.

Колкото за пари, единчките, средства, които сж душа на
народната ни работа, то е наша първа грижя и ние векъ ще
да туримъ на ржка едно количество, което, ще и да ви вне-
семъ, а и за напѣдъ има здрави надежди и за още; защото
народатъ ни, брате, бактисалъ отъ тиранство, готовъ е и ри-
зата отъ гжрбатъ си да даде, стига само умно и вѣрно да
вжрватъ работите ни, А намъ е драго, че такова сумнѣние
не сжществува. Ето кое трѣбува и Васъ да утѣшява, да ви
радва и да Ви насжрдчава въ народно-то дѣло.

¹⁾ Писмото е адресувано: На Асланъ Дервишоглу Кжр-
джалж въ Златица. Левски бележи на свободното поле: Бочу-
коглу, № 3-й отъ 18 юлія.

Милий брате! Врѣмето е кжсо, страданията голѣми, а народното единство и ревностъ като сж сигурни, то трѣбува да са ползуваме отъ тѣхъ: моралното разпространяване на свѣтата ни цѣль трѣбува да вжрви най-бжрже, но и матери-ялното, сирѣчь вжоружванието на народатъ не трѣбува да закжснѣва нито на минута.

Тие сж нашите желаня, за които ние сме готови, кол-кото силите ни помагатъ, да жертвуваме. Но за оржжје, отрова, и войнишки обучения защо ли не ни са помѣнува нищо въ окржжните писма?

Споредъ сжджржжанието на уставатъ сѣкой Ч. Б. Р. К. има длжжностъ да са старае за да пропагандира между на-родатъ ни народното дѣло и да сжбира материални средства. Бочукоглувъ и Илерически¹⁾ са ѣмчатъ че сж въ състояние да извжршжтъ това въ името на Ц. К. въ Радомиръ, Кюстен-дилъ и по-натамъ въ Македония, ако дозволатъ обстоятел-ствата. Добрѣ би било, мислимъ, да ги снабдите съ нужните пжлномошнни писма, прокламации, расписки за помощи, отрова и проч. за да обходатъ реченитѣ мѣста, които сж прѣдверието на Македония и които оставатъ занемарени. Направете по скоро щото е нужно за тая работа.

Нашиятъ Бочукоглувъ подирѣ единъ мѣсець ще прави свадбж, на която ще покани и ближните околни комитети¹⁾ Но желае, щото и Вие да почетете съ присжтствието си вѣн-чалниятъ му обрядъ. Това ви са прѣдизвѣстява, щото по слу-чай на това пжтувание да свжршите и нѣкое народно дѣло. Здравѣйте!

Ваши едномисленници чрѣзь Бочукоглу.

Приехме единъ Уставъ и 48 расписки за приѣмание по-мощъ отъ Илирически, по когото ви испровождаме гр. 210 или двѣ лири турски.²⁾

Н. Б. II. А. п. 62, № 2589.

Арх. т. I, № 4, стр. 445.

¹⁾ Сватбата на Т. Пѣевъ е подробно описана отъ Ст. Заимовъ (Миналото т. I).

²⁾ Захарий Стояновъ бележи отъ страни на това писмо: Отъ Т. Пѣевъ. Почеркътъ е действительно на бившия етрополски учителъ и и после бѣглець въ Романия.

№ 329.

Д. Общи до Левски.

Подробности кога и кжде убилъ дякона Паисий. Нараняване при бѣгството му. Предсмъртни подозрения на Паисий по отношение на Врачешъ, Скравена и Г. Изворъ. Трѣбвало да се извърши убийство и въ Ракита.

1872 на юли 22¹⁾

Това писмо да са испрати на мѣсто на центратъ. По-среть нощта по часа 4 ударихъ чѣрна душа владишка Дя-коно шпионинъ! У среть Орането. Изведнашъ укачихъ коня и го припуснахъ и тамъ паднахъ коня съ мене у единъ гйоль и тамъ ми изпаднаха 9 фишеци отъ леворверъ и ми останахъ шапка отъ главата и кисийка сасъ пари: 2 лири турски и 1 полъ и 56 гроша дребни пари и ма приби коня. Тосчасамъ болень болима лява ржка и грѣпъ и сга са церимъ и това е малка работа. слетъ малко време ще замине. Щомъ падналъ дошжлъ каймакамина таго питалъ гечемишола дяко ефенди накуго имашъ шубе || и тоймурекалъ имамъ шубе на скравена и на врачшъ и на 2 гюмрукчи и на Изворъ на даскалче || и сега са тие затворени || 2 чесае живель па е пукналъ || сосъ 2 крушуме самго наранилъ || ету асъ извжршихъ това сега гледайте да извжрши и виз вовъ ракита

селимъ мургашъ оглу

и намериле у него пари 39 хиляди гроша

Н. Б. II. А. п. 32, № 8458.

Арх. Д. Общи.

№ 330.

Едирнели Бохуръ Несимъ до Левски.

Слухове за воржжени комити. Бити отъ властта хора. Подкан-ване да се накажатъ невѣрни къмъ дѣлото хора.

№ 13²⁾

Котелъ 24-ый юлій 1872.

Братъ ми!

Писмото Вы приехме ведно съ ширитыгъ, които дядо като не гы ареса Вы гы връщаме за да гы върните и вые отъ

¹⁾ На гърба на писмото Левски е отбелязалъ: Д. Общій №-ръ 2 й отъ 22 Юлія.

²⁾ Нумерация на Левски.

гдѣто сте ги зели. Колкото за паритѣ гр. 41 що сте дали на брата му ги броихме на приносящія на настоящето ми.

Отъ завчера телеграфътъ ся бѣше присякълъ отсамъ Османъ-Пазаръ, и ся говори че комитетски хора го присѣкли. разни слухове сж чюватъ за овчеритѣ.

Прислѣдовжтъ ги зелкытѣ, нѣ много сж ся наплашили щото и тѣ незнаятъ кадѣ да ходятъ. Двама отъ долапчѣнтѣ ся били отъ зелкытѣ и едного запирахж че были давали хлѣбъ, нѣ нищо оттова. Слухове чуваме че отъ Ц. Р. Б. К. ся были раздавали билети, а отъ гдѣ това, братъ ми! ный ся очудваме и за сега не смеиме нѣщо да работимъ. Очакваме да ся извърше онова, което Вы бѣхме говорили, та после ще почнемъ да работимъ. Безъ извършваніето на това ные нече можемъ да успѣемъ въ дѣлото си, както и да е глѣдайте да ся извърше нѣкое чудо, па послѣ е по лесно.

Паздравляваме Вы и смѣ Ваши № 1 и 2.

П. П. Приехме и расписката за паритѣ, които Ви бѣхме броили.

Сжщій

На брата ми пары не му давайте вече

№ 1.

адресъ; чрезъ Господинъ Едринени Бохуръ несима

за Г. Т. С.¹⁾

Въ

Н. Б. П. А. п. 63, № 9162.

№ 331.

Иллерически до Левски.

Канягъ го да дойде. Събрали се нѣкои пари, които ще му предадатъ.

Почитаемишійни Г:не

Асланъ дервишъ оглу

Крджелж

Кактовіе обичате по Часнити Комитети да ходите акоби да са е случило даса намирате (да сте дошле) и въ тоизи

¹⁾ Таньо Стояновъ.

часни ко: желая да са видимъ защото имаме нещо да са разговориме и имаме неколко собрано количество пари да виги внесемъ споредъ каквото щеви каже и Приключеното писмо.

872 юліи 25

вашъ едномислящій
чрезъ иллерически¹⁾

8 коли отъ №-р, 4008—4064, десетъ Устава, шесть-укру(жни) писма²⁾

Н. Б. П. А. п. 60, № 8063.

№ 332.

Бочукоглу до Левски

Строги претърсвания следъ убийството на дяконъ Паисия. Да не идва сега. Гоцавка на Тетевенския и мѣстния (Етрополски) мюдюри. Досѣшатъ се за Комитетската организация. Противъ плана на Левски за общо събрание на Вътрешната организация. Да се остави за по-подиръ. Мисль за Македония. Отъ нѣколко села единъ депутатъ.

Брате Асланъ Дервишоглу Кжрджаллж!

Отговаряме са на писмото Ви отъ 26 того месеца и Ви казваме, че приѣхме чрѣзь Иллирически седемъ устави, петъ окржжни писма и една расписка срѣщу дадените ни двѣ лири Турски. Приѣхме още на шесть коли четиридесетъ и осемъ расписки, които заедно съ уставите и окржжните писма ще да употребимъ, гдѣто е нужно.

По причина на познатото Ви приключение³⁾ ставатъ строги прѣдирвания: заптиета и други шпионе прѣоблечени различно ходатъ по селата, и туку речи, явно говорятъ за ком(ити). Азъ писахъ по сичкитѣ Ч. К. около насъ добрѣ да се пазатъ.

Прѣди една недѣля дохажда въ село-то ни Тетевенскиятъ мюдюринъ. Той ма има и за свой искрененъ приятель и за тѣхно мекере, и ми обади, че насѣща нѣщо въ Тетевене. Той ма заджлжи добрѣ да обдирвамъ такива работи и да ги съобщимъ на приличното мѣсто, та да ма наградятъ

¹⁾ Писмото е адресувано: За Асланъ Дервишоглу Кжрджалж въ Златица. Левски бележи: № 3-й, Юлія 28.

²⁾ Приписка къмъ писмото.

³⁾ Убийството на дякона Паисия въ Орхание.

както трѣбува. При това той ма заджлжи да ида и въ Тетевенъ за да шпионисамъ тамошните. На 20 того азъ му правихъ въ кжщата си зияфегъ, на който бѣше дошалъ и тукашниятъ мюдюринъ, заедно съ кадията. Отъ разговорите имъ разумѣхъ, че усѣщатъ нѣщо, но неможатъ нищо да уловатъ.

Това бѣше прѣди приключението, а сега по слѣдствие на приключението предирванията сж по-строги. За това, нашъ брате, всѣко ваше помжрднувание може да е опасно и за народно-то ни дѣло и за Васъ, та вие трѣбува да тжрпите и да стоите тамъ, гдѣто сте, а работата ни пакъ ще си следва по возможности да вжрви на напрѣдъ по тоя начинъ до тогава, до когато видимъ, че обстоятелствата ни позволятъ за да сме честити да Ви видимъ лично. Сжвѣтувайте колкото можете повѣче, а и Вие сами са пазете и гледайте тайната да не излезне на бѣло, защото втори пжть мжчно ще бжде да поведемъ народътъ така, както сме го повели сега.

За депутате дѣто пишете поради горните причини никакъ не е врѣме сега. Ние тждѣва и въ кжщите си не можемъ да правиме приятелски сжбирания отъ повѣче лица, а камо ли въ едно село да са сжбиратъ депутати съ непозната цѣль! Довѣрието на работниците ни е добро, всѣкой е благодаренъ отъ распорежданията на Ц. К. Слѣдователно това може да отложи сжбранието на депутатите за подиръ.

За сега нека посредственно да са вжршатъ работите и да са гледа за сжбранието на пари. За мѣстото кждѣто трѣбува да стане скупщината, когато го позволятъ обстоятелствата трѣбва да правимъ тие разсуждения: Бжлгарскитѣ села сж въ голѣмо подозрѣние, а пакъ въ Турско-Бжлгарскитѣ е невъзможно.

Ето какво е моето мнѣние за това: като сжобщимъ и и распространимъ работата изъ Македония, то може въ тамошнитѣ страни догдѣто още не са е усѣтило, каквото тждѣва, да стане сжбранието. Вие брате сте опитенъ, но не е злѣ да Ви напомнимъ за въ сѣкой случай слѣдующето правило: за сѣка работа, която имаме да извжршимъ, трѣбова по прѣди да прѣмышляваме противното и лошавото, което може да ни сполети отъ страна на неприятелите, а слѣдъ това размышлявание да са зиматъ приличнитѣ мѣрки, щото да отстраняваме това противно и лошаво.

Въ случай, кога стане позволително, да ся сжбератъ депутатите, мислимъ, че за да се избѣгнатъ подозрѣнията, които сж твжрдѣ вжзможни, по-добрѣ ще да е отъ два или три комитета по единъ човѣкъ да са проводи, и то хора вѣрни и свѣдущи, а именно представителитѣ.

Иллирически сжщиятъ неможе да дойде за да ни расправи устно нѣкои ваши поржчания. Но мисля, че ще ся срѣщнемъ наскоро.

Здравѣйте.

Ваши едномисленници чрѣзъ Бочукоглу.¹⁾

Българско 1872 г.

Юлия 29.

Н. Б. II. А. п. 62, № 8590.

Арх. т. I, № 5, стр. 347.

№ 333.

Дервишоглу Мехмедъ Кърджала до Левски.

Не е време да дохожда сега: стоката скжпа. Съ второ писмо ще му се яви да дойде.

Г-не!

Стока-та, коя-то имяхте намѣреніе да земете отъ наше село и прочее . . . , не е врѣме за земане сѣга, защо-то е много скжпа; а когато стане по-евтина, то ще Ви явимъ съ второ писмо, та дойдѣте да земнете стока; а сѣга си стоите на мѣсто, защо-то не я время

При-тія поздравлявамы Вы и Ви желаемъ добъръ успѣхъ въ прѣдпріятія Ви:

872 Јул. 29-ый.

Вашъ

Дервишъ-оглу Мехмедъ Кжрджялж²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8066.

¹⁾ Левски бележи отдолу: Бочукооглу №-ръ 5-й.

²⁾ Писмото адресирано: За Господина Асланъ Дервишъ-оглу Кжрджялж Въ Русчюкъ.

№ 334.

Попътъ отъ Иллериически до Левски.

По-преди дождахъ, но Левски не го прие. Сега иде да земешъ пълномощно на Бочукоглу за въ Македония. За увѣрение прилага писмото на Бочукоглу отъ 29. VII. 1872 г.

Брате Асланъ Дервишоглу Крджалъ,¹⁾

По преди не приехте ма. Кажете за че самъ проведенъ за да зема за Бочукоглу пълномощие за въ Македония но сега ще разберете за истина чрезъ неговото писмо което е проведено до менъ затова вижте и проводете нужните бележки и пълномощието за да са върши работата какъ-то трѣбва.

И ви видите защото не може да дода пакъ както ми пише а за ваше дохождане никакъ не е време.

(1) 872 августъ 1-ий.

Вашъ едномислящъ Иллериически.

С. на Н. Ти.²⁾

(печать)

Н. Б. II. А. п. 62, № 8587.
Арх. т. I, № 2, стр. 343.

№ 335.

Иллериически до Левски.

Попътъ отъ Иллериически не можалъ лично да дойде до Левски и праща приписката отъ 1 августъ по друго лице.

Баю. Това е до менъ но прочетете го чи азъ неможахъ да дода сами при васъ

Иллериически

На Иллериически
въ Стани мака.³⁾

С. На

Н. Ти.

(печать)

Н. Б. II. А. п. 62, № 8587.

¹⁾ Това писмо е приписка къмъ писмото на Бочукоглу до Иллериически, отъ 29/VII. 1872 г., което следва по-подиръ.

²⁾ Смъртъ на нашитѣ тирани.

³⁾ Левски бележи къмъ писмото: Иллериически № 6-ий.

№ 336.

Христо Ивановъ Книговезеца до Левски.

За убийството на Василь Чорбаджи въ Лѣсковецъ. Кой сж арестувани. Пощата не отправилъ още за Влашко. Да не дохожда за сега.

Брате

За жалостъ заварихъ големи прѣпятствія станали, ето какви въ Лѣсковецъ; убили Василь чорбажа и уловили бай Дима и момчетому и бай Димо искажалъ много мажѣ и мажѣ-теса сѣ на инкяръ чи докарали и женитеимъ даги плашатъ та дано те да искажатъ някого, но нѣмога да са науча точно и подробно защото човекатниго нема тука дето са учеше въ кунака едно друго. Бай Маринъ малкия¹⁾ и тоие заперенъ и сига е и той подъ испитъ строгъ. Научихса тази заранъ чи Димо щели даго усадятъ за 15 годинъ а другите низная, Големи валнуванія ставатъ изъ градани, чи работите ще са позабавятъ. Фарлини и други сатири за нашите чорбаджии кои-то имъ казоватъ или даса поправятъ или ще ги последоватъ съ Василева даръ чи днестъ ще викатъ момчетата. || така казватъ, и назии щели да викатъ ужъ, чи низна какво ще стани като са науча подробно за сичко щати ява. За което са задлажихъ да работя щеса по забави, защото съ когото щехъ да работя, теса затворени. Тозие човѣкъ²⁾ нашъ. разговориса добре съ него и той е наш; по налеимо малку мозакъ и го разпитай дати кажи усно какво е станало, за сичко можи дати кажи || за удвжтъ. Нисамъ испроводилъ ощи нещата но тези дена щегии испровода, само нашта работа ще устани за по подире. || нидей дохожда ощи за насамъ додетоти ни пиша нидей шава дани сгрешимъ и припанимъ работа въ опасностъ. Ниправедно направила работа и беза-

¹⁾ Маринъ Станчевъ, наричанъ малкия Маринъ за различие отъ голѣмия Маринъ (Цонзарѣтъ).

²⁾ Носачѣтъ на това писмо.

конъ селените отъ Л. Явини за нагоре какво е станало точно ако сиса научилъ за нашта работа, и други по нойи акоса станали.

Сбогомъ за сига.

Дели Хриستمъ, Ефенди.¹⁾

Ораніе Августъ 3 1872

Н. Б. П. А. п. 53, № 8648.

Арх. т. I, № 5, стр. 278.

№ 337.

Орханийци до Левски.

Писалъ да му изпратятъ Д. П. за да дойде. Съветватъ да не идва. Отъ Елесь Джотовъ настоявали Д. Общи да се пази. Особни распоредби на Тетевенския мюдюринъ. Подозрения. Питани по селата. Ихтиаръ Касапъ Хатемъ се сърдилъ, че е забравенъ. Въ Аврамачо Юсофиковъ го чакагъ. За внесената сума отъ дяконъ Паисий.

Г-нъ асланъ дервишъ оглу Кжрджалж!

Попреди бехте-ни писале да проводиме Д. П. да доде-те за тадева, да са направи Собиране, понеже като-ся прилучиха работите кои-то са вжршиха тадева, опасное заваше-то дохождане, закоето сае хортувало и въ Орханіе-то на конака че има комитетъ тадева, както-ни и отъ писаха отъ Елесь джотовъ да сторимъ аберь на селимъ мургашъ оглу да са пази, Нашія кетипинъ али ефенди още е заперенъ и ся надеями даго пуста-тъ тія дни, По преди мина тетевенскія-тъ мюдюринъ пресъ село-то ни и стори аберь по селата да идатъ бекчии-те и пандури-те въ мехметъ дервишъ оглу Кжрджалж да диратъ лошава хора ато не ходиха отъ нигдѣ, той излазилъ съ тамошни-те та ходилъ да дири по динки-те барутчий и ся върналъ, А тука думалъ предъ нашія-тъ чорбаджія че подуша нещо изъ горепоменато-то село а неможе хване край. Научавамеся часа пустени шпионе по села-та и хода-тъ различно, та поради тія причини забавихме отговора.

¹⁾ Писмото е адресувано: За Кържала Мустафа Дервишулу въ Лозаряво. На същата адресна страница стои отбелязано съ ржката на Левски: Асланоолу Асланъ Търново № 4-й, но Търново е заличено.

Отъ ихтиаръ касапъ хатемци дохождатъ 2-пжти та питатъ: за назъ нема да са проводи нищо, ни уставъ ни окржжно писмо ни расписки нето нищо, само вестникатъ кои-то имъ пратихми А віе прате-те потрѣбни-те имъ за работаніе вѣщи да имъ ги дадемъ че казва-тъ: пари нема какъ да сабираме, като нема съ какво да уверяваме членове-те, и колко-то пары имаме собрани не знаемъ защо сме ги собирали: и безъ новини т. е. (писма) нема даги дадемъ и незнаемъ кому, заради това имъ отъ пише-те по пространичко какво да праватъ. въ аврамачо юсафиковъ пре много се надеятъ да поидете да ги настани-те какво да праватъ и пари иматъ собрани та дано ви пржлега некакъ да идете отъ долу презъ непознати-те села, защо-то презъ тадева е опасно, и ако идете обадете-ни, за пжлномошіе-то на Бочукъ оглу || за 2-те лиры т. несме приели ющъ билетатъ. На №-ро 1-во го бележи и ни го пратете || въ отсжствието ви обадете ни чрезъ кого да са споразумевати и съ кого: отъ вѣстниците-ни единъ е заперенъ въ гложене незнаемъ по коя причина, и какъ да лжжемъ онова село. Слѣдователно дано Богъ благоволи и врѣмето ни допусти да са видимъ и разговоримъ устно, защо-то записане нема мас тило: нето хартій. Наше-то свято дѣло вжрви надъ! . . Пишете ни по пространно да са разумеваме по добре.

Единъ отъ наши-те членове М. П.¹⁾ като сж разговарялъ едно врѣме съ діакона зелъ отъ него 5-Бѣли меджедіета безъ да обади некому || после като доде діавола пакъ за владишки-те пары, каза ни че далъ тези пары за общинж-тж, и го накарахме та са подписа саморжчно че гие далъ. и ти пратимъ неговата потписка, || сега като поискахме тизи пары А той ни казва азъ самъ ги зелъ въ заемъ отъ него, и ако міе волж щеги дамъ аколи не неги давамъ.

Здравѣй.

Ваши едномисленници Сюлиманъ оглу даудъ въ съг. и люб.

Съгласіе и любовъ Б. Ч. Р. К.
Бжлгарско 1872 августъ 3-ый²⁾ (печатъ)

¹⁾ Маринъ Поповъ. Ср. № 323, стр. 358.

²⁾ Адресъ на писмото: За Асланъ Дервишъ оглу Кжрджалж въ Цариградъ. Левски бележи: Сюлюманооглу Даудъ, №-ръ 7-й.

Нарочно та поздравлявамъ Банке. и слѣдъ катови целувамъ въ уста остаямъ въ здравіе и въ надежа за отговоръ вашъ Братъ Г. Ханджи въ съг. и люб.

С ж щій.

Н. Б. П. А. л. 60, № 8066.

№ 338.

Бочукоглу до Левски.

Пакъ противъ общото събрание. Интересенъ мотивъ: работата преувеличавана досега. Преиначавания отъ Д. Об. Какъ разпалилъ народа. Слухъ за военно училище. Купуване пушки. Да не се убива освенъ тайно, съ отрова. Въпросъ за войнишка униформа. Апостоли по цѣла Европейска Турция. Ускоряване на революцията. Особени причини. Мнение на попа отъ Иллериически и на Д. Общи за революционни околии. За Радомиръ, Кюстендилъ и Криворечна-Паланка. Отворилъ Ч. к. въ Ломъ, Силистра и Черна вода презъ пжтуването си за Букурещъ. За срѣдотоchie и облекчаване работата на Левски. Учени и влиятелни деятели. За преводи на военни книги.

1872 Августъ 6-й.

Почитаемый Брате Асл. Дерв. Кжрджаллж!

Потвърждавамъ Ви прѣдишното си писмо отъ Юлия и Ви повтарямъ и сега, че събранието на скупщина, на която призовавате по двама депутати отъ всѣкой комитетъ, не са одобри отъ мнозината ни: едно че спione сж распустени поради приключението съ метлата¹⁾, а друго, че работниците ни за да бждатъ по-ревностни, работата имъ е прѣдставлявана много увеличено, а на събранието тя ще са види сѣкому сжвсѣмъ слаба.

Отъ само себе са разбира, че това така е трѣбувало и да бжде; защото както частниятъ слабъ човѣкъ бива джрзостенъ и рѣшителенъ чрѣзъ побуждението на нѣкое влиятелно лице, сжщо така е единъ бѣденъ и слабъ народъ, какъвто е Бжлгарскиятъ, подчиненъ и ограниченъ отъ сѣкждѣ, става рѣшителенъ и ревностенъ въ народното прѣдприятие, ако само му посочатъ на материялна и морална помощ отъ други народи.

¹⁾ Дяконъ Паисий.

Освѣнъ увеличението, има и много нѣща казани отъ наши хора, каквото отъ Общиятъ, друго яче, а на събранието ще сж видатъ сжвсѣмъ друго-яче; така щото щомъ са улови нѣкадѣ една лжжа, то народатъ, твжрдѣ вторачено и внимателно слѣдва и распитува всичко, ще вдигне довѣрието си и отъ истината. За това именно е и трѣбвало пазение още отъ начало. Но при все това неможемъ да укоримъ Общиятъ братъ, защото само чрѣзъ тоя способъ той е сполучилъ да распали народатъ доволно.

Вжрху скупщината нѣка кажемъ и това: събрания и викания на депутати ставатъ само заради важни работи; а ние имаме ли такива важни работи? — Смѣтките ни биле би важни, ако би са минало доволно врѣме, въ което сѣкой комитетъ да бѣше давалъ по нѣколко пжти помощ; ако ли полагате за нѣкое важно сжобщение, то такова нѣщо е много по-лесно да стане писменно. Ето причините поради които за сега свикванието на депутати е колкото излишно, толкова и невжзможно. Вашата постжпка е формална, слѣдователно справедлива; но формалноститѣ само тогава сж и вжзможни, и умѣстни даже и нужни когато ние би са ползували отъ материялна и морална сила на нашата работа, а сега ние нѣмаме ни едната, ни другата, и трѣбува да тжрпиме съ приспособяванието на формалностите до тогава, до когато спечелимъ тие двѣ сили.

Слухъ са е раздалъ, като отъ Васъ изрѣчено, че сѣкой ч. ком(итетъ) трѣбувало да прати по единъ или по двама младежи на военно учение. Ако това е истинно, пишете ни незабавно, за да знамъ какъ да говора на нашите.

За оржжие сжщо така Общій пренесе една пушка, и каза, че такива пушки сж са прѣнасвали. Съ това той добръ прави; защото отъ една страна ще са туратъ малко пари на ржка, а отъ друга работниците ни щомъ чужтъ нѣщо за вжоржжванието си, стопляватъ са въ народното дѣло. Азъ веке записвамъ мущерии за такива пушки ония отъ по-сжстоятелните ни работници, отъ които ще гледаме да зимаме и по нѣщо пей. Това е второ нѣщо, за което незабавно ще ни са отговорите.

Убиванието на изродите съ пушка става ограничително за народното ни дѣло, когато ние имаме нужда отъ довѣ-

рието на неприятелите си, та да можем да изработимъ по-скоро баремъ първостепенните си планове. За това добрѣ е убиването за сега да става само тайнимъ образомъ — съ отрова. Но отрова нѣма ли? Това е третиятъ въпросъ, на който ще ни отговорите.

Едно защото народътъ ни все не може да търпи и работниците ни не сж на миръ, ако имъ не даваме бѣлези за едно скорошно въстание, а друго за да са ускори появението на народната революция, нужно е да са опредѣли и формата на войнишкото народно облѣкло: какви дрѣхы ще иматъ обикновените ни работници, които ще сжставляватъ пѣхотните планински и полски чети, какви конницата и т. н. Дрѣхите трѣбува добрѣ да са мисли какъвъ кроежъ трѣбува да иматъ, защото отъ нехниятъ устрашителенъ видъ ние печалимъ и друга сила върху нашите неприятели. Правението на дрѣхите трѣбува да започне още отъ сега, ако искаме да бжджтъ на тѣкмо готови слѣдъ три, четири, или колкото бжде нужно години. Това е четвърти въпросъ.

Петото и най-важното е това: единъ часъ по-скоро прашание на апостоли за распространяване на народната ния цѣль по сичка Европейска Турция. Тогава само и материалните ни срѣдства могатъ да бждатъ по-достаточни, и врѣмето на революцията — по-ближно. Забѣлежете добрѣ, че ако отложимъ революцията ни дълго врѣме, народътъ ще са обладае отъ равнодушие и студенина, та нече може нищо да са свърши.

Ако искаме да са каже, че вършимъ работа вървимъ на напредъ, то вмѣсто свикване на депутати заради едни багатели, съ които да влизимъ въ очи на неприятелите, по-добрѣ ще бжде да са прашатъ хора за да пропагандиратъ и устройватъ на сѣкадѣ комитете. Работата не е малка, мислете че имате на рѣка да сжедините и сжеберете цѣль. Български народъ!

Общиятъ ни каза, че са е срѣщалъ съ попата на Иллериически, съ когото сж говорили, че за поголѣма здравина и напредване на работите ни и за облекчение на грижите Ви, щото да можете да работите по-дѣятелно и по други страни, видѣло са е за прилично да са направятъ нѣкои мѣста срѣдоточия за своите околии, на които да бждатъ нагледници и да издаватъ въ името на Централниятъ сичките нужни поста-

новления и пр. Той ми каза, че такъвъ за околните си щѣлъ да бжде и Бочукоглу. За това нѣщо трѣбува да имаме отъ Васъ писменно одобрение, чрезъ което става избирането. Това избиране ще знаятъ само прѣдсѣдателите, на които пакъ Вие ще да обадите. Това като стане по-скоро, пратете ни по нѣколко екземпляра Български гласове, прокламации камъ селянетѣ, поканителни за помощъ и нови окръжни писма. Това е шестиятъ въпросъ. Седмото е за отиванieto ни въ Радомиръ, Кюстендилъ и Криворечна паланка за да се нарѣдять и тамо сигурно работите, като устроимъ общини, пощи, тайни кѣщи и пр. — Седмо питание.

Въ пътуването си като прѣдставителъ азъ отворихъ част. Ком. въ Ломъ, Силистра и Черна-Вода. За тая работа Ви писахъ отъ Турно-мжгурели. Сега Ви повтарамъ, че и тие мѣста трѣбува да са обикалятъ. Направете и тамъ нѣкое срѣдоточие, което да работи въ името на Центр. и да Ви облегчава въ работите. За тая цѣль избирайте си учени, важни и влиятелни между народътъ и дѣятелни работници. Тогава само работата ще земе по-голѣмо значение.

Съ осмиятъ си отговоръ кажете ни, що станаха книгите, които трѣбаше да са преведатъ заради военно обучение на работниците ни.

Съ прилично почитание Ви поздравлявамъ и оставамъ готовъ исполнителъ на распорядженията ви.

Вашъ едномисленникъ Бучукоглу¹⁾

Н. Б. II. А. п. 62, № 8591.
Арх. т. I, № 6, стр. 349.

№ 339.

Хасанъ Касанъ до Левски.

Известие за произволнитѣ действия на попа отъ Иллериически. Сепаратистически комитетъ. Ходилъ при Левски. Слухове че последния опредѣлилъ за свой замѣстникъ Бочукоглу. Недоволство отъ това.

Господине Асланъ Дервишъ-олу К!

Приѣхмѣ уставъ-тъ заедно съ окръжно-то писмо и нѣколко печатны билѣти срещу земяне пары за кое-то ся твърде

¹⁾ Между редоветѣ на свободно поле Левски отбелязалъ едро: № 8-й.

възрадвахме, и ся трудимъ да изпълняваме законъ-тъ (уста-
вътъ) буквално, до колкото допускатъ обстоятелства-та.

Така сжщо и работа-та ны върви на добре и нѣмаме
спѣнка отъ никаде, само попа Иллерическы ны прѣчи въ нѣ-
кои работи съ свое-то незапиране, а само ходи на кжде-то
и нѣ трѣба, а пакъ хора-та отъ махала-та му сѣкы день ся
уплакватъ че нѣма кой да имъ попува, а пакъ нѣкои отъ по-
простыты и неизвестны-ты хора, казватъ попа ходи по села-та
да вдига бунтъ. — Той самъ си е съставилъ чястенъ к. подъ
название Иллерическы, нѣ тамъ има извѣстны и почти за въ
работа само 2.3 мина тѣ сж и за пощари и за членове и за
пощари и за работници, а по тѣзъ причина сж пропадали
нѣкои писма на съвсѣмъ прости и нѣ извѣстни чловѣцы да
гы носятъ отъ едно мѣсто за друго; кое-то нѣщо е опасно.
А за да си настани човѣцы за членове, той ходи при нѣкои
отъ наши-ты членове и гы обѣждава всѣкакъ да ся оставятъ
отъ нашій комитъ (комитетъ б. р.) и да ся прѣсѣдинятъ съ
нѣго, та отпосле да ходи Хасанъ Касанъ да ся допитва отъ
Иллерическы, и други такыва като прави само да сѣе несъ-
гласіе, нѣ го съвѣтовахме нѣколко пжти да ся остави отъ
тѣя лоши постѣпки кои-то може да докаратъ и лошъ край,
нѣ той ся неоставя, зато Вы явымъ да му докажете и да го
съвѣтвате и Вы да ся откаже отъ това си намѣрение, за да
не принесе въ мѣсто полза врѣда.

Истина, той ся труди за общо добро, нѣ и нѣя нали за
това сме положили всичко-то си стараніе, нѣ пакъ трѣба и
да прѣпазваме.

Завчяра безъ да сж обади нѣкому е дохождалъ при
Вазе, и като си доде обажда ны че сте упълномощили Бо-
чукъ-оглу да е на мѣсто-то Вы, това ако е тѣй намъ ны ся
види твърде мжчно.

Здравѣйте!!!

1872 Августъ 8-ый

Въ Б. на П.

Вашъ за всѣгда
Хаса Касанъ¹⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8069.

¹⁾ Бележка отъ Левски на гърба на писмото: Хасанъ Касанъ
№ ръ 10-й.

№ 340.

Сюлюманоглу Даудъ до Левски.

Солидаризиратъ се съ Хасанъ-Касанъ противъ попа отъ Иллери-
чески. Нѣма да приематъ писма съ печата на последния.

Г-нъ асланъ дер. оглу Кжрджелж!

Ето че прѣхожда-ме пакъ съ настоящетоси писамце да
ви поздравимъ братски, и ви испращаме ющъ три писма които
ни дохода отъ както излезе пощаринатъ ни за при вазъ, юще
го немаше докато пратихме и тѣя. На учихме сж за селиме
мургашъ оглу чи утишалъ въ аврамачо Юсофиковъ, единъ
кои-то го е превелъ отъ елезе джутовъ нататакъ ни обади,
|| при тѣя Вы явявами защо-то Иллерически е въ гулемо по-
дозреніе и отъ Бжлгаре и отъ турци вече: кои-то питатъ абе
този П. каде токо ходи та ся не прибира тука никога? а пакъ
тѣ като нематъ ни членове ни пощаре, по добре е дасж
общи съ Хасанъ Касанови-те членове и да работи едного
имя и едина-тъ печатъ. Защо-то вече казватъ: Отъ иллер.
ако ни доде писмо съ С. на Н. тиръ¹⁾, нема даго приемаме за
което сме премислили и нѣ да ги не приемаме поради него-
ви-те постѣпки, Отъ които може лесно да излезе свято-то-ни
Дѣло на бѣло. Предъ не пріятеля. другъ нема како да ви
пишеме и оставямы въ на дежда Ваши еодномисиеници

Силиманоілу даудъ Въ с-іе и люб.

Бжлгарско 1872 августъ 8-ый

Оса . . Нашія-тъ кѣтипинъ още е запрянь²⁾

Н. Б. II. А. п. 60, № 8070.

№ 341.

Анастасъ п. Хиновъ до Левски.³⁾

Инсинуации противъ Левски. „Нѣма дума“. Левски седѣлъ по 3—4
месеци на едно мѣсто и едѣлъ пари. Ще иде въ Букурещъ при Кара-
велова и ще оправи тази работа.

Приехъ писмотови и разумѣхъ содержанието му, || глѣдамъ че
ми казвашъ че самъ рекалъ че като неща да бада содруж-
никъ ази, то и братми не щель билъ да следва въ содру-

¹⁾ Смъртъ на нашитѣ тирани.

²⁾ Бележка на Левски: Сюлюманоглу Даудъ, №-ръ 11-й.

³⁾ Това писмо е безъ дата. Отнася се къмъ началото на есенята
1872 г.

жеството, || явийши че и нему, пишешъ кѡлкото заради мѣне || асамъ казалъ днѣсь и утре пакъ казвамъ, че съ лажа работа нѣма да варша, какъто ти || а дето казвашъ че самъ рѣкалъ, за братасито лажешъ и лажата когато и да е ще излезе на яве, || азима испратиха зимасъ до тебе нарочно || и ази испратихъ вечерта до тебе човѣкъ че даса срѣшнемъ да са разговѣримъ, || а ти казвашъ че немашъ време, || и като са срешновашъ съ браќятами тия та попитале заради мѣне а ти си казалъ че ма билѡ страхъ да утида да са срѣшна съ тебе, || ѣто че си лажецъ, || дето, бехъ провѣдилъ човѣка до тебе та да са видимъ, попитаи го, || той ти казѡ на дюканаси, акота попитатъ вграда ти срещалиса, а ти кажи че стеса срещали, азиму, тай казѡхъ брате ази лажа некабола || требова право да имъ убѡда, || въ ортакламата знѡете добрѣ че лажа небива, || и сега да казвашъ че самъ билъ рѣкалъ че асъ като ѡставамъ, че и братми ѡстава, ѣ това и втора лажа, || но ако да бѣше живъ, а.) тосичко щеше да излезе на яве, || но за напретъ пакъ нѣма да уставимъ тай, съ д.) кривото требова да го поправимъ || ази съ нѣго ща.) утида въ бу.) при к. в.) и ще му расправимъ сичко, || нема яма парй, || и да са стой на едно мѣсто по 3. 4. месеци и да са ядѣ || знѡете добрѣ че и пчилите до едно врѣме одаватъ чесъ на бунбаритѣ, а после имъ исичатъ крилѣте, като видатъ че само на гото ищатъ да ядатъ || окорѣвашъ. д.) но нѣмашъ ни едно право. || той ти принеси па(ри), а нѣ тинѣму. || но знаѣшъ че пакъ сме ния причина, || ако дабехме слушѡле тебѣ, щеси и доднѣсь да стой на хѡна и тай сбѡгомъ всички приятели

Сащий.)

Н. Б. II. А. п. 102, № 37-а.

1) Ангелъ Кънчевъ.

2) съ Д. Общи.

3) съ Д. Общи.

4) Букурещъ.

5) Каравелова.

6) Димитъръ Общи.

7) Писмото е адресувано: За Господ. Маринъ По. Луковъ въ Ловечъ, председател на Ловченския комитетъ, чрезъ когото и Левски отговаря. Ср. отд. I, писмо № 91, стр. 161.

№ 342.

Анастасъ п. Хиновъ до Левски.

Левски го клѣветилъ на братъ му, че се сбира съ лоши хора. Възражение. Закана.

Пийшиши че самъ са сбиралъ съ мокар.(?) и саму рапразвалъ¹⁾ нѣкоя си работа, || ази знамъ съ кого хурутувамъ || ази самъ питалъ за нѣго отъ градави а тиясами доказали и тоия отъ вашитѣ содружнице, та за това и ази самса собиралъ съ него, || знаешъ добре чи и ти ми припоручи твой единъ приятель а после пишешъ на братами, че като несамъ билъ ази достойнъ то съ недостойни хора самса сбиралъ. || асъ можа направо да ти кажа, че когато ти хоротуватъ устата, то уши-тите не давали внимание, || ти го припорачвашъ ти го укорявашъ, || но молатиса недеими туку стапа на краката, че ща са исправа единъ патъ и ща та клацна въ челото, || и нама да ма забравишъ за сегоги,²⁾

Н. Б. II. А. п. 107, № 37-б.

№ 343.

Тетевенци до Левски.

Не искатъ да се присъединятъ къмъ Сюлюманоглу Даудъ.

Г-да!

Пытате ны за да ли ще ся присъединимъ съ Силиманъ — оглу Даудъ, ния въ заседаніе-то си рѣшихмы да ся присъединимъ на друго мѣсто.

872 7 врія 10-и.

Дервишъ-оглу Мехмедъ Кжрджелж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 8072.

¹⁾ и съмъ му разправялъ.

²⁾ Писано е на кжсче хартия безъ дата, безъ обръщение и адресъ. Покойниятъ Д. Пышковъ помнѣше ясно тая записка. Въ Нар. Библиотека тя е оставена безъ нумерация и причислена като додаткъ къмъ предишното писмо. Сега двѣтъ писма получаватъ нумерация: 37-а и 37-б. Тѣ сж различни по тонъ, съдържание и време на произходъ. Намѣреното кжсче хартия говори вече за пламенно раздухана вражда.

№ 344.

Христо Ивановъ Книговезеца до Левски.

Изпратилъ Отецъ Матей Преображенски по изказано желание отъ Левски. Запрещение на заканванията и сатиритѣ. Оплакаване противъ чорбаджитѣ. Или да дойде Левски самъ, или да изпрати Общи. Известие отъ Русе за пушка, шикъ и др. нѣща.

Брате,

Проводихви очката¹⁾ за когото бехти писали, низная да лиса срештнахти съ него или не; ако нисте са срешнали съ него той е на Троянския манастиръ съ едно момче, и виште таго намерете на мѣстотому. И ви бехтеми писали чищи да додите и забранілі бехти заканваніето и сатірі. Явете ни по-скоро щели да додите или ни дай хордена²⁾, ини проводети чорбаджиски писма печатані за даса закачи да са чистятъ трънито,³⁾ || инакъ неварви работата. ви казахти предъ тези лица || и низная какво да права, като те бъркатъ сичко. || работатае много трудна но ще търками, нема какво. || направилесми само разноски нагоре на долу около 400 гр(оша), а отъ нйденисми зели парі. Затова илате вия, иліни проводети общія насамъ, или другиго некого.

въ Асланоолу Асанъ.⁴⁾

Дели Христема-га

1872 Септев. 27

(П. П.) Писахмеві за една пуш. и една сабя отъ касіте данія проводите, ини имами малко парі зети да си купімъ отъ тяхъ, защо-то ніе нужна, отворете ни патъ.

Евяватъ отъ Русе чи ималисте една проведена за вази но нія зная каквае; и сюгята⁵⁾ на пушката по предишна и тя била въ Русе. Има и други ощи неща се за вази, || проводихти по-напредъ 40 ве. слоб.⁶⁾ и сига ви проваждамъ ищи кусуре. Мачно щавиги проваждамъ като немате хора давиги зиматъ.

Н. Б. II. А. п. 63, № 8649.

Арх. т. I, № 6, стр. 279.

¹⁾ Отецъ Матей Преображенски (Миткалото).

²⁾ Печать.

³⁾ Да се убиватъ противници на революционното дѣло.

⁴⁾ Търново.

⁵⁾ Сюнгия — шикъ.

⁶⁾ в. Свобода.

№ 345.

Мар. п. Лукановъ до Левски.

Препраща комитетска кореспонденция. Оплаква се отъ липса на пълномощие, за да знае и да може всичко. Пакана да дойде. Мнение на другитѣ членове да не идва.

Г Аслане

Писма пристигнахъ завчера, днесъ ти ги испращамъ — Отъ тука нема друго що да ти пишж, освенъ да ти явж чи отъ нашити баджеци цървули нема да станатъ. Сичкы ти ся исплашили отъ една тупурдія, а по нататъкъ незнаж що ще бжде. — Сичко на мене облѣгнало, пакъ азъ безъ да знаж сичко, и безъ да можж сичко нищо не можж да сторж. Въстници ти стожтъ у мене, както и другы-ти книги. Не знаж кому и какъ да ги распратж. — Тѣ мыслятъ да не дохождашь скоро тука, зашто то ги е страхъ || а мене ако пыташь, азъ бы рѣкълъ да додишь да ся споразумѣйми какво и какъ има да работимъ.

За сега въ кратко незнамъ какво да ти пишж.

Алилаа Селивли

1872. Октовр. 7.

Алилаа Силевли¹⁾

Н. Б. II. А. п. 69, № 9449.

№ 346.

Любенъ Каравеловъ до Левски.

Отговоръ на писмото и телеграмата на Левски отъ Пловдивъ. Предидинъ месецъ известие за обира. Общи искалъ да мине отвѣждъ. Последмалко — писмо отъ Етрополе за мисията на Т. Пѣвъ, известно предварително по всички частни комитети. Обиколка въ Влашко и пристигането му въ Букурешъ. Следъ два дни писма и депеша за залавяне на Д. Общи. Подробности по предаването му, известие за арести въ Тетевенъ, Ловечъ и др. Всичко открито. Пратени въ Влашко турски шпиони да ловатъ комити. Кога заминалъ Фердинандъ за отсреща. Левски срещалъ ли се е съ него? Никога не му писалъ да доди (а не както криво се учеше Левски). Трѣбва да дойде до пролѣтъ.

¹⁾ Писмото е адресувано: Асланъ Др. Кржджялж. Въ х. Хасанаа Карловалж. Левски отговаря съ писмо отъ 12. XII. (Ср. отд. I, № 105, стр. 197).

Баюо Кржджала Мустафа!

Писмото ти и телеграмата приехме. Ще ти опиша сега нѣкой и други известия, които приехме презъ тия дни за отсрѣщните работи. Преди единъ месѣцъ приехме едно писмо отъ Т. Магурели, въ което ни извѣстяваха, за обиранието на турската поща подъ предводителството на Общия и се тогава ни пишеха, че общия ще доде при насъ; подиръ малко врѣме, следъ това, приехме друго писмо отъ Т. П.¹⁾ съ очилата въ което ни извѣстява, че той съ други двама още единъ помакъ и единъ бжлгаринъ сж проводени съ мисия отъ тамошния каймакаминъ за да издиратъ злодѣйцитѣ на това дѣло така сжщо и дано съ тоя случай да хванатъ нѣкой комета. Т. П. или Мирчо съ очилата ни разказа, че преди да тржгне съ тая мисия той обявилъ на тамошнитѣ Ч. К. като тржгналъ той ходилъ въ Т. Магурели, Крайово, Бекетъ, Питещъ и др. а най послѣ пристигна и тука, но само съ единиятъ си другаръ, бжлгаринътъ, защото помакътъ нѣмалъ вече пари и тие го испратили до Д. П. въ Т. Магурели, та като са вжрнатъ да си ходятъ наедно. Тука Мирчо ни разказа за мисията съ която е пратенъ и че планътъ за да се обере пощата билъ скроенъ у него, — но следъ два дни подиръ неговото дохождане приехме писма и депеша въ които ни писаха, че Общиятъ е уловенъ и че ного го е предалъ нѣкои си Стоянъ Шунтовъ, който билъ затворенъ въ тъмницата по сжмнение и който билъ принуденъ да каже отъ тѣжка мжка (това говори писмото). Тоя Стоянъ Шунтовъ билъ облѣкалъ Общия съ селски дрѣхи и го билъ испратилъ, но сѣтне наедно съсъ заплетиата отиватъ и олавятъ Общия въ нѣкой си кржчма. Сега за сега Мирчо казва, че Общия билъ главниятъ дѣецъ за да се обере пощата, каква е работата не знаемъ. И въ писмата ни явяваха, че много наши хора отъ Тетевене, Ловечъ, София и Орхане сж изловени и че почти сичките наши работи са открити, тогава ние ви писахме едно писмо на което сжджржжанието вече знаите.²⁾ Мирчо е тука и ще седи до тогава до дѣто не са види каква е работата, единиятъ неговъ другаръ, бжлгари.

¹⁾ Т. Пѣевъ.

²⁾ Сравни писмото на Левски отъ 30 окт. № 97, стр. 182.

нѣтъ казва че е отишълъ въ Слатина при нѣкой си свои познайници, а помакътъ който билъ отишалъ въ Т. М. преминалъ отъ срѣща подиръ като чакалъ нѣколко врѣме другаритѣ си.

Тия дни дождаха и нѣкои си турци отъ Русчукъ за които са говори въ едно писмо отъ Русчукъ, че имале мисия да откриватъ нѣкои си кометети и да зематъ нѣкой личности отъ тука, сега тие са заминале за Браила и Галацъ. Ти ни пишеше, че нѣма съ кого да работишъ, фердинандъ замина отъ срѣща, трѣба вече да са е срѣщналъ съ тебѣ, той е добро момче.

Ти трѣба да имашъ вече извѣстие за тая работа, ще видишъ какво трѣба да са прави, ще пишешъ и намъ ако си разбралъ нѣщо по точно; какъ стои работата и какъвъ редъ трѣба да са земе за напредъ. Ние никога не сме писале да додишъ, но ако мислишъ, че трѣба да се видишъ съ насъ то доди, но както и да е ако не сега скоро то до пролетъ трѣба да додишъ за да са рѣши нѣщо за започванието.¹⁾

Л. Куручешмелж.

Н. Б. II. А. п. 60, № 7999.
Арх. т. I, № 7, стр. 7.

№ 347.

Любенъ Каравеловъ до Левски.

По залавянето на Д. Общи. Затворниците да се освободятъ съ сила. Ако турското правителство гледа на работата като на просто обирчество да не се предприема нѣщо.

Брате Василе!

Данаилъ ни телеграфира, че са е уловилъ Димитръ заедно съ момцитѣ си, намерили ся у Димитра 50 хил. гроша.

Турското правителство е затворило, и постоянно затваря свѣтътъ, употребете всичкитѣ си сили за да земете отъ тур-

¹⁾ Подъ текста въ Нар. Библиотека една чужда, отъ по-ново време ржка е писала дата: 13 Ноемврий 872 г. Това не е приемливо. Писмото трѣбва да е писано въ края на октомври.

скытъ ржце затворницитѣ, защото инакъ ще бжде всичко предадено.

1872 окт. 30

Здравейте Вашъ

Бако Бакаловъ бучуковлу

П. П. Ако Турцитѣ глѣдатъ на тая работа като на хайдушка, то не ще трѣбва да ся нападатъ лжтницитѣ.

С ж щ и й.

Арх. т. I, № 4, стр. 5.

№ 348.

Любенъ Каравеловъ до Левски.

Покана да обяви веднага възстание.

Брате В...

По прѣди ви писахме и подканихме на подвигъ, но нѣкакъ си опипомъ.

Сега ви обаждаме, че обстоятелствата извикватъ безъ друго куражъ от нашата страна и подиганіе на революціята. причините които и ти можешъ да познавашъ, не ще ме да ти разказваме, а обаждаме ти само, чи трѣба да вървишь на бой безъ да губишь ни минута. На сичкитѣ тадѣвашни юнаци са писа и щатъ да заминатъ от срѣща. Надѣваме се за помощъ и от С. и Ч.

1872

Ноемвр. 1872

Кара мустафа
Бучугоглу.¹⁾

Н. Б. II. В. п. I, № 39.

Арх. Обретенъ.

¹⁾ Това е оригиналтѣ на Каравеловото писмо до Левски. То е безъ точна дата и трѣбва да се разбира, че е било отправено отъ Каравелова на 1 ноемврий. Този оригиналтѣ се изнамери въ най-ново време, откакъ се откупи архива на г. Н. Т. Обретенъ.

№ 349.

Любенъ Каравеловъ до Левски.

Копие отъ предишното.

Брате Василе!¹⁾

По прѣди ти писахме и подканяхме на подвигъ, нѣка(къ) си опипомъ. Сега ти обаждаме, че обстоятелства-та извикуватъ безъ друго коражъ отъ наша страна и подиганіе на революция; причинитѣ, кои-то и ти можешъ да познавашъ, не щемъ да ти ги разказваме, а обаждаме ти само, че трѣбва да сж вжрви на бой безъ да губимъ ни минута. На сички-тѣ тадѣвашни юнаци са писа и щжтъ да заминатъ отъ срѣща, и на дѣваме са за помощъ отъ Сърбія и Черна-гора.

1872

Ноемвр. 2-ий²⁾

Кара мустафа
Бучукоолу.

Арх. т. I, № 6, стр. 5.

¹⁾ Притежаваме два преписа отъ писмото на Каравелова: копие съ ржката на Д. Хр. Поповъ отъ Т.-Магурели, което е намерило Левски въ България и е било запазено въ Ловченския архивъ; и преписъ отъ сжщото копие, извършенъ въ Стара-Загора, и приложенъ къмъ едно писмо до Сливенъ съ наставление да дадатъ отрицателенъ отговоръ Каравелову. Отговорътъ на Старозагорци до Каравелова, писанъ въ присъствие на самия Левски или диктуванъ отъ него заедно съ копието даваме въ следния, V отд. на тома. Трѣбва още да забележимъ, че горнитѣ подробности, изтъкнати още въ Архива на възражданіето отъ 1908 г. влизатъ въ известно противоречие съ обяснения дадени отъ г. Н. Т. Обретенъ за историята на оригинала на това писмо (срв. „Проломъ“ кн. 4, 1923). Но липсва ни за сега едно по специално проучване на въпроса.

²⁾ Датата 2 ноемврий означава, че писмото е копирано на тая дата. Малко е допустимо, щото Каравеловъ да го е писалъ пакъ на 2 ноемврий и писмото да е успѣло да пролжува отъ Букурещъ до Т.-Магурели въ сжщия день.

№ 350.

Н. Ръженковъ до Левски.

Смѣтка за приходи и разходи по пѣтя Сопотъ — Троянь.

баіо дамъ ты сметка

Колку пари сжмъ земалъ и що самъ похарчилъ въ
сopotъ зехъ две рублѣ

за твожтъ конь куга, 4: ока йчймйкъ

да тржгнемъ вечертж

на ханджйж та за моіж конь

за ліжпъ¹⁾ за по пжтж

въ іганово дадухтй

въ троіжнь за 100 драмъ захаръ

оставагъ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

всѣ

Тукашни разносый

на двата конж каіжръ по 5: гроша

3: вечера стаіж на конетъ по 10 гр.

онжзй сутрина кога додохъ на два та си кона:

за закарваніето на едіна конь

мой разносый

за месо 1-и ока и половина й 50 драмъ

Збранниі

деведе се й единъ остаіжтъ

гроша й грисе и петъ пари

правагъ

Пращамъ ты гй, а у менъ остава единъ наполеонъ

й занего щеда джржа точна сметка.

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

вашъ Раженковъ

V.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

МЕЖДУ СЪВРЕМЕНИЦИ

¹⁾ хлѣбъ.

Н. Ръженковъ до Левски.

Сметки за приходи и разходи по дъла Соматъ — Троянъ.

Бабо дамъ ти сметка

Колку пари сжъ зекалъ и що самъ покарналъ въ	
смотъ зехъ две рубли	35
за твоютъ конъ юга 4 око и чинийъ	3
до тръгнемъ вечеръ	32
на ханджаръ та за нощъ конъ	21
	11
за джипъ за по джипъ	2 10
	8 30
въ тенове дадуемъ V	4
	4 30
въ троянъ за 100 драмъ мъръ	1 35
	2 55

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

Тукъ имъ разноски

МЕЖДУ СЪВРЕМЕННИЦИ

Сутринъ конъ и нощъ не дае та си конъ	5
за нощоването на конъ конъ	20
за конъ конъ	8
за конъ конъ и конъ конъ 50 драмъ	3 10
Зоранни	75 10 до

денеда се е единъ конъ конъ 14:30 и две
гроша и драго и конъ конъ 2:30 отъ двесте рубли
17 25

Прадаме та 15, а конъ конъ единъ наполенъ
и заного щела джипа конъ

Н. Ръженковъ

Н. В. П. А. В. Ж. 100

Ст. Хр. Буйновъ до Раковски.

Човѣкъ изпратенъ съ препорѣжка до Тошковица въ Одеса. Самъ Буйновъ трѣгва презъ България: Сливенъ, Казанлъкъ, Калоферъ, Пловдивъ, Пазарджикъ, София за Бѣлградъ. Подготвя да минатъ момци за легията въ Бѣлградъ. Други пѣтуватъ презъ Варна, Шуменъ, Търново, Русе и пр. Духоветъ въ България. Състоянието на работитѣ въ Турската империя.

Приятельо!

Преминалж-тж неделя отъ 8 того ась писахъ на кжсо, за приѣмванieto му неся съмнявами. Днѣсь безъ да забикалямъ на широко, ще Ви кажа че Вчера испратихме Г-на Балкан. за Одесса като му дадохме и едно писмо подписано отъ 6 члена на обществото ни, освѣтъ това и Старии Х. П. Т. му даде едно писмо съ което го препоручава Тошковичу за честностътж. И така снабденъ съ Вашето и тия писма давно откжснятъ нѣщо отъ тамъ (като ся мае тамъ 4. 5. дни) ще отиде спорѣдъ заповѣдътж Ви въ Ибраила, и после въ Бесарабія! Азъ пжкъ подиръ 15. дни съ Божія Воля ще мина презъ Сливенъ, Казанлъкъ, Калоф., Пловд., Пазард., Софія и подиръ нѣколко дѣна ще съмъ при Вазы, а други ще минатъ презъ Варна, Шуменъ, Търново, рухчукъ, и пр. съ еднж дума работата ся почна дѣломъ а не само словомъ, тачи каквото Богъ даде! ¹⁾ Отъ Сливенъ ми пишатъ, че сичко сж нарѣдили, и чакатъ само да мина отъ тамъ, за да ся извѣстятъ по точно (защото черная сждбж! не оставя да ся споразумѣе човѣкъ

¹⁾ Липсватъ ни данни дали Буйновъ на пжтъ отъ Калоферъ за Пловдивъ, не се е отбилъ и въ Карлово. Така бихме добили възможность да посочимъ конкретно, по кои пжтища Левски влиза въ контактъ съ агитацията, предприета отъ Раковски. Както е известно, пролѣтъта 1862 г. младиятъ Левски открадна коня на вуйча си Архимандритъ и избѣга отъ Карлово, за да влѣзе въ легията на великия революционеръ, основана презъ сжщата година въ Бѣлградъ.

съ писмо) и така не подиръ много ще Вы укроятъ най малко 10. млади и рѣшителни! . . .

Всѣки е зарязалъ рѣлигиозній въпросъ, и е съгласенъ на рѣшеніето Вы, това Вы го казвамъ искрено, даже и старите съ четири очи глѣдатъ такова нѣщо! . . . и съ уста твърдѣ много обѣщаватъ, и добри надѣжи ны давати нѣ времѣто ще покаже сичко! . . .

Бай Раковски! какво добро ся учаква отъ такова правителство като турското, когато глѣдаме че отъ качването на новій султанъ работитѣ отиватъ злѣ! Той щомъ ся качи преселеніето ся появи въ отечеството ны! Извади каймета съ които съблече сиромасите, и отъ това монедата вмѣсто да слѣзе отъ дѣнь на дѣнь ся качва преди два дни (въ понделникъ) бѣше лирата 198½, а днѣска я слушаеме 230. гр. и то само името лира ся слуша а да дадешъ и 240 гр. няма лира, Какво станаха убо толкова злато и сребро? на пашите въ санджцитѣ и . . . а народа нека ся радва че дрѣжи кайме догдѣ най послѣ излезе Царска Висока заповѣдь! че кайме калпъ търъ и тогава съ него ондесъ алманж. тачи отъ това размишлявайте положеніето на Турція, нѣ отъ друга странж е за насъ много добрѣ, пословицата дума, че на кучето кога приближи смъртътъ то отива да пикае на овчарската тояга, и той го убива.

Нѣма защо да Ви продлѣжавами, нѣ ся задоволявами като Ви кажа, че народа . . . както тука, така и по вънъ, е твърдѣ разпаленъ, послѣдователи доволно. Азъ ще чакамъ отговора на това ми писмо, за да нѣма нѣщо да ми забѣлжителите, и щомъ го приема ще трѣгна, както и другите за определенитѣ мѣста, на конецъ като Ви братски поздравя оставащ за всѣгда Вашъ искренній

Ц. Градъ 15. 9/мврія 1861.

Ст. Хр. Буйновъ

Вътре претворените писма ми остави Г-нъ Бѣлк. да Ви ги притвора. Нарочно Ви поздравява обществото.

Н. Б. II. А. п. 85, № 7067.

Арх. Раковски.

№ 352.

Раковски до Българския народъ.

Позивъ за възстание. Турското царство е на пропадане. Примѣръ на безсилие отъ турска страна е дългата борба въ Черна-Гора и Херцеговина. Трѣбва единъ всеобщъ и силенъ ударъ отъ българска страна Европа е разположена да ни съдействува.

1-го Августа 1862.

Мили братя Българи?

Време дойде вѣкы и ные да съкрुшимъ тяжко то иго на наши тѣ мжчители невѣрны Турцы? Що е нашъ животъ въ това безчестно робство? Не е ли всегашна тяшка тягота? койж милж добринж имаме подъ това люто османско владение? Подобрѣ, братя, една сладка маломинутна за свобода смъртъ, а нѣ дълговѣченъ рабски животъ подъ тыя безчеловѣчны Турски мжкы!

Ставайте, братя, на оржие мало и голѣмо за нашж тж милж свободж и независимостъ! Турско то царство вѣкы пропадва. Тии сж вѣкы изгубили военный духъ, тии сж ся вдали въ разслабж и разкошность, тии сж исиромашели и уголѣли; нѣмжтъ вѣкы сребро и злато; тѣхно то число сравнительно съ насъ е ничтожно; тии не можтъ въ еднж нуждж да съсрѣдоточжтъ на едно мѣсто значително число воинства. Примѣръ да бжде намъ Ерцеговската и Черногорската война, тѣ нищо не можтъ да сторжтъ толкова време! Що стоиме Българи! За когы чѣкаме? Европа и цѣлъ просвѣщенъ свѣтъ сж расположены да съдѣйствувжтъ за нашж тж свободж, нѣ трѣба ные да почнимъ и да покажимъ чи сме вѣистинж достойни за свободж. Трѣбва да покажимъ чи въ наши тѣ жили тече иеще старо Българска юнашка кръвъ и чи мжчителитѣ нѣсж ж съвсѣмъ испили! Турци сами проповѣджтъ явно падение си и готвжтъ ся отъ първы ударъ да бѣгжтъ въ Азійж.

Единъ всеобщы и силенъ ударъ ще реши нашж тж славнж бждущность кату разгони и истрѣби мръсны тѣ кръвници мусулманы отъ нашитѣ прѣдѣли! До когы, братя, вѣкы да търпимъ безчестие, грабительства, убійства и тяжкы угнетения отъ Турскж тж звѣрскж невѣрность? Ето вамъ Балкански полуостровъ въ огнь запаленъ. Наши тѣ Единородни